MUHAMMED HÜSEYİN (R.A.)

SÖZ HAKKI

SORU VE SORUNLARA

ALLAH'A VE RESULÜNE GÖRE CEVAPLAR

1

" Cevabı Olmayan Hiçbir Soru Yoktur "

1.BASKI

Sorumlu: Serhat KAN

Editör: Şiyar ADIYAMAN

Düzenleme: Ronayi İslamoğlu Arat

Basım Tarihi: 2020

ISBN: 978-605-69892-0-9



Diyar Yayıncılık

DİYAR TV ve ERDEMLİ İNSAN YETİŞTİRME DERNEĞİ
İLETİŞİM

Beyazıt Mahallesi Çankırı Bulvarı No 226/B

Akyurt / ANKARA

Tel: 0850 304 12 86 - 0312 336 70 48

Web: www.diyartv.com.tr - www.erdemliinsan.org.tr

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ ***17***

TAKDİM ***21***

TEŞEKKÜR ***25***

1.BÖLÜM ***27***

DOĞRU BAKIŞ, DOĞRU TERCİH NASIL OLMALIDIR? 29

SÖZ HAKKINI ALLAH'A VERMENİN ÖNEMİ NEDİR? 32

RESULULLAH (S.A.V.) EFENDİMİZ'İN ÜMMİLİK YÖNÜNÜ NASIL ANLAMAMIZ GEREKİR? 36

İNSANLARLA KONUŞURKEN SÖZ HAKKININ NASIL KULLANILMASI GEREKİR?.... 40

ALLAH'IN, İNSANLARIN TERCİHİ ÜZERİNDEKİ MURADI NEDİR? 51

2.BÖLÜM ***57***

DİYAR TV'Yİ AÇMANIZIN HİKMETİ NEDİR? 59

ASKIDA EKMEK PROJESİ'NE NEDEN İHTİYAÇ DUYULMUŞTUR? 65

ÖLÜM ANININ DEHŞETİNDEN KORKMAK İMAN EKSİKLİĞİNDEN Mİ KAYNAKLANIR? 71

ÂLİMLERİN AYETLER HAKKINDA TARTIŞIP REDDİYE VERME HAKKI VAR MIDIR? 72

HZ. İSA (A.S.)'IN EVLENMEMESİNİN HİKMETİ NEDİR? 75

KİŞİNİN EVLENMEYİP KENDİNİ ALLAH YOLUNA ADAMASI DOĞRU MUDUR? 75

ENSAR MUHACİR KARDEŞLİĞİ PROJESİNİN AMACI NEDİR? 76

ALLAH'IN SAMED İSMİNİN ANLAMI NEDİR? 82

SİZİ TANIMADIĞIMIZ HALDE YILLARDIR TANIYORMUŞUZ GİBİ SEVMEMİZİN HİKMETİ NEDİR? 84

ALLAH'IN RIZASINI KAZANMAK İÇİN NE YAPMAMIZ GEREKİR? 85

İMAN NEDİR, İMANI NASIL KAZANABİLİRİZ? 87

NAMAZDAN SONRAKİ HALİMİZ NASIL OLMALIDIR? ORTA NAMAZI NEDİR? 90

DİNİMİZİ ÖĞRENMEK İÇİN KUR'AN DIŞINDA BAŞKA KİTAPLARA İHTİYAÇ VAR MIDIR? 92

"YA RABBİ! BEN SENİ LAYIKIYLA TANIYAMADIM" HADİSİNİN MANASI NEDİR? . 94

3.BÖLÜM 97

İRŞAD GÖREVİ OLMAYANLARA TABİ OLANLARIN KAZANACAĞI BİR ŞEY OLUR MU? 99

SİZİ TELEVİZYONDAN İZLEYEREK SİZE TABİ OLABİLİR MİYİZ? 101

OY VERMENİN HÜKMÜ NEDİR? 103

ŞEYTANDAN NASIL ALLAH'A SIĞINABİLİRİZ? 103

MAHŞER GÜNÜ "BENİ SEVENLER AYAĞA KALKSIN" HİTABINA UYMAK İÇİN NE YAPMALIYIZ? 105

DECCAL VAR MIDIR YOKSA HURAFE MİDİR? 107

MUSKA YAPMAKLA ALLAH'TAN İSTEMİŞ OLUR MUYUZ? 109

DUA ETMENİN ÖNEMİ NEDİR? 110

KUL HAKKI NEDİR? 112

İNSAN CENNETTE TEK BAŞINA MIDIR YOKSA BAŞKALARIYLA BERABER MİDİR, BERABERSE BUNLAR KİMLERDİR? 115

RÜYAMDA HEP SİZİNLE BİRLİKTE DERGÂHTA OLDUĞUMU GÖRÜYORUM, SİZE TABİ OLMAK İÇİN NE YAPMALIYIM? 116

YERE, GÖĞE SIĞMAYAN ALLAH'IN, MÜ'MİN KULUNUN GÖNLÜNE SIĞMASI NASIL MÜMKÜN OLUR? 116

BİR İNSANI SEVMEK DOĞRU MUDUR, BEŞERİ SEVGİNİN ÖLÇÜSÜ NEDİR? 117

KASAPTAN ALDIĞIMIZ ETLER ALLAH ADI ANILMADAN KESİLMİŞSE ONLARI YEMEK DOĞRU OLUR MU? 120

İMAN NEDİR? SADECE İBADET EDEREK İMAN ETMİŞ OLUR MUYUZ? 121

MEZHEPLERE TABİ OLMAK GEREKİR Mİ VE HADİSLERLE AMEL EDİLİR Mİ? 123

HEPİMİZ HZ. ÂDEM (A.S.)'IN SOYUNDAN GELMİŞSEK SİYAH, BEYAZ RENK AYIRIMI NEREDEN GELİYOR? 126

KIYAMET GÜNÜ CENNETLİKLERİN VE CEHENNEMLİKLERİN HALİ NASILDIR? ... 127

ALLAH'IN EN SEVMEDİĞİ ŞEYLER NELERDİR? 128

BESMELEDEKİ B HARFİNİN ALTINDAKİ NOKTANIN SIRRI NEDİR? 129

SAHABELERİN KAZANDIĞINI BİZLER DE KAZANABİLİR MİYİZ? 130

ALLAH'IN BİZİ SEVDİĞİNİ NASIL ANLAYABİLİRİZ? 131

BİR MÜRŞİDE TABİ OLMADAN VEFAT EDEN KİŞİNİN AHİRETTEKİ HALİ NASIL OLUR? 134

EŞİM NAMAZ KILMIYOR, ONUN BU EKSİKLİĞİNDEN BEN DE SORUMLU OLUR MUYUM? 135

"KİŞİ SEVDİĞİYLE BERABERDİR" HADİSİNE DAYANARAK KİŞİNİN CENNETTE AİLESİYLE BİRLİKTE OLACAĞINI SÖYLEMEMİZ DOĞRU OLUR MU? 137

EŞİM DERGÂHA GELMEME İZİN VERMİYOR, BU İMTİHAN KARŞISINDA NE YAPABİLİRİM? 138

YAŞAMAKTAN HİÇBİR TAT ALAMIYORUM. BİR AN ÖNCE RABBİME KAVUŞMAK İSTİYORUM, BUNUN SEBEBİ NEDİR? 140

FARKLI CEMAATLERİN SOHBETLERİNE KATILMAKTA BİR SAKINCA VAR MIDIR? İSLAMİYET'İ EN AÇIK ŞEKİLDE NASIL ÖĞRENEBİLİRİZ? 141

NAMAZIN MİRAÇ OLABİLMESİ İÇİN NASIL KILINMASI GEREKİR? 144

KUL, EN ÇOK NE YAPARSA ALLAH'I SEVİNDİRMİŞ OLUR? 145

4.BÖLÜM 147

ALLAH'IN AYETLERİNİ HAYATA GEÇİRMEDE ZORLUK YAŞAMAMAK İÇİN NE YAPMAK GEREKİR? 149

KİMLER CEHENNEME GİDER VE İNSANLAR CEHENNEMDE EBEDİ KALIR MI? .. 151

ORGAN NAKLİ YAPMAK GÜNAH MIDIR? 153

KABİR AZABI VAR MIDIR, MÜ'MİN CEHENNEME GİRER Mİ? 155

RECEP AYINDA TUTULAN ORUCUN FAZİLETİ NEDİR? 158

NAMAZ KILARKEN AKLINA DÜNYEVİ ŞEYLER GELEN BİRİNİN NAMAZI TEHLİKEYE GİRER Mİ? 159

NAKŞİBENDİ TARİKATI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİNİZ NELERDİR? 162

EVDE MUHABBET KUŞU VEYA GÜVERCİN BESLEMEK GÜNAH MIDIR? 164

"TANRI" KELİMESİ İLAH KELİMESİNİN YERİNE KULLANILABİLİR Mİ? 165

DİYAR TV'Yİ İZLEYEREK SİZE TABİ OLDUM. BU DURUMDA VUSLAT YOLCULUĞUM BAŞLAMIŞ MIDIR? 165

ÜÇ AYLARIN TAMAMINI ORUÇLU GEÇİRMEK DOĞRU MUDUR? 166

MEZARDA NASIL NEFES ALACAĞINI DÜŞÜNEN ANNEM, BU NEDENLE ÖLÜMDEN KORKMAKTADIR. BU KORKUDAN KURTULMASI İÇİN ONA NASIL YARDIMCI OLABİLİRİM? 167

ALLAH'IN ZATIYLA İLGİLİ VESVESELERE NASIL KARŞI DURULMASI GEREKİR? ... 169

TAKKESİZ SOHBET VERMENİN HÜKMÜ NEDİR? 171

TÜRBE VE KABİRLERİ ZİYARET EDERKEN ŞİRKE DÜŞMEMEK İÇİN NE YAPMALIYIZ? 173

RİYA HALİNDEN KURTULMAK İÇİN NE YAPMAK GEREKİR? 175

DİNİ, BİR MEZHEBE BAĞLI OLMADAN YAŞAMAK HERHANGİ BİR AÇIDAN SORUN OLUR MU? 177

FARKLI GÖRÜŞLER ORTAYA ATAN MEZHEP İMAMLARINDAN SADECE BİRİ DOĞRU, DİĞERLERİ YANLIŞ GÖRÜŞ MÜ BELİRTMİŞ OLUR? 178

SEÇİMDE KİMLERE OY VERİLMELİDİR? 180

MÜRŞİDİNDEN UZAKTA OLAN BİRİNİN MÜRŞİDİYLE OLAN GÖNÜL BAĞINI NASIL KURMASI GEREKİR? 182

GERÇEK MANADAKİ BİR VELİ MÜRŞİDİN ÖZELLİĞİ NEDİR? 184

RAHATSIZLIĞINDAN DOLAYI ORUÇ TUTAMAYAN BİRİ NE YAPMALIDIR? 186

ANNEM İKİ YILDIR ORUÇ TUTAMIYOR VE ÜZÜNTÜDEN KAN ŞEKERİ DÜŞÜYOR. ORUÇ TUTAMADIĞI İÇİN GÜNAHA GİRER Mİ? 187

GAYRİMÜSLİM BİR ERKEKLE EVLENMEK DOĞRU MUDUR? 188

NAMAZ KILMAYAN BİRİNİN BU EKSİĞİNDEN EŞİ DE SORUMLU DURUMA DÜŞER Mİ? 191

KADERİ BİZE BİRAZ AÇIKLAR MISINIZ? 191

BİR MÜRŞİD-İ KÂMİLE TABİ OLDUKTAN SONRA ONDAN DERS ALMAK (ZİKİR ALIP ÇEKMEK) GEREKİR Mİ? 193

OĞLUMUN ARKADAŞLARI ELİMİ ÖPMEK İSTİYOR, BİR SORUN OLUR MU?..... 193

SAYI GÖZETMEKSİZİN ALLAH'I ZİKREDERSEK BİR SORUN OLUR MU? 193

MUHAMMED HÜSEYİN (R.A.) HOCAMIZ HANGİ TARİKATTANDIR?..... 195

ARAF SURESİ 35. AYETİ'NE GÖRE ŞU ANDA ELÇİLER VAR MIDIR?..... 195

ENSAR VE MUHACİR KARDEŞLİĞİ PROJESİNİ AÇIKLAR MISINIZ?..... 196

5.BÖLÜM 203

ALLAH'IN NEFSİ VAR MIDIR, VARSA BUNU NASIL ANLAMALIYIZ?..... 205

ŞEYTAN, ALLAH'TAN İZLER TAŞIR MI? BUNU NASIL ANLAMALIYIZ?..... 206

KÂFİR OLDUKLARINI BİLDİĞİMİZ FAKİR BİRİYLE ZENGİN BİRİ ÖLDÜĞÜNDE İKİSİ DE CEHENNEME GİDECEK. PEKİ, ZENGİN OLAN "HİÇ OLMAZSA DÜNYADA ZEVK İÇİNDE YAŞADIM" DERKEN FAKİR OLAN İKİ HAYATINDA DA AZAP GÖRMÜŞ OLACAK, BUNU NASIL ANLAMAMIZ GEREKİR?..... 207

CEHENNEMDEKİ AZAP SADECE ATEŞ AZABI MIDIR YOKSA BAŞKA AZAPLAR DA VAR MIDIR? 210

CEHENNEM AZABININ BİR SÜRE SONRA ORDAKİLERE ZEVK VERDİĞİ BİLGİSİ DOĞRU MUDUR?..... 211

RUH VE NEFİS BİRBİRLERİNDEN AYRI VARLIKLAR MIDIR, YOKSA İKİSİ AYNI MIDIR VE İYİ, KÖTÜ YÖNLERİ Mİ VARDIR? ŞAYET NEFİS VE RUH AYNIYSA NEFİS TERBİYESİ DEDİĞİMİZ ŞEY RUHUN KÖTÜ TARAFI İÇİN Mİ KULLANILMIŞTIR, BUNU NASIL ANLAMALIYIZ?..... 213

CEHENNEME GİDEN BİRİNİN SURETİ NASIL OLACAKTIR?..... 215

RÜYAYI GÖREN RUHUMUZ MUDUR? RUHUMUZSA SIKINTILI RÜYALAR RUHUN KÖTÜLÜĞÜNE Mİ DELALET EDER? KALBİ TEMİZ OLANLAR DA KORKULU RÜYA GÖRÜR MÜ? 216

ALLAH'IN, TÖVBESİNİ KABUL ETMEDİĞİ KİŞİLER VAR MIDIR? SALEBE'NİN KISSASINDAN YOLA ÇIKARAK BUNU ANLATABİLİR MİSİNİZ?..... 219

"ALLAH'IM BEN SENİ ÇOK SEVİYORUM, SEN ŞEYTANA LANET ETSEN DE SIRF SEN YARATTIĞIN İÇİN ŞEYTAN DA KABULÜMDÜR" GİBİ ŞEYTANİ BİR DÜŞÜNCENİN CEVABI NEDİR? 223

DOMUZ HARİCİNDE ETİ HARAM OLAN BAŞKA BİR HAYVAN VAR MIDIR?..... 226

DÖVME YAPMAK HARAM MIDIR? 228

ALLAH'IN HUZURUNDA NASIL DURMAMIZ VE KENDİMİZİ ALLAH'IN HUZURUNDA NASIL GÖRMEMİZ GEREKİR? 229

RABITA İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİNİZ NELERDİR? 229

MUHAMMED HÜSEYİN (R.A.) HOCAMIZA NASIL TABİ OLURUZ? 231

MELAMİLİK HAK YOL MUDUR? 232

GÜNAHLARIMIZ NE ZAMANDAN İTİBAREN YAZILMAYA BAŞLAR? 233

SABAH NAMAZINA KALKAMIYORUM, NE YAPMAM GEREKİR? 235

DÜĞÜNE GİDİP OYNAMAK GÜNAH MIDIR? 236

HER NAMAZ KILIŞIMDA GAZ KAÇIRDIĞIMI VE ABDESTİMİN BOZULDUĞUNU HİSSEDİYORUM, NE YAPMALIYIM? 238

İKİ AYRI TARİKAT ARASINDA TERCİH YAPACAK KİŞİ GİRECEĞİ YOLU SEÇERKEN NEYE DİKKAT ETMELİDİR? 239

KABİR AZABINI ANLATABİLİR MİSİNİZ? 239

İMKÂNSIZLIKTAN DOLAYI BİR VASİYETİ YERİNE GETİRMEMİŞ BİRİ İÇİN AHİRETTE VEBAL VAR MIDIR? 239

MÜRŞİD-İ KÂMİLİ KABUL ETMEYENLER VEYSEL KARANİ HAZRETLERİNİ ÖRNEK GÖSTERİYORLAR. VEYSEL KARANİ HAZRETLERİ BİR MÜRŞİDE TABİ OLMUŞ MUDUR? YOKSA DİREKT PEYGAMBER (S.A.V.) EFENDİMİZ'E Mİ TABİYDİ? BUNU NASIL ANLAMAMIZ GEREKİR? 240

BAŞKA BİRİNE TABİYİM; AMA SİZİN SOHBETLERİNİZİ ÇOK SEVİYORUM. GÖNLÜMÜ TAMAMEN ALLAH'A DÖNDÜRÜP O AŞKI, MUHABBETİ NASIL YAŞAYABİLİRİM? 241

BAYANLARIN SİZİN ELİNİZİ ALDIĞINI GÖRDÜM, BU ŞER'İ OLARAK DOĞRU BİR ŞEY MİDİR? 242

ALLAH'IN HÜKMÜYLE İDARE EDİLMEYEN BİR DEVLETTE CUMA NAMAZI KILINIR MI? 243

RABITA TAM MANASIYLA NASIL YAPILMALIDIR? ÇEKİLEN ZİKİRLERİN KALBEN SÖYLENMESİ YETERLİ MİDİR, YOKSA SESLİ BİR ŞEKİLDE DE SÖYLEMEK GEREKİR Mİ? 245

BERZAH ÂLEMİNİ DAHA KAPSAMLI ANLATABİLİR MİSİNİZ? 246

AKLIN YETMEDİĞİ BİR YERDE ZOR BİR DURUMDA KALINIRSA KALBE GÖRE KARAR VERMEK DOĞRU MUDUR? 247

HUŞU İÇİNDE NAMAZ KILMAK İÇİN NE YAPMAK GEREKİR? 248

BİRİNE ZEKÂT VERDİĞİMİZİ BAŞKALARINA ANLATMAK DOĞRU MUDUR? 249

KİMİ İNSANLAR "BEN RESULULLAH (S.A.V.) EFENDİMİZ'E RABITA YAPIYORUM" DİYORLAR, BU MÜMKÜN MÜDÜR? MÜRŞİDİMİZE RABITA YAPTIKTAN BELLİ BİR SÜRE SONRA RESULULLAH (S.A.V.) EFENDİMİZ'E Mİ RABITA YAPMAMIZ GEREKİR? 250

İKİ GÜN ÖNCE HOCAMIZIN EVİMDE OLDUĞUNU GÖRDÜM, ÖNÜMDEN GELİP GEÇTİ VE NEREDE OLURSAM OLAYIM YÜZÜ HEP GÖZÜMÜN ÖNÜNDEDİR, BU NASIL BİR HALDİR? 251

İNSANLARA KARŞI BAKIŞIMIZIN NASIL OLMASI GEREKİR? 251

DUAYI NASIL ANLAMALIYIZ? 255

MÜ'MİNİN KARDEŞLİK BAĞI NASIL OLMALIDIR? 256

MÜSLÜMANLARIN PARÇALANMIŞLIĞI VE İSLAM ÜMMETİNİN BİRLİĞİ HAKKINDAKİ DÜŞÜNCELERİNİZ NELERDİR? 260

6.BÖLÜM 263

"ALLAH ÂLEMLERİN RABBİDİR" NE DEMEKTİR? 265

ALLAH'A NASIL DUA ETMELİYİZ VE ALLAH'TAN İSTEYEBİLECEĞİMİZ EN BÜYÜK NİMET NEDİR? 267

BİZE GELEN TECELLİLERİN HAKTAN MI BATILDAN MI GELDİĞİNİ NASIL ANLARIZ? 269

NEFİS TEZKİYESİNDE İNSANIN YÜCELİĞİNE KAVUŞMASI İÇİN RUHU AÇIĞA ÇIKARTMA VE NEFSİ KÜÇÜLTME OLARAK BİLİNEN BU İKİ ANA YÖNTEMDEN BAŞKA BİR YÖNTEM VAR MIDIR? 271

İHLAS SAHİBİ BİR KUL NASIL OLABİLİRİZ? 272

SİGARA İÇMEK HARAM MIDIR? 273

KİBİR NEDİR, İNSAN KİBİRLİ OLDUĞUNU NASIL ANLAR? 273

PEYGAMBER ŞEHRİ NERESİDİR? 278

KUL NASIL BİR HAYAT YAŞARSA ALLAH'IN HAKKINI TESLİM ETMİŞ OLUR? 279

UZUN SENELERDİR SEVDİĞİM KİŞİNİN NİŞANLANACAĞINI DUYDUM. RABBİMİN RIZASINA UYGUN OLMAYACAĞINDAN KORKTUĞUM İÇİN ONU ARAMIYORUM. BU DURUMDA NE YAPMALIYIM? 282

MÜRŞİD-İ KÂMİL NEDİR VE MUHAMMED HÜSEYİN (R.A.) HOCAMIZ KİMDİR? 283

"CENNET ANNELERİN AYAKLARI ALTINDADIR" HADİSİNİ NASIL ANLAMAMIZ GEREKİR VE HER ANNENİN AYAĞI ALTINDA CENNET VAR MIDIR? 285

BİR ARKADAŞIN BABASI KANSER HASTASIDIR. DUALARINIZI BEKLİYORUZ, SİZİ ÇOK SEVİYORUZ. 287

KİŞİ MÜRŞİDİNİ NASIL BULMALIDIR VE BULDUĞU, TANIŞTIĞI KİŞİNİN GERÇEK MÜRŞİD-İ KÂMİL OLDUĞUNU NASIL ANLAR? 288

"İSLAM'A FAZLA DALMA AKLINI KAYBEDERSİN" DİYORLAR. BU NE KADAR DOĞRUDUR? 290

BİR DÜNYA İŞİYLE KARŞI KARŞIYA GELDİĞİMİZDE "ALLAH'I BU İŞE KARIŞTIRMA" DİYORLAR. ALLAH HANGİ İŞLERİMİZE KARIŞMAZ? 293

"SARHOŞKEN NAMAZA YAKLAŞMAYIN" AYETİNİ SADECE İÇKİ İÇİN Mİ ANLAMAMIZ GEREKİR? 295

ALLAH "KUL HAKKIYLA GELME NEYLE GELİRSEN GEL" BUYURDU DİYORLAR. KUL HAKKI NEDİR? 297

MANEVİ OLARAK NASIL BİAT ETMEMİZ GEREKİR? 298

ZEHİRLİ SEVGİ NASILDIR, HAK OLAN SEVGİ İLE ZEHİRLİ SEVGİ ARASINDAKİ FARKI NASIL ANLAYABİLİRİZ? 299

NİSA SURESİ 60. AYET'İ AÇIKLAR MISINIZ? 300

ALEVİLERİ KATLEDEN DAEŞ VE ALEVİLİK HAKKINDA NE DÜŞÜNÜYORSUNUZ? 301

KANDİL GECELERİNDE VE DİĞER MÜBAREK GECELERDE NİYETLENİP İBADET ETMEK, NAMAZ KILMAK İSTİYORUM; AMA O GÜNLERDE ÜZERİME HEP BİR ASABİYET ÇÖKÜYOR VE İNSANLARIN KALBİNİ KIRIYORUM. BÖYLE OLMAMASI İÇİN NE YAPMAM GEREKİR? 305

DİYANET İMAMLARI LAİKLİK YEMİNİ ETTİKLERİ İÇİN ARKALARINDA NAMAZ KILINMAZ DİYORLAR, DOĞRU MUDUR? 306

BİR MÜRŞİD-İ KÂMİL KENDİSİNE TABİ OLANLARA ŞEFAAT EDEBİLİR Mİ? 307

ŞERİAT NEDİR, ŞERİATI NASIL ANLAMAMIZ GEREKİR? 307

KIYAMET YERİNDE SIKINTI YAŞAMAMAK İÇİN DÜNYADA NE YAPMAK GEREKİR? 308

BİRİ BANA HAKSIZLIK ETTİĞİNDE ONA "ALLAH SANA VİCDAN AZABI ÇEKTİRECEK BİR İMAN VERSİN" DİYE BEDDUA EDİYORUM. BU DOĞRU MUDUR? 309

MÜRŞİDİNDEN UZAKTA YAŞAYAN DERVİŞLERİN GÖNÜL HALİNİ KORUMASI İÇİN NELERE DİKKAT ETMESİ VE GÖNÜL BAĞLARINI GÜÇLENDİRMELERİ İÇİN NE YAPMALARI GEREKİR? 310

TARİKATTA MÜRŞİDİN DERVİŞİNE NAZARI NE DEMEKTİR? NAZARI SOHBET ÖLÇÜSÜNDE NASIL ANLAMAK GEREKİR? 310

MEHDİ NE DEMEKTİR, HZ. MEHDİ GELECEK Mİ? 312

NAMAZIN SÜNNETLERİ KILINMALI MIDIR? 313

BİLİNEN LETAİFLERİN DIŞINDA GÖVDENİN DERİNLERİNDE KUVVETLİ BİR MERKEZ HİSSEDİLMEKTEDİR. GÖNLÜN ASLI BU MERKEZ MİDİR? 314

NEBİ VE RESUL KAVRAMLARININ FARKINI AÇIKLAR MISINIZ? 316

GÖNLÜMÜZÜN SÜREKLİ ALLAH'LA VE ZİKİR EHLİYLE BERABER OLMASI İÇİN NE YAPMAMIZ GEREKİR? 319

7.BÖLÜM 321

ALAK SURESİ 1. AYET'İNİ HAYATIMIZA GEÇİRİRKEN RAB İSMİYLE BAŞLAYIP DAHA SONRA ESMANIN GERİ KALANIYLA MI DEVAM ETMELİYİZ YOKSA KASTEDİLEN ZAT İSMİ MİDİR? 323

BERAT KANDİLİ RESULULLAH (S.A.V.) EFENDİMİZ'İN DÖNEMİNDE İHYA EDİLİYOR MUYDU? İHYA EDİLİYORSA BERAT KANDİLİNDE NASIL BİR GECE GEÇİRMEMİZ GEREKİR? 324

İNSANLARIN ALLAH'A DAVETE İCABET ETMEMELERİNE NASIL BİR HİKMETLE BAKMAMIZ GEREKİR? 325

BİR FİLMDE OYUNCU ROL İCABI YALAN SÖYLERSE VEYA BAŞKA KÖTÜLÜKLER YAPARSA GÜNAH YAZILIR MI? 327

ALLAH'I SEVERKEN ALLAH'I KAHRETMENİN SONUCU NEDİR? 328

GÜNÜMÜZDE BAZI CEMAATLERE KARŞI ŞÜPHE VE ÜMİTSİZLİKLE BAKILIYOR. BU BİR YIKILIŞ MIDIR, YOKSA ASLINA UYGUN BİR İNŞA MI BAŞLIYOR? 328

ABDEST ALIRKEN KONUŞULMASI DOĞRU MUDUR? 331

ÂLİ İMRAN SURESİ 100. AYET'İ AÇIKLAR MISINIZ? 332

BİR ERKEĞİN, EŞİNE "SEN ŞEYTANA ÂBD OLMUŞSUN, SEN ŞEYTANSIN" DEMESİ DOĞRU MUDUR? 333

ALLAH'IN "GECENİN BİR KISMINDA KALK KUR'AN-I TERTİL ÜZERE OKU" EMRİNİ NASIL ANLAMAMIZ GEREKİR? 335

GÖNLÜMDEN HEP TÖVBE ETMEK GEÇİYOR, NE YAPMAM GEREKİR? 336

SİZLERİ OSMANİYE'DEN İZLİYORUZ, YENİ TANIDIK VE ÇOK SEVDİK. İNŞALLAH EN YAKIN ZAMANDA SİZİNLE TANIŞMAK İSTİYORUZ. 337

NEFSİMİZİ NASIL TERBİYE EDEBİLİRİZ? 338

NAMAZLARI KILMAKTA GEVŞEK DAVRANIYORUM NE YAPMAM GEREKİR? 342

RESİM ÇİZMEK GÜNAH MIDIR? 342

GİTTİĞİM CEMAATTEKİLERE KENDİMİ KABULLENDİREMEDİM, SOHBETE DEVAM ETMELİ MİYİM? 343

AİLE EFRADI KİŞİYE ALLAH'A KULLUK YOLUNDA BAĞ OLUYORSA KİŞİNİN DİK DURMAYA ÇALIŞMASI, SABRETMESİ DOĞRU BİR DAVRANIŞ MIDIR? 344

DUAMIZ KABUL OLMAYINCA NE YAPMAMIZ GEREKİR? 345

ÇEVREMDEKİLER BENİ GÜZEL HALLİ BİRİ OLARAK GÖRÜRKEN BEN KENDİMİ HİÇ BÖYLE GÖRMÜYORUM VE HALİMİN KÖTÜ OLDUĞUNU DÜŞÜNÜYORUM. BU BAKIŞIM DOĞRU MUDUR? 346

PSİKOLOJİK RAHATSIZLIĞI OLAN KARDEŞİME MUSKA YAPMALARI İSLAMİ BİR METOT MUDUR? 349

RESULULLAH (S.A.V.) EFENDİMİZ'İ RÜYADA GÜLERKEN GÖRMEK NE ANLAMA GELİR? 351

DUAYI ALLAH'TAN BİR ŞEY İSTEMEK OLARAK DEĞİL ALLAH'IN, TAKDİRİNİ GÖNLÜMDEN BİLDİRMESİ OLARAK TEFEKKÜR ETMEM, DOĞRU MUDUR? 353

SİZİ YURT DIŞINDAN SEVEREK İZLİYORUM, ALLAH BU GÜZEL PROGRAMLARINIZI DAİM ETSİN. 355

MÜRŞİDİNDEN UZAKTA YAŞAYAN BİRİNİN EN ÇOK NEYE DİKKAT ETMESİ VE NE YAPMASI GEREKİR?..... 356

EVLERDE HAYVAN VE İNSAN RESİMLERİNİN ASILMASINDA BİR SAKINCA VAR MIDIR? 359

DERVİŞLE MÜRŞİD ARASINDAKİ BAĞ NASILDIR?..... 360

ORGAN BAĞIŞI CAİZ MİDİR? 362

EŞLE YAŞANAN SIKINTILARDAN DOLAYI NİKÂH TAZELEMENİN BİR MAHZURU VEYA FAYDASI VAR MIDIR?..... 362

DEĞER VERDİĞİMİZ İNSANLARA KARŞI KALBİMİZ KIRILDIĞINDA NE YAPMAMIZ GEREKİR? 363

BİR ATEİSTLE YAPTIĞIM İŞ ORTAKLIĞI SONUCUNDA İBADETİM ZEDELENDİ, NE YAPMAM GEREKİR?..... 364

ASKERDE ÖLEN KİŞİ ŞEHİT OLUR MU? 364

TAKVAYA EN YAKIN ŞEKİLDE ÖRTÜNMEK KONUSUNDA BİLGİ VERİR MİSİNİZ? 365

MUSKA TAKMAK GÜNAH MIDIR VEYA ŞİRKE GİRER Mİ? 366

İNSANIN KALBİNDEN GEÇENLERİ VEYA YAPTIĞI İŞLERİ BİLDİĞİNİ İDDİA EDENLER VAR, BU MÜMKÜN MÜDÜR? 367

ALLAH' A YAKINLIĞI NASIL KAZANABİLİRİZ? 368

AYETTE SABAH NAMAZININ ŞAHİTLİ OLDUĞU BUYURULUYOR. PEKİ, ŞAHİTLER KİMLERDİR? 370

KALU BELA NE MANAYA GELİYOR?..... 371

KİŞİNİN, EŞİNDEN ABDESTİ BOZULUR MU? 372

HAYATIMIZ NASIL KUR'AN OLUR? 373

8.BÖLÜM 375

NAMAZ KILMAK ERKEKLER İÇİN KAÇ YAŞINDAN İTİBAREN ZORUNLUDUR? 377

KADINLARIN, ÖĞRETMENLİK DÂHİL ERKEKLERİN İÇİNDE ÇALIŞMASI DOĞRU MUDUR? 380

MANEVİ OLARAK HANGİ SİLSİLEYE BAĞLISINIZ VE SİZDEN DERS ALMAK İÇİN NE YAPMAMIZ GEREKİR? 383

İSLAM DİNİNDEN HABERSİZ OLANLAR ÖLDÜKLERİ ZAMAN CENNETE GİRER Mİ? 384
BAYANLAR CENNETTE BAŞÖRTÜLÜ MÜ OLACAK? 385
BAKARA SURESİ'NİN 184. AYETİNİ AÇIKLAR MISINIZ? 387
ÂDETLİYKEN ORUÇ TUTULUR MU? 390
İNSANLARIN, YAŞAYAN MÜRŞİDİ KÂMİLLERE TABİ OLMAYI KABUL ETMEMELERİNİN SEBEBİ NEDİR? 391
EL ESMAU'L HUSNA SOHBETLERİNİ DİNLERKEN ÜZERİME BİR REHAVET ÇÖKÜYOR. BUNDAN NASIL KURTULABİLİRİM? 392
ALLAH'A VASIL OLMAYI DİLEMEK NEDİR? 393
NAMAZIN KAZASI VAR MIDIR, KILINAN KAZA NAMAZLARI KILINMAYAN NAMAZLARIN YERİNE GEÇER Mİ? 395
EVLENMEK İSTEMEYEN BİR BAYAN İÇİN AHİRET HAYATINDA SORUMLULUK VAR MIDIR? 398
CİNAYET İŞLEYEN BİRİ ALLAH'IN TAKDİR ETTİĞİ KADERİ DEĞİŞTİRMİŞ OLUR MU? 399
ALLAH'IN MEKÂNININ OLMAYIŞIYLA İLGİLİ BİLGİ VERİR MİSİNİZ? 402
TEFEKKÜRÜ AÇIKLAR MISINIZ? 404
HELALLEŞMESİ MÜMKÜN OLMAYACAK SURETTE KUL HAKKINA GİRMİŞ BİRİSİ İÇİN TÖVBE VE HİDAYET MÜMKÜN MÜDÜR? 406
SOHBETLERİ HAYATA GEÇİRMEK İÇİN NE YAPMAK GEREKİR? 407
RAMAZAN AYINI ALLAH'IN İSTEDİĞİ ŞEKİLDE NASIL YAŞAYABİLİRİZ? 408
ASR SURESİ'Nİ NASIL ANLAMALIYIZ? 412
NAMAZ KILMAYAN BİRİ BUNUN İÇİN AHİRETTE AZAP GÖRÜR MÜ? 414
DÖVME YAPMANIN AHİRETTE CEZASI VAR MIDIR? 414
FAL BAKAN BİRİ "CİNLERDEN GELECEKLE İLGİLİ HABER ALIYORUM DİYOR" BU DOĞRU MUDUR? 415
HAKK NEDİR? 416

BİR MÜRŞİD-İ KAMİLE TABİ DEĞİLİM, YİNE DE ÇEŞİTLİ ZİKİRLER ÇEKMEMDE BİR SAKINCA VAR MIDIR? KUR'AN, HADİS, SİYER OKUYORDUM; AMA SİZİ TANIDIKTAN SONRA HİÇBİR BİLGİMİN OLMADIĞINI ANLADIM. SIFIRLANIP SİZE TABİ OLMAK İSTİYORUM. BUNUN İÇİN NE YAPMALIYIM? 417

ÇOCUĞUN, ANNE VE BABASININ SIRRI OLMASI NE DEMEKTİR? 421

9.BÖLÜM 425

KAZA NAMAZI VAR MIDIR? 427

KADIN VE ERKEĞİN BİRBİRİ ÜZERİNDEKİ HAKLARI NELERDİR? 429

BABAM KÖTÜ HUYLU BİRİ VE ANNEME ZULMEDİYOR, ANNEM BU DURUMA SABREDİYOR. 22 SENEDİR EVLİLER, NE YAPMAMIZ GEREKİR? 431

MEZAR SULAMANIN ÖLÜYE FAYDASI VAR MIDIR? 432

ALLAH'A ALLAH İLE İMAN NE DEMEKTİR? 433

OSMANLI'DA ŞEYHÜLİSLAMLAR PADİŞAHLARIN KARDEŞ KATLİ İÇİN FETVA VERMİŞLERDİR. BU UYGULAMA DOĞRU MUDUR? 434

"ŞEFAAT YA RESULULLAH" DEMEK ŞİRK MİDİR? 437

KİŞİ KILMADIĞI NAMAZLARDAN SORUMLU MUDUR? 438

NAMAZ BİTİMİNDE TAHİYATI OKUDUKTAN SONRA TARİFİ ZOR OLAN HUZURLU BİR HAL YAŞIYORUM, BU HALİ YAŞAYINCA ONA TESLİM Mİ OLMALIYIM YOKSA SELAM VERİP NAMAZI BİTİRMELİ MİYİM? 439

HER YÜZYILDA BİR ALLAH TARAFINDAN BİR İMAM GÖNDERİLİYOR MU, GÖNDERİLİYORSA BU ZAMANDA DA VAR MIDIR? 440

AŞK NASIL BİR ŞEYDİR? 441

BİR MÜ'MİN OLARAK KİMLERİ DOST (VELİ) EDİNMEMİZ GEREKİR? 443

ALLAH'I TANIYAN ARİFLER HER AN KEŞİF HALİNDE MİDİR? 445

KULUN YAPTIĞI YANLIŞLARDAN DOLAYI KENDİNİ YERMESİ DOĞRU MUDUR? 447

EŞİMİN ALKOL SORUNU VAR VE BEN BUNA ARTIK TAHAMMÜL EDEMİYORUM, NE YAPMALIYIM? 448

ORUÇ İBADETİNE NASIL BAKMALIYIZ? 450

SORUNLU OLAN BİR EVLİLİĞE ALLAH RIZASI İÇİN DEVAM ETMEK DOĞRU MUDUR? 452

EŞİMLE ARKADAŞ GİBİ YAŞIYORUZ, ÇOCUĞUMUZ OLDUĞU İÇİN DE BOŞANMIYORUZ. EŞİM HAKKINI HELAL ETTİĞİNİ, BENİ BÖYLE KABUL ETTİĞİNİ SÖYLÜYOR. BENİM İÇİM RAHAT DEĞİL, NE YAPMALIYIM? 454

KULLUK KONUSUNDA DOĞRU YAPTIĞIMIZI ZANNEDİP YANLIŞ YAPMAMIZIN SEBEBİ NEDİR? 455

KENDİSİNDE ALLAH'IN SEVMEDİĞİ HALLER OLAN BİR KİŞİYE KARŞI BAKIŞIMIZ NASIL OLMALIDIR? 456

GÖNLÜMÜZÜ SÜREKLİ ALLAH İLE BERABER EDEBİLMEK İÇİN NE YAPMAMIZ GEREKİR? 457

ÖLEN KİŞİNİN KILMADIĞI NAMAZLARI İÇİN PARA TOPLANIP ÖDENMESİ DOĞRU MUDUR? 457

İŞLERDEN DOLAYI CUMA NAMAZINA GİDEMEYEN BİRİNİN NE YAPMASI GEREKİR? 458

ALLAH'IN BİZİ SEVDİĞİNİ NASIL ANLARIZ? 459

HZ. SÜLEYMAN (A.S.)'IN SÖYLEDİĞİ ŞEYTANIN BOYNUNU VURACAK OLAN ABDULKADİR KİMDİR? 461

KARDEŞİMİN DÜĞÜNÜNDE MEVLİT OKUNMASINI İSTİYORUZ; AMA KIZ TARAFI ÇALGI İSTİYOR. NE YAPMALIYIM? 462

UYUŞTURUCU SORUNUM VAR, BAZEN TÖVBE EDİP BIRAKIYORUM; AMA TEKRAR KULLANMAYA DEVAM EDİYORUM. NE YAPMALIYIM? 462

10.BÖLÜM..... 465

EŞİM ATEİST OLDUĞUNU SÖYLÜYOR. BU DURUMDA ONDAN AYRILMAM GEREKİR Mİ? 467

BAKARA SURESİ 53. AYET'İNDEKİ "FURKAN" NE DEMEKTİR? 467

EŞİM ANLAYIŞLI BİRİYKEN BİRDEN ÇOK SİNİRLİ BİRİ OLDU. BU DURUMDA NE YAPMALIYIM? 469

ALLAH'IN İSMİNİN YAZILI OLDUĞU BİR KÂĞIDI ÇÖPE ATMAK DOĞRU MUDUR? 471

CİNLER VE RUHLAR BANA MUSALLAT OLUYOR, MUSKA YAPTIM İŞE YARAMADI, NE YAPMALIYIM? 471

EN'AM SURESİ 124. AYETİ 66 KEZ OKUYANIN HER DUASI KABUL OLUR DİYORLAR, BU DOĞRU MUDUR? 475

ALLAH'IN YÜZYILDA BİR GÖNDERDİĞİ ÂLİMLERDEN MİSİNİZ? 477

EŞİM SÜREKLİ HUZURSUZLUK ÇIKARIYOR, NE YAPMALIYIM? 478

ŞU ANKİ İMSAK GEÇERLİ MİDİR? 480

KADINLAR ÂDETLİYKEN ORUÇ TUTABİLİR Mİ? 481

SİZE TABİ OLMAK İSTİYORUM, BUNUN İÇİN NE YAPMALIYIM? 482

VUSLAT YOLCULUĞU İÇİN BÜTÜN BENLİĞİMDEN KURTULUP GÖNÜL BAĞINI NASIL KURABİLİRİM? 483

YÜZ BİN LİRANIN ZEKÂTI NE KADARDIR? 485

SİGARA İÇTİKTEN SONRA NAMAZ KILMAK DOĞRU MUDUR? 486

RAMAZANDA ORUÇ TUTAMAMAKTAN KORKAN KİŞİNİN NE YAPMASI GEREKİR? 486

HALSİZ DÜŞÜYORUM DİYE ORUÇ TUTAMADIM, YAPTIĞIM DOĞRU MUDUR? 487

DERVİŞİNİZ OLARAK SİZİ ÇOK SEVİYORUZ. BU YÜZDEN SİZDEN ZAHİRİ OLARAK UZAK KALMAYA DAYANAMIYORUZ. BU SEVGİYİ, HASRETİ NASIL ANLAMAMIZ GEREKİR? 488

ALLAH DİLEMEDİKÇE DOĞRU YOLA GİREMİYORUZ, BU DURUMDA KULA DÜŞEN NEDİR? 489

NAMAZLARIN ASLI KAÇ REKATTIR, BİR DE SABAH VE CUMA NAMAZI DİĞER NAMAZLARDAN FARKLI MIDIR? 490

ORUÇ TUTUP NAMAZ KILMASAK ORUCUMUZ KABUL OLUR MU? 491

TAHİYYAT DUASINI NASIL OKUMAMIZ GEREKİR? 492

NİSA SURESİ 1. AYET'TE GEÇEN "MİNHÂ ZEVCEHÂ" ZAMİRİ HANGİ KELİMENİN ZAMİRİDİR? 493

ALLAH'A YAKIN KULLARIN VEFATI NASIL OLUR? 495

DAEŞ HAKKINDAKİ DÜŞÜNCELERİNİZ NELERDİR, ONLAR HAKKINDA HADİS VAR MIDIR? 496

HİMMET NEDİR? DERVİŞİN, MÜRŞİDİNDEN HİMMET İSTEMESİNDE BİR SAKINCA VAR MIDIR? 498

ALLAH'A VE KULA VERDİĞİMİZ SÖZ ARASINDAKİ İLİŞKİ NEDİR?..... 498

KARDEŞLİK NİMETİNİN ŞÜKRÜ NASIL OLMALIDIR? 500

ÖNSÖZ

"SİZ BİLDİKLERİNİZLE AMEL EDERSENİZ ALLAH SİZE BİLMEDİKLERİNİZİ ÖĞRETİR."

(Hadis-i şerif)

Hamd; insana esmayı talim ettiren, eşyanın hakikatini gösteren ve zahiri, batını bütün ilimleri kuluna bir muradla öğreten, Kur'an'ı indirip beyan eden, Furkan'ın sahibi olan ve kendisinden başka âlim bulunmayan Allah'a mahsustur; çünkü o âlimdir, habirdir, latiftir, El Ekrem'ul Ekremin'dir.

Allah'ın selat ve selamı; Allah'ın nebilerinin, resullerinin, Hz. Muhammed Mustafa (s.a.v.) Efendimiz'in, onun ehlibeytinin, ashabının, Mürşid-i kâmillerin, bütün irşad ehlinin, mü'min ve mü'minatın, müslim ve müslimatın üzerine olsun.

İnsan bildiği kadarıyla yaşar; çünkü insan neyi biliyorsa sadece o bildikleriyle düşünebilir, düşündükleri de onun tasavvurunu meydana getirir. Sonrasında insan oluşturduğu bu tasavvuruyla amel işler ve bu amelleri de onda ahlaka dönüşür. Bu yüzden insanın bildikleri çok önemlidir.

Eğer birinin bildiği Allah'ın ona öğrettiği, Allah'ın doğru dediği değilse bu durumda o tasavvurunu yanlış olan ilimlerle şekillendirmiş olur, tasavvuru yanlış olduğu için de ameli yanlış olur, bunun sonucunda da eksik bir ahlaka sahip olmuş olur. Böylelikle de Allah onu kendisine ayna olsun, halife olsun diye yarattığı halde Allah'a ayna olamamış, halife olamamış;

yani Allah'ın muradı onun üzerinde gerçekleşmemiş olur. İşte, insanın bildikleri Allah'ın onu yaratmasındaki muradının gerçekleşmesini etkileyecek kadar önemlidir.

Bu durumda herkesin kendisine bakıp "acaba bildiklerim Allah'a göre doğru mudur? Ben ilmimi Resulullah (s.a.v.) Efendimizin ak u pak olan mübarek ilminden mi aldım, yoksa ilmim kirli bilgilerle ve bid'atlerle mi doludur?" diye tefekkür etmesi gerekir. Eğer kendine dönüp baktığında "benim bildiklerim Allah'ın vahyine göre doğrudur" diyorsa Allah mübarek etsin; çünkü o, bid'atin, küfrün karışmadığı, tertemiz bir ilme, marifete sahiptir, dolayısıyla o, rabbine karşı ihlaslı, âşık, mü'min bir kuldur.

Yalnız, bunun da bir ölçüsü vardır. Allah'ın vahyinin ilmine sahip olanlar, her anda nasıl bir muameleyle karşılaşırsa karşılaşsınlar mutlaka "Allah, ben onun sevdiği, razı olduğu gibi yapayım, onun El Esmau'l Husna'sının tecellisini kazanayım ve rabbime ayna olayım, halife olayım diye beni imtihana tabi tutuyor" deyip Allah'ın hesabını yaparlar. Aynı şekilde onların bu hesabı mutlaka amele dönüşür ve hayatlarını yaşarken etraflarına El Esmau'l Husna'yla muamele edip Resulullah (s.a.v.) Efendimiz gibi, sahabeler gibi güzel yapmaya, doğru yapmaya çalışırlar.

Hal böyleyken insanın yaşadığı herhangi bir olay karşısında verdiği tepkisi Allah'ın vahyine uymuyorsa o halde bilmesi lazım ki bildiklerinin içinde kir vardır, bu nedenle tasavvuru kirlenmiştir, tasavvuru kirlendiği için de ameli kirli olmuş, ahlakı güzelleşememiş ve kendisinden El Esmau'l Husna amel olarak tecelli etmemiştir. Herkes kendi hayatına bakıp kendini bu şekilde ölçüye vurursa manevi olarak ne

yaptığını, nerede olduğunu bilir. Eğer ölçüye uymadığı halde hala bildiğini, doğru yaptığını zannediyorsa sadece kendi kendini kandırmış olur.

Her ne bilirsek bilelim bilmemiz lazım ki asıl ilim; rabbimizi bilme ve kendimizi tanıma ilmidir. Bunun dışında kalan her ilim aslında bu ilme sahip olmak için bir araçtır, basamaktır, dolayısıyla Allah'ı bilme dışında hiçbir ilim hakiki manada ilim değildir, sadece bu ilme açılan bir kapıdır.

İnsan neyi bilirse bilsin şayet nasıl Allah'ın huzurunda duracağını, gönlünü Allah'a nasıl çevireceğini bilmiyorsa, gönlü her neyle meşgul olursa olsun bir sefer de Allah deyip gönlündeki her şeyi nasıl boşaltacağını ve rabbiyle nasıl aşk ve istiğrak halinde olacağını bilmiyorsa; gönlüne, aklına, arzularına nasıl hâkim olacağını bilmiyorsa, rabbiyle arasındaki bütün perdeleri aradan nasıl çekeceğini, bütün her şeyden gönül itibariyle yüz çevirip nasıl rabbiyle beraber olacağını bilmiyorsa o halde isterse bütün kitapları ezberlemiş olsun o hâlâ hiçbir şey bilmiyor demektir; çünkü o daha Allah'ın huzurunda durmayı öğrenememiş ve kendisini yaratan rabbiyle muhatap olamamıştır; yani Allah'ın ona ilmi öğretmesindeki gayesi, muradı daha onun üzerinde gerçekleşmemiştir.

İşte, bir Mürşid-i kâmile tabi olmanın da asıl sebebi budur. Mürşid-i kâmil, dervişe asıl ilmi öğretir; yani kulun gönlünü nasıl rabbine döndürebileceğini, düşüncelerine, nefsine nasıl mâlik olabileceğini ve rabbinin huzurunda nasıl duracağını ona öğretir, bunu kula talim edip kulun tasavvurunu Allah'ın vahyiyle yeniden inşa eder. Bunu yaparken de fıtratlarına göre vuslat yolculuklarını nasıl

yapabiliyorlarsa herkesi öyle yürütür. Şimdiye kadar gelmiş bütün eyvliyaullahın hepsi hep bu metodla kendilerini bilmiş, rablerini tanımış, nefislerine arif olmuş ve Allah'a vasıl olmuştur.

Biz de "Söz Hakkı Soru ve Sorunlar" sohbetlerimiz dahil olmak üzere yaptığımız bütün sohbetlerde bu husus üzerinde durduk ve kardeşlerimize yaratıldıkları makama nail olabilmeleri için yaş, kuru hiçbir şeyi eksik bırakmadan her şeyi apaçık bir şekilde beyan ettik.

Kardeşlerimiz sohbetleri okuduklarında Allah'ın izniyle bunu görecekler ve Allah'ın kendilerini yaratmasındaki muradını tüm hakikatiyle öğrenip rablerinin âlimi, arifi, âşığı olacaklar inşallah.



TAKDİM

"HER SORUNUN MUTLAKA BİR CEVABI VARDIR, CEVABI OLMAYAN HİÇBİR SORU YOKTUR."

Pir Muhammed Hüseyin (R.A.)

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz zamanında sahabeler bilmedikleri bir konu olduğunda onu Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'e soruyor, işin doğrusunu bizzat Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'den öğreniyorlardı. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in ebedi âleme intikalinden sonra ise Müslüman olanlar imani ve ameli konuları sahabelerden öğrenerek hayatlarını yaşamışlardır.

Sahabelerden sonraki dönemde gelen âlimler de gerek meşrep gerek istişare farklılıklarından dolayı Kur'an-ı Kerim'i farklı yorumlamış, bunun sonucunda imani ve ameli konularda farklı yorumlar meydana gelmiş, bu farklılar da mezhepleri doğurmuştur. Böyle olunca Müslümanlar zahiri ve batıni konularda fırkalara ayrılmış ve dinimizin içerisine birçok bid'atler de girmiştir. Bu da İslam âlemi içerisinde maalesef halen bile devam eden birtakım imani sorunlara yol açmıştır.

Günümüze baktığımızda âlimler hala bazı konularda söz birliği sağlayamamakta, her biri kendi içtihadına göre Kur'an'ı yorumlamaya çalışmakta, özellikle imani bazı konuların cevabını dahi verememektedir.

Biz de isteyen herkes rabbini Kur'an'dan bilsin, hakkı, hakikati anlasın diye kardeşlerimizle beraber Diyar TV'de "Söz Hakkı Soru ve Sorunlar" programını hazırladık. Öyle ki sorusu olan herkes sorusuna Allah'ın vahyine göre cevaplar bulsun, bir sorunu olduğunda Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in yaptığı gibi yapabilsin, kafasında en ufak bir karışıklık, gönlünde en ufak bir meşguliyet kalmasın; çünkü Allah'ın yolu mutmain olma, sûkun bulma, her türlü şüpheden arınıp Allah ile beraber olma yoludur, muhlis, salih, sadık bir kul olma yoludur.

Hazırladığımız Söz Hakkı programında bizi izleyen kardeşlerimizden gelen soru ve sorunlara verdiğimiz cevapları, başta televizyon izleme imkânı bulamayan kardeşlerimiz için, sonrasında cevapları bir metin olarak okumak isteyen tüm kardeşlerimiz için kitap haline getirdik ve kardeşlerimizden gelen soruların hiçbirini ayırt etmeksizin kitabımızın içine dâhil ederek kitabımızı yediden yetmişe herkesin okuyunca rahatlıkla anlayabileceği şekilde oluşturduk.

Kardeşlerimiz "Söz Hakkı Soru ve Sorunlar" kitabını okuduklarında dinlerini Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in sahabelerine öğrettiği şekilde öğrenecekler ve şimdiye kadar öğrendikleri batıllardan, bid'atlerden temizlenerek Allah'ın vahyinde indirdiği, Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in gönlünde, hayatında yaşadığı İslam'la, selamet diniyle müşerref olacaklar inşallah; çünkü bizi izleyen kardeşlerimizin soru ve sorunlarına cevap verirken Allah'ın vahyetmediği ve Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in beyan etmediği hiçbir şey söylemedik, bununla beraber Allah'ın bize müşahade ettirmediği hiçbir şeyi de anlatmadık.

Bu nedenle “Söz Hakkı Soru ve Sorunlara Allah’a ve Resulüne Göre Cevaplar” kitabını okuyan herkes; fıkıhtan akaide, tasavvuftan şeriata kadar zahiri ve batını konulardaki genel ve güncel bütün sorularına cevap bulacak ve inşallah dini hakkında anlamadığı hiçbir şey kalmayacaktır.



TEŞEKKÜR

Abbas GÜNEŞ
Abdurrahman TEĞİN
Ahmet Haydar KAN
Ahmet KAN
Aysun KAN
Ayşen ÖZCE
Betigül KAN
Beyza KESİK
Büşra YILDIRIM
Derya AKKAYA
Dilek TEKİN
Elif ŞENOL
Fahriye ÖZKAN
Fatih ACET
Fehime KERMOOĞLU
Gizem DOĞAN
Gökhan ÇİFTÇİ
Gülhan ERGÜN
Hakan ARSLAN
Harun ESİN
Hasan ERGÜN
M.Arif ÖZCE
Mahsum KAN
Mehdiye ERSOY
Mehmet ÖZ
Muhammed Fatih KORT
Muhammed Hüseyin DALA
Muhammed Hüseyin KAN
Muhammed Hüseyin ÜŞEN
Muhammed KAN
Nursel ÖZCE
Nurşen KAN
Sebahat EKİN
Sedat TEKİN
Selam DOĞAN
Sibel KAN
Sultan DOĞAN
Sultan YAKUT
Şadiye AKDENİZ
Şenay YAPRAK
Teknaz KÖSE
Veysel ERSOY

Hikmet SEVİM
Hivda TEKİN
Hülya KARABULUT
İbrahim YAPRAK
İlknur DEMİR
İrem BARAN
Leyla OK
M. Ali YAKUT
Veysel ÖZCE
Veysi KARABULUT
Yasemin SEVİM
Yeliz KAN
Yeter DOĞAN
Yusuf PALTA
Yüksel BARAN
Zeynep DALA KAN

Emeklerinden ve katkılarından dolayı
Kardeşlerimize teşekkür ederiz.

1.BÖLÜM



DOĞRU BAKIŞ, DOĞRU TERCİH NASIL OLMALIDIR?

Herkese göre bir bakış mutlaka vardır. Herkes kendi gönlüne, ilmine, marifetine ve anlayışına göre nasıl anlamışsa öyle bakar, kararını öyle verir, tercihini de öyle yapar. Doğru bakış, doğru tercih ise; bütün kulların Allah'a göre bakıp tercihini ona göre yapması, Allah'ın onun için tercih ettiğini tercih etmesidir.

Peki, doğru tercih nasıl yapılır?

Kul, Allah ile bakarsa tercihini Allah'a göre yapar, dolayısıyla da doğru tercih yapmış olur. Doğru bakmak için imanla, Kur'an'la, Allah ve resulüyle bakmak gerekir. Kul, böyle bakmazsa bu durumda ya nefsine, ya şeytana, ya da herhangi birine göre bakıp kararını ve hükmünü öyle verir, tercihini de öyle yapar. Bu bütün insanlar için geçerlidir.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz bir olaya bakarken onu nasıl anlayıp yorumlamışsa bizim de herhangi bir olaya bakarken onu öyle anlayıp yorumlamamız gerekir. Eğer Resulullah (s.a.v.) Efendimiz gibi bakarsak Allah'a ve resulüne göre bakmış, dolayısıyla doğru anlamış ve tercihimizi de doğru yapmış oluruz.

Herkes kendi hayatı üzerinde söz söyleme hakkına sahiptir; ama söz hakkına asıl sahip olan sadece Allah'tır. Allah ayet-i kerimede **"dünya da Allah'ındır, ahiret de Allah'ındır"**[1] buyurur. Eğer mülk Allah'a aitse, kullar da Allah'ın kuluysa o halde hem dünyada, hem ahirette, hem de kulları üzerinde söz hakkına sahip olan sadece Allah'tır.

[1] Necm /25

Söz hakkını Allah'a vermezsek mutlaka bir başkasına veririz. Söz hakkını, tercih ve bakış hakkını ya nefse ya şeytana ya da birilerine vermek insanın kendi aklını kullanması değildir; çünkü söz hakkını Allah'tan başkalarına vermek, insanın kendini ve aklını birilerine kullandırması anlamına gelir.

İnsan, hiçbir zaman kul olmaktan kurtulamaz; çünkü insanın kul olması onun fıtratında mevcuttur. Kişi, Allah'a kul olmaz, Allah'ı rab olarak, ilah olarak kabul etmezse Allah'ın yerine başka rabler edinir. Hem de bir değil birçok rab edinerek ya nefsine, ya şeytana, ya da başkalarına kul olur; yani insan bir konuda Allah'ın sözleri yerine başkasının sözlerini tercih ederse o tercih ettiği kişinin bakışıyla bakıp onun tercihiyle tercih etmiş olur ki bu durumda ona tabi olmuş, ona uymuş, ona itaat etmiş, onu sevmiş, dolayısıyla ona iman etmiş olur. Böylelikle Allah'ın sözleri yerine tercih ettiği o kişi onun rabbi, onun ilahı olmuş olur.

Doğru bakabilmek ve doğru tercih yapabilmek için mutlaka ferasetle bakmak gerekir. Ferasetin olmaması demek; karanlıktaki birinin karanlığa bakarak "ben görüyorum" demesidir. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz "*mü'minin ferasetine karşı takva sahibi olun*; *çünkü mü'min, Allah'ın nuruyla bakar*"[2] buyurur. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz bu hadiste sanıldığı gibi "mü'minin ferasetinden korkun" dememiş "mü'minin ferasetine karşı takva sahibi olun" demiştir; ama takva kelimesi âlimlerimiz tarafından korku diye tefsir edilince sanki mü'minin ferasetinden korkmak gerekiyormuş gibi bir anlam çıktı; oysaki mü'minin ferasetinden korkulmaz!

[2] Tirmizi, Tefsir-i Sure, 15

Peki, mü'minin ferasetine karşı takva sahibi olun demek ne demektir?

Mü'min bir şey söylediyse onu ciddiye alın, onun söylediği önemlidir, onun verdiği karar da, yaptığı tercih de doğrudur; çünkü o mü'mindir, imanla, Allah ile bakar, böyle baktığı için bakışı da tercihi de doğrudur demektir.

Birinde feraset yoksa bu durumda o, karanlığa bakmıştır. Karanlığa bakıp karanlıktaki karartıları görmüş ve onu anlamaya çalışmıştır ya da yolu görmeden hayal etmiş ve insanlara da bu hayalini anlatmıştır. Böyle yaparak da zannına, şeytanın verdiği vesveseye ve kendi vehmine uymuş, tabi olmuştur.

Böyle birinin Allah yolu diye anlattığı bu vehmin, zannın, vesvesenin ciddiye alınmaması gerekir; çünkü Allah ayet-i kerimede **"zan ilimden hiçbir şeydir"**[3] buyurmuştur. Hal böyleyken zannımıza uyar ve Allah'ın bizim için tercih ettiğini tercih etmezsek bu durumda zannı ilmin yerine koymuş oluruz, böylelikle de doğruyu asla anlayamaz, göremez, doğru bakamaz, dolayısıyla doğruyu tercih de edemeyiz.

Evet, söz hakkına sahip olan sadece Allah'tır, dedik. Söz hakkını Allah'a değil de başkalarına verirsek sadece ebedi hayatımızı değil dünya hayatımızı da kaybetmiş oluruz. Ebedi hayatı olmayanın dünya hayatı da olmaz. Böyle birinin dünyadayken ne huzuru ne de saadeti olur! Bu yüzden ya sadece kendi kendini oyalamaya ve uyutmaya çalışır ya da kendini bir şeylerle sarhoş etmeye çalışıp gönül feryadını, ruhunun, rabbini

[3] Necm /28, Yunus /36

isteme feryadını bastırır, görmezden gelir; ama hiçbir zaman mutlu olamaz.

İnsan sadece bedenden ibaret değildir ki zahiri olarak ona istedikleri verildiğinde mutlu olsun! Biri böyle düşünür, mutluluğu sadece bedenin isteklerinin yerine gelmesinde zannederse herhangi bir hayvan gibi, mahlûk gibi düşünmüş olur. Hâlbuki insan; Allah'ın yeryüzündeki halifesi, Allah'ın kendi ruhundan nefhettiği, melekleri ona secde ettirdiğidir, yerde, gökte, her ne varsa hepsini hizmetine verdiği varlıktır. Dolayısıyla Allah ondan Hz. İnsan olmasını, kendisine nefhettiği ruh olmasını, göklere, yerlere, dağlara yüklemeyi teklif ettiği emaneti taşımasını[4] ve o emanetin hakkını vermesini ister.

Allah'ın insana verdiği emanet; Allah'ın, kuluna nefhettiği ruhtur. Dolayısıyla o emanete sadakat; Allah'ın nefhettiği ruh olmak, Hz. İnsan olmak, Allah'ın nuru ve Allah'ın güzelliği olmaktır.

SÖZ HAKKINI ALLAH'A VERMENİN ÖNEMİ NEDİR?

Dünyanın her tarafında savaşlar, katliamlar yaşanıyor. İnsanlar birbirine dost olacağına birbirini düşman olarak görüyor ve sanki o düşmanını yenince huzuru, saadeti bulup mutlu olacağını zannediyor. İnsanlara bunu zannettiren şeytandır; çünkü insanlar Allah'a göre bakmayıp şeytanın tuzağına düşerse dostun da düşmanın da kim olduğunu anlayamaz.

[4] Ahzâb /72

Her ne soru olursa olsun, bütün soruları mutlaka rabbimize sormamız gerekir. Bu konu hakkında da Allah'a "ya rabbi! dostumuzun, düşmanımızın kim olduğuyla ilgili emrin ve hükmün nedir" diye sorduğumuzda alacağımız cevap; Allah'ın ayet-i kerimede de buyurduğu üzere **"sizin dostunuz Allah'tır, resulüdür ve mü'minlerdir"**[5] olur. Bu, herkes için böyledir.

Dostumuz Allah olursa rabbimize itaat eder, vahyine ve resulüne tabi oluruz. Allah'a ve resulüne tabi olursak insanları düşmanımız olarak değil, kardeşlerimiz olarak görürüz. Mü'minleri iman ehli oldukları için kardeş olarak, iman etmeyenleri de insan oldukları için insan kardeşi olarak kabul ederiz.

Allah ayet-i kerimede **"şeytan size apaçık düşmandır"**[6] buyurmuştur. Bu; şayet şeytanın adımlarına tabi olur, ona uyar, şeytanın verdiği vesveseyi dinlerseniz rabbinizi dinlememiş ve şeytanın peşinden gitmiş olursunuz, demektir. Allah'ın vahyini değil de şeytanın vesveselerini dinlersek karanlığa gömülürüz. Bu yüzden Allah ayet-i kerimede **"Allah sizi karanlıklardan nura davet eder, şeytan ve onun avenesi de sizi nurdan karanlıklara davet eder"**[7] buyurmuştur.

Bakışımız Allah'a göre olmaz ve söz hakkını Allah'a vermezsek bu durumda söz hakkını iblise vermiş ve onu dinlemiş oluruz.

Söz hakkını şeytana vermemek için ne yapmamız gerekir?

[5] Mâide /55
[6] Yâsîn /60
[7] Bakara /257

Mesela; biri konuştuğunda kimse onu dinlemiyorsa o halde kimse onu kabul etmemiş demektir. Bu durumda o kişi istediği kadar konuşsa, bağırsa, feryat etse bile hiçbir işe yaramaz; çünkü kimse onun ne söylediğini ciddiye almıyordur. Aynı şekilde şeytan da konuştuğunda, vesvese verdiğinde biz de onu dinlemezsek bu durumda istediği kadar bağırıp çağırıp bize vesvese verse bile onu duymamış, dolayısıyla onu ve söylediklerini kabul etmemiş oluruz; yani söz hakkını ona tanımamış oluruz. O halde söz hakkını şeytana vermemek için onu kesinlikle dinlememeyiz, ciddiye almamamız gerekir.

Peki, insanların şu anda savaş halinde olmasının sebebi nedir?

İnsanlık, rabbini dinlemediği ve söz hakkını ona tanımadığı için şu anda kana boğulmuş durumdadır. Kime sorulsa "biz haklıyız, mazlum durumdayız, zulme uğruyoruz" der; ama fırsat kendisinin eline geçince bu defa o da başkalarına ya da kendisine zulmedenlere uğradığı zulmün aynısını yapar. Böyle yapmasının sebebi; karşısındakini dost olarak, kardeş olarak değil düşman olarak görmesinden dolayıdır.

Şayet rabbimizi dinlemez ve söz hakkını rabbimize vermezsek şeytanın bu tuzağına düşeriz. Şeytanın tuzağına düşmemek için de bir kardeşimiz bize düşmanlık yaptığında kardeşimize yardım etmemiz ve onu şeytanın elinden kurtarmaya çalışmamız gerekir; yani bir kardeşimiz bize bir yanlış yaptığında ona "Allah bizi mü'min olarak beraber görmeyi, birbirimize yardım etmemizi, destek olmamızı, Allah yolunda birbirimizi yürütmemizi istiyor" deyip ona yardımcı olmaya çalışmamız gerekir; çünkü bizler dostuz, kardeşiz.

Elbette ki bunu yaparken işe önce kendimizden başlamamız gerekir. Yoksa sadece “birbirimizi sevelim” demekle kimse kimseyi sevmiş olmaz. Birbirimize “seni seviyorum” derken güzel bir söz söylemiş oluruz; ama bunu söylerken karşımızdakini gerçekten sevmiyorsak istediğimiz kadar onu sevdiğimizi söylemiş olalım o söz karşımızdakinde bir etki bırakmaz, Allah o sözden sevgiyi ve muhabbeti yaratmaz; ama Allah’ı seven, insanı da Allah için seven biri insanlara “birbirimizi sevelim” dediğinde Allah onun gönlünden o sevgiyi ikram eder ve o kelimeler muhabbetle birlikte insanların gönlüne iner.

Biri her neyi söylerse söylesin onu Allah adına söylediğinde karşısındaki insan bu sözü tadar. Şayet tadamıyorsa konuşan kişi konuştuklarını yaşamıyor demektir; yani sözü doğrudur ama gönlü o halde değildir, bu yüzden doğru söylemiyor, işi sadece akılla anlamış fakat iman etmemiştir; çünkü iman etseydi, söylediğini yaşar ve kardeşini sevip bu sevgisinin gereğini yerine getirirdi. İşte, söylediklerimizin hayır doğurması için söz hakkını mutlaka Allah’a ve resulüne vermemiz gerekir.

Herkes kendi aklına göre konuşursa kaos olur, karanlık olur; karanlığın olduğu yerde de zulüm olur. İnsanlar karanlıkta ne yapacağını bilemeyince birbirine karışır, birbirini dövmeye, birbirini öldürmeye başlar, üstüne üstlük yaptıklarının doğru olduğunu zanneder.

Her zaman söylüyoruz; “insanın, aklını sonuna kadar kullanması gerekir.” Kişi herhangi bir durumda “bu konuda rabbim benden ne istiyor” deyip rabbinin kendisinden ne istediğini anlarsa doğru bir bakışa ve doğru bir tercihe sahip olur.

Peki, Allah'ın insandan istediği nedir?

Allah, insandan öncelikle âbd olmasını, Hz. İnsan olmasını, meleklerin secde ettiği varlık olmasını istiyor. İnsanın Allah'a kul olma karşılığında alacağı nimet; ebedi bir hayat, ebedi bir cennettir, bununla beraber Allah'ın rızası, dostluğu ve Allah'ın cemalidir. Böyle olmayanlar; rabbini, insanlığını, Hz. İnsan olmayı ve ebedi hayatını kaybeder. Böylelikle Allah'ın gazabını, lanetini ve ebedi bir cehennemi kazanır. Bu yüzden öncelikle kendi içimizdeki savaşı bitirmemiz gerekir; çünkü dünyada yaşadığı hayat nasıl olursa olsun huzurlu bir gönüle sahip olan kişi, huzurlu bir hayatı da yaşamış olur.

RESULULLAH (S.A.V.) EFENDİMİZ'İN ÜMMİLİK YÖNÜNÜ NASIL ANLAMAMIZ GEREKİR?

Ümmi peygamber sadece okuma yazması olmayan demek değil aynı zamanda başka bir bilgiyle kirlenmeyen, tertemiz olan demektir. Bununla beraber ümmi kelimesi Arapça'daki "üm" kökünden, "anne" kelimesinden türetilmiştir; yani Allah, Resulullah (s.a.v.) Efendimiz için ümmi derken; anne bir gönüle sahip, ümmetine bir annenin merhametiyle, şefkatiyle, muamele eden kul demiştir.

Ümmilik sadece Resulullah (s.a.v.) Efendimiz için değil bütün peygamberler ve bütün peygamber varisleri için de geçerlidir.

Aynı şekilde bizim de insanlara Allah'ın vahyini anlatırken bir ümmi olarak anlatmamız, onlara ümmi olarak davranmamız gerekir. Yoksa "gelin size öğreteyim" deyip nutuk atarsak bu bilgi

karşımızdakinin sadece hafızasına girer; yani karşımızdakiler anlattıklarımızı dinler, bu bilgiyi alır; ama bilgi onlarda imana ve ahlaka dönüşmez, onlar sadece bilgi sahibi olmuş olurlar.

Alınan bilgilerin imana dönüşebilmesi için bu bilgilerin gönle inmesi gerekir. Şayet konuşan kişi gönül sahibi değilse ve verdiği bilgiyi imanla, muhabbetle beraber vermiyorsa Allah onun sözünden muhabbeti ve imanı ihsan etmez, ikram etmez; çünkü Allah'ın bir âdeti vardır.

Ana gönüllü olan, gönlü rahmetle dolu olan biri önce karşısındakini Allah için sever ve onu kendisi için bir velinimet olarak görür; çünkü onunla beraber Allah'ın rızasını kazanma imkânının olduğunu bilir. Bu yüzden Allah onun söylediklerinden muhabbeti ve imanı ihsan eder.

Biri karşısındakine bir şey ikram ederse bu ikramının karşılığında Allah'ın rızasını ve Allah'ın sevgisini kazanır. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'e uyup karşısındakine bir ümmi olarak muamele edenler, Allah'ın bir zerre muhabbeti için bütün dünyayı feda edecek kadar Allah'ı severler. Dolayısıyla insanların gönlünden bir zerre de olsa Allah'ın sevgisini kazanmak için titrer ve onların gönlüne bir zarar gelmemesi için büyük bir çaba, büyük bir gayret sarf ederler. Her ne söylerse söylesinler onu Allah'ın huzurunda söylerler; çünkü dertleri, kendilerini başkalarına beğendirmek ya da kabul ettirmek değil Allah'a beğendirmek ve Allah'a kabul ettirmektir. Bunun karşılığında da Allah'ın rızasını, yakınlığını kazanarak imanlarını artırmaktır.

Onlar bütün dertleri bir ana gibi sarıp dertli olanlara rahmetleri ve muhabbetleriyle ikramda bulunurlar. Bu yüzden

insanlara ümmi olarak muamele edenleri dinleyenler onların söylediklerini almazlıktan gelemez, buna dayanamazlar; çünkü o sözleri kendilerini sevdiklerinden dolayı kazanmaları için, ikram etmek için söylediklerini bilirler. Bunu bildiklerinden dolayı gönülleri açılır ve gönülleri açıldığı için de Allah onlara ikram eder.

Biri bir bilgiyi insanlara naklederse bu durumda nakilci olmuş olur; yani herhangi bir âlimin bilgisini bir başkasına nakletmiş olur. Böyle birine âlim demek doğru değildir, nakilci demek daha doğrudur; çünkü âlim, Allah'tan haşyet duyan, ihsan sahibi olan, Allah'ın huzurunda duran, Allah'ın hesabını yapan, doğru bir bakışla bakıp doğru tercih yapan, ferasetle, basiretle bakan, muhatabını bilen, anlayan, ona nasıl yardım edeceğini bilen ve yaptığını Allah için yapandır. Biri böyle bir hali olmadan birilerine herhangi bir şey okuyorsa kendisini dinleyenlere o bilgiyi sadece nakletmiş olur.

Allah, âlimin kim olduğunu tarif etmiş ve "Allah'tan ancak âlim kulları haşyet duyar"[8] buyurmuştur. Bu yüzden âlim olmak, Allah'tan haşyet duymaktır. Âlim, Allah'a karşı huşu sahibi olan ve Allah'a karşı haşyet duyandır.

"Huşu" aynı zamanda Allah'ın azameti karşısında tüylerin diken diken olması, kulun her zerresiyle huzurda durup "ya rabbi! Sen benim rabbimsin ben de senin kulunum" demesidir. Yoksa birine sırf birkaç kitap okuduğu için âlim demek doğru değildir; çünkü kişi kitap okuyunca sadece bilgi sahibi olmuş olur. Oysaki bilgi sahibi olmak başka, âlim olmak başka bir şeydir.

[8] Fâtır /28

Eğer Resulullah (s.a.v.) Efendimiz ümmi; yani ana gönüllü olmasaydı Allah onun için ayet-i kerimede **"and olsun size kendi içinizden öyle bir resul gelmiştir ki sizin sıkıntıya düşmeniz ona çok ağır gelir, o size çok düşkündür ve mü'minlere karşı rauf ve rahimdir"**[9] buyurmazdı. Yani rauf ve rahim olmasaydı, size yardım edemez, size Allah'ın vahyini, imanı taşıyamaz ve iman etmenize vesile olamazdı.

Bütün nebiler, resuller, dolayısıyla bütün peygamber varisleri de insanlar için anne gönüllüdür. Peygamber varisleri peygamber gibi olmazsa zaten varis olamazlar. Yoksa böyle kuru kuruya "işte, âlimler peygamberlerin varisleridir, onlar bu kadar kitap okumuş, bu kadar ezber yapmış" demek doğru değildir.

Mesela; bir bilgisayarda insanın hafızasındakinden daha çok kayıtlı bilgiler vardır. Bu durumda Kur'an-ı Kerim'i bir bilgisayara yüklersek bilgisayar hiç âlim olur mu, içinde Kur'an ayetleri kayıtlı olduğu için bilgisayara âlim diyebilir miyiz! Nasıl ki bilgisayara âlim diyemiyorsak aynı şekilde biri sırf Kur'an'ı ezberlediği için de ona âlim diyemeyiz; çünkü âlim olmak için Allah'ın ayetlerine iman etmek ve o ayetlerle amel etmek gerekir. Bu yüzden bir insan ne kadar bilgili olursa olsun eğer bilgisi onda imana, amele ve ahlaka dönüşmemişse âlim olmuş olmaz, sadece bilgisayar gibi o bilgileri hafızasına kaydetmiş, yanındakilerine de bu bilgiyi nakletmiş olur.

İşte, Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in ümmilik yönü bu yüzden çok önemli ve üzerinde dikkatle durulması gereken bir konudur; çünkü o, söylediği her ayete önce kendisi iman edip

[9] Tevbe /128

amele ve ahlaka dönüştürmüş daha sonra ise kendisine tabi olanlara Allah'ın ayetlerini açıklayıp onları bir anne şefkatiyle rauf ve rahim olarak terbiye ve tezkiye etmiştir.

İNSANLARLA KONUŞURKEN SÖZ HAKKININ NASIL KULLANILMASI GEREKİR?

İnsan, bakıştan ibarettir, insanın tasavvuru nasılsa bakışı da o tasavvura göre şekillenir. İnsanın tasavvurunu Kur'an; yani Allah'ın vahyi oluşturursa bakışı da sözü de Allah'a göre olur.

Mesela; Allah'a göre, bir insana nasıl bir bakışla bakmamız gerekir?

Bir insana bakarken sadece baş gözümüzle değil bir de gönlümüzle bakmamız gerekir. İnsana, Allah'a göre bir bakışla bakarsak bu durumda onu Allah'ın kudret eliyle yarattığı,[10] yeryüzündeki halifem[11] dediği, melekleri secde ettirdiği[12] ve yerde, gökte ne varsa hepsini onun hizmetine verdiği,[13] Allah'ın onun üzerinde muradının olduğu bir varlık olarak görürüz.

Peki, Allah'ın insan üzerindeki muradı nedir?

Allah'ın muradı; insanların ona âbd olmasıdır. **Ve mâ halaktul cinne vel inse illâ li ya'budûn:**[14] "Ve ben cinleri ve insanları yalnız bana âbd olsunlar diye yarattım." Allah, bütün varlığı insanın hizmetine vermiş, insandan da kendisine âbd

[10] Sâd /75
[11] Bakara /30
[12] Bakara /34
[13] Lokman /20
[14] Zâriyât /56

olmasını istemişse bu durumda insana Allah'ın âbdi olarak bakılması gerekir; çünkü insanın yaratılış gayesi Allah'a âbd olmaktır.

Biri yaratılış gayesinin Allah'a âbd olmak olduğunu bilerek insanlara bakarsa sadece kulu, Allah'ın kendisine âbd olsun diye yarattığı varlığı görür. Aynı şekilde baktığı kişinin Allah'a mı yoksa başka bir şeye mi kul olduğunu, âbd olduğunu da anlar.

E lem a'had ileykum ya benî Âdeme en lâ ta'budûş şeytâne innehu lekum aduvvun mubîn: "Ey Âdemoğulları! (ey Âdem'in çocukları, ey insanlar) Ben size şeytana âbd olmayın (kul olmayın) o sizin apaçık düşmanınızdır demedim mi!" **Ve eni'budûnî, hâzâ sırâtun mustakîm:**[15] "Bana âbd olun, sırat-el mustakim budur (demedim mi)." Demek ki Allah'a âbd olmayanlar şeytana âbd olmuştur!

Evet, insan, Allah'a göre bakarsa karşısındakini Hz. İnsan olarak görür. İnsana bakarken "acaba! Ona kul olma yolunda nasıl yardım edebilirim, onunla beraber kulluğu nasıl kazanabilirim" deyip karşısındakine bu şekilde bakar. Biri insana Allah'a göre bakınca onun bu bakışı hep önde olur; çünkü bu bakış gönüldeki imandır.

Aynı şekilde kul, birine Allah'a göre bakınca Allah'ın kendisinin ve insanların üzerindeki muradının hesabını en önde tutar, insana buna göre davranır, dolayısıyla Allah'ın sevgisini kazanır ve ona âbd olur, aksi halde şeytana âbd olur.

[15] Yâsîn /60-61

Her zaman söylüyoruz; iman inanmak demek değildir, Allah'ı ve resulünü her şeyden, Allah'ın kelamını da her kelamdan daha çok sevmek ve dinlemektir. Şayet iman, inanmak olsaydı iblisin tam bir imana sahip olması gerekirdi; çünkü iblis de Allah'a inanıyor, hatta Allah ile konuşuyordu.

Biri insana bakarken Allah ile Allah'ın vahyi ile bakar, ilahi bir nazarla, peygamberi bir nazarla nazar ederse derdi, Allah'ı ve resulünü her şeyden çok sevmek olur; yani tüm derdi iman etmek olur.

Böyle biri karşısındakine nasıl bir muamelede bulunursa bulunsun Allah'ın hesabını, kendi kulluğunun hesabını yapar. Dolayısıyla karşısındakinin de kulluğunun hesabını yapmış olur; çünkü onunla da kulluğu kazanır. Böylece Allah'ın muradı onun üzerinde gerçekleşmiş olur; ama yok, böyle bakmayı unutur, Allah ile bakmaz, konuşurken söz hakkını Allah'a tanımaz ve Allah'ın emrettiği, sevdiği gibi konuşmazsa bu durumda karşısındakini etten, kemikten bir varlık veya bir menfaat aracı olarak, kendisi için yukarı çıkacağı bir basamak olarak görür ve ondan istifade etmeye çalışır. Bilmemiz lazım ki böyle bir bakış rabbani bir bakış değildir.

Böyle bir insan konuşurken Allah'ın hesabını yapmaz, Allah'ın huzurundaymış gibi konuşmaz. Konuşsa bile konuştuğu şeyler onun nefsinden, vehminden ve zannından kaynaklanır, karşısındakine yapacağı muamele de insanca olmaz; çünkü ondan bir menfaat, bir fayda görmeyince onunla bir daha ilgilenmez, hatta onu tanımaz; ama konuşan, bakan, Allah'a iman etmiş biriyse söz hakkını Allah'a göre kullanır.

Bu yüzden devamlı “insanlar birbirleri için cennet de olur cehennem de olur” diyoruz. İnsanlar birbirlerine bakarken “ben onun üzerinden, onunla beraber Allah’ın rızasını, rahmetini, sevgisini nasıl kazanırım” deyip hesabı böyle yaparlarsa Allah’ın emrettiği ve sevdiği gibi yapmış olurlar. Bu yaptıkları da birbirleri için sadece rahmet olur, merhamet olur, ikram olur, güzellik olur, hayır olur. İnsanların bunun karşılığında kazanacağı da Allah’ın rızası, dostluğu, cemali ve ebedi olan cennet olur.

İnsanlar birbirine sadece etten, kemikten bir varlık ya da menfaat aracı olarak bakarsa birbirini insan olarak görmemiş olurlar. Biri karşısındakini insan olarak görmezse bilelim ki kendisi de insan olamamıştır; çünkü sadece insan olanlar bakarken Hz. İnsan gibi bakabilir, Hz. İnsan gibi bakmayanlar ancak bir beşer gibi bakar!

Bütün varlık beşerdir, can sahibidir ve diridir. Hayvanlar da insana bakınca insanı etten, kemikten bir varlık olarak görür, zahiri olarak bakınca bu böyledir. Bunun bir de manevi tarafı vardır. Eğer kişi insana Hz. İnsan olarak bakarsa Allah’a göre bakmış, rabbani bir bakışla bakmış olur. Böyle bakınca insana muameleyi de doğru yapar. Karşısındakiyle konuşurken de; yani söz hakkına sahip olunca da söz hakkını şeytana, nefsine değil Allah’a tanır, Allah’ın istediği gibi konuşur.

Mü’min biri, kendinden söz söyleyemez, buna hem hayâ eder hem de Allah’tan haşyet duyar. Bu her yerde, her zaman böyledir. İster kendi ailesi içinde eşine yaptığı muamele olsun, ister çocuklarına yaptığı muamele olsun, isterse de annesine, babasına, kardeşine, komşusuna yaptığı muamele olsun kime muamele ederse etsin insanın bakışı Allah’a göreyse, Allah ile

bakıyorsa, Allah'ın hesabını yapıyorsa, Allah'ın huzurunda olduğunu tadıyor ve yaşıyorsa, Allah'ın huzurunda o muameleyi yapıp konuşuyorsa o halde o doğru yapar, Allah'a göre muamele eder. Yoksa nefsiyle muamele eder ki bunun da insanı nereye götürdüğünü toplumun şu anda içinde bulunduğu durumdan görüyoruz!

Bu nedenle muhatap olduğumuz kim olursa olsun ona bakarken Allah'a göre bakıp muameleyi de Allah'ın emrettiği, sevdiği gibi yapmamız gerekir. Herkes hakkı, doğruyu ve güzeli kendi üzerinden bilir. Bize göre güzel olan, hak olan, doğru olan neyse karşımızdakine de öyle muamele etmeli ve karşımızdakinin bize nasıl muamele etmesini istiyorsak bizim de ona öyle muamelede bulunmamız gerekir.

Bununla ilgili Resulullah (s.a.v.) Efendimiz bir hadis-i şerifinde *"bir kimse kendisi için istediğini mü'min kardeşi için de istemedikçe o mü'min olmaz* (Müslüman olmaz, insan olmaz)*"*[16] buyurur. Mü'min demek, Müslüman demek insan demektir.

Allah ayet-i kerimede **"(onlara de ki) Siz bir yaratıcı olmadan mı yaratıldınız yoksa kendi kendinizin yaratıcısı mısınız (söyle onlara cevap versinler) yoksa yeri, göğü onlar mı yarattı"**[17] buyurur. Biri bu ayete cevap veremiyor, Allah'ı kabul etmiyorsa ona insan denmez. Kişi "her şey kendi kendine olmuş" derse bu durumda akıl sahibi bir insan gibi düşünmemiş ve hayvan

[16] Buhârî, İman, 7; Müslim, İman, 71, 72; Tirmizi, Kıyame, 59; Nesâi, İmân, 19,33; İbn Mâce, Mukaddime,9
[17] Tûr /35-36

gibi olmuş olur, bu kim olursa olsun fark etmez, istisnasız herkes için bu böyledir.

Bir de insanlar "kim nasıl düşünürse düşünsün, herkesin fikrine saygılı olmamız gerekir" derler. Böyle bir şey doğru değildir. Herkesin fikrine saygılı olmak da ne demek! Allah'ın yanlış olduğunu buyurduğu bir şeye nasıl saygı gösterebiliriz! Bir mü'min olarak onun saygıya layık, saygıya değer neresi ya da nesi vardır!

Saygı göstermek başka, tahammül etmek başka bir şeydir. Herkesin fikrine, düşüncesine, inancına, imanına ve dinine tahammül ederiz, tahammül etmek zorundayız; çünkü biliriz ki o kardeşimiz nerede Allah'a, rabbine ters düşmüşse orada şeytanın tuzağına düşmüştür. Bize düşen de kardeşimizi şeytanın tuzağından kurtarıp ona yardım etmek, ona sarılmak, onu sevmek ona "gel kardeşim, sen şeytanın tuzağına düşmüşsün, haydi, hep birlikte Allah'ın ipine sarılalım ve şeytanın tuzağından kurtulalım" deyip ona rabbinin davetini tebliğ etmektir. Bu tebliği de Allah'ın buyurduğu, emrettiği gibi yapmak gerekir.

Nasıl?

Allah ayet-i kerimede **"rabbinin yoluna hikmetle davet et, en güzel söz neyse onu söyle"**[18] buyurur. Birini Kur'an'a uymaya davet ettiğimizde ona en güzel sözü söylemeli ve Allah'ın muradını hikmetleriyle ona beyan etmeliyiz; ama hepsinden önce onu sevmeliyiz; çünkü onu sevmez ve gönlümüze almazsak, ona karşı gönlümüzde kin, nefret, haset olursa ona bir şey veremez ve

[18] Nahl /125

yardım edemeyiz. Allah kinden, nefretten, hasetten; imanı, muhabbeti, güzelliği ikram etmez!

Kişinin öyle bir gönle sahip olması gerekir ki o gönülle Allah'ı, Allah'ı seveni ve Allah'ın sevdiklerini, dolayısıyla bütün insanları sevebilmelidir; çünkü Allah, insanı sevip yaratmıştır. O insan çamura, küfre veya şirke düşmüş olabilir; ama o bizim insan kardeşimizdir. Sadece bilmeden şeytanın tuzağına düşmüştür. Zaten kim kendini bile bile ateşe atar! Elbette ki istisnalar kaideyi bozmaz. Biri kendini ateşe atıyorsa onun şeytana gücü yetmiyor demektir. Bu durumda ona yardım etmemiz gerekir.

Biri bildikten, anladıktan sonra bile bile dünyayı ve nefsini tercih ederse onun için yapılacak bir şey kalmamıştır. İstesek de onun için bir şey yapamayız; ama yine de ona cennet olabilmemiz için bize düşen; ona yardım etmek, ikram etmek, rahmet ve hayır olmaktır. Yalnız bunu yapabilmemiz için söz hakkını Allah'a vermemiz gerekir; çünkü söz hakkını Allah'a verince doğru bakmış ve hem kendimiz için hem de karşımızdaki için doğru tercih yapmış oluruz.

Söz hakkını Allah'a vermezsek evimizde, iş yerimizde çocuğumuza ve eşimize muamele ederken söz hakkını nefsimize vermiş oluruz ki bu da "ben Allah'ı tanımıyorum, ben Allah'tan daha iyi biliyorum" manasına gelir. Bu yüzden çocuklarımızı büyütürken "senden şunu şöyle yapmanı, bunu böyle yapmanı istiyorum" demek yerine "Allah bizden böyle yapmamızı istiyor, bizi yaratan rabbimiz böyle seviyor, eğer böyle yapmazsak, şunu şöyle yaparsak rabbimizi, rabbimizin sevgisini, rızasını kaybederiz, rabbimiz bize küser, bize darılır, bize gazap eder" deyip onları rabbinin hesabını yapan bir kul olarak yetiştirmemiz gerekir.

Birinin, ailesi veya başkaları için konuştuğu, söylediği, davet ettiği şey Allah'ın söyledikleri ve Allah'ın davet ettiği değilse bu durumda o kişi konuştuğu kişilere "ben sizin ilahınızım" demiştir. Bu, bir insana muamele ederken de böyledir. Eğer biri başka biriyle konuşurken onu Allah'a davet etmiyor; "hep beraber Allah'a itaat edelim, resulüne tabi olalım, ebedi hayatımızı kazanalım, Allah'ın muradı üzerimizde gerçekleşsin" demiyorsa "ben işi daha iyi biliyorum" demiş olur ki bu da Allah'ı mülkün sahibi olarak, rab olarak kabul etmemek, onu söz hakkına sahip görmemek ve söz hakkını Allah'a vermemektir.

Eğer çocuklarımızı "bizim rızamızı gözetsin; ama Allah'ın rızasını gözetmesin" deyip yetiştirirsek kendimizi Allah'ın yerine koymuş oluruz. Bu bakış, bakış değil, bu tasavvur da tasavvur değildir. Bu, Kur'an ile inşa olmamış bir tasavvurdur. Bu başkalarının kendine göre, örf ve âdetine, üretilmiş dinine göre inşa olmuş bir tasavvurdur ki bu tasavvurdan hayır çıkmaz, doğru bakış çıkmaz, doğru iman, doğru ahlak ve doğru amel çıkmaz.

Tasavvur Allah'a göre olursa ne olur?

İnsanlar; peygamberlere benzer, sahabeler gibi olur. Tasavvuru Allah'a göre olan biri insana sadece hayır olur, ikram olur, muhabbet olur, güzellik olur. Gönlü cennet olduğu için insana sadece cennet olur, cennete gitmesine vesile olur. Bu yüzden ancak gönlü cennete dönmüş olanlar cennete layık olur.

Bir de insanlara cehennem olmak vardır. Biri bir insana cehennem olursa, gönlünü Allah'tan başka bir tarafa döndürür, ona eziyet olur, zahmet olur, azap ve gazap olursa cennete nasıl gidebilir! O kim olursa olsun, adına ne denirse densin eğer birinin

işi gücü insanı eleştirmek, çekiştirmek, yermek ve su-i zanda bulunmaksa o nasıl cennete gidebilir! Böyle bir hale sahip olanlar, gönlü cehenneme dönmüş olanlardır. Gönlü cehenneme dönmüş olanlar da cehenneme layıktır.

İnsanlar birbirleriyle cenneti veya cehennemi kazanır. Kişi rabbine iman ederse insanlara cennet olur, rahmet olur, güzellik olur, hayır ve ikram olur, böylece birbirleri üzerinden cenneti kazanırlar; ama biri birine zahmet olur, eziyet olursa, sorun ve sıkıntı olursa bu defa da birbirleri için cehennem olurlar; yani cennet yahut cehennem olma tercihini karşısındakine muameleyi yapan, konuşma imkânına sahip olan, onunla muhatap olan, yardım etmesi gerekirken yardım etmeyen yapmıştır.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz Hz. Ali (r.a.) Efendimiz'e buyurur;

-Ya Ali! Sen mukarrebundan daha mukarrebun olmak ister misin?

Hz. Ali (r.a.) Efendimiz;

-Evet ya Resulullah, diye cevap verir.

Bunun üzerine Resulullah (s.a.v.) Efendimiz;

-O zaman sana gelmeyene git (seni ziyaret etmeyeni ziyaret et) sana vermeyene ver (sana yardım etmeyene yardım et) seni sevmeyeni sev ve sana zulmedeni affet"[19] buyurur. Elbette ki böyle yapmak zor bir şeydir.

[19] Deylemi; Firdevs, No: 8529,5 /392; İ. Suyuti

Böyle yapmak bize Allah'a yakınlığı, en yakın olmayı kazandırır. Bu hadisin gereğini yerine getirip insanlara böyle muamelede bulunduğumuz ölçüde Allah'a yakın oluruz. Bir insanın bunu yapabilmesi için Allah'a âşık olması gerekir. Biri gerçekten Allah'a iman etmişse; yani Allah'a âşıksa Allah için yapamayacağı bir şey yoktur. Kendisine gelmeyene gider, kendisine vermeyene verir, kendisine ikram etmeyene ikram eder, kendisini sevmeyeni sever ve kendisine zulmedeni affeder.

Bu yüzden Allah ayet-i kerimede **"siz öyle bir kavimsiniz ki (ehli kitap; Yahudiler, Hristiyanlar) sizi sevmedikleri halde siz onları seversiniz; çünkü siz bütün kitaplara (kitapların bütününe) iman etmişsiniz"**[20] buyurur. Demek ki biri kitapların bütününe iman edince ehli kitabı; yani Yahudi ve Hristiyan'ı dahi sevebiliyormuş! Burayı doğru anlamamız gerekir. Yahudi ve Hristiyan'ı severken haşa onların dinini sevmez. Onları insan kardeşi oldukları için sever. Şeytanın tuzağına düşmüş olsalar bile Allah'ın onlar üzerinde bir muradı olduğunu bilir ve onlara bu bakışla muamele eder.

Evet, Allah'ın "kitabın bütününe iman edersiniz" dediği kişiler insana kızmaz, sadece insanın küfrüne, şirkine ve zulmüne kızarlar; çünkü onlarla kardeş olduklarını bilirler. Bununla beraber kardeşlerini severlerse onlara yardım edebileceklerini, yardım ederlerse onlar için cennet olabileceklerini, cennete, Allah'a yakınlığa vesile olabileceklerini bilirler. Bunu yaparken de sıkıntı duymaz, ağırlık hissetmezler. Bu yüzden unutmamamız lazım ki rabbine âşık olan birinin rabbi için yapmayacağı hiçbir şey yoktur.

[20] Âli İmran /119

Kim kendine ne yaparsa yapsın, nasıl bir zulümde bulunursa bulunsun Allah affeder. “Ya rabbi! Senin için kullarınla davalaşmak, hesaplaşmak istemiyorum. Onlar senin kullarındır, ben onlara hakkımı helal ediyorum” diyen biri kendisine zulmedenleri, haksızlık edenleri affetmesine karşılık Allah’ın ona ikram edeceğini bilir. Hem de bu karşılığı Allah yakınlık olarak, muhabbet olarak ona ikram eder. O kul, Allah için affedince Allah’ın yakınlığını ve muhabbetini bir daha alır ve bunu kat kat kazanır. Bunu kazanmak için hiç kimseden davacı olmaz, hiç kimseye karşı gönlünde bir ağırlık, bir kin beslemez ve barındırmaz, buna müsaade etmez; çünkü o, gönlün Allah’ın evi olduğunu bilir. Bu nedenle Allah’ın sevgisinden, yakınlığından başka bir şeyi gönlüne yaklaştırmaz ve gönlünü kirletmez. İnsan bir beşer olarak birine kızabilir; ama onu gönlüne alıp kin beslemesi ona, Hz. İnsana yakışmaz.

İnsanın, içinde kin ve nefret beslemesi ona hiçbir şey kazandırmaz, aksine kaybettirir. Şeytan o kendisine zulmedeni, haksızlık edeni iki de bir ona düşündürür ve onu onunla meşgul ettirir, nefret beslettiği kişiyi ona zikrettirerek ona karşı gönlünde nefret uyandırmaya ve intikam duygusu üretmeye başlar, sonra kişi bir de bakar ki onunla meşgul olmuştur, rabbini zikretmesi gerekirken başka bir şeyi zikretmiştir.

Sadece insana değil aynı şekilde hayata bakarken de doğru bakmak gerekir ki doğru tercih yapabilelim. Hangi olay veya hangi mesele olursa olsun mutlaka rabbimiz bizi imtihana tabi tutar. Dünya imtihan yeridir, imtihan; kazanma imkânı demektir. Yoksa imtihan kuru kuruya sadece insanların imtihan olması, kim doğru, kim yanlış yapıyor diye sınanması değildir. Allah bizi neyle imtihan

ederse etsin bize bir kazanma imkânı tanımıştır. Nimet de olsa, musibet de olsa muhatabımız mü'min de olsa, kâfir de olsa bu her an için böyledir. Allah verdiği imtihanlarla bize kazanma imkânı tanımış ve bize "buyur kulum, kazan" demiştir.

Her ne olursa olsun eğer rabbimizin huzurunda olduğumuzu unutmazsak her şeyin bir imtihan olduğunu görür ve anlarız. İmtihanlara karşı "acaba rabbim benden ne yapmamı, nasıl durmamı istiyor, Resulullah (s.a.v.) Efendimiz böyle bir durumda nasıl yapmıştır ya da o olsaydı nasıl yapardı" diye kendimize sorup muameleyi de böyle yaptığımızda rabbimizin nazarıyla nazar etmiş ve peygamberi bir bakışla bakmış oluruz ki bu bakış bizi peygamberimize benzetir. Bunun haricinde bir bakışla baktığımızda ise iblisin bakışıyla, nefsimizle bakmış, hakkı, hakikati görmemiş ya da hakkı, hakikati örtmüş oluruz. Böyle olunca da Allah'ın bizden istediğini görmemiş, anlamamış ya da görmek istememiş oluruz. Oysaki rabbimizin bizden istediği böyle yapmamız değil; peygambere uymamız, onun yaptığı gibi yapmamızdır.

ALLAH'IN, İNSANLARIN TERCİHİ ÜZERİNDEKİ MURADI NEDİR?

Allah, yarattığı bütün insanlara tercih etme hakkı verir ve insanlar, bu tercihlerini Allah'ın kendilerine verdiği iradeyle yaparlar.

Bir yanda hak, bir yanda batıl vardır. Allah, kullarına tercih hakkı vererek; "kulum hak ile batıl arasında tercihini sen yapacaksın" buyurmuştur. Bu yüzden Allah hiç kimsenin tercihine

müdahalede bulunmaz. Eğer insan bu tercihi doğru yapmazsa rabbini ve insan olmayı kaybeder.

Biri "ben Allah'a dost olmak istiyorum" derse Allah, böyle bir hakkı ona sonuna kadar tanır; çünkü Allah onu zaten Hz. İnsan olsun, Allah'a âbd olsun, âşık olsun, dost olsun, yakın olsun diye yaratmıştır, insanın yaratılışının gayesi budur. Biri de "ben ahireti tercih etmiyorum" derse bu durumda aslında "ben insan olmayı kabul etmiyorum" demiş olur. Allah böyleleri için ayet-i kerimede **"onlar hayvanlar gibi yerler, içerler."**[21] Başka bir ayette ise **"(Allah'ın ayetlerini dinlemeyenler, ciddiye almayanlar, yüz çevirenler) Onlar, hayvan gibidirler hatta daha aşağıdırlar"**[22] buyurmuştur.

Kişi, ya insan olmayı ya da hayvan olmayı tercih eder, bu tercih ona aittir. Bu yüzden "insanlar cehenneme gitmez, cehenneme gidenler hayvan gibi olanlar, rablerini dinlemeyenler, rablerini ciddiye almayanlar, nefislerini ilah edinmiş olanlardır" diyoruz. Allah, ahirette kendisini ciddiye almayıp nefsini ilah edinenlere gerçek ilahın kim olduğunu gösterir.

Cehenneme gidenler insan olmayı kaybederler. Bununla ilgili Resulullah (s.a.v.) Efendimiz bir hadis-i şerifinde buyurur; "*cennetlikler cennete, cehennemlikler cehenneme gittikten sonra cehennem ehli, cehennemden sorumlu Malik'e 'rabbimizle bir sefer konuşalım, rabbimiz bir sefer bizimle konuşsun' diye yalvarırlar. Allah en sonunda onlarla konuşup* ***'susun ve bir daha benimle konuşmayın'***[23] *buyurur. Allah'ın bu hitabından sonra*

[21] Muhammed /12
[22] A'râf /179
[23] Mu'minûn /108

cehennem ehli insan olmaktan çıkar, hayvan gibi olur, daha doğrusu hayvan olurlar. Konuşmak istediklerinde konuşamaz, devenin böğürmesi gibi bir ses çıkarırlar."[24]

Evet, cehenneme giden kişi hayvan olur; çünkü hayvan olmayı o tercih etmiştir. Allah, kulu için; insan olmayı, cenneti, ahireti, tercih etmiştir, o ise kendisi için nefsini, şeytanın verdiği vesveseyi, peygambere tabi olmak yerine şeytana tabi olmayı, Allah'a âbd olmak, dost olmak yerine şeytana âbd olmayı, dost olmayı tercih etmiştir. Cehennemlikler böyle bir tercih yaptıkları için de insanlıklarını kaybeder, hayvan olurlar. Bu tercihi herkes kendisi yapar.

Allah birine "kulum sen ne olmak istiyorsun" diye sorsa kul da "ben insan olmayı, sana kul olmayı istiyorum" derse Allah ona "olur, kul olmak istiyorsan şartlar bunlardır; sana yap dediklerimi yapıp, yapma dediklerimi yapmazsan, yolu böyle yürürsen, benim peygamberlerimle, dostlarımla, bu nimeti kazanmış olanlarla beraber olursan onların kazandıklarını kazanır, kul olmuş olursun; ama bunun yerine şeytanla beraber olursan o zaman da şeytanın kazandığını kazanır, onun gideceği yere gider, bana kul olamazsın" buyurur.

Hem şeytanın peşinden yürüyecek hem de; "ben cennete gideyim" diyeceksin, böyle bir şey yoktur. Onun için herkes kendi tercihini kendisi yapar. Bu yüzden kul "hayır, ben insan olmak istemiyorum, hayvan olmak istiyorum" derse Allah onun bu tercihine müdahale etmez ve cevap olarak "olur, kulum, öyle olmayı istiyorsan ol, tercih senindir" der.

[24] Tirmizi, Cehennem, 5

Peki, kişi insan mı yoksa hayvan mı olmayı tercih ettiğini bilir mi?

Bilmek, anlamak ve duymak istemeyenler hariç herkes insan mı olmayı yoksa hayvan mı olmayı tercih ettiğini yüzde yüz bilir. Diğerleri ise kendilerini gerçeğe kapatıp "ben anlamadım" dedikleri için gerçeğin üstünü örterler.

Rablerinin vahyini dinlemeyenler; "ben anlamadım" deyip kendi kendine mazeret uyduranlardır. İnsanlar kendilerine dönüp neyi tercih ettiğine bakarsa bunu anlamayan hiç kimse kalmaz. Bu yüzden aslında herkes Allah'a mı yoksa şeytana mı yakın olduğunu, cennete mi yoksa cehenneme mi gideceğini bilir. Bu yüzden devamlı "hesabımızı burada görmemiz gerekir" diyoruz.

Hesap kitabı, Kur'an'dır. Allah birbirini ne kadar tuttuğunu göstermek için insanın hesap kitabını Kur'an'la eşleştirir. Allah bununla ilgili olarak ayet-i kerimede **"o gün herkesin kitabı eline verilir, biz de kitabımızı getiririz ve bizim kitabımız hakkı söyler"**[25] buyurmuştur. Hem Allah'ın kitabı hem de mahşerde insanın eline verilen hesap kitabı doğruyu söyler; çünkü hesap kitabında insan ne yapmışsa o yazılıdır. Bu yüzden kulun kendi hesap kitabına yazdırdıkları Allah'ın kitabına ne kadar uyuyor diye Allah, Kur'an'la insanın kendi hesap kitabını mahşer günü eşleştirir. Mahşer günü, Allah'ın kelamına uyulup uyulmadığı hükmünü Kur'an verecek; çünkü hüküm Kur'an'a göre verilir.

Kitap, şu an insanın kendi elindedir öyleyse Kur'an'ı alıp kendi amelimizi de önümüze koyarak cennetlik mi yoksa

[25] Câsiye /28-29

cehennemlik mi, Allah'a mı yoksa şeytana mı yakın olduğumuza bakmamız gerekir.

Allah ayet-i kerimede **"oku (hükmünü sen ver) bugün hüküm verici olarak sen kendine yetersin"**[26] buyurur. Bizim de kitabımızı önümüze koyup hükmümüzü şimdiden vermemiz gerekir. Eğer ebediyen kaybetmek istemiyorsak bunu yapmamız, dolayısıyla kendimizi düzeltmeye çalışmamız gerekir. Aslında yapmamız gereken şey "ya rabbi! Sana döndüm, tövbe ediyorum" diyerek samimi bir şekilde tövbe etmektir. Eğer tövbe eder, rabbimize dönersek bunun karşılığında; bizde kendisinin sevmediği ve razı olmadığı ne kadar olumsuz şey varsa Allah hepsini birden defterimizden siler.

Evet, Allah'a "tövbe ediyorum, sana döndüm, beni mağfiret et ya rabbi" dersek bu iki kelime hesap kitabımızdan bütün günahlarımızı, bütün yanlışlarımızı siler, bir de Allah bize güç ve kuvvet olsun diye rahmetiyle muamele eder ve "kulum bana dönmüş" deyip bize ikramda bulunur.

Hesap kitabımız mahşer günü elimize verilmeden önce kitabımızı elimize almamız, Allah'ın kitabını da önümüze koyup hesabımızı görmemiz gerekir. Böyle yaparsak nereye gideceğimizi rahatlıkla anlar, Allah'ın hükmüyle kendimize hükmetmiş oluruz.

Allah'a kul olmayı kazanmak, nereye gideceklerini bilmek ve anlamak isteyenler bunu böyle yapmalıdır. Böyle yaptıklarında görür, anlar, bakışlarını düzeltir, tercihlerini de buna göre doğru yaparlar inşallah.

[26] İsrâ /14

2.BÖLÜM



DİYAR TV'Yİ AÇMANIZIN HİKMETİ NEDİR?

Bu soruya cevap vermeden önce yaratılışın ve hayatın gayesini biraz izah edeyim; çünkü hayatın gayesini anladığımızda Diyar TV'yi açmamızdaki sebep daha iyi anlaşılır inşallah.

Allah bizi yaratıp dünyaya göndermişse mutlaka üzerimizde bir muradı vardır. Allah'ın bizim üzerimizdeki muradı; kâmil insan, Hz. İnsan olmamız, ebedi hayatımızı kazanmamız, Allah'a dost olmamız, halife olmamız, ayna olmamız, Allah'ın güzelliğini üzerimizde gösterip sevgisine layık olmamızdır. Dolayısıyla kâmil manada iman etmemiz, âbd olmamız ve mü'min olmamızdır.

İnsana düşen; hayatı yaşarken "nasıl yaparım da Allah'ın rızasını, sevgisini ve ebedi hayatımı kazanırım" deyip bununla dertlenmesi, hesabını böyle yapmasıdır. Bu yüzden insanın çaba ve gayretinin de bu yönde olması gerekir. Elbette ki bizim de derdimiz Allah'ın rızasını ve ebedi hayatımızı kazanmaktır. O halde hayatımızı yaşarken; Resulullah (s.a.v.) Efendimiz nasıl yapmışsa, hayatı nasıl yaşamışsa, Allah'ın vahyini taşırken nasıl tebliğ etmiş, Allah'a nasıl davet etmişse bizim de öyle yapmaya çalışmamız, kendi kendimize din üretmememiz gerekir. Bu nedenle de Allah'ın vahyini insanlara ulaştırırken her türlü aracı kullanmamız gerekir.

Allah ayet-i kerimede **"bu vahyi sana ulaştırabildiğin her yere ulaştırasın diye vahyediyoruz"**[1] buyurur. Bütün mü'minler bu vahyi taşımakla sorumlu ve yükümlüdür. "La ilahe illallah muhammedun resulullah" diyen herkes peygamberine uymalı ve tâbi olmalıdır. Şayet peygamberine tâbi olmaz, ameli onu tasdik

[1] Şûrâ /7

etmez, desteklemezse bu durumda sözü sadece lafta kalmış olur, böylelikle sözünden de istifade etmiş, faydalanmış olmaz.

Allah ayet-i kerimede **"iman etmeyenler veya imanlarından bir fayda görmeyenler (cehenneme giderler)"**[2] buyurmuştur. O halde imanımızdan fayda görmek istiyorsak imanımızın bizi harekete geçirmesi, Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in Allah yolunda yürüdüğü gibi bizi de onun yolunda yürütmesi gerekir. Allah başka bir ayet-i kerimede **"Allah ve melekleri nebisine salat ve selam ederler. Ey iman edenler! Siz de ona tam bir teslimiyetle salat ve selam edin"**[3] buyurur. Bu durumda imanımızdan fayda görmek istiyorsak Allah'ın ayetinde buyurduğu üzere Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'e tam bir teslimiyetle salat ve selam etmemiz gerekir.

Peki, tam bir teslimiyetle salat etmek ne demektir?

Tam bir teslimiyetle salat etmek; insanları Allah'a davet ederken Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in yaptığı gibi, istediği gibi yapmak, ona tâbi olup getirdiği vahyi onun taşıdığı gibi taşımak, kendi ilmimize, bilgimize ve aklımıza göre yol üretmemek, aksine tam bir teslimiyetle ona teslim olup gerekeni yapmaktır. İşte, tam bir teslimiyetle salat etmenin manası budur.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz Allah'ın vahyini tebliğ edip insanları Allah'ın vahyine davet ederken bütün imkânları kullanmış, sonuna kadar çaba, gayret sarf etmiştir. Bu yüzden bizim de Resulullah (s.a.v.) Efendimiz insanları nasıl davet etmişse

[2] En'âm /158
[3] Ahzâb /56

bu çizginin dışına çıkmadan bütün araçları kullanıp insanları öyle davet etmemiz gerekir.

Şu anda kullanılacak hangi araçlar varsa insanları davet edebilmek için onları kullanmamız ve herkesi Allah'ın vahyine davet etmemiz gerekir. Şayet yarın başka araçlar çıkarsa o zaman onları da kullanmamız lazım; çünkü amacımız Allah'ın vahyini ulaşabildiğimiz her yere ulaştırmaktır.

Bununla birlikte Allah ayet-i kerimede Hz. Musa'ya **"evinizi kıblegâh edinin."**[4] Yani evinizin bir kısmını sizi Allah'a döndüren yerler edinin, buyurmuştur. Bu ayet sadece Hz. Musa (a.s.) için değil aynı zamanda hepimiz için geçerlidir. Eğer evimizin bir kısmını kıblegâh etmek istiyorsak bu durumda evimizde Allah'ın zikrinin olması, Allah'ın vahyinin, peygamberinin hayatının, hadislerinin, sünnetinin okunması ve orada Allah'a davetin olması gerekir.

İnsan bunu tek başına sürekli yapamayabilir; ama bir araçla bunu yapması mümkündür. İşte, biz Allah'a davete vesile olabilmesi için Diyar televizyonunu açmaya karar verdik. Elbette ki bu bir anlık istek yahut düşünce değildi. Her şeyi bir hesapla ince ince düşünerek yaptık.

Diyar TV'yi açarken insanlar kendi evinde Diyar televizyonunu açtığında gönülleri Allah'a dönsün, evleri kıblegâh olsun, Allah'ın ayetlerini dinlediklerinde rablerinin onlardan ne istediğini, nasıl yapmalarını, nasıl düşünmelerini, nasıl konuşmalarını istediğini anlasınlar, Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in nasıl yaptığını, hayatı nasıl yaşadığını, kendilerine nasihatlerinin

[4] Yûnus /87

ne olduğunu, neyi tavsiye ettiğini, bununla beraber peygamberimize tâbi olanların hallerinin nasıl olduğunu, neler söylediklerini, neler yaptıklarını öğrensinler diye hesap ettik ve Diyar TV'yi bu hesapla açtık.

Diyar TV'yi sıradan bir televizyon kanalı olarak değil bir medrese olarak, evlerimizi kıblegâh yapan bir araç olarak görmemiz gerekir. Eğer böyle bakarsak Diyar televizyonumuzun bizim için medrese olduğunu, kıblegâh olduğunu, evimizi kıblegâha çevirdiğini görürüz.

Bir de Diyar Medresesi'nde sadece Allah'ın vahyi dinletildiği ve Allah'a nasıl kul olunabileceğinin dersleri verildiği için, Allah'ın ayetlerini öğrenmiş ve resulünü tanımış oluruz, böylelikle de gönlümüz Allah'a dönmüş olur.

Diyar TV'yi sıradan bir kanal olarak değil, bir medrese olarak görüp izleyenlerin manevi yönde kazanacakları elbette ki sadece bu kadar değildir. Kardeşlerimiz, Diyar Medresesi'ni izledikçe Allah için ne yapılması, nasıl yaşanması gerektiğini öğrenecek, anlayacak, kanalı her açışlarında içerdiği programlar vesilesiyle gönülleri Allah'a dönecek, Allah ile beraber olacaklar, hem ilimleri artacak hem de rablerini biraz daha iyi tanıyacaklar inşallah.

İsterseniz Diyar medresemizin yayın içeriğini kısaca izah edeyim, böylelikle programların ne olduğu öğrenildiğinde kanalımıza neden Diyar Medresesi dediğimiz daha iyi anlaşılır inşallah.

Diyar TV'de kardeşlerimizin Kur'an'ı öğrenmeleri ve daha iyi anlamaları için "Tefsiru'l Kur'an Hikmetu'l Beyan" adlı sohbetimiz vardır. Haftada bir gün yayınlanan bu sohbet programında

Kur'an'ı baştan sona tefsir ederek ayetlerin hikmetleri ve Allah'ın o ayeti indirmesindeki muradını açıkladık.

Bununla beraber kanalımızda "El Esmau'l Husna Dersleri" programı vardır. Bu programda Allah'ın doksan dokuz ismini Kur'an'ın nüzul sırasına göre anlattık. Bu yüzden kardeşlerimiz esmayı dinledikçe rablerini biraz daha tanıyacak, dolayısıyla marifetullahları biraz daha artacak ve Allah'ı biraz daha sevecekler inşallah.

Programlarımız içinde ayrıca "Aşk Âşık Maşuk" sohbetimiz vardır. Bu sohbetlerde Allah'a nasıl âşık olmak ve neden âşık olmak gerektiğini; yani imanı anlatmaya çalıştık. Kardeşlerimiz "Aşk Âşık Maşuk" sohbetlerini dinlediğinde rabbimizin sevilmeye ne kadar layık olduğunu, bir de Allah'ı nasıl da her şeyin üstünde ve üzerinde tutmamız gerektiğini anlayacaklar inşallah.

Yayın içeriğimizde "İman İslam İhsan" sohbetlerimiz yayınlanmaktadır. Bu programımızın İman bölümünde; Allah'a, meleklere, kitaplara, resullere ve ahirete iman anlatılmıştır. Ayrıca imanın şartlarından ayrı olarak kadere imanın nasıl olması gerektiği izah edilmiştir.[5] İslam bölümünde, İslam'ın şartları; kelime-i şahadet, namaz, oruç, hac, zekât açıklanmış ve her birinin hikmeti, bize kazandırdıkları, ayetlerle, peygamberlerin hayatından örneklerle ve Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in hadisleriyle bir bir anlatılmıştır. İhsan bölümünde ise; Allah'ın huzurunda nasıl durmamız, Allah'ın huzurunda olduğumuzu nasıl

[5] Bilindiğinin aksine kadere iman, imanın şartı değildir. Kadere iman edebilmek için Allah'ın bütün esmasını bilmek ve tanımak gerekir. Bu konu "İman" kitabında detaylı olarak açıklanmıştır.

tatmamız ve muhsin olmak için ne yapmamız gerektiği yine Allah'ın kitabı, Kur'an, ölçü alınarak açıklanmıştır.

Aynı zamanda kanalımızda her gün Arapça ve Türkçe olarak bir cüz Kur'an yayını verilmektedir. Bir de Kürtçe Kur'an meali çalışmamız vardır, bunun için alt yapı çalışmaları tamamlandığında onu da hayata geçireceğiz inşallah. Diyar Medresesi'nde Arapça ve Türkçe Kur'an yayınının haricinde bir de Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in hadislerinin okunduğu programımız vardır. Bu programda bütün hadisleri tek tek yayınlıyoruz.

Evet, içeriğinden de anlaşıldığı gibi kanalımız bir televizyondan öte tam anlamıyla bir medrese, bir mescit ve bir dergâhtır.

Eğer anlatanlar anlattıklarını yaşamıyorsa Allah, kullarına o sohbetten herhangi bir nimeti ikram etmez, o anlatılandan imanı yaratmaz. İman etmiş biri sohbet ettiğinde ise Allah onun sohbetinden o nasıl ve ne kadar iman etmişse dinleyenlere de o kadar iman ikram eder. Mesela biri "Allah'ı sevelim Allah'ı sevmek lazım" diyor; ama Allah'ı sevmiyorsa onun bu sözünden muhabbet meydana gelmez, Allah onun sözünden muhabbeti yaratmaz; çünkü kendisi yalan söylüyor ve söylediğini gönlü, ameli tasdik etmiyor! Ama Allah'ı gerçekten seven biri insanlara "hep birlikte Allah'ı sevmek lazım" derse o zaman Allah o gönülden, o sözden muhabbet yaratır.

İşte, Diyar medresemizin böyle bir özelliği, farkı vardır. Dinleyenler bunu görecek ve anlayacak, Allah'ın kendilerine o

sohbetlerden bu muhabbeti nasıl ikram ettiğini yaşayacak, tadacak ve bunu ikrar edip söyleyecekler inşallah.

Kanalımız daha yeni olduğu için ilerleyen zamanlarda program sayımız artmaya devam edecek. Öyle ki Allah için neler yapabileceğimizi, nasıl yapmamız gerektiğini, hayata bakarken nasıl düşünmemiz, nasıl yaşamamız, hayırda nasıl koşmamız gerektiğini bilelim ve gerekeni yapalım ki rabbimizin rızasını kazanmış olalım ve Allah'ın muradı bizim üzerimizde gerçekleşmiş olsun.

Diyar medresemizde Allah'ın bize "kulum" demesi için neler yapmamız gerektiğini anlatacağız ve hep beraber bunu öğreneceğiz inşallah. Onun için Söz Hakkı programını canlı yayın olarak hazırladık ki sorusu olanlar sorularını çekinmeden rahatlıkla sorabilsinler. İnşallah zaman ilerledikçe daha güzel şeyler yapıp hep beraber çalışmaya devam edeceğiz; çünkü hepimizin tek bir hedefi vardır, o da; Allah'ın rızası, rabbimizi bilmek, rabbimizi tanımak, rabbimizin bizden ne istediğini anlayıp gereğini yapmak, Allah'ın muradı üzerimizde gerçekleşsin diye çaba, gayret sarf etmek, hayatı bu şekilde yaşamak ve yaşatmaktır. İşte, Diyar TV'yi açmamızdaki gaye budur.

ASKIDA EKMEK PROJESİ'NE NEDEN İHTİYAÇ DUYULMUŞTUR?

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz *"komşusu açken tok yatan bizden değildir"*[6] buyurmuştur. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in bu hadisi bizler için sadece laftan ibaret kalmamalıdır. Eğer

[6] Hakim, 2, 15; Heysemi, 8, 167

komşumuzun aç olduğunu biliyor; ama buna rağmen tok yatabiliyorsak imanımızdan endişe etmemiz gerekir; çünkü bu durumda imanımızda bir sorun var demektir. Bu yüzden herkes "ben hiçbir şey yapamıyorum" demek yerine "ben ne yapabilirim" demelidir.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz başka bir hadisinde *"Cebrail, bana komşu hakkını o kadar anlattı ki Allah nerdeyse komşuyu komşuya mirasçı kılacak zannettim"*[7] buyurur.

Sahabeler bunun üzerine Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'e;

-*Ya Resulullah kişinin komşusu kimdir,* diye sorarlar.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz de cevap olarak;

-*Evinizden sonraki kırk eve kadar olan evler sizin yakın komşunuz, kırk evden sonrakiler de sizin uzak komşunuzdur*[8] diye cevap verir. Yani bu hadise göre bir beldede bulunanların hepsi komşudur.

Bu durumda yaşadığımız beldede biri aç olarak yatıyorsa ve biz de bunun hesabını yapıp bununla dertlenmiyorsak imanımızda bir sorun var demektir; çünkü Resulullah (s.a.v.) Efendimiz "böyleleri bizden değildir" demiştir. Bizim de "bizden değildir" kelamına muhatap olmamamız ve Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'den olmamız için yapmamız gerekeni araştırmaya çalışıp "acaba ne yaparsak Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'den oluruz" dememiz lazım; çünkü hayatımızı yaşarken bir mü'min

[7] Buharî, Edeb, 28; Müslim, Birr, 140,141; Tirmizi, Birr, 28; İbni Mâce, Edeb, 4
[8] Buharî, Edebu'l Müfred, 109

olarak her zaman için ölçümüz Resulullah (s.a.v.) Efendimiz olmalıdır.

İnsanlara yardım etmek konusunda Allah'ın neyi buyurduğuna ve Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in nasıl yaptığına bakalım; paylaşma konusunda Resulullah (s.a.v.) Efendimiz Mescid-i Nebevi'de askıda hurma projesini uygulamıştır. Hurma bahçeleri olan sahabeler hurmalarını oraya getirip sütuna bir salkım hurma asmış, ihtiyacı olan sahabeler ve Ashab-ı Suffe de hurma ihtiyacını oradan karşılamıştır. Sütundaki hurmalar azalınca başka bir sahabe tekrar hurma getirip sütuna asmış, böylelikle askıdaki hurma kıtlık zamanları hariç hiç eksilmemiştir.

Bizim de yaşadığımız yerde her ne yapılması gerekiyorsa Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'e uyup gerekeni onun yaptığı gibi yapmamız gerekir. Bu yüzden biz de "Resulullah (s.a.v.) Efendimiz bizimle aynı şehirde olsaydı, nasıl yapardı" diye düşündük ve askıda ekmek projesinin uygulanması gerektiğine karar verdik. Şu anda bu proje Diyarbakır'da yaklaşık iki yüzden fazla fırında ve bütün ilçelerinde uygulanmış durumdadır. Askıda Ekmek projesini ilk önce Diyarbakır'dan başlattık; ama daha sonra hamdolsun Şanlıurfa, Bingöl, Adana, Kocaeli, İstanbul, Denizli, Artvin, Ankara ve daha nice şehirlere kadar yayıldı.

Peki, Askıda Ekmek ne demektir?

Askıda ekmek; ekmek almaya giden birinin kendisine ekmek alırken aynı zamanda bir ya da birkaç tane ekmeğin parasını fazladan ödeyip askıya ekmek bırakması, sonra ihtiyaç sahibi birinin hiç kimseye mahcup olmadan askıdaki o ekmekleri almasıdır. Askıdaki ekmeğin parası önceden verildiği için o ekmeği

alanlar kendilerini fırıncıya karşı mahcup hissetmez; çünkü aldıkları ekmeğin ücreti önceden ödenmiştir. Bir de ekmek almaya giden ihtiyaç sahipleri ekmeklerin ücreti önceden ödendiği için sadaka istemez, gidip askıya bırakılmış, hakkı olan ekmeği alır. Bu yüzden fırıncıya boyun bükmeden, dilenir gibi istemeden "şu benim ekmeği ver" der. Bir de askıya kimin ekmek bıraktığını bilmediği için dua ederken de o duası askıya ekmek asanların hepsine gider. İnşallah bu proje böyle devam eder ve hiç kimse aç kalmaz, unutmamamız gerekir ki her ne kadar bazen etrafımızda göremesek de gerçekten ihtiyaç sahibi insanlar vardır.

Bu projeyi uyguladığımız fırınlarda hep beraber gördük; yüz tane ekmek askıya asılmışsa askıdan alınan ekmek sayısının en fazla altmış, yetmiş tane olduğunu; yani askıda sürekli fazla ekmeğin olduğunu gördük. Belki bundan daha büyük sevap düşünülemez; çünkü bu projeyle ekmeğe muhtaç bir insanı doyurmuş olursun.

Arkadaşlar projenin uygulandığı bütün fırınlarda askıdaki toplam ekmek sayısını tespit etmeye çalıştılar, çıkan sonuçta günlük toplam on binden fazla ekmeğin askıya asıldığını gördük ve bu ekmek sayısı gün geçtikçe artmaya da devam ediyor. Bu projenin bize manevi olarak getirdiği kazancı da ona göre hesap etmek gerekir.

Bu projeyle bütün şehir halkını aynı zamanda komşusuna yardım etme, aç olanları doyurma sorumluluğundan kurtarmış oluruz; çünkü biri açsa onu doyurmak bütün şehir için farzdır, o aç kalırsa bütün şehir bundan sorumlu olur; ama biri gelip o kişiyi doyurursa böylelikle o kişinin sorumluluğu da bütün şehrin üzerinden kalkar ve Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in "komşusu

açken tok yatan bizden değildir" hadisindeki "bizden değildir" ikazına şehirdeki hiç kimse maruz kalmaz; çünkü o aç olan kişi doyurulmuştur.

Askıda Ekmek uygulamasına destek verenler öncelikle aç bir insanı doyurduğunu, onun duasını aldığını bilmelidir. Eğer biri kendisi tok yatabiliyor, verebildiği halde vermiyorsa imanını hesaba çekip Allah'a ve resulüne ne kadar iman ettiğine, Allah'ın resulüne ne kadar tabi olduğuna bakmalıdır.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz, Ebu Zer'e *"ya Ebu Zer! Çorba pişirirken bir tas da komşuna ver, çorban azsa çorbayı pişirirken suyunu biraz fazla kat ve komşuna da o çorbadan bir tas ver"*[9] buyurmuştur. Bu yüzden Askıda Ekmek projesinden sonra bir de inşallah ramazan ayında "Askıda Yemek" projesini uygulamayı düşünüyoruz, öyle ki her lokantada parası olmayanların yiyebileceği bir yemek olsun.

Bununla birlikte binlerce muhacir kardeşimiz memleketimize iltica etmiştir ve onların çoğu ekmeğe muhtaçtır. Onların bir kısmı elinde yapacağı başka bir şey olmadığı için dilenmek zorunda kalıyor. Bir anneyi, bir babayı düşünün ki çocuğuna ekmek veremiyor!

Bununla beraber ihtiyaç sahiplerini tespit etmek için araştırma yaptığımızda gerçekten ekmeğe muhtaç olan, evine bir ekmek bile götüremeyenlerin var olduğuna kardeşlerimiz şahit oldular. Hatta arkadaşlar onları gördükten sonra "iki, üç gün

[9] Müslim, Birr ve Sıla ve'l Edeb, 143

boyunca sofranın başına oturduğumuzda yemek yiyemedik" dediler.

Tabi ki muhacir kardeşlerimize yaptığımız yardım sadece ekmekle sınırlı değildir. Onlara aynı zamanda gıda yardımı da yapmaya çalışıyoruz. Öncelikle yüzlerce ailenin evine gidip hepsine gıda, giyecek ve kışlık ihtiyaç yardımı yaptık. Aynı şekilde bir şeyleri eksik mi değil mi diye kontrol etmeye ve gidip gereken yardımı yapmaya da devam ediyoruz inşallah.

İnsanlara yardım dağıtırken ya da birine yardım ederken karşımızdakine bize minnettarmış gibi bir duygu yaşatmak doğru değildir. Bu, yapılan iyiliği çok farklı boyutlara taşır. İyiliği, infakı, yardımı yaparken biz onlara minnettarız; çünkü biz onların dünyalık sıkıntısını gidermeye çalışırken onlar da bizim için ebedi hayatta cennet olurlar, Allah'ın rızası, muhabbeti olurlar. Bizim onların üzerinden kazandığımız daha büyüktür, bizim kazancımız onların kazançlarıyla ölçülemez. Bu yüzden o yardım ettiğimiz kişilere bir de teşekkür etmemiz gerekir. Onlar bizim vesilemizle dünyevi bir nimet kazanırlar, biz ise onların vesilesiyle ebedi nimeti, cenneti kazanırız. Bu nedenle bizim onlara teşekkür etmemiz, minnettarlık hissetmemiz lazım.

Yoksa yardım ettiğimiz kişi için "ben ona ikram ettim, yardım ettim" dersek bu durumda yardımımızın karşılığını Allah'tan beklemiş olmayız. Allah bize mal ikram etmişse o malda fakirin hakkı vardır.[10] Allah öyle buyurmuştur. Biz yardıma ihtiyacı olan birine onun bizde olan hakkını teslim ettiğimizde Allah da

[10] Zâriyât /19

bize kat kat hem dünyalık hem de ahiretlik nimetleri ihsan eder, ikram eder.

ÖLÜM ANININ DEHŞETİNDEN KORKMAK İMAN EKSİKLİĞİNDEN Mİ KAYNAKLANIR?

Ölüm anının dehşetinden korkmak iman eksikliğinden değil ölümün bilinmeyişinden kaynaklanır. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz ölüm anıyla ilgili olarak *"cehennemlik biri ölürken sanki yünün içine atılan dikenlerin yünü tutup bırakmadıkları gibi o ruh da bedeninden ayrılmak istemez"* buyurur.

Cehennemlik biri ölmeyi istemez, dolayısıyla ruhunu teslim etmez. Onun, bedeninden çekilirken sanki dikenin yünün içinden çekilirkenki hali gibi çekilmesi manevi bir şeydir. Bu yüzden ölüm anındaki şiddeti tarif etmek ya da anlamak mümkün değildir; ama ölen kişi cennetlikse bu durum onun için söz konusu değildir; çünkü Resulullah (s.a.v.) Efendimiz cennete gidecek olanların ölüm anını anlatırken *"cennetliklerin ruhu alındığında tereyağından kıl çekilir gibi alınır ve onlar ruhlarının alındığını hissetmezler"* buyurur.

Zaten Allah vefat eden cennetliklerin ölüm anını ayet-i kerimede **"melekler kolaylıkla onların ruhunu alır (onlar ruhlarını iyilikle, güzellikle teslim ederler)."**[11] diye beyan etmiştir. Onlar cennetle müjdelendikleri ve bir endişeleri olmadığından cennete gitmek için ruhlarını rahatlıkla teslim

[11] Nahl /32

ederler. Ötekiler ise cehenneme gideceklerini bildikleri için ruhun bedenden ayrılışındaki o şiddeti yaşarlar.

Mü'minlerin ölüm anından korkması doğru değildir; çünkü mü'minler için ölüm anı kolaydır; ama mü'minler imanlarını kurtarma, Allah'a hesap verme endişesini taşıyıp "acaba imanımı kurtarabilir miyim, kurtaramaz mıyım" diye düşünürler.

Bütün ameller imanımızı kemale erdirmek içindir. İmanın amel olmadan kurtulması mümkün değildir. Birinde iman varsa; ama imanını amelle desteklemiyor, imanını büyütmüyor, güçlendirmiyorsa son nefeste birçok sıkıntı yaşar ve onu kaybetme tehlikesiyle karşı karşıya kalır. Şeytan o son nefeste kişiye öyle hileler yapar ki eğer imanı güçlü değilse ve Allah'a bütün gücüyle tevekkül etmiyor, güvenmiyorsa orada şeytanın hilesine, tuzağına düşer, bunun sonucunda ise imanını kaybeder.

ÂLİMLERİN AYETLER HAKKINDA TARTIŞIP REDDİYE VERME HAKKI VAR MIDIR?

Allah'ın dininin kitabı Kur'an'dır, dolayısıyla hiçbir mü'min Allah'ın ayetleri üzerinde tartışamaz. Bu nedenle Allah ayet-i kerimede **"kâfirlerden başkası Allah'ın ayetleri hakkında mücadele etmez"**[12] buyurur. Herhangi bir ayeti anlamak için o ayetin tartışma konusu yapılması yanlıştır. Bunun adına mezhep, meşrep ya da içtihat denilebilir, bu hiç fark etmez, unutmamamız lazım ki mezhep ve meşrepler din değildir, bunlar Allah'ın vahyini ve dinini anlamak içindir.

[12] Mu'min /4

Herkes Allah'ın kuludur. Biri bir konuda içtihat edebilecek durumdaysa o konuda içtihat eder. Biri de isterse onun içtihadını kabul eder, isterse de etmez. Bir âlim herhangi bir konuda farklı anlamış, öteki daha farklı anlamış olabilir, bu yüzden birbirlerini reddetmeleri, mü'min ya da Müslüman olarak kabul etmemeleri ya da bu fikir yanlıştır demeleri doğru değildir.

Mezheplerde de böyle farklılıklar vardır. Mesela; hak mezhepler denilir. Hak mezhepler denilince diğer mezhepler aslında reddedilmiş olunur. Oysaki mezhep âlimleri "bence, bu böyle daha doğru görünüyor, bence böylesi takvaya daha yakındır ya da böyle yaparsak daha güzel kazanırız" demiş; yani dini anlamak veya ibadeti yerine getirmek için birtakım kurallarda içtihat etmişlerdir.

Mü'minler "la ilahe illallah muhammedun resulullah" diyor, Kur'an'ı, Allah'ın resulünü kabul ediyor, ona tabi oluyorsa bu Müslüman olmak için yeterlidir. Tabi ki müslümanlar arasında içtihat farkı olabilir, içtihadı Allah serbest bırakmıştır; ama hiç kimse kimseyi reddedemez, kimseye reddiye veremez, böyle bir hakka sahip değildir; çünkü "la ilahe illallah muhammedun Resulullah" diyen herkes bizim kardeşimizdir.

Mesela; Resulullah (s.a.v.) Efendimiz bu zamanda gelse hangi cemaate, hangi âlime gider ya da hangi mezhebe tabi olur? -Hiçbirine gitmez, bunun yerine "la ilahe illallah muhammedun resulullah diyenler yanıma gelsin" der.

Hep beraber Allah'ın kitabına sarılıp resulüne tabi olmamız gerekir. Eğer derdimiz Allah'ın rızası olursa Allah bize yolu gösterir. Tartışanlar, kavga edenler, birbirlerini tekfir edip küfür

ve nifakla itham edenler; Allah'a karşı samimi olmayanlar, Allah'ı bilmeyenler, anlamayanlar ve tanımayanlardır.

Evet, bir âlimin başka bir âlime reddiye vermesi yanlıştır. Hiç kimse, kimsenin Allah'a kendisinden daha yakın olup olmadığını bilemez bunu anlayamaz, bunu bir tek Allah bilir ve onun hakkındaki hüküm de Allah'a aittir. Bu yüzden her birimize düşen; Allah'a itaat etmek ve resulüne tabi olmaktır, Allah'ın gönderdiği vahiyden kana kana içmek, onunla dirilmek, nur olmak, onunla Allah'ın vahyi; Kur'an olmaya çalışmaktır.

Derdimiz; Allah'ı sevmek, Allah için sevmek, Allah'ın yolunda yürümek olmalıdır. İşimiz başkalarının hesabını görmek, birilerini tekfir etmek, birilerine reddiye vermek değildir. İşimiz; Allah'a kul olmaktır, insanlar arasında anladığımız kadarıyla hakkı, hakikati onların kazanması için ortaya koymaktır; ama tercih yine de onlarındır ve onların hesabı da Allah'a aittir, bize ait değildir.

İnsanların hesabını biz görmeye kalkışırsak ne olur?

Kendimizi Allah'ın yerine koyup "hükmü ben veririm" demiş, dolayısıyla kendimizi, nefsimizi, ilmimizi ve bilgimizi Allah'a şirk koşmuş oluruz.

Kulun, Allah'a karşı edepli olması, haddini aşmaması, nefsini, ilmini ve aklını Allah'a şirk koşmayıp "işittik ve itaat ettik"[13] demesi gerekir. Bu nedenle bir kul asla kimsenin hesabını görüp "sen yanlış yaptın, dinden çıktın, cehennemi hak ettin" diyemez; ama yolu yürürken anladığı kadarıyla insanlara Allah'ın yolunu öğretip hakkı, sabrı ve rahmeti tavsiye edebilir.

[13] Nur /51, Mâide /7

HZ. İSA (A.S.)'IN EVLENMEMESİNİN HİKMETİ NEDİR?

Hz. İsa (a.s.) 33 yaşında vefat etmiş, Allah onu katına almıştır. İnsanları Allah'a davet ederken bütün hayatı sıkıntılar içinde ve saldırılarla geçmiştir. Dolayısıyla vefat edene kadar evlenmeye fırsat bulamamıştır. Bunu böyle anlamak gerekir. Elbette ki bunun ötesinde de bir şeyler vardır; ama ümmet bunu böyle bildiği için bundan fazlasını söylemek doğru değildir. Bu bize bir fayda ya da zarar vermediği için böyle anlaşılmışsa böyle kalması daha doğrudur.

KİŞİNİN EVLENMEYİP KENDİNİ ALLAH YOLUNA ADAMASI DOĞRU MUDUR?

Herhangi birinin kendini ibadete verip evlenmemesi kesinlikle doğru değildir. Bizim için örnek ve ölçü Resulullah (s.a.v.) Efendimizdir. Bilindiği üzere Resulullah (s.a.v.) Efendimiz tekrar tekrar evlenmiştir. Dolayısıyla bazı Hristiyanların yaptığı; ama bunun da gereğini yerine getiremedikleri ruhban hayatını yaşamak doğru değildir. Allah ayet-i kerimede "**ruhbanlığı biz onlara farz kılmadık, onlar kendileri bunu çıkardılar (biz sadece ibadet yapacağız dediler) buna da gereği gibi uymadılar**"[14] buyurur.

Eğer biri ruhban hayatı yaşamaya çalışırsa ne olur?

Kazanırım derken kaybeder ve kulluğun gereğini yerine getiremez. Dolayısıyla Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'e uymamış, tabi olmamış olur ki bu da "ben ondan daha iyi, daha güzel

[14] Hadîd /27

yaparım" demek manasına gelir. Bununla beraber öyle insanlar da var ki evlenme imkânı bulamamış, böyle bir fırsatları olmamıştır. Onlar için de yanlış yaptı demek doğru değildir.

Herkes hesabını Allah'a verir. Dolayısıyla kul bir şeyi yaparken Allah'a göre hesap yapmalıdır. Rabbimiz bize "kulum bunu neden böyle yaptın" diye sorduğunda verecek bir cevabımız varsa, o cevabı verecek yüzümüz varsa sorun değildir. Bir başkasının hesabını görmek de bize düşmez.

ENSAR MUHACİR KARDEŞLİĞİ PROJESİNİN AMACI NEDİR?

Ensar muhacir kardeşliği projesi sadece muhacir kardeşlerimizle sınırlı değildir. Tabi ki öncelikle bu projeye Diyarbakır'dan; yani bulunduğumuz yerden başladık. Diyarbakır'da yardıma ihtiyacı olan ne kadar kardeşimiz varsa öncelikle çalışanı olmayan, genel olarak çalışanı cezaevinde bulunan veya yetim olan acil ihtiyaç sahiplerinden başladık.

Bununla beraber dışardan gelen kardeşlerimiz vardır. Birçoğu aile reisini kaybetmiş durumdadır. İşte, bu türden ihtiyaç sahibi kardeşlerimizi ve özellikle muhacir olanları, ihtiyaçlarını karşılayabilecek olanlarla kardeş yapıyoruz. Kardeş yaparken de aynı zamanda takip ediyoruz. O yardımcı olan, ensar yaptığımız aileler ne kadar verebiliyorlarsa bu yardımı kendileri belirliyor. "Ben aylık bu kadar verebilirim" dediklerinde biz de hangi aileye kardeş olmaları daha doğrudur ve uygundur diye bakıyoruz.

Biri on kişilik aileye bakabiliyorsa on kişilik aileye, iki kişilik aileye bakabiliyorsa iki kişilik aileye kardeş yapıyoruz. Aynı

zamanda her ay onlara bir ödeme ve gıda yardımında bulunuyoruz. İnşallah bütün ihtiyaç sahiplerini özellikle muhacir kardeşlerimizi, yardım eden ensar kardeşlerimizle kardeş yapıp bu ihtiyacı da böyle gidereceğiz. Bir de bunun sonucunda neler kazanacağımıza bakmamız gerekir.

Hesabı mutlaka Allah'a göre yapmamız lazım. Biri bir kardeşine veya bir aileye yardım ettiğinde yardım eden neyi kazanır? -Bu sadece üç beş kuruş değildir. Bunun karşılığında kazanacağı öyle büyük nimetler vardır ki belki onları saatlerce anlatmak gerekir.

Biri bir kardeşine yardım ettiğinde öncelikle anlaması gereken şey nedir?

Allah, o yardım eden kuluna rahmetiyle tecelli eder. Onun üzerinde Allah'ın Kerim ismi ve ikramı tecelli eder. Onlar kendi kardeşlerine yardım ettikleri için Allah'ın sevgisine mazhar olurlar. Allah'ın Vedud ismi, İlah ismi, Rezzak ismi onların gönlüne tecelli eder; yani onlar Allah'ın isimleriyle isimlenmiş olurlar.

Allah'ın her bir isminin tecellisi nurdur ve o nur, gönle tecelli eder. Böylelikle o kul, Allah'a ayna olmuş, Allah'a yakın olmuş, Allah'ın rızasını ve sevgisini kazanmış olur. Neye karşılık? -Elbette ki kardeşine yardım etmesine, ikram etmesine karşılık bunu kazanmış olur. Bir de ona kardeş olur ve onu sever. Bu muhabbeti Allah yaratır.

Allah ayet-i kerimede **"siz daha önce birbirinize düşmanken, ateş çukurunun tam kenarındayken Allah sizi kurtardı. Allah sizi birbirinize sevdirdi. Gönlünüze ülfeti,**

yakınlığı ve muhabbeti koydu.[15] Eğer siz bütün dünyayı verseydiniz bunu yapamazdınız"[16] buyurur. Demek ki bunu Allah yapıyormuş!

Aynı şekilde muhacir kardeşlerimiz de bu nimeti kazanır. Onlar da yardımı alırken kendisine vereni, ikram edeni Allah için severler. Ensar konumundaki kişi bu yardımı Allah için yaptığından dolayı muhacir konumundaki kişi de Allah'ın İlah ve Vedud isimlerinin tecellisini alır. Bununla beraber zahiri olarak da ensar konumundaki kardeşinden istifade etmiş olur.

Onlar birbirlerini Allah için sevince gönül beraberlikleri olur. Bunun yanı sıra ahirette de beraber olma imkânları olur. Zira kişi sevdiğiyle beraberdir. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz buyurur; *"bir kul, Allah'ın kulları için dua edip, bu duasını gerçekleştirerek icraata döktüğünde Allah ona 'sen kulum için bunu istiyorken ben onun rabbi olarak ona bunu ikram etmez miyim! Ona da ikram ediyorum, sana da ikram ediyorum' buyurur."*

Rızkımız daralırsa yapmamız gereken şey ihtiyaç sahiplerine ikram etmektir. Allah'ın bize ikram etmesini istiyorsak bizim de ikram etmemiz gerekir. Aynı şekilde Allah'ın rahmetinin içine girmek istiyorsak rahmet ve merhamet etmemiz, Allah'ın bizi sevmesini istiyorsak bizim de sevmemiz gerekir. Allah için çabamızı ve gayretimizi sarf ettiğimizde Allah bize hem dünyada hem de ahirette ikram eder.

Elbette niyet, Allah'ın rızası ve ebedi hayattır; ama Allah dünyada da ikram eder. Bu yüzden kardeşlerimize bu projeyi

[15] Âli İmran /103
[16] Enfâl /63

anlatırken "olur ki ben yardım edemem diye düşünebilirsiniz; ama siz bir başlayın Allah size de ikram eder, bununla beraber ikram etmeyi istediklerinize de sizin üzerinizden ikram eder" diyoruz. Bundan dolayı Allah için bir iyilik, güzellik yaptığımızda kendimizi asla tek başımıza zannetmeyelim.

Diyelim ki; bir aileyi kardeş edindik. Bu durumda yapmamız gereken şey sadece kendi gücümüzle ona yardım etmeye çalışmak değil, komşularımıza, akrabalarımıza, yakınlarımıza ve yakından tanıdığımız esnaflara da "benim böyle bir kardeş ailem var, ona yardım etmek için bana biraz yardımcı olabilir misiniz" demektir. Böylece bir de hayra vesile olup hem kendimiz kazanırız hem de onlara kazandırırız. Böyle olunca Allah bizi rahmetinin içine alır.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz *"siz birbirinize merhamet edin ki gökyüzündekiler de size merhamet etsin, siz birbirinize merhamet edin ki Allah da size rahmet etsin"*[17] buyurmuştur. Böyle yaparsak hep beraber Allah'ın rahmetini kazanmış ve Allah'ın rahmetinin içine girmiş oluruz.

Genel olarak hayatımızdan, olaylardan, birbirimizi sevmediğimizden, kardeş olmadığımızdan şikâyet ederiz. İşte bize imkân!

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz *"cennete giremezsiniz iman etmedikçe, iman etmiş olmazsınız birbirinizi sevmedikçe"* buyurur. Devamında ise sahabelere *"size birbirinizi seveceğiniz bir kelime öğreteyim mi"* diye sorar. Sahabeler de *"evet ya Resulullah"* der.

[17] Tirmizi, 1924; Ebu Davud, 4941

Bunun üzerine Resulullah (s.a.v.) Efendimiz *"tanıyıp tanımadığınıza selam verin"*[18] buyurur.

Selam vermek sadece "selamun aleykum" demek değildir. Selam, Allah'ın ismidir. Karşımızdakine selam verdiğimizde "senin için cenneti istiyorum" demiş oluruz. Allah ayet-i kerimede **"şeytan sizi cehenneme davet eder, Allah da sizi selam yurduna davet eder"**[19] buyurmuştur; yani Allah cennete "selam yurdu" demiştir.

Bir de birine selam verdiğimizde o kişiye "senin için cenneti, selam yurdunu istiyorum, hem dünyada hem de ahirette selamette olmanı istiyorum" demiş oluruz. Kalbimizin bunu tasdik etmesi için de bu söylediğimizi samimiyetle ve gönülden söylemiş olmamız ve bunu fiilimizle de ortaya koymamız gerekir.

Kardeşimiz için selamet istiyorsak ona yardım ederiz. Kardeşimizin nasıl bir sorunu, sıkıntısı, ihtiyacı ve nasıl bir derdi varsa o sorunu halletmeye çalışırız, ihtiyacını da karşılarız ve böylelikle ona selam vermiş oluruz. İşte selam böyle verilir, böyle verilmelidir. Böyle olunca kardeş olur, birbirimizi sevmiş, iman etmiş, imanımızı ispatlamış ve sadıklardan olmuş oluruz. Yoksa söylediklerimizi amelimizle tasdik etmemiş, çabamız ve gayretimiz yeterli olmamış olur ve sadıklardan değil, yalancılardan olmuş oluruz.

Bir yerde sorun sıkıntı varsa onun giderilmesi için rahmetin inmesi gerekir. İster bir aile, ister bir mahalle, isterse de bir şehir veya bir ülke olsun bu fark etmez. Birbirimize selam

[18] Müslim, îman 93-94; Tirmizî, Et'ime 45, Kıyamet 56; İbni Mace, Mukaddime 9, Edeb 11
[19] Fâtır /6, Yûnus /25

veremediğimiz, selamın gereğini yerine getiremediğimizde, birbirimize rahmet, muhabbet, ikram olamadığımızda Allah üzerimizden rahmetini çeker ve oraya tecelli etmez. Bundan dolayı o yerde sorun, sıkıntı olur. İşte, bütün kavgalar, gürültüler, savaşlar, isyanlar Allah'ın, rahmetini çekmesinden dolayıdır.

Peki, Allah'ın rahmetinin inmesi için ne yapmamız gerekir?

Birbirimize rahmet etmemiz ve birbirimizi sevmemiz gerekir. Birbirimize ikram edip bu sevgimizi, rahmetimizi ispatlamamız gerekir. O zaman ne kavga, ne gürültü, ne savaş, ne küfür, ne de hakaret kaldığını görür, bununla beraber imanımızı da ispatlamış oluruz.

Şu an hepimizin de bildiği gibi gündemde bir barış süreci vardır. Oysaki unutmamamız lazım ki Allah bu sevgiyi aramıza koymadıkça barış olmaz. Sevginin olmadığı bir barış sadece tarafların sustuğu, kinini yuttuğu bir barış olur. Bu da barış değildir.

Gerçek barış, Allah için sevdiğimizde, gönlümüz kardeşlerimizle barışık olduğunda, kardeşlerimize yardım etmeye çalıştığımızda ve onlar için hayrı dilediğimizde olur. Dolayısıyla barışın önce kendi gönlümüzde olması gerekir. İnşallah Diyar TV ile bu barış ortamını hep beraber bu şekilde sağlayacağız. Yoksa "el sıkışın, barışın, tamam artık savaşmıyorsunuz, barış oldu" demek barışın sadece taklidi tarafı, görünen tarafıdır. Gerçekte ise savaş içte devam eder; yani kin, nefret, haset devam eder. Şayet düşmanlık devam ediyorsa o halde barış olmamış demektir.

Barışın olabilmesi için insanın önce rabbi ile kendisiyle barışması, Allah için diğer insanlarla barışık olması, onlara selam

verip onlara selam olması, ihsan edip ikram etmesi gerekir. Kime göre? -Elbette ki Allah'a göre! İnsan kendini Allah'tan ayırıp "ben güzel yapıyorum, ben doğru yapıyorum" diyemez. İstediği kadar çaba, gayret sarf etsin doğruyu ve güzeli Allah'tan ayrı bulamaz.

Sen doğruyu, seni yaratan güzeli, onun güzelliğini görmediysen, senin yapacağın güzellikten, merhametten ne çıkar! Sen daha kendine merhamet etmemiş, kendini Allah'ın rahmetinin içine koyamamış, kendine selam olamamışken başkasına nasıl selam olup barış olacaksın! Önce bir kendinle, rabbinle barış! Sen kendinle barıştığında gönlündeki savaş biter, bu savaş yerini cennete bırakır, dolayısıyla da insanları sever, onlar için selamet olursun, cennet olursun. Böyle olunca da barışı gerçekten yaşamış olursun. Aksi halde barışın olması mümkün değildir.

ALLAH'IN SAMED İSMİNİN ANLAMI NEDİR?

Allah'ın Es Samed ismi; hiçbir şeye muhtaç olmayan ama herkesin kendisine muhtaç olduğu zat manasına gelir. Bununla beraber Samed ismi; her şeyi ihata eden, boşluk kabul etmeyen, her zerreye tecelli eden, her anda her şeye müdahale eden ve her anda her şeyi yaratan demektir. Kulun, Allah'ın Es Samed ismine böyle iman etmesi gerekir. Kul, Allah'ın isimlerine böyle iman ederse her anda Allah ile muhatap olduğunu anlar; ama Allah ile muhatap olduğunu anlamaz ve başkalarıyla muhatap olduğunu zannederse bu durumda Allah'ı yok saymış olur.

Her şeyden önce kendimizi hesaba çekmemiz ve nerede yanlış, eksik yaptığımıza bakmamız gerekir. Aslında yanlış ve

eksiğimiz zahirden önce manevidir; yani yanlışı önce kendi gönlümüzde yaparız. Bu da kardeş olamadığımızı, beraber olamadığımızı ve birbirimizi Allah için sevemediğimizi gösterir.

Allah ayet-i kerimede **"Allah her neyi yaratmışsa hak ile yaratmıştır"**[20] buyurur; yani Allah sevmediği ve gerekli olmayan batıl bir şeyi yaratmamıştır. Allah'ın yarattığı her şeyin mutlaka bir vazifesi vardır.

Allah'ın insan üzerindeki muradının gerçekleşebilmesi için de insanın her şeyi mutlaka Allah ile bilmesi, Allah'a göre anlaması ve Allah'a göre hayatı yaşaması gerekir. Öyle ki kul, Hz. İnsan olsun, böylelikle Allah'ın muradı onun üzerinde gerçekleşsin. Yoksa kul insanlığını kaybeder, insan olmaktan çıkar ve kendini ilah zanneden sahte bir ilaha dönüşür. Bu durumda Allah da ona ilahlığını gösterir. Nasıl? -Onu rezil rüsva edip süründürür. Bunu da Allah, kul dünyadayken kendine, rabbine dönsün ve iman etsin diye yapar.

Buna rağmen kul, Allah'a dönmezse, yeri ebedi cehennem olur ve insanlığını kaybetmiş olarak cehenneme gider. Bütün uyarılara ve ikazlara rağmen rabbine dönüp "sen benim rabbimsin, ben de senin kulunum, söylediğin her şey haktır, güzeldir, doğrudur" deyip boyun bükmeyen birinin gideceği yer ebedi cehennemdir. Zira Allah'ın güzel dediğine güzel, doğru dediğine doğru, hak dediğine hak, batıl dediğine de batıl dememiş, "ben Allah'tan daha iyi biliyorum" demiştir. Şimdi, o cehenneme gitmesin de kim gitsin, o rahmeti nasıl hak etsin! Allah, ayetlerini dinlemeyenler için ayet-i kerimede **"onlar**

[20] Duhân /39

hayvan gibidir, hatta (hayvandan) daha aşağıdır"[21] buyurmuştur. Bu yüzden böyle biri kendisini yaratan rabbini beğenmediği için insanlığını kaybeder ve hayvan gibi, hatta hayvandan daha aşağı olur.

SİZİ TANIMADIĞIMIZ HALDE YILLARDIR TANIYORMUŞUZ GİBİ SEVMEMİZİN HİKMETİ NEDİR?

Hangi soru olursa olsun bir soruya cevap vereceksek o konuda Allah ve resulünün ne söylediğine bakmamız gerekir. Kardeşlerimiz sordukları her soruya bizden böyle cevap bulacaklardır.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz sahabelere buyurur; *"dünyaya gelmeden önce Elest Meclisi'nde tanışanlar, birbirini sevenler, sevişenler (Resulullah (s.a.v.) Efendimiz kelimeyi böyle kullanmıştır) dünyaya geldikten sonra da birbirilerini bulduklarında aynı şekilde birbirileriyle anlaşırlar, sevişirler, (birbirlerini severler)."*[22] Orda böyle bir yakınlık olmamışsa dünyaya geldiklerinde tanışsalar bile, hatta aynı evin içinde olsalar bile bir türlü birbirilerini sevemezler, birbirleriyle anlaşamazlar; yani muhabbet önce Elest Meclisi'nde başlar.

Dünyaya gelmeden Allah'ın huzurunda bir hayat yaşamıştık. Allah'ın "ben sizin rabbiniz değil miyim" hitabına "belâ şehidnâ" [23] diye karşılık vermiş ve Allah ile beraber olmuştuk. Onu sevmiş, o aşk ile semah etmiştik. İnsan dünyaya geldikten sonra

[21] A'râf /179
[22] Buhârî, Enbiyâ, 2; Müslim, Birr, 159; Ebu Davud, Edeb, 19
[23] A'râf /172

da aslında Allah'ı unutmaz ve hep onu arar. O aşkı, o muhabbeti, o güzelliği ve o huzuru arar.

Arayan mutlaka bulur. Yeter ki doğru yerde arasın, bulmaması mümkün değildir. O aşkı, muhabbeti, yakınlığı yine tadar ve mutlaka rabbini bulur. Bunun için de kulun emek sarf etmesi, çaba ve gayret sarf edip samimi olması gerekir ki yolda yürüyebilsin, boş kuruntuya, vesveseye kapılmadan rabbini bilsin ve bulsun. İnşallah hep beraber bulacağız.

ALLAH'IN RIZASINI KAZANMAK İÇİN NE YAPMAMIZ GEREKİR?

Allah ayet-i kerimede **"(ey iman edenler, ey iman ettiğini iddia edenler)! Allah ile yaptığınız alışverişten dolayı sevinin"**[24] buyurur. Allah'ın rızasını kazanmak için almak değil vermek gerekir; çünkü veren kazanır. Bu yüzden devamlı "dünyaya almaya değil, vermeye, Allah ile alışveriş yapmaya gelmişiz" diyoruz.

Peki, Allah ile nasıl alışveriş yapılır?

Vermeden alamayız. Allah bize peşinen ikramda bulunur ve o ikramla alışverişi yapalım diye sermaye verir. Biz de Allah'ın bize verdiklerini Allah yolunda verdiğimizde bu defa onu ebedileştirir, ebedi olanı; rabbimizin rızasını, güzelliğini ve El Esmau'l Husna'sını alırız.

[24] Tevbe /111

Allah yaratılışın gayesini beyan ederken **"(Allah) Hanginiz daha güzel yaparsınız diye ölümü ve hayatı yarattı"**[25] buyurur. O halde mesele güzel yapmaktır. Güzel yapan, doğru yapan ve veren Allah'ın rızasını, sevgisini kazanır.

Kul, Allah yolunda neyi verir?

Elbette ki neyi varsa verir. Allah ayet-i kerimede **"onlar kendilerine rızık olarak verdiğimizden infak ederler"**[26] buyurmuştur. Allah'ın bize verdiği, istifade ettiğimiz her şey bir rızıktır, bizim de Allah'ın bize verdiklerinden infak edip kazanmamız gerekir. Örnek vermek gerekirse Allah bize bilgi, iman ve muhabbet; yani manevi rızık vermiştir, bu durumda bu rızkı başkalarına da ikram edip kazanmamız gerekir; çünkü her neyi infak edersek edelim karşılığında Allah'ın rızasını, yakınlığını, sevgisini, dostluğunu ve ebedi hayatımızı kazanırız.

Allah "infak edin" dediyse haşa Allah'ın buna ihtiyacı mı vardır! Ya da Allah dilerse, kullarına ikram edemez mi! Burayı doğru anlamak gerekir. Allah ayet-i kerimede **"malca, mevkice bir kısmınızı bir kısmınızdan üstün kıldık"**[27] buyurur. Bunun sebebi birbirimize ikram edip kazanmamızdır. Böylelikle veren de, kendisine verilen de Allah'ın rızasını kazanır.

Kazanmak istiyorsak vermemiz ve fedakârlık yapmamız, hatayı, kusuru, yanlışı, günahı görmezden gelerek affetmemiz gerekir.

[25] Mülk /2
[26] Enfâl /3, Bakara /3
[27] En'âm /165

Böyle yaparsak Allah bize isimleriyle tecelli eder, biz de bu tecelliyle Allah'ın sevdiğini severiz. Sevgimizin gereğini yerine getirdiğimizde de Allah'ın rızasını, sevgisini, El Esmau'l Husna'sının güzelliğini bir daha kazanır ve Allah ile güzel oluruz.

"Allah muhsinleri sever."[28] Allah, kendisiyle güzel olanların, muhsinlerin velisidir. Allah, peygamberlerinden bahsederken de "onlar muhsinlerdendir, onlara selam olsun"[29] buyurmuştur. Bizim de Allah'ın selamını kazanmak için muhsinlerden, güzel yapanlardan, ikram edenlerden olmamız gerekir.

İMAN NEDİR, İMANI NASIL KAZANABİLİRİZ?

Öncelikle imanın inanmak olmadığını anlamak gerekir. Mesela amentu genel olarak "Allah'a, resullerine, kitaplarına, meleklere ve ahirete inandın mı, iman etmişsin" diye anlaşılmıştır. Oysaki inanmak iman değildir. İman, kalbin fiilidir, aklın fiili değildir. Aklımızla bir şeyi anlayıp ona inanabiliriz; ama aklımızla anladığımız şeye iman etmiş olmayız. Âlimler buna dil ile ikrar, kalp ile tasdik demişlerdir.

Peki, kalbin neyi tasdik etmesi gerekir?

Kalbin tek bir fiili vardır; o da sevmek veya sevmemektir. Gönlün işi imandır. Zaten gönlümüz ve ruhumuz rabbine âşıktır, biz sadece onu perdelemişiz. İşte, mesele bu perdeyi, örtüyü üzerimizden kaldırıp Allah'a olan aşkımızın ve muhabbetimizin her zerremize tecelli etmesi, imanı her zerremizle tatmak, aynı

[28] Bakara /195, Mâide /13
[29] Saffat /109-110, 120-121

zamanda hayatı yaşarken de imanımızın gereğini ortaya koymaktır.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz imanı; Allah ve resulünü her şeyden, canından da çok sevmek[30] olarak beyan etmiş, bununla ilgili olarak *"sizden biriniz Allah ve resulünü her şeyden çok sevmedikçe iman etmiş olmaz"*[31] buyurmuştur. Allah da ayet-i kerimede **"mü'minlerin Allah'a olan muhabbetleri çok şiddetlidir"**[32] buyurmuştur. Çok şiddetli muhabbet, aşk demektir. Demek ki iman, inanmak değil aşkmış!

İman; Allah'a âşık olmak, Allah'ı her şeyden, canından çok sevmektir. Bununla beraber canını ve her şeyini Allah yolunda feda edebilecek, kurban edebilecek durumda olabilmektir. İman, bir kul için her şeydir, kulun hem ebedi hayatının hem de dünya hayatının saadeti demektir.

Allah'ı sevmeyenler, âşık olmayanlar ve iman etmeyenler bu dünya hayatında sadece azap görürler ve azap içindedirler. İstedikleri kadar nefislerini sevindirmeye, nefislerine haz ve zevk tattırmaya çalışsalar da Allah'ın kendilerine nefhettiği ruhu ve hakikati hiçbir zaman sevindiremez, mutmain edemezler.

Allah ayet-i kerimede **"kalpler ancak Allah'ın zikriyle mutmain olur"**[33] buyurur. Kalp, Allah'ı sevmekle, rabbini, rabbinin vahyini dinlemekle, onunla olmakla mutmain olur.

[30] Buharî, İman, 8; Müslim, İman, 70
[31] Buharî, Sahih, İman, 2, 9
[32] Bakara /165
[33] Ra'd /28

İmanımız bizi mutmain etmiyor, Allah ile beraber etmiyor ve Allah ile üzülüp sevindirmiyorsa bu durumda imanımız iman değildir.

Şayet iman, inanmak olsaydı o zaman iblisin de imanlı olması gerekirdi; çünkü iblis, Allah'ı biliyor, üstelik Allah ile konuşuyordu. Allah ona "neden (Âdem'e) secde etmedin, diye sorunca beni ateşten Âdem'i çamurdan yarattın, ben ondan daha hayırlıyım"[34] demişti.

Evet, iblis, Allah ile konuşuyordu; ama buna rağmen Allah ona kâfir dedi; çünkü iman etmemiş, Allah'ı her şeyden çok sevmemişti. Eğer Allah'ı canından, kendinden çok sevmiş olsaydı Allah'a itiraz etmezdi. Allah bir köpek için bile "ona secde et" deseydi hemen secdeye kapanması gerekirdi. Allah bunu bizim için örnek olsun diye vahyediyor.

Peki, bu kıssadan neyi öğrenmemiz gerekir?

"Sen mi biliyorsun yoksa Allah mı biliyor! O senin rabbin değil mi, seni yaratan değil mi, neden ona itiraz ediyorsun! İtiraz etme gücünü kendinde nasıl bulabiliyorsun! Allah bir konuda hüküm verdiğinde sakın itiraz etmeyesin, yoksa iblisin durumuna düşersin. Sakın 'ben bundan ya da şundan hayırlıyım' demeyesin. Bu hükmü Allah verir, sen kulluğuna bak!" Allah bize böyle bir bakışa sahip olmamızı öğretiyor.

Hiç farkında olmadan birileri için "ben bundan hayırlıyım" dersek iblisin konumuna düşeriz, bundan haberimiz bile olmaz. Mesela; âlimler, birbirilerini dışlar, tekfir eder ve bu şekilde konuşurlar. Bu büyük bir hatadır ve âlime yakışan bir şey değildir;

[34] Sâd /75-76

çünkü âlim, Allah'tan haşyet duyan, rabbinin huzurunda titreyen, onun rızasını kaybetmekten korkup endişe eden, konuşurken kılı kırk yaran, Allah'ın vahyine ters düşecek herhangi bir kelimeyi kullanmayan ve insanlar hakkında hüküm vermeyendir.

Hakkı, hakikati ortaya koymak başka, birilerini küfürle itham etmek, onlar hakkında hüküm vermek başka bir şeydir. Biri, birilerini küfürle itham ediyor, onlar hakkında hüküm veriyorsa ona âlim demek doğru değildir çünkü âlim edepli olan, ilminin edebini taşıyan, Allah'tan haşyet duyup Allah'ın söylemediği, takdir etmediği bir şeyi söylemeyen, her anda Allah'ın rızasının ve ebedi hayatının hesabını yapıp, kendi küçüklüğünü ve rabbinin azametini bilendir.

NAMAZDAN SONRAKİ HALİMİZ NASIL OLMALIDIR? ORTA NAMAZI NEDİR?

Allah ayet-i kerimede **"namazı kılıp bitirdikten sonra Allah'ı zikredin (tesbih edin)"**[35] buyurur. Bu durumda namazdan sonra Allah'ı tesbih etmemiz, hamd etmemiz ve zikretmemiz gerekir. En azından üç beş defa bunu yapmamız gerekir ki Allah'ın emrini yerine getirmiş olalım.

'Allah' deyince bizim için her şey bitmelidir; yani dünyadan çıkmamız, dünyaya ait şeylerin de gönlümüzden çıkması, o anda rabbimizin huzurunda olmamız, rabbimizle baş başa olup kendi kulluğumuzu ona arz ederken rabbimizin azameti, güzelliği, bize

[35] Nisâ /103

olan sevgisi karşısında erimemiz gerekir. Böyle olunca namazdan ve zikirden sonra insan kendine biraz zor gelir.

Hz. Ayşe (r.a.) annemiz sahabeye anlatır;

"Resulullah (s.a.v.) Efendimiz ne zaman evden çıkmayı istese 'ya Ayşe benimle konuş' derdi. Ben de onunla konuşup kendisine gelmesini sağlardım. Üzerindeki o manevi hal öyle bir haldi ki benimle konuşmadan dışarı çıksa sahabe onunla konuşmaya cesaret edemezdi. Benimle konuşarak dünyaya inmesi, tabiri caizse kendine gelmesi gerekirdi."

İşte, mü'min, peygamberinin bu halini biraz taşımalıdır. Onda biraz o manevi sarhoşluk hali olmalıdır. Yoksa baktığımızda bazı insanlar eğilir, kalkar, namazı kılarken bile ticaretle, işle veya birileriyle meşgul olur, sonra da "ben namaz kıldım, huzura çıktım, Allah ile baş başa oldum veya miraca çıktım" derler; ama aslında namaz kılmamışlardır.

Peki, orta namazı nedir?

Orta namazı için âlimlerimiz birçok şey söylemiştir. Kardeşlerimiz bizi dinlerken onların söylediklerine bağlı kalmadığımızı öğreneceklerdir. Her biri ne söylemişse güzel söylemiş ve içtihadını yapmıştır, diyoruz; ama bununla beraber onların söylediklerine de bağlı kalmıyoruz. Âlimlerimiz arasında orta namazıyla ilgili olarak "orta namazı; öğle namazı, ikindi namazı, yatsı namazı veya sabah namazıdır" diyenler vardır; yani her biri kendine göre içtihat ederken hangi namazı ortada görüyorsa onu söylemiştir.

Allah ayet-i kerimede **"namazınıza dikkat edin, özellikle orta namazınıza (dikkat edin)"**[36] yani "beş vakit namazın dışında Allah'ın huzurunda durduğunuzu unutmayın, buna dikkat edin" buyurmuştur.

Bütün namazlarda Allah'ın huzuruna çıkarız. Bu yüzden namaz olarak hiçbir namaz arasında fark gözetilemez. Bu ayette de özel olarak herhangi bir namaz vaktine vurgu yapılmamıştır. O halde Allah'ın ayette bahsettiği namaz başka bir şey olmalıdır. Elbette ki en doğrusunu Allah bilir.

Peki, bize göre orta namazı nasıldır?

Bize göre orta namazı; iki namaz arasındaki vakittir. **"Nerede olursanız olun, ister tek başınıza, ister başkalarıyla beraber olun Allah'ın huzurunda olduğunuzu unutmayın"**[37] ayetine göre hayatı yaşarken her ne yaparsak yapalım Allah'ın huzurunda olduğumuzu unutmamamız gerekir. Ayetler birbirini tefsir ettiği için ayetleri anlamak gerekir. Bu ayet de bir önceki ayetin başka bir eşidir. Bu nedenle orta namazı; diğer namazların ortasıdır ve tüm zamanı kapsar. "Orta namazına dikkat edin" demek aynı zamanda hayatı Allah'ın huzurunda yaşayın demektir.

DİNİMİZİ ÖĞRENMEK İÇİN KUR'AN DIŞINDA BAŞKA KİTAPLARA İHTİYAÇ VAR MIDIR?

Dinimizi öğrenmek için kesinlikle başka kitaplara da ihtiyaç vardır. Önce Kur'an'ı öğrenip onu anlayabildiğimiz kadarıyla anlamaya çalışmamız gerekir. Bununla beraber Kur'an'ı tek

[36] Bakara /238
[37] Sebe /46

başımıza değil, birkaç tefsirle de destekleyip biraz daha anlamaya çalışmamız, bununla beraber Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in hayatını da bilmemiz gerekir.

Bu dinin bir peygamberi vardır. Peygambersiz bir din anlaşılamaz. Bu vazifeyi ona Allah vermiştir. Onun bütün hayatı bizim için örnektir. Dolayısıyla onun bütün hayatını ve bütün sözlerini dinleyip anlamaya çalışmamız gerekir.

Ayetleri anlarken Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'le beraber anlamamız gerekir ki peygamberimiz o ayeti nasıl anlamış, nasıl uygulamış, o konuda ne söylemişse biz de onun gibi yapmaya çalışalım. Ancak o zaman Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'e tâbi olmuş oluruz.

Bununla beraber Diyar Televizyonumuzda hadisleri vermeye başladık. Hepsini anlayalım diye bütün hadisleri ve peygamberlerin hayatlarından örnekler de vereceğiz inşallah. Bunların dışında başka çalışmalarımız da vardır.

Allah'ın bize vahyettiği örnekleri ve hayatı Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'le beraber anlamamız gerekir ki dinimizi ve kitabımızı anlamış olalım; çünkü Resulullah (s.a.v.) Efendimiz canlı Kur'an'dır. Şayet ölçü olarak Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'e bakmazsak sonra kendi kendimize ayete bakıp hüküm vermeye çalışırız.

Allah ayet-i kerimede **"de ki: Allah'ı seviyorsanız bana tabi olun ki Allah da sizi sevsin, günahlarınızı mağfiret etsin"**[38] buyurmuştur. Bu yüzden Allah'ın resulüne tâbi olmadan iman

[38] Âli İmrân /31

olmaz, imanı ispat olmaz. İmanın ispatı, Allah'ın resulüne tabi olmaktır.

"YA RABBİ! BEN SENİ LAYIKIYLA TANIYAMADIM" HADİSİNİN MANASI NEDİR?

Hiç kimse hiçbir zaman "ben Allah'ı tanıdım" diyemez. Bu, peygamberler için de geçerlidir. Allah, kendini kuluna ne kadar tanıtırsa kul, rabbini ancak o kadar tanır.

Hayatı yaşarken Allah doksan dokuz esmasıyla tecelli edip kendini bize tanıtır. Biz de Allah'ı kendi üzerimizden en fazla doksan dokuz esmasıyla tanıyabildiğimiz kadarıyla bilmiş oluruz; ama bir de bilmemiz lazım ki Allah'ın isimleri sonsuzdur.

Elbette ki Resulullah (s.a.v.) Efendimiz "ya rabbi! Ben seni layıkıyla tanıyamadım" diyecek; çünkü kim bilir Allah, ahirette daha hangi isimleriyle tecelli edip kendini bize tanıtacaktır.

Peki, ahirette de bu tamamlanır mı?

Haşa! Elbette ki yine tamamlanmaz. İnsan, bir gönüle sahiptir. O gönlü bir kap gibi anlarsak o kap sonsuz bir deryadan sadece kabı kadar alabilir. Kişinin marifeti de o gönlün genişliği kadardır. Allah o gönle ne kadar tecelli ederse etsin kişinin kabı dolmuşsa dolmuştur; yani bir kap sonsuz bir deryayı içine alamaz. Bu yüzden kulun, Allah'ı tanıması kendisi kadardır, bundan fazlası olamaz.

Mesele senin Allah'ın güzelliğiyle, nuruyla dopdolu olup kabını doldurmandır. Yoksa mesele onu tanıman değildir. İnsan kim, Allah'ı tanımak kim! Senin onu tanıyabilmen için haşa; ondan

büyük olman gerekir, gözünün onu ihata etmesi gerekir; ama bilmemiz lazım ki gözler onu ihata edemez; ancak o gözleri ihata eder.[39] Kulun her zaman için haddini bilmesi gerekir.

[39] En'âm /103

3.BÖLÜM



İRŞAD GÖREVİ OLMAYANLARA TABİ OLANLARIN KAZANACAĞI BİR ŞEY OLUR MU?

İrşad vazifesini Allah verir. Biri Allah'ın verdiği vazifeyle vazifeli değilse o sadece bilgi verebilir. Öğretmeye çalışsa bile onunla beraber olanlar vuslat yolculuğunu yapamaz, Allah'a vasıl olamaz. İrşad vazifesi almamış olanlar da zaten böyle bir iddiada bulunamaz.

Bu durumda kul bir Mürşid-i kâmile tabi olup Allah'a dost olmak isterse nereye ve kime tabi olacaksa ona mutlaka "ben Allah'a vasıl olmak istiyorum, beni Allah'a vasıl edebilir misiniz" diye sorması gerekir. Eğer karşısındaki mürşid buna cevaben "evet" der ve kişi de mutmain olursa bu durumda o mürşide tabi olmalıdır.

Bu konuda nasıl mutmain olunur?

Mürşid-i kâmil peygamber varisidir. Allah farklı farklı ayetlerde **"sizden sizin dilinizi konuşan bir resul gönderdik"**[1] **"size Allah'ın ayetlerini okuyup açıklasın, hikmeti (Allah'ın muradını) öğretsin, nefislerinizi tezkiye etsin bir de size bilmediklerinizi öğretsin diye size sizin içinizden bir resul gönderdik"**[2] buyurur. Bu ayetlerden de öğrendiğimiz gibi irşad vazifesini peygambere veren Allah'tır. Bunlar aynı zamanda Mürşid-i kâmilin de vasıflarıdır.

Peygamber kendisine iman edenleri Allah'a nasıl taşıdıysa Mürşid-i kâmilin de aynı şekilde kendisine tabi olanları Allah'a taşıması gerekir. Birinin tabi olduğu kişi, Mürşid-i kâmilin bu

[1] İbrahim /4
[2] Bakara /151

vasıflarının hepsini taşıyorsa o kişi gerçek bir Mürşid-i kâmildir. Bunlardan biri eksik olursa o kişi Mürşid-i kâmil olamaz. Kendisiyle beraber olanları da sadece oyalamış, onların vebalini yüklenmiş, Allah'a vasıl olmak, dost olmak isteyeni, kâmil manada Allah'a kul olmaya, âbd olmaya çalışanı yoldan alıkoymuş olur.

Yoksa "büyüklerimiz bize himmet eder, biz büyüklerimize havale ediyoruz, işi onlar yapıyor" diyenlere "madem işi büyüklerin yapıyor o halde sen ne yapıyorsun, senin buradaki işin nedir" diye sormak gerekir. Bilmemiz lazım ki böyle bir şey yoktur!

Kişinin tabi olduğu Mürşid-i kâmilin diri olması ve Allah'a taşıdığı dervişle beraber olması gerekir. Öyle ki her anda ona Allah'ın ayetlerini okuyup açıklasın, hikmeti öğretsin, nefsini tezkiye edip temizlesin, ona bilmediklerini öğretsin. Eğer Mürşid-i kâmil bu vasıfta değilse sahtekâr ve yalancı olmuş olur.

Allah bize akıl vermiştir, dolayısıyla aklımızı sonuna kadar kullanmamızı emreder. Bu yüzden Allah ayet-i kerimede **"Allah, aklını kullanmayan topluluğun üstüne pisliği döker"**[3] buyurmuştur. Bu pislik manevi bir pisliktir. Yani kişi öğreneceğim derken sadece gönlünü, kendini kirletir. Nefsinin tezkiye olup temizlenmesi yerine tam tersine nefsini kirletir. Zaten bakıldığında bu hemen anlaşılır. Bir Mürşid-i kâmile tabi olanın nefsinin tezkiye olması, temizlenmesi gerekirken bir de bakarız ki kibirlenir ve kendini diğer insanlardan üstün görür. Bundan daha büyük bir kirlenme var mıdır! Bu nasıl bir nefis tezkiyesi, temizlenmesidir!

[3] Yûnus /100

Mesela; “bizim mürşidimiz konuşmaz, nazarıyla (bakışıyla) bizi tezkiye eder, terbiye eder” derler. Böyle biri nasıl peygamber varisi olabilir! Bu iş nazarla olmuş olsaydı Resulullah (s.a.v.) Efendimiz’in bu kadar konuşmasına, sohbet etmesine gerek kalmazdı. Bir defa bakar işi hallederdi.

Zaten sahabe demek de sohbet arkadaşı demektir. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz ilk andan itibaren ümmeti imana davet ederken konuşmaya başlamış ve sürekli anlatmıştır.

Bununla beraber tabi olunan kişi Allah’ın ayetlerini okuyup açıklamaz, Allah’ın muradını öğretmezse o nasıl Mürşid-i kâmil olur! Böyle biriyle beraber olanlar sadece benlik kazanır. Doğru yolda olduğunu ve torpilli olduğunu zanneder. Allah’a yaklaşmak yerine sadece uzaklaşır. Allah böyle bir şeyden bizi muhafaza etsin!

Elbette ki kardeşlerimizin de kendini muhafaza etmesi gerekir. Kendilerine bir Mürşid-i kâmil arıyorlarsa Allah’a vasıl olabilmek için akıllarını sonuna kadar kullanıp o kişinin Allah’ın saydığı vasıflara sahip olup olmadığına bakmaları ve anlamaları gerekir. Yoksa vuslat, hayali bir şey olur.

SİZİ TELEVİZYONDAN İZLEYEREK SİZE TABİ OLABİLİR MİYİZ?

Tabi olmayı doğru anlamak gerekir. Tabi olmak; “ben de o insan gibi bir kul olmak istiyorum” demektir. Kişi tabiyet konusunda kimi kendine örnek almışsa onun mürşidi de o olmuş olur.

Biri televizyondan sohbetleri izlemeye başlamış, ayetleri dinleyip gereğini yerine getirmeye çalışmışsa bize uymuştur ve yolculuğumuz başlamıştır. Bu durumda hep beraber yolu yürüyoruz demektir. Bu tabiyet, tam bir tabiyettir.

Diyelim ki biri televizyondan değil de zahiri olarak yanımıza gelip bize tabi oldu; ama bizi dinlemedi, bu durumda bir adım bile atamaz. Bu yüzden tabi olmak için uzaklık veya yakınlık önemli değildir. Önemli olan gönlünü açıp sohbetleri dinlemektir. Sonuçta sözü söyleyen tabi olduğu mürşidiyse zahiri olarak mürşidiyle beraber olup onu dinlemesi yahut televizyondan mürşidini dinlemesi hiç fark etmez.

Mesele; Mürşid-i kâmili kabul edip onunla birlikte yürümeye başlamaktır. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz "*kişi sevdiğiyle beraberdir*"[4] buyurur. Şayet kişi sevdiğiyle beraberse bu durumda bize tabi olmak isteyenler bizi kabul ediyor, sohbetlerimizi dinliyor ve bizi seviyorsa o halde onlarla bir gönül beraberliğimiz olmuş demektir.

Aynı zamanda yolculuk gönülle yapıldığından dolayı kişi yolculuk yapmaya başlamıştır. Varabileceği yere kadar sohbetleri dinlemekle yolculuğunu devam ettirir. Tabi ki gerektiğinde birebir de görüşmek gerekebilir. O zaman görüşmek isteyen kardeşlerimizle zahiri olarak da görüşürüz inşallah.

[4] Buharî, Edeb, 96

OY VERMENİN HÜKMÜ NEDİR?

Oy vermek, memleketi idare edecek kişileri seçmek demektir. Biz oy versek de vermesek de mutlaka birileri memleketi yönetmek için seçilir. Bizim de hayırlı gördüğümüzü, doğru gördüğümüzü, vatana ve millete en güzel şekilde hizmet edecek olanı tercih etmemiz gerekir.

Oy vereceğimiz partiye yahut kişiye Allah'a, ahirete, dünyaya göre bakmamız ve hangisi daha hayırlı işler yapabilecekse, hangisi en azından diğer adaylardan daha çok işin ehliyse oyumuzu o adaydan yana kullanmamız gerekir.

Biz buna göre bakıp oyumuzu kullanmazsak o zaman ters taraftaki adayları desteklemiş oluruz. Oy kullanmak aynı zamanda sorumluluğu getirir. Bize göre hak, doğru ve güzellik nerdeyse tercihimizi ona göre yapmamız lazımdır. Eğer oyumuzu kullanmazsak emaneti ehline teslim etmemiş, bu konuda oyumuzu kullanmamış oluruz. Dolayısıyla oyumuzu kullanmamakla ehil olamayanlara yardım etmiş oluruz.

Bize düşen; oyumuzu işini en hayırlı ve doğru şekilde yapacak olana vermektir, vatana ve millete hizmet edecek olan kişiyi tercih etmektir. Eğer biz bu tercihi yapmaz ve oyumuzu kullanmazsak yine sorumlu duruma düşeriz; çünkü Allah bize aklımızı kullanıp her konuda hesap etmemizi emretmiştir.

ŞEYTANDAN NASIL ALLAH'A SIĞINABİLİRİZ?

Sadece kelimeyle ya da duayla "kovulmuş, taşlanmış şeytandan Allah'a sığınırım" demek yeterli değildir. Bu, aynı

zamanda bir duadır. Euzu besmele çektiğimizde "kovulmuş şeytandan sana sığınırım ya rabbi" deriz; ama bu sığınmayı bir de hem fiili hem de gönül itibariyle de yapmamız gerekir; yani şeytan bize bir vesvese verdiğinde onu kovmamız gerekir.

Nasıl?

Allah'a, Allah'ın vahyine göre kovmamız gerekir. Şeytanın verdiği vesveseye karşılık Allah'ın ayetini onun yerine koymamız gerekir ki o karanlığı Allah'ın vahyinin nuru aydınlatsın. Eğer şeytanın verdiği vesveseye karşılık vahyin nurunu vesvesenin yerine koyamazsak onu aydınlatamayız. İşte, Allah'a sığınmak demek Allah'ın ayetiyle şeytana ve nefsimize cevap vermektir.

Her ne olursa olsun duayı fiile dökmezsek o dua kâmil manada bir dua olmaz. Duayı dilimizle, gönlümüzle bir de fiilimizle ortaya koymamız gerekir ki duamız kâmil bir dua olabilsin.

Bununla beraber şeytandan Allah'a sığınmamız için bir de şeytan bizi bir yere davet ettiğinde ona karşı direnmemiz ve bu yanlışı yapmamamız lazım. Allah'ın emrettiklerini yapmamız gerekir ki Allah'ın ayetlerde emrettiği gibi ona sığınmış olalım. Ayete tabi olduğumuzda, Allah'a itaat ettiğimizde şeytandan Allah'a sığınmış oluruz. Yoksa "sen beni koru ya rabbi" deyip şeytanın peşinden gidecek olursak söylediğimiz söz hiçbir mana ifade etmez; çünkü şeytandan Allah'a sığınıyorsak işi yapmamız gerekir. Bu durumda bu sözü söylerken "ya rabbi işi sen yap" demiyoruz, aksine "ben elimden geleni yapıyorum, senin emrettiğin gibi vahyine uyuyorum, sen de bana yardım et ya rabbi" demiş oluyoruz.

Biz fiili duamızı, gönül duamızı tam yaptığımız için ve çabamızı, gayretimizi de ortaya koyduğumuz için işte o zaman bize Allah'tan yardım gelir ve Allah bize yardım eder. Yoksa "Allah'ım, ben bir şey yapmayayım, sen beni koru, benim gücüm buna yetmez" dememiz lazım; çünkü gücümüz buna yetiyor. Peki, gücümüzün yettiğini nerden biliyoruz? -Çünkü bunu Allah söylüyor.

Kıyamet günü iblis, şeytan kendisine tabi olanlara "beni kınamayın, kendinizi kınayın, ben sizi sadece davet ettim. Benim sizin üzerinizde bir gücüm yoktu. Ben davet ettim, siz de hemen davetime koşup icabet ettiniz, Allah da sizi davet etti; ama siz Allah'ın davetine icabet etmediniz, benim davetime icabet ettiniz"[5] der. Bununla beraber Allah ayet-i kerimede **"şeytanın insan üzerinde hiçbir gücü yoktur"**[6] buyurur. Demek ki şeytanın insan üzerinde hiçbir gücü yokmuş, insan istedi mi onu dinlemeyebiliyormuş!

Evet, bize düşen; şeytanın değil Allah'ın davetine icabet etmektir. Böyle yaptığımızda şeytandan Allah'a sığınmış oluruz.

MAHŞER GÜNÜ "BENİ SEVENLER AYAĞA KALKSIN" HİTABINA UYMAK İÇİN NE YAPMALIYIZ?

Kıyamet günü kitabımızı sağ elimizden alabilmek için dünya hayatını yaşarken sağdan yürümek gerekir. Allah, insanı yolun başına koymuştur ve ona ahiret yolunu göstermiştir. Bu yüzden insan istese de istemese de ahirete doğru yol alır.

[5] İbrahim /22
[6] Nahl /99

Sağ taraf Allah'ın emirleri ve resulünün yürüdüğü yol demektir. Sol tarafta da yanlışlar, günahlar ve şeytanın daveti vardır. Sağdan yürürsek kitabımızı sağdan alırız, soldan yürürsek de soldan alırız. Bu konuda tercih bize aittir. Ya Allah'ın vahyine tabi olur, itaat eder, resulüne tabi oluruz ya da şeytana tabi oluruz.

Kıyamet günü Allah, kuluna "ne biliyorsun" diye sormaz "ne yaptın" diye sorar. Dolayısıyla Allah sevap kefemize bilgimizi değil amelimizi koyar. Şayet sağdan yürür, Allah'ın emrettiği gibi bir kul olmaya çalışırsak kitabımızı sağdan alırız; ama Allah'ın vahyini ciddiye almaz, resulüne tabi olmaz, şeytanın, nefsimizin arzuları, istekleri peşinde yürürsek soldan yürümüş oluruz ki o zaman da kitabımızı soldan alırız.

Kıyamet günü Allah; "beni sevenler ayağa kalksın" diye buyururken ayağa kalkmamız için Allah'ı sevmiş olmamız gerekir. Sevmek yetmez, bir de bu sevgiyi ispatlamış olmamız gerekir. Kul bu sevgiyi ispatlamaya çalışırken aslında imanını ispatlamış, her anda "la ilahe illallah muhammedun resulullah" demiş, bununla beraber imanını ispatlamaya çalışırken resulüne de tabi olmuş olur.

Kul hayatı yaşarken imanını, Allah'a olan sevgisini ispatlarsa, Allah'ı her şeyden, canından çok sevip gerektiğinde malıyla, canıyla Allah yolunda cihad ederse, Kıyamet günü Allah "beni sevenler ayağa kalksın" dediğinde ayağa kalkma gücünü kendinde bulur ve ayağa kalkar. Eğer ameli ve hayatı söylediğini, imanını ispatlamamış, desteklememişse o zaman kul ayağa kalkma gücünü kendinde bulamaz. Zaten hayattayken de bu gücü kendinde bulamamış, Allah'a itaat edememiş, resulüne tabi

olamamıştı. Bu ayağa kalkma gücünü dünyadayken kazanması gerekirdi. Bu yüzden biri ayağa kalkıp kalkamayacağını yaşarken kendine baktığında görür.

Kul, Allah için her şeyi yapabilecek halde, vasıftaysa Allah ve resulünün yolunda cihad etmek onun için her şeyden daha sevgiliyse işte o kişi bu hitaba karşılık "ben ayağa kalkarım" diyebilir.

DECCAL VAR MIDIR YOKSA HURAFE MİDİR?

Evet, Deccal vardır. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz bu konuyla ilgili olarak *"bütün peygamberler ümmetlerini Deccal'ın şerrinden korunmaları için uyarmışlardır"*[7] *buyurur.* Nasıl ki karanlık aydınlığın tersiyse Deccal da risaletin, hidayetin tersidir.

Deccal sadece bir şahıs, bir varlık veya bir mahlûk değildir. Deccalın işlerini hepimiz görürüz. Deccal, Hz. Âdem'den beri vardır ve kıyamete kadar da var olacaktır. Nasıl ki deccal varsa onun karşısında bir de hidayetçiler vardır. Hidayetçiler hidayete, peygambere tabi olmaya ve Allah'ın vahyine davet eder. Deccal ise arkadaşlarıyla, kendisine tabi olanlarla beraber insanları Allah'tan başka bir tarafa davet eder.

Her kim olursa olsun bizi Allah'tan başka bir tarafa davet ederse deccalın askeridir ve deccala hizmet ediyor demektir. Hidayete davet edenler de peygamberden, Allah'tan, dolayısıyla hidayetten yana tavır koymuştur. Bu her zaman için böyledir. Bu yüzden herkes kimden yana durduğuna bakmalıdır.

[7] Buharî, Fiten, 125; Müslim, Fiten, 101

Kim Allah'a, hidayete, ebedi hayatı kazanmaya davet ederse hidayetten ve hidayetçiden, Allah'ın resulünden, Allah'ın vahyinden yana duruyor ve cennete davet ediyor demektir. Bizi Allah'tan, cennetten ve resulünden başka bir tarafa davet edenler ise bilelim ki deccala, şeytana ve iblise hizmet ediyor, onlara hizmetçi olmuş, onlarla beraber olmuştur.

Deccalın karşısında her zaman hidayetçiler vardır. Bize düşen; hangi tarafta durduğumuza bakmaktır. Mesela herhangi bir TV kanalını seyrettiğimizde o kanal bizi Allah'tan, namazdan, secdeden ve Allah'ı zikirden alıkoyuyorsa, bizi ahirete değil de dünyalık şeylere, nefsin arzularına ve isteklerine çekiyor, cezbediyorsa bu durumda o kanal deccalın, şeytanın işini yapmış olur. Biz de o kanalı izleyerek ona kapılmış oluruz. Başka bir TV kanalını seyrettiğimizde ise gönlümüz ahirete açılıyorsa, oradan muhabbet alıyorsak, oradan bir ayet, bir hadis, manevi bir şey öğreniyorsak o zaman da o kanalı seyrederek ahirete yaklaşmış oluruz. Bu şekilde baktığımızda hangi kanalın hidayetten, hangisinin de deccaldan yana olduğunu rahatlıkla görürüz.

Deccalı sıradan bir şey olarak görmek doğru değildir. Dünya hayatı baştan sona bir imtihandır. Bizi bir yandan Allah bir yandan da iblis, deccal, şeytanlar, şeytanlaşmış insanlar, farkında olmadan şeytana kul, köle, âbd olmuş insanlar davet eder. Her neye bakarsak bakalım bunu unutmadan bakmamız ve "acaba beni kim davet ediyor, beni davet edenin davetine icabet ediyor muyum ya da ben insanları nereye davet ediyorum! Allah'ın resulüne, vahyine mi hizmet ediyorum yoksa farkında olmadan deccalla, şeytana, iblise mi hizmet ediyorum" deyip kendimize bakmamız gerekir.

Ahiret şakaya gelmez, dünya hayatı şakaya gelmez. Herkesin kendi hayatını, kendini ve rabbini mutlaka ciddiye alması gerekir.

MUSKA YAPMAKLA ALLAH'TAN İSTEMİŞ OLUR MUYUZ?

Muskanın içinde dua yazılmış olabilir; ama diyelim ki Fatiha'yı okumadan sadece yazsak sonra onu alıp boynumuza assak Fatiha'yı okumuş olur muyuz? -Tabi ki olmayız. Ya da kelime-i şehadeti bir kâğıda yazıp onu boynumuza asarsak Müslüman olur muyuz? -Elbette ki hayır, Müslüman olmayız.

Allah ayet-i kerimede **"duanız olmasaydı Allah size neden kıymet (değer) versin"**[8] buyurur. Dua kulluktur, kul olmayı kabul etmektir, Allah'ı rab olarak, sahibimiz olarak kabul etmektir. Dua şimdi anladığımızdan bambaşka bir şeydir.

Dua sadece dil ile okunursa dua olmaz. Duayı okurken ne söylediğimizi anlamazsak yine dua etmiş olmayız. Dua ederken rabbimizden ne istediğimizi bilmemiz, rabbimizden bir kul olarak istememiz ve gönlümüzün de bunu tasdik etmesi gerekir. Bu da yetmez, yana yakıla dua etmemiz gerekir. Yoksa bir kâğıda dua yazılmış sen de almış onu boynuna asmışsın veya suda ezip suyunu içmişsin ya da bütün Kur'an'ı alıp boynuna asmışsın bu sana hiç bir fayda vermez; ama Allah'ın tek bir ayetini okursan o sana hidayet olur, rahmet olur.

Okumak başka bir şey, onu alıp boynuna asmak başka bir şeydir. Allah, kuluna akıl vermiştir, kulun da aklını sonuna kadar

[8] Furkan /77

kullanması gerekir. Her konuda mutlaka bizim için bir ölçü vardır. Ölçümüz Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'dir. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz muska yapıp boynunuza asın dememiş, sahabe de bunu yapmamıştır; ama Resulullah (s.a.v.) Efendimiz dua etmiştir. Bu yüzden bize de düşen; Allah'ın resulüne tabi olup dua etmektir, yoksa duayı yazıp boynumuza asmak değildir.

DUA ETMENİN ÖNEMİ NEDİR?

Her ne olursa olsun bize düşen, kul olmaktır. Allah dua etmeyenler için "dua etmeye tenezzül etmeyenler"[9] buyurur. Dua kulluğun, ibadettin özüdür. Namaz baştan sona duadır. Bu nedenle Allah ayet-i kerimede **"duanız olmasaydı Allah size neden kıymet (değer) versin"**[10] buyurmuştur.

İşi aklımıza göre değil de Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'e göre anlamaya çalışmalıyız. Bu dinin bir peygamberi vardır, bu dinin kitabını talim ettiren bir muallimi vardır. Bunu da ona Allah yaptırmıştır. Allah ayet-i kerimede **"onu (ayetleri) açıklamak da bize düşer"**[11] buyurmuştur.

Peki, Allah, ayetlerini kimin üzerinden açıklar?

Elbette ki resulünün üzerinden açıklar. Baktığımızda Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in her anda bir duası vardır. Kul dua ettikçe Allah'a yakın olur, Allah'a yaklaşır, Allah ile samimi olur. Bununla ilgili olarak Resulullah (s.a.v.) Efendimiz *"Allah ister ki ayakkabınızın bağını da, eşeğinizin arpasını da ondan*

[9] Mu'min /60
[10] Furkan /77
[11] Kıyame /19

isteyesiniz"[12] buyurur. Yani Allah ister ki kulu sürekli onunla muhatap olsun, ondan istesin. Zaten kulun istemesiyle Allah iş yapmaz, Allah ne yapacağını bilir; ama dua etmek bizim kulluğumuzdur, kulluğu kabul etmemizdir. Bu nedenle Resulullah (s.a.v.) Efendimiz "*Allah dua edenleri sever, kendisinden isteyeni sever"*[13] buyurmuştur.

Evet, Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in her anda bir duası vardır, dedik. Sabah kalkarken yaptığı dua *"bana yeniden hayat veren Allah'a hamd olsun"* duasıydı. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in uyanır uyanmaz söylediği ilk söz buydu. Bununla beraber Resulullah (s.a.v.) Efendimiz giyinirken elbise için, abdest alırken su için, yemek yerken yemek için hamd eder, şükreder, dua ederdi, evden çıkarken de dua ederdi; yani Resulullah (s.a.v.) Efendimiz her halükârda Allah ile muhataptı ve bir duası vardı. Bu, Allah'a yakınlıktır. Kul, Allah'a dua ettikçe, dua halinde oldukça gönül itibariyle de Allah ile beraber olur, Allah'ın huzurunda olur. Bu yüzden kul bir işe karar verdiğinde mutlaka Allah'ın hesabını yapmalıdır. Allah ayet-i kerimede **"bir işe karar verdiğinde artık rabbine güven"**[14] buyurmuştur; çünkü kul o işi yaparken rabbinden istemiştir ve bu yüzden rabbinin onun için hayır olanı yaratacağını da bilir.

Dua ibadettir ve mutlaka kula kazandırır. Kişi önce kulluğunu, ibadetini yapar sonra her ne için dua etmişse Allah onun için mutlaka hayrı yaratır. Eğer duası onun için hayırsa Allah ona verir değilse onu o duasından korur. Bu da Allah'ın

[12] Tirmizi, Daavât, 149
[13] Beyhâki, Şu'abü'l İman, Er Ricâ Minallah, 1108
[14] Âli İmran /159

rahmetindendir, duanın başka bir yönüdür. Kişi kulluğunu yaptığı için ahirete karşılık olan duası hemen kabul görür, öteki duası ise dünyaya aittir ve Allah, kuluna bu duasından dolayı mutlaka hayırlı olanı yaratır.

KUL HAKKI NEDİR?

Kul hakkından önce Allah'ın hakkını anlamak gerekir. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz bir hadis-i şerifinde *"Allah'ın, kulu üzerinde, kulun da Allah üzerinde hakkı vardır. Allah'ın, kulu üzerindeki hakkı, kulun, Allah'a hiçbir şeyi şirk koşmaması, kulun Allah üzerindeki hakkı ise kendisine hiçbir şeyi şirk koşmayan kuluna azap etmemesidir"*[15] *buyurur.*

Eğer azap varsa şirk var demektir. Kişi, Allah'a hiçbir şeyi şirk koşmazsa kâmil manada kul olur, âbd olur, âşık olur, iman etmiş, itaat etmiş olur. Bu durumda Allah da ona azap etmez. Bu, Allah'ın üzerine aldığı bir haktır. Bununla beraber Allah ayet-i kerimede **"mü'minlere yardım etmek üzerimizde bir haktır"**[16] buyurmuştur. Mü'min bir adım attığında on adım da Allah'tan gelir, Allah bire en az on ikram eder. Eğer kul, Allah'ın hakkını yerine getirirse bu durumda hem kendi hakkını hem de diğer kulların hakkını gözetmiş olur.

Hak; hakikattir. Biz hakka tabi olursak kulların da hakkını mutlaka veririz. Yoksa iman etmeyip sadece "ben kimsenin hakkını yemedim" demekle hiç kimse kurtuluşa eremez. İşte bu yüzden önce Allah'ın hakkını teslim etmek, Allah'ı rab olarak kabul

[15] Buharî, Tevhid, 1; Müslim, İman,48
[16] Rûm /47

edip ona hiçbir şeyi şirk koşmamak gerekir. Zaten kişi bunları yaptığında kul hakkına girmez ve kul hakkını da gözetmiş olur.

Bir kimse Allah'ın hakkını takdir etmeden istediği kadar kul hakkına riayet etmeye çalışsın Allah imansız kulluğu kabul etmez. Bu yüzden bize düşen; iman etmek, Allah'ın hakkını gözetmek ve biriyle muhatap olurken Allah'ın hesabını yapmaktır.

Allah'ın hesabını nasıl yapmamız gerekir?

Allah kuluyla beraberdir ve kulunun hakkını savunur, hesabını sorar. Bir kula karşı haksızlık ettiğimizde asıl haksızlığı, saygısızlığı Allah'a karşı yapmış oluruz. Dolayısıyla kul hakkı Allah'ın hakkının içine girmiş olur. Eğer Allah'ın kulunu ciddiye almazsak, Allah'ın onunla olan beraberliğini anlamaz, kabul etmezsek, ona zulmedersek bu durumda Allah'ın emrini çiğnemiş, Allah'ın hakkını teslim etmemiş ve kuluyla beraber olan Allah'ı ciddiye almamış oluruz.

Kulların da diğer mahlûkun hakkı da Allah'ın hakkına dâhildir. Eğer Allah'ın rızasının ve kendi kulluğumuzun hesabını yapıp hayatı öyle yaşamaz, insanlara öyle muamele etmezsek Allah'ın hakkını takdir edemez, dolayısıyla kaybederiz. Kişi istediği kadar "ben hakka riayet ediyorum, kimsenin hakkını yemiyorum" desin Allah'ın hakkını takdir etmediği sürece gerçek manada hakka riayet etmiş olmaz. Bir kulun hakkına riayet edebilmek için önce ona insan olma hakkını teslim etmek gerekir. Hak, sadece üç kuruş para ya da bir lokma ekmek değildir. Kul, Hz. İnsan, Allah'ın yeryüzündeki halifesidir ve Allah onunla beraberdir. Allah'ın bütün kulları üzerinde de bir muradı vardır.

Peki, Allah'ın kulları üzerindeki muradı nedir?

Allah'ın muradı; insanın Allah'a kul olması, âbd olması, Hz. İnsan olmasıdır. Biri karşısındaki insana bakarken "benim ona Allah'ın bir kulu olarak, Hz. İnsan olarak bakmam, ona nasıl yardım edebilirim diye düşünmem lazım" deyip böyle bakması gerekir. Dolayısıyla mesele sadece birinin hakkını çiğnemek değil aynı zamanda ona doğru bakabilmektir.

Kulların da birbirleri üzerinde hakları vardır. Bu haklar birbirlerini Allah'a, cennete, selamete, selam yurduna davet edip birbirlerine selam vermektir. Biri bunu yapmaz, karşısındakini sadece etten, kemikten, topraktan bir varlık olarak görürse zaten baştan beri kul hakkını çiğnemiş, ona zulmetmiş, hakaret nazarıyla nazar etmiş olur. Gerisi sonra gelir; ama Allah'ın hakkını gözeten biri zaten yanlış yapamaz, bir kimseye zulmedemez, haksızlık edemez, Allah'ın insana verdiği hakkı teslim eder.

Kişi Allah'ın hakkını gözetmezse istediği kadar "ben haksızlık etmedim, herkesin hakkını teslim ettim" desin bu onu kurtarmaz. Kendi hakkını kendine teslim edemeyen, kendine Hz. İnsan olarak bakamayan biri başkasının hakkını nasıl teslim etsin! Kendine zulmeden biri başkalarına da zulmeder, karşısındakine en fazla kendisi gibi bakar ve onu kendisi gibi görür; yani kişi kendi hakkını gözettiği kadar karşısındakinin hakkını gözetir.

Kişi karşısındakine kıymet, değer verince onu Allah'ın yeryüzündeki halifesi olarak görür ve böylelikle kendine de kıymet, değer verir, kendini de Allah'ın yeryüzündeki halifesi olarak görür. Karşısındaki kişiye kıymet, değer vermeyenler kendilerine de kıymet, değer vermezler.

Sonuç olarak Allah'ın hakkı bütün hakları kapsar. Allah'ın hakkını yerine getirdiğimizde bütün hakları yerine getirmiş oluruz. Allah'ın hakkını yerine getirmediğimizde de önce kendimize daha sonra bütün varlığa bakışımızla zulmetmiş oluruz ki bu da varlığa hakarettir.

İNSAN CENNETTE TEK BAŞINA MIDIR YOKSA BAŞKALARIYLA BERABER MİDİR, BERABERSE BUNLAR KİMLERDİR?

Allah ayet-i kerimede **"iman edip zürriyetleri de iman ile arkalarından gelmiş olanların nesillerini de kendilerine katarız"**[17] buyurur. Kişi iman itibariyle kime tabi olmuşsa Allah onun yaptığı amelleri tabi olduğu kişinin defterine de yazar. Bir de biri her bakımdan tabi olduğu kişi gibi yapamamış veya eksik yapmış olsa bile Allah onu kendisine imanda tabi olduğu kişiyle cennette beraber eder.

Dünyada tek bir insan olduğunu ve bütün dünyanın onun olduğunu farz edelim o insan dünyadan ne tat alır ne de onun için dünyanın bir güzelliği olur; çünkü tek başınadır. Cennet de böyledir. Bütün cenneti insana verseler; ama cennette tek başına olsa oradan ne bir tat ne de lezzet alabilir; çünkü cennet insanla, birbirini sevenlerle güzeldir. Bu yüzden birbirini sevenler ister yetişkin, ister çocuk olsun bu fark etmez, cennette de beraberdirler.

[17] Tûr /21

RÜYAMDA HEP SİZİNLE BİRLİKTE DERGÂHTA OLDUĞUMU GÖRÜYORUM, SİZE TABİ OLMAK İÇİN NE YAPMALIYIM?

Rüyamızda dergâh, mescit veya Kâbe'yi görmemiz gönlümüzün o yere dönüştüğünü gösterir; dolayısıyla kardeşimizin rüyasında dergâhta olduğunu görmesi gönlünün dergâhta olduğunu ve gönlünün dergâha dönüştüğünü gösterir.

Mesele yaptığımız sohbetlerin dinlenip gönül beraberliğinin sağlanmasıdır. Kişi eğer bizim sohbetlerimizi dinler ve bizi kabul ederse bu durumda bizimle gönül bağını kurmuş olur. Bir kimse bize bakıp "ben de onun gibi bir kul olmak istiyorum" dediğinde kulluğumuzu kabul etmiş ve bize tabi olmuştur.

Tabi olmak; Allah yolunda yürümeye başlayarak Allah'a kâmil manada kul olup Hz. İnsan olmak demektir. Yoksa sadece "ben tabi oldum" demek yeterli değildir. Allah bizden kulluk istiyor, canımızı, gönlümüzü istiyor, Allah bizden bizi istiyor. İşte bunun için bizim de Allah'a kul olmaya, Hz. İnsan olmaya, Allah'a dost olmaya çalışmamız ve bu yolda hep beraber yürümemiz gerekir.

YERE, GÖĞE SIĞMAYAN ALLAH'IN, MÜ'MİN KULUNUN GÖNLÜNE SIĞMASI NASIL MÜMKÜN OLUR?

Kul, Allah'ı gönlüne alırsa gönlü cennete döner; çünkü Allah, cennette tecelli eder ve cennette cemalini müşahede ettirir. Dolayısıyla bir gönül cennete döndüğünde Allah oraya tecelli eder.

Allah'ın mü'min kulunun gönlüne sığmasını akılla anlamaya çalışacak olsak nasıl anlamamız gerekir?

Nasıl ki 20 santimetre çapındaki bir aynayı Güneş'e tuttuğumuzda Güneş aynaya aksediyorsa ve bu da Güneş o aynaya girdi manasına gelmiyorsa aynı şekilde *"yere göğe sığmayan Allah, mü'min kulunun gönlüne sığar"* hadisi de Allah'ın mü'min kulunun gönlüne girdiği manasına gelmez. Bu, gönül Allah'a ayna olmuş ve Allah oraya tecelli etmiş manasına gelir. Bunu böyle anlamak gerekir.

Nefis tezkiye olduğunda gönülde Allah'ın nefhettiği ruh açığa çıkar ve Allah o gönle, gönül aynasına tecelli eder. Kul da oradan rabbinin cemalini müşahede eder ve görür. Yoksa haşa Allah'ın kulun gönlüne sığması Allah'ın oraya girdiği manasına gelmez.

BİR İNSANI SEVMEK DOĞRU MUDUR, BEŞERİ SEVGİNİN ÖLÇÜSÜ NEDİR?

Bir insanı sevmek kesinlikle doğrudur. Sadece Allah'ı seveceğiz, başka bir şeyi sevmeyeceğiz dersek o zaman sevgiden bir şey anlamadık demektir. Bu yüzden Allah'ı sevmemiz, başkalarını da Allah için sevmemiz gerekir.

İnsan çift yönlü bir varlıktır. Bir tarafı dünyaya, toprağa, diğer tarafı ise gönül itibariyle ahirete, Allah'a aittir. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz *"insan, Allah'ı ruhuyla sever"*[18] buyurmuştur.

[18] Tirmizi

Bununla ilgili olarak Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'den bir kıssa anlatayım.

Bir gün Resulullah (s.a.v.) Efendimiz, Hz. Ali (r.a.) efendimize "ya Ali! Allah'ı seviyor musun" diye sorar. Hz. Ali (r.a.) "evet, seviyorum" buyurur. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz bu defa "peki, beni seviyor musun" diye sorar. Hz. Ali (r.a.) efendimiz tekrar "evet" der. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz "peki, hanımını ve çocuklarını seviyor musun" diye sorar, Hz. Ali (r.a.) tekrar "evet" der. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz her defasında "evet" cevabını alınca bu defa "ya Ali! Bir gönüle bütün bunları nasıl sığdırıyorsun" diye sorar. Hz. Ali efendimiz cevap veremez. Düşünceli ve dalgın bir şekilde eve döndüğünde Fatıma annemiz ona neden böyle dalgın olduğunu sorar. Hz. Ali efendimiz olanları anlatır. Bunun üzerine Fatıma annemiz "senin bu sorulara karşılık 'rabbimi ruhumla seviyorum; çünkü ruh Allah'tandır, sahibini seviyor, sahibine âşıktır. Resulullah'ı gönlümle seviyorum; çünkü gönül ruha açılan penceredir dolayısıyla resulünü Allah için, beni Allah'a götürdüğü, rabbimle, vahyiyle muhatap ettiği için seviyorum. Hanımımı nefsimle seviyorum; çünkü o toprağa aittir. Çocuklarımı da rahmetim ve merhametimle seviyorum' demen gerekirdi" diye cevap verir.

Hz. Ali efendimiz, tekrar Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'e gidip "ya Resulullah! Biraz önce sorduğun soruya şimdi cevap vermek istiyorum" deyip Hz. Fatıma (r.a.)'ın anlattığı şekilde cevap verir. Bunun üzerine Resulullah (s.a.v.) Efendimiz "bu bir peygamber meyvesinin cevabına benziyor"[19] *buyurur.*

[19] Münavi, Feyzü'l-Kadir, 4/421; İbn Hacer, El-İsabe, 8/107

Yani neyi nasıl sevmemiz gerektiğini bilmemiz lazım. Herhangi bir şeyi Allah'ı sever gibi seversek Allah bu imanımızı ve sevgimizi bizden kabul etmez; çünkü iman Allah'ı her şeyden çok sevmek demektir. İnsan hakikat itibariyle Allah'ın nefhettiği ruhtur. Onun için insan sadece Allah'a aittir, nefis ise toprağa aittir.

İnsanın eşini veya kendisine eş olacak kişiyi nefsiyle sevmesi gerekir; ama severken onu Allah'tan bir nimet olarak görmelidir; çünkü kişi eşiyle nikâhlanırken onunla Allah adına nikâhlanır. Bundan dolayı herkes eşini Allah'tan bir emanet, bir nimet olarak görmeli ve bu nimete şükretmelidir.

Bununla beraber insan, çocuklarını da rahmetiyle sever. Bu yüzden Allah birine çocuk verdiğinde o kişi çocuklarını da bir nimet olarak görmelidir. Kişi her neyi severse sevsin mutlaka Allah'ın hesabını yapmalıdır; çünkü her şey Allah'a ait, Allah'tan bir ikram ve emanettir. İnsan böyle sevdiğinde bütün sevgileri Allah'a gider. Dolayısıyla sevmekten korkmamak, aksine sevmek gerekir; çünkü insanın gönlü sevdikçe genişler ve büyür.

Allah'ı sevdiğimizde Allah için onun resulünü de severiz, resulünden dolayı sahabeyi, sonra da Allah'ın bütün kullarını severiz.

Neden?

Elbette ki Allah'ın kulu oldukları, Allah onları sevdiği, Allah'ın onlar üzerinde bir muradı olduğu için onları severiz. Böyle sevdiğimizde ise bütün bu sevgilerimiz Allah'a gider.

Biri bir Mürşid-i kâmile tabi olmadan bu hakiki sevgiyi tadamaz; çünkü hakiki sevginin bir başlangıç noktası vardır. Bu başlangıç noktası da bir Mürşid-i kâmile tabi olup onu sevmektir. Kişi mürşidini sevdiğinde mürşidinden dolayı onunla beraber olanları da "bunlar benim kardeşimdir, yol arkadaşımdır" deyip sever sonra onlardan dolayı onların ailelerini de sever. Hatta öyle ki kardeşlerinden biri uzak bir şehirde olsa o kardeşinden dolayı o şehrin halkını sever. "Falan kardeşimiz falanca yerdedir" deyip önce o kardeşini hatırlar ve bütün o şehri o kardeşinden dolayı sever. Böyle bir gönül sevgiyle, muhabbetle genişler. Hem de bütün kâinatı içine alacak kadar genişler. Bir gönlün bütün bir kâinatı içine alacak kadar genişleyebilmesi için de onun "bütün kâinatı Allah yaratmış" deyip onu Allah için sevmesi gerekir. İşte Allah böyle bir gönüle tecelli eder.

Yoksa en yakınındakini bile sevmeyen, ufak bir sıkıntıda, ufak bir sevgide taşan, küçük bir tas kadar olan gönüle Allah tecelli etmez.

KASAPTAN ALDIĞIMIZ ETLER ALLAH ADI ANILMADAN KESİLMİŞSE ONLARI YEMEK DOĞRU OLUR MU?

Aldığımız etler kesilirken Allah'ın adının anılıp anılmadığını bilmediğimiz gibi bunu araştırmak gibi bir hakkımız da yoktur. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz bir hadis-i şerifinde *"size bir ikramda bulunulduğunda onu araştırmayın"* buyurur; çünkü bunu araştırmak onu bize ikram eden kişiye hakarettir.

Mesela; bir yere misafirliğe gidildiğinde ev sahibi bir hayvanı kesip yenmesi için etini sofraya koyduğunda ona "bu hayvanı keserken üzerine besmele çektiniz mi" diye sorulmaz!

Peki, böyle bir durumda ne yapmak gerekir?

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz hadisin devamında *"biri size bir et getirdiğinde et kesilirken üzerine besmele çekilip çekilmediğini bilmiyorsanız bu durumda yapmanız gereken tek şey onu yemeye başlamadan önce üzerine besmele çekmenizdir"*[20] buyurur. Bu nedenle "bismillah" diye yemeğe başladığımızda zaten üzerine besmeleyi çekmiş oluruz. Dolayısıyla bu işi yemeği yerken biz yaparız. Sonuç itibariyle bir et nereden gelirse gelsin üzerine besmele çekilip çekilmediğini bilmediğimiz için onu yemeden önce üzerine besmele çekersek o eti yemek caiz olur.

İMAN NEDİR? SADECE İBADET EDEREK İMAN ETMİŞ OLUR MUYUZ?

Allah, imansız ameli kabul etmez. Birinin imanı yoksa bütün ibadetlerini yapsa bile Allah onun amelini kabul etmez; çünkü Allah, insanı ibadet için değil âbd olsun diye yaratmıştır. Âbd olmak da ancak imanla, Allah'ı sevmekle, Allah'a âşık olmakla olunur.

Kişinin ibadetleri ve amelleri imanının, muhabbetinin şiddetine göre kıymet, değer kazanır. Bir kişinin imanı ne kadar kâmilse amelleri de o kadar kıymetli ve değerlidir.

[20] Buharî, Sayd, 21, Büyü,5, Tevhid; Ebu Davud, Edahi, 19 (2829)

İnanmak, iman değildir. Bunu Allah ve resulü söylüyor. Bu yüzden Resulullah (s.a.v.) Efendimiz *"sizden biri Allah ve resulünü her şeyden çok sevmedikçe iman etmiş olmaz"*[21] buyurmuştur.

İnanmak akıl, iman ise gönül işidir. Gönlün fiili sevmektir, aklın işiyse anlamak, kavramak ve gönlün kendisine verdiği talimatı yerine getirmektir. Akıl bir şeyi kabul ettiyse "bu doğrudur" der. Onun için akıl ile inanılır; ama gönül ile sevilir ve iman edilir.

Sadece "ben inandım" deyip ibadet etmek son nefeste insanın imanını kurtarmaya yetmez. Bununla beraber Allah ayet-i kerimede **"Allah hiç kimsenin amelini zayi etmez"**[22] buyurur. Kişi Müslüman olur, İslam'ı kabul eder, Allah'a ve resulüne itaat ederse Allah onun hiçbir amelini eksiltmez, karşılığını tam bir şekilde ve iman olarak verir.

Namaz kılmak, oruç tutmak gibi bütün ibadetler imanı kemâle erdirmek içindir. Bunları yapan birinin imanı ve muhabbeti artmıyorsa, o kişi Allah'ı sevmiyor, ahireti dünyadan daha çok sevmiyorsa bu durumda bir sorun vardır ve onun ameli taklidi olmuş demektir.

Biri Allah'a göre doğru yaparsa ve Allah onun yaptığı ibadetleri kabul ederse o zaman yaptığı amelleri ona imanı getirir, getirmelidir. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz bir hadisinde; *"insanlardan öylesi var ki namaz kılarlar onlara sadece yorgunluk kâr kalır, oruç tutarlar onlara sadece açlık kâr kalır"*[23]*buyurur.*

[21] Buhârî, İman, 8; Müslim, İman, 69,70
[22] Âli İmran /195
[23] İbn-i Mace, Sıyâm, 21

Dolayısıyla iman olmazsa amel bir mana ifade etmez; ama amel imanla beraber olursa o zaman muhabbet imana ispat olur ve kişinin muhabbeti imanını artırır.

MEZHEPLERE TABİ OLMAK GEREKİR Mİ VE HADİSLERLE AMEL EDİLİR Mİ?

Mezhep yol demektir. Hayatı yaşarken bir mezhebe tabi olmak, bir yolu yürümek gerekir ve yol bilmeden de yürünmez. O halde İslam'ı yaşarken ana caddeden yürümek; ayetleri, Kur'an'ı, hadisleri ve sünnetleri bütünüyle bilmek gerekir. Biri Kur'an'dan, hadislerden ve sünnetlerden hüküm çıkarabilecek vasfa sahip olursa bu durumda herhangi bir mezhebe tabi olması gerekmez; çünkü zaten kendisi içtihat edebilecek bir makamdadır; ama kişi içtihat edebilecek bir makamda değilse o zaman içtihat edebilen birine uyması gerekir.

Birinin bir mezhebe tabi olduğunda "ben falanca mezhebe tabi oldum, o mezhep imamı her ne söylerse o öyledir" demesi de kesinlikle doğru değildir; çünkü bir mezhebe tabi olmak, uymak o mezhep imamının söylediği her şeyi gözü kapalı ve aklını kullanmadan kabul etmek manasına gelmez.

Bu yüzden bir mezhep imamı herhangi bir konuda içtihat ettiğinde öncelikle o mezhebe uyan kişinin, mezhep imamının o içtihadı yaparken hangi ayete, hadise ve sünnete göre içtihat yaptığını öğrenmesi gerekir ki o mezhebe tabi olmuş, uymuş olsun. Yoksa kişi o mezhebi sadece taklit etmiş olur.

Mesele verilen hükmün ayette, hadiste ve sünnette nasıl anlaşıldığıdır. Kişinin bunu anlaması gerekir ki mezhepler arasında bir tercih yapabilsin, yanlışa düşmesin.

İnsan için ebedi hayatı kazanmak her şeydir. Biri ebedi hayatını kazanmak istiyorsa onun getirdiği zahmetlere de katlanmalıdır. Eğer biri bu zahmetlere tek başına katlanamaz, gücü buna yetmez ve pes edip "benden bu kadar" derse, bu durumda mutlaka bir mezhebe uyması, en azından bir mezhebi taklit edip yolu yürümesi gerekir.

Bunun yanı sıra hadislere de uymak gerekir. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz asla kendinden bir söz söylememiştir, her ne söylemişse söylesin söylediği her söz mutlaka Allah'ın vahyettiğidir; çünkü Resulullah (s.a.v.) Efendimiz Allah'ın vahyinden başka bir şey söylemez.

Bütün hadisler Kur'an'ın tefsiridir. Bu yüzden Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in Kur'an'ın dışında bir şey söyleme ihtimali kesinlikle yoktur. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in hayatı da böyledir. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz düşüncede dahi en ufak bir eksik, bir yanlış yaptığında Allah onu uyarmış ve o yanlışı düzeltmiştir; çünkü Allah yanlışı kabul etmez ve onu düzeltir.

Peki, her hadise uymak doğru mudur?

Hayır, her hadise uymak doğru değildir. Eğer o hadisler sahihse, dolayısıyla Kur'an'a ve Allah'ın vahyine ters düşmüyorsa işte o hadisleri kabul etmemiz gerekir. Yoksa Allah'ın vahyine ters düşen bir hadisi kabul ettiğimizde ayetleri inkâr etmiş oluruz. Bu yüzden mü'minlerin ve Müslümanların dinini öğrenmesi, bir

hadisi dinlerken onun ayete uyup uymadığını, ters düşüp düşmediğini anlayıp onu bu şekilde kabul etmesi gerekir.

Bir de mezhepler konusunda bilmemiz ve dikkat etmemiz gereken bir şey vardır. Bir mezhep imamı bir konuda farklı bir hüküm verirken öteki mezhep imamlarının verdiği hükümleri inkâr etmemiştir. "Onun içtihadı öyledir, ben de böyle içtihat ediyorum, bence böyle daha uygundur, böylesi takvaya daha yakındır; ama bu bana göre yanlış ihtimali olan bir doğrudur. Onun söylediği de doğru ihtimali olan bir yanlıştır" demiştir. Dolayısıyla mezhep imamları bir konuda bütünüyle "hüküm budur" demezler, "bence" deyip içtihat ederler. Bu yüzden bir mezhep âliminin sözünü kabul ederken hem ona hem de diğer âlimlere bu ölçüyle bakılmalıdır.

İçtihat edilecek konular zaten çok azdır. Bize düşen; rabbimizin bizden ne istediğidir.

İman konusunda ise içtihat olmaz; çünkü iman her şeydir. Şu anda ümmetin yaşadığı sorun da "ben inanıyorum" deyip kurtulacağını zannetmesi, imanı için bir fedakârlık yapmaması, ahireti dünyaya tercih etmemesi, Allah'ın kelamını her kelama, her söze tercih etmemesi, peygamberin örnekliğini bütün örneklere tercih etmemesi, resulünü örnek alıp "ben de onun gibi olmalıyım" dememesidir. Dolayısıyla sorun amel sorunu değil iman sorunudur, imanı anlamama sorunudur.

İçtihat, mezhep sadece amelî konudadır; yani namaz kılarken son tahiyatta parmağımızı kaldırsak da kaldırmasak da bir sorun teşkil etmez. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz bir hadis-i şerifinde; *"kul bildiğiyle amel ederse Allah ona bilmediğini*

öğretir"[24] buyurmuştur. Bu yüzden içtihat konusuna fazla takılmak doğru değildir, bizim için öncelik her zaman için iman olmalıdır. İman olunca Allah kula yolu gösterir. Yeter ki biz samimi bir şekilde yolu yürümeye çalışalım.

Bununla beraber bütün mezheplerden Allah dostları çıkmıştır. Bu da bütün mezheplerin doğru yaptığını gösterir. Dolayısıyla kişinin imanında bir sorun yoksa tabi olduğu mezhepte de bir sorun yok demektir.

HEPİMİZ HZ. ÂDEM (A.S.)'IN SOYUNDAN GELMİŞSEK SİYAH, BEYAZ RENK AYIRIMI NEREDEN GELİYOR?

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz *"Allah, Âdem'in toprağını her renk topraktan aldı ve Âdem'i de o topraktan yarattı"*[25] buyurur. Toprak ateşin külü olduğundan dolayı içinde bütün renkleri barındırır. Allah, insanı topraktan yarattığı için de insanların bir kısmı beyaz, bir kısmı siyah, bir kısmı sarıdır. Aradaki tonlar da bu renklerin karışımından meydana gelir. Bunu zahiri olarak bilimsel bir ifadeyle söylersek; insanların farklı renklerde dünyaya gelmesi genlerdeki melanin miktarıyla ilgilidir.

Beyaz tenli bir anne, babadan siyah tenli bir çocuk, siyah tenli bir anne, babadan da beyaz tenli bir çocuk dünyaya gelebilir. Böyle bir ihtimal her zaman vardır; ama bu, binde bir hatta yüz binde bir ihtimaldir.

[24] Keşf-ül Hafâ
[25] Ruhu'ul Beyan Tercümesi, 1. Cilt, Sayfa 368, 373

KIYAMET GÜNÜ CENNETLİKLERİN VE CEHENNEMLİKLERİN HALİ NASILDIR?

Allah, kaybedenlerin Kıyamet günü birbirlerine lanet ettiğini ve birbirlerini suçladığını[26] buyurmuştur.

Evet, cehennemlikler birbirilerine lanet eder ve bir kısmı bir kısmına "sizin yüzünüzden kaybettik" der. Diğerleri de onlara "siz zaten delaletteydiniz, bizi neden suçluyorsunuz" derler. Cennet ehli ise birbirine dua edip "Allah sizden razı olsun, sayenizde şunu kazandım, sizinle beraber bunu kazandım" deyip birbirlerine teşekkür ederler.

Cennet, şükür ve hamd etme, cehennem ise lanet etme yeridir. Bu, dünya hayatında da bellidir. Şöyle ki dünyada birbirimize teşekkür eder, birbirimizi seversek bilelim ki öldükten sonra beraber gideceğimiz yer cennettir; ama dünyada birbirimizi lanetler, birbirimizi kötüler, birbirimize hakaret edersek bilelim ki beraber gideceğimiz yer cehennemdir ve bu halimiz cehennemde de devam eder.

İnsan insanın düşmanı değil, insan insanın veli nimetidir. İnsanlar birbirleri için cehennem değil cennet olmalıdır. Biri insanlara cennet olursa bilelim ki yeri cennettir; ama biri insanlara cehennem olursa onun da yeri cehennemdir.

[26] Araf /38

ALLAH'IN EN SEVMEDİĞİ ŞEYLER NELERDİR?

Allah'ın en sevmediği şeyler; kulunun rabbini, insanlığını kaybetmesi ve Allah'ın muradının kulu üzerinde gerçekleşmemesidir.

İnsanın kaybetmesindeki ana sebep nedir?

İnsanın kaybetmesindeki ana sebep kibirdir. Öyle ki insanın kendini, aklını ve ilmini Allah'a tercih edecek kadar kendini beğenmesidir. Küfür de münafıklık da nifak da şirk de kibirden meydana gelir. Kişi kibrinden dolayı yaratılışına bakmadan rabbine hasım kesilip, saygısızlık edip Allah'ın dinini anlamak yerine Allah'ın kendisine vahyettiği dini Allah'a öğretmeye kalkışır.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz bir hadis-i şerifinde; "*kalbinde zerre kadar kibir bulunan kimse cennete giremez*"[27] buyurur. Dolayısıyla cehennemlikler kibirlerinden dolayı cehenneme giderler. Cennete gidenler de bu kibirden temizlenip, rabbine boyun büküp, tevazu gösterip, "sen benim rabbimsin, ben de senin kulunum" dedikleri için cennete giderler.

Kişi ister aklından, ister ilminden, isterse de Allah'ın kendisine verdiği mevki, makam veya maldan dolayı kibirlensin bu hiç fark etmez bu şekilde kibirlenen biri Karun'un durumuna düşer; çünkü Karun "Allah bana ikram etti" demek yerine "ben bunu kendi aklım ve ilmim sayesinde kazandım"[28] deyip kibirlendiği için Allah onu yerin dibine batırmıştır.

[27] Müslim, İman, 147; Ebu Davud, Libas, 26; Tirmizi, Birr, 61
[28] Kasas /78

BESMELEDEKİ B HARFİNİN ALTINDAKİ NOKTANIN SIRRI NEDİR?

Bütün ilimleri bir cümleyle bir araya getirecek olsak o cümle "la ilahe illallah" olurdu. Allah, ilah olduğunu gönderdiği bütün kitaplarında beyan etmiş, bu yüzden Allah ayet-i kerimede **"hiçbir resul yoktur ki onu gönderdiğimizde benden başka ilah yoktur, sadece bana âbd olun (bana hiçbir şeyi şirk koşmayın) deyip ona vahyetmemiş olalım"**[29] buyurmuştur.

Peygamberler, insanları Allah'a davet ederken insanların hiçbir şeyi Allah'a şirk koşmamalarını, Allah'a âbd olmalarını, kul olmalarını amaçlamışlardır. Bütün peygamberlerin ve kitapların geliş sebebi budur.

Allah, hakikati "bismillahir rahmanir rahim" de toplamıştır; çünkü "Bismillahir rahmanir rahim" derken oradan rahman ve rahim olan Allah'ı tanırız. Bi ismillah derken rahman ve rahim olan Allah'ı kastederiz. Arapça'daki bê harfi "ile" manasına gelir ki bu da beraberliği ifade eder. Kul kendini Allah ile bilirse bê harfine gelmiş olur. Bu durumda kul Allah ile beraber olur; onunla beraber var olur, onunla beraber dirilir.

Ayrıca Arapça'daki bê harfi; her şey varlığını Allah'tan alır, dolayısıyla kul da bütün varlığını Allah'tan alır ve her şey Allah ile beraber varlıkta durur demektir. Kişinin kendini de bu varlık içinde bir kul olarak; yani bê harfinin altındaki nokta olarak görmesi gerekir. Bu da onun âbdliğini ve kulluğunu Allah ile beraber yaptığını gösterir. Demek ki bê harfi tek başına da buna yetiyormuş!

[29] Enbiya /25

SAHABELERİN KAZANDIĞINI BİZLER DE KAZANABİLİR MİYİZ?

Allah hiç kimseye zulmetmez veya torpil yapmaz. Resulullah (s.a.v.) Efendimizle birlikte olanlar nasıl kazandıysa bizim de o şekilde kazanma imkânımız vardır. Allah ayet-i kerimede "**Allah (hiç kimse için) âdetini değiştirmez"**[30] buyurur. Allah "şöyle ya da böyle kazanılması gerekir" dediyse bunun dışında bir kazanma imkânı yoktur. Sahabeye bakıp "onlar farklıydı, onlar Allah'ın ikramına nail olmuşlardı, bundan dolayı kazanmışlardı" demek de doğru değildir.

Allah kazanma imkânını kıyamete kadar bütün kullarına tanır. Bu yüzden bir mü'minin "ben Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in döneminde yaşasaydım şöyle yapardım, ona böyle yakın olurdum veya şu sahabe gibi olurdum" diye düşünmesi gerekir. Bunu düşünüp istemesi de mü'mince bir tavırdır. Bununla beraber Allah hiçbir kulunu kazanma imkânından mahrum etmez. Sahabeye bu imkânı nasıl tanıdıysa bütün kullarına da kıyamete kadar bu imkânı tanır.

Peki, Allah kıyamete kadar bu imkânı nasıl tanır?

Allah kıyamete kadar peygamber varislerini göndermeye devam eder. Dolayısıyla biri bir peygamber varisiyle beraber olduğunda sahabe Resulullah (s.a.v.) Efendimizle beraber neyi kazandıysa o da onunla beraber sahabelerin kazandığını kazanır; çünkü Allah kimseye haksızlık etmez.

Biri sahabeden birinin yaptığının aynısını yaparsa o sahabenin kazandığının aynısını kazanır, dedik. Allah bunu ona

[30] Fetih 23/ Ahzâb /62

ikram eder. Bu yüzden bize düşen bir peygamber varisiyle beraber olup sahabenin kazandığı gibi kazanmaya çalışmaktır.

Kendi kendimizi kandırıp "yok, onlar sahabeydi, onlar böyle büyük insanlardı, özel insanlardı, biz onlar gibi olamayız" dersek yanlışa düşeriz; çünkü hepimiz sahabenin iman etmeden önce genel olarak müşrik, Yahudi veya Hristiyan olduğunu biliyoruz. Onlar tövbe edip Allah'ın resulüyle beraber olarak gökteki yıldızlar mesabesine çıkabildilerse o halde bu kazanma imkânı tüm insanlar için kıyamete kadar devam eder ve o kapı kıyamete kadar açıktır.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz, kendisine peygamberlik gelmeden önce kimseyi Allah'a davet etmedi, zaten kimsenin Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'e tabi olma mecburiyeti de yoktu. Ne zaman ki kendisine peygamberlik geldi işte Resulullah (s.a.v.) Efendimiz ondan sonra insanları Allah'a davet etmeye başladı.

Peki, ona tabi olanlar neyi kazandı?

Allah'ın rızasını, dostluğunu ve cemalini kazandı. Resulullah (s.a.v.) Efendimizle beraber olup gerekeni yaptıkları için Allah onlardan razı oldu. Dolayısıyla bir peygamber varisiyle beraber olanların da tavrının ve bakışının sahabe gibi olması gerekir ki kazanabilsinler.

ALLAH'IN BİZİ SEVDİĞİNİ NASIL ANLAYABİLİRİZ?

Biz Allah'ı seversek Allah da bizi sever. Allah bizi sevdiğinde Allah'ın Vedud ismi, İlah ismi gönlümüze tecelli eder. Allah'ın bu

isimleri gönlümüze tecelli edince Allah'ın bizi sevdiğini kendi gönlümüzden anlarız.

Biri "ya rabbi! Ben seni seviyorum" dediğinde aslında Allah'ın ona "kulum ben seni seviyorum" dediğini bilmesi gerekir. Elbette ki "ya rabbi! Ben seni seviyorum" derken bunun laftan ibaret bir söz olmaması, kişinin bunu gönlüyle tatması gerekir. Allah ayet-i kerimede **fezkurûnî ezkurkum veşkurû lî ve lâ tekfurûn:**[31] "Beni zikredin ki ben de sizi zikredeyim, bana şükredin, sakın küfredenlerden (nankörlerden) olmayın" buyurur. Bu ayetten de anlaşılacağı üzere kul, Allah'ı zikredince Allah da onu zikreder.

Peki, bu nasıl olur?

Kul, Allah'a "rabbim" derse Allah da ona "kulum" der. Kul Allah'a "ben seni seviyorum" derse Allah da ona "ben de seni seviyorum" der. Dolayısıyla kul, rabbini zikrederse karşılığını mutlaka alır.

Allah başka bir ayet-i kerimede **"sana beni sorarlar; ben yakınım, bana dua edenin duasına icabet ederim (beni davet edenin davetine icabet ederim).** (**Söyle) onlar da benim davetime icabet etsinler, bana iman etsinler"**[32] buyurur. Allah duaya, davete icabet eder. Eğer biri Allah'ın kendisini sevip sevmediğini anlamak istiyorsa rabbine dönüp "ya rabbi! Ben seni seviyorum" demelidir. Bunu söyledikten sonra rabbinden cevap alması, Allah'ın onun davetine icabet etmesi gerekir ki rabbinin sevgisinden emin olsun. Yoksa hayali olarak "belki Allah beni

[31] Bakara /152
[32] Bakara /186

seviyor" ya da "belki ben Allah'ı seviyorum" demek insanın kendini kandırmasıdır.

Peki, rabbimize olan sevgimizi nasıl söylememiz gerekir?

Evimizin bir köşesinde tek başımıza oturup tefekkür halinde ve bütün gönlümüzle Allah'ın huzurunda durmaya çalışıp "ben beni yaratan rabbimin huzurundayım, bu hitabı rabbime yapıyorum, ben seni seviyorum ya rabbi" dememiz gerekir. Bununla beraber Allah'a **iyyâke na'budu ve iyyâke nestaîn:**[33] "Yalnız sana âbd oluyoruz ve yalnız seni istiyoruz" dediğimizde Allah'tan bunun cevabını almamız gerekir. Allah'ın cevabını illa ki bir hitap olarak almamız gerekmez, bunu Allah'ın gönlümüze yaptığı vahiyle (ilhamla) anlamak yeterlidir.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz bir hadis-i şerifinde *"dua ederken, Allah ile muhatap olurken, Allah'tan bir şey isterken veya tövbe edip istiğfar ederken eğer o dua esnasında tüyleriniz diken diken olduysa bilin ki Allah duanızı kabul etmiştir, duanız makbul olmuştur"* buyurur. Eğer dua ederken hiçbir şey hissetmezsek bu durumda duamıza cevap alamadık demektir.

Dolayısıyla Allah'a gerçek manada "seni seviyorum" dersek Allah'tan da cevabını mutlaka alırız, gönlümüz muhabbete gark olur, rabbimizin "ben de seni seviyorum" dediğini tadarız; ama hiçbir şey hissetmezsek bu durumda "ben rabbime seni seviyorum diyemedim" diye ağlayıp feryad etmeliyiz.

[33] Fatiha /5

BİR MÜRŞİDE TABİ OLMADAN VEFAT EDEN KİŞİNİN AHİRETTEKİ HALİ NASIL OLUR?

Allah, insanı kendisine âbd olsun diye yaratmıştır ve bu imkânı tanımadığı hiçbir kulu yoktur. Allah'ın kendini kullarına tanıtmadan, onlara peygamberini tanıtmadan, hakkı hakikati göstermeden kullarını öbür tarafa alması Allah'a hiç yakışır mı! Mesele kulun, Allah'ı kabul edip etmemesidir. Allah'ı kabul etmeyenler bilmedikleri için değil, kabul etmek istemedikleri için Allah'ı kabul etmezler; çünkü hayatının herhangi bir yerinde Allah kendini kuluna mutlaka tanıtır ve öğretir. Allah'a kul olması gerektiğini ona bir vesileyle tattırır ve öğretir. Hem de bunu tekrar tekrar tattırır ve öğretir.

Allah ayet-i kerimede **"kâfirler görmüyorlar mı senede birkaç sefer onları (iman etsinler diye) musibetle imtihana tabi tutuyoruz"**[34] buyurur. Allah onları imtihana tabi tutarken "bana dön, senin rabbin benim, Allah'tan başka ilah yoktur, sende bir güç, bir kuvvet yoktur, senin bana gelmekten, bana kul olmaktan başka çaren yoktur" demiş olur.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz *"Allah her bir kulunun kalbine günde üç yüz defa tecelli eder"* buyurmuştur. Bu sayı, en az olandır. Allah bu tecelliyi birkaç dakikada bir yapıp kulunu kendine, imana, İslam'a, hakka, hidayete, cennete, doğru ve güzel yapmaya davet eder.

Kişi ister mü'min ister gayrimüslim olsun bu fark etmez, bu tecelli bütün kullar için geçerlidir. Bu yüzden hiç kimse "ben bilmiyordum" diyemez. Allah bir vesileyle kuluna doğruyu, hakkı

[34] Tevbe /126

hakikati, vahyeder. Mesele; kulun, Allah'ı kabul edip edememe meselesidir. Allah'ı kabul edenler Allah'a döner, kabul etmeyenler de ondan yüz çevirir.

Allah ayet-i kerimede **"Allah'ın ayetleri mü'minlerin imanını artırır, kâfirin de küfrünü artırır"**[35] buyurur. Kâfir biri Allah'ın ayetlerini kabul etmediği ve o ayetleri her dinlediğinde tekrar tekrar yüz çevirdiği ve kaçtığı için her defasında küfrü artar. İman eden bir kul ise Allah'ı, Allah'ın vahyini ve resulünü sevdiği için rabbinin kelamını her dinlediğinde ona olan sevgisi daha da artar ve o kişi rabbini bir daha sever. Böylelikle imanı bir daha artmış olur.

EŞİM NAMAZ KILMIYOR, ONUN BU EKSİKLİĞİNDEN BEN DE SORUMLU OLUR MUYUM?

Eşlerden biri namaz kılmadığında bir diğeri onun namazından veya imanından sorumlu olmaz. İkisine de düşen güzel yapmaktır.

Birine bir şeyi yaptırmak istediğimizde ona öncelikle o şeyi sevdirmemiz gerekir. Biz namazı muhabbetle kılarsak, namazla daha da güzelleşirsek ve bu güzelliği eşimize de yansıtırsak eşimiz de bizim üzerimizden namazı sever.

Namaz sadece eğilip kalkmaktan ibaret değildir. Eşimiz bizim aşkla ve muhabbetle Allah'ın huzurunda, miraçta durup rabbimizle baş başa olduğumuz andaki halimizi görüp seyrettiğinde kendi kulluğundan hayâ eder, gönlü namaza

[35] İsra /82

meyleder, “ben de onun gibi yapayım, onun gibi olayım” der. Gönlü ona bunu dedirtir. Allah ayet-i kerimede **“kâfirler de bazen (arada bir) keşke biz de Müslüman olsaydık derler”**[36] buyurur. Ama kâfirler yine eski hallerine; yani küfürlerine dönerler.

Kişi mü’minse her zaman güzel ve doğru yapmak ister. Güzel ve doğru yapamadığında ise tembellik etmiş olur. Bu, iman konusunda da böyledir. Bir mü’minin güzelliği neyse onu kendi üzerinde göstermelidir. Eğer mü’min kişi Allah’ı sevdiğini üzerinde gösterirse ve Allah için fedakârlık yaparsa etrafındakilere de imanı sevdirmiş olur.

Bununla beraber kişinin karşısındakine arada bir onun güzelliğini, Allah’ın bizi dünyaya neden gönderdiğini hatırlatması gerekir; çünkü kişi ne kadar güzellik yaparsa karşısındakine de o kadar yardım etmiş, doğru yapmasına ve hidayetine vesile olmuş olur.

Allah ayet-i kerimede **“kendinizi ve ehlinizi yakıtı insanlar ve taşlardan olan ateşten koruyun”**[37] buyurur. Eğer koruma vazifesini erkek yapamazsa bu durumda bu vazifeyi kadının yapması gerekir. Sonuç itibariyle karşımızdakini sevmeliyiz ve yapmasını istediğimiz ibadetleri ona sevdirmeliyiz. Karşımızdaki kişi ibadetini yapmadığında biz onun ibadetinden sorumlu olmayız; ama ona ibadeti sevdirmediğimiz için sorumlu oluruz. Kısacası biz güzel yaptıkça o da bu güzelliğin karşısında güzelleşir inşallah.

[36] Hicr /2
[37] Tahrim /6

"KİŞİ SEVDİĞİYLE BERABERDİR" HADİSİNE DAYANARAK KİŞİNİN CENNETTE AİLESİYLE BİRLİKTE OLACAĞINI SÖYLEMEMİZ DOĞRU OLUR MU?

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz *"seven sevdiğiyle beraberdir"*[38] buyurur. Bu sevgi sadece dünyevi bir sevgiden veya akrabalık bağından ibaret değildir. Kişi Allah'ı severse, bir başkasını da Allah için sever ve sevdiği kişiyle beraber Allah'ın sevdiği yere gider. Yoksa, Allah'ı seven ile tam ters tarafta duran iki kişi zahiri olarak birbirini sevse dahi bu bağın hiçbir kıymeti, hiçbir değeri yoktur.

Allah ayet-i kerimede **"o gün (Kıyamet günü) en candan dostlar bile birbirilerine düşman olur (birbirlerini lanetler hatta birbirlerini görür; ama göz ucuyla bakıp tanımazlıktan gelirler). Kıyamet günü görürsün ki aralarındaki bütün bağlar kopmuştur, muttakiler hariç"**[39] buyurur. Dolayısıyla Allah'ı seven biri, Allah'a karşı nankörlük edeni en yakını olsa bile sevemez. Karşısındaki kişi Allah'a karşı nankörlük ettiği için artık aralarında bir sevgi olmaz, o sevgi bağı kopar.

Dünyadayken birbirine dost olan muttakilerin dostlukları, beraberlikleri, sevgileri ise cennette devam eder; çünkü Allah "muttakiler hariç gerisi birbirine düşman olur. En yakını bile olsa en candan dostlar için dahi bu böyledir" buyurdu. Akraba bile olsa Allah'a karşı nankörlük yaptığı için Allah'ı sevenle aralarındaki bütün bağlar kopar. O gün herkes Allah'a karşı sorumlu olduğunu görür. Demek ki mesele önce Allah'a karşı sorumluluğunu yerine getirip insan olmakmış!

[38] Buharî, Edeb, 96
[39] Zuhrûf /6, Bakara /166

EŞİM DERGÂHA GELMEME İZİN VERMİYOR, BU İMTİHAN KARŞISINDA NE YAPABİLİRİM?

Dergâhta Kur'an vardır, Allah'ın ayetleri ve o ayetleri ders edinmek vardır, Allah'ın zikri, ibadet, resulünün hadisi ve sünneti vardır.

Biri eşinin dergâha gitmesine mani olursa bu durumda onun eşini zorlamasına ve bunu sorun sıkıntı yapmasına gerek yoktur. Bununla beraber kişinin bunu bir ceza olarak değil imtihan olarak görmesi gerekir.

Allah ayet-i kerimede **"Allah, mü'minlere Firavun'un hanımını örnek gösterir"**[40] buyurur; çünkü Asiye annemiz Firavun'un hanımı olmasına rağmen iman etmiş ve "rabbim bana cennette bir ev yap" demiştir. Firavun'un hanımı tavrını ortaya haktan yana koyduğu için Allah'ın kitabında mü'min olarak zikrettiği bir kul olmuştur. Eşimiz nasıl olursa olsun mutlaka Firavun'dan daha kötü bir eş değildir. Bu yüzden bizim kazanma imkânımız da yüzde yüz vardır.

Kişi eğer mü'minse dergâha gelememeyi sorun etmemelidir. Hamd olsun Allah nasip etti artık dergâhı televizyon aracılığıyla evlere taşımışız. Bu yüzden kanalımıza televizyon demiyor, medrese diyoruz. Diyar Medresesi, Diyar Dergâhı, Diyar Kur'an Kursu diyoruz. Dolayısıyla kardeşlerimiz Diyar TV'den sohbetleri dinleyip Diyar TV aracılığıyla ibadetlerini evlerinde de yapabilirler.

Bizi takip eden kardeşlerimizin zaten bizimle bir gönül beraberliği vardır. Bizimle bir gönül beraberliği olmayanların da

[40] Tahrim /11

Diyar TV'yi izledikten sonra gönüllerinde Allah için bir sevgi meydana gelir. Nasıl ki Allah bir kulunu vesile edip bize bir ikramda bulunduğunda biz de onu Allah için seviyorsak aynı şekilde Diyar TV'yi izleyenler de Allah'ı sevmeye başlayınca bizi severler, biz de onları severiz ve gönül beraberliğimiz de böylece başlamış olur.

Şayet bir kardeşimiz herhangi bir sebepten dolayı dergâha gelemezse bunu sorun sıkıntı etmemeli ve rahat olmalıdır; çünkü kurduğumuz gönül bağıyla yolculuğumuz devam eder, hiçbir eksiklik de olmaz. İşte, bu yüzden kardeşlerimizin bulundukları yerde Allah'a kul olmaya ve Allah'ın nurunu saçmaya çalışmaları, bu güzelliği saçmaya da öncelikle kendi ev halkından başlamaları gerekir.

Bununla beraber ev halkının hali, tavrı ne olursa olsun, kardeşlerimizin güzel yapmaya çalışıp kul olma güzelliğini, Allah'ın isimlerinin güzelliğini üzerlerinde göstermeleri lazımdır. Kardeşlerimiz böyle yaparak ev halkına hidayet olur, rahmet olur, cennet olur; çünkü bizim işimiz etrafımıza rahmet olmaktır.

Allah ayet-i kerimede **"Allah ölümü ve hayatı yarattı ki hanginiz güzel yaparsınız diye"**[41] buyurmuştur. İnsan güzel yapınca Allah da güzelliği ikram eder. Bu yüzden endişe veya sıkıntı yapmaya hiç gerek yoktur.

[41] Mülk /2

YAŞAMAKTAN HİÇBİR TAT ALAMIYORUM. BİR AN ÖNCE RABBİME KAVUŞMAK İSTİYORUM, BUNUN SEBEBİ NEDİR?

Herkes zaman zaman sıkıntı duyabilir. Mesela; ticaret yapan biri o gün bir şey kazanamamışsa sıkıntı duyar; ama gün içinde güzel ticaret yapmışsa hali daha farklı, daha sevinçli olur. İnsan bunun farkında olsa da olmasa da bunu bilse de bilmese de aslında dünyaya ebedi hayatının ticaretini yapmaya gelmiştir.

Kul, Allah için güzel bir şey yaptığında, hayır işlediğinde ya da birine yardım ettiğinde Allah onun gönlüne huzuru verir; ama biri Allah için bir şey yapamadığında ya da yapmadığını düşündüğünde sıkıntı duyar.

Her gün bizim için yeni bir hayattır, bize düşen; her gün mutlaka Allah için daha güzel yapmaya, daha hoşgörülü ve affedici olmaya çalışmaktır.

Allah için yapılması gereken ve Allah'ın razı olacağı her ne olursa olsun onu yaptığımızda Allah bize o huzuru mutlaka verir, gönlümüze sekineti indirir. Allah ayet-i kerimede **"Allah mü'minlerin gönlüne sekineti indirir"**[42] buyurmuştur. Bu bir hayal değildir, hayat hayal değildir, maneviyat hayal değildir. Kul, Allah için bir şeyler yaptığında Allah onun gönlüne sekineti indirir, muhabbeti indirir, isimlerinin tecellisiyle kulunun gönlüne tecelli eder. Kul hayatı yaşarken bütün bu gönül halini tadar.

Kişi "ben böyle düşündüm diye böyle olacak, şöyle düşündüm diye şöyle olacak" diye zannedip yaşadığı şeylerin sonuçlarını başka bir şeye bağlayabilir; ama Allah her anda kuluyla birebir muhataptır ve kuluna muameleyi Allah yapar. Bizim

[42] Fetih /4

yapmamız gereken tek şey bu muameleyi görmeye ve anlamaya çalışıp güzel ve doğru yapmaktır. Öyle ki kul, günün sonunda "ya rabbi! Ben bütün bunları senin için yaptım, her şey senin içindir" diyebilmelidir. Eğer bir kul bunu diyebilirse gönlü huzuru bulur, hiçbir sorun, sıkıntı da olmaz.

FARKLI CEMAATLERİN SOHBETLERİNE KATILMAKTA BİR SAKINCA VAR MIDIR? İSLAMİYET'İ EN AÇIK ŞEKİLDE NASIL ÖĞRENEBİLİRİZ?

Bir mü'minin öğrenmesi gereken ilk şey Allah'ın kitabıdır dolayısıyla dinini de Allah'ın kitabından öğrenmesi gerekir. En azından Kur'an'ı önce baştan sona mealinden bir iki defa okumalı, daha sonra birkaç tefsire de bakıp Kur'an'ı anlamaya çalışmalıdır. Öyle ki elinde bir ölçü olsun. Biri Kur'an'ı ölçü olarak aldıktan sonra hangi cemaate giderse gitsin gittiği cemaat Kur'an'ın, Allah'ın ölçüsüne uymuyorsa; gittiği yerde hurafe, bid'at varsa onu kesinlikle kabul etmez.

Eğer birinin elinde Kur'an'ın, vahyin, resulünün ölçüsü ve sünneti olmazsa yanılır. "Acaba bu mu yoksa öteki mi doğru söylüyor" diye bocalar. Böyle bir ikilemde kalmamak için kişinin hangi hal ve durumla karşılaşırsa karşılaşsın onu Kur'an'ın ölçüsüne vurması, Kur'an'ın ölçüsüne uyuyorsa alması, uymuyorsa atması gerekir. Bu haldeki bir kişi hangi cemaate giderse gitsin, hangi âlimleri dinlerse dinlesin Kur'an'ın ölçüsüne göre hareket ettiğinden dolayı doğruyu yanlıştan ayırabilir ve yanılmaz.

Bununla beraber bizim “bu doğru yapmış, bu yanlış yapmış” deyip birilerini hesaba çekmek, suçlamak yerine onların yaptığı doğruları almamız gerekir; çünkü bizim o anda anlamadığımız bir şey olabilir, belki onu daha sonra anlarız.

Nerede bir güzellik, bir hikmet varsa bilelim ki o, Allah’a aittir. Kişiye düşen onu almaktır. Sadece bir tarafta durup “ben bu âlimi dinliyorum, sen de onu dinle” demek doğru değildir. İnsanın bütün bilgileri toplaması; yani bal yapması gerekir; çünkü bir mü’min, bal arısı gibi her çiçekten bal toplamasını bilir.

Sadece bala konup yemek yetmez. Bir de bal üretmek gerekir.

Peki, mü’minin bal üretmesi ne demektir, mü’min nasıl bal üretir?

Bir mü’minin bal üretmesi, hikmet ehli olması demektir. Bir kul, rabbini isterse, rabbine karşı ciddi ve samimi olursa, kibirlenmeden bildiği ile amel etmeye çalışırsa Allah hikmeti onun gönlüne indirir, muradını onun gönlüne iletir ve ona bilmediklerini öğretir.

Bir de kişi bir yerden bir harf bile öğrense o harfe, aldığı hakka hürmeten o harfi öğrendiği yere karşı mutlaka edepli olmalıdır. Bununla beraber birinin gittiği yerdeki insanların bir sürü yanlışı olabilir; ama kişinin oradan kazandığı bir güzellik bütün yanlışlardan daha kıymetli, daha değerlidir. İşte, bu yüzden kişi kazandığı güzelliğe hürmeten o insanları da eleştirip yermemelidir; çünkü onların hesabını görecek olan Allah’tır.

Bizim kendi hesabımıza bakıp kazanmaya çalışmamız, bir arı gibi her çiçekten öz toplayıp bal yapmaya çalışmamız, Allah ile aramızdaki perdeleri kaldırmaya çalışırken ilmimizi imana, ahlaka ve amele dönüştürüp aşkla, muhabbetle rabbimize yol almaya çalışmamız gerekir. Yeter ki samimi olalım ve endişe etmeyelim. Allah bize yolunu, nasıl yapmamız gerektiğini gösterir. Gerisi hesabını Allah'a verir. Bu yüzden Allah ayet-i kerimede **"hesap sorucu olarak Allah yeterdir"**[43] buyurmuştur.

Kulun herhangi bir konuda karar veremediğinde ve ne yapması gerektiğini bilemediğinde abdest alması, iki rekât namaz kılıp başını secdeye koyması ve "ya rabbi! Ben bilmiyorum, bana yolu göster. Çıkış yolu bulamadım, ne yapacağımı bilemedim, karar veremedim, bana yardım et ya rabbi!" demesi yeterlidir. O zaman Allah'ın ona nasıl yapması gerektiğini net olarak gösterdiğini görür. Allah göstermekle de kalmaz, "kulum doğru budur" deyip kulunun gönlüne hitap eder.

Kulun bundan endişe etmemesi gerekir. Allah, kulunu hiç başıboş bırakır mı! Hem onu Hz. İnsan olarak yaratmış olsun, onun üzerinde bir muradı olsun hem de onu anlamadığı bir konuda başıboş bıraksın, bu mümkün müdür! Hiç kimse başıboş değildir. Bununla beraber biri rabbinin vereceği cevaba bahaneler uydurup uymayacaksa böyle bir soruyu da sormamalıdır, bu edebe aykırıdır. Bu tavırla sorulan soruya zaten cevap da gelmez.

[43] Ahzâb /39

NAMAZIN MİRAÇ OLABİLMESİ İÇİN NASIL KILINMASI GEREKİR?

Namaz, mü'minin miracıdır. Miraçta durabilmek için de mutlaka "ben, beni yaratan rabbimin huzurundayım" diye düşünmemiz gerekir. Yoksa namaza durup "rahman olan Allah'ın huzurundayım" dersek aklımıza mutlaka Allah hakkında bir fikir, bir düşünce gelir. Oysaki Allah akla, hayale, düşünceye gelmekten münezzehtir; ama "ben, beni yaratan rabbimin huzurundayım" dediğimizde durum farklı olur; çünkü böyle söylediğimizde rabbimizi kendi üzerimizden anlamış, kendimize bakmış, Allah'ın zatını anlamaya değil de bizi yaratmasına, bize olan muamelesine, tecellisine bakmış oluruz. İnsan, rabbini en kâmil manada ancak böyle anlar ve Allah'ın huzurunda böyle durup tat alabilir. Bu herkes için böyledir.

Evet, Allah'ın zatı hakkında tefekkür edilmez; ama "rabbim rahmandır, rahimdir, kerimdir, afuvvdur" diye Allah'ın isimleri ve sıfatları üzerinde tefekkür edilebilir.

"Ben, beni yaratan rabbimin huzurundayım" deyip huzurda durursak o zaman bunun çok farklı bir namaz olduğunu ve huzurda durduğumuzu hemen tadarız. Bütün namaz boyunca bir an bile olsa bunu tatmamız gerekir ki namazımız miraç olsun, kabul olsun, namazımız namaz olmuş olsun. Şayet miraca çıkamaz ve hiçbir şey tadamazsak bu durumda kıldığımız namaz bir taklitten ibaret olur.

Fatiha'yı okurken **iyyâke na'budû ve iyyâke nestaîn:**[44] "Yalnız sana âbd oluyoruz ve yalnız seni istiyoruz (seni senden

[44] Fatiha /5

istiyoruz)" deriz ve bunu direkt olarak Allah'a söyleriz. Kişi namaza durduğunda bu sözü Allah'a söylemezse, iyyâke na'budû ve iyyâke nesta'în derken ne söylediğini anlamazsa bu durumda namaza başlarken aklında ne varsa Allah'a onları söylemiş olur. Bu yüzden kişi Allah'ın huzurunda olup muhatabının Allah olduğunu, kendisini yaratan rabbi olduğunu bilmeli ve Fatiha'yı okurken Allah'a "biz sadece sana âbd oluyoruz, seni seviyoruz, seni istiyoruz, seni senden istiyoruz ya rabbi" demelidir. Namaz ancak o zaman miraç olur.

KUL, EN ÇOK NE YAPARSA ALLAH'I SEVİNDİRMİŞ OLUR?

Bir kimse Allah'ın onu yaratmasındaki muradını üzerinde gerçekleştirirse, Allah'a kul olursa rabbini sevindirmiş olur. Bununla beraber Resulullah (s.a.v.) Efendimiz bir hadis-i şerifinde *"Allah bir kulunun kendisine dönmesinden daha çok hiçbir şeye sevinmemiştir"*[45] buyurur.

Halimiz, yanlışımız ne olursa olsun, günahımız ne kadar olursa olsun, rabbimizi sevindirmek istiyorsak yapmamız gereken şey rabbimize dönmektir. Bunun için de "ya rabbi! Sana döndüm, sana kul olmak istiyorum, sana âbd olmak, senin yolundan başka bir tarafa gitmek, seni, rızanı kaybetmek istemiyorum" demek yeterlidir. Kul bunu söyleyince Allah ona kapıyı açar.

Biri abdest alıp başını secdeye koyduğunda "kulun geldi ya rabbi! Aciz ve günahkâr kulun geldi. Senden kaçan kulun hiçbir

[45] Müslim, 7 (2747)

yere gidemeyeceğini anladı ve sana döndü" derse Allah'ın ona gönül itibariyle nasıl bir muamelede bulunduğunu görür ve tadar.

Bu yüzden devamlı "iman hayal değildir, din hayal değildir, hayat hayal değildir. Allah'ın kuluyla beraber olması, her anda bir şe'ende olması hayal değildir" diyoruz. Bunlar hak ve hakikattir. Bunların yaşanması ve tadılması gerekir. Tadılmayan din, din değildir, tadılmayan iman da iman değildir. Allah'ın yakınlığı tadılmazsa bir sorun var demektir.

Sonuç itibariyle Allah, kulunun en çok kendisine dönmesini, "ya rabbi! Ben senin kulunum sen de benim rabbimsin" demesini, kul olmasını ve muradının kulu üzerinde gerçekleşmesini sever.

4.BÖLÜM



ALLAH'IN AYETLERİNİ HAYATA GEÇİRMEDE ZORLUK YAŞAMAMAK İÇİN NE YAPMAK GEREKİR?

Kur'an'ı okuduğumuzda hepimiz aslında gerekeni tam manasıyla yapmadığımızı görürüz. Bu durum istisnasız bütün insanlar için böyledir. Dolayısıyla hepimiz Kur'an'ı hayatımıza geçirirken birtakım zorluklarla mutlaka karşılaşırız.

Allah, Kur'an'ı 23 senede peyderpey indirmiştir. Şayet bir kerede indirmiş olsaydı gerekeni yapmak hiç kimse için mümkün olmazdı. Bununla ilgili olarak Hz. Ayşe (r.a.) annemiz "Allah, Kur'an'ı bir kerede indirmiş olsaydı hiç kimse gerekeni yapmayı beceremezdi" buyurmuştur.

Allah ayet-i kerimede **"biz, Kur'an'la senin kalbini pekiştirmek için onu böyle kısım kısım indirdik"**[1] buyurur. Eğer Allah Kur'an'ı gönlümüzde sabit kılalım diye peyderpey indirdiyse o halde "ben Kur'an'ın hepsini birden okuyup gerekeni yapayım" demek hiç kimse için mümkün değildir.

Allah Kur'an'ı indirirken ilk 13 sene boyunca imana davet etmiştir. Bu süre içinde Allah doğru bakmaya, doğru anlamaya, doğru okumaya, Allah'ın adıyla okumaya davet etmiştir. Eğer Allah ilk 13 sene boyunca önce imana davet etmişse bizim de Kur'an'ı okumaya başlarken önce iman etmemiz gerekir. Yoksa okuduğumuz gibi onu imana, amele ve ahlaka dönüştürmemiz mümkün olmaz ve hiç kimsenin gücü de buna yetmez.

Allah kulunu bilmez mi! Allah ayet-i kerimede **"yaratan (yarattığını) bilmez mi"**[2] buyurur. Allah elbette ki kulunun gücünü

[1] Furkan /32
[2] Mülk /14

bilir. Mesele gücümüzü kullanıp elimizden geleni yapmamız, çabamızı ve gayretimizi sarf etmemizdir. Bunun için de önce ilmimizin, bilgimizin, okuduklarımızın; yani ayetlerin bizde imana dönüşmesi gerekir.

Ayetleri imana dönüştürürken bir anda "ben inandım" demek iman değildir. Nasıl ki Allah Kur'an'ı peyderpey indirdiyse Allah'ın vahyini, emrini yerine getirmeye, salih amel işlemeye çalıştığımızda, Allah'ın vahyine uyup resulüne tabi olduğumuzda imanı da Allah gönlümüze peyderpey indirir.

Peki, iman olunca ne olur?

Allah bir kişinin gönlüne imanı indirince iman o kişide artık güç olur, kuvvet olur, aşk olur, muhabbet olur. Dolayısıyla o kişi Allah'ın emrini rahatlıkla, güzellikle, aşkla ve muhabbetle yerine getirme gücüne sahip olur. Bu yüzden önce iman gücünü almak gerekir.

Allah ayetlerini peyderpey indirirken sahabe de o ayetlere peyderpey iman etmiş, ayetleri okumuş ve anlamıştır. Allah onlara her neye bakın, nasıl anlayın, Allah adına nasıl okuyun dediyse sahabeler öyle okumaya, öyle anlamaya çalışıp peyderpey iman etmiştir. Biz de böyle yapmalıyız ve kendimize haksızlık etmememeliyiz.

Eğer derdimiz Allah'ın kelamını anlamaksa, ona iman etmek, onu amele ve ahlaka dönüştürmekse bilelim ki Allah bunu bize ikram eder. Bunun için de öncelikle samimi bir niyet gerekir. Eğer bir kul "ben rabbimin benden ne istediğini bilmek, anlamak ve ona iman etmek, onunla amel etmek, ayetlerin bende ahlaka dönüşmesini ve onları hayatıma geçirmek istiyorum" deyip

Kur'an'ı bu şekilde okuyup anlamaya çalışıyorsa gerekeni de yapıyor demektir.

Bir kul ki Kur'an'ı hayatına geçirmek için gerekeni yapıyorsa buna da hamd edip şükretmelidir; çünkü Kur'an'ı hayatına geçirmek istiyorsa onun Allah ile bir derdi vardır.

Peki, kişinin Allah ile bir derdi olması ne demektir?

O kul, Allah'ı seviyor Allah da onu seviyor demektir. Allah, kulunun çabasının ve gayretinin karşılığını mutlaka iman olarak, aşk olarak, amel olarak, ahlak olarak ikram eder ve ona El Esmau'l Husnası'yla tecelli eder. Bununla beraber bu gücü kuvveti ve güzelliği de ona ikram eder.

KİMLER CEHENNEME GİDER VE İNSANLAR CEHENNEMDE EBEDİ KALIR MI?

Allah her insana bir tercih hakkı vermiştir. Kişi yaptığı bu tercihle ya Hz. İnsan olur ya da çöplüğe gider. Cehennemi çöp olarak, çöplük olarak anlamamız gerekir. Kul gideceği yerin tercihini kendisi yapar.

Eğer biri Hz. İnsan olmayı, Allah'ın onun için tercih ettiğini tercih ederse kazanacağı şey cennettir, gönlünün cennet olmasıdır, cennete layık olmaktır. Kişi böylece Allah'ın rızasını, dostluğunu kazanır, Allah'ın muradı onun üzerinde gerçekleşmiş olur. Eğer kul, Allah'ın muradı kendisinin üzerinde gerçekleşsin diye bir hayat yaşamaz ve bu yönde bir tercih yapmazsa bu durumda kendi nefsinin tercih ettiğini dolayısıyla şeytanın gittiği yolu tercih etmiş olur ve böyle biri de Hz. İnsan olmayı kaybeder.

Cehennem, insanlığını kaybedenlerin yeridir. Eğer kişi insanlığını kaybederse hayvan gibi olur. Allah ayet-i kerimede **"(ayetlerimizi dinlemeyenler) hayvan gibi, hatta hayvandan daha aşağıdır"**[3] buyurmuştur. Tıpkı hayvanlar gibi yer, içerler; ama ebedi hayatlarının hesabını yapmazlar; yani Allah'ın muradını anlamaya çalışmaz ve o muradın üzerlerinde gerçekleşmesi için çaba, gayret sarf etmezler.

Eğer kişi hayvan olmayı tercih ettiyse mutlaka hayvan olur. Bu yüzden "insanlar cehenneme gitmez; çünkü cehenneme gidenler hayvan gibi olanlar, hayvan olmayı ve hayvanca yaşamayı tercih edenlerdir" diyoruz. Allah onlara irade verdiği için onların yapacağı tercihe de müdahale etmez. Dolayısıyla biri Hz. İnsan olmayı tercih ederse Allah onu Hz. İnsan yapar; ama onun Hz. İnsan olmakla bir alakası, bununla ilgili bir düşüncesi, bir tercihi olmazsa o kişi hayvan olmayı tercih etmiştir.

Kişinin nefsi hangi hale sahipse cehennemde o hayvana dönüşür. Mesela; biri insanlara saldırır, dedikodu yapar, iftira atarsa, insanlarla münakaşa etmeyi, tartışmayı severse böyle biri cehennemde köpeğe dönüşür; çünkü bunları yapan biri köpek gibi havlıyor demektir. Bununla beraber biri insanlara karşı sinsi, hain davranırsa, kendini gizlerse; yani dışardan başka, içeriden başka türlü olursa bu kişi de sinsi, hain bir yılana dönüşür. Bunlar nefsin halleridir.

Kişi, Allah'ın kendisine nefhettiği ruhu kaybederse nefsinin haliyle baş başa kalır, nefisten ibaret olur; yani nefsi hangi haldeyse o da öyle olur. Bu tercihi kişinin kendisi yapar. Böyle biri

[3] Araf /179

Allah'ın güzelliğini kazanmak yerine hayvan olmayı tercih etmiş dolayısıyla hayvanca bir hayat, hayvanca bir gönül haliyle yaşamıştır. Dolayısıyla gideceği yer de cehennemdir ve cehennem onun için en layık olduğu yerdir.

Allah ayet-i kerimede cehennem için tam bir ceza buyurmuştur. Allah mükâfatı verince de tam bir mükâfat verir; yani kim neye layıksa, neyi hak etmişse Allah onun karşılığını ona tam olarak öder. Arapça'da ceza "karşılık" demektir. Allah, nimet için de ceza kelimesini kullanır. Bu yüzden cehennemi kişiye sadece bir ceza olarak görmek yetmez; çünkü bu ona layık bir ceza, onun hak ettiği bir karşılıktır.

Cehennemin ebedi oluşunun sebebi, kulun Hz. İnsan olmayı kaybetmesidir. Bununla beraber Allah cehennem için "o ebedidir"[4] dediyse o ebedidir, bizim de bunu böyle kabul etmemiz gerekir.

ORGAN NAKLİ YAPMAK GÜNAH MIDIR?

Organ nakli bir ihtiyaçsa, insanlar organ nakli yapılmasından fayda görüyor, istifade ediyorsa ve bu bağışı yapan kişi bir zarar görmüyorsa bu durumda organ nakli hayır olmuş olur. O halde organ bağışına haramdır veya yanlıştır demek doğru değildir. Bununla beraber organ bağışında bulunabilmek için şartların müsait olması gerekir.

Peki, organ bağışı için şartlar müsait olmadığı halde bunu yapmaya kalkışırsak ne olur?

[4] Bakara /39, 81, 162

Bir organ mafyası üretmiş oluruz. Bununla beraber hakkı, hakikati, ebedi hayatın gayesini taşımayanlar bunu yanlış yerde kullanır ve tıpkı bir kasap gibi insanların organlarını kesip satarlar. Bunları da göz önünde bulundurmak gerekir. Dolayısıyla önce bu yanlışlıkları ortadan kaldırmak ve bunun tedbirini almak gerekir ki herhangi bir şekilde bir insana bir zarar gelmesin, cinayete, zulme uğramasın.

Tüm bunların yanı sıra organ nakli gerektiren bir durumda tek çare başka bir insanın organını alıp nakil yapmak değildir. Tıp şimdilik bu kadar gelişmemiş olabilir; ama bu branşta olanların bu organların vazifesini yapabilecek cihazlar hakkında çalışma yapmaları gerekir.

Mesela; böbrek hastaları diyalize giriyor, bilim insanlarının hastaların diyalize girmesine gerek kalmadan işlerini görebilecek bir cihazı üretmeye çalışmaları gerekir. Yoksa çözüm üretmeden "organ nakli yapalım" deseler bu asla doğru bir bakış, doğru bir düşünce olmaz. Dolayısıyla tüm imkânlar kullanılarak yapılabilecek ne varsa yapılmalı, çaresiz kalındığı takdirde organ nakli yapılmalıdır. Bu hem organ nakli hem de kan bağışı için geçerlidir. Bilim insanlarının her kan grubuna uyabilecek ve kanın yerini alabilecek sıvıyı üreten bir çalışma yapmaları gerekir.

Sonuç olarak çaresiz kalınan durumlarda organ nakli yapılması doğrudur, güzeldir. İnsanlar bundan istifade ettiği için de bağışta bulunan kimse için manevi açıdan hiçbir sorun, sıkıntı yoktur. Ölmüş insanlar için de organlarının bağışlanmasında bir sorun yoktur; ama kardeşlerimiz bunu doğru anlamaz, ters tarafa çekip "her zaman organ nakli yapılabilir" derlerse organ

mafyasının türemesine sebep olurlar. Biz de bunun için caiz diyemeyiz; çünkü bu bir hatadır.

KABİR AZABI VAR MIDIR, MÜ'MİN CEHENNEME GİRER Mİ?

Evet, kabir azabı vardır. Bazı âlimlerimiz "kabir azabı yoktur" deyip hüküm vermişlerdir; ama her ne olursa olsun önümüzde bir ölçü vardır. O ölçü Kur'an-ı Kerim'dir. Dolayısıyla her konuda olduğu gibi kabir azabı konusunda da Allah'ın ayetlerine bakmamız gerekir.

Peki, ayetlere göre kabir azabı var mıdır, yok mudur?

Allah ayet-i kerimede **"Firavun ve ona tabi olanlar, sabah akşam cehenneme arz olunurlar"**[5] buyurur. Firavun ve ona tabi olanlar kabirde sabah akşam cehenneme arz olunurlar; çünkü onların kıyametten sonra gidecekleri yer cehennemdir. Kabirdeyken cehenneme gitmezler; ama cehenneme arz olunurlar, Allah onlara cehennemin azabını tattırır. Şayet sabah, akşam cehenneme arz olunuyorlarsa o halde cehennem onlara sabah akşam gösteriliyor demektir. Bununla beraber onlara "gideceğiniz yer burasıdır" denmesi onlar için azap olarak yeterlidir. Evet, onlar cehenneme arz olunuyorsa bu durumda onlar için uzaktan da olsa cehennemin azabından bir tadış vardır. Dolayısıyla kabir azabı vardır.

Biri imanını kurtarmış, mü'min olarak ölmüşse günahları kabirde temizlenir; ama imanını kaybetmişse bu ona azap olur, ceza olur. Kabir azabının insana azap olması, ceza olması başka, Allah'ın rahmetinden dolayı onları temizlemesi başka bir şeydir.

[5] Mu'min /46

Mü'minler için kabir azabı rahmettir, temizlenme aracıdır; imanını kaybedenler için ise azaptır.

Mü'minler, imanını kurtarmış olanlar cehenneme girmez. Cehenneme girenler insanlar değil insanlığını kaybetmiş, hayvan gibi hatta hayvandan daha aşağı olanlardır. Bu yüzden Allah ayet-i kerimede **"(ayetlerimizi dinlemeyenler) hayvan gibidir, hatta hayvandan daha aşağıdır"**[6] buyurmuştur.

Peki, bir mü'min tövbe etmeden ölürse ne olur?

Öncelikle dünyadayken son nefeste sıkıntı yaşar, Allah onu bu sıkıntıyla temizler. Son nefeste çektikleri onu temizlemeye yetmezse bu defa temizlenmek için kabirde sıkıntı yaşar, azap çeker. Temizliği orada da bitmezse, kıyamet yerinde temizlenmeye devam eder. Orada da temizlenemezse bu defa sırattan geçerken, cehennemin içinden geçerken onu tamamlar ve böylece imanını kurtarıp cennete varır. Bu yüzden imanını kurtarmış hiçbir mü'min cehenneme gitmez.

Kişi vefat etmeden önce son nefeste Allah onu cennet ya da cehennemle müjdeler. Allah eğer birini cehennemle müjdelerse o kişi imanını kaybetmiş demektir ve o kişi ebedi olan cehenneme gider. Cennet ile müjdelenenler ise cehenneme gitmez; ama günahlarının karşılığını, cezasını yol boyunca çeker ve cennete öyle varır.

Allah sırat için ayet-i kerimede **"sizden hiç kimse yoktur ki cehenneme uğramasın"**[7] buyurur. Sırat; bir köprü değil, cehennemin içinden geçen bir yoldur. Herkes o yoldan mutlaka

[6] A'râf /179
[7] Meryem /71

geçecektir. Peygamberler de buna dahildir; çünkü cennete gidebilmek için önce cehennemin içinden geçmek gerekir.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz bir hadis-i şerifinde; *"cehennemin içinden geçen sırat, bin beş yüz senelik bir yoldur. Bu yolun beş yüz senesi diktir, diğer beş yüz senesi düzdür, son beş yüz senesi de iniştir"* buyurur. İnsanların hepsi o yoldan mutlaka geçer. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz hadisin devamında *"kimisi oraya adım atar atmaz cehenneme yuvarlanır, kimisi on sene yürür sonra yuvarlanır, hatta öyle olur ki bunlardan bir kısmı sıratı geçerken cennete bir adım kala cehenneme yuvarlanır"*[8] buyurur. Evet, mü'minler cehenneme gitmez, gidenler imanını kaybettikleri için cehenneme gider. Bunun için Allah ayet-i kerimede **"Allah cehennemi kâfirler ve zalimler için hazırlamıştır"**[9] buyurur.

Her ne söylersek söyleyelim, Allah'a göre söylememiz, öyle konuşmamız gerekir. "Biz âlimlerimizden böyle duyduk, âlimlerimiz böyle söyledi" veya ayete ters düşecek bir şekilde "işte, hadiste böyle söylüyor" dersek Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'e en büyük saygısızlığı yapmış oluruz; çünkü bu, Resulullah (s.a.v.) Efendimiz Kur'an'a uymadı, Allah'ın verdiği hükümden başka bir hüküm verdi manasına gelir. Bununla da küfre girmiş oluruz. Bu hem Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'e hem de Allah'a karşı saygısızlıktır.

[8] Mansur Ali Nasıf, TÂc V.394; Acluni, Keşf-ül Hafa, II, 31
[9] Bakara /24, Kehf /29

RECEP AYINDA TUTULAN ORUCUN FAZİLETİ NEDİR?

Recep, şaban ve ramazan ayları üç aylar diye tabir ettiğimiz aylardır. Recep ayı üç ayların başlangıcındaki ilk aydır. İster recep ayında, ister şaban ayında, istersek de diğer aylarda olsun tuttuğumuz oruçlar bizi ramazan orucuna hazırlar. Mesele recep ayında tuttuğumuz orucun fazileti değil, asıl mesele oruç tuttuğumuzda o orucun bize nasıl bir fazilet kazandırdığıdır. Tuttuğumuz oruçlar bize kazandırdığı fazilet kadar faziletli olur. Bu yüzden öncelikle bunu anlamak gerekir.

Eğer tuttuğumuz oruç, kıldığımız namaz, yaptığımız diğer ibadetler bize bir fazilet kazandırmazsa tuttuğumuz orucun, kıldığımız namazın ve yaptığımız diğer ibadetlerin hiçbir fazileti olmamış demektir. Dolayısıyla mesele ibadetini yapan kişinin o ibadetten dolayı fazilet kazanması, kıymet, değer kazanmasıdır.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz bir hadis-i şerifinde "*insanlar madenler gibidir; kimi altın, kimi gümüş, kimi bakır, kimi teneke, kimi elmas, kimi de pırlanta gibidir"*[10] buyurur. O madenler kişinin imanının, ibadetinin ve salih amelinin kendisine kazandırdığı kıymeti, değeri ve faziletidir. Eğer kişinin fazileti teneke gibiyse onun ibadeti de teneke gibidir; ama fazileti altın gibi veya pırlanta gibiyse o zaman ibadetleri de öyledir.

Peki, ona bu fazileti kazandıran nedir?

Ona bu fazileti kazandıran imanı ve amelidir. Onun için kişinin çok amel işlemekten ziyade kaliteli amel işlemesi gerekir. Kaliteli amel de kaliteli imana, aşka ve muhabbete göredir.

[10] Buhâri, Menakıb, 1; Müslim, Birr ,160; Müsned, 2, 539

Allah dostlarından biri "bin sene muhabbetsiz ibadet etmektense, bir sefer muhabbetle 'Allah' demeyi tercih ederim" buyurur; çünkü bir sefer muhabbetle 'Allah' demenin bin sene muhabbetsiz ibadet etmekten üstün olduğunu, efdal olduğunu bilir. Böylesi Allah katında daha kıymetli, daha değerlidir. Onun için ibadetleri çoğaltmak yerine ibadetlerimizin kalitesini yükseltmeye çalışmamız gerekir. Bu bütün ibadetler için geçerlidir.

NAMAZ KILARKEN AKLINA DÜNYEVİ ŞEYLER GELEN BİRİNİN NAMAZI TEHLİKEYE GİRER Mİ?

Namazda şöyle yap veya böyle yap demek, namazı birtakım hareketlerden ibaret görmek doğru değildir. O yüzden önce namazın ne olduğunu anlamak gerekir. Eğer namazı anlayıp gereğini yerine getirirsek bu durumda namazdayken aklımıza gelebilecek her türlü vesveseden ve dünyevi düşüncelerden de kurtulmuş oluruz.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz bir hadis-i şerifinde *"namaz mü'minin miracıdır"*[11] buyurur. Bu miraç, gönül miracıdır. Bir kul "ben Allah'ın huzurundayım, ben miraçtayım, Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in durduğu yerdeyim, onun arkasındayım" derse, gönül itibariyle böyle bir tefekkür yaparsa bu tefekkürü yaptığı anda ruh itibariyle miraçta olur.

Gönül deyince Allah'ın kendinden nefhettiği ruhu anlamak gerekir. Ruh için zaman ve mekân yoktur. Ruh bir anda Allah'ın huzurunda durabilir, bir anda arşa çıkabilir. Kişi böyle bir tefekkür

[11] Fahrettin Râzi, Et- Tefsiru'l-Kebir, C:1, S:226; Alüsi, Rûhu'l-Meâni, C:10, S:453

yaptığında gönlü; yani Allah'ın nefhettiği ruh miraçta, Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in durduğu yerde durur. Böyle bir kul için namaz miraç olur.

Miraca çıkmak, bir hayal veya zahiri bir düşünce değildir. Kişinin gönül itibariyle orada olduğunu bilmesi, buna inanması ve iman etmesi gerekir ki namazı miraç olmuş olsun. Zaten namazı miraç olan biri zahiri olarak da miraçta durmuş olur.

Hepimiz biliyoruz ki şeytan ve nefis göğe çıkamaz. Bu yüzden biz miraçtayken bize herhangi bir şekilde vesvese veremezler; çünkü miraca çıkan Allah'ın nefhettiği ruhtur, o biziz; yani bizim kendi hakikatimizdir. İşte, bize düşen; ruhumuz ve bedenimizle beraber miraçta durmaktır.

Miraçta durduğumuzda bizde ne vesvese kaldığını ne de şeytanın oraya yaklaşabildiğini görürüz. "Ben beni yaratan rabbimin huzurundayım" dediğimizde orada aşktan ve muhabbetten başka, halimizi Allah'a arz etmekten başka bir şeyimiz kalmaz. Öyle ki miraçta durduğumuzda, değil vesvesenin veya başka şeylerin aklımıza gelmesi, kendimizi bile orada bulamayız.

Bununla ilgili olarak Hz. Ali (r.a.) Efendimiz'den bir kıssa anlatayım.

Savaş esnasında Hz. Ali (r.a.) Efendimiz'in bacağına ok saplanır, yanındakiler oku çıkaramayınca Hz. Ali (r.a.) Efendimiz;

-Durun, ben namaza durayım, oku öyle çıkarın, buyurur.

Hz. Ali (r.a.) namaza durur, yanındakiler de oku çıkarır. Hz. Ali (r.a.) Efendimiz oku çıkardıklarını hissetmez ve selam verdikten sonra onlara;

-Ne yaptınız, diye sorar.

Yanında bulunanlar ise

-Oku çıkardık, derler.[12]

Hz. Ali (r.a.) namazda, miraçtayken onlar da oku çıkarmak için Hz. Ali (r.a.)'ın bacağını parçalamışlar; ama onun kendinden bile haberi olmadığından dolayı bu acıyı hissetmemiştir.

Bacağını parçaladıkları halde Hz. Ali (r.a.) bu acıyı neden hissetmemiştir?

Çünkü Allah'ın olduğu yerde kul olmaz, varlık olmaz. Bu yüzden hiçbir şey hissetmemiştir. Allah'ın huzurunda öyle bir durmuş ki rabbinin tecellisinde, nurunda, aşkında, muhabbetinde yok olmuştur. İşte, gerçek namaz budur.

Peki, bu durum sadece Hz. Ali (r.a.) Efendimiz için mi geçerliydi?

Elbette ki hayır, Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in gerçek manada "sahabem" dediği, her şeyini Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in yoluna kurban edenler, malıyla, canıyla onunla beraber olanlar da böyleydi. Aynı seviyede olmasa bile namazdayken hepsi bu hali tadardı ve namazları miraç olurdu. Manevi olarak kaybettiğimiz şeylerden bir tanesi de budur. İşin dış

[12] Deylemi, İrşadu'l-Kûlub, C. 2, S. 26

tarafını, kabuğunu, zahirini biliyoruz, namazı kılıyoruz; ama içini ihmal ediyoruz.

Namaz mü'minin miracıdır. Dolayısıyla kişinin namazı miraç olursa oraya ne şeytan, ne nefis, ne benlik, ne de dünya gelebilir. Oraya hiçbir şey gelemez; çünkü miraçta Allah'ın huzurunda bir tek kul ve Allah vardır. Kul miraçtayken aşkta ve muhabbette kaybolur, aşka ve muhabbete gark olur, o aşktan ve muhabbetten kendini bile bulamaz.

Allah hepimizi "ben, beni yaratan rabbimin huzurundayım" dediğinde Allah'ın huzurunda olduğunu tadan, aşka ve muhabbete gark olan, namazı miraç olan kullarından eylesin inşallah.

NAKŞİBENDİ TARİKATI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİNİZ NELERDİR?

Tarikat, yol demektir. Bir Allah dostu, bir Mürşid-i kâmil Allah'a nasıl bir yolculuk yapmışsa Allah'ın kullarını, kendisiyle beraber olanları da kendi gittiği yoldan Allah'a öyle taşır.

Bununla beraber Nakşi tarikatı, Mevlevi veya Kadiri tarikatı fark etmez tarikatları birbirinden ayırmak doğru değildir; çünkü bütün tarikatlarda veliler, Mürşid-i kâmiller ve Allah dostları yetişmiştir. Dolayısıyla bir tarikatı ötekinden üstün tutmak caiz değildir. Bununla beraber insanların fıtratları farklıdır. Birinin fıtratı daha yumuşakken, ötekinin biraz daha sert olabilir, bir başkasının çok daha farklı olabilir.

Tarikatların çok olması herkesin kendi fıtratına göre bir yolda yürümesinden kaynaklanır. Kimin fıtratı nereye yakınsa onun o yoldan yürümesi gerekir. Tarikatların ortaya çıkmasındaki gaye Allah'a vasıl olmaktır. İşte, bu yüzden öncelikle tarikatlar üzerinden Allah'ın muradını anlamaya çalışmak gerekir.

Nakşi, Kadiri, Mevlevi tarikatı veya herhangi başka bir tarikat olsun bu fark etmez her birinin mutlaka kendine göre bir yolu vardır. Bu yolda yapılan yolculuk da gönül yolculuğudur. Zahiri olarak ise yol bir tanedir o da şeriat yolu, Kur'an yolu, sünnet yoludur.

Bununla beraber herkes bir de kendi gönlünden bir yolculuk yapar; yani herkes için iki yol vardır, iki şeriat vardır**.** Biri, herkesin yolu olan ana cadde, diğeri ise o ana caddeden yapılan gönül yolculuğudur. Kulun gönlü hangi yola uygunsa o yolu tercih etmelidir.

Biri haddini aşıp bu tarikat, şu tarikattan daha üstündür, demeye kalkışırsa kendini bütün tarikatları tartabilecek, hepsine terazi olabilecek güçte zanneder, birini büyütür, birini de küçük görür. Bundan daha edebe aykırı bir şey var mıdır! Herkes haddini bilmeli, edepli olmalıdır. İnsana düşen; bir yola girip Allah'a vasıl olmak için bir yolculuk yapmaktır.

Bazı insanlar kendilerini hüküm verecek konumda zannedip ileri geri konuşabilir. Mesela; "falanca öyledir, falanca böyledir, şu da en güzelidir" diyebilir. Sanki kararı, hükmü o veriyormuş gibi zannedebilir. Ona "sen onları görmedin, onları tanımıyorsun, bilmiyorsun, onlar hakkında böyle konuşmaya nasıl cesaret ediyorsun! Bu zulmü kendine neden yapıyorsun, Allah yolundaki

birine neden böyle haksızlık ediyor, gönlünü bulandırmaya çalışıyorsun" diye sormak gerekir.

Bununla beraber kulun Allah'a güvenmesi lazım; çünkü iman edenler Allah'a güvenir, tevekkül eder. Eğer kişi Allah yolunda samimi ve ciddi ise Allah ona yolu mutlaka gösterir. Yeter ki derdi hakikat olsun, rabbini bilmek, rabbini bulmak olsun. Allah ona yolu gösterir, o yolu yürürken de ona yardım eder; ama derdi hakikati kendine uydurmaksa, kendi düşüncesine, fikrine uydurmaksa hiçbir zaman rabbini bulamaz; çünkü o bir kere rabbine karşı samimi olmamıştır.

EVDE MUHABBET KUŞU VEYA GÜVERCİN BESLEMEK GÜNAH MIDIR?

Doğada yaşayan, yabani olan bir hayvanı bulunduğu yerden alıp kafese hapsedersek bu doğru olmaz. O hayvana zulmetmiş, haksızlık etmiş oluruz, bu da bize günah olarak yeter.

Bununla beraber muhabbet kuşları da, güvercinler de kafes ehli olan hayvanlardır. Kafeste doğmuş dolayısıyla kafeste büyümüşlerdir. Onları da doğaya bırakırsak yaşamlarını sürdüremez, ölürler. Dolayısıyla evde güvercin veya muhabbet kuşu beslemekte herhangi bir günah yoktur. Kardeşlerimiz bu hayvanları evlerinde gönül rahatlığıyla besleyebilirler.

"TANRI" KELİMESİ İLAH KELİMESİNİN YERİNE KULLANILABİLİR Mİ?

Tanrı kelimesi İlah isminin yerine kullanılamaz. İlah ismi El Esmau'l Husna'dandır. Allah ayet-i kerimede **"Allah'tan başka ilah yoktur, ilah bir tek Allah'tır"**[13] buyurur. Bu yüzden tanrı kelimesi İlah kelimesinin yerine kullanılamaz, kullanılması caiz değildir. Aynı şekilde Allah bir kelimeyi kendisi için kullanıyorsa o kelime de başkaları için kullanılamaz.

Tanrı kelimesi geçmişte İlah ismi yerine kullanılmıştır veya başka lehçelerde, dillerde İlah ismi yerine başka isimler de kullanılmıştır. Bu isimler yaratan veya kadir olan manasında kullanılmıştır. Bir esmanın bir dilde farklı bir karşılığı olabilir ve o esma hangi kelimeye karşılık geliyorsa o şekilde kullanılmış olabilir; ama en doğrusu "Allah" demektir, "İlah" demektir. Allah'ı güzel isimlerinden anlayıp, tanıyıp öyle dua etmektir.

Allah ayet-i kerimede **"El Esmau'l Husna Allah'a aittir, Allah'a o isimlerle dua edin (onu anın, davet edin)"**[14] buyurur. Dolayısıyla tanrı kelimesini veya başka bir kelimeyi İlah kelimesinin yerine kullanmak caiz değildir.

DİYAR TV'Yİ İZLEYEREK SİZE TABİ OLDUM. BU DURUMDA VUSLAT YOLCULUĞUM BAŞLAMIŞ MIDIR?

Kardeşlerimiz bizi televizyondan izlemeye başladıklarında onlar için vuslat yolculuğu başlamıştır. Hep beraber yola girip gönül yolculuğunu yapmaya başlamışız. Kardeşlerimiz bu yolculuk

[13] Bakara /163
[14] A'râf /180

sırasında kendi üzerlerindeki değişikliği ve güzelliği mutlaka görür. Bununla beraber bu bir vuslat yolculuğudur ve bu yolu yürüdükçe Allah'ın yakınlığını, muhabbetini tadar, yaptığımız kulluğu ve bu kulluğun güzelliğini tatmaya devam ederiz. Dolayısıyla biri Diyar TV'yi izleyip bizi dinlemeye başladığında bizimle olan yolculuğu da başlar. Allah mübarek etsin.

ÜÇ AYLARIN TAMAMINI ORUÇLU GEÇİRMEK DOĞRU MUDUR?

Dileyen üç ayların tamamını oruçlu geçirebilir. Bununla beraber Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in oruçla ilgili bir uygulaması vardır. Şöyle ki; Resulullah (s.a.v.) Efendimiz pazartesi ve perşembe günleri oruç tutardı. Dolayısıyla bize düşen en güzeline, en doğrusuna, en kolayına ve bize en çok fayda verecek olana; yani peygamberimize tabi olmaktır. O yüzden kardeşlerimizin de pazartesi ve perşembe günleri oruç tutmaları onlar için daha doğru olur. Başka peygamberlerin de oruç konusunda yaptıkları uygulamalar vardır. Mesela; Hz. Davut (a.s.) bir gün oruç tutar bir gün tutmazdı.

Şayet istersek üç ayların tamamını oruçlu geçirebiliriz; ama bu konuda peygamberimize tabi olup üç aylarda oruç tutmaktansa pazartesi ve perşembe günlerini tercih edersek "ya Resulullah! Ben senin gibi yapıyorum, sen nasıl yaptıysan ben de öyle yapmak istiyorum, senin yolundayım, arkandayım, izindeyim" demiş oluruz. Bu bir tercih meselesidir.

Elbette ki kişi tuttuğu orucun karşılığını alır; ama gücü hepsini tutmaya yetmeyebilir ve tuttuğu oruçtan gerektiği gibi istifade edemeyebilir. Bu yüzden kişinin orucunu zamana yayması

gerekir. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz bir hadis-i şerifinde "*Allah, az da olsa devamlı olan ibadeti sever"*[15] buyurur. Eğer kişi sadece üç aylarda oruç tutacak olursa senenin her gününe, her ayına orucu yaymamış olur; ama yıl boyunca pazartesi ve perşembe günleri oruç tutarsa haftanın iki gününü oruçlu geçirdiğinden dolayı tuttuğu orucu her aya, her haftaya yaymış, orucu devamlı olmuş, dolayısıyla ibadeti Allah'ın da sevdiği bir ibadet olmuş olur.

MEZARDA NASIL NEFES ALACAĞINI DÜŞÜNEN ANNEM, BU NEDENLE ÖLÜMDEN KORKMAKTADIR. BU KORKUDAN KURTULMASI İÇİN ONA NASIL YARDIMCI OLABİLİRİM?

Mezarda diri olduğumuzu, orayı dünya hayatıyla kıyaslayıp kabirde nasıl nefes alacağımızı düşünmemiz kabir hayatını, ahiret hayatını anlamadığımızdan kaynaklanır. Bununla beraber azabın mezarda olduğunu zannetmek bütünüyle yanlıştır; çünkü o âlem başka bir âlem, başka bir boyuttur. Biri öldüğünde kabre girmese bile o âleme geçer. Dolayısıyla mezardakiler başka bir âlemde, başka bir boyutta yaşar.

Mesela; mezarda yaşayanlar birbirlerine komşudurlar, eğer izinleri varsa birbirlerine gidip gelirler. Dolayısıyla yaşadıkları yer o iki metre karelik, küçücük, daracık yer değildir. Orada nefes almaları da gerekmez; çünkü orası başka bir âlemdir. Bununla beraber öteki tarafta nefes almak yoktur, ruhun nefes alma özelliği yoktur, kaldı ki ruhun nefes almaya ihtiyacı da yoktur.

[15] Buhâri, İman, 32; Müslim, 215,218, Müsafirin, Münafıkın, 78

Allah ayet-i kerimede ölen kişi için **“bugün gözün keskin görür, perdeleri senin için açtık”**[16] buyurur. Ölen kişinin gözü öylesine keskin görür ki hem kendisinin bulunduğu âlemi, melekleri, cinleri ve diğer varlıkları hem de bu âlemdeki varlıkları görür ve onları seyreder.

Kabir hayatını doğru anlamak gerekir. Mezar sadece bir kapıdır, biz oraya bedeni bırakırız, ruh ise Allah’ın huzuruna çıkar. Allah ayet-i kerimede **“öldüğünüz zaman varacağınız yer Allah’ın huzurudur”**[17] buyurur. Allah, kulunu huzura alır, sonra başka bir âlemde, berzah âleminde, ruhların bulunduğu âlemde onu durdurur. Bununla beraber ölen kişinin kabirle de irtibatı kesilmez.

Mesela; biri başka bir memlekete gittiğinde kendi bulunduğu, yaşadığı evi ve memleketi unutmaz. Ruhun da böyle bir özelliği vardır. Dolayısıyla ruhun unutmadığı bir şeyle bağlantısı kopmaz. Ruh yıllarca beraber yaşadığı bedenini unutmaz ve beden nereye defnedilmişse oradan bağını da koparmaz. Eğer ölen kişi mü’minse mezarına gidenleri görebilir, ona selam verenlerin selamını alabilir; ama mü’min değilse ne bu dünyayla ne de bedeniyle bir alakası olmaz; çünkü derdi ona yeterdir, bu tarafla ilgilenemez.

Sonuç olarak kabir darlığından veya kabirde nefes alamamaktan korkmak doğru değildir. Gönlümüzün bu konuda rahat olması gerekir. Ruhun bulunduğu âlem bu âleme göre çok

[16] Kâf /22
[17] Kıyamet /12,30

daha geniş, çok daha büyüktür, hem de aklımızın almayacağı kadar geniş ve büyüktür.

ALLAH'IN ZATIYLA İLGİLİ VESVESELERE NASIL KARŞI DURULMASI GEREKİR?

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz bir hadis-i şerifinde *"imana dair bir vesvese olursa bu imandandır"*[18] buyurur. İman yoksa şeytan vesvese vermez. Bununla beraber iman anadan, babadan miras kalan bir şey değil, her kulun çabasıyla, gayretiyle kazanması gereken bir nimettir. Kişinin bu nimeti kaybetmemek için de şeytanla, nefisle, vesveseyle, mücadele etmesi gerekir.

Peki, kişi bunlarla nasıl mücadele etmelidir?

Eğer şeytan, Allah'ın zatıyla ilgili bir vesvese verirse kişinin ona mutlaka cevap vermesi, verdiği cevaba da öncelikle kendisinin ikna olması gerekir. Kişi verdiği cevaba önce kendisi ikna olmazsa bu durumda nefsini de ikna edemez. Dolayısıyla şeytan ona vesvese verdiğinde nefsi sorun çıkarır, bunu kendine sıkıntı yapar.

Allah'ın zatıyla ilgili tefekkür yapılmaz; çünkü yaratılmış bir aklın, yaratanını anlamaya gücü yetmez. Şayet, aklın kendi yaratanını anlamaya gücü yeter dersek o zaman haşa akıl Allah'ı ihata etmiş, kulun aklı Allah'tan daha büyüktür demiş oluruz! Bilmemiz lazım ki ne akıl ne de gözler Allah'ı ihata edebilir.

Peki, Allah'ı nasıl düşünmemiz gerekir?

[18] Kûtub-u Sitte

Allah'ın zatı üzerinde tefekkür edilmez, dedik; ama Allah'ın isimleri, sıfatları ve fiilleri üzerinde tefekkür edilebilir ve Esmau'l Husna'nın bizde tecelli etmesi için de o isimlerin birer ayet gibi okunması gerekir.

Bununla beraber her bir ismi anlamaya çalışırken o ismi öncelikle kendi üzerimizden anlamamız gerekir. Mesela; Allah rahman ve rahimdir derken Allah'ın rahmetini, Allah affedicidir derken affını, Allah, kerimdir derken de Allah'ın kerimliğini, ikram ediciliğini kendi üzerimizden anlamamız gerekir.

Peki, insan, Allah'ın zatını nasıl anlar?

Biz kendi kendimizi, Allah'ın bize nefhettiği ruhu anladık mı ki Allah'ın zatını anlayalım! Allah ayet-i kerimede **nefahtu fîhi min rûhî:**[19] "Ona ruhumdan nefhettiğimde" buyurur. Eğer Allah'ın bize nefhettiği ruhu, kendi hakikatimizi kendi üzerimizde görür, anlar, tadar ve yaşarsak o zaman Allah'ın zatı hakkında bir bilgimiz olmuş olur. Nasıl ki Allah'ın isimlerini kendi üzerimizden anlıyorsak zatını da kendi üzerimizden anlayabiliriz. Bununla beraber Allah hakkında tefekkür yaparken bu tefekkürün mutlaka doğru olması gerekir. Yaptığımız tefekkür hayali ya da vehmi olursa doğru bir tefekkür olmaz.

Evet, Allah'ın zatı hakkında tefekkür etmememiz gerekir demiştik. Bu yüzden Allah'ın zatını "beni yaratan rabbim" deyip öyle düşünmemiz lazım. Allah'ı "beni yaratan rabbim" diye düşünürsek Allah'ın zatını tefekkür etmemiş, bunun yerine Allah'ı

[19] Hicr /29, Sad /72

isimleriyle tefekkür etmiş oluruz ve Allah zatıyla, sıfatlarıyla Hz. İnsana da tecelli etmiştir.

Allah'ın isimleri onun zatına perdedir, aynadır. Dolayısıyla Allah'ı zatıyla değil; ama sıfatlarıyla bilebiliriz. İnsan kendi kendini bulursa; yani Allah'ın ona kendinden nefhettiği ruhu bulursa o ruhla Allah'ın zatını ona tanıttığı kadarıyla bilir ve anlar.

Allah'ın zatını tefekkür etmek isteyen nefsimize "benim bu küçücük aklım Allah'ı ihata edemez" dememiz gerekir; çünkü yaratılan, yaratanını ihata edemez. Dolayısıyla kul ancak Allah'ın kendisine tecelli ettiği kadarıyla Allah'ı anlayıp tanıyabilir. Bunu da Allah'ın kendisine nefhettiği ruh üzerinden yapar.

TAKKESİZ SOHBET VERMENİN HÜKMÜ NEDİR?

Biri bir yerde sohbet ediyorsa acaba o kişi sohbet verecek vasfa sahip midir, değil midir, Allah hakkında, peygamber hakkında, ahiret hakkında konuşmaya yetkisi var mıdır, yok mudur diye sormak gerekir; çünkü kim dini bir sohbet yapıyorsa Allah ve resulü adına konuşuyordur.

Elbette ki bu iş külahla, sarıkla, cübbeyle olacak bir şey değildir; çünkü sohbet verecek kişinin o sohbeti yapmaya ehil olması gerekir. Eğer o kişi hikmet ehli biri değilse vereceği sohbete de ehil değildir. Böyle biri değil takke, kavuk da taksa hiç kimse ondan bir fayda göremez.

Bunu da bilmemiz gerekir ki takke, mü'minlerin ve Müslümanların taktığı bir şey değildir. Araplar ya da Arabistan'a gidenler onların giydiğinin takke değil sarık, kefi veya egal denen

giysi olduğunu bilir. Arapların külah diye bir başlıkları yoktur. Bunu daha sonra gelenler kendi kendine üretmiştir. Bununla beraber Yahudilerin ve papazların takkeleri vardır, dolayısıyla bu da onlardan kalma bir şeydir. O yüzden takkeyi İslam'ın bir giysisiymiş gibi takdim etmek, hatta onsuz olmaz demek doğru değildir, bu yakışık almaz.

Bizi dini sohbet yapmaya ehil kılan şey takkemiz ya da giysimiz değildir. Marifetimiz yoksa ve Allah'ı tanımıyorsak Allah'ı anlatan bir sohbet yapmaya da ehil olmayız. Allah ayet-i kerimede **"diyelim ki bilginiz olan konuda konuştunuz. Peki, Allah'ı bilmediğiniz, tanımadığınız halde Allah hakkında neden konuştunuz? Allah bilir siz bilmezsiniz"**[20] buyurur.

Yarım doktor insanı candan yarım âlim de imandan eder, demişler! Dolayısıyla konuşan kişinin konuştuğu şeye ehil olabilmesi için âlim olması, Allah'ın âlim isminin onda tecelli etmesi gerekir. Âlim sadece ilim sahibi olan kişi değildir. Allah ayet-i kerimede **"Allah'tan ancak âlim kulları haşyet duyar"**[21] buyurmuştur. Dolayısıyla âlim; Allah'tan haşyet duyan, konuşurken kılı kırk yarandır. Rabbi neyi söylediyse onu söyleyen, onu ortaya koyan, Allah'ı tanıyan ve Allah'ın muradını bilendir. Biri Allah'ın muradını bilmiyorsa hiç konuşmaması gerekir.

Allah'ı bilmeyenler, tanımayanlar birkaç kitap okuyup "falan âlim böyle söyledi, falan hoca böyle söyledi, falan mezhepte böyledir" diyenler ilmi sadece nakletmiş, dolayısıyla âlim değil nakilci olmuş olurlar. Evet, bilgi sahibidirler; ama âlim değillerdir; çünkü âlim başka bir şeydir. Sonuç olarak konuşmaya

[20] Âli İmran /66
[21] Fâtır /28

ehil olan kişi, takke sahibi olan değil, Allah'ın ilmine; yani marifetullaha, hikmete sahip olandır.

TÜRBE VE KABİRLERİ ZİYARET EDERKEN ŞİRKE DÜŞMEMEK İÇİN NE YAPMALIYIZ?

Bir mü'min asla şirke düşmez ve şirke düşmeyeceğinden emindir; çünkü mü'min, Allah'ı tanır dolayısıyla Allah'ın hiç kimseye herhangi bir ismini teslim etmeyeceğini de bilir.

Birinin imanı kemale ermemişse, o kişi imanı anlamamışsa ve Allah'tan başka birilerinin de bir kuvvete, bir güce sahip olduğunu düşünürse şirke düşer; ama mü'min olanlar şirk gibi bir hataya, bir yanlışa düşmezler. Dolayısıyla türbeye giden biri orada dua edebilir; ama türbeye giderken bilmesi gerekir ki mekânlar ve zamanlar kıymetini, değerini Allah'ın tecellisinden, Allah'ın insana olan muamelesinden alırlar.

Eğer bir yerde Allah'ın veli bir kulu, salih bir kulu varsa veya bir peygamber varsa Allah rahmetiyle oraya tecelli edip nazarıyla oraya nazar etmiştir. Dolayısıyla biz de o mekânda bulunduğumuzda Allah'ın rahmetinin içine girmiş oluruz. Bununla ilgili sahabeden nakledilen bir kıssayı anlatayım.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz bir yolculuk esnasında bir yere geldiğinde kervanı durdurur, onları biraz dinlendirir sonra bir dağa karşı durup muhabbetle o dağı seyreder. Sonra da kervana dönüp; *"geçmiş kavimlerden bir kavim şu dağa çekilmiş, Allah'a ibadet ediyorlardı. O ümmetin velilerinin ibadetlerinin nuru o dağdan hâlâ tecelli etmeye devam ediyor"* buyurur.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz ve sahabesi yolculuk esnasında bir yere daha varırlar. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz onlara "Allah,

buradaki kavme kendi peygamberlerine karşı geldikleri için gazap etmişti, gazabını indirmişti, onları gazabıyla helak etmişti. Burada durup dinlenmeyelim ve hızla buradan geçelim" buyurur ve oradan hızla uzaklaşırlar.

Peki, Allah'ın rahmeti, nuru ve gazabı neye göre tecelli eder?

Allah'ın rahmeti de nuru da gazabı da insana göre tecelli eder. Dolayısıyla gittiğimiz mekânlar insandan dolayı ya değerlidir ya da değersizdir. Bu yüzden türbelere giderken "burada bir Allah dostu, bir veli kul, bir peygamber veya bir sahabe yatıyor" dediğimizde biz de gönlümüzdeki o niyete göre oradan bu rahmeti almış oluruz. Diyelim ki; orada öyle bir zat yatmış olmasın, orası o zatın mekânı değil, makamı olmuş olsun; yani o zat daha önce orada bulunmuş olsun bu durumda yine aynı şey geçerlidir. Mesele bizim gönlümüzün orada Allah'a dönmüş, Allah'ın rahmetine açılmış olmasıdır; çünkü biz o gönülle Allah'a dua ederiz.

Allah'ı seven, Allah'ın sevdiklerini de Allah'ı seveni de sever. Bununla beraber türbe ziyaretine giden biri Allah'ın sevdiği bir kul orada yatıyor, yaptığı duaya o zat da âmin desin diye oraya gider ve orada dua eder. Yoksa bazılarının söylediği gibi türbede yatan kişi duaya muhtaçtır deyip öyle dua edilirse bu edebe aykırı olur. Bir de türbede dua edince orada yatan kişiden bir şey istemek için değil orada yatan kişi bizim duamıza âmin desin diye dua edilmelidir. Bu şekilde dua edince melekler de duamıza âmin der.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz bir hadis-i şerifinde *"eğer meleklerin duasıyla beraber âmin dersek Allah onu reddetmez"*

buyurur. Allah da ayet-i kerimede **"melekler mü'minler (iman edip salih amel işleyenler, tövbe edip istiğfar edenler) için istiğfar ederler, dua ederler"**[22] buyurmuştur.

Dua ederken ne türbesine gittiğimiz zata dua ederiz ne ondan bir şey isteriz ne de ondan bir şey bekleriz. Sadece o zat, Allah'ın sevgili bir kulu, salih kulu, nebisi, resulü veya sahabedir diyerek duamıza âmin demesi için gideriz. Bununla beraber biz o türbede yatan kişiyi severiz, o da bizi sever; çünkü o bizim mü'min kardeşimizdir.

Evet, türbeye gidilmesine şirk demek doğru değildir; çünkü türbede bulunanlar duamıza âmin desin diye oraya gidip dua ederiz. Duayı kabul edip etmemek Allah'a ait bir şeydir. Eğer yaptığımız dua makul ve mantıklıysa, hayırsa gönlümüzde ona olan muhabbetimize göre orada yatan kişi de duamıza âmin der.

RİYA HALİNDEN KURTULMAK İÇİN NE YAPMAK GEREKİR?

Riya halinden kurtulabilmek için öncelikle iman etmek gerekir. Sıkıntı duyduğumuz, razı olmadığımız, memnun olmadığımız her halimiz için aynı şey geçerlidir; çünkü iman, Allah ve resulünü her şeyden, canından da çok sevmek demektir.

Allah'ı seven biri insanlara karşı riyakârlık yapmaz. Bununla beraber bir kul için insanların onun hakkında iyi veya kötü demesi, Allah'ın ondan razı olup olmamasından daha önemliyse işte böyle biri riyakâr bir kuldur. O kul istese de istemese de gösteriş yapar, riyakârlık yapar.

[22] Ahzâb /43

Bir kulun riyakâr olmaması için imanını ve Allah'a olan muhabbetini artırması gerekir.

Peki, iman nasıl artar?

İman, bilgiyle "ben çok okudum, çok bilgiliyim" demekle artmaz. İman amel ile artar. Bu yüzden Allah ayet-i kerimede mü'minleri anlatırken **"mü'minler o kimselerdir ki iman ettikten sonra şüpheye düşmezler, mallarıyla ve canlarıyla Allah yolunda cihad ederler"**[23] buyurur.

Peki, kişi malıyla, canıyla Allah yolunda cihad edince ne olur?

Biri malıyla, canıyla Allah yolunda cihad edince imanı kazanır. Yoksa istediği kadar bilgili olsun, istediği kadar kitap okumuş olsun bu o kişide amele dönüşmedikçe bilgisi onda imana dönüşmez.

Bir bilgi bizde amele dönüşünce, Allah için bir çaba gayret sarf edince, bir fedakârlık yapınca, onun karşılığında Allah'ın sevgisini ve imanı kazanırız. İşte, o zaman da Allah bizi sever, biz de Allah'ı severiz. Dolayısıyla amelin karşılığında imanı alırız. Amelin ve imanın karşılığında da cenneti alırız.

Şayet, riyadan ve rüya olan dünyadan kurtulmak istiyorsak yapmamız gereken şey; imanımızı artırmak, malımızla, canımızla Allah yolunda cihad etmektir. Bunun karşılığında kazanacağımız şey de imandır, Allah'ın rızası ve ebedi hayatımızdır.

[23] Hucurât /15

DİNİ, BİR MEZHEBE BAĞLI OLMADAN YAŞAMAK HERHANGİ BİR AÇIDAN SORUN OLUR MU?

Herhangi bir mezhebe bağlı olmadan dinimizi yaşamaya çalışmamızda bir sorun yoktur; ama mezhep imamlarının yaptığı gibi ayetlerden, hadislerden, sünnetlerden hüküm çıkarıp bunlar hakkında içtihat etme seviyesine sahip olmamız gerekir ki hayatı yaşarken bir sorunla karşılaştığımızda o konuda nasıl hareket etmemiz gerektiğini bilelim.

Eğer ayetlerden, hadislerden, sünnetlerden hüküm çıkarabiliyorsak sorun yoktur; ama çıkaramıyorsak mutlaka birine uymamız gerekir, uyarken de tamamıyla uymamız gerekmez.

Hayatı yaşarken birden fazla mezhebe uyma imkânımız vardır; çünkü mezhep kolaylıktır. Dolayısıyla mezheplerden sadece birini alıp onu dinmiş gibi takip etmek, sadece ona uymak doğru değildir. İşte, bu yüzden bir mü'minin dinini bilmesi, Allah'ın vahyini, emrini, İslam'ı yaşamayı dert edinmesi gerekir.

Peki, bir mezhebe nasıl tabi olunur?

Diyelim ki kişi bir mezhepten bir hükmü öğrendi, bu durumda o hükmün hangi ayete, hangi hadise ve sünnete göre verildiğine ve diğer mezheplerin o konuda nasıl bir hüküm verdiğine bakması gerekir. Bunları yaptıktan sonra kendisi bunların arasından bir hüküm verebilir. Mezhebe tabi olmak da mezhebe uymak da böyledir. Kişi böyle yapmazsa mezhebi sadece taklit etmiş olur.

Taklit hiçbir mana ifade etmez ve taklidin hiçbir kıymeti, değeri de yoktur. Dolayısıyla bir şey yaptığımızda, bir konuda hüküm verdiğimizde onu bilerek, öğrenerek yapmamız ve o emrin hangi ayete, hangi hadise, hangi sünnete dayandığını bilmemiz gerekir.

Sahabeler herhangi bir mezhep imamına tabi değildi; ama her birinin bir mezhebi vardı.

Sahabenin nasıl bir mezhebi vardı?

Allah'ın vahyinden, resulünden görüp öğrendiklerini kendilerine yol edinmişlerdi. Bununla beraber her biri yolu nasıl anladıysa öyle yürümüşlerdi. Mü'mine de düşen; sahabenin yaptığı gibi yapmaktır.

Kur'an'ı okumaya, anlamaya, Allah'ın resulünü ve sünnetlerini anlamaya tenezzül etmeyip "ben de bir mezhebe tabi oldum" demek veya birilerinin "ille de falan mezhebe tabi olacaksın" demesi haddi aşmaktır.

Bu dinin bir kitabı, bir peygamberi vardır. Bize düşen; kitabı, peygamberi, hadisleri ve sünnetleri anlamak ve peygamberin yaşantısını, gönül halini anlayıp ona tabi olmaktır. Böyle bir imkânımız yoksa o halde ayetlere, hadislere ve sünnete göre içtihat etmeyi, hüküm çıkarmayı öğreninceye kadar bir mezhebe tabi olmamız ve yolu öyle yürümemiz gerekir. Zaten daha sonra kendi tercihimizi kendimiz yaparız.

FARKLI GÖRÜŞLER ORTAYA ATAN MEZHEP İMAMLARINDAN SADECE BİRİ DOĞRU, DİĞERLERİ YANLIŞ GÖRÜŞ MÜ BELİRTMİŞ OLUR?

Mezhep imamları muhkem olan ayetler hakkında görüş belirtmemişlerdir. Muhkem; apaçık, olduğu gibi ortada olan demektir. Bir de müteşabih; yani benzeşen ayetler vardır. İmamlar bu ayetler hakkında ve fıkhi konularda içtihat edip fikirlerini belirtmişlerdir.

Mesela; hareketlerde biraz farklılık olsa da bütün mezhep imamları namazın Allah'ın bir emri olduğunu söylemiştir. Bununla beraber bu farklılıklar namazı kılmak için bir engel teşkil etmez.

Bir de fıkıhla, içtihatla ilgili ayetleri bir araya toplarsak bu ayetler yaklaşık dört yüz civarındadır, bu da dinimizin binde bir parçasıdır. Kur'an'da 6236 ayet vardır. Bu ayetlerin 400 tanesi fıkıh ve içtihatla ilgilidir, peki, geri kalan ayetlerde Allah neyi anlatıyor! Bunları da bilmek gerekmez mi!

Allah diğer ayetlerde Hz. İnsan olmayı, imanı, okumayı beyan eder. Bu yüzden fıkhi meseleleri sanki dinin özüymüş gibi anlamak doğru değildir. Dinin özü Allah'ı bilmek, Allah'ı tanımak, Allah'ın adına okumaktır. Dolayısıyla iman etmek, insanı tanımak, Hz. İnsan olmaktır.

Allah Kur'an'ı indirirken 13 sene boyunca imanı, insanlığı, okumayı anlatıp dağı, göğü, yeri, ağaçları, denizi ve gemiyi misal gösterdi. Yani Allah önce "oku, iman et, anla, kendini, kendi üzerinden rabbini tanı ve sana yaptığım muameleyi anla" buyurdu.

Şayet mezhebi din zanneder ve onu dinin yerine koyarsak hakikati örtmüş, cehaletimizi ortaya çıkarmış oluruz. Bu da Kur'an'ı ve peygamberimizi anlamadığımızı, rabbimizi dinlemediğimizi gösterir.

Mezheplerin tartışma konusu olması bile doğru değildir; çünkü bir imam "şöyle olsun" demişken öteki imam da "böyle olsun" demiş ve böyle içtihat etmiştir. İkisinin de dediği gibi yapsak olur. Yoksa bu farklı görüşleri sorun etmek doğru değildir.

SEÇİMDE KİMLERE OY VERİLMELİDİR?

Oyumuzu mutlaka kullanmamız gerekir; çünkü oy vermek bir sorumluluktur. Oyumuzu kullanmazsak hakta olanlara, doğru yapanlara, aday olanların içinden en iyi, en güzel yapanlara destek vermemiş; yanlış yapanlara yardımcı olmuş, destek olmuş oluruz.

Bununla beraber biri bize "hangi partiye oy vermeliyim" diye sorduğunda ona oy kullandığında "şu partiye veya bu partiye oyunu ver" dememiz doğru değildir; çünkü bizim işimiz kâmil insan, Hz. İnsan yetiştirmektir. Allah'ın vahyiyle Furkan sahibi olan insanları yetiştirmektir. Allah ayet-i kerimede **"(Allah) onlara Furkan verir"**[24] buyurmuştur. Allah birine Furkan verirse neyin hak, neyin batıl olduğunu fark eder ve onları birbirinden ayırır. Doğruyla yanlışı birbirinden ayırır. Allah'a göre doğrunun, hakkın, güzelin ne olduğunu anlar.

Tabi ki verdiğimiz oylarla memleketi idare eden kişiyi seçiyorsak mutlaka doğru bir tercih de yapmamız gerekir; çünkü hepimiz bir gemideyiz ve oy verirken gemiyi kullanacak olan kaptanı seçmiş oluruz.

Peki, bu tercihi neye göre yapmalıyız?

Tercihi Allah'a göre yapmalıyız. Oy verdiğimiz kişiler Allah'ın hesabını yapıyorsa, insana bakarken Hz. İnsan olarak bakıyorsa, ahiretimizi kazanma yolunda bize fayda veriyorsa, Allah'ın vahyini taşıma yolunda bize yardım ediyor, önümüzü açıyor, bize perde olmuyor, set olmuyor, itiraz etmiyor, insanlara yardımcı olmaya

[24] Enfâl /29

çalışıyorsa, haktan, mazlumdan, barıştan, güzellikten yana duruyorsa bizim de tercihimizi ondan yana kullanmamız gerekir.

Bununla beraber tercih yaparken önce gönlümüze sormamız, tercihimizi buna göre yapmamız gerekir; çünkü mü'minin kalbi Rahman'ın arşıdır. Rahman oraya rahmetiyle tecelli eder ve oraya vahyeder.

Kul, bir seçim yapması gerektiğinde "ya rabbi! Hangisi daha hayırlıdır, nasıl yaparsam benden razı olursun" deyip bunu rabbine sorarsa cevabını mutlaka alır, endişe etmesine hiç gerek yoktur. Bununla ilgili olarak Resulullah (s.a.v.) Efendimiz bir hadisinde *"fetva verenler size fetva verse de siz fetvayı kendi gönlünüzden isteyin"*[25] buyurmuştur. İşte, bu yüzden bizim de fetvayı kendi gönlümüzden istememiz gerekir; çünkü mü'minin kalbi yanılmaz, Rahman'ın tecelli ettiği arş yanılmaz. Allah birinin gönül arşına vahyini indirince o kişi o vahyi alır ve kararlarında yanılmaz.

Bu durum sadece oy kullanmak için değil, her konuda geçerlidir. Bu yüzden kişi her durum ve her olay karşısında mutlaka gönlüne, gönlünden rabbine sormalı, tercihi de buna göre yapmalıdır. Zira vahyin terbiye ettiği, inşa ettiği insan yanılmaz.

[25] Kûtub-u Sitte

MÜRŞİDİNDEN UZAKTA OLAN BİRİNİN MÜRŞİDİYLE OLAN GÖNÜL BAĞINI NASIL KURMASI GEREKİR?

Bir derviş, mürşidiyle olan gönül bağını en güzel şekilde ancak rabıtayla kurabilir. Rabıta; rabt etmek, gönlünü birleştirmek ve "ben mürşidimle beraberim" demektir. Kişi "mürşidim benimle beraber olduğuna göre o nasıl istiyor, nasıl seviyorsa öyle davranayım, öyle konuşayım, öyle hareket edeyim, öyle yapayım" dediğinde mürşidiyle gönül itibariyle beraber olur. Bir derviş bu şekilde hareket ederse ister mürşidine yakın olsun isterse de uzak olsun manevi olarak mutlaka mürşidiyle beraber olur.

Bununla beraber insanı tanımayan ve anlamayanlar rabıtanın şirk olduğunu söylerler. Bu tıpkı "şifayı Allah veriyor o halde doktora da gitmeyelim, tedavi de olmayalım, ilaç da kullanmayalım" veya "rızkı Allah veriyor, o zaman çalışmayalım, vesileye sarılmayalım" diyenlerin haline benzer. Böyle düşünenler Allah'ı, Allah'ın muradını, insanı, Allah'ın her şeyi bir vesileyle yaptığını anlamamıştır.

Eğer biri gönlünü mürşidiyle beraber tutmazsa, mürşidini düşünmezse, mürşidini düşünmeyi şirk kabul ederse o halde kendi nefsiyle baş başa kalır ve nefsinin arzu ve istekleriyle beraber olur. Rabıtasını da nefsine yapmış, gönlünü nefsine rabt etmiş olur; çünkü salih bir insanı, bir Allah dostunu, bir veliyi düşünmemiş, tefekkür etmemiş, gönlünü onunla beraber tutmamıştır.

Kulun, kendisi için neyin hayırlı olduğunu Allah'ın ona verdiği aklı kullanarak anlaması gerekir. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz bir hadis-i şerifinde *"salihler bir yerde anıldığında*

(hatırlanıldığında, zikredildiğinde) Allah'ın rahmeti oraya iner"[26] buyurur. İşte, mürşidine rabıta yapan biri de salih bir kulu hatırladığı, onu andığı için Allah'ın rahmeti onun bulunduğu o yere iner.

Bir derviş mürşidine rabıta yapınca öncelikle "ben yokum mürşidim var" demiş olur. Daha sonra "ben Allah dostuyum, o yüzden bana yakıştığı şekilde hareket etmem, düşünmem gerekir" der. Bu kişi artık bir veli gibi, mü'min gibi bir duruş ve hal sergiler. Amelini de buna göre ortaya koyar.

Biri çıkıp rabıtanın şirk olduğunu söylerse o zaman ona "peki, biz kimi düşünelim" diye sormak gerekir; çünkü kimi düşünürsek o bizim arkadaşımız olur. Gönlümüz kimlerle beraber olursa biz de onlardan oluruz. Hal böyleyken bir veliyi, bir Allah dostunu düşünmek neden yanlış bir şey olsun!

Kulu en kestirme yoldan Allah'a yaklaştıran, nefsi tezkiye eden, terbiye eden, Allah ile beraber eden, daimi olarak zikir halinde tutan rabıtadır. Onun için ister uzakta, ister yakında olsun dervişin mürşidiyle olan beraberliği dervişe kazandırır. Ona en kestirme yoldan nefsini terbiye ettirir ve onu kendi nefsinden kurtarır.

Kişi gönlünü mürşidiyle beraber tuttuğunda kendisi kötü bir halde bile olsa gönlü mürşidiyle olduğu için onun haline bürünmeye başlar. Nasıl ki namaz kılarken "ben Allah'ın huzurundayım" dediğimizde Allah'ın huzurunda, miraçta durmuş oluyorsak, aynı şekilde "ben mürşidimle beraberim" dediğimizde de onunla bu gönül beraberliğini kurmuş oluruz. Böylelikle

[26] Muhammed Ravvas Kal'aci-Mahmut Fahuri, Beyrut 1979, I/45

mürşidimizin üzerindeki tecelli manevi olarak bize de akseder, biz de o nura bürünmüş oluruz. Aklımız ister bunu alsın, ister almasın bu herkes için böyledir. Onun için Allah'a dost olanlar mutlaka bir Allah dostuyla beraber olmuşlardır.

Evet, rabıta; gönlünü rabt etmek demektir. Allah ayet-i kerimede **"rabitû"**[27] yani "gönüllerini rabt edenler" buyurur. İnsan rabıta kurunca bir kul olarak mürşidiyle, Allah ile beraber olur. Gönlünü Allah'a rabt etmiş, kulluğa rabt etmiş, Allah'ın rızasına, dostluğuna rabt etmiş olur. Eğer kişi gönlünü mürşidine, Allah'a rabt etmezse o zaman başka şeylere rabt eder; çünkü gönül boşluk kabul etmez.

GERÇEK MANADAKİ BİR VELİ MÜRŞİDİN ÖZELLİĞİ NEDİR?

Kulun istinasız her şeyi rabbinden öğrenmesi gerekir; çünkü rabbinin koyduğu ölçü doğrudur. Eğer biri Allah'ın ölçüsünü ölçü olarak kabul etmezse bu durumda kendine göre bir ölçü koyar ve kendine göre bir din üretmiş olur.

Peki, Allah'a göre ölçü nedir?

Gerçek manada veli olan mürşid; peygamber varisi, peygamberi veraseten temsil eden kişi demektir. Dolayısıyla Allah, peygamberlere hangi vazifeyi vermişse bir peygamber varisinin de o vazifeleri alabilecek ölçülere sahip olması gerekir.

Allah, peygamberlere hangi vazifeyi vermiştir?

[27] Âli İmran /200

Allah ayet-i kerimede Resulullah (s.a.v.) Efendimiz için **"şüphesiz biz seni şahit, müjdeleyici ve uyarıcı olarak gönderdik"**[28] buyurur. Bu ayet sadece Resulullah (s.a.v.) Efendimiz için değil kıyamete kadar gelen bütün peygamber varisleri için de geçerlidir. Dolayısıyla bir resulün hem şahit olması; yani haliyle, hayatıyla, yaşantısıyla ve ahlakıyla örnek olması hem de insanları Allah'ın ayetleriyle uyarıp müjdelemesi gerekir.

Allah başka bir ayet-i kerimede **"size bir resul gönderdik; size Allah'ın ayetlerini okuyup açıklasın, kitabı ve hikmeti (Allah'ın ayetlerdeki muradını) öğretsin, nefislerinizi tezkiye etsin (temizlesin) bir de size bilmediklerinizi öğretsin diye"**[29] buyurur. Bu ayetten de anlaşılacağı üzere gerçek veli olan bir mürşidin Allah'ın ayetlerini okuyup açıklaması, insanları ayetlerle uyarması, müjdelemesi ve mertebesine göre Kur'an'ın kendisinde canlanmış olması gerekir.

Biri Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in ahlakına bürünmüşse, hikmeti, Allah'ın muradını öğretiyorsa, Allah'ı tanımışsa, Allah da kendini ona tanıtmışsa bununla beraber insanlara Allah'ı tanıtıyorsa, insanların nefislerini ayetlerle tezkiye ediyorsa, onları kötü halden alıp güzel ahlaka büründürüyorsa, onları nefsine, insana, dünyaya kul olmaktan kurtarıp Allah'a kul yapıyorsa, insanlara bilmediklerini öğretiyorsa ve bütün bunları Allah'ın ayetleriyle, hikmetle yapıyorsa bu kişi gerçek manada veli olan bir mürşittir. Birinde saydığımız bu vasıflar yoksa o zaten sahtekârdır, yalancıdır.

[28] Fetih /8
[29] Bakara /151

RAHATSIZLIĞINDAN DOLAYI ORUÇ TUTAMAYAN BİRİ NE YAPMALIDIR?

Allah ayet-i kerimede **"hasta veya yolculukta olursanız tutamadığınız günler sayısınca daha sonra orucu tamamlayın"**[30] buyurur. Bir de biri hastaysa ve daha sonra da oruç tutamayacak durumdaysa o zaman tutamadığı günler sayısınca bir fakiri doyurmak üzere her gün için bir fitre vermelidir.

Bununla beraber birinin oruç tutamıyor diye ramazanı yok sayması ya da oruç tutamadığı için bir eksiklik hissetmesi doğru değildir. Ramazan ayı, Kur'an ayıdır. Bu yüzden ramazan ayında Kur'an ile meşgul olmak, Allah'ın ayetleri üzerinde tefekkür etmek gerekir; çünkü bin aydan daha hayırlı olan Kadir Gecesi ramazan ayının tüm günlerine tecelli etmiştir. Dolayısıyla kişinin ramazanın her gecesini Kadir Gecesi gibi anlayıp, rabbine kul olmaya, ibadet etmeye, Allah'ın ayetleri üzerinde tefekkür etmeye çalışması gerekir.

Biri oruç tutamadığında fitre verecek gücü varsa her gün için bir fitre vermesi gerekir, dedik. O kişinin oruç tutamadığı için gönlünde bir burukluk hissetmesi de doğru değildir. Ona düşen ramazan ayını dolu dolu, muhabbetle ve ibadetle geçirmektir. Bir de birinin fitre verecek gücü yoksa Allah, kulunu bilir ve kimseye çekemeyeceği yükü de yüklemez.

[30] Bakara /185

ANNEM İKİ YILDIR ORUÇ TUTAMIYOR VE ÜZÜNTÜDEN KAN ŞEKERİ DÜŞÜYOR. ORUÇ TUTAMADIĞI İÇİN GÜNAHA GİRER Mİ?

Hasta olan biri oruç tutamadığı için kesinlikle sorumlu olmaz. Allah ayet-i kerimede oruçla ilgili olarak **"Allah sizin için zorluk dilemez, kolaylık diler"**[31] buyurur. Allah bizim için zorluk dilemediği halde biz kendimize zorluk çıkarırsak Allah'ın emrine, vahyine ters düşmüş oluruz. Peki, yapmamız gereken şey nedir? - Gücümüz yetiyorsa tutmadığımız oruçlarımızın fitresini vermektir.

Birinin oruç tutamadığı için kendini ramazan ayından mahrum kalmış hissetmesi bununla beraber ramazan ayını oruçtan ibaret zannetmesi doğru değildir; çünkü oruç sadece yemekten, içmekten kesilmek demek değildir. Bütün azalarımızla; yani gözümüzle, kulağımızla, dilimizle, bedenimizle, elimizle ve ayağımızla oruç tutmamız demektir. Yetmez, bir de gönlümüzle oruç tutmamız demektir. Midemizle tuttuğumuz oruç bunlardan sadece bir tanesidir. Dolayısıyla midemizle tuttuğumuz orucu en öndeki oruç zannetmek yanlıştır.

Mesela; biri oruçlu olduğu halde gıybet ederse orucu bozulur; çünkü gıybet ederek ölmüş kardeşinin etini yemiş olur. Bu yüzden orucu manasıyla beraber anlamak, orucu sadece yemeden, içmeden kesilmek olarak zannetmek doğru değildir. Midesine oruç tutturamayan birinin yine de gözüne, kulağına, diline ve gönlüne oruç tutturması gerekir.

Peki, gönlümüze nasıl oruç tutturacağız?

[31] Bakara /185

Gönlün orucu, Allah'ı unutmamak ve Allah ile beraber olmaktır. Eğer ramazan ayı Kur'an ayı ise ve Allah Kur'an'ı bu ayda indirmişse o halde bizim de bu ayda Kur'an ile meşgul olmamız gerekir.

Evet, her azamızın oruç tutması gerekir ki daha sonra bu azalarımıza hâkim olmayı öğrenelim, nefsimize mahkûm olmayalım. Nefsimize ve hayatımıza hükmetmek için bütün çabamızla ve gayretimizle bu ayda Allah'ın vahyinden istifade etmemiz gerekir ki oruç tutmuş olalım.

Biri hastalığından dolayı oruç tutamıyorsa gönlünü bununla meşgul bile etmemesi gerekir; çünkü oruç tutamıyorsa Allah ona izin vermiştir. Onun için Allah'ın bize dilediği kolaylığı bizim de kendimize dilememiz, kendimize zulmetmememiz gerekir. Eğer Allah bize kolaylık tanıdığı halde biz kendimize zorluk çıkarırsak "ben Allah'tan daha iyi biliyorum" demiş oluruz, bu da edebe aykırıdır. Dolayısıyla birinin oruç tutmaya gücü yetmediği halde "ille de ben oruç tutacağım" demesi yanlıştır. Bu, vahyin emri değildir, kendi zannımızla hareket etmemizdir.

GAYRİMÜSLİM BİR ERKEKLE EVLENMEK DOĞRU MUDUR?

Mü'min bir bayanın gayrimüslim bir erkekle evlenmesi kesinlikle doğru değildir; çünkü Allah öyle buyurmuştur.

Allah ayet-i kerimede **"kim İslam'dan başka din ararsa Allah bu dini ondan kabul etmez"**[32] buyurur. Din; hayat tarzı demektir. Onun için kimin nasıl bir inancı, hayat tarzı varsa onun

[32] Âli İmran /85

dini de öyledir. Herkesin kendine göre bir inancı olabilir; ama Allah'ın ayette de belirttiği üzere birinin dini İslam değilse Allah onun dinini ondan kabul etmez.

Biri İslam dışında bir dini kabul ederse ne olur?

İslam; Allah'a teslim olmak demektir. Dolayısıyla İslam'ı kabul etmeyen biri Allah'ı kabul etmemiş, Allah'a ve Allah'ın vahyine teslim olmamış, kendi kendine din üretmiştir.

Bir insana bakarken Allah'a göre bakmalıyız. Allah birini kul olarak kabul etmediği halde biz onu kabul edersek "ya rabbi! Sen kabul etmemiş olabilirsin; ama ben kabul ediyorum" demiş oluruz. Bu da edebe aykırıdır; çünkü o kişi Allah'ı kabul etmemiştir. Bu yüzden Allah'ı kabul etmeyeni eş olarak da kabul etmek doğru değildir.

Yalnız, bu durum erkekler için geçerli değildir. Bunun sebebi erkekle kadının arasındaki fıtrat farkıdır. Bir kadınla bir erkeğin fıtratı aynı değildir. Erkekler ehli kitapla; yani Yahudi veya Hristiyan bir kadınla evlenebilir; çünkü ona yardım etme, iman ettirme, öğretme imkânı vardır; ama mü'min bir kadın Yahudi, Hristiyan veya müşrik bir erkekle evlenemez; çünkü bir kadın bir erkeği kendi dininden İslam'a döndüremez. Böyle bir durumda erkeğin, kadını kendi dinine döndürmesi söz konusu olur ki mü'min kadınlar böyle bir tehlikeyle karşı karşıya kalmasınlar diye Allah mü'min kadınların gayrimüslim erkeklerle evlenmesini yasaklamıştır, böyle bir şeye müsaade etmemiştir.

Bir kadının kendi dini ile evleneceği kişinin dini arasında bir tercih yapması gerekiyorsa bu tercihi hemen yapmalıdır. Böyle bir

durumda "ben dinimi, İslam'ı tercih ederim" derse bilsin ki Allah onunla beraberdir ve onun için hayır olanı yaratır.

Allah her neyi söylemişse söylesin hem dünyamız hem de ahiretimiz için hayır olan, doğru olan, güzel olan, hak olan odur. Bununla beraber "Allah böyle söyledi; ama ben şöyle doğru görüyorum, şöyle yaparım" dersek sonra pişman oluruz ve bu da geriye dönüşü olmayan bir pişmanlık olur. Onun için tercihimizi Allah'a göre yapmalıyız.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz bir hadis-i şerifinde *"bir kişi eş olarak tercih edilirken ya malından, ya güzelliğinden, ya soyundan, kabilesinden ya da dininden, ahlakından dolayı tercih edilir. Siz bu sonuncusunu tercih edin"*[33] buyurur.

Dolayısıyla eş seçimi yaparken karşımızdaki kişinin sadece dinine veya ibadet etmesine değil aynı zamanda ahlakına da bakmalıyız. Ahlakı dinini tasdik ediyor mu etmiyor mu, Müslüman mıdır değil midir, Allah'a gerçekten teslim olmuş mudur olmamış mıdır, Allah'ın güzelliği onun üzerinde tecelli etmiş midir etmemiş midir diye bunlara bakmamız, Allah ve resulünün bizim için tercih ettiğini bizim de kendimiz için tercih etmemiz gerekir.

Endişe etmeye hiç gerek yoktur. Kendi tercihimizi yapıp karşımızdaki kişiye de tercih hakkı sunalım. Eğer Allah bizden razı olursa, bizi severse, biz de rabbimizin hesabını yaparsak Allah da bizim hesabımızı yapar ve bizim için en güzelini tercih eder. Böylece hem dünyada hem de ahirette saadette oluruz. Yoksa hem dünyamız hem de ahiretimiz hüsran olur.

[33] Buhari, Nikah, 15; Ebu Davud, Nikah, 2; Nesâi, Nikah, 13; İbn Mace, Nikah, 6; Darimi, Nikah, 4; Mâlik, Nikah, 21

NAMAZ KILMAYAN BİRİNİN BU EKSİĞİNDEN EŞİ DE SORUMLU DURUMA DÜŞER Mİ?

Biri ibadetlerini yapmadığında bu sorumluluğu onun eşine geçmez. Bununla beraber birine bir şeyi öğretirken, yaptırmaya çalışırken onu mutlaka sevdirerek yaptırmamız gerekir.

Her ne olursa olsun onu öncelikle kendi üzerimizden sevdirmemiz lazımdır. Mesela; namaz kıldığımızda karşımızdaki kişinin bize bakıp "bu insan namaz kılıyor ve güzel bir kuldur. Eğer namaz onu her türlü yanlıştan, kötülükten alıkoymuşsa demek ki bu ibadetler Allah'ın emridir" demesi gerekir, dolayısıyla insanlar bunu bizim üzerimizden görüp öyle sevmelidir.

Allah ayet-i kerimede namaz için **"namaz insanı fahşadan ve (her türlü yanlıştan) kötülükten alıkoyar"**[34] buyurur. O yüzden hem namaz kılıp hem yanlış yapıyorsak bilelim ki kıldığımız namazda, Allah'ın huzurunda duruşumuzda bir sorun vardır, namazımız miraç olmamıştır. Bu yüzden namazımızı düzeltmemiz ve namazı karşımızdakine sevdirmemiz gerekir; ama karşımızdaki, namazın bu güzelliğini yine de görmezse o zaman bize bir vebal ve sorumluluk yoktur.

KADERİ BİZE BİRAZ AÇIKLAR MISINIZ?

Kader; Allah'ın takdiri, Allah'ın koyduğu ölçü demektir. Allah ayet-i kerimede **"Allah her şeye kaderini koymuştur"**[35] buyurur. Bununla beraber Allah, kula tercih hakkı verip kulun ahirete ait olan kaderini kendisine teslim etmiştir; yani bir kul

[34] Ankebut /45
[35] Talak /3

“ben cennete gitmek istiyorum” dediğinde bu tercihi kendisi yapar, bu onun elindeki kaderdir. Aynı şekilde “ben cehenneme gitmek istiyorum” dediğinde de cehenneme gider ve tercihi yine kendisi yapar.

Cennete veya cehenneme gitmek Allah’ın takdiri değil, kulun takdiridir. Allah’ın takdiri kuluna bu iradeyi, bu tercihi vermesidir. Onun için Allah ayet-i kerimede **“(iman da bellidir, küfür de bellidir.) Dileyen iman etsin, dileyen kâfir olsun”**[36] buyurur. Dolayısıyla ebedi hayatı kazanırken ya da kaybederken takdiri kul kendisi yapar.

Allah bir başka ayet-i kerimede **“herkese amellerinin (yaptıklarının) karşılığı vardır”**[37] buyurmuştur. Bununla beraber dünya hayatı bir imtihandır. Bu imtihan içinde herhangi bir konuda elimizden bir şey gelmiyorsa; yani bizim o işte herhangi bir katkımız, bir tercihimiz, bir gücümüz yoksa o, Allah’ın takdiridir; ama gücümüz olduğu halde bir şeyleri eksik bırakırsak bu durumda eksiklik bizdedir, yanlış yaparsak yanlış bizdedir, doğru ve güzel yaparsak bu tercihi de yine biz yapmışızdır.

Bunların yanı sıra Allah’ın yarattığı, takdir ettiği bir konuda herhangi bir şekilde bir müdahalemizin olmadığı şeyler de kaderdir, imtihandır. Allah her şeyi bir vesileyle bir sebeple yaratır. Mesela; ölmek bizim elimizde olan bir durum değildir; ama Allah ölümü takdir ederse iş biter, bizim de bunu bir imtihan olarak, Allah’ın takdiri olarak görmemiz gerekir.

[36] Kehf /29
[37] Zumer /70

BİR MÜRŞİD-İ KÂMİLE TABİ OLDUKTAN SONRA ONDAN DERS ALMAK (ZİKİR ALIP ÇEKMEK) GEREKİR Mİ?

Bir mürşide tabi olduktan sonra elbette ki ondan ders alıp vereceği zikirleri çekmek gerekir, bu bütün tarikatlar için geçerlidir; çünkü dervişle mürşid arasındaki gönül bağı bu zikirlerle kurulur. Derviş bu zikirleri çekerek mürşidiyle olan beraberliğini ispatlamış, ortaya koymuş olur.

Zikir olarak genelde "Allah" zikri yapılır. Bunun yanında başka zikirler de vardır, bunlar; istiğfardır, kelime-i tevhittir, salavattır. Bununla beraber her tarikatın kendine göre kısa veya uzun bir zikri vardır. Bizim verdiğimiz zikirlerin bulunduğu ders kâğıdı Diyar TV internet adresinde mevcuttur. Bizimle gönül bağını kurmak isteyen kardeşlerimizin hem televizyondan sohbetleri dinlemeleri hem de verdiğimiz o zikirleri alıp çekmeleri gerekir.

OĞLUMUN ARKADAŞLARI ELİMİ ÖPMEK İSTİYOR, BİR SORUN OLUR MU?

Oğlumuzun arkadaşları bizim kendi oğlumuz gibidir. Bu durumu abartmaya gerek yoktur. Dolayısıyla çocuğumuz gibi olan kişilerin elimizi öpmesinde bir sorun yoktur.

SAYI GÖZETMEKSİZİN ALLAH'I ZİKREDERSEK BİR SORUN OLUR MU?

Nasıl ki bedenin gıdası yemek, içmekse ruhun ve kalbin gıdası da zikirdir, ibadettir, tefekkürdür. Bununla beraber yaptığımız zikrin mutlaka dengede olması gerekir; çünkü bir zikri rastgele çekmek sıkıntı olabilir, kişiye farklı haller yaşatabilir ve bu

da kişi için tehlikeli olur. Bu yüzden zikirlerin mutlaka bir Mürşid-i kâmilin kontrolünde olması gerekir.

Allah ayet-i kerimede **“en güzel isimler Allah’ındır, ona o güzel isimlerle (El Esmau’l Husna ile) dua edin”**[38] buyurur. Allah’a o güzel isimleriyle dua edersek Allah duamıza icabet eder.

Allah, zikir için “dua” demiştir. Dolayısıyla biri sürekli “ya Rahman, ya Rahim” diye zikir yaparsa Allah’ın ona karşı merhametli olmasını, rahmetiyle muamele etmesini istemiş olur. Kul böyle dua edince Allah da onun duasına icabet eder.

Allah’ın bir de Kahhar ismi vardır; yani Allah kahredendir, kulu üzerinde, bütün varlık üzerinde gücünü gösterendir.

Peki, Allah neyi kahreder, Allah, Kahhar ismini zikreden bir kula nasıl tecelli eder?

Vuslat yolculuğunda en son zikredilmesi gereken isim Allah’ın Kahhar ismidir. Allah bu ismiyle kulun nefsini kahreder. Dolayısıyla kul Kahhar esmasını çekince Allah’a “nefsimi kahret” demiş olur. Allah da ruhtan yana ona tecelli eder ve o nefis perdesini aradan çeker.

Kişinin Kahhar ismini çekebilmesi için nefsinin kahrolması, boyun büküp kul olması gerekir; yani kulun öyle bir seviyede olması gerekir ki bu tecelliye dayanabilsin. Yoksa isyan eder, itiraz eder, nankörlerden olur ve kaş yapayım derken göz çıkarır. Onun için zikrin mutlaka bir Mürşid-i kâmilin kontrolünde olması, en azından kişinin “şu zikri yapabilir miyim” ya da “falan zikri ne

[38] Araf /180

kadar yapayım" diye mürşidine sorması gerekir. Aksi halde yaptığı zikirler farklı hallere sebep olur.

Sonuç olarak yemek bedenin gıdasıdır ve bir yemeği aşırı yiyince nasıl ki bedende ters etki yapıyorsa manevi olarak da ibadet, zikir, dua, tefekkür ruhun ve kalbin gıdasıdır, dolayısıyla zikir tek taraflı, rastgele, dengesiz bir şekilde yapılırsa gönlün dengesi bozulur. Bu dengeyi bozmamak için o dengeyi bilen birinden zikirleri almak ve onu öğrenmek gerekir.

MUHAMMED HÜSEYİN (R.A.) HOCAMIZ HANGİ TARİKATTANDIR?

Bizim yetiştiğimiz yol Kadiri yolu, Kadiri tarikatıdır. Bununla beraber kardeşlerimizi yetiştirirken yolculuğu sadece Kadiri tarikatından değil, diğer bütün tarikatlardan da yaptırıyoruz inşallah.

ARAF SURESİ 35. AYETİ'NE GÖRE ŞU ANDA ELÇİLER VAR MIDIR?

Şu anda elçiler vardır ve elçiler kıyamete kadar gelmeye devam edecektir. Allah, Araf Suresi 35. Ayet-i kerimede **"içinizden size Allah'ın ayetlerini anlatan elçiler geldiğinde her kim onlara karşı gelmekten sakınırsa (onlara uyar, tabi olursa), halini düzeltirse onlar için hiçbir korku yoktur, onlar mahzun da olmazlar"**[39] buyurur. Dikkat edilirse Allah "onlara karşı gelmekten sakınırsanız" buyurdu.

[39] Araf /35

Onlara karşı gelmekten sakınmak Allah'ın gönderdiği resullere itiraz etmemek demektir. Resuller insanlara Allah'ın ayetlerini okuyup açıklıyorsa ve biri de Allah'ın gönderdiği resullere itiraz ederse o halde Allah'ın ayetlerine itiraz etmiş olur. Allah'ın ayetlerini gerçek manada okuyup açıklayan, hikmeti öğreten, nefisleri tezkiye eden, kullara bilmediklerini öğreten bütün peygamber varisleri, Mürşid-i kâmiller bu konumdadır.

Peki, Allah'ın ayetlerini sadece yüzünden okuyanlar hangi konumdadır?

Biri Allah'ın ayetlerini okuyor; ama hayatı okuduğu ayetlere şahitlik etmiyorsa okuduklarını sadece nakletmiş olur. Onun Mürşid-i kâmil olmak gibi bir vasfı olmaz; çünkü bu nakil işini bir kitap da bir CD de yapabilir; ama bu o kitabın veya CD'nin mürşitlik vazifesini yaptığı manasına gelmez.

Biri bir Mürşid-i kâmile tabi olursa Kur'an'la şerefini bulmuş olur ve mürşidinin örnekliğiyle Kur'an'ı öğrenir, tadar ve yaşar. Kıyamete kadar da bu imkân herkes için devam etmektedir.

ENSAR VE MUHACİR KARDEŞLİĞİ PROJESİNİ AÇIKLAR MISINIZ?

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz sahabesi ile beraber Mekke'den Medine'ye hicret ettiğinde ilk yaptığı işlerden bir tanesi de ensar ve muhacir kardeşliğini tesis etmek olmuştur. Bunun için de her bir muhacir, bir ensarı da kardeş yapıp birtakım ekonomik problemleri çözmeye çalışmıştır. Biz de Ensar ve Muhacir Kardeşliği Projesi'ne başlarken öncelikle Allah'ın

hesabını yapıp resulüne uyarak bu projeyi gerçekleştirmeye çalıştık.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz hayatı boyunca ne yaşamışsa, bizim de onun yaşadıklarına benzer bir hayat yaşamamız gerekir ki Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'e tabi olmuş olalım.

Mesela; şu an içinde bulunduğumuz zamanda tıpkı Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in zamanında olduğu gibi muhacir kardeşlerimiz; yani ülkesini terk etmek zorunda kalan Suriyeli kardeşlerimiz, bununla beraber başka yerlerden gelen veya bulunduğumuz bölgede yaşayan ve muhacir konumunda olan, bir kimsesi, desteği olmayan, çevresinden bir yardım görmeyen, hatta insanların yardıma muhtaç olduğunu bile bilmediği kardeşlerimiz vardır. Biz de bu projeyle bu kardeşlerimize ensar olmaya çalışıyoruz.

Peki, Ensar ve Muhacir Kardeşliği Projesi'nin uygulanması nasıldır?

Yardım edebilen; yani ensar olabilecek kişiler yardıma muhtaç olan, yardım edilmesi gereken, muhacir konumunda olan bir aileyle kardeş edilir. Daha sonra ensar konumundaki kardeşlerimiz muhacir konumundaki diğer kardeşlerimizin ekonomik sorunlarında onlara destek olur.

Bunun bir de manevi boyutu vardır. Öncelikle ensar olan kişi böyle bir projede yer aldığı için Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'e tabi olmuş, Allah'ın övgüsüne layık olmuş olur. Muhacir olanlar da zahiri olarak dünyalık sıkıntısını giderir, dolayısıyla ensar ve muhacirlerin gönülleri birbirine ısınır ve aralarında bir kardeşlik bağı oluşur.

İnsanlar birbirine ensar olmazsa şeytan aralarında fitne çıkarır, "bak kardeşin sana yardım etmiyor, bu ne biçim kardeştir" deyip önce fakir olanın gönlünü, sonra da aralarındaki kardeşlik bağını bozar. Şeytanın bunu yapmasına da ensar olabilecek durumdayken bunu olmayı kabul etmeyen kişiler sebep olur.

Biri bir kardeşine ensar olup yardım edince zahiri olarak aralarında bir kardeşlik tesis etmekle kalmaz bir de Allah'tan alacağı bir şey olur. Güzel yapan güzellik kazanır. Bu yüzden Allah ayet-i kerimede **"güzelliğin karşılığı güzellik değil midir"**[40] buyurur. Dolayısıyla birine yardım edince Allah ona karşılık bize de tecellide bulunur, isimlerini ve güzelliğini bize ikram eder. Zaten hayatın gayesi de Allah'ın güzelliğiyle güzel olmaktır; çünkü Allah ayet-i kerimede **"Allah, ölümü ve hayatı yarattı ki hanginiz daha güzel yaparsınız diye"**[41] buyurmuştur.

Allah, kullarına her anda muamelede bulunur, her anda tecelli eder. Her neyi alırsak alalım onu mutlaka Allah'tan almış oluruz. Allah ayet-i kerimede **"Allah, onlara güzellik verir, bir de kendinden güzellik verir"**[42] buyurur. Yani kuluna isimleriyle tecelli edip kendinden güzellik verir.

Peki, ensar olan biri muhacir kardeşine yardım edince ne kazanır?

Ensar olan biri muhacir kardeşine yardım edince ona ikramda bulunduğu için Allah da Kerim ismiyle ona tecelli eder ve o kişi Allah'ın Kerim ismiyle güzelleşir. Aynı zamanda muhacir olan

[40] Rahman /60
[41] Mülk /2
[42] Yûnus /26

kişi de o isimle muhatap olur. Ensar olan kişi ona Kerim ismiyle muamele ettiği için, o da Allah'ın Kerim ismini sever, böylece ensar olanın üzerinden Allah'ın Kerim ismini alır; yani Allah önce verene, daha sonra veren kişinin üzerinden de alana ikram eder.

Ensar olan kişi kardeşine rahmet ettiği için, merhamet ettiği için Allah'ın Rahim isminin tecellisini de alır. Aynı şekilde Rahim ismi muhacir olan kişiye de akseder ve Allah'ın kendisine o kul üzerinden rahmet ettiğini, Allah'ın güzelliğini, rahmetini ve kerimliğini görür, böylelikle Allah'ın rahmetini ve keremini sevmiş olur, dolayısıyla Allah'ın isimleri hem ensarın hem de muhacirin üzerinde imana ve ahlaka dönüşür.

Bunların hepsi kulun yaptığı amele karşılıktır. Yoksa sadece nutuk atıp "insanlara yardım etmek gerekir, niye kimse kimseye yardım etmiyor" demekle Allah'ın isimlerini üzerimizde göstermiş olmayız. Bununla beraber insanlara yardım etmenin ölçüsü illa zengin olmak değildir. Bununla ilgili olarak Resulullah (s.a.v.) Efendimiz bir hadis-i şerifinde *"yarım hurmayla da olsa kendinizi ateşten koruyun"*[43] buyurur. Bu durumda sadece zenginin değil, herkesin Allah kime nasıl bir rızık vermişse oradan ikram etmesi gerekir; çünkü Allah ayet-i kerimede **"onlar kendilerine rızık olarak verdiğimizi infak ederler"**[44] buyurmuştur.

Kendilerine rızık olarak verilenden infak edenler Allah'ın rezzaklığını tadar, Allah'ın onlara bir vesileyle rızıklarını ikram ettiğini görür. Kişi ikram ettiğinde her hâlükârda gönül itibariyle Allah'a yaklaşır, Allah'ı sever. Bu durum hem ensar hem de

[43] Buhari, Zekat, 10, 9, Menakıb, 25, Edeb, 34, Rikâk 49, 51, Tevhid 24, 36; Müslim, Zekat, 66, 67
[44] Enfâl /3, Bakara /3

muhacir için böyledir. Bununla beraber veren, ikram eden kişi bu ismi Allah'tan alır; öteki ise bu ismi ikram edenin üzerinden alır; yani Allah vereni güzelliğine vesile kılmış olur. Allah, ensar olanları hayra ve ikrama vesile kıldığı gibi manevi nimete de vesile kılar.

Demek ki öyle ikram deyip geçmemek gerekiyormuş; çünkü bunun karşılığında kazanacağımız şey Allah'ın rızası, El Esmau'l Husna'sı, güzelliği, rahmeti, ikramı, muhabbeti ve sevgisidir. Hayat böyle yaşanır, iman böyle kazanılır. Verdikçe hem kazanır hem de kazandırırız ve kazandırdığımız kadarıyla bir daha kazanırız.

Bu yüzden Ensar ve Muhacir Kardeşliği Projesi'ni uygulamaya çalışırken niyetimiz sadece ihtiyaç sahiplerini doyurmak değil, aynı zamanda imanı, Allah'ın rızasını, güzelliğini kazanmaktır. Bununla beraber niyetimiz kâmil insanların, erdemli insanların yetişmesi ve mü'minlerin, Müslümanların arasında kardeşlik bağının oluşmasıdır.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz bir hadisinde *"cennete giremezsiniz iman etmedikçe, iman etmiş olmazsınız birbirinizi sevmedikçe"*[45] buyurur. İnsanlara yardım etmek bize birbirimizi sevmeyi, birbirimizle kardeş olmayı ve bunun sonucunda cenneti kazandırır. Şayet birbirimizi sevmek gibi bir derdimiz, çabamız, gayretimiz olmazsa cennetin kokusunu bile alamayız; ama böyle bir çabamız, gayretimiz olursa beraberinde bir de barışı kazanırız.

Ağzı açılan herkes barıştan, sevmekten ve sevilmekten yana olduğunu söyler ve "birbirimizi sevmemiz, barış içinde olmamız lazım" der; ama bunu sadece dille söylemek yetmez. Bunun için

[45] Müslim, İman, 93,94; Tirmizi, Et'ime, 45; İbni Mâce, Mukaddime, 9

mutlaka Allah'ın istediği, sevdiği gibi bir çaba ve gayret gerekir. Bununla beraber bunun kendi kendimize ürettiğimiz bir barış değil, Allah'ın aramıza tesis ettiği bir barış olması gerekir.

Allah'ın tesis ettiği barış neyle mümkündür?

Birbirimize ikram etmekle, rahmet olmakla, kardeş olmakla, birbirimizi sevmekle mümkündür. Eğer birbirimize aşk olur, muhabbet olur, ikram olur, rızık olur, cennet olursak ancak o zaman birbirimizle kardeş oluruz. Gerçek manadaki barış o zaman gelir. Yoksa sadece "savaşmıyoruz" demek barışın olduğu manasına gelmez, barış bu değildir.

Ne zaman ki birbirimizi sevdik, tek düşman olarak şeytanı bildik, anladık, insanları kardeşimiz olarak, kendimize cenneti kazanmak için velinimet olarak, vesile olarak gördük, böyle baktık, insanların gönlünü kazandığımızda Allah'ın rahmetini, onları kırdığımızda ise Allah'ın gazabını alacağımızı bildik, çabamızı Allah'ın rahmetini ve muhabbetini almak için sarf ettik, işte ancak o zaman barışı tesis etmiş oluruz, barış böyle gelir.

Bununla beraber sadece "barış olsun" deyip barışmak, sadece dışardan görünen yüzeysel bir şey olur. Şayet kin, nefret, haset devam eder de, birbirimizi sevemezsek bu durumda içimizdeki savaş devam eder ve her an, her yerde patlak verebilir. Bu da barış değildir. Barış, işi gönülden halletmekle, Allah'ın vahyini, rahmetini, sevgisini gönüllere taşımakla, ikram etmekle mümkündür.

Evet, herkesin işe kendinden başlaması gerekir. Şayet işe kendimizden başlarsak hem biz kazanırız hem de başkalarına kazandırırız. Yoksa nasihat etmekle, söylemekle, konuşmakla

sadece işin slogan atma kısmını yapmış oluruz ki Allah da sloganla hiç kimseye bir ikramda bulunmaz.

5.BÖLÜM



ALLAH'IN NEFSİ VAR MIDIR, VARSA BUNU NASIL ANLAMALIYIZ?

Allah, nefis kelimesini hem kendi zatı için hem de insanın zatı için kullanır. Allah ayet-i kerimede **ketebe alâ nefsihir rahmeh:**[1] "(Allah) Rahmeti nefsine (zatına) yazdı" buyurur. Dolayısıyla nefis deyince zatı, hakikati, özü anlamak gerekir.

Bunun yanı sıra insanda da nefis vardır. Bu nefis, Allah'ın nefhettiği ruhtur, hakikattir. Bu yüzden nefis deyince hakikati, zatı anlamak gerekir, dedik. Bir de o ruhu kirletmek vardır ki bu da manevi kirlenmedir. Bu kirlenme de küfürle, şirkle, günahla, nifakladır.

Allah'ın nefhettiği hakikatin; yani nefsin üstü örtüldüğünde nefis denince ne kastedilir?

Nefsin üzerindeki örtü kastedilir. O örtü de ya küfürden, şirkten, nifaktandır ya da imandan, iman ve amellerin nurundandır.

Allah Kıyamet günü Hz. İsa (a.s.)'a "sen mi insanlara 'beni ve annemi iki ayrı rab edinin' dedin" diye buyurduğunda Hz. İsa (a.s.) cevap olarak "ben senin nefsindekini bilmem; ama sen benim nefsimdekini bilirsin ya rabbi! Ben hakkım olmayan bir şeyi söylemekten sana sığınırım"[2] buyurur.

Dolayısıyla nefis deyince Allah için de insan için de zat olarak anlaşılması gerekir. Bir de ruhun örtüsü vardır. İnsan ya imanıyla, ibadetiyle ruhunu nur elbisesine büründürür ya da ruhuna günahtan, küfürden, şirkten, nifaktan bir elbise giydirir ki

[1] En'am /12
[2] Maide /116

işte o zaman nefis denince kastedilen bu elbisedir. Bize düşen de; tövbe edip nefsimizin üzerindeki küfrü, şirki ve günahı temizlemektir.

ŞEYTAN, ALLAH'TAN İZLER TAŞIR MI? BUNU NASIL ANLAMALIYIZ?

Dinimizi doğru anlamak zorundayız. Doğru anlamak demek dinimizi Allah'ın ayetlerinden öğrenmek demektir. Allah ayet-i kerimede **"Allah meleklere secde edin buyurdu, bütün melekler secde etti; ama iblis secde etmedi, iblis cinlerdendi"**[3] buyurur. Eğer iblis cinlerdense o zaman iblisi; yani şeytanı anlayabilmek için önce cinleri anlamak gerekir.

Allah başka bir ayet-i kerimede **ve mâ halaktul cinne vel inse illâ li ya'budûn:**[4] "Ben cinleri ve insanları yalnızca bana âbd olsunlar diye yarattım" buyurur. Demek ki cinler de bizler gibi Allah'a kulluk etmekle mükellefmiş! Evet, cinler de insanlar gibi kullukla mükelleftir, aralarında bu sorumluluğu kabul edip yerine getirmeyenler ise şeytan olur. Eğer cinlerden iman etmeyen, secde etmeyen, Allah'a itaat etmeyenler şeytan oluyorsa bu durumda insanlardan da şeytan olanlar vardır. Allah Nas Suresi'nde **minel cinneti ven nâs:**[5] "Onlar (vesvese veren şeytanlar) hem cinlerden hem de insanlardan olur" buyurur. O halde kulluk bakımından cinler ve insanlar arasında bir fark yoktur.

[3] Kehf /50
[4] Zariyat /56
[5] Nas /6

İnsan ve cinler arasındaki fark; Allah'ın insana nefhettiği ruhtan, insanı kendine halife kılmasından, Allah'ın isimlerinin insan üzerinde tecelli etmesinden kaynaklanır. Bununla beraber cinler de kulluk için yaratılmıştır, dolayısıyla onlar da insanlar gibi kulluk yapmakla sorumludurlar. Allah ayet-i kerimede **"cinler, peygamberi dinlemeye geldiler, daha sonra kavimlerine uyarıcı olarak geri döndüler"**[6] buyurur. Dolayısıyla o cinler de Allah'ın kitabını dinlediklerinde insanlar gibi uyarıcı olmuş, resul olmuştur.

Allah'a göre baktığımızda şeytanı öyle ayrı, özel olarak yaratılmış bir varlık zannetmek doğru değildir. Allah bunu zaten beyan etmiştir.[7] Bu yüzden şeytanı doğru anlamak gerekir. Ayrıca şeytan, iblis; Allah'ın rahmetinden umudunu kesen, Allah'ın rahmetinden mahrum ettiği varlık demektir. O halde biri Allah'a itaat etmez ve rabbini dinlemezse rahmeti hak etmediğinden dolayı şeytan olur, iblis olur. Bu tercihi de kişinin kendisi yapar.

KÂFİR OLDUKLARINI BİLDİĞİMİZ FAKİR BİRİYLE ZENGİN BİRİ ÖLDÜĞÜNDE İKİSİ DE CEHENNEME GİDECEK. PEKİ, ZENGİN OLAN "HİÇ OLMAZSA DÜNYADA ZEVK İÇİNDE YAŞADIM" DERKEN FAKİR OLAN İKİ HAYATINDA DA AZAP GÖRMÜŞ OLACAK, BUNU NASIL ANLAMAMIZ GEREKİR?

Cehenneme gidenler "dünyada zevk içinde yaşadım" demez, diyemez. Bu şimdi de böyledir. Mesela; biri on sene boyunca nimet içinde yaşamış, sonra da o nimetleri kaybetmişse ve bir azap, sıkıntı, musibet veya bela içinde yaşıyorsa geçmişte yaşadığı tatları unutmaz mı? -Elbette ki unutur. Yaşadığı o tatları

[6] Ahkaf /29
[7] Kehf /50

unutmakla kalmaz "üç gün önce ne yedin" diye sorsak yediği yemeği bile hatırlamaz.

Allah dünya hayatının için "bir günlük hayat"[8] buyurmuştur. Peki, bu bir günlük hayat nasıl anlaşılmalıdır?

Şayet ömür bir günlükse o halde sabahtan öğleye kadar çocukluk dönemi, öğleden ikindiye kadar gençlik dönemi, ikindiden yatsıya kadar da yaşlılık dönemidir.

Allah ayet-i kerimede **"şüphesiz rabbin onların her birine yaptıklarının karşılığını tastamam verecektir"**[9] buyurur. Allah, kulların yaptıklarının karşılığını bir kısmına dünyada, bir kısmına da ahirette öder.

Bir de cehennemi sadece tek bir yer olarak anlamak doğru değildir. Allah ayet-i kerimede cehennemin yedi kat olduğunu beyan etmiştir.[10] Bu yüzden cehennemin her bir katındaki azaplar farklı farklıdır; yani en alt kattaki cehennemlik farklı bir azap görür, bir üstteki ise daha farklı bir azap görür.

Bununla beraber kişi cehennemdeyken "en azından dünyadan biraz zevk aldım, orada iyi yaşadım" demez, bunu düşünemez. Tam tersine "keşke dünyadayken bu yanlışları yapmasaydım, keşke iman edenlerden, salih amel işleyenlerden, sadaka verenlerden olsaydım. Allah'ın verdiği nimetlere nankörlük etmeseydim, rabbime iman etseydim, Allah'ın resulüyle bir yol tutsaydım da azabım biraz daha hafif olsaydı"

[8] Mü'minun /113
[9] Hud /111
[10] Hicr /44

der, kendi kendini kınar, kendine kızar ve "acaba geriye dönüş var mıdır" diye düşünür. Bunları Allah haber veriyor.

Allah ayet-i kerimede **"bugün nefsinize (kendi kendinize) olan kızgınlığınızdan daha çok Allah size kızgındır ve Allah size gazap etmiştir"**[11] buyurur. Dolayısıyla dünyada zevk içinde yaşayan birinin cehenneme gittiğinde dünyadayken yaşadığı zevki hatırlayıp kendini onunla avutması söz konusu değildir.

Cennet de sekiz kattır ve oraya gidenler de pişmandır.

Neden?

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz bir hadisinde "Kıyamet günü *kaybedenler yapmadıkları için pişmandır, yapanlar da daha fazlasını yapabilecekleri halde daha fazla yapmadıkları için pişmandır. Kul ahirette, kıyamet yerinde zikirsiz geçirdiği her ana pişmandır"*[12] buyurur. Dolayısıyla cennete giden biri de "dünyadayken daha çok şey kazanabilirdim" deyip yapmadığı şeyler için pişman olur.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz bir başka hadisinde de *"cennette bin derece vardır, her bir derecenin arası yerle gök kadardır"*[13] buyurur. Yani biri bir başkasından bir derece üstün olsa aralarında yerle gök kadar fark olur. İşte, cenneti de cehennemi de böyle anlamak gerekir.

Her neyi öğrenmek istiyorsak onu mutlaka Allah'ın ayetlerinden öğrenmemiz lazım; çünkü Allah Kur'an'da her şeye cevap vermiştir. Biz de "cevabı olmayan soru yoktur" derken

[11] Mü'min /10
[12] Taberani, el-Mucamu'l-Kebir, 20, 93, h. no:182
[13] Buhari, Cihad, 4, Tevhid, 22; Nesâi, Cihad, 18

aslında sorulan bütün sorulara Allah'ın cevap verdiğini kastediyoruz. Dolayısıyla hangi soru olursa olsun cevabını mutlaka Allah'tan almamız, ona Allah'ın vahyi ile cevap vermemiz gerekir.

CEHENNEMDEKİ AZAP SADECE ATEŞ AZABI MIDIR YOKSA BAŞKA AZAPLAR DA VAR MIDIR?

Ateş, azabın sadece bir bölümüdür. Allah ayetlerinde cehennemi, cehennemin ateşini, yanmayı anlatırken farklı farklı kelimelerle anlatır. Mesela ayetlerde **azâbun elîm:**[14] "İç yakan bir azap" **azâbun muhîn**:[15] "Rüsvay edici (alçaltıcı) bir azap" **azâbun azîm**:[16] "Büyük azap" buyurur. Bu yüzden azapların her biri farklı farklıdır.

Azabın bir bölümünde iç yakan bir ateş vardır. O, pişmanlık ateşidir ve rabbini, insanlığını, Hz. İnsan olmayı kaybediş azabıdır. Bu azap diğer azaplardan çok daha şiddetlidir.

Azabun mühin; yani rüsvay edici azapta ise azaplananların artık içi dışına çıkar. Göz ucuyla birbirlerine bakarlar ve birbirlerinin hallerini seyretmek onlar için utanç verici ve rezil edici bir azap olur.

Bununla beraber **azâbun azîm:** "Azim bir azap" **azâbel harîk**:[17] "Yangın azabı" ve **azâbun nâr:**[18] "Ateş azabı" gibi azapları da başka azaplar olarak anlamak gerekir. Bu azapların her biri kişinin kendi elleriyle yaptıklarından dolayıdır. Her birinde kişinin

[14] Âli İmran /177
[15] Hac /57
[16] Nur /23
[17] Enfal /50, Hacc /9, Buruc /10
[18] Haşr /3

yaptıkları kendisine azap olur. Dolayısıyla Allah kişiye özel olarak bir azapta bulunmaz, o kişi yaptıklarının karşılığını bulur ve alır.

Azabı sadece ateş olarak anlamak da yetmez. Allah ayet-i kerimede; **"kendinizi ve ehlinizi yakıtı taşlar ve insanlar olan ateşten koruyun"**[19] buyurmuştur.

Taşı yakan nedir?

Mesela; yanardağ patladığında taşlar cayır cayır yanar. Bunu da böyle anlamak gerekir. Bir de cehenneme düşen biri için bu düşüşten daha büyük bir azap olur mu!

CEHENNEM AZABININ BİR SÜRE SONRA ORDAKİLERE ZEVK VERDİĞİ BİLGİSİ DOĞRU MUDUR?

Kâfirler cehenneme hayvan olarak gider; ama bu onların herhangi bir hayvanın suretini alacağı manasına gelmez. Bir kâfir cehenneme hayvan olarak giderken o hayvanın hali sadece bir gölge gibi onun üzerinde görünür ve ona bakıldığında hangi hayvanın sıfatında olduğu anlaşılır. Bununla beraber onun kim olduğu da bellidir ve cehennemlikler cehenneme arkadaşlarıyla beraber gittikleri için hepsi de orada birbirini tanır.

Cehennem ehlinin çektiği azap bir süre sonra onlara zevk verir demek doğru değildir; çünkü böyle söylemek ayete ters düşer. Allah bir şeye azap dediyse o azaptır ve azap, her ne kadar tatmak manasında olsa bile azap azaptır. Bununla beraber azap sadece ateş azabı demek değildir, azabın da çeşitleri vardır. Mesela; iç yakan azap vardır, insanlığını, rabbini kaybettiğinden

[19] Tahrim /6

dolayı rezil edici bir azap vardır, azim bir azap vardır, ateş azabı vardır; yani cehennemde de bir hayat vardır, dolayısıyla biri oraya gidip sadece ateşin içinde yanmaz.

Allah ayet-i kerimede cehennemi tarif ederken*;* **"oradakiler birbirinin azabını seyreder, birbirlerine hakaret ederler. Ya rabbi! Bizi yoldan çıkaranlar her kimse, kime uymuşsak onları bize göster, ayaklarımızın altına alalım. Bunlar bizi yoldan çıkardı, bunlara iki kat azap ver derler"**[20] buyurur.

Peki, biri cehennemde yandıktan sonra bir tat alır mı?

Allah böyle bir şeyi beyan etmemiştir. Bu yüzden bunu ancak Allah bilir. Cehennemdeki azap daha sonra nimete dönüşmüyorsa o halde böyle bir şeyi düşünmek şeytanın verdiği bir vesvesedir.

Şeytan, kişiye bu şekilde yanlış yapma, günah işleme, iman etmeme, rabbine itaat etmeme yolunu açmaya çalışıp bahaneler ürettirir. Dolayısıyla "cehenneme gidersen çıkarsın" ya da "cehennemde ebedi kalsan bile daha sonra o azap nimete dönüşür" demek tamamen şeytanın tuzağına düşmektir. Böyle bir tuzaktan uzak durmak gerekir.

Bununla beraber birinin insanlığını, şerefini, rabbini kaybetmesi bütün azaplardan daha ağır bir azaptır. Bunu böyle anlamak gerekir. Zaten iman etmiş biri böyle bir kaybedişi nasıl göze alabilir, nasıl "daha sonra orada azap nimete dönüşüyorsa bir şey olmaz, azap önemli değil" diyebilir! Böyle düşünen biri artık rabbini, insanlığını kaybetmiştir. Bizim de rabbimizi,

[20] Ahzab /67-68, Fussilet /29

insanlığımızı kaybetmek istemiyorsak rabbimize iman edip ona âbd olmaya, kul olmaya, Hz. İnsan olmaya çalışmamız gerekir.

RUH VE NEFİS BİRBİRLERİNDEN AYRI VARLIKLAR MIDIR, YOKSA İKİSİ AYNI MIDIR VE İYİ, KÖTÜ YÖNLERİ Mİ VARDIR? ŞAYET NEFİS VE RUH AYNIYSA NEFİS TERBİYESİ DEDİĞİMİZ ŞEY RUHUN KÖTÜ TARAFI İÇİN Mİ KULLANILMIŞTIR, BUNU NASIL ANLAMALIYIZ?

Nefis ve ruh aynı şeydir. Kişi kendini kirletince ona nefis tezkiyesi gerekir; yani onun temizlenmesi gerekir; çünkü nefis bir tanedir.

Peki, bu kirlenme nerden kaynaklanır, insan yaratılırken üzerinde böyle bir kötülük var mıydı?

Kesinlikle hayır, insan yaratılırken tertemizdi; ama "ben" dedikçe, kendisine Allah'tan bağımsız bir varlık olarak benlik verdikçe üzerine örtüyü örttü ve o benliği, benlik kirini kendi üzerine giydi. Temizlenmesi gereken şey işte o benliktir. İnsan temizlenince nurlanır ve "ben Allah'a aitim, ben Allah'ın kuluyum" demeye başlar.

Allah ayet-i kerimede **"onlar 'hepimiz Allah içiniz, Allah'tan geldik, yine Allah'a döneceğiz' derler**"[21] buyurur. Bir başka ayette ise; **"de ki: Namazım, kurbanım, hayatım ve ölümüm âlemlerin rabbi olan Allah içindir**"[22] buyurmuştur. Mesele, kendini bütünüyle Allah'a ait görmektir. Kişi kendini Allah'tan bağımsız bir varlık olarak gördüğünde ise onda benlik, perde ve nefis oluşur.

[21] Bakara /156
[22] En'am /162

Bu benliği insanın kendi kendisi üretir ve kendi kendisinin ürettiği bu benliği yine kendisinin temizlemesi gerekir ki Allah'ın kendisine nefhettiği o nefisle, hakikatle, ruhla beraber olsun.

İnsan, Allah'ın kendisine nefhettiği nefisle, hakikatle, ruhla beraber olunca Allah'ın nuru, güzelliği, Allah'ın yeryüzündeki halifesi ve aynası olur.

Nefis kelimesi kötü manada kullanıldığında kişinin üzerindeki kibir, gurur, riya, haset; yani benlik ve günah kiri kastedilir. Onun artık ibadet, tövbe ve istiğfar nuruyla temizlenmesi lazım, temizlenince de kişideki o güzellik ortaya çıkar. Zaten tövbe ve istiğfar nefsi temizlemek içindir. Allah yolunda yürüyüp güzel şeyler yaptıkça, ibadet yaptıkça kişinin Allah'ın rızasını kazanmak için yaptığı her şey onu temizler ve nurlandırır.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz bir hadis-i şerifinde *"bir günah işlediğinizde kalbe bir leke gelir, bir sevap işleyerek onu silin"*[23] buyurur.

Kalp deyince iç âlemi anlamak gerekir. Şayet kalpteki o lekeyi silmezsek lekeler üst üste gelir, kalbin üstünü kapatır, ona elbise olur. Böyle olunca da nefis dediğimizde artık içerdeki o ruhu kastedemeyiz, nefsin üzerindeki örtüyü kastetmiş oluruz.

Sonuç itibariyle "nefis" kelimesi kötü manada kullanıldığında üzerindeki örtü, güzel manada kullanıldığında ise Allah'ın nefhettiği ruh kastedilmiş olunur. İkisi aynı şeydir, biri ötekinin üzerine giydirdiğimiz elbisedir. Bu elbise kibirden,

[23] İbni Mace, Zühd, 29

gururdan, küfürden bir elbise ise gönlümüzü karartmış, örtmüşüz demektir; ama ibadetten bir elbise ise ibadetin nuruyla, nurdan bir elbise gönlümüze giydirmiş oluruz.

CEHENNEME GİDEN BİRİNİN SURETİ NASIL OLACAKTIR?

Cehenneme giden insanların her biri kendi nefsindeki hayvanın suretine bürünür ve o hayvanın sureti bir gölge gibi onun üzerinde durur, ona bakanlar onun hangi hayvanın suretinde olduğunu anlar; ama hâlâ insan gibi olduğu için ona bakanlar bir de onu tanır.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz bir hadis-i şerifinde buyurur.

Cehenneme gidenler Allah'a yalvararak "ya rabbi! Bizi affet, bize bir imkân daha tanı" deyip feryat ederler ve cehennemin malikine "rabbimiz, bir kere olsun bizimle konuşsun" derler. Malik de onlara "size bugünü haber veren Allah'ın resulleri gelmedi mi" diye sorar. Cehennemlikler de "geldi; ama biz onları dinlemedik" diye cevap verirler. Malik de onlara "o zaman kendiniz konuşun, rabbinizin sizinle konuşmasını kendiniz isteyin" der. Bunun üzerine Allah hitap edip "susun! Bir daha benimle konuşmayın"[24] buyurur. Allah onlara; susun ve bir daha benimle konuşmayın dedikten sonra onlar bir daha konuşamazlar. Her konuşmaya çalıştıklarında devenin böğürmesi gibi bir ses çıkarırlar.

Bununla beraber biri cehenneme hayvan olarak gitse bile bu onun için azap olmaz, azap olsa bile iç yakan bir azap, pişmanlık

[24] Mu'minun /108

azabı, kaybediş azabı gibi olmaz; çünkü Allah bir de ayet-i kerimede **"onlar için elim (iç yakan) bir azap vardır"**[25] buyurmuştur.

Allah yine ayet-i kerimede cehennem ehli için **"onların azapları hafifletilmez (sadece azapları artırılır)"**[26] buyurur.

Azabın artması ne demektir?

Allah dilediğinde cehennemdekiler cenneti görür, cennettekiler de cehennemi görür. Cennettekiler cehennemi gördüklerinde neyi kazandıklarını, nasıl bir azaptan kurtulduklarını anlar, o nimetin hazzı ve tadı onlar için daha da artar. Cehennemde olanlar ise neyi kaybettiğini görür, anlar ve pişmanlıkları giderek artar, dolayısıyla azapları da artmış olur. Cehennem ehlinin neyi kaybettiğini görmesi onlar için ayrıca azap olur.

Sonuç olarak cehennemlikler için azabın ve pişmanlığın artması, cennettekiler için de sevincin artması vardır.

RÜYAYI GÖREN RUHUMUZ MUDUR? RUHUMUZSA SIKINTILI RÜYALAR RUHUN KÖTÜLÜĞÜNE Mİ DELALET EDER? KALBİ TEMİZ OLANLAR DA KORKULU RÜYA GÖRÜR MÜ?

Rüyayı doğru anlamak gerekir. Üç türlü rüya vardır; biri şeytani, biri nefsani, biri de rahmanidir. Her birinin görülmesi farklı farklıdır.

[25] Âli İmran /188
[26] Nahl /85

Şeytani rüya; şeytanın dâhil olduğu rüya çeşididir. Şeytan bu rüyalarda saçma sapan şeyler gösterir, insanları korkutur. Bununla beraber şeytani rüyayı iyiler de görür, kötü hali olanlar da görür.

Nefsani rüya; bedenin herhangi bir şekilde rahatsız olduğunda, bir sorun, sıkıntı yaşadığında görülen rüyalardır. Bedenin sıkıntıları nefse akseder ve nefsani rüyalar görülür. Bu rüyayı nefsimizden, benliğimizden dolayı kirlenmiş olan tarafımız görür, dolayısıyla bu rüya geçersiz bir rüyadır. Asıl geçerli, müjdeci ve uyarıcı, tabir edilmesi, ciddiye alınması gereken rüya ise rahmani rüyadır. Bu yüzden diğer rüyaları gördüğümüzde yapmamız gereken şey "euzu besmele" çekmektir.

Resulullah (s.a.v) Efendimiz her sabah namazından sonra sahabeye döner "rüya gören var mı" diye sorardı. Rüya gören varsa anlatır, Resulullah (s.a.v.) Efendimiz de o rüyayı tabir ederdi. Resulullah (s.a.v) Efendimiz bir rüya görmüşse bu defa da kendisi anlatıp, kendi rüyasını tabir ederdi.

Mesela; sahabeden biri gördüğü rüyayı Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'e anlatıp "*ya Resulullah! Rüyamda başımın kesildiğini ve başımın önümde yürüdüğünü gördüm, ben de başımın peşinden koşuyordum. Acaba bunun manası nedir" diye sorar.* Resulullah (s.a.v.) Efendimiz de; "*bu rüya şeytani bir rüyadır, böyle rüyaları anlatmayın, bu tür rüyalar gördüğünüzde euzu besmele çekin ve rüyanızı unutun"*[27] buyurur.

Eğer rüyamızda herhangi bir hayvan görsek, sonra o hayvan başka bir şeye dönüşse bilelim ki bu şeytani bir rüyadır. Bu rüyayı

[27] Buhârî, Ta'bir, 27

herkes görebilir. Şeytani bir rüya gördüğümüzde Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in de buyurduğu gibi gördüğümüz şeytani rüyaları hemen unutmamız ve euzu besmele çekmemiz gerekir.

Nefsani rüyaları rahatsızlığımızdan dolayı, gönlümüze aksedenlerden, bilinçaltımızda kalanlardan veya geçmişte gönlümüzde kalanlardan dolayı görürüz. Bu yüzden nefsani rüyaları da hemen silmek ve ciddiye almamak gerekir.

Ciddiye alınması gereken rüya rahmani olan; yani Allah'tan müjde ve uyarı olarak gördüğümüz rüyalardır, dedik. Allah bu rüyalarda kulunu herhangi bir nimetle müjdeler. Kulun bu rüyaları görünce müjdeyi alması, buna sevinmesi, şükretmesi ve yoluna devam etmesi gerekir.

Kul uyarıcı bir rüya görürse bu da o kişinin yanlış yaptığı ve Allah'ın onu uyardığı manasındadır. Bu uyarmanın içinde aynı zamanda müjde de vardır; çünkü Allah, kulunu ciddiye almış, "kulum bu yanlıştır, böyle yapma" demiştir. Bu durumda kulun da yaptığı yanlıştan dönmesi, yanlışını terk etmesi, tövbe, istiğfar edip doğru yola girmesi gerekir.

Sonuç itibariyle kişinin rahmani rüya gördüğünde bunu müjde ve uyarı olarak kabul edip ciddiye alması, nefsani veya şeytani rüyaları da ciddiye almaması gerekir.

ALLAH'IN, TÖVBESİNİ KABUL ETMEDİĞİ KİŞİLER VAR MIDIR? SALEBE'NİN KISSASINDAN YOLA ÇIKARAK BUNU ANLATABİLİR MİSİNİZ?

Tövbe pişmanlığı gerektirir. Birinin imanı yoksa; yani gönlüne iman inmemişse, iman kalbine dâhil olmamışsa, o kişi tövbe etse de bir mana ifade etmez, diliyle istediği kadar "tövbe ettim" desin bu değişmez.

Mesela; sahabenin bir kısmı bir savaşta oyalanmış, savaşa gitmemek için mazeret üretmiştir. Daha sonra tövbe ettiklerinde Allah onlardan iki tanesinin tövbesini kabul etmiş gerisinin tövbesini kabul etmemiştir.

Allah o iki kişinin tövbesini neden kabul etmiştir?

Çünkü onlar tövbelerinde samimi ve ciddiydi, tövbe edip feryat ediyorlardı. Hatta Allah ayet-i kerimede onlar için **"dünya bütün genişliğine rağmen onlara dar gelmişti"**[28] buyurur. Onlar böylesine tövbe etmişler, böylesine samimiyet ve ciddiyet göstermişlerdi. Tövbe etmezlerse kaybedeceklerini anladıkları için tövbeyi de buna göre yapmışlardı.

Peki, Allah geri kalan kişilerin tövbesini neden kabul etmedi?

Çünkü onların zaten böyle bir derdi yoktu, savaşa gitmedikleri için pişman olmamışlardı. Dilleriyle tövbe ettiler; ama vesveseyle şüphe arasında gidip geldiler ve "acaba" dediler. Allah da "acaba" diyenlerin, vesvese içinde tövbe edenlerin tövbesini

[28] Tevbe /118

kabul etmez. Bunu Salebe'nin üzerinden anlayacak olursak Salebe'nin de niyetinde ciddi olmadığı anlaşılır.

Zekât memurları Salebe'nin evine gidip "Allah, vahyini indirmiş, zekâtı emretmiştir. Allah ve resulünün emriyle zekât almaya geldik" dediğinde Salebe onlara "şimdi Allah'ın resulü mü böyle söyledi" diye sorar. Zekât memurları da "evet, Allah vahyetti, resulü de böyle söyledi ve zekâtı toplamamız için bizi görevlendirdi" derler. Salebe önce zekât vermek istemez sonra da "o zaman gidin önce diğerlerinden toplayın sonra gelin ben de vereceğim" der. Zekât memurları gidince Salebe düşünür, memurlar geldiklerinde ise onlara "şimdi Allah'ın resulü benden haraç mı istiyor! Mal benim malımdır" der.

Yani Salebe malını Allah'a ait görmemişti. Böyle söyleyen biri hiç mü'min olabilir mi? -Elbette ki olamaz.

Allah, kâfirler için ayet-i kerimede **"kâfirler zaman zaman keşke biz de iman etseydik derler"**[29] buyurur. Aynı şekilde Hz. İbrahim (a.s.) kavmini imana davet edip putları kırdığında "konuşamayan, yiyemeyen, içemeyen bu taşlara nasıl tapıyorsunuz" deyince kavmi bir an için kendi kendine "biz zalimiz, İbrahim doğru söylüyor" demiş; ama sonra eski hallerine geri dönmüştü. Kâfirin hali işte böyledir. Buradan da anlaşılacağı üzere Allah'ın kabul etmediği şey Salebe'nin zekâtı değil, imanıdır.

Allah ayet-i kerimede mü'minleri tarif ederken; **"mü'minler o kimselerdir ki iman ettikten sonra asla şüpheye düşmez,**

[29] Hicr /2

mallarıyla ve canlarıyla Allah yolunda cihad ederler"[30] buyurur. Allah, mü'mini böyle tarif etmiştir.

Bir de müzebzebinler; yani bir o tarafa, bir bu tarafa zıplayanlar vardır. Bunlar ne kâfir ne de mü'mindir. Bir o tarafa, bir bu tarafa gidip gelirler; ama iki taraftan da olmazlar. Bunların hali münafıklık halidir. Allah onlardan da imanlarını kabul etmez.

Allah, savaşa gitmeyenlerin de, Salebe'nin de halini bilendir. Bu yüzden ayet-i kerimede böyleleri için **"Allah onların kalplerini mühürler"**[31] buyurmuştur.

Peki, Allah neden kalplerini mühürler?

Çünkü iman edip anladıktan sonra kâfir olmuşlardır. Salebe, Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in arkasında en önce duranlardandı, en yakınında duranlardandı. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in Allah'ın resulü olduğunu bildi, anladı, sonra da dünyaya saplandı; yani imandan sonra küfre girdi, dünyayı tercih etti, "Allah bana ikram etti" demek yerine "bu benimdir, Allah'ın resulü benden haraç mı istiyor" dedi.

O halde biri imandan sonra küfre girerse Allah onun da kalbini mühürler. Bütün insanlar ve mü'minler için böyle bir tehlike mevcuttur. Dolayısıyla biri "Allah bana bir şey yapmaz, nasılsa benim imanım var" diyemez. Sonra öyle bir yanlış yapar ki Allah ona gazap eder.

Kişi iman edip hakikati anladıktan sonra bile bile yanlış yaparsa Allah da ona gazap edip onun kalbini mühürler. Allah

[30] Hucurat /15
[31] Bakara /7

birinin kalbini mühürleyince de hiç kimse ona yardım edemez, şefaat edemez ve kimse onun zekâtını da alamaz, bunu kabul edemez.

Salebe, malını getirip "zekâtı al" derken aslında yine bir gelgit arasındaydı, sadece kendini kurtarmaya çalışıyordu. Aynı şekilde münafıkların başı olan İbn-i Selul de ölürken "Resulullah'ın cübbesini bana kefen olarak giydirin" demişti. Allah onun için bir kere münafık buyurdu. Bu yaptığı şimdi tövbe anlamına gelir mi ki Allah onun tövbesini kabul etsin ve kurtulsun!

Allah ayet-i kerimede **"yaratan (yarattığını) bilmez mi (onun gönlündekini bilmez mi)"**[32] buyurmuştur. Allah, kulunun gönlündekini bilir ve muameleyi de ona göre yapar. Dolayısıyla Allah, kulunun gönlündekini bildiği için kuluna gazabı da kalbini mühürlemesi de kulundan razı olması da kulunun gönlündekine göredir. Allah bir başka ayet-i kerimede **"o sana biat edenler, Allah'a biat etmiştir.**[33] **Allah onlardan razı olmuştur"**[34] buyurmuştur. Çünkü Allah onların gönlündekini biliyordu ve onların gönlündekine göre onlardan razı oldu. Allah, Âlim ismiyle kulunu bilmesine göre hareket eder, dolayısıyla Allah Salebe'ye ayrı ve özel bir muamelede bulunmamıştır.

Demek ki Allah gönlümüzdekine göre muamele edip bize ya gazap ediyor ya da bizden razı oluyormuş! Bunu böyle bilip böyle anlamalıyız!

[32] Mulk /14
[33] Fetih /10
[34] Fetih /18

"ALLAH'IM BEN SENİ ÇOK SEVİYORUM, SEN ŞEYTANA LANET ETSEN DE SIRF SEN YARATTIĞIN İÇİN ŞEYTAN DA KABULÜMDÜR" GİBİ ŞEYTANİ BİR DÜŞÜNCENİN CEVABI NEDİR?

Evet, bu tam da şeytani bir düşünce, kulu yolundan saptırmak için şeytanın sarf ettiği bir sözdür. Bununla beraber Allah, şeytanı özel bir varlık olarak yaratmamıştır. Şeytan da iblis de cinlerdendir. İblis bir tanedir, şeytan ise cinlerden iblise uyan kâfirlerdir.

İblis, insanları ve kendisinden olan cinleri yoldan çıkarmayı kendine vazife edinmiştir. İnsan da başkalarını yoldan çıkarmaya çalışır, onları Allah'ın gösterdiği yoldan başka bir yola, cehenneme, günaha davet ederse o da şeytan olmuş olur.

Şeytan denince, Allah'ın rahmetinden mahrum olanı anlamak gerekir. Şeytan, rahmetten mahrum olmaya davet eder; çünkü cennete gitmek Allah'ın rahmetiyledir.

İnsanı da cinleri de yaratan Allah'tır; ama tercih onlara aittir, gidecekleri yolu kendileri tercih eder. Ya peygambere uyar, peygamberlerin kazandığı nimetleri, cenneti, Allah'ın rızasını, dostluğunu kazanır ya da iblise uyar böylelikle Allah'ın rahmetinden onun gibi mahrum kalırlar.

Bununla beraber iblis de Hz. Âdem de Allah'a karşı gelmiş; ama Hz. Âdem tövbe ederken iblis tövbe etmemiştir. Şayet iblis de tövbe etseydi Allah Hz. Âdem (a.s.)'ın tövbesini kabul ettiği gibi onun da tövbesini kabul ederdi; fakat iblis tövbe etmek yerine

Allah'a **"beni saptırmana karşılık ben de onları saptıracağım"**[35] dedi. Dolayısıyla suçunu, sapışını Allah'a attı ve Allah'ı suçladı.

Kim böyle yaparsa iblisin durumuna düşer. "Allah bana böyle muamele etti, Allah böyle yaptı" demek insanın kendi yaptıklarından dolayı sorumluluğunu kabul etmemesi demektir. Oysaki insan yaptığından sorumludur. Allah, insana yolu göstermiş ve "tercih senindir" demiştir. Dolayısıyla kişi kendi tercihini kendisi yapar. Eğer Allah'ın gösterdiği yolu tercih etmezse bu durumda ters tarafı tercih etmiş olur.

Allah saf güzelliktir, saf rahmettir, saf hayırdır, saf muhabbettir, bütün muamelesi de böyledir. Bununla beraber aydınlığın, nurun olmadığı yerde karanlık vardır, rahmetin olmadığı yerde şeytanlık, iblislik vardır, zulüm vardır. İkramın olmadığı yerde de mahrumiyet vardır. İnsan, Allah'tan kaçarsa ters tarafa düşer, Allah'ın verdiği güzelliği kaybedince orada çirkinlik olur. Allah çirkinlik yaratmamıştır, güzellik olmayınca çirkinlik olur. İnsan da Hz. İnsan olmayınca hayvandan daha aşağı olur. Bu yüzden "ben şeytanı da severim" demek, "ben şeytanlığı da severim" manasına gelir.

İblis de daha önce iman ettiğini iddia eden ibadet ehli biriydi. Bununla beraber cinlerdendi, Allah onu da tıpkı insanlar gibi kulluk için yaratmıştı; ama iblis ilahlık tasladı ve Allah'a "sen bilmiyorsun ben biliyorum, Âdem secdeye layık değildir" dedi.

Peki, insanlar arasında da böyle bir durum var mıdır?

[35] A'râf /16

Evet, vardır. Eğer biri karşısındaki insanın büyüklüğünü, onun Hz. İnsan olduğunu kabul etmiyorsa, ona böyle muamele etmiyor, böyle bakmıyorsa, o da insanı secdeye layık görmemiş demektir. Allah bu kıssadan bize nasıl bir bakışa sahip olmamızı öğretip "sakın böyle bir yanlışa düşmeyesiniz, insanı etten ve kemikten bir varlık olarak görmeyesiniz, ona menfaat gözüyle bakmayasınız, benim onun üzerinde bir muradım vardır. Ben onu bana âbd olsun, halife olsun, ayna olsun diye yarattım" buyuruyor.

Bize düşen; insanları Allah'a halife olmaya, ayna olmaya davet edip onlara bu konuda yardım etmektir. Allah ayet-i kerimede **"yerde, gökte her ne varsa hepsini insanın hizmetine verdim"**[36] buyurur. Başka bir ayet-i kerimede de "**and olsun ki biz insana şerefini indirdik"**[37] buyurmuştur. Allah, bu şerefi taşımamızı istiyor. İşte, Kur'an insana bu şerefini teslim eder.

Allah'ın ilk emri oku emridir. **Ikra' bismi rabbikellezî halak:**[38] "Yaratan rabbinin ismiyle oku." Yani "kendini, kâinatı, varlığı, Allah'ın indirdiği ayetleri oku, her şeyi bir ayet olarak oku." Okumadan anlaşılmaz, anlaşılmadan iman edilmez. Vesveseyle, şüpheyle iman olmaz.

Sorulan nasıl bir soru olursa olsun o soruya mutlaka cevap vermemiz gerekir. İblise ve şeytana da cevap vermemiz gerekir. Şayet cevap veremezsek yenilgiyi kabul etmiş oluruz. Allah her

[36] Câsiye /13, Lokman /20
[37] Enbiya /10
[38] Alak /1

soruya cevap vermiştir, bu yüzden her sorunun mutlaka bir cevabı vardır.

DOMUZ HARİCİNDE ETİ HARAM OLAN BAŞKA BİR HAYVAN VAR MIDIR?

Allah ayet-i kerimede **"leş, kan, domuz eti bir de Allah'tan başkasının adına kesilmiş hayvanın etini yemek haramdır. Mecbur kalındığında aşırı gitmemek kaydıyla bunlardan yerse ona günah yoktur"**[39] buyurmuştur.

Herhangi bir konuda mecbur kalınmışsa; yani ölüm tehlikesi varsa Allah kolaylık tanır. Dolayısıyla kişi zahiri konuda kendine güç yetiremeyebilir. Allah bundan dolayı domuzun, leşin ve Allah'tan başkası adına kesilmiş hayvanın bile yenilmesini kabul eder, kişiyi o anda sorumlu tutmaz; ama Allah şirk konusunda asla mazeret kabul etmez; çünkü şirk, insanın elinde olan bir şeydir, gönülle ilgili bir meseledir. Bu yüzden kişi "ben yapamadım, iman edemedim, Allah'a isyanda, ona itiraz etmekte, sabretmemekte kendime güç yetiremedim" diyemez.

Peki, domuz dışında yenilmesi haram olan başka bir hayvan eti var mıdır?

Sahabeden biri Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'e *"Allah'ın haram kıldığı başka hayvanlar da var mıdır" diye sorar. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz ise "Allah'ın haram kıldıkları leş, kan, domuz eti bir de Allah'tan başkasının adına kesilmiş hayvanın etidir"* buyurur.

[39] Bakara /173

Bununla beraber Allah bir kısım hayvanın etini yeme konusunda tercih hakkını insana bırakmıştır. Bunlara da zararlı veya faydalı denir; ama haram denmez.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz başka bir hadis-i şerifinde "*etinin yenmesi gereken hayvanlar, çift tırnaklı olanlardır. Tek tırnaklı olanları yemeyin*"[40] buyurmuştur. Bununla beraber kişi mecbur kalırsa Allah haram kılmadığı için onları da yiyebilir. Bütün hayvanlar için bu kural böyledir.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz bir şeyi kendi başına haram kılma yetkisine sahip olmadığından dolayı Allah neyi haram kılmışsa Resulullah (s.a.v.) Efendimiz de onu haram kılar; ama zaman zaman herhangi bir şeyi yasaklayıp sonra onu serbest bırakabilir. Faydalı olanı ya da zararlı olanı söyleyebilir, bu başka bir şeydir.

Mesela; Resulullah (s.a.v.) Efendimiz bir yere yemeğe gittiğinde ona keler (kertenkele) eti ikram edilir. Tam elini uzatırken orada bulunanlardan biri *"ya Resulullah! Onun ne eti olduğunu biliyor musun"* der. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz de *"ne etidir"* diye sorar. O sahabe de "*bu keler etidir"* diye cevap verir. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz etin keler eti olduğunu öğrenince elini geri çeker. O çekince sahabe de elini geri çeker. Bunun üzerine Resulullah (s.a.v.) Efendimiz *"siz yiyebilirsiniz, ben yemeye alışık olmadığım için bunu yiyemiyorum. Siz buna alışıksanız yiyin, haram değildir"*[41] buyurur.

[40] Müslim, Sayd, 15, 16; Ebu Davud, At'ime, 32; Tirmizi, Sayd, 9, 11
[41] Ebu Davud, Et'ime, 27; Daremi, Sayd, 8

Sonuç itibariyle Allah'ın haram kıldığı et dışında başka bir et için haram denmez. Sadece zararlı veya faydalı denebilir. Allah'ın bu konudaki ölçüsü böyledir.

DÖVME YAPMAK HARAM MIDIR?

Dövme yapmaya haramdır diyebilmek için Allah'ın bunu haram kılmış olması gerekir. "Dövme yapmak haramdır" diyenler buna insanın kendisine azap etmiş olmasını gerekçe gösterirler. Hatta dövme yapmış birinden yaptığı dövmeyi çıkarmasını isterler; ama bunu yapmak o kişi için ayrı bir azap olur. Bu yüzden "dövme yapmak haramdır" demek yerine "dövme yapmak doğru değildir" demek gerekir.

Kişi dövme yaparak hem kendine azap etmiş hem de Allah'ın yaratmış olduğu vücudu herhangi bir şekilde değiştirmiş, üzerinde değişiklik yapmış olur. Biri bunun doğru olmadığını bilmeden dövme yapmışsa herhangi bir sorun olmaz; çünkü onunla abdest de alınır, gusül de yapılır. Nasıl ki elimize kına yakıyorsak, o da geçici olsa bile uzun bir süre elimizde kalıyor ve herhangi bir şeye mani olmuyorsa dövme de aynı şekilde gusül ve abdeste mani olmaz.

Kulun mutlaka haddini bilmesi gerekir. Allah ayet-i kerimede **"kimdir o dilini evirip, çevirip (kıvırıp) şu helaldir, bu haramdır diyen"**[42] buyurur. Biri Allah adına konuşursa ve Allah'ın söylemediği bir şeyi söylerse Allah ona mutlaka gazap eder, onu lanetler. Bu yüzden haram olan bir şeye helal demek nasıl ki

[42] Nahl /116

küfürse helal olan bir şeye de haram demek aynı şekilde küfür olur. Bu konuda dikkatli olmamız gerekir. İşte, bu yüzden dövme yapmak haramdır demek yerine dövme yapmak zararlıdır, iyi değildir, doğru değildir, güzel değildir demek gerekir.

ALLAH'IN HUZURUNDA NASIL DURMAMIZ VE KENDİMİZİ ALLAH'IN HUZURUNDA NASIL GÖRMEMİZ GEREKİR?

Kulun, bu konuda herhangi bir şeyi düşünmesi, tefekkür etmesi doğru değildir. Herkes rabbini bildiği kadarıyla iman eder ve herkes iman ettiği rabbinin huzurundadır.

Kulun, rabbinin huzurunda öncelikle söylemesi gereken şey "ben, beni yaratan rabbimin huzurundayım. Beni yaratan, bütün nimetleri bana ihsan eden odur, kendinden bana hayat veren, varlık veren, güzellik veren, isimlerini veren odur ve ben bütünüyle ona aidim" demesidir. Kulun, bütünüyle Allah'a ait olduğunu, gayesinin Allah'a âbd olmak, iman etmek, Allah'ı sevmek olduğunu bilmesi ve öncelikle kendi üzerinden sonra da bütün varlık üzerinden rabbini sevmesi gerekir. Kul, rabbinin işini anladıkça, hikmetle bakıp o hikmeti gördükçe rabbini sever.

RABITA İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİNİZ NELERDİR?

Rabıta; gönlü rabt etmek, hatırlamak, unutmamak ve gönül itibariyle beraber olmak demektir. Rabıta; aynı zamanda bir Allah dostunu hatırlayıp ona uymaya, onun gibi olmaya çalışmaktır. Bu durum kula Allah ile beraberliği ve kulluğu kazandırır.

Rabıtanın bir manevi boyutu bir de herkesin anlayacağı şekilde zahiri boyutu vardır.

Rabıtanın zahiri boyutu nasıldır?

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz bir hadis-i şerifinde "*salihler hatırlandığında, oraya Allah'ın rahmeti iner*"[43] buyurur. Demek ki sadece hatırlamakla bile Allah'ın rahmeti iniyormuş! Ama Allah'ın sevmediği birini hatırladığımızda Allah'ın rahmeti inmez.

Peki, rabıtanın manevi boyutu nasıldır?

Rabıta yapılan kişi bir Allah dostuysa yapılan bu rabıta kişinin üzerindeki nefis perdesini, benlik perdesini nurlandırır ve kaldırır. Allah'ın nuru bütün şiddetiyle onun üzerinde tecelli eder. Kişi sadece onu düşünmekle, gönlünü onunla beraber eder ve ruhları beraber olur. Böylelikle o Allah dostunun üzerine tecelli eden Allah'ın nuru onun da üzerine tecelli eder. Birinin mürşidini düşününce muhabbete gark olması ve farklı bir hal alması da bundan dolayıdır. Bu, işin manevi boyutudur ve anlasak da anlamasak da bu böyledir. Dolayısıyla salihler anıldığında kişi Allah'ı hatırladığı için o gönüle Allah'ın rahmeti iner.

Bununla beraber rabıtaya şirk diyenler de vardır. Diyelim ki bir Allah dostunu, bir veliyi veya bir peygamberi düşünmedik. Bu durumda neyi veya kimi düşünürüz? -Herhangi birini ya da yanlış şeyleri düşünürüz. Dolayısıyla rabıta aynı zamanda kişiyi yanlış düşüncelerden, nefsani düşüncelerden alıkoymuş olur. Şeytan da "onu düşünme, beni düşün, benim sana gösterdiğim fikirlerle meşgul ol" diye insana vesvese verir. Şimdi hangisi doğru oldu, bir

[43] Keşfü'l-Hafa, 2, 70

Allah dostunu düşünüp onun gibi olmaya çalışmak mı yoksa başka şeyleri düşünmek mi! Allah bize akıl vermiştir, bu yüzden aklımızı sonuna kadar kullanmamız gerekir.

MUHAMMED HÜSEYİN (R.A.) HOCAMIZA NASIL TABİ OLURUZ?

Tabi olmak; tabi olmayı istediğimiz kişinin kulluğunu kabul etmek, ben de onun gibi bir kul olmak, onun iman ettiği gibi iman etmek, onun Allah'a teslim olduğu gibi teslim olmak, Allah'a karşı edepli olduğu gibi edepli olmak, Allah'ı bildiği, tanıdığı ve sevdiği gibi Allah'ı bilip, tanıyıp, sevmek istiyorum demektir.

Kişi bunu söylediğinde karşısındaki kişiyi mürşidi olarak kabul etmiş olur. Eğer kişi Mürşid-i kâmil olmayan, veli olmayan biri için "ben de onun gibi olmak istiyorum" derse o kişi de onun mürşidi olmuş olur. Tabiyet, tabi olmak böyledir.

Tabi olmak aynı zamanda mürşidinin izinde adım adım yürümektir. Eğer mürşidimiz Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'e tâbi olmuş, onun izinde yürüyorsa biz de mürşidimize tabi olduğumuzda, ona uyduğumuzda Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'e uymuş oluruz. Dolayısıyla Allah'ın kitabına, Kur'an'a uymuş oluruz. Zaten mürşitten gaye; kul olabilmek için Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'e tabi olmak, onu örnek almak ve Allah'ın kitabına uymaktır.

MELAMİLİK HAK YOL MUDUR?

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz bir hadis-i şerifinde "*her gönülden Allah'a bir yol gider*" buyurur. Bu yol özel olan yoldur.

Bir ana cadde, Allah'ın şeriatı vardır bir de o ana yolda, şeriatta yürürken her gönülde Allah'a giden özel bir yol vardır; yani kişi o yolu özel olarak kendisi gider.

Kişinin fıtratı nasılsa yolu da ona göre yürür. Dolayısıyla biri koşarak, biri yaya olarak, biri düşe kalka, biri de yürürken dinlene dinlene yürür.

Bununla beraber yolların çok olması o yolu yürüyenlerin gönül hallerinin farklı farklı olmasından dolayıdır. Bu yüzden bu yollardan birine hak, ötekine batıl demek doğru değildir.

Melamilik, bu yolda yürüyenlerin kendini levm ettiği zor bir yoldur; çünkü insanın kendi nefsini levm etmesi kolay bir şey değildir. Mesela; birinin en güzel ve en doğru yaptığı halde ve örnek olması gerekirken kendini yanlış yapıyormuş gibi göstermesi, kibirden korunmak için "ben kötü bir haldeyim" demesi zor bir şeydir.

Peki, kişi bunu neden yapar?

Nefsinin herhangi bir şekilde benlik üretmemesi, "ben" dememesi, insanların onu takdir etmemesi için yapar; çünkü insanlar onu takdir ederse o kişinin benliğe ve kibre düşme tehlikesi vardır.

Kendini levm etmek, küçümsemek, övülmeye müsaade etmemek Melamilik yolunun önemli bir özelliğidir. Bize sorulsa biz bunun tam tersini düşünüyoruz; çünkü insanların birbirine

örnek olması gerekir. Öyle ki insanın birine baktığında "bu ne güzel bir mü'mindir, ben de böyle olmak istiyorum" demesini istiyoruz.

Bu, Melamilik yolu yanlış bir yoldur demek değildir. Aksine bu yolu takip etmek çok zor bir şeydir ve nefis bu yolda büyük zorluklar, sıkıntılar çıkarır.

Her ne olursa olsun bizim için mutlaka bir ölçü olmalıdır. O ölçü de Resulullah (s.a.v) Efendimizdir. O ne yapmışsa, nasıl yapmışsa en doğru yol, en kestirme yol odur, bunu da böyle bilmemiz gerekir. Hangi yol Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in yoluna daha çok benziyorsa, tercih etmemiz gereken de odur. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz sahabesini Kur'an ile güzel ahlakıyla, örnek ahlakıyla, rahmet oluşuyla, hoşgörü göstermesiyle, halim, rauf ve rahim oluşuyla yetiştirmiş ve büyütmüştür. Bize de düşen böyle bir yolu tercih etmektir.

Bize göre kâmil yol Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in yoluna en çok benzeyen yoldur. Bununla beraber Melamilik yolu da Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in yoluna benzeyen hak bir yoldur. Sonuç olarak hangi yoldan gidersek gidelim onun hak olması gerekir.

GÜNAHLARIMIZ NE ZAMANDAN İTİBAREN YAZILMAYA BAŞLAR?

Âlimlerimize göre biri buluğa erdiği andan itibaren, bize göre ise çocuk anne karnındayken günahları yazılmaya başlar.

Peki, anne karnında günahlar nasıl yazılmaya başlar?

Çocuk anne karnındayken annesinin üzülmesinden, ağlamasından, sıkıntısından ve mutluluğundan mutlaka etkilenir. Bunun sonucunda da onda benlik oluşmaya başlar. Mesela; çocuk doğduktan sonra kendini bilmeye başladığı için annesinin memesini hemen emmeye başlar. Bir süre sonra annesi için "bu bana aittir" der, annesini kıskanmaya başlar. Başka çocuklar annesinin kucağına gittiğinde hemen itiraz eder, ağlar. Daha sonra birçok şey için "şu benimdir, bu oyuncak benimdir" demeye başlar ve onda benlik oluşur. Zaten bizim nefis dediğimiz şey aslında benliktir. Biz bu hallere günah demesek de bunlar çocuğun gönlünde perdeler oluşturur.

Bir de anne ve babalar çocuklarını büyütüp yetiştirirken çocuklar anne, babalarından etkilenir. Çocuğun yaptığı kötülükler günah olarak yazılmasa da onun gönlüne yazılır. Çocuk büyüdüğünde de annesi, babası, kardeşleri, arkadaşları onun gönlüne yine bir şeyler yazar. O anda çocuğun bunları gönlüne alıp almama konusunda bir tercihi de vardır.

Bunu nerden anlarız? Mesela; çocuğa bazen "şunu şöyle yap" deriz; ama o tam tersini yapar. "Ben sen değilim, ben benim. Senin söylediğini yapmak zorunda değilim, ben senden ayrı bir varlığım, senin aklınla hareket etmek, her söylediğini kabul etmek zorunda değilim" der. Bunları söylerken aynı zamanda tercihini de yapmış olur. Bu fıtratı Allah ona vermiştir. Bu yüzden kendisi için doğru veya yanlış olanı kabul eder, buna karar verebilecek güçtedir.

Genel olarak baktığımızda kimi çocuklar çok mülayim, çok merhametli, söz dinleyen ve yardımseverdir, kimi çocuklar ise tam tersidir. Kimi sıkıntı yaşar, öteki nimet içindedir, kimi hastalık

yaşar, öteki hiç hasta olmaz. Dolayısıyla hem zahiri hem de manevi olarak aralarında fark vardır.

Bir çocuk buluğa erince melekler artık onun yaptıklarını yazmaya başlar. Peki, neye göre yazarlar ya da çocuklar doğruyu veya yanlışı neye göre yaparlar? -Çocuğun gönlüne yazılmış olana göre yaparlar. Dolayısıyla doğuştan itibaren, hatta anne karnından itibaren çocuğun gönlüne bir şeyler yazılır. Deftere yazılmaz; ama gönüle yazılır. Daha sonra çocuğun defterine yazılacak olanlar da onun gönül haline göre yazılanlardır. Bu yüzden çocuklarımızı yetiştirirken onları Allah'a kul olarak hazırlamamız, öyle yetiştirmemiz gerekir. Öyle ki her konuda Allah ne dediyse hak odur, doğru odur, güzel odur diyebilsin.

Bununla beraber anne ve babaların çocuklarına "bana uy" dememeleri, "Allah böyle emrediyor, hep birlikte Allah'a itaat edelim, resulüne de tabi olalım" deyip onları bu şekilde yetiştirmeleri, aynı zamanda "herhangi bir konuda Allah'ın men ettiği bir şeyi söylediğimde onu yapma" demeleri gerekir. Anne, babalar güzel olmayan bir şey yaptığında "sen bana uyma! Rabbine uy, hep beraber rabbimize uymalıyız. Ben, senin rabbin değilim. İkimizin de rabbi Allah'tır" demeleri gerekir. Eğer çocuğumuzu böyle yetiştirirsek onları aynı zamanda şefaatçi olarak, ümmete imam, önder, hidayetçi olarak yetiştirmiş oluruz.

SABAH NAMAZINA KALKAMIYORUM, NE YAPMAM GEREKİR?

Her şey gönülde ve niyette biter. Mesela; biri akşam uyurken "saat üçte mutlaka uyanmam lazım, uyanmazsam çok büyük bir zarar ederim" derse bunu aklına, beynine ve hafızasına

kaydetmiş olur. O kişinin beyni kendi vücut saatini kurduğu için saat tam üçte uyanır. Bu durum insanın bir özelliğidir. Bu yüzden hangi saatte uyanmak istiyorsak vücut saatimizi o saate göre ayarlamamız gerekir.

Bununla beraber biri "uyansam da, uyanmasam da olur, önemli değil" derse uyanamaz. Sonuç itibariyle kişi "bu benim için olmazsa olmaz olandır, bu saatte uyanmazsam kaybederim" diye bir endişe taşırsa istediği saatte mutlaka uyanır. Kardeşlerimiz bunu bir kere yaptıklarında istedikleri saatte uyandıklarını göreceklerdir.

DÜĞÜNE GİDİP OYNAMAK GÜNAH MIDIR?

Düğüne gitmek veya düğünde oynamak günah değildir. Günah olan şey; kadın ve erkeklerin iç içte olmasıdır. Bu yüzden insanların buna riayet etmesi, kadınlarla erkeklerin ayrı olması, bununla beraber düğünlerde elbette ki sevinilmesi gerekir. Bunu Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in uygulamasından biliyoruz.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in uygulaması nasıldır?

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz de düğünlere gitmiş, Ayşe Annemizle birlikte düğünleri seyretmiştir. Bütün âlimlerimiz bunu zaten bilir. Hatta bir defasında Ayşe Annemiz bir düğündeyken çalgı çalınmayınca Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'e *"sizin düğünleriniz çalgılı olurdu, bunda neden çalgı yok"* diye sormuştur. Dolayısıyla Allah, insanları düğünlerde sevinmekten men etmemiştir, hatta sevinmenin doğru olduğunu, güzel olduğunu söylemiştir.

Bazı insanlar “düğün salonuna gitmek haramdır, davulun, zurnanın sesi haramdır” demekle kendilerine dindar görüntüsü vermeye çalışır. Hatta öyleleri vardır ki kendi çocuğunun düğünü düğün salonundadır diye çocuğunun düğününe gitmez. Oysaki düğün günü sevinilmesi gereken bir gündür. Dolayısıyla düğünde oynamak da düğün salonuna gitmek de haram değildir. Haram olan şey kadınlarla erkeklerin iç içe olmasıdır.

Mesela; bir köyde davullu zurnalı düğün yapılırken köyün imamının davulun ve zurnanın sesinin gitmediği yere kadar köyden uzaklaştığı anlatılır. Bir başkası da davulla, zurnayla düğün yapıldığı için oradaki düğün yemeğinin haram olduğunu söylemiştir. Böyle şeyler haddi aşmaktır. Böyle yapmak; “ya rabbi! Bak ben bunu yapmadım, o yüzden ben cenneti hak ediyorum” manasına gelir; ama Allah bizden canımızı istiyor! Malımızla, canımızla cihad edip, çaba, gayret sarf edip cenneti kazanmamızı istiyor.

Bununla beraber hiç kimse kendi kendini kandırıp kendi kendine din üretip, helal ve haramlar üreterek cennete gidemez. Allah herkesin ne mal olduğunu bilir. Bu yüzden Allah’a karşı edepli olmamız gerekir. Yoksa çalgılı, zurnalı düğünlere giden herkes haram mı işledi, böyle şey olur mu! “Düğüne gitmeyenler kendini kirletmedi, onlar temizdir, cenneti hak etti” demek doğru değildir! Böyle düşünenler sadece şeytanın oyununa gelirler. Bir kardeşimiz sevindiğinde sevincini, sıkıntıya düştüğünde sıkıntısını paylaşmazsak ne zaman kardeşimizin yanında olacağız, kardeşlik bu mudur! Bu yüzden insanlarla beraber olmalı, başkalarının sevincini ve sıkıntısını paylaşmalıyız.

HER NAMAZ KILIŞIMDA GAZ KAÇIRDIĞIMI VE ABDESTİMİN BOZULDUĞUNU HİSSEDİYORUM, NE YAPMALIYIM?

Sahabeler, Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'e böyle bir soru sorduğunda Resulullah (s.a.v.) Efendimiz şöyle cevap vermiştir; *"namaz kıldığınızda abdestinizin sürekli bozulduğunu hissediyorsanız bunu şeytanın hilesi olarak, hatta şeytanın kıl çekmesi olarak anlamanız gerekir. Şeytana bu tavizi vermeyin!"*[44]

Bununla beraber idrarla ilgili bir durum olduğunda ve biri abdestinin bozulduğu endişesini taşıdığında Resulullah (s.a.v.) Efendimiz "*elinizi ıslatıp iç çamaşırınızı bir silkeleyin, zaten çamaşırınızın her tarafı ıslandığından şeytan artık size vesvese veremez, şeytana böyle bir taviz vermeyin"*[45] buyurmuştur. Dolayısıyla böyle bir vesvese karşısında şeytana taviz vermek doğru değildir.

Peki, taviz verirsek ne olur?

Şeytan vesvese vermeye, onu büyütmeye devam eder ve bize ibadetimizi yaptırtmaz. Şayet Resulullah (s.a.v.) Efendimiz böyle söylediyse o halde bize düşen ona tabi olmaktır. Zaten doğrusu da böyledir. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'e tabi olursak şeytanın verdiği vesveselerin, hallerin geçtiğini de görürüz. Gönlümüzün rahat olması lazım. Allah'ın peygamberi nasıl buyurmuşsa bizim de öyle yapmamız ve şeytanı ciddiye almamamız gerekir.

[44] Ahmed B. Hanbel, Müsned, 3, 96
[45] İbn Mâce, Tahâret, 58; Ahmed B. Hanbel, V, 203

İKİ AYRI TARİKAT ARASINDA TERCİH YAPACAK KİŞİ GİRECEĞİ YOLU SEÇERKEN NEYE DİKKAT ETMELİDİR?

Biri bu tercihi fıtratına göre yapmalıdır. Yolların birden fazla olması Allah'ın rahmetindendir. Kişinin gönlü hangi yolda yürümek istiyorsa orada yürümelidir. Mesele; Allah'ın rızasını kazanmaktır. Bununla beraber bizim tercihimiz, Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in yoluna en çok benzeyen yol olmalıdır.

KABİR AZABINI ANLATABİLİR MİSİNİZ?

Her şeyin bir örneği mutlaka vardır, kabir azabını da bir örnekle anlatacak olursak; diyelim ki biri kıyamete kadar uyudu ve rüyada birilerinin ona işkence ettiğini, azap ettiğini gördü. O kişi rüyadayken bu azabı ve işkenceyi hisseder, korkar, kaçar, endişe eder. Kabir azabının sadece bu örnekle bile anlaşılması gerekir. Fakat kabir azabının gerçek bir azap olduğunu, rüya olmadığını da unutmamak lazım.

Nasıl ki yatarken bedenimiz dünyadaysa ve ruhumuz başka bir âlemde rüya görüyorsa biz öldükten sonra da bedenimiz dünyadadır; ama ruhumuz kabir âlemindedir; yani orası farklı bir âlemdir ve orada görülen azap da gerçek bir azaptır.

İMKÂNSIZLIKTAN DOLAYI BİR VASİYETİ YERİNE GETİRMEMİŞ BİRİ İÇİN AHİRETTE VEBAL VAR MIDIR?

Allah bizi gücümüzün yetmeyeceği bir şeyden sorumlu tutmaz. Eğer birinin bir vasiyeti yerine getirmeye gücü yetmemiş,

imkânı olmamışsa bundan sorumlu olmaz. İmkânı olduğunda ise vasiyeti yerine getirmesi gerekir.

MÜRŞİD-İ KÂMİLİ KABUL ETMEYENLER VEYSEL KARANİ HAZRETLERİNİ ÖRNEK GÖSTERİYORLAR. VEYSEL KARANİ HAZRETLERİ BİR MÜRŞİDE TABİ OLMUŞ MUDUR? YOKSA DİREKT PEYGAMBER (S.A.V.) EFENDİMİZ'E Mİ TABİYDİ? BUNU NASIL ANLAMAMIZ GEREKİR?

Veysel Karani Hazretleri, peygamberliğin Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'e geleceğini önceden bilmiş, Allah bunu onun gönlüne vahyetmiştir. Dolayısıyla kul nerede olursa olsun Allah ile muhataptır ve hiç kimse "ben bilmedim, anlamadım" diyemez; çünkü Allah, kulunu başıboş bırakmaz. Bununla beraber Veysel Karani Hazretleri'ne bakıp biri mürşidi olmadan da yetişir diye bir mana çıkarmak doğru değildir; çünkü Allah herkesin gönlüne bir mürşidin sevgisini verir.

Aslında bütün ruhlar Allah'a âşıktır. Kimisi bunun üstünü örtmüş olabilir; ama üstünü tam olarak örtmeyenler Allah'a âşık olduğunu, rabbini aradığını, onu istediğini bilir. Veysel Karani'nin üzerinden anlamamız gereken şey de budur; çünkü o, Allah'a âşık olduğunu biliyordu. Aynı zamanda Allah ona ikram etmişti, Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'e peygamberlik gelmeden önce Veysel Karani Hazretleri ona iman etmişti ve onu bekliyordu.

Bununla beraber Veysel Karani Hazretleri'ne bakınca, insan mürşidsiz de yetişir demek yerine Allah, kuluna bir şekilde mutlaka öğretir demek ve böyle anlamak daha doğru bir bakıştır. Eğer kişinin imkânı yoksa uzaktan da hiç görmeden de birine tabi

olabilir; ama böyle bir imkân olduğu halde tabi olmamak bahane üretmektir.

Bunun yanı sıra bazı insanlar “ben Üveysilik yolundan gidiyorum, benim mürşidim olmasa da Allah beni yetiştirir” gibi bahaneler üretir. Bu asla doğru değildir, bu, şeytanın kandırmasıdır. Birinin önünde yemek varken “ya rabbi! ben yiyemiyorum, sen beni doyur” demesi edebe ne kadar aykırıysa, bir Mürşid-i kâmile ulaşma imkânı varken “ya rabbi! Beni mürşid olmadan yetiştir” demek de edebe o kadar aykırıdır.

BAŞKA BİRİNE TABİYİM; AMA SİZİN SOHBETLERİNİZİ ÇOK SEVİYORUM. GÖNLÜMÜ TAMAMEN ALLAH'A DÖNDÜRÜP O AŞKI, MUHABBETİ NASIL YAŞAYABİLİRİM?

Her gönülden Allah’a bir yol gider. Kim nerede Allah’a gidebiliyorsa onun yeri orasıdır, fıtratına da orası uygundur. Mesele kulun, Allah’a gitmesi, o aşkı ve muhabbeti yaşamasıdır.

Aşk, muhabbet ve iman neye göredir?

Elbette ki kişinin marifetine göredir; yani kişi, Allah’ı tanıdığı kadarıyla ona âşık olur, Allah’ı bildiği kadarıyla onu sevebilir. Bu yüzden biri aşkını, muhabbetini, imanını arttırmak istiyorsa öncelikle marifetini arttırmaya çalışmalıdır. İşte bundan dolayı Allah’ın ilk emri okudur, kulun da öncelikle okuması gerekir.

Peki, kulun neyi, nasıl okuması gerekir?

Kul, neyi okursa okusun onu Allah adına okumalıdır. Okudukça marifeti; yani imanı, aşkı, muhabbeti artar ve her zerresi aşkla dolar.

Kul, rabbini tanıdıkça, rabbinin kendisine kendisinden daha yakın olduğunu bildikçe, rabbinin ona şah damarından daha yakın olduğunu[46] ne yana dönerse dönsün Allah'ın vechinin orada olduğunu[47] nerede olursa olsun, ister tek başına ister başkalarıyla beraber olsun her anda Allah'ın huzurunda olduğunu[48] tattıkça Allah ile beraber olur. Böylece neye bakarsa baksın onu bir ayet gibi okur, bu da onun muhabbetini arttırır, her zerresine tecelli eder, benliğini yakar.

Birinde muhabbetin olması için o kişide ilmin, bilginin, marifetin ve hikmetin artması gerekir. Bunun için de o kişinin El Esmau'l Husna'yı anlamaya çalışması, Allah'ın isimleri üzerinde tefekkür etmesi, rabbini, rabbinin ayetlerini dinlemesi gerekir. Bu, yer, gök ayetleri, insan ayeti veya Allah'ın inzal ettiği, vahyettiği Kur'an ayetleri olabilir, hiç fark etmez, her birini Allah'ın ayeti olarak okuyup tefekkür etmesi gerekir.

Allah ayet-i kerimede **"onlara Allah'ın ayetleri okununca imanlarını artırırlar"**[49] buyurur. Yani kişinin imanı arttıkça muhabbeti, aşkı artar ve her zerresi muhabbetle dolar, tabiri caizse o kişi artık aşk olur.

BAYANLARIN SİZİN ELİNİZİ ALDIĞINI GÖRDÜM, BU ŞER'İ OLARAK DOĞRU BİR ŞEY MİDİR?

Kardeşimiz yanlış görmüştür. Biz umredeyken kardeşlerimize zemzem suyu dağıtmıştık. Gördüğü görüntü de;

[46] Kaf /16
[47] Bakara /115
[48] Sebe /46
[49] Enfâl /2

biz bayan kardeşlerimize bardak uzatırken kardeşlerimizin bardağı aldığı sırada çekilen bir görüntüdür.

Peki, neden kendi elimizle zemzem suyu dağıttık?

Herkes bizim ümmetin ve bize tabi olanların hizmetçisi olduğumuzu bilsin diye öyle yaptık, suyu bu yüzden biz dağıttık. Bunu zemzem suyu dağıtırken orada da söyledik.

İki türlü bakış vardır; biri güzel olan rahmani bakış, biri de nefsani bakıştır. Rahmani bakışla bakan biri güzel bakar, güzelliği görmeye çalışır. Güle bakan gülü görür, dolayısıyla gönlü gül bahçesine döner. Bununla beraber bir de dikene bakmak vardır. Gülü görmezden gelip dikeni görmek bize bir şey kazandırmaz, aksine gönlümüzü dikenliğe çevirir.

Kime bakarsak bakalım mutlaka Allah'ın o kişi üzerindeki isimlerinin tecellisine, güzelliğine bakmamız lazım ki gönlümüz gül bahçesi olsun. Dolayısıyla bütün insanlara bakarken, her birini Allah'ın tecelli ettiği güzellikten dolayı sevip onlara destek olup yardım etmeye veya öğrenmeye, anlamaya çalışmamız gerekir. Bir de kardeşlerimiz bir konuda hüküm verirken su-i zanın haram olduğunu bilmeli, hükmü de buna göre vermelidir.

ALLAH'IN HÜKMÜYLE İDARE EDİLMEYEN BİR DEVLETTE CUMA NAMAZI KILINIR MI?

Allah'ın hükmüyle devlet idare edilmez. Allah'ın hükmü gönüllere ne zaman hükmederse devlet o zaman Allah'ın hükmüyle iş görür. Allah ayet-i kerimede **"Allah'ın indirdiğiyle**

(hükmüyle) hükmetmeyenler kâfirlerin ta kendisidir"[50] buyurur. Bu ayeti sadece devlete bağlamak, ona mal etmek doğru değildir.

Her birimizin önce kendine bakması gerekir. Kendi vücut ülkemize Allah'ın hükmüyle hükmediyor muyuz, yoksa biraz Allah'ın hükmüyle, biraz da şeytanın vesvesesiyle mi hükmediyoruz! Önce kendimize bakarak Allah'ın hükmüyle hükmetmemiz gerekir. Şayet kendimize Allah'ın hükmüyle hükmetmezsek Kâbe'de de olsak cuma namazımız kabul olmaz. Bunu da böyle anlamak gerekir.

Bununla beraber bir yerde cuma namazını kılmaya mani bir şey yoksa; yani oradaki idareciler buna müsaade etmişse, herhangi bir şekilde mani olmuyorlarsa orada cuma namazı kılınmalıdır. Hiçbir mani olmadığı halde kişi cuma namazını kılmazsa bu durumda mesul duruma düşer.

Dolayısıyla vakti geldiğinde öğle namazı yerine cuma namazını kılıp bir de hep birlikte toplanılması gerekir; çünkü cuma, mü'minlerin toplantı günüdür. Bir de cami imamlarının atamasını devlet yapıyorsa ve buna rağmen biri çıkıp "burada cuma namazı kılınmaz" derse o kişi kendi kendini kandırmış ve cuma namazından, toplantıdan mahrum kalmış olur.

[50] Maide /44

RABITA TAM MANASIYLA NASIL YAPILMALIDIR? ÇEKİLEN ZİKİRLERİN KALBEN SÖYLENMESİ YETERLİ MİDİR, YOKSA SESLİ BİR ŞEKİLDE DE SÖYLEMEK GEREKİR Mİ?

Çekilen zikirlerin kalben söylenmesi yeterlidir; ama dille sesli bir şekilde yapılması nur üstüne nur olur. Dolayısıyla yapılan zikirlere dilimizin de iştirak etmesi daha doğrudur. Allah ayet-i kerimede namaz için **"içinden, yalvararak ve korkarak, yüksek olmayan bir sesle sabah, akşam rabbini zikret"**[51] buyurur. Yani yüksek olmayan bir sesle ve bütünüyle de sesini kısmadan rabbini zikret buyurdu Allah. Nasıl ki namaz kılarken yüksek olmayan bir sesle, sesimizi de tam olarak kısmadan, kendi sesimizi duyacak kadar bir sesle Allah'ı zikrediyorsak, dua ediyorsak, ayetleri okuyorsak, zikri de böyle yapmamız gerekir.

Allah başka bir ayet-i kerimede **"ayaktayken, otururken ve yan üzeri yatarken Allah'ı zikredin"**[52] buyurmuştur. Yani ağzımız kapalıyken dilimizin kıpırdaması bile zikir için yeterlidir. Bu şekilde dilimizi zikre alıştırmış oluruz.

Rabıta; gönül beraberliği demektir. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz "*kişi sevdiğiyle beraberdir*"[53] buyurur. Başka bir hadis-i şerifinde de *"kişi arkadaşının dini üzeredir*"[54] buyurmuştur. Dolayısıyla rabıta; gönlün beraber olmasıdır, rabıta kurduğumuz kişi için "ben de onunla beraber Allah'a gidiyorum, onun iman ettiği gibi iman ediyorum, onun kul olduğu gibi kul olmaya çalışıyorum" demektir.

[51] A'râf /205
[52] Nisa /103
[53] Buhari, Edeb, 96; Müslim, Birr, 165
[54] Ebu Davud, Edep, 19; Tirmizi, Zühd, 45

Peki, bunun bir adım ötesinde ne vardır?

Bunun bir adım ötesinde "ben yokum o var" demek vardır ki bu da "kendi bildiğimi, nefsimi değil de onun halini kabul ediyorum ve öyle olmak istiyorum" manasına gelir.

Yolu yürümeye başladığımızda ve yolculuk esnasındaki merhaleler de farklı farklıdır. Yolculuk boyunca Allah farklı haller ihsan eder, ikram eder. Yolu yürüdükçe bunları hep beraber tadıp yaşayacağız ve göreceğiz inşallah.

BERZAH ÂLEMİNİ DAHA KAPSAMLI ANLATABİLİR MİSİNİZ?

Berzah; hem dünya ile ahiret arasındaki ara âlem hem de öldükten sonra bulunduğumuz âlemdir. İnsanlar öldükten sonra ruhları berzah âlemine gider. Bununla beraber ruhların yukarıdan aşağıya kadar menzilleri vardır. Tabir-i caizse bu âlemdekilerin pencereleri vardır.

Bunun yanı sıra Resulullah (s.a.v.) Efendimiz berzah âleminin İsrafil (a.s.)'ın üfleyeceği Sûr olduğunu söyler. İsrafil (a.s.) Sûr'a üfürünce bütün ruhlar aşağı dökülür.

Berzah âleminde cehenneme gidenler en aşağıda olduğu için cehennemi seyreder, yukarıda duranlar da cenneti seyreder. Cennet en yukarıda, cehennem de en aşağıdadır.

Allah ayet-i kerimede **"cehennemliklerin kitapları siccindedir**[55] **cennetliklerin kitabı da iliyyindedir. İliyyin nedir biliyor musun? O, iyilerin defterinin olduğu yerdir. Onları**

[55] Mutaffifin /7

mukarrebun olanlar (Allah'a yakın olanlar) görür"[56] buyurur. Bu söylediklerimizin hepsi berzah âleminde, o ara âlemdedir. Kıyamet vakti gelip Sûr'a üfürüldüğünde bütün ruhlar oradan dünyaya iner ve kendi bedenlerine girip kıyamet yerine doğru yürürler.

Bununla beraber her âlemin belli bir vakti vardır. Sûr'a üfürüldüğünde dünya yok olur ve yer yeni bir yer, gök yeni bir gök olur. Allah ayet-i kerimede **"o gün yeryüzü rabbinin nuruyla aydınlanır"**[57] buyurur. Allah o âlemi yok edip yerine başka bir âlem yaratır. Sûr'a üfürülünce o âlem de yok edilmiş, yeni bir âlem yaratılmış olur.

AKLIN YETMEDİĞİ BİR YERDE ZOR BİR DURUMDA KALINIRSA KALBE GÖRE KARAR VERMEK DOĞRU MUDUR?

Göz için ışık neyse, akıl için de vahiy odur. Bu yüzden aklın mutlaka kalbin ve vahyin ışığında çalışması, görmesi gerekir. Zira vahiy olmazsa akıl karanlıkta kalır. Nasıl ki göz karanlıkta kalınca görmüyorsa vahyin ışığı, ayetlerin nuru olmayınca ve ayetlerle görmeyince kul da karanlıkta kalır, doğruyu göremez, anlayamaz.

İster aklımıza isterse de gönlümüze gelen bir konuda karar verirken verdiğimiz karar ne olursa olsun kararımız vahye uyuyorsa doğru, uymuyorsa yanlıştır. Diyelim ki; aklımız bir konuda bize doğru tercih yaptırmadı. Bu durumda yapmamız gereken şey gönlümüze sormaktır.

Peki, nasıl bir gönüle sormak gerekir?

[56] Mutaffifin /18-21
[57] Zumer /69

İman dolu, rabbinin rızasını isteyen bir gönüle sormak gerekir. Zaten derdi Allah'ın rızası olan bir gönül kesinlikle yanılmaz.

Bununla beraber Resulullah (s.a.v.) Efendimiz bir hadis-i şerifinde *"fetva verenler sana fetva verse de sen fetvayı kendi gönlünden iste"*[58] buyurmuştur. Dolayısıyla biri bir konuda fetva verdiği halde gönlümüz onu kabul etmiyorsa onu yapmamız doğru değildir.

HUŞU İÇİNDE NAMAZ KILMAK İÇİN NE YAPMAK GEREKİR?

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz *"namaz mü'minin miracıdır"*[59] buyurur. Dolayısıyla huşu içinde namaz kılmak için namazın miraç olması; yani gönlümüzün Allah'ın huzurunda durması gerekir. Namaz kılarken "ben Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in miraçta, Allah'ın huzurunda durduğu yerdeyim. Namaz mü'minin miracıysa ben de ordayım, Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in arkasındayım, rabbimle baş başayım" dersek gönlümüze çok derin bir huşu ve haşyet halinin geldiğini görürüz.

Kul kendisini yaratan rabbinin huzurunda olunca huşu içinde olmaz mı! Allah ayet-i kerimede **"Allah'ı zikret, kalbin mutmain olunca kalk namaz kıl"**[60] buyurmuştur. Demek ki namazdan önce Allah'ı zikretmek, tefekkür etmek, "ben birazdan rabbimin huzuruna çıkacağım" deyip gönlü miraca, namaza hazırlamak gerekiyormuş!

[58] Ahmed B. Hanbel,1, 194
[59] El-Münavi, Feyzu'l-Kadir, 1, 497; El-Kari, Şerhu'l- Mişkat, 2, 523; El- Alusi, 6, 361
[60] Nisa /103

Sonuç itibariyle namaza durmadan önce “ben birazdan rabbimin huzuruna çıkacağım” der, gönlümüzü buna hazırlarsak “Allahu ekber” deyip namaza başladığımızda kendimizi huşu içinde, huzurda ve o muhabbetin içinde olduğumuzu görürüz.

BİRİNE ZEKÂT VERDİĞİMİZİ BAŞKALARINA ANLATMAK DOĞRU MUDUR?

Birine hayır olarak bir ikramda bulunup bir şey verdiysek ve bunu Allah için yaptıysak karşılığını da Allah’tan bekleriz, bir başkasına da anlatmayız. Bir başkasına anlatıyorsak gönlümüzde bir sorun var demektir. Bununla beraber başkası da hayır yapsın diye teşvik için onu söylememiz başka bir şeydir; yani birinin başkasının da bu hayrı yapmasına vesile olması nur üstüne nur olur.

Kul bir şey yaptığında önemli olan niyetidir. Dolayısıyla biri verdiği zekâtı başkalarına anlattığında “başkası benim bu yaptığımdan dolayı beni övsün” derse karşılığını Allah’tan beklememiş olur, dolayısıyla yaptığı güzelliğin karşılığını, anlattığı kişinin onu övmesi olarak alır ve sevabını iptal etmiş olur.

Bununla beraber Allah ayet-i kerimede **“yaptığınız iyiliği başa kakarak boşa çıkarmayın”**[61] buyurmuştur. Biri yaptığı iyiliği başa kakmak için ya da insanların kendisini övmesi için yaparsa yaptığı iyiliği de boşa çıkarır; ama birinin niyeti başkalarını da hayra teşvikse bu hayır üstüne hayır olur. Bir de unutmamak gerekir ki bize düşen her zaman hüsn-ü zanla bakmaktır.

[61] Bakara /264

KİMİ İNSANLAR "BEN RESULULLAH (S.A.V.) EFENDİMİZ'E RABITA YAPIYORUM" DİYORLAR, BU MÜMKÜN MÜDÜR? MÜRŞİDİMİZE RABITA YAPTIKTAN BELLİ BİR SÜRE SONRA RESULULLAH (S.A.V.) EFENDİMİZ'E Mİ RABITA YAPMAMIZ GEREKİR?

Birinin "ben Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'e rabıta yapıyorum" diyebilmesi için gönlünün oraya varmış olması, gönül itibariyle Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'le beraber olma gücüne sahip olması gerekir. Bununla beraber birinin mürşidi ona sürekli yol göstermez, örnek olmazsa, yanlış yaptığında "bu yanlıştır" doğru yaptığında "bu doğrudur" demezse, "burada Allah'ın rahmeti, şurada Allah'ın gazabı var" deyip ona yolu göstermezse o kişi yolu yürüyemez, kendi kendini kandırmış olur. Böylece hayale kapılır, hayal kurar, hayali olarak "ben Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'e rabıta yapıyorum" der.

Rabıta, mürşidi sadece düşünmek değildir, ona tabi olmak, ona uymak, onu dinlemek, bir durum karşısında gerektiğinde ne yapacağını ona sorabilmek ve sormaktır. Herhangi bir sorun, sıkıntı yaşadığında ne yapılması gerektiğini bilmektir. Rabıta aynı zamanda kişinin yolu yürürken yaşadığı manevi hali sorup onun Allah'tan mı yoksa şeytandan mı olduğunu bilmesi, bunu öğrenmesidir. Mürşid-i kâmil bunun için gereklidir. Dolayısıyla hiç kimse "ben Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'e rabıta yapıyorum" diyemez, derse kendini kandırmış olur ve yolu da yürüyemez.

Peki, bir mürşide rabıta yapıldıktan belli bir süre sonra Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'e rabıta yapılır mı?

Hayır, kişi rabıtayı Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'e yapmaz; ama gönlü Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in huzuruna vardığında

mürşidi ona bunu zaten söyler. Hatta söylemesine de gerek olmaz; çünkü manevi olarak yolculuk birdir. Kişi yolu mürşidiyle beraber yürür. Bir süre sonra yolu Resulullah (s.a.v.) Efendimizle beraber yürümeye başlar, daha sonra alacağını da Allah'tan alır. Sonuçta gaye Allah'a vasıl olmaktır ve bu yolda mürşid de Resulullah (s.a.v.) Efendimiz de Allah'a vasıl olmak, vuslata ermek için birer vesiledir, vasıtadır.

İKİ GÜN ÖNCE HOCAMIZIN EVİMDE OLDUĞUNU GÖRDÜM, ÖNÜMDEN GELİP GEÇTİ VE NEREDE OLURSAM OLAYIM YÜZÜ HEP GÖZÜMÜN ÖNÜNDEDİR, BU NASIL BİR HALDİR?

Kardeşimiz rabıtayı güzel yapmıştır. Gönül itibariyle mürşidi onun gönlüne aksetmiş ve mürşidiyle bir gönül beraberliği oluşmuştur. Bu hali de gönül beraberliğinden kaynaklanır.

İNSANLARA KARŞI BAKIŞIMIZIN NASIL OLMASI GEREKİR?

İki türlü bakış vardır; biri doğru ve güzel olan rahmani bakış öteki de kötü, şeytani bakıştır. Rahmani olarak bakanlar güle bakar, gülün güzelliğini, Allah'ın kulu üzerindeki güzelliğini görür. Şeytani bakışla bakanlar ise tam tersini yapar, kötü ve yanlış tarafı görür, dolayısıyla güle değil dikene bakarlar. Böyle bakanların gönlü diken bahçesine, güle bakanların gönlü ise gül bahçesine döner. Gönlü gül bahçesine dönenler ümmeti Muhammed'dendir.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz bir hadisinde buyurur; *"geçmiş ümmetlerden biri 'Allah falancayı kesinlikle affetmez, mağfiret etmez' demişti. Bunun üzerine Allah da 'kimdir, Allah falancayı*

mağfiret etmez diyen! Ben onu affettim, bu sözü söyleyenin de amelini iptal ettim' buyurdu."[62] Yani hangi hakla benim adıma böyle hüküm veriyorsun, buyurdu Allah.

Bize düşen; hakkı, hakikati olduğu gibi ortaya koymaktır ve herkes biliyor ki bizim de yaptığımız budur. "Sadece Allah'a âbd olun ve Allah'a hiçbir şeyi şirk koşmayın, la ilahe illallah deyin" deyip daveti böyle yapıyoruz. Zaten bu her şey demektir; çünkü Allah bütün nebilerini, resullerini gönderirken onlara bunu söylemiştir.[63] Bu yüzden Allah'a âbd olmaya davet eden herkes daveti bu şekilde yapar. Bununla beraber bütün ibadetler, güzellikler Allah'ın emridir, Allah'a âbd olmaya davettir. Dolayısıyla insanları Allah'a şirk koşmaktan men edenler davetlerini yaparken Allah'ın emrini yerine getirip insanlara "la ilahe illallah" dedirtmeye çalışırlar.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz yine bir hadisinde *"ahir zamanda Allah'ı anlatan birtakım gençler çıkacak; ama iman onların kursaklarından aşağı inmemiştir"*[64] buyurmuştur. İman; insanları eleştirip, çekiştirip, yermek ve "bunlar cehennemliktir, Allah bunları affetmez" demek değildir. İman; aşktır, Allah'ı sevmek, Allah için sevmektir, insana bakarken onu cennete taşımaya çalışıp "ya rabbi! Ne güzel kulların var" demektir. Allah'ı sevenden daha güzel kim olabilir! Biri "ben mü'minim" dediyse, "la ilahe illallah" dediyse onun kalbini kim açıp bakmıştır yahut kim açıp bakma yetkisine sahiptir!

[62] Müslim, Birr, 137, H. No: 2621
[63] Enbiya /25
[64] Buhari, Menakıb, 25; Ebu Davud, Sünnet, 31

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz *"ben insanların kalbini açıp bakmak için gönderilmedim"*[65] buyurdu. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz hidayete davet eder, kim "la ilahe illallah Muhammed'un Resulullah" derse onu kabul ederdi. Böyle söyleyenleri Resulullah (s.a.v.) Efendimiz kabul etmişse biz nasıl kabul etmeyelim!

Kendi kendine hüküm verip tabir-i caizse Allah adına konuşup "herkes cehennemliktir, kimse bir şey anlatmasın" diyenlere "kimse anlatmasın da sen mi anlatacaksın! Bu halinle mi anlatacaksın! Kime ne anlatacaksın! Kaç kişi seninle beraber hidayeti buldu! Kaç kişinin hidayetine vesile oldun" diye sormak gerekir.

Böyle bir tavır mü'minin tavrı değildir, peygamberi bir tavır değildir, davet böyle yapılmaz. Davet aşkla, muhabbetle, edeple yapılır. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz *"ben güzel ahlakı tamamlamak üzere gönderildim"*[66] buyurdu. Dolayısıyla "ben en güzel ahlaka sahibim" dedi. Bir de Allah ayet-i kerimede **"rabbinin yoluna hikmetle davet et,**[67] **en güzel söz neyse onu söyle. Yoksa şeytan sonra aranızı bozar"**[68] buyurdu. Bu yüzden insanları davet ederken hikmetle davet etmemiz ve en güzel söz neyse onu söylememiz lazım. Birine "sen kâfirsin, sen münafıksın, sen yanlış yapıyorsun, sen cehennemliksin" demekle ona yardım etmiş olmayız, aksine onu kendimizden, kardeşlikten uzaklaştırmış ve

[65] Camiüssağir, 2637
[66] Muvatta, Hüsnü'l-Hulk, 8; Ahmed B. Hanbel, 2, 381
[67] Nahl /125
[68] İsra /53

ona “sen sevilmeye layık değilsin” demiş oluruz. Böyle yapınca da şeytanı davet etmiş oluruz.

Örnek vermek gerekirse; birini yemeğe davet etmek istediğimizde ona “buyurun soframızdan size de ikram edelim, beraber yiyelim” deriz; ama bunun yerine misafirimize “sen açlıktan ölüyorsun, bana muhtaçsın, gel ben seni doyurayım” hatta “haydi, otur gebermemek için ye bakalım” dersek o kişi istediği kadar aç olsun yemeğimizi yemez. Bir de “açım; ama senin gibi namerdin verdiği yemeği yemem” der.

İşte, sohbet etmek, anlatmak da ikram etmektir. Bu yüzden davetimizin de sohbetimizin de mutlaka Resulullah (s.a.v.) Efendimiz’in izinde olması dolayısıyla o nasıl yaptıysa bizim de öyle yapmamız gerekir. Yoksa insanları eleştiren, çekiştiren, küfürle, nifakla, cehennemlik olmakla itham eden biri hakka davet edemez. Tam tersine şeytana tabi olmuş, gönüllere küfrü, nifakı, ayrılığı, düşmanlığı ekmiş olur. Bu nedenle herkes haddini bilmeli ve öncelikle kendine bakmalıdır.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz *“mü’min mü’minin aynasıdır”*[69] buyurmuştur. Mü’min, mü’minin aynasıysa o halde önce kendimizi düzeltmemiz gerekir. Bununla beraber birinde muhabbet yoksa karşısındaki insana bakınca aynadan kendine bakmış olur; yani karşıdan gördüğü yine kendisidir. Dolayısıyla gördüğümüz yanlışlıklar, küfür, gördüğümüz o cehennemlik olan kişi aslında aynadan görünen kendimizdir. Bunu böyle anlamamız ve kendimizi toparlayıp tövbe ve istiğfar etmemiz gerekir.

[69] Ebu Davud, Edeb, 49

DUAYI NASIL ANLAMALIYIZ?

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz *"dua ibadetin özüdür, iliğidir, beynidir"*[70] buyurmuştur. Namaz baştan sona duadır, bütün ibadetler duadır; çünkü neyi istersek isteyelim onu mutlaka Allah'tan, rabbimizden isteriz. Dua ille de bizim isteklerimiz yerine gelsin diye değildir. Dua; kul olduğunu kabul edip Allah'ı da rab olarak kabul etmektir ve bu, imanın bir gereğidir.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz *"Allah ister ki siz ayakkabınızın bağını da ondan isteyesiniz"*[71] buyurmuştur. Bu yüzden küçük büyük ne varsa rabbimizden istememiz gerekir; çünkü Allah dua edenleri sever. Dua kulun kulluğudur, dolayısıyla duayı kul olarak yaparız. Dua aynı zamanda bize manevi olarak kazandırır, kulluğumuzu, imanımızı ve Allah'a yakınlığımızı arttırır. Bununla beraber duayı sadece bir şeyi almak için değil, ibadet olarak, ibadetin özü olarak yapmamız gerekir.

Bazen dua ederiz ve Allah duamızı kabul etmedi deriz; ama bu doğru değildir. Allah duayı reddetmez. Allah ayet-i kerimede **"bana dua edin, duanıza icabet edeyim"**[72] buyurmuştur. Dolayısıyla Allah duaya icabet eder, biz de bunun karşılığında kulluğu, Allah'ın sevgisini, imanı kazanmış oluruz.

Zahiri bir şeyi Allah'tan isterken gönül itibariyle mutlaka "bu benim için hayırlıdır" deyip öyle isteriz. O bizim için hayırlıysa bilelim ki Allah onu bize mutlaka verir; ama hayırlı değilse onu hayırlı zannetsek bile bizim için hayırlı olan duamızın gerçekleşmemesidir. Sonuçta Allah yine bizim için hayrı yaratır,

[70] Tirmizi, Daavât, 1
[71] Ravi: Enes, Hadis No: 1784
[72] Mü'min /60

yine duamızı kabul eder ve hayrı yarattığı, bizi ondan koruduğu için, her hâlükârda duamızı kabul etmiş olur. Bunu böyle anlamak gerekir.

Bir de bazen hiç ummadığımız bir anda Allah bize dua yaptırır, o duayı bize Allah'ın yaptırdığı da gönlümüze gelir. Bazen yaptığımız duanın sonucunda ne olacağını ya da neyi kazanacağımızı bilemeyebiliriz. Allah bu duayı gönlümüze vahyeder ve yaptırır; yani Allah bir nimeti vermek istediğinde bize onun duasını yaptırır ve bize; "kulum bak sen istedin, ben de seni ciddiye aldım ve duanı kabul edip sana bunu ikram ettim" der. Kul bu nimete layık olduğu için Allah ona böyle bir muamelede bulunur. Bu yüzden kula düşen dua edip kulluğunu ortaya koymak, "ben senin kulunum, her şeyin sahibi sensin, ben her şeyimle sana muhtacım" deyip duasını yapmaktır. Allah'ın verip vermeyeceği ise Allah'ın bileceği bir şeydir.

Sonuç olarak Allah bir kulunun duasını kabul edip ona nimet verirse kulun şükretmesi, vermezse de üzülmemesi, "rabbim böyle güzel gördüyse güzel olan, hayr olan budur" demesi gerekir; çünkü kulluk bunu gerektirir.

MÜ'MİNİN KARDEŞLİK BAĞI NASIL OLMALIDIR?

Mü'minler birbirine imanla bağlıdır, birbirlerinin imanını severler. Onlara bu sevgiyi veren de onları seven de Allah'tır. Onların gönüllerini birbirine bağlayan Allah'ın sevgisidir, Allah'ın onları sevmesidir. Mü'minlerin birbiriyle olan bağı böyledir. Dolayısıyla Allah'ın sevgisi mü'minlere aksedince birbirlerini severler.

Ortada bir sevgisizlik varsa bu, Allah'ı sevemediğimizden, rabbimizi dinlemediğimizden; yani kitabımızın bir olmayışından, Allah'ın kitabına göre iman etmediğimizden, gerekeni yapmadığımızdan dolayıdır, eksiğimiz buradadır. Biz Allah'ı seversek, Allah da bizi sever. Bununla beraber Allah iki kulu sevdiğinde o iki kul da birbirini sever; çünkü bu sevgiyi yaratan Allah'tır.

Sorunumuz iman sorunudur, eksikliğimiz iman eksikliğidir, Allah'ı sevme eksikliğidir, Allah için sevme eksikliğidir. Zira Allah'ı seven Allah için sever, Allah için mü'mini, Müslüman'ı sever, Allah'ın kullarını, bütün mahlûkatı sever.

Allah'ı seven Allah'ın kullarını da sever dememiz Allah'ı sevenler insanların küfrünü de şirkini de sever manasına gelmez. Küfrü, şirki, günahı ve yanlışı sevmemek başka, insanı sevmemek başka bir şeydir.

Biri iman edince bize kardeş olur. Altın çamura düşmekle değerini kaybetmez, insan da böyledir. Bu yüzden insan hatasıyla, kusuruyla, şirkiyle değerini kaybetmez; çünkü insan her an mü'min olmaya, Allah'a dost olmaya, âbd olmaya adaydır. Bütün mesele onun temizlenmesi, yıkanması, tövbe etmesi ve Allah'a dönüp iman etmesidir. Dolayısıyla insanı severken onun küfrünü, şirkini günahını değil, Allah'ın onu sevgisinden yaratmasını sevmek gerekir.

Kişi kendini çamura atmış olabilir, manevi olarak kendini Allah'tan perdelemiş, rabbini unutmuş olabilir; ama insan sevilmeye layıktır.

Peki, Allah peygamberi ve kitabı neden gönderir?

Kullarını kendine davet etmek için gönderir. Bu yüzden bize düşen; insanlara bu daveti yapmaktır. Ayrıca bu daveti yaparken insanları hikmetle davet etmemiz, onlara Allah'ın muradını hatırlatmamız, kendilerini, kim olduklarını, neyi aradıklarını, ne yapmaları, nasıl yapmaları ve neyi kazanmaları gerektiğini onlara hatırlatmamız gerekir. Davet böyle yapılır.

Dolayısıyla karşımızdakine "sen kötüsün, sen yanlışsın" diyerek değil ona onun güzelliğini, kim olduğunu hatırlatarak onu davet etmemiz lazım; çünkü karşımızdaki kişiye "sen şeytansın" demekle ona bir şey vermiş olmayız. Aksine böyle yaparak onu kendimize düşman edip kendimizden uzaklaştırmış oluruz.

Bu yüzden ona "sen Allah'ın yeryüzündeki halifesisin, şöyle bir silkelen, biraz kendine gel, rabbine dön, aklını kullan, bir kendine, etrafına, yerlere, göklere bak. Allah'ın bunları ve seni yaratmasındaki muradını, gayesini biraz tefekkür et, Allah sana yolu gösterir, göstermezse kabul etme" dememiz gerekir. Biri bir şeyi anlamadığı halde Allah onu ondan sorumlu tutar mı, bu ona hiç yakışır mı! Kul gerçekten doğruyu öğrenmek isterse Allah doğruyu ona mutlaka öğretir. Yeter ki kul samimi olsun.

Bununla beraber Allah kimseyi de kimsenin başına bekçi olarak göndermemiş, bununla ilgili olarak ayet-i kerimede Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'e **"ben seni onların başına bekçi (muhafız) olarak göndermedim"**[73] buyurmuştur. Dolayısıyla bize düşen; Allah'ın bize vahyettiğini tebliğ etmek, anlatmaktır. Tercihini Allah'tan yana kullanıp kullanmaması artık kula aittir. Allah "kulumla arama girme, müdahale etme" buyuruyor!

[73] En'am /107, Şura /48, Nisâ /80

Allah ayet-i kerimede **“hidayeti ben veririm, sen hidayeti veremezsin”**[74] buyurmuştur. Dolayısıyla biz ancak hidayete davet edebiliriz, yoksa hidayet veremeyiz.

Biri bütün insanları kabul etse ve bütün insanlar da onu kabul etse; ama o kişi Allah’ı kabul etmezse bütün insanların onu kabul etmesi Allah katında bir mana ifade etmez. Öyleyse hepimize düşen öncelikle kendimizi kul olarak rabbimize kabul ettirmektir.

Peygamberler de daveti yaparken öncelikle kendi kulluklarını, vazifelerini yapmaya çalışırlar. Örnek vermek gerekirse; Resulullah (s.a.v.) Efendimiz veda hutbesinin sonunda sahabelere *“size risaletimi tebliğ ettim mi*” diye sorduktan sonra sahabeler *“evet, tebliğ ettin”* der, bunun üzerine Resulullah (s.a.v.) Efendimiz *“şahit ol ya rab”* buyurur. Yani “Ya rabbi! Bak, kulluğumu yaptım, insanlar da kulluğumu yaptığıma şahittir, onlar da bunu ikrar ediyor” buyurur. Dolayısıyla Resulullah (s.a.v.) Efendimiz de kendi kulluğunun, vazifesinin, Allah’ın kendisine yüklediği vazifeyi yerine getirmenin derdindedir.

Bizim de Allah’a kul olma, Allah’ın rızasını, ebedi hayatımızı kazanma derdimizin olması lazım. İnsanlara bir şey anlatırken de öğretirken de insanları Allah’a taşırken de bu böyledir. Bu yüzden herkesin kendi kulluğunun, Allah ile olan yakınlığının hesabını yapması gerekir.

[74] Kasas /56

MÜSLÜMANLARIN PARÇALANMIŞLIĞI VE İSLAM ÜMMETİNİN BİRLİĞİ HAKKINDAKİ DÜŞÜNCELERİNİZ NELERDİR?

İslam birliğinin sağlanması için iman etmemiz ve imanımızı artırmamız gerekir. Tabi, iman havadan yağmaz, Allah onu bir vesileyle yaratır.

Peki, iman nedir?

İman; Allah'ı her şeyden, canımızdan çok sevmektir. Bir de bu sevgiye sahip olanların; yani Allah'ı sevenlerin ve Allah'ın sevdiği kişilerin bu sevgiyi insanlara ikram etmesi gerekir. Böyle bir gönle sahip olanlar kulu Allah'a, Allah'ı da kula sevdirir.

İhtiyacımız gönül ehli insanlaradır, mü'minleredir, velilere, Allah dostlarınadır. Mesela; bir Allah dostu çıkıp bir kişiyi, yüz kişiyi, bin kişiyi sever bir de bakarız ki binler, on binler onun bu sevgisiyle kardeş olmuştur. İşte, Allah bu sevgiyi veli kulunun gönlünden verir. Hal böyleyken bunu görmezlikten gelmek olur mu! Allah hidayeti de imanı da Allah dostlarıyla verir ve onları buna vesile eder. Bunu görmemek için insanın gözünü kapatması gerekir.

Başka biri yıllarca anlatmasına rağmen bir kardeşlik bağı olmuyor da bir Allah dostu iki kelime anlatınca neden insanlar birbirini seviyor?

Elbette ki Allah onları sevdiği için, Allah'a döndükleri, Allah'a kulluğu kabul ettikleri, Allah'ın rızasını, dostluğunu her şeye tercih ettikleri için böyle oluyor.

Allah bizi gerçek manada kendisine kul olanlardan eylesin! Bizi samimi olanlardan eylesin! Ben biliyorum değil, Allah biliyor diyenlerden, rabbini dinleyenlerden, resulünü dinleyip resulüne

tabi olanlardan eylesin! “Benim peygamberim nasıl yapmışsa, benim de öyle yapmam lazım” diyenlerden eylesin! Allah bizi “Resulullah (s.a.v.) Efendimiz âlemlere rahmet olmuş, bu yüzden benim de en azından ulaşabildiğim her yere rahmet olmam lazım” deyip ulaşabildiği her yere rahmet olanlardan eylesin inşallah!

6.BÖLÜM



"ALLAH ÂLEMLERİN RABBİDİR" NE DEMEKTİR?

El hamdu lillâhi rabbil âlemîn:[1] "Âlemlerin rabbi olan Allah'a hamd olsun" demektir. Âlemler; insan âlemini, cin âlemini, melekût âlemini, bitki âlemini ya da cansız varlıklar âlemi dediğimiz cemadat âlemini; yani bir cinsin bütününü temsil eder.

Allah'ın her bir âlem üzerinde bir muradı, bir yaratılış gayesi dolayısıyla hak ile yaratması vardır. Mesela; Allah'ın insan üzerindeki muradı, kulunun kendisine âbd olmasıdır. Biz de zaten sohbetlerimizde Allah'a âbd olmayı anlatmaya çalışıyoruz. Âbd olmak; Allah'ı sevmek, onun rızasını, dostluğunu, cemalini ve sevgisini kazanmak için severek onun peşinden koşmak ve onu istemek demektir.

Âlemlerin her birini ayrı ayrı anlamamız, "Allah âlemlerin rabbidir" deyince de hangi âleme, hangi varlığa bakarsak bakalım Allah ile bakmamız, âlemleri Allah ile anlamaya çalışmamız gerekir. Allah bir âlemi nereye koymuşsa, oradan neyi anlamamızı istiyorsa, bize düşen de onu anlamaktır. Onu anlayınca onunla beraber âlemlerin rabbinin tecellisini de muradını da anlamış ve Allah'a hakkını teslim etmiş oluruz.

Âlemlere Allah ile bakmaz, Allah'tan bağımsız bir varlıkmış gibi bakarsak, öyle görmeye, anlamaya çalışırsak Allah'ın muradını anlayamayız, böylelikle âlemleri Allah adına okumuş olmayız. Allah adına okuyabilmek için "Allah'ın bu varlığın, bu âlemin üzerindeki muradı nedir" diye bakıp bunu anlamaya çalışmamız gerekir ki Allah adına okumuş olabilelim.

[1] Fatiha /2

Allah bütün âlemleri okumamızı ister. Bir âlemi Allah'ın koyduğu yerden görmez, ona başka bir mana yüklersek, ona zulmetmiş, o âlem hakkında cahil kaldığımız için aynı zamanda kendimize de zulmetmiş oluruz. Allah ile bakmadığımızdan dolayı Allah'ı tanımamış ve onun bize olan yakınlığını, âlemlerin bizim için yaratılmış olduğunu, bizim hizmetimize verildiğini de anlamamış oluruz. Dolayısıyla Allah adına okumayınca, bütün âlemlerin rabbini hamd ile tesbih ettiğini anlamamış oluruz.

Oysaki bütün varlık Allah'ın ayetidir. Allah; gündüz, gece, Ay, Güneş, yıldızlar, yer, gök ve dağlar için kısacası bütün varlık için "bunlar Allah'ın ayetleridir" demiştir. Mesela; Allah suyun üzerinde yürüyen gemiler için ayet-i kerimede **"o, dilerse rüzgarı durdurur da onlar denizin üstünde durakalırlar. Bunda Allah'ın ayetleri vardır."**[2] Başka bir ayet-i kerimede de **"bunda düşünen bir kavim için ayetler vardır"**[3] buyurmuştur. Yani bütün varlıkta Allah'ı, Allah'ın tecellisini, kudretini gösteren ayetler vardır. İşte, Allah bizden bu ayetleri okumamızı ister.

Allah'ı âlemlerin rabbi olarak kabul edebilmek için, bütün âlemleri, bütün varlığı ayet olarak okumamız gerekir ki âlemlerin rabbini kabul etmiş olalım. Yoksa sadece "Allah âlemlerin rabbidir" deyince onu kabul etmiş olmayız, Allah'ı kabul etmek bu değildir. Bu şekilde Allah'ı sadece bilmiş oluruz.

Peki, biri Allah'ı kabul edip ona iman edince ne olur?

Allah adına okuyup Allah adına sevmiş olur. Bununla beraber "Allah âlemlerin rabbidir" deyince "âlemlerin rabbi

[2] Şura /33
[3] Casiye /13, Rum /21, Nahl /13

sevilmeye, hamd edilmeye layıktır" demiş olur. Bu aynı zamanda bütün varlığı ayet olarak okuyup sevmek, hepsinin rabbini hamd ile tesbih ettiğini, ona itaat ettiğini, rabbine teslim olduğunu kabul edip varlığa öyle muamele etmek demektir. Dolayısıyla "el hamdu lillâhi rabbil âlemîn" diyebilmek için öncelikle sevmek gerekir, okumak gerekir.

ALLAH'A NASIL DUA ETMELİYİZ VE ALLAH'TAN İSTEYEBİLECEĞİMİZ EN BÜYÜK NİMET NEDİR?

Dua; kulluk demek, kul olmak demektir. Bütün varlık dua halinde, hamd ve tesbih halindedir. Allah'ın insandan istediği de kendi iradesiyle rabbinden istemesi, her zaman duada, tesbihte ve hamdda olmasıdır. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz hadis-i şerifinde; *"dua ibadetin özüdür, iliğidir, beynidir"*[4] buyurmuştur. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'e baktığımızda her halinde bir duası vardır. Bizim de ona tabi olup her halükârda bir dua halinde olmamız gerekir.

Peki, nasıl bir duada bulunmamız lazım?

Allah, Kur'an'ın özü olan Fatiha Suresi'nde nasıl dua edeceğimizi beyan ediyor. **İyyâke na'budu ve iyyâke nestaîn:**[5] "Yalnız sana âbd oluyoruz ve yalnız seni istiyoruz." Şayet yalnız sana âbd oluyor ve yalnız seni istiyoruz diyorsak o halde ne dememiz lazım? **İhdinâs sırâtel mustakîm:**[6] "(Ya rabbi) Bizi sırat-el mustakime hidayet et." **Sırâtallezîne en'amte aleyhim:**[7] "O

[4] Tirmizi, Da'avat
[5] Fatiha /5
[6] Fatiha /6
[7] Fatiha /7

sırat-el mustakim ki nimet verdiklerinin yoluna (kulların o yolda nimetini kazanmışlar).” Bu kullar; nebiler, sıddıklar, şehitler, salihler; yani Allah’ın nimet verdiği kullardır.[8] Buradan da anlaşılacağı gibi duamız sırat-el mustakimi istemektir. Sırat-el mustakimde olabilmek için de nebilerin, sıddıkların, şehitlerin ve salihlerin yolunda onlarla beraber olmamız gerekir. Allah bu imkânı her kuluna mutlaka tanır.

Allah ayet-i kerimede **“biz resul göndermediğimiz kavme azap etmeyiz.”**[9] Başka bir ayet-i kerimede ise **“her kavmin bir hidayetçisi vardır”**[10] buyurmuştur. “İhdinas sırat-el mustakim” ayeti “bizi sırat-el mustakime ilet” manasına gelmez, “bizi sırat-el mustakime hidayet et” manasına gelir. Hidayetin olabilmesi için de o sırat-el mustakimde hidayetçiyle, Allah’ın hidayet ettiği kullarla beraber olmak gerekir. Biri Allah’ın hidayet ettiği kullarla beraber olursa sırat-el mustakime hidayet olunur. Yoksa biri Allah’ın hidayet ettiği kullarla beraber olmadan, “beni sırat-el mustakime ilet” derse, tek başına oraya iletilmez; çünkü Allah’ın bir âdeti, bir sünnetullahı vardır.

Allah ayet-i kerimede **“hep beraber Allah’ın ipine sımsıkı sarılın”**[11] buyurmuştur. Bunun için de önce hidayetçinin Allah’ın ipine sarılmış olması, onunla beraber olanların da onunla birlikte Allah’ın ipine; yani vahyine, Kur’an’a, Allah’ın resulüne sarılması gerekir. Yapacağımız dua budur. Unutmamamız lazım ki bütün nimetler sırat-el mustakim üzere olanlar içindir.

[8] Nisa /69
[9] İsrâ /15
[10] Rad /7
[11] Âli İmran /103

Bununla beraber hem dünyada hem de ahirette saadette olanlar; sırat-el mustakim üzere, hidayetçiyle; Allah'ın nimet verdiği kullarla, nebilerle, peygamberlerle, sıddıklarla; sadakatini ispatlamış olanlarla, şehitlerle; hayatını imanına şahit kılanlarla gönül itibariyle beraber olanlardır. Dolayısıyla salihlerle; nefsini ıslah etmiş, temizlemiş, Allah'a kul olmuş olanlarla beraber olursak sırat-el mustakimde, hidayette ve Allah'ın nimet verdiği kullarla beraber olmuş oluruz.

Sırat-el mustakimde olanların bütün nimetleri kazanma imkânı vardır. Aslında bütün nimetler sırat-el mustakimde olanlar içindir. Onun dışında kimseye nimet yoktur. Bu yüzden dua ederken yapmamız gereken ilk şey "ya rabbi! Ben senin âbdinim, seni, senin rızanı, sevgini, yakınlığını istiyorum, beni sırat-el mustakime hidayet et, kendisine nimet verdiğin kullarla beraber et" demektir. Bu duanın sadece dille yapılması yetmez bir de kulun bir çabasının, bir gayretinin olması gerekir.

Sırat-el mustakimde olanlar Allah'a nasıl kul olmuş, nasıl kazanmışsa bizim de onlar gibi kazanmaya çalışmamız gerekir ki duamız dua olsun ve söylediğimizi fiilimiz tasdik etmiş olsun. Yoksa Allah katında sıddıklardan değil, yalan söyleyenlerden oluruz ki o zaman da söylediğimiz sadece lafta kalmış olur, işi laftan ibaret zannetmiş ve kendi kendimizi kandırmış oluruz.

BİZE GELEN TECELLİLERİN HAKTAN MI BATILDAN MI GELDİĞİNİ NASIL ANLARIZ?

Her kul, Allah yolunda yürürken tecelliye mazhar olur. Peki, Allah bu tecelliye kulunu neden mazhar eder?

Şayet bir kul vuslat yolculuğuna başlamışsa, seyri Allah'a ise, Allah'a doğru bir gönül yolculuğu yapıyorsa bu yolculuk esnasında Allah ona tecelli eder; yani bu tecelli, Allah yolunda yürümesindendir.

Bununla beraber tecelliler farklı farklıdır. Kişinin bu tecellilerin haktan mı yoksa batıldan mı geldiğini ayırt edebilmesi için onu mutlaka mürşidine sorması gerekir. Mürşidi yoksa işin içinden çıkamaz ve tecellinin haktan mı yoksa şeytandan mı geldiğini ayırt edemez. Diyelim ki biri bunu mürşidine sorsa ve mürşidi de dervişe gelen tecellinin haktan mı yoksa batıldan mı geldiğini bilmese dervişin hemen kendine başka bir mürşid araması gerekir; çünkü mürşidi bunu bilmiyorsa o halde mürşid değildir, işi sadece lafla yapıyor demektir.

Kişi bir Mürşid-i kâmile tabi olurken ona neden tabi olduğunu ve ne istediğini bilmelidir. Mürşid, Allah'a vasıl olmuş, kendisine tabi olanları da Allah'a vasıl edebiliyorsa bu durumda kişinin ondan Allah'a vasıl olmayı istemesi gerekir. Yoksa mürşid bu yolu gitmemiş, Allah'a vasıl olmamışsa vuslatı, tecelliyi nerden bilecek! Bilemez. Dolayısıyla kendisine tabi olanları taşıyamaz, onlara yardım edemez, gelen tecellilerin haktan mı yoksa batıldan mı geldiğini de bilemez.

Sonuç olarak birinin kendisine gelen tecellilerin haktan mı yoksa şeytandan mı geldiğini anlayabilmesi, Allah'a yolculuk yapması, yolda kalmaması ve şeytanın tuzağına düşmemesi için mutlaka gerçek bir Mürşid-i kâmile tabi olup ona uyması gerekir.

NEFİS TEZKİYESİNDE İNSANIN YÜCELİĞİNE KAVUŞMASI İÇİN RUHU AÇIĞA ÇIKARTMA VE NEFSİ KÜÇÜLTME OLARAK BİLİNEN BU İKİ ANA YÖNTEMDEN BAŞKA BİR YÖNTEM VAR MIDIR?

İki ana yöntem demek doğru değildir; çünkü yöntem bir tanedir. Kişi ister muhabbetullah yoluyla, isterse de havfullah yoluyla yetişmiş olsun aslında ikisi de aynı şeydir. Biri muhabbetullah yoluyla yetişince Allah'ı sever, sevgisi ve muhabbeti daha önde olur. Havfullah yoluyla yetişen biri de Allah'tan haşyet duyar, haşyeti önde olur. Haşyet duyanlar da muhabbetlerinden dolayı, sevdiğini kaybetmemek için haşyet duyar. Sonuç olarak muhabbetullah da havfullah da aynıdır.

Bizim için ölçü her zaman Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'dir. Ona baktığımızda muhabbeti de haşyeti de dengededir. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz sahabesini böyle yetiştirmiştir dolayısıyla bunu tek taraflı anlamak doğru değildir. Biri biraz daha önde görünse de yol bir tanedir.

Muhabbetullah ve havfullahın dengede olması gerekir. Şayet bu denge olmazsa ve onlardan sadece bir tanesini öne alırsak bu durumda sorun, sıkıntı yaşarız.

Mesela; muhabbeti aşırı olan biri biraz daha pervasız davranabilir, konuşabilir. Yanlış yaparken muhabbetinden dolayı yaptığı yanlışı kendisinden perdeleyebilir. Bununla beraber birinde havfullah ağır basarsa o zaman da kendisinde umutsuzluk olur, nefisten dolayı endişe duyar. Bu iki hal de doğru değildir.

Kişinin muhabbetullah ve havfullahın tam ortasında durması, ikisini birden görmesi gerekir ki seyri düzgün ve hızlı olsun. Yoksa sürekli bir tarafa yan yatar. Bu yüzden yan yatmamak

için, seyrin düzgün ve hızlı olabilmesi için muhabbetullah ve havfullahın dengede olması gerekir.

Tasavvuf yolunda pirler yolu her ne kadar ikiye ayırmış olsa da aslında yol bir tanedir, o da Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in sahabesiyle gittiği yol; yani sırat-el mustakim yoludur. Bu yolda muhabbet duyanda da haşyet vardır, haşyet duyanda da muhabbet vardır, önemli olan bu ikisinin dengede olmasıdır. Bu dengede olursa kişi en kâmil manada vuslata erer ve yolculuğunu tamamlar.

İHLAS SAHİBİ BİR KUL NASIL OLABİLİRİZ?

İhlasın kaynağı imandır, Allah'a karşı samimiyettir. Dolayısıyla birinin imanı ne kadar kâmil, muhabbeti ne kadar şiddetliyse o kadar samimi ve ihlaslı olur; yani ihlas eşittir iman, iman eşittir ihlastır.

Birinde ihlas, samimiyet yoksa o kişinin imanında, Allah'ı sevmesinde, tanımasında, anlamasında, bilmesinde bir zafiyet var demektir; ama kişinin marifeti tam olursa, Allah'ın kendisini tanıttığı gibi Allah'ı tanır, Allah'a öyle iman ederse o zaman imanı da ihlası da tam olur.

Bilmemiz gerekir ki Allah'ı bilmeden, tanımadan yarım yamalak bir imanla ihlas olmaz, samimiyet olmaz. Dolayısıyla bir yerde ihlas eksikliği varsa imanda bir sorun, bir eksiklik vardır. Bu durumda bizim de kendi imanımıza bakmamız, "acaba rabbimizi yeteri kadar tanıdık mı, anladık mı! Allah'ın kendisini tanıttığı gibi

ona iman ettik mi" diye kendimize sormamız gerekir. Böyle bakarsak bunu anlarız inşallah.

SİGARA İÇMEK HARAM MIDIR?

Neyin haram neyin helal olduğunu ancak Allah belirler. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz de dâhil olmak üzere hiç kimse buna yetkili değildir. Bununla beraber Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in bir şeye yasak getirme, daha sonra ise onu serbest bırakma yetkisi vardır; yani zararlı bir şeyi duruma göre yasaklayabilir. Fakat haram kuralını bir tek Allah koyduğu için Resulullah (s.a.v.) Efendimiz de bir şeye kendi başına "bu haramdır" demez, diyemez.

Mesela; Resulullah (s.a.v.) Efendimiz bir şeyi yasakladığında sahabeler buna "nehyen nebi" yani "peygamber bunu nehyetti (yasakladı)" derdi. Yoksa "Allah'ın nebisi bunu haram kıldı" demezlerdi; çünkü nehyetmek başka, haram kılmak başka bir şeydir.

Sonuç itibariyle sigaraya da haram diyebilmemiz için önce Allah'ın ona haram demiş olması gerekir. Allah böyle bir şey buyurmadığı için sigaraya haram diyemeyiz; ama zararlı diyebiliriz; çünkü zararlı demek başka, haram demek başka bir şeydir.

KİBİR NEDİR, İNSAN KİBİRLİ OLDUĞUNU NASIL ANLAR?

Allah'ın Kebir ismi; gerçek manadaki büyük demektir. Kul ise gerçek manada aciz olan ve bütünüyle Allah'a muhtaç olandır.

Bu yüzden her zaman "cehenneme gidenler mutlaka kibirlendiği için cehenneme gider" diyoruz.

Peki, insan kime karşı kibirlenir?

Elbette ki Allah'a karşı kibirlenir. Hem de iblisin kibirlendiği gibi kibirlenir. Allah iblis için **"(iblis) kibirlendi, secde etmedi (kibrinde direndi, kibrinde ısrar etti)"**[12] buyurur. Bununla beraber iblis kibirlendiğini de sonradan anlamıştır.

Biri kibirlendiğini sonradan anlayıp tövbe ederse Allah onu mağfiret eder; ama kibrinde direnir ve tövbe etmezse Allah onu mağfiret etmez. İşte, iblis Allah'a karşı kibrinde direndiği için imanını kaybetmiştir.

Bununla beraber iblis, Allah'a zaten secde ediyordu; ama Allah ona "Âdem'e secde et" buyurduğunda Hz. Âdem (a.s.)'a secde etmeyip Allah'ın emrine karşı kibirlendi. Allah'ın emrine karşı "hayır, ben biliyorum, bu doğru değil, asıl benim bildiğim doğrudur, o secdeye layık değildir. Ben çamurdan yarattığına hiç secde eder miyim.[13] Nasıl secde edeyim, ben ondan daha hayırlıyım, beni ateşten, onu çamurdan yaratmışsın"[14] dedi. Dolayısıyla Allah'ın emrine, vahyine karşı kibirlendi.

Biri de Allah'ın vahyine, ayetlerine karşı kibirlenirse iblisin durumuna düşer. Yani "Allah böyle söylemiş; ama bence öyle olmasa da olur, aslında şöyle olması gerekir, Allah böyle buyurmuş; ama bu zamanda bunu yapmak zordur" derse kibirlenmiş olur.

[12] Bakara /34
[13] İsra /61
[14] A'râf /12

Kibirlenmemek için Allah'ın ayetlerine karşı kayıtsız, şartsız "işittik ve itaat ettik" demek gerekir. Allah, mü'minleri tarif ederken **"onlar Allah'ın ayetlerini dinlediklerinde işittik ve itaat ettik derler"**[15] buyurur. "İşittik ve anladık, işittik ve öğrendik" değil; "işittik ve itaat ettik" derler. Çünkü işitip anlamak ve öğrenmek yetmez, bir de gereğini yapmak gerekir.

Bu yüzden "bize düşen; Allah'ın her söylediğine itaat etmektir" dememiz gerekir. Biri işitip anladığı halde itaat etmedi, gereğini yapmaya çalışmadıysa, gereğini yapma derdi olmadıysa Allah'ın ayetlerine, dolayısıyla Allah'a karşı kibirlenmiş olur; çünkü Allah'ın ayetlerine karşı kibirlenmek, Allah'a karşı kibirlenmektir.

Bununla beraber biri Allah'ın ayetlerini anlamak ve öğrenmek için bir çaba, gayret sarf etmiyorsa, Allah'ın ayetlerini öğrenme gibi bir derdi yoksa "bunu öğrenmek gerekmiyor, ben zaten yeteri kadar biliyorum, zaten öğrenmişim" deyip Allah'ın ayetlerini öğrenmeye, okumaya ve dinlemeye çalışmıyor, işitip itaat etmek için anlamaya çalışmıyorsa Allah'ın ayetlerine karşı kibirlenmiş olur; çünkü Allah'ı ciddiye almamış, büyüklenmiş ve "bu benim için gereksizdir" demiştir.

İslam âleminin, Müslümanların bir sorunu varsa o da "işittik ve itaat ettik" dememelerinden, öğrenmek için, anlamak için çaba, gayret sarf etmeyip Kur'an'ı ciddiye almamalarından, kitabımızın bir olmamasından dolayıdır. Böyle olunca da kibir önce Allah'a karşı yapılmış olur.

[15] Nur /51

Kişi Allah'a karşı kibirlenince aynı zamanda bütün mahlûkata karşı da aklıyla, ilmiyle, mevkisiyle, makamıyla veya başka bir şeyiyle kibirlenmeye başlar.

Kibrin asıl kaynağı kulun, Allah'a karşı kibirlenmesidir. Kul, Allah'a karşı kibirlenmeyip kendisine bütün nimetlerin Allah'tan geldiğini kabul etseydi, hiçbir varlığa karşı kibirlenemez, gönlünde kibir kalmazdı; çünkü Allah'a karşı kibirlenmeyince acziyetini anlardı. Allah'ın kendisine öğrettiğinden başka hiçbir şey bilmediğini anlar ve buna iman ederdi. Bu yüzden sorun iman sorunudur. Kul, Allah'a iman etmediğinden, onu ciddiye almadığından, Allah'ın ayetlerine iman etmediğinden ve Allah'ın ayetlerine karşı kibirlendiğinden dolayı gönlünde kibir vardır.

Birine "insanlara karşı kibirlenme" demek, kibir sorununu çözmez. Bu sorunun çözülmesi için Allah'a olan şirkin, küfrün, nifakın kulun gönlünden temizlenmesi gerekir. Bunlar temizlenince insanın gönlüne iman nuru tecelli eder. İman nurunun tecelli ettiği bir gönülde kibir olmaz. Allah'a karşı kibir olmayınca mahlûkata karşı da kibir olmaz. Yoksa "ben kibirlenmeyeyim" diye kendimizi zorlarsak bile kibirden kurtulamayız. Aksine kibir halinden kurtulayım derken "ben kibirlenmiyorum" deyip kendimizi bir daha beğenmiş ve başka bir kibre düşmüş oluruz.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz *"bir kul namaz kılarken şeytan önce onu namazdan alıkoymaya çalışır. Ona abdest aldırmaz ve 'biraz sonra kılarsın, daha vakit var' der ve onu oyalar. Kul en sonunda abdest alıp namaza durduğunda bu defa namazdayken ona türlü türlü vesveseler vermeye çalışır. Bu, namazın sonuna kadar böyle devam eder. Şeytan bunların hiçbirinde muvaffak*

olmazsa, bunları beceremezse, kulu namazdan, miraçtan alıkoyamazsa o zaman ona son darbeyi vurmaya çalışır ve ona 'sen ne kadar güzel bir namaz kıldın, şeytanın verdiği vesveseye taviz vermedin, senin gibi namaz kılan var mıdır! der. Böylelikle kulu kibirlendirmeye çalışır. Kul da böyle düşünürse kibre düşer, dolayısıyla da namazı boşa gider" [16] buyurmuştur.

Kul, Allah'ı severse, yaptığı bütün ibadetlerin Allah'ın ona bir ikramı olduğunu anlar. Allah'ın huzura kabul ettiği, kendisine ikramda bulunduğu kişinin gönlüne kibir hiçbir şekilde yaklaşmaz. Yaklaşırsa şeytanın "ne kadar güzel yaptın" dediği tuzağa düşer ve yine kaybeder. Bu yüzden gönüldeki kibri kökünden söküp atmak gerekir. Neyle? -Elbette ki imanla; çünkü mü'minin gönlünde kibir olmaz. Bununla ilgili olarak Resulullah (s.a.v.) Efendimiz *"kalbinde zerre kadar kibir bulunan kimse cennete giremez*"[17] buyurmuştur. Zerre kadar kibir insanı cennete sokmuyorsa o halde o kişi Allah'a karşı kibirlenmiş demektir. Bilmemiz lazım ki bu çok büyük bir şeydir. Bu bir iman meselesidir, dolayısıyla imanı olanın kibri olmaz, imanı olmayan da kibirden kurtulamaz.

Gönül bütünüyle Allah'a ait olmadıkça, kişi bütünüyle rabbine kul olmadıkça kibirden kurtulamaz; ama iman edip kul olunca, âbd olunca da gönlünde kibirden eser olmaz, şeytan oraya yaklaşamaz, oraya dokunamaz. Şeytan böyle bir gönle yanlış yaptırabilir; ama onu kibirlendiremez, gücü buna yetmez. Gönül o kiri, o pası tutmaz. Şeytan istediği kadar oraya vesvese versin, insanlar ona söz söylesin, bağırsın, çağırsın yine de o kulun

[16] Buhari, Bed'ü'l-Halk, 11
[17] Müslim, İman, 147,148,149

gönlüne en ufak bir şekilde kir yapışmaz, o gönül kibir kirini tutmaz; çünkü o kişi kulluğunu da rabbinin kibriyasını da bilmiştir.

Kulun namaza dururken söylediği ilk şey Allahu ekber'dir; yani büyük olan bir tek Allah'tır, büyüklük bir tek Allah'a mahsustur, ekber olan, büyük olan sadece Allah'tır, demektir. Kul bunu söyledikten sonra kendisine de ayrıca bir büyüklük veremez. Zaten biri namaza başlarken Allah u ekber dememişse namaza durmamıştır.

Sonuç olarak biri rabbinin büyüklüğünü kabul eder, ona itaat ederse kendi kulluğunu kabul etmiş olur ve ne rabbine karşı ne de mahlukata karşı kibirlenemez.

PEYGAMBER ŞEHRİ NERESİDİR?

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz Mekke'de doğmuş, Medine'de vefat etmiştir. Dolayısıyla peygamber şehri Resulullah (s.a.v.) Efendimiz için düşünüldüğünde onun doğup büyüdüğü yer olan Mekke'dir. Bununla beraber Medine de Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'le şereflenmiş, şeref bulmuştur.

Peygamberden gaye Allah'ın vahyidir. Allah birine vahyini indirmeden o kişi peygamber olmaz. O halde peygamberler şerefini vahiyden alır. Peki, peygambere iman edenler şerefini kimden alır? -Onlar da peygamberin vasıtasıyla şerefini vahiyden alır.

Allah vahyini nereye indirmişse, vahyiyle nereyi şereflendirmişse orası vahiy diyarı, dolayısıyla peygamber

diyarıdır. Bu sadece Mekke ve Medine için değil aynı şekilde Kudüs ve vahyin indiği diğer yerler için de geçerlidir.

Allah ayet-i kerimede buyurur; **vet tîni vez zeytuni ve tûri sînîn ve hâzel beledil emîn.**[18] Allah bu ayette İncir Dağı'na, Zeytin Dağı'na, Hz. Musa (a.s.)'a vahyettiği Tur-i Sina Dağı'na ve emin belde dediği Mekke ve Medine'ye yemin olsun deyip vahyin indiği yerleri sıralamıştır. Bu sıralanan bütün yerler vahyin indiği yerlerdir, dolayısıyla peygamber beldesidir.

KUL NASIL BİR HAYAT YAŞARSA ALLAH'IN HAKKINI TESLİM ETMİŞ OLUR?

Kulun, Allah'a hakkını teslim edebilmesi için, Allah'ın muradının o kul üzerinde gerçekleşmesi gerekir. Allah'ın, kulu üzerindeki muradı kulunun ona âbd olmasıdır; çünkü Allah, kulunu ona âbd olması için yaratmıştır. Allah'ın, kulu üzerindeki başka bir muradı ise kulun, rabbini sevmesi, ona iman etmesi ve sevdiği rabbinin güzelliğinin onun üzerinde tecelli etmesidir. İşte, güzel ahlak budur.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz "*ben güzel ahlakı tamamlamak için gönderildim*"[19] buyurur. Güzel ahlak, Allah'ın isimlerinin tecellisiyle mümkündür. Hz. Ayşe (r.a.) annemiz, Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'i anlatırken *"o da herkes gibi bir beşerdi, bununla beraber Allah'ın bütün isimleri onun üzerinde en kâmil manada tecelli etmişti. Allah'ın muradı onun üzerinde gerçekleşmişti ve o, Allah'ın hakkını takdir etmişti"* buyurur.

[18] Tin /1-3
[19] Muvatta, Hüsnü'lHulk, 8; Ahmed b. Hanbel, 2 /381

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz başka bir hadis-i şerifinde; *"Allah'ın, kulu üzerindeki hakkı kulun Allah'a iman edip ona hiçbir şeyi şirk koşmamasıdır. Bir de kulun Allah üzerinde hakkı vardır o da kendisine hiçbir şeyi şirk koşmayan kuluna azap etmemesidir"*[20] buyurmuştur.

Bir kul, Allah'a hiçbir şeyi şirk koşmazsa dünyası da ahireti de cennet olur, dolayısıyla onun için azap düşünülemez.

Biri dünyada azap içinde olursa; ama gönül itibariyle yaşadığı her şeyi Allah'tan bilirse, rabbi sırf o kazansın, manevi olarak büyüsün, Allah'ın isimleri onun üzerinde tecelli etsin, hayatını yaşarken Allah'ın isimlerini üzerinde göstersin diye onu imtihana tabi tuttuğunu bilirse o zaman yaşadıkları ona azap olmaz. Tam tersine onun için nimet olur, o kul da bunların nimet olduğunu bilir.

Mü'min biri musibetin, belanın ve hastalığın arkasındaki nimeti görüp buna sevinir ve hiçbir musibet, sıkıntı ona azap olmaz, bir beşer olarak sıkıntı duyabilir; ama Allah'ın ona azap etmediğini bilir. Bu yüzden Resulullah (s.a.v.) Efendimiz *"ben de sizin gibi bir beşerim, sevindiklerinize sevinir, üzüldüklerinize üzülürüm"* buyurmuştur.

Böyle bir kul, rabbine karşı marifet ve iman sahibidir. Bunun yanı sıra rabbinin onu sevdiğini kendi üzerinden bilir; çünkü Allah'ı seven kişi Allah'ın kendisini seven kuluna azap etmeyeceğini, Allah'ın bütün muamelesinin onun için hayır olduğunu, rahmet olduğunu, muhabbet olduğunu, muhabbete ve hayra vesile olduğunu bilir. İnsanın yaşadığı her şey Allah'ın güzelliğinin

[20] Buhari, Tevhid, 1; Müslim, İman, 48

tecellisine vesiledir. Allah onunla kulunu yüceltir ve Allah'ı seven kul bunu bilir. Bu yüzden ne dünyada ne de ahirette azap duyar.

Unutmamamız lazım ki kulun, Allah'ın hakkını takdir etmesi mümkün değildir. Kişi ancak imanına, kulluğuna, âbdiyetine, ameline ve Allah için yaptıklarına göre Allah'ın hakkını kendi gücü nispetinde takdir edebilir.

Kişi Allah'a iman ederse, rabbine hiçbir şeyi şirk koşmaz, hayatını Allah'a, Allah'ın emrine göre yaşarsa, dünyasını ahiretine, nefsini de Allah'a kurban edip bu şekilde yaşamaya çalışırsa bunu yapabildiği kadarıyla Allah'ın hakkını takdir etmiş olur. Bununla beraber biri Allah'ı tanımıyor ve bilmiyorsa bunu hiçbir zaman yapması mümkün olmaz.

Bir de kul, rabbini El Esmau'l Husna'sından, isimlerinden bildikçe, tanıdıkça onun hakkını takdir edebilir. Yoksa hiç farkında olmadan rabbine karşı su-i zanda bulunmuş olur. Su-i zanda bulunan bir kul da Allah'ın hakkını takdir edemez. Bu yüzden kulun önce su-i zandan kurtulması, rabbini tanıması, tanıdığı kadarıyla da ona iman etmesi dolayısıyla Allah'ın ilminin onda marifete, imana ve amele dönüşmesi gerekir. Öyle ki kişi iman etmiş olsun. Yoksa Allah'ı sadece bilgiyle bilmesi veya Allah'ın isimlerini bilmesi o kişi için yetmez. Onun önce iman etmesi gerekir.

Kul iman edince imanına, ahlakına, ameline, çabasına ve gayretine göre Allah'ın hakkını takdir etmeye çalışır. Bunu yapabildiği kadarıyla Allah'ın hakkını takdir etmiş olur ve bunu da kendi üzerinde göstermeye çalışır. Yoksa hiç kimse sadece "ben Allah'ın hakkını takdir ediyorum, Allah büyüktür" demekle

Allah'ın hakkını takdir etmiş olmaz. Bunun için herkesin Allah kendisinden neyi istiyorsa gereğini yapıp kâmil manada bir kul olmaya, resulüne tabi olmaya, onun gibi yapmaya ve Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in ahlakına bürünmeye çalışması gerekir ki elinden geldiği kadarıyla Allah'ın hakkını takdir etmiş olsun. Dolayısıyla kişi kendisi için kulluğu takdir ederse, kul olmayı tercih edip gereğini yapmaya çalışırsa Allah'ın hakkını da takdir etmiş olur.

UZUN SENELERDİR SEVDİĞİM KİŞİNİN NİŞANLANACAĞINI DUYDUM. RABBİMİN RIZASINA UYGUN OLMAYACAĞINDAN KORKTUĞUM İÇİN ONU ARAMIYORUM. BU DURUMDA NE YAPMALIYIM?

Dünya hayatını yaşarken Allah bazı tercihleri bize bırakmıştır. Allah ayet-i kerimede Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'e **"seninle beraber hicret eden teyzenin, halanın, dayının, amcanın kızları ve mehirsiz olarak kendini sana adayan mü'min kadınlarla evlenebilirsin"**[21] buyurmuştur. Dolayısıyla Allah Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'e falan kişiyle evleneceksin demeyip tercih hakkını ona bırakmıştır. Bizim de evlilik tercihini yaparken kendimiz için hayırlı gördüğümüzü tercih etmemiz gerekir.

Tercihimizi yapıp kararımızı verdikten sonra da Allah'a güvenip dayanmamız, tevekkül etmemiz ve bunun için de elimizden geleni yapmamız gerekir. Nasıl ki dünya hayatımız için bir tercihimiz varsa ahiretimiz için de bir tercihimizin olması lazım. Ahiretimiz için Allah'ın rızasını kazanmak istiyorsak önce

[21] Ahzab /50

ahiretimizin hesabını daha sonra da dünya hayatımızın hesabını yapmamız lazım.

Dünya ahiretin tarlasıdır, ahiret dünyasız olmaz. Bu yüzden kendimiz için bir şeyi hayırlı görüyorsak gerekeni yapmaya çalışmamız ve onun peşinden koşmamız, gerekirse arayıp sormamız ve halimizi arz etmemiz gerekir. Biz elimizden geleni yapalım, sonra Allah neyi takdir ederse güzel olan odur, doğru olan, hayırlı olan odur.

Bununla beraber elimizden bir şey geldiği halde gerekeni yapmazsak bu durumda gereken tercihi, fiili duamızı yapmamış oluruz. Bu yüzden gerekeni yapmamız lazım. Bu da Allah'ın rızasına mâni olan bir şey değildir.

MÜRŞİD-İ KÂMİL NEDİR VE MUHAMMED HÜSEYİN (R.A.) HOCAMIZ KİMDİR?

Mürşid-i kâmil; Allah'ın Reşid sıfatının tecelli ettiği, insanları rüştüne erdiren, manevi olarak büyüten, olgunlaştıran, kemâle erdiren, Hz. İnsan olabilmeleri için insanlara yardım eden kul, âbd demektir. Reşit; çocukluktan kurtulan, delikanlı olan manasında kullanılır. Bir kul da manevi olarak büyüyüp rüştüne erince veli olur, rüştüne ermeyene kadar veli olmaz.

İnsanın zahiri olarak mürşidi, annesi ve babasıdır. Anne, baba çocuğuna zahiri mürşitlik yaparken aynı zamanda manevi mürşitliği de yapıp çocuğuna öğretir ve onu manevi olarak büyütmeye çalışır.

Allah ayet-i kerimede **“Allah’ın dalalette bıraktığı kimseye veli olan mürşidi bulamazsın”** [22] buyurur. Şayet birinin kendisini büyütecek, bu imanı kazanacağı seviyeye getirecek veli bir mürşidi olmazsa o zaman bunu kendi kendine veya veli, mürşit olmayan birilerinden öğrenmeye, anlamaya çalışır ki bu durumda hiçbir zaman hidayeti bulamaz. Allah böyleleri için **“Allah’ın dalalette bıraktığı kimseye veli olan mürşidi bulamazsın”** buyurmuştur. Bu yüzden herkese bir veli mürşid lazımdır.

Veli mürşid; peygamber varisi demektir. Âlimler peygamberlerin varisidir. Bununla beraber peygamber iki türlü ilme sahiptir; biri zahiri, diğeri ise manevi yani hikmet ilmidir. Bir insan sadece zahiri ilmi okuyup öğrense sadece bilgi yüklenmiş olur; ama o öğrendiğini bir de onu yaşayanlarla beraber yaşayıp öğrenirse bu defa manevi bilgiye de sahip olur. İşte, Allah’ın, katından ilim bahşettiği gerçek manadaki varisler bunlardır.

Allah ayet-i kerimede **“Allah kime hikmet vermişse ona pek çok (pek büyük) hayır vermiştir**”[23] buyurur. Hikmet, Allah’ın muradını bilmektir. Böyle bir kul, Allah’ın muradını Allah’ı tanımasından dolayı bilir. Allah’ı tanıdığı için Allah’ın bir şeyi neden söylediğini bilir.

İnsanın, Allah’ın sadece ne söylediğini bilmesi yetmez, bunu neden söylediğini ve söylerken ne demek istediğini de anlaması, bunu anlayabilmesi için de mutlaka bir Mürşid-i kâmile tabi olması gerekir.

[22] Kehf /17
[23] Bakara /269

Peygamber varisi, hem zahiri hem de manevi ilme sahiptir. Bu yüzden kulları Allah'a taşırken gönül yolculuğunu bilendir, o yolculuğu yapmış olan, yolculuğu yaptırmaya yetkili olan ve bu yetkiyi de Allah'tan alandır. Kulların verdiği yetkiyle, okuduğu kitaplarla ya da zahiri bir bilgiyle değil, manevi bir bilgiyle manevi bir ilimle, hikmetle kulları büyüten, rüştlerine erdiren, reşid yapan, mürşitliğini yapandır.

Kardeşimiz sorusunun devamında Muhammed Hüseyin kimdir diye sormuş. Muhammed Hüseyin, Allah'ın kuludur. Dervişlerini kul olarak yetiştirmeye çalışan, rabbini seven, rabbini isteyen, kendisiyle beraber olanlara Allah'ı sevdiren, kulu da Allah'a sevdiren bir kuldur ve tek derdimiz de budur.

Bununla beraber şimdiye kadar söylediğimiz ve bütün hayatımız boyunca söyleyeceğimiz tek şey "sadece Allah'a âbd olun ve Allah'a hiçbir şeyi şirk koşmayın" sözüdür. Bütün derdimiz, bütün işimiz budur. Kısaca Muhammed Hüseyin; Allah'a kul olan, insanları da Allah'a kul olmaya davet eden ve Allah'a hiçbir şeyi şirk koşmayıp insanları şirkten temizlemeye çalışan bir kuldur.

"CENNET ANNELERİN AYAKLARI ALTINDADIR" HADİSİNİ NASIL ANLAMAMIZ GEREKİR VE HER ANNENİN AYAĞI ALTINDA CENNET VAR MIDIR?

İster anne, ister baba olsun, ister kendisine annelik, babalık yapmış biri olsun bir mü'minin, karşısındaki kişiyi kendisi için cennete vesile olarak görmesi ve bakışının böyle olması gerekir; çünkü annesi ve babası ona ikramda bulunmuş, onun için zahmet

çekmiş, emek sarf etmiştir dolayısıyla kişinin şükreden bir kul olabilmesi için hem annesine, hem babasına, hem de kendisine iyilik yapanlara teşekkür etmesi gerekir.

İblis huzurdan kovulurken "sırat-el mustakimin üzerinde oturacağım, insanların çoğunu kendime bağlayacağım ve sen onların çoğunu şükreder bulmayacaksın"[24] demişti. Biri kul olarak önce annesine, babasına teşekkür etmezse nankör bir kul olur ve cenneti kaybeder; çünkü Allah ayet-i kerimede **"biz insana önce Allah'a, sonra anne ve babana şükret (teşekkür et) dedik**"[25] buyurmuştur. Dolayısıyla anne, baba teşekküre layıktır; ama itaat Allah'adır. Aynı zamanda kişinin mü'min olabilmesi için önce şükreden bir kul olması, iyiliğin, güzelliğin ve ikramın karşılığını verip anne, babasına teşekkür etmesi ve onlarla beraber cenneti kazanmaya çalışması gerekir.

Bunun yanı sıra biri kendi çocuklarının kendisine nasıl bir muamelede bulunmasını istiyorsa ve çocuklarına karşı nasıl bir gönül hali içindeyse o çocukların üzerinden anne, babasına da nasıl muamele etmesi gerektiğini anlar. Bu anne, baba isterse gayrimüslim olsun yine de teşekkür edilmeye layıktır. Evladın, onlara itaat etmemesi; ama teşekkür etmesi, dünyadayken onlarla iyi geçinmesi ve anne, babası cenneti kazansın diye elinden geleni yapması gerekir.

Allah ayet-i kerimede anne ve baba için **"ikisi veya biri yanında yaşlanınca onlara 'öf' bile deme"**[26] buyurmuştur. Dikkat edilirse Allah "onlar mü'minlerse" deyip mü'min olmayı şart

[24] Araf /16-17
[25] Lokman /14
[26] İsrâ /23

koşmadı, dolayısıyla anne, babalar hangi halde olurlarsa olsunlar bize düşen; anne ve babamıza teşekkür etmek, yardım etmek, ikram etmek, gönüllerini kazanıp onlarla beraber cenneti kazanmaktır.

BİR ARKADAŞIN BABASI KANSER HASTASIDIR. DUALARINIZI BEKLİYORUZ, SİZİ ÇOK SEVİYORUZ.

Hastalıklar hepimiz için bir nimettir. Allah, kulunu imtihana tâbi tuttuğunda ona ikram etmeyi diler. Bu yüzden devamlı "ölmeden evvel zahmet çekmiş, sıkıntı çekmiş, hastalanmış birini görürseniz Allah'ın ona rahmetiyle muamele ettiğini bilin" diyoruz.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz bir hadis-i kutsiyi beyan ederken; *"Allah buyurdu ki: İzzetim ve celalim hakkı için yemin ederim ki bir kuluma hayır dilediğimde, cenneti dilediğimde, o daha dünyadayken onu mutlaka sıkıntılara, musibetlere, hastalıklara müptelâ kılarım ki onu ahirete aldığımda tertemiz almış olayım; çünkü o temizlenmeden onu ahirete almam"* buyurmuştur. Dolayısıyla hasta olan kişi için Allah'tan şifayı dilememiz; ama bunun yanında Allah'ın rahmetini de görmemiz gerekir.

Allah, hastalığın sonunda kulunu ister huzura alsın, ister almasın her türlü hastalığın günahları temizlediğini, kulun derecesini yükselttiğini ve kulu Allah'a yaklaştırdığını bilmemiz, bu yüzden hastalığı, belayı ve musibeti nimet olarak görmemiz gerekir. Hastalıklara, belalara, musibetlere Allah'a göre baktığımızda onları nimet olarak görürüz; ama zahiri olarak,

dünyaya göre, nefse göre baktığımızda ise onları sıkıntı olarak görürüz. Bize düşen; sıkıntıyı görmek değil, Allah'ın nazarıyla nazar edip onun nimet olduğunu anlamak, hatta ona hamd etmek ve şükretmektir.

Sonuçta ne olursa olsun Allah hepimizi mutlaka huzura alıp huzura davet edecektir. Bu yüzden önemli olan nasıl gittiğimiz ve orada nasıl karşılandığımızdır.

Bu yüzden birinin sıkıntı yaşadığını görünce orada Allah'ın rahmetinin olduğunu anlamak lazım. Allah o kişiye hastalık, sıkıntı vererek ona rahmeti ve muhabbetiyle muamele etmiş, onu rahmetinin içine almıştır. O kişinin yapacağı dua da makbuldür, bu yüzden onun duasını da almamız gerekir. Onun Allah ile arasında perde yoktur; çünkü rabbine boynunu bükmüştür; yani perde aradan kalkmış durumdadır. Dolayısıyla hastalara dua etmemiz, bununla beraber onların da duasını almaya çalışmamız gerekir. Allah bütün hastalarımıza şifa versin inşallah.

KİŞİ MÜRŞİDİNİ NASIL BULMALIDIR VE BULDUĞU, TANIŞTIĞI KİŞİNİN GERÇEK MÜRŞİD-İ KÂMİL OLDUĞUNU NASIL ANLAR?

Kişi Allah'ın vahyiyle aklını kullanarak mürşidini bulmalıdır; çünkü vahiy akıl için ışıktır. Işık varsa akıl görür, ışık yoksa akıl göremez. Bu yüzden kulaktan dolma bir bilgiyle "herhalde şöyle olması lazım, böyle söylemişler" demekle mürşid bulunmaz.

Mürşid, Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in varisidir ve onu temsil eder. Bu durumda Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in vazifesi neyse mürşidin de vazifesi odur. Allah ayet-i kerimede Resulullah

(s.a.v.) Efendimiz için **"size sizin içinizden, sizin dilinizi konuşan bir resul gönderdik. Size Allah'ın ayetlerini okuyup açıklasın, size kitabı ve hikmeti (Allah'ın muradını) öğretsin, nefislerinizi tezkiye etsin, bir de size bilmediklerinizi öğretsin diye"**[27] buyurmuştur. Dolayısıyla bu ayet bütün Mürşid-i kâmiller için de geçerlidir. Biri bu vasıfları taşıyorsa Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'i temsil edebilir, onun varisi olabilir.

Sadece zahire göre bakarsak gerçek bir Mürşid-i kâmili bulamayız; çünkü ona kendi kendimize bir vasıf vermişizdir. Allah, peygamberini nasıl vasıflandırmışsa, onun varisleri de kıyamete kadar aynısını yapar, yapmazsa eksiklik olur. Dolayısıyla biri Resulullah (s.a.v.) Efendimiz gibi yapabildiği kadarıyla ona varis olur, yoksa varis olamaz.

Mesela kimileri "biz Mürşid-i kâmile tabi olduk, mürşidimiz işi nazarıyla yapıyor" der. Bu, akıl sahibinin söyleyeceği bir söz müdür! Vahyi bilen bir mü'min hiç böyle söyleyebilir mi! Eğer bu iş nazarla olacak olsaydı Resulullah (s.a.v.) Efendimiz de işi nazarıyla yapardı; ama Resulullah (s.a.v.) Efendimiz işi nazarıyla yapmamış, anlatmış, izah etmiş, öğretmiştir.

Allah ayet-i kerimede **"Allah aklını kullanmayan topluluğun üzerine pisliği döker (onlar akıl etmezler)."**[28] Başka bir ayet-i kerimede de **"canlıların en kötüsü aklını kullanmayan sağır ve dilsizlerdir"**[29] buyurmuştur. Demek ki Allah, kulunun

[27] Bakara /151
[28] Yunus /100
[29] Enfal /22

aklını kullanmasını istiyor! Bir kulun, aklını kullanabilmesi için de ona söz gerekir, kelam gerekir, vahyin ona anlatılması gerekir.

Allah ayet-i kerimede **"(o müşriklere, iman etmeyenlere sor) onlar bir yaratıcı olmadan mı yaratıldılar, yoksa onlar kendi kendilerinin yaratıcıları mıdır (sor cevap versinler)"**[30] buyurur. Biri aklını vahyin ışığında kullanmazsa ya "biz kendi kendimizi yarattık" ya da "bir yaratıcı olmadan kendi kendimize var olduk" der; ama bu sorunun tek bir cevabı vardır ki bu da "bizi yaratan Allah'tır" demektir. Akıl sahibi herkes bunu böyle söylemek zorundadır. Birinin aklı yoksa ya da aklı bunu almıyor, anlamıyorsa ona akıl sahibi denmez, o zaten delidir ve deli de sorumluluk sahibi değildir.

Mürşid-i kâmilin vasfı peygamberi temsil etmektir; yani ayette de belirtildiği üzere Allah'ın ayetlerini okuyup açıklamak, hikmeti öğretmek ve Allah'ın muradını öğretmektir, dolayısıyla kula Allah'ı tanıtmak, Allah'ı kula, kulu da Allah'a sevdirmektir. Kulun iman etmesi için ona muamelede bulunmak, nefsini temizleyip, tezkiye edip kulun gönlüne iman nurunun inmesini sağlamak ve ona bilmediklerini öğretmektir. Birinin Mürşid-i kâmil olabilmesi için bunları kâmil manada yapması gerekir. Dolayısıyla biri bunları ne kadar yapabiliyorsa o kadar mürşiddir.

"İSLAM'A FAZLA DALMA AKLINI KAYBEDERSİN" DİYORLAR. BU NE KADAR DOĞRUDUR?

"İslam'a fazla dalma aklını kaybedersin" Herhalde dünyaya dalınca kaybetmiyoruz! Bu söz aslında "fazla kulluk yapma"

[30] Tur /35

demektir, bu da şeytanın sözüdür. Şeytan kişiye böyle söyleterek onu rabbinden alıkoymak ister.

İslam, Allah'a teslim olmak demektir. Allah'a teslim olan kişi aklını hiç kaybeder mi! Aksine Allah'a teslim olan kişi aklını nurlandırır, Allah'ın nuruyla anlar, feraset ve basiret sahibi olur.

Peki, kullukta en çok derine dalan kimdir?

Elbette ki Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'dir. O, gece gündüz Allah ile beraberdi. Daha sonra en çok derine dalanlar sahabelerdir. Şayet çok derine inmekle akıl kaybedilseydi önce peygamberlerin aklını kaybetmesi gerekirdi; çünkü onlar Allah'ın vahyiyle, Allah ile, meleklerle, Cebrail (a.s.) ile muhatap olmuşlardı.

Bir de şöyle bir durum vardır. Biri İslam'da derine dalmak yerine kendi kendine nefsinin derinliğine, kibrine dalarsa, Allah'ın vahyiyle değil de başka kuruntularla, şeytanın verdiği vesveselerle iş yapar, şeytanın peşinden giderek derine dalarsa aklını kaybetmekle kalmaz, imanını da kaybeder. Allah ayetlerinde **"siz hiç düşünmez misiniz,**[31] **tedebbür etmez misiniz**,[32] **tefekkür etmez misiniz**,[33] **akletmez misiniz**[34] **(aklınızı kullanmaz mısınız**) **nasıl böyle hüküm veriyorsunuz (nasıl böyle düşünüyorsunuz)"**[35] buyurarak İslam'da ve Kur'an'da derine dalmamızı, derinlemesine düşünmemizi emreder.

[31] Nahl /17
[32] Muhammed /24
[33] En'am /50
[34] Yasin /62
[35] Kalem /36

Kişi derine dalınca tedebbür etmiş olur ve ayetlerin arkasındaki manaya bakmış olur. Tedebbür, aynı zamanda tedbir almak demektir. Dolayısıyla kulun derine dalıp düşünmesi, cehenneme gitmemek ve şeytanın tuzağına düşmemek için tedbir alması gerekir. Tedbir alabilmesi için de kulun her daim tedebbür etmesi gerekir.

Tefakkuh, derinlemesine düşünmektir. Allah ayet-i kerimede **"tefakkuh etmez misiniz"**[36] buyurur. Kul ayetlere derinlemesine dalmazsa düşünemez ve ayetler üzerinde tefekkür edemez. Allah iman etmeyenler için **"onlar Allah'ın ayetleri üzerinde tefekkür etmiyorlar mı"**[37] buyurur. Kul, Allah'a iman eder, imanını artırmak isterse Allah'ın ayetleri üzerinde o zaman tefekkür eder.

Bütün bunlardan "derine dalma!" sözünün şeytana, iblise ait olduğunu anlıyoruz. Allah'ın yerdeki, gökteki, afaktaki ve enfüsteki ayetlerini okuyup üzerinde tefekkür etmemiz gerekir ki derine dalalım; çünkü derine dalınca ayetler bizde imana dönüşür.

"İslam'da fazla derine dalma, aklını kaybedersin" diyenler hayatı sadece dünya hayatı olarak görmüş, öyle anlamışlardır. Hâlbuki bir mü'minin, Müslüman'ın hayatının her anında Allah ile olması, İslam'ı sadece bazı zamanlarda değil her anda yaşaması ve her anda Allah'ın huzurunda olup ahiretinin hesabını yapması gerekir. Yoksa "Allah'ı namazdan namaza düşünmen yeterlidir" dersek Allah'ı hayatımızdan çıkarmış oluruz. Dini de âbdiyet dini

[36] Tevbe /122
[37] Muhammed /24

olarak değil ibadet dini olarak zannetmiş, dolayısıyla Hristiyanlar gibi yapmış oluruz.

Kısacası "derine dalmayın" diyenler aslında hiç dalamayanlardır, dalmayı sevmeyenlerdir, biri Allah ile ahireti ve ebedi hayatıyla meşgul olur da dünyayı unutur diye rahatsız olanlardır.

BİR DÜNYA İŞİYLE KARŞI KARŞIYA GELDİĞİMİZDE "ALLAH'I BU İŞE KARIŞTIRMA" DİYORLAR. ALLAH HANGİ İŞLERİMİZE KARIŞMAZ?

Hayatı yaşarken Allah'ın karışmadığı hiçbir işimiz olmadığı gibi Allah'ı karıştırmadığımız hiçbir işimiz de olamaz. Dünya da Allah'ındır, ahiret de Allah'ındır, dolayısıyla dünyası olmayanın ahireti de olmaz. Bu yüzden bir mü'minin dünyayı ahiretten daha çok sevmesi gerekir.

Neden dünyayı ahiretten daha çok sevmek gerekir?

Çünkü kulların dünyadayken Allah'ın rızasını ve sevgisini kazanma, Allah için bir fedakârlık yapma imkânı vardır; ama ahirette böyle bir imkân yoktur, insan ölünce bu imkânı biter. İşte, bu yüzden dünyayı ahiretten daha çok sevmek gerekir.

Allah'ın olmadığı bir yer yoktur. Allah'ın haşa olmadığı bir yer varsa o zaman onu ticarete, işimize, eğitim görürken eğitimimize, çocuklarımıza yaptığımız muameleye, evimize karıştırmayalım! Böyle bir şey olamaz; çünkü Allah'ın olmadığı bir yer, Allah'ın karışmadığı, Allah'a ait olmayan, Allah'ın emrinin, hükmünün olmadığı bir yer yoktur.

“Allah’ı bu işe karıştırma” diyenler aslında “bazı yerlerde biz ilah olalım, bazı yerlerde de Allah’ın ilahlığı geçerli olsun” demek isterler. Müşrikler de “Allah bizim ahiretimize karışır; ama dünyamıza karışmaz. Biz malımızı istediğimiz gibi harcar, kullanırız. Allah niye bizim malımıza karışsın, onlar bize aittir, bu yüzden Allah’ı bu işe karıştırmayız” derlerdi. Böyle bir düşünce dahi insanı müşrik yapar, hakikati örttüğünden dolayı insanı kâfir yapar. “Allah’ı buraya karıştırmayın” cümlesi bile insanı kâfir yapmak için tek başına yeterlidir.

Bilmemiz lazım ki Allah’ın karışmadığı, müdahale etmediği, bir emrinin ve hükmünün olmadığı hiçbir alan, hiçbir yer ve hiçbir an yoktur. Bir anı Allah’tan bağımsız olarak düşünür, ondan bağımsız hareket edersek, o anda Allah’tan gafil olmuş oluruz. Bunu bilerek yapıp kendimizi Allah’tan perdeleyip üstünü örttüğümüz için de kâfir oluruz.

Kulun, Allah’ın onun her işine karıştığını kabul etmesi gerekir. Bununla beraber kulun gücü yetmediği için yanlış yapması başka “Allah’ı buraya karıştırma” demesi başka bir şeydir. Biri “Allah’ı buraya karıştırma” deyince küfre düşer ve kâfir olur; ama “Allah bizim her işimize karışır, Allah’ın emri böyledir” derse kâfir olmaktan kurtulur, aksi halde kâfir olmaktan kurtulamaz.

"SARHOŞKEN NAMAZA YAKLAŞMAYIN" AYETİNİ SADECE İÇKİ İÇİN Mİ ANLAMAMIZ GEREKİR?

Allah ayet-i kerimede **"sarhoşken ne söylediğinizi bilinceye kadar namaza yaklaşmayın**"[38] buyurur. Bu ayeti biraz daha geniş anlamak gerekir. Yani Allah "biri ne söylediğini bilmiyorsa namaza durmasın, namaz kılarken ne söylediğini bilsin" demiştir. Bu durumda biri ne söylediğini bilmiyorsa namaza durmamalıdır.

Allah başka bir ayet-i kerimede **"Allah'ı zikret, gönlün mutmain olunca kalk namazı ikame et"**[39] buyurmuştur. Demek ki önce Allah'ı zikretmemiz, hatırlamamız gerekiyormuş; yani namaza durmadan önce "rabbimin huzuruna çıkacağım" deyip gönlümüzü boşaltmak için üç, beş dakika namaza hazırlık yapmamız gerekiyormuş ki huzura çıkınca ne söylediğimizi bilelim.

Bir de şöyle anlamak gerekir. Bazen bütün namaz boyunca ne söylediğimizi bilmeyiz. Mesela; Fatiha'yı okuruz ama Fatiha'yı okurken ne söylediğimizi bilmeyiz. Bu durumda "acaba bu halimiz de 'ne söylediğini bilinceye kadar namaza yaklaşma' sınıfına girer mi, girmez mi" diye bunun üzerinde tefekkür etmemiz ve bunu anlamamız gerekir.

Bazen de namaza dururuz; ama aklımız başka yerdedir. Sureleri okuruz; ama aslında ne söylediğimizi yine bilmeyiz, o esnada gönlümüz başka bir şeyle meşguldür. Şeytan bize vesvese vererek bizi başka bir tarafa çeker; yani ruhla ceset bir arada değildir. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz "*Allah, gönül (ruh) ile*

[38] Nisa /43
[39] Nisa /103

cesedin bir arada olmadığı ibadeti kabul etmez"[40] buyurmuştur. Dolayısıyla ibadetin kabul olabilmesi için gönül ile bedenin bir arada olması gerekir.

Namaz esnasında gönlümüz başka bir yerde dolaşıyorsa bu durumda ne söylediğimizi zaten bilmiyoruzdur; çünkü bedenle gönül bir arada bulunmamıştır. Bu yüzden herkesin Fatiha Suresi'nin manasını mutlaka bilmesi gerekir; çünkü manasını bilirsek ne söylediğimizi de bilmiş oluruz.

Diyelim ki; biri eğilip sadece **subhanerabbiyel azim**: "Benim rabbim azimdir, azim olan rabbim subhandır" dedi; ama söylediğinin ne manaya geldiğini bilmedi, anlamadı, bu durumda o kişi namazda değildir; çünkü Allah "ne söylediğini bilmiyorsan namaza yaklaşma; yani taklidi bir ibadet yapma, namazı taklidi olarak kılma" buyurdu.

İnnes salâte tenhâ anil fahşâ':[41] "Namaz sizi her türlü aşırılıktan alıkoyar." Fehşa; aşırılık demektir. Dolayısıyla namaz insanı Allah'a karşı her türlü saygısızlıktan, her türlü yanlışı yapmaktan alıkoyar. Şayet namazımız bizi her türlü aşırılıktan, yanlış yapmaktan alıkoymuyorsa bu durumda namazı taklit etmiş, gerçek manada namaz kılmamış oluruz. Aslında böyle bir haldeyken namaza yaklaşmamız bile doğru değildir.

Kulun namazdayken ne söylediğini bilmesi için önce Fatiha'nın manasını öğrenmesi, Fatiha'yı okurken ne söylediğini bilmesi lazımdır. Biri **iyyâke na'budu ve iyyâke nestaîn:**[42] "Yalnız

[40] Nesai, Cihad, 3089
[41] Ankebut /45
[42] Fatiha /5

sana âbd oluyoruz ve yalnız seni istiân ediyoruz (seni istiyoruz, istediğimizi yalnız senden istiyoruz, seni senden istiyoruz)" derken bunu direkt Allah'ı muhatap alarak söyler. Şayet o anda kişi huzurda değilse ve ne söylediğini bilmiyorsa o anda düşündüğü şey her neyse veya kimse bu kelimeyi ona söylemiş olur; çünkü o anda her neyi düşünüyorsa ona "seni istiyorum" demiştir.

Bu yüzden namaza dururken, ne söylediğimizi bilmemiz, bununla beraber ne söylediğimizi bilmiyorsak ne söylediğimizi bilinceye kadar namaza durmamamız, gönlümüzü boşaltıp, rabbimizin huzurunda durmaya hazır oluncaya kadar bekleyip namaza öyle durmamız gerekir.

ALLAH "KUL HAKKIYLA GELME NEYLE GELİRSEN GEL" BUYURDU DİYORLAR. KUL HAKKI NEDİR?

Bu söz şeytanın sözü, iblisin vesveseyle verdiği bir sözdür. Kul hakkıyla gelme neyle gelirsen gel demek "ben kimsenin hakkını yemiyorum, bu yüzden Allah beni bağışlar, cennete koyar" demektir; ama Allah böyle söylememiştir. Bir söz ki Allah'ın vahyine, resulünün söylediğine, yaşadığına, hayatına ters düşüyorsa o halde batıl ve yalan bir sözdür. Allah ayet-i kerimede **"Allah mü'minlerden cennet karşılığında canlarını ve mallarını satın almıştır"**[43] buyurur. Yani Allah "sen malını, canını Allah yolunda vermedikçe cenneti alamazsın" buyurdu.

Allah "kul hakkıyla gelme neyle gelirsen gel" demiş olsaydı o zaman kul, Allah için bir şey yapmasa da sadece kul hakkı yemeyerek cennete giderdi! Hâlbuki Allah böyle buyurmamış,

[43] Tevbe /111

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz böyle söylememiştir. Öyle olsaydı o halde sahabe hayatını Allah yolunda neden feda etti, kurban etti! O zaman onlar da "biz kul hakkı yemeyip cennete gideceğiz" deseydi! Bu yüzden böyle bir şey yoktur, bu söz batıl bir sözdür, şeytanın sözüdür. İblis, kulları Allah yolundan alıkoymak için bu sözü kullanır ve başkalarına da kullandırır. Oysaki mü'minin uyanık olması, feraset sahibi olması gerekir.

Allah adına bir söz söylerken önce onu Allah mı söyledi diye araştırmamız lazım. Bu söze baktığımızda ayet değildir, hadis-i kutsi değildir, Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in sözü; yani hadis değildir. Hal böyleyken Allah böyle söyledi demek Allah'a iftira olmaz mı! Allah'ın söylemediği bir sözü Allah'a isnat etmek, Allah'a yalan yere iftira atmaktır. Allah da ayet-i kerimede **"kim yalan yere Allah'a iftira ederse Allah ona gazap eder, onu lanetler, ona elim bir azap hazırlamıştır"**[44] buyurdu.

MANEVİ OLARAK NASIL BİAT ETMEMİZ GEREKİR?

Manevi olarak deyince bunu gönül olarak anlamamız gerekir.

Peki, nasıl biat edilir, bir Mürşid-i kâmile biat edilecekse ne üzerine biat edilmelidir.

Elbette ki Allah'a kul olmak, âbd olmak, dost olmak ve Allah'a vasıl olup Allah'ın cemalini müşahede etmek üzere biat edilmelidir. Bir Mürşid-i kâmile biat edilirken "Allah'a kul olmak, dost olmak, vasıl olmak için gerekeni yaparım" deyip öyle biat

[44] Hud /18

edilir. Bununla beraber biri biatını bozmaz, gerekeni yaparsa Allah bu nimeti ona ikram eder; ama bozarsa o zaman da biatını bozması kendi aleyhine olur.

ZEHİRLİ SEVGİ NASILDIR, HAK OLAN SEVGİ İLE ZEHİRLİ SEVGİ ARASINDAKİ FARKI NASIL ANLAYABİLİRİZ?

Hak olan sevgi; Allah'ı sevmek ve Allah için sevmektir, Allah'ın sev dediğini sevmek, neyi, ne kadar sevmesi gerektiğini bilip bu sevgiye ölçü koymak ve Allah'ın takdir ettiği gibi takdir etmektir; yani Allah neyi ne kadar sev dediyse o kadar sevmek ve nasıl sev dediyse öyle sevmektir.

Bununla beraber dünyayı çok sevmek gerekir; çünkü kulun, dünyadayken Allah'ın rızasını kazanma imkânı vardır. Kişi Allah'ın rızasını ne kadar çok sever, Allah'ın kendisini sevmesini ne kadar çok isterse sarf edeceği çaba, gayret de o kadar olur. Allah bu imkânı kuluna dünyadayken vermiştir, dolayısıyla bu imkândan dolayı dünyayı sevmek gerekir.

Şayet dünya ahiretin tarlası ise kulun dünyada ahireti ekip kazandığı için dünyayı sevmesi gerekir. Dünyayı bu şekilde sevmesi hak sevgi, doğru sevgi olur. Kulun, dünyayı ahiretin tarlası olarak değil de Allah'tan ve ahiretten bağımsız bir şekilde zevk için, nefsinin arzuları, istekleri için sevmesi ise zehirli bir sevgi olur.

İnsanları muttaki olarak değil de Allah'tan bağımsız bir menfaat için sevip dostluk kuranlar için Allah ayet-i kerimede **"Kıyamet günü en candan dostlar bile birbirine düşman olur, muttakiler hariç"**[45] buyurmuştur. Demek ki bir de gerçek ve hak

[45] Zuhruf /67

olan sevgi muttakinin, Allah'ın hesabını yapıp Allah için sevenin sevgisidir. Geriye kalan bütün sevgiler zehirlidir. Kıyamet yerinde ise bu zehirli sevgi düşmanlığa dönüşür.

NİSA SURESİ 60. AYET'İ AÇIKLAR MISINIZ?

Allah Nisa Suresi 60. Ayet'te, geçmişteki ehli kitabın kendi kitaplarına uymadıklarını, herhangi bir konuda Allah'ın hükmüne davet edildiklerinde tağuta; yani Allah'tan başka hiçbir hükme uymamaları gerektiğini vahyettiği halde onların Allah'ın hükmüne uymadıklarını beyan eder. Bununla beraber Allah bu ayeti sadece Yahudi'ye, Hristiyan'a vahyetmiş diye anlamak doğru değildir; çünkü mü'minler de ehli kitaptır. Onların kitabı da Kur'an'dır. Dolayısıyla bizim de bu ayetten kendimize bakmamız lazım.

Peki, bu ayetten neyi anlamamız gerekir?

Her konuda emir Allah'ındır, hüküm Allah'ındır. Bir mü'mine düşen de Allah'ın emrini işittiğinde "işittik ve itaat ettik" demektir; çünkü biri bunu söylemez, Allah'ın emrini tatbik etmez, herhangi bir konuda anlaşmazlığa düştüğünde onu Allah'a ve resulüne götürüp Allah ve resulünün verdiği hükmü gönlünde hiçbir ağırlık hissetmeden kabul etmezse Allah onun için "mü'min değildir"[46] buyurdu.

Birileri "bu işi kanuna göre, başkalarına göre halledelim" derse Allah'ın hükmünü kabul etmemiş olur. Dolayısıyla kul işlerini Allah dışında her neye göre halletmeye çalışırsa çalışsın, ehli kitabın kendi kitaplarına iman etmediği gibi o da bir mü'min olarak kendi kitabına iman etmemiş olur.

[46] Nisa /65

Mesela; Allah, erkeğe kadının iki misli miras takdir etmiştir; ama bu karar şu an geçerli olan kanunda eşit miktar olarak belirlenmiştir. Bu durumda bir kadın "yok, ben kabul etmiyorum, kanun bana erkeğin hakkı kadar veriyor, ben kanunu kabul ediyorum" derse bu durumda Allah'ın hükmünü kabul etmemiş olur. Bunu da menfaatten dolayı kabul etmez. Bu durumda o kişi kanunu Allah'ın vahyine, o kanunu koyanları da Allah'a şirk koşmuş olur.

Her ne olursa olsun bir mü'min olarak Allah'ın hükmünü kabul ediyor muyuz, etmiyor muyuz, Allah'ın hükmünün, vahyinin önünde mi yoksa Allah'tan başkalarının emrinin, hükmünün, kanununun önünde mi muhakeme olmayı istiyoruz, kararı Allah mı yoksa kullar mı versin istiyoruz, diye önce kendimize bakmamız gerekir. Şayet kararı Allah versin demiyorsak bu durumda kimin kararını ve hükmünü kabul ediyorsak onu Allah'ın yerine koymuş oluruz.

ALEVİLERİ KATLEDEN DAEŞ VE ALEVİLİK HAKKINDA NE DÜŞÜNÜYORSUNUZ?

Aleviliği tek bir cemaat olarak anlamak doğru değildir; çünkü cemaatlerin de çeşitleri vardır. "La ilahe illallah muhammedun resulullah" diyen herkes bizim kardeşimizdir. Bununla beraber Alevi, Hz. Ali (r.a.)'ı sevenler demektir. Alevilik, Hz. Ali'yi sevmek demekse o halde bütün mü'minler Alevi'dir. Hz. Ali (r.a.)'ı sevmeyen mü'min var mıdır, böyle bir şey olabilir mi!

Bu yüzden ister Alevî, ister Caferi, ister Sünni, isterse de başka bir şey olsun bu fark etmez "la ilahe illallah muhammedun

resulullah" diyen ve Allah'ın kitabını kabul eden herkes bizim kardeşimizdir.

Hiç kimse kendine taktığı isimle bir şey kazanamaz. Dolayısıyla bir cemaatin kendine hangi ismi taktığı değil, onların Allah'a iman edip etmediği, kul olup olmadığı, Allah'a ve resulüne itaat edip etmediği, Allah'ın resulüne tabi olup olmadığı önemlidir. Allah sadece buna bakar.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz *"kim sahabemi sevmiyorsa beni sevmediği içindir, kim beni sevmiyorsa Allah'ı sevmediği içindir, kim sahabeme buğzediyorsa bana buğzettiği içindir, kim bana buğzediyorsa Allah'a buğzettiği içindir*" buyurmuştur. Sevmek budur, iman budur.

Bununla beraber ister Alevi, ister Hristiyan olsun bu fark etmez, Allah hiç kimseye bir başkasını öldürme hakkı tanımamıştır. Bu yüzden insan hiç kimseye düşmanlık yapamaz. İnsan düşmanlık yapmadığı birini öldürebilir mi? -Öldüremez. Allah ayet-i kerimede **"kim bir mü'mini kasten öldürürse cezası içinde ebedi kalacağı cehennemdir. Allah ona gazap etmiş, lânet etmiş ve onun için büyük bir azap hazırlamıştır"**[47] buyurur. Dolayısıyla bunu yapan Allah'ın lanetine, gazabına uğrar.

Diyelim ki öldürülen kişi Alevi değil de Hristiyan olsa yine aynı şey geçerli midir? -Elbette ki geçerlidir; çünkü Allah ayet-i kerimede **"bir insanı öldüren bütün insanlığı öldürmüş gibidir**"[48] buyurur. Bu, Allah'ın hükmüdür ve bu hüküm bütün kitaplarda

[47] Nisa /93
[48] Maide /32

aynıdır. Allah başka bir ayet-i kerimede de **“zalimlerden başkasına düşmanlık yoktur”**[49] buyurmuştur.

Peki, Allah’a göre zalim kimdir?

Allah, zalimi tarif ederken “düşmanlık bir tek, seni öldürmeye, yurdundan çıkarmaya çalışan, bir de böyle yapanlara yardım edenler için vardır”[50] buyurur. Hal böyleyken biri durup dururken insanlara saldırıp onları öldürse, sonra da “biz bunu Allah adına yaptık” derse burada bir sorun vardır ve bu sorun bütün ümmetin sorunudur.

Sorun; Allah’ın kitabına, ipine sarılmama, Allah’ın kitabını anlamama ve peygamberlerine tabi olmama sorunudur.

Biri peygambere tabi olmazsa nefsini ilah edinir, nefsini peygamberin yerine koyar, dolayısıyla mü’min olmanın kokusunu bile alamaz. Mü’min; Allah’tan haşyet duyandır. Kim kendine hangi ismi verirse versin bu fark etmez. Biri Allah’tan haşyet duymaz, Allah’ı sevmez ve Allah için sevmezse ona mü’min denmez. Bu yüzden mü’minlere düşen; rabbinin ipine, Kur’an’a sarılmak, resulüne de tabi olmaktır; çünkü resul, âlemlere rahmettir.

Allah ayet-i kerimede Resulullah (s.a.v.) Efendimiz için **“Allah seni âlemlere rahmet olasın diye gönderdi”**[51] buyurmuştur. Bu durumda başkalarına ne kadar rahmet olursak resulüne de o kadar tabi olmuş oluruz. Hal böyleyken etrafımıza rahmet olmazsak bu durumda resule tabi olmamış oluruz.

[49] Bakara /193
[50] Mümtehine /9
[51] Enbiya /107

Rahmet olmak yerine bir de üstüne azap olursak o zaman da peygamberimize ve Allah'ın kitabına düşmanlık yapmış, tam ters tarafta durmuş oluruz. Bu durumda düşmanlığımız da Allah'adır.

Allah'ın, insanları yaratmasında mutlaka bir gayesi vardır. Bu gaye; insanların Allah'a kul olması, âbd olması, iman etmesi ve bu imana, kulluğa davet etmesidir. Allah ayet-i kerimede **"kullarıma söyle sözün en güzelini söylesinler, yoksa şeytan aralarını bozar"**[52] buyurmuştur. Allah "sözün en güzelini söyle" diye emrettiği halde bu ayeti ciddiye almaz, bir de bu yanlışı fiile döküp birilerine zulmeder, azap eder, onları öldürürsek bu durumda şeytana yardım etmiş ve onu sevindirmiş oluruz.

Şeytana yardım etmek ve onu sevindirmek istemiyorsak elimizden geldiği, gücümüzün yettiği kadarıyla insanları cennete davet etmeye ve cennete taşımaya çalışmamız gerekir. Yoksa biri "yanlış yapanları öldürüp cehenneme gönderiyoruz" derse sadece şeytana yardım etmiş olur. Bununla beraber mazlum birini öldürürse onun günahını yüklenmiş olur, böylelikle öldürdüğü kişi de cennete gider.

Biri insan olmadan mü'min olamaz, dolayısıyla önce insan olmak gerekir. İnsan, kendisine tanıdığı hakkı karşısındaki kişiye de veren ve kendisine nasıl bir muamelede bulunulmasını istiyorsa karşısındakine de öyle muamele edendir. Hal böyleyken başka insanları katledenler kendilerine böyle bir muamele yapılmasını isterler mi? -Elbette ki istemezler. Bu durumda onlara "madem böyle bir muamele görmek istemiyorsun, o halde sen neden bunu yapıyorsun" diye sormak gerekir.

[52] İsra /53

Allah her şeyi görür ve bilir. Hayat bir imtihandır ve hepimize düşen; hayatı yaşarken daima haktan, haklıdan, mazlumdan yana olmak ve zalimin de karşısında durmaktır. Bunu sadece lafla söylemek yetmez, bunun için elimizden geleni de yapmamız gerekir.

KANDİL GECELERİNDE VE DİĞER MÜBAREK GECELERDE NİYETLENİP İBADET ETMEK, NAMAZ KILMAK İSTİYORUM; AMA O GÜNLERDE ÜZERİME HEP BİR ASABİYET ÇÖKÜYOR VE İNSANLARIN KALBİNİ KIRIYORUM. BÖYLE OLMAMASI İÇİN NE YAPMAM GEREKİR?

Böyle mübarek günlerde Allah'a dönmemiz, tövbe, istiğfar etmemiz ve hayatımızın muhasebesini yapmaya çalışmamız gerekir. Özellikle ramazan ayı geldiğinde mutlaka kendimize hâkim olup kendimize kendi kendimizi hatırlatmamız, Allah'ın bizi dünyaya neden gönderdiğini ve bize tanıdığı imkânları nasıl kullanmamız gerektiğini anlamaya çalışıp "ya rabbi! Bana yardım et, ben yanlış yapmak istemiyor, kazanmak istiyorum" deyip kendi kendimize bunu hatırlatmamız gerekir.

Peki, bunları neden özellikle ramazan ayında yapmamız gerekir?

Çünkü Allah, Kur'an'ı ramazan ayında indirmiştir ve ramazan ayı, bin aydan daha hayırlı olan Kadir Gecesi'nin içinde bulunduğu aydır.

Eğer özellikle böyle günlerde yanlış yapar ve birilerinin kalbini kırarsak bu, şeytan bize hile yaptı, bizi yanlışa ve tuzağa düşürdü demektir. Böyle bir durumda hemen gerekeni yapmaya

çalışıp tövbe ve istiğfar etmemiz, özür dilememiz, Allah'a dönüp "ya rabbi! Bana yardım et" dememiz lazım. O zaman Allah yardım eder, biz de böylece yanlışa düşmekten kendimizi koruruz inşallah.

DİYANET İMAMLARI LAİKLİK YEMİNİ ETTİKLERİ İÇİN ARKALARINDA NAMAZ KILINMAZ DİYORLAR, DOĞRU MUDUR?

Öncelikle böyle bir yemin yoktur. Kim söylemişse yanlış söylemiştir. Hiçbir imam laiklik yemini etmez, böyle bir şey yoktur. Bunu söyleyen kişi imamlara iftira atmıştır. İmam imamdır, her imamın arkasında namaz kılınabilir. İmamlar, devletten aldığı ücretle çalışır. Farz edelim ki devlet onların ücretini vermese, o zaman bu ücreti halk verir. Mesela; bir köyde fahri bir imam varsa köylüler harman zamanı veya mahsul zamanı aralarında para toplayıp ona ücretini verirler. Devletin atadığı imamın da maaşını devlet verir.

Peki, devlet imamların maaşını nerden verir, devletin kendisine ait parası mı vardır?

Devlet, milletten topladığı vergiyle imamların ücretini ödediği için sonuç olarak imamların maaşı yine milletten alınmış olur. Arada hiçbir fark yoktur. Elbette ki imamın da Allah'ın emrinin, hükmünün dışında konuşmaması, Allah'ın hükmü dışında konuşan imamlardan da uzak durulması gerekir.

BİR MÜRŞİD-İ KÂMİL KENDİSİNE TABİ OLANLARA ŞEFAAT EDEBİLİR Mİ?

Şeft; çift demek, şefaat ise şifa demektir. Dolayısıyla şefaat aynı zamanda çift yönlü şifa demektir. Biri dünyadayken birilerine hidayet yolunda, cennet yolunda, Allah yolunda şifa olmaya çalışmış ve bu şifa yarım kalmışsa, Allah bu şefaat hakkını ona ahirette tekrar verir. Allah onları beraber etmek için bu hakkı ona şeref olarak verir. Şefaati böyle anlamak gerekir.

Bir babanın evladına yardım ettiğini, ona dinini öğrettiğini, evladın da imanda babasına tabi olduğunu; ama amelinin babası gibi olmadığını farz edelim. Allah onları yine de cennette beraber eder; çünkü Allah ayet-i kerimede **"iman edenlerin neslinden gelenleri, imanda onlara tabi olanları onlara katarız ve onların amellerinden hiçbir şey eksiltmeyiz (onların amelini de ayrıca onlara yazarız)"**[53] buyurmuştur.

Biri imanda mürşidine tabi olursa Allah ona şefaat edilme hakkı verir. Allah bunu kuluna ihsan eder, ikram eder ve bu şefaat her yerde geçerli olur. Bununla beraber birinin dünyada böyle bir bağı yoksa ister annesi, babası, isterse evladı olsun kimse ona şefaat edemez. Bunu da böyle anlamak gerekir.

ŞERİAT NEDİR, ŞERİATI NASIL ANLAMAMIZ GEREKİR?

Şeriatı Allah'ın dini, hükmü ve emri olarak anlamak gerekir. Şeriat; Allah'ın dini, Allah'ın yolu, sırat-el mustakim demek, aynı

[53] Tûr /21

zamanda hayat biçimi demektir. Din de hayat biçimi demektir. Dolayısıyla kim hayatı nasıl yaşarsa dini de şeriatı da yolu da odur.

Ya, Allah'ın bizim için tercih ettiği hayatı yaşar, şeriatta, Allah'ın dininde, sırat-el mustakimde oluruz ya da kendimize başka bir yol ediniriz. Şayet kendimize şeriat dışında bir yol edinirsek o zaman kendi başımıza bir din üretmiş oluruz. Bu durumda ise Allah'a kulluğu kabul etmemiş, Allah'ın gösterdiği yolda gitmemiş, başkasının yolunda ya da kendi kendimize ürettiğimiz bir yolda gitmiş oluruz ki bu da şeriatı, dini, Allah'ın bizim için takdir ettiği, sevdiği yolu, dolayısıyla Allah'ı, Allah'ın rabliğini kabul etmemektir.

KIYAMET YERİNDE SIKINTI YAŞAMAMAK İÇİN DÜNYADA NE YAPMAK GEREKİR?

Kıyamet yerinde sıkıntı yaşamamak için Allah'a iman etmemiz, âbd olmamız ve bunun için çaba, gayret sarf etmemiz gerekir.

Ebedi hayatımızı kazanmaya ve kulluğumuzu yapmaya çalışırken Allah bizi insanlarla, varlıkla, mahlûkatla ve birtakım olaylarla imtihana tabi tutar. Bu yüzden her zaman "Kıyamet günü sevindirdiğin kadar sevinecek, üzdüğün kadar da üzüleceksin" diyoruz.

Allah'ın rızasını ve sevgisini insanların gönlünden kazandığımız gibi Allah'ın gazabını ve lanetini de yine insanların gönlünden kazanırız; yani bir gönül yaptığımızda o gönülden Allah'ın rızasını, sevgisini kazanır, bir gönül yıktığımızda ise oradan Allah'ın gazabını ve lanetini alırız. Bu nedenle bir gönül yıkmak

Kabe'yi yıkmaktan daha ağırdır. Dolayısıyla kıyamet yerinde üzülmek istemiyorsak insanları üzmememiz, sevinmek istiyorsak da insanları sevindirmemiz gerekir.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz *"kim bir kulun, bir mü'minin sıkıntısını giderirse Allah da o kıyamet yerinde en şiddetli anda, en şiddetli günde, onun sıkıntısını giderir*"[54] buyurmuştur. Yani kim bir kula yardım ederse Allah da Kıyamet günü ona yardım eder; çünkü o kişi başkalarına yardım ederek Allah'ın yardımını hak etmiştir.

Bununla beraber kim bir insanın ayıbını, günahını örterse Allah da Kıyamet günü onun günahlarını örter, dolayısıyla Allah'ın Kıyamet günü bize yapacağı bütün muamele, bizim dünyadayken insanlara yaptığımız muameleye göredir. İnsan olabilmek, mü'min olabilmek için kendimize tanıdığımız hakkı başka insanlara da tanıyıp Allah'ın bize nasıl muamele etmesini istiyorsak bizim de insanlara öyle muamele etmemiz lazım.

BİRİ BANA HAKSIZLIK ETTİĞİNDE ONA "ALLAH SANA VİCDAN AZABI ÇEKTİRECEK BİR İMAN VERSİN" DİYE BEDDUA EDİYORUM. BU DOĞRU MUDUR?

Kardeşimiz bu şekilde karşısındakine hem dua hem de beddua etmiş olur; ama "Allah iman versin, Allah ıslah etsin" demek daha doğrudur. Biz bizi kıranlara Allah için hakkımızı helal edersek Allah buna sevinir. Bu yüzden bizim de bu büyüklüğü

[54] Taberani, Mu'cemu'l-Evsat, 1, 63

göstermemiz, insanlara beddua değil de dua etmeye çalışmamız gerekir.

MÜRŞİDİNDEN UZAKTA YAŞAYAN DERVİŞLERİN GÖNÜL HALİNİ KORUMASI İÇİN NELERE DİKKAT ETMESİ VE GÖNÜL BAĞLARINI GÜÇLENDİRMELERİ İÇİN NE YAPMALARI GEREKİR?

Dervişin gönlünün her zaman mürşidiyle beraber olması, onunla beraber yaşadıklarını, ondan dinlediklerini düşünüp gönül itibariyle onunla beraber olmaya, Allah'ın emrettiği, resulünün de yaptığı şekilde yapmaya çalışması gerekir.

Bununla beraber bir dervişin mürşidine karşı gönül bağını güçlendirebilmesi için de mürşidinin sohbetlerini dinlemesi gerekir. Allah, kardeşlerimize bu imkânı vermiştir. Bu yüzden bizden uzakta olan kardeşlerimizin Diyar TV aracılığıyla sohbetlerimizi dinlemeye ve böylece gönül bağlarını güçlendirmeye çalışmaları gerekir.

TARİKATTA MÜRŞİDİN DERVİŞİNE NAZARI NE DEMEKTİR? NAZARI SOHBET ÖLÇÜSÜNDE NASIL ANLAMAK GEREKİR?

Mürşid sohbet ederken nazarı dervişine erişir. Bu nazar da kişiye ve kişinin gönlüne göre değişir. Bir mürşid sohbet ederken dervişi ona gönlünü açarsa, anlattıklarını almak isterse mürşidin nazarı ona gelir. Yoksa biri mürşidinin karşısında otururken gönlü başka yerde olur, gönlünü ona açmazsa anlattıkları hakkında "bu benim için önemlidir, olmazsa olmaz olandır, benim bunu mutlaka

anlamam, anlayıp gerekeni yapmam gerekir” demezse mürşidin nazarı ona erişmez.

Bununla beraber nasıl ki kötü nazar varsa güzel nazar da vardır; yani biri karşısındakine hasetle baktığında nazarı karşısındakine zarar verdiği gibi; gönlü muhabbetle dolu olan, Allah’ın zatıyla sıfatıyla tecelli ettiği bir gönülden nazar eden biri de karşısındakine faydalı olur.

Bunun yanı sıra bir mürşid sıradan birine nazar etmez, ancak onu dinleyene nazar eder. Dolayısıyla biri mürşidinin sohbetini dinlemezse mürşidi istediği kadar ona nazar etsin ona bir şey yapamaz, bir şey veremez, herhangi bir şekilde ona yardımda bulunamaz. Hele ki onu manevi olarak hiç yetiştiremez.

Bir mürşidin dervişini manevi olarak yetiştirebilmesi için o dervişin mürşidinin sohbetlerini dinlemesi, rabbinin huzurunda boyun bükmesi ve rabbinin rızasını istemesi gerekir. Mürşidi sohbet ederken dervişin mürşidine muhabbetle bakışı, gönlünü açışı ise ona kazandırır, nazar ettirir.

Peki, bir mürşid sohbet etmeden sadece nazar ederse bu dervişe bir şey kazandırır mı?

Hayır, sohbetsiz bir şekilde sadece nazar etmek asla işe yaramaz. Bununla beraber derviş, gönlünü açmadan mürşidi ona hiçbir şekilde nazar edemez, sohbet etse bile ona herhangi bir şey öğretemez, veremez; çünkü nazar çift taraflı bir şeydir, dolayısıyla mürşid sohbet ederken dervişin de gönlünü açıp onu dinlemesi gerekir.

Bir de bazı insanlar "mürşid hiç konuşmadan nazar ediyor" derler. Oysaki bu yanlıştır ve böyle bir şey yoktur. Böyle bir şey olsaydı bunu Resulullah (s.a.v.) Efendimiz yapardı. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz susup sadece nazar etmemiş, aynı zamanda konuşmuştur, ona gönlünü açanlar da iman etmiş, sahabe olmuş, gökteki yıldızlar olmuştur. Zaten Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'i dinledikleri, gönüllerini açıp onu kabul ettikleri için kendilerine sohbet arkadaşı; yani sahabe denmiştir.

MEHDİ NE DEMEKTİR, HZ. MEHDİ GELECEK Mİ?

Mehdi; hidayete eren ve hidayete vesile olan demektir. Dolayısıyla bütün mü'minler ve veliler mehdi konumundadır. Bununla beraber Allah'ı her şeyden, canından çok sevenler, mü'min ve velidir. Bu yüzden mü'minlerin ve velilerin insanları hidayete davet etmesi gerekir. Bu emri onlara Allah vermiştir.

Allah Asr Suresi'nde **"bütün insanlar hüsrandadır; ancak iman edenler, salih amel işleyenler, hakkı ve sabrı tavsiye edenler müstesna"**[55] buyurmuştur. Bu, Allah'ın emridir, böyle yapmayanların sonu hüsrandır. Allah başka bir ayette **"kendinizi ve ehlinizi yakıtı insanlar ve taşlar olan ateşten koruyun"**[56] buyurur.

Peki, bu korumayı nasıl yapmamız gerekir?

Elbette ki insanları hidayete davet ederek yapmamız gerekir. Mehdi de hidayete davet etme vazifesini yaparak bu

[55] Asr /1-3
[56] Tahrim /6

korumayı yapar. Dolayısıyla bütün mü'minler bundan sorumludur, öncelikle kendisi hidayete ermeli, sonrasında insanları hidayete davet etmelidir.

Bununla beraber her bir mü'min kendi marifetine ve maneviyatına göre Allah'ın kendisine ikram ettiği kadarıyla Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'i temsil eder, mehdi olur. Yoksa hüsran olur.

Bir de özel manada; yani kâmil manada mehdilik vardır. Bu mehdiler hem zahiri hem de manevi olarak Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in varisi olanlardır ve bunlar kıyamete kadar da olacaktır. Birinin diğerinden herhangi bir farkı da yoktur.

Neden aralarında bir fark yoktur?

Çünkü onlar her bir işi yaparken, Resulullah (s.a.v.) Efendimizle beraber yaparlar. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in hali, ahlakı, manevi tarafı onların gönlüne akseder.

Bu yüzden Mürşid-i kâmiller birbirinden farksızdır, gönül aynalarında görünen Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in kendisidir, onun hali, güzelliği ve tecellisidir ve bütün peygamber varisleri, gerçek manada onu temsil edenler, mehdiler böyledir. Son mehdi de bunlardan sadece bir tanesidir.

NAMAZIN SÜNNETLERİ KILINMALI MIDIR?

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'e tabi olmak için elbette ki sünnet namazlarını da kılmamız gerekir; çünkü Resulullah (s.a.v.) Efendimiz farzın dışındaki namazları bir muhabbet olarak, bir şükür olarak kılmıştır. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz geceleyin

ayakları şişinceye kadar namaz kılınca Hz. Ayşe (r.a.) annemiz ona *"ya Resulullah! Allah senin geçmiş ve gelecek günahlarını affettiği halde neden kendini bu kadar yoruyorsun"* diye sorduğunda Resulullah (s.a.v.) Efendimiz *"ben Allah'a şükreden bir kul olmayayım mı, ikramından dolayı Allah'a teşekkür etmeyeyim mi"*[57] buyurur.

Buradan da anlaşılacağı üzere sünnet namazları aslında Allah'a şükürdür. "Rabbim beni huzuruna kabul etti" deyip şükretmektir. Seven sevdiğiyle konuşmak ve görüşmek ister. Namaz mü'minin miracı olduğu için kul, namazın sünnetlerini de aşkla ve muhabbetle kılar.

Sahabeler anlatır; "*bir sıkıntı olduğunda Resulullah (s.a.v.) Efendimiz 'ya Bilal! Çık bir ezan oku, bizi rahatlat, rabbimizin huzuruna çıkalım, şu dünya sıkıntısından kurtulalım' derdi.*"[58] Yani Resulullah (s.a.v.) Efendimiz sadece sünnetleri değil, şükretmek için, sevdiğiyle beraber olmak için beş vakitten başka bir beş vakit daha namaz kılmıştır. Bizim de böyle yapmaya çalışmamız gerekir.

BİLİNEN LETAİFLERİN DIŞINDA GÖVDENİN DERİNLERİNDE KUVVETLİ BİR MERKEZ HİSSEDİLMEKTEDİR. GÖNLÜN ASLI BU MERKEZ MİDİR?

Gönlün letaifleri vardır, bununla beraber Resulullah (s.a.v.) Efendimiz bir hadis-i şerifinde *"insanda bir kalp (gönül) vardır*, *Allah oraya tecelli eder*" buyurmuştur. İnsanda bir de fuad vardır. Aslında fuad, bütün letaifleri içinde barındıran, Allah'ın tecelli

[57] Buhari, TefsirûSûre, 48, 2; Müslim, Münafikin, 81
[58] Ebu Davud, Sünen, 4/298

ettiği merkez, Allah'ın tecelli ettiği makamdır. Ona gönül arşı da diyebiliriz. Geriye kalan letaifler ise görme, işitme, anlama kabiliyetleridir.

Nasıl ki kâinatta bir arş varsa ve Allah oradan emredip hükmediyorsa fuad da böyledir. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in miraçta yaşadığı tecelli de böyleydi. Bu yüzden Allah ayet-i kerimede **"gözünün gördüğünü gönlü yalanlamadı"**[59] buyurmuştur.

Bu ayetten anlamamız gereken şey Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in daha önce bu müşahadeyi gönlünden yaptığıdır. Bir de zahiri olarak miraç olunca gözü ve gönlü birbirini tasdik etmiş oldu, dolayısıyla gözünün ve gönlünün gördüğü aynıydı.

Bütün kulların gönlü bu vasıftadır. Bu vasfa eremeyenler, kendini ve kendindeki güzelliği, Allah'a olan yakınlığını, gönüllerinin arş olduğunu inkâr ettiği ve sadece zahiri olarak bakıp "hayatı böyle yaşarsak herhalde cennete gideriz" dedikleri için buna eremezler.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz *"insanlar cennete gittiğinde cennet ehlinin en aşağıdaki mertebesinde olan kimseler, Allah'ın kendilerine cennette ikram ettiği köşklerine, saraylarına, eşlerine, hizmetçilerine, nimetlerine bakarlar. En yüksek mertebedeki cennet ehli ise rablerine bakarlar, rablerinin cemalini müşahade ederler, onların nimeti de budur"* dedikten sonra **"o gün yüzler vardır, bembeyaz nur saçar (rablerinin cemaline bakarlar)"**[60] ayetini okumuştur. Dolayısıyla en yüksek makamdakiler,

[59] Necm /11
[60] Kıyamet /22

rablerinin cemalini müşahade edenler, rabbi ile beraber olanlardır. En aşağıda olanlar da dünya hayatını yaşarken böyle bir derdi olmayıp, sadece cennet için, cennetin nimetleri için çaba, gayret sarf edenlerdir.

Allah bizi cemalini müşahade eden kullarından eylesin inşallah.

NEBİ VE RESUL KAVRAMLARININ FARKINI AÇIKLAR MISINIZ?

Nebe'e; haber, büyük haber demektir. Nebi; Allah'ın haber verdiği, haberdar kıldığı, nübüvvet sahibi, Allah'ın kitap verdiği kişi manasındadır. Resul ise; Allah'ın vahyini taşıyan elçi demektir. Allah bazen nebiler için de resul kelimesini kullanmıştır; çünkü nebiler Allah'ın kendisine vahyettiği, kitap verdiği ve aynı zamanda nübüvvetin resullüğünü yapan, Allah'ın kendisine haber verdiğinin, vahyettiğinin elçiliğini yapıp, vahyi ulaşabildiği yere kadar ulaştıran kimselerdir.

Allah ayet-i kerimede Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'e **"Allah bu vahyi sana taşıyabileceğin (ulaşabildiğin) her yere taşıyasın (ulaştırasın) diye vahyediyor. Şayet Allah'ın vahyini taşımazsan Allah'ın resullüğünü yapmamış olursun"**[61] buyurmuştur. Dolayısıyla nebi aynı zamanda resuldür. Allah, nebi olmayan resullere kitap vermemiştir; ama onlara özel olarak vahyetmiştir. Bununla beraber resuller bir önceki nebinin veya o devirde

[61] Şûra /7, Mâide /67

yaşayan peygamberin kitabıyla resullük yapmışlardır. Mesela; Lut (a.s.)'ı buna örnek gösterebiliriz.

Allah ayet-i kerimede Hz. İbrahim'i (a.s.)'ı anlatırken **"(İbrahim kavmini davet etti) bir tek Lut ona iman etti"**[62] buyurur. Allah, Lut (a.s.)'ı da başka bir kavme resul olarak göndermiştir. Bu durumda Lut (a.s.) Hz. İbrahim (a.s.)'ın nübüvvetiyle Allah'ın resullüğünü yapmıştır. Hz. İbrahim (a.s.) ise hem nebi hem de resuldür. Dolayısıyla başka bir peygamberin nübüvvetiyle, kitabıyla resullük yapanlara resul denir. Allah'ın kitap ve sahifeler verdikleri ise hem nebi hem de resuldür.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz, hatemunnebiyyin; yani nebilerin, peygamberlerin sonuncusudur. Bu yüzden Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'e tabi olan bütün mü'minler Allah'ın resulüdür, Allah'ın resulünün resulüdür. Aynı zamanda bütün mü'minler evine ve hayatına vahyi taşımak zorundadır. Yoksa Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'e tabiyeti yerine getirmemiş, onun resullüğünü yapmamış olurlar.

Biri Allah'ın ayetlerini evine taşıdığında Allah'ın, Allah'ın ayetlerinin resullüğünü, elçiliğini yapar. Dolayısıyla mü'minler Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in risaletine ortaktır, ortak olmak zorundadır. Allah ayet-i kerimede **"Allah'ın resulü iman etti, mü'minler de (onun iman ettiği gibi iman etti)."**[63] Başka bir ayette ise **muhammed'un resûlullâh, vellezîne meahû:**[64] "Muhammed, Allah'ın resulüdür, onunla beraber olanlar da" buyurmuştur. Onunla beraber olanlar da o vahyi aynen taşır; yani

[62] Ankebut /26
[63] Bakara /285
[64] Fetih /29

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz Allah'ın nebisi ve resulüdür. Ondan sonra gelen mü'minler de Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in elçiliğini yaparlar.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz, sahabeden Muaz bin Cebel'i Yemen'e göndermeden önce ona "*Yemen'e gittiğinde kendini nasıl tanıtacaksın"* diye sorar. Muaz Bin Cebel de *"ya Resulullah! Onlara ben Allah resulünün resulüyüm diyeceğim"* şeklinde cevap verir. Bunun üzerine Resulullah (s.a.v.) Efendimiz *"evet, işte böyle söylemen gerekir. Allah'a hamd olsun ki böyle sahabem vardır"*[65] buyurur.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz Muaz bin Cebel'in bu haline sevinir; çünkü Muaz Bin Cebel Yemen'e gittiğinde kendi adına değil resulü adına, dolayısıyla Allah adına konuşacak ve Allah'ın vahyettiğini tebliğ edecekti.

Biri Allah'ın resulünün resullüğünü yapmazsa insanlara anlattığı, taşıdığı sözler, haller her kime aitse bu defa onun resullüğünü yapar.

Sonuç itibariyle bütün mü'minler, Allah resulünün resulleridir, öyle olmak zorundadır. Kim Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'e ne kadar resul olursa o kadar mü'min olur ve Allah'ın resulüne de o kadar yakın olur.

[65] Tabakât, 3:584; Müsned, 5:230; İbn-i Kesir, Sire, 4:199.

GÖNLÜMÜZÜN SÜREKLİ ALLAH'LA VE ZİKİR EHLİYLE BERABER OLMASI İÇİN NE YAPMAMIZ GEREKİR?

Bütün iş dönüp dolaşıp imana, Allah'a âbd olmaya gelir. Allah, insanı kendisine âbd olsun diye yaratmışsa o halde işin özü, özeti Allah'a âbd olmak ve ona hiçbir şeyi şirk koşmamaktır. Bununla beraber mü'minin bal arısı gibi her çiçekten öz toplayıp bal yapması, ilmi öğrenirken de o ilmin arkasındaki hikmete, Allah'ın muradına bakması gerekir. Mü'min hikmetle bakıp Allah'ın muradını anladığında, Allah onun gönlüne vahyettiğinde, tecelli ettiğinde balı; yani hikmeti üretir.

Mü'minin aynı zamanda ürettiği balı ikram etmesi lazımdır; çünkü Allah bal için "şifa" Kur'an için de "gönüllere şifa" buyurmuştur. Dolayısıyla Kur'an'dan o şifayı üretmemiz gerekir. Gönlümüzün şifa bulması, nefsimizin temizlenip hastalıktan kurtulması için de öncelikle bizim o şifadan istifade etmemiz, sonra da onu ikram etmemiz lazımdır.

Allah hepimize şifadan istifade edip sonra onu ikram etmeyi nasip etsin inşallah. Bizi yanlış bakıştan, kötü bakıştan, hasetle bakıştan, şeytani bakıştan muhafaza etsin inşallah. Allah bizi güzel bakanlardan, peygamberi bakışla bakanlardan, Allah'ın nazarıyla nazar edenlerden, muhabbetle, ferasetle, basiretle bakanlardan eylesin. Allah bizi hesabını doğru yapanlardan, "Allah'ın rızasını nasıl kazanırım" deyip bu dertte olanlardan eylesin. Başkasını hesaba çekip yanlışı, hatayı, kusuru görmeye çalışanlar şeytanın tuzağına düşer ve kendini unutur. Allah bizi kendini, rabbini unutanlardan eylemesin. Allah bizi nerede olursa olsun huzurda olduğunu bilip, öyle düşünüp, öyle konuşanlardan ve öyle yaşayanlardan eylesin inşallah.

7.BÖLÜM



ALAK SURESİ 1. AYET'İNİ HAYATIMIZA GEÇİRİRKEN RAB İSMİYLE BAŞLAYIP DAHA SONRA ESMANIN GERİ KALANIYLA MI DEVAM ETMELİYİZ YOKSA KASTEDİLEN ZAT İSMİ MİDİR?

İkra' bismi rabbikellezî halak:[1] "Oku! Seni yaratan rabbinin ismiyle." Bu durumda kulun başlangıç olarak Allah'ın Rab ismiyle okuması gerekir. Rab; terbiye eden, büyüten demektir. Allah, Rab isminden sonra "halak" demiş; yani yaratan ismini zikretmiş, dolayısıyla Rab ismi Halık ismini de içine almıştır. Bu yüzden kulun, Allah'ın Halık ismini okurken Rab ismiyle beraber okuması; yani yaratıp terbiye eden, yaratıp büyüten, yaratıp öğreten, eğiten şeklinde okuması gerekir.

Bununla beraber bütün mahlûkatı, varlığı Allah'ın afaktaki bir ayeti olarak okumamız, kendimizi, kendi iç âlemimizi de Allah'ın ayetleri olarak okumamız gerekir ki Allah adına, halk eden, yaratan rabbin adına okumuş olabilelim. Şayet böyle okursak doğru okumuş ve doğru anlamış oluruz.

Varlığı Allah'a göre anlamaz ve Allah adına okumazsak bu durumda nefsimiz, vehmimiz adına veya zahiri olarak bakışımıza göre kendi anladığımız, gördüğümüz şekilde okumuş oluruz ve buna da baktık, gördük, anladık deriz. Hâlbuki anlamamış, sadece kendi kendimize vehmetmişizdir.

Ayetleri okurken bizi yaratan, terbiye eden, büyüten, olgunlaştıran, kemâle erdiren, bize hakkımızı teslim eden ve büyümemiz için bize yol gösteren, önümüzü açan manalarına gelen Halık ve Rab isimlerini birlikte okumalıyız. Okudukça bütün isimlerin Rab isminin içine girdiğini görür, dolayısıyla bütün

[1] Alak /1

isimleri Rab isminden okumuş oluruz. Esmayı da okurken Rab ismiyle başlarız, sonra diğer bütün isimler ona dâhil olur.

BERAT KANDİLİ RESULULLAH (S.A.V.) EFENDİMİZ'İN DÖNEMİNDE İHYA EDİLİYOR MUYDU? İHYA EDİLİYORSA BERAT KANDİLİNDE NASIL BİR GECE GEÇİRMEMİZ GEREKİR?

Berat Gecesi, şaban ayının 15. gecesidir ve Resulullah (s.a.v.) Efendimiz döneminde de ihya edilirdi. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz Berat Gecesi'yle ilgili olarak *"Allah, Berat Gecesi'nde Ben-i Kelp ailesinin koyunlarının tüyleri sayısınca kullarını mağfiret eder"*[2] buyurmuştur. Dolayısıyla Berat Gecesi aynı zamanda mağfiret gecesidir. Bu yüzden bu geceyi tövbeyle, istiğfarla, hayatımızı önümüze koyup tefekkür ederek geçirmemiz, bu geceye kadar geçen bütün bir yıl boyunca nerede, ne kadar doğru ve güzel yaptığımızı veya nerede yanlış yaptığımızı düşünüp kendimizi hesaba çekmemiz gerekir.

Berat, aynı zamanda cehennemden kurtuluş, cehennemden azad olmak demektir ki bu da beratını almaktır. Kul beratını aldığında zaten cennetlik olur.

Bu, beratın zahiri tarafıdır, bunun bir de manevi tarafı vardır ki asıl berat da budur.

Manevi beratı nefsimizi terbiye ve tezkiye ederek alabiliriz. Berat Gecesi'nde tefekkür ederken bir de gönlümüzün cennete dönüp dönmediğine, nefsimizin cehennemden kurtulup kurtulmadığına bakıp kendimizi hesaba çekmeliyiz. Eğer nefsimiz

[2] Tirmizi, Savm, 39 (739); İbniMâce, İkame, 191

cehennem olmaktan kurtulursa gönlümüz cennete döner ve beratımızı bu şekilde almış oluruz.

Tefekkür edip kendimizi hesaba çekerken nerede bir eksiğimiz, yanlışımız varsa ona tövbe, istiğfar etmemiz, nerede ters tarafa dönmüşsek oradan da Allah'a dönmemiz gerekir. Böyle yaparsak Berat Gecemiz bizim için gerçekten berat olur, kandil olur, gönlümüz, önümüz aydınlanır, hayatı daha güzel yaşarız inşallah.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz her gece uyurken "*ya rabbi! Bana yarın tekrar ömür verir, beni tekrar diriltirsen sana söz veriyorum ki yarınım bugünden daha güzel olacak. Yarınımın daha güzel olması için çaba, gayret sarf edeceğim"* diye dua ederdi. Bizim de her gece uyumadan önce hesabı böyle yapmamız; "inşallah yarınımız bugünden daha güzel olacak" deyip rabbimize söz vermemiz gerekir. Böyle söyler ve gereğini yapmaya çalışırsak o zaman rabbimizin yardımını görürüz. Allah bu güzelliği, imkânı bize ihsan eder ve bu gücü kuvveti de verir.

İnşallah her günümüz berat olur, kurtuluş olur ve cennete biraz daha yaklaşırız, bunun sonucunda da gönlümüz cennete döner ve rabbimizle buluşuruz inşallah.

İNSANLARIN ALLAH'A DAVETE İCABET ETMEMELERİNE NASIL BİR HİKMETLE BAKMAMIZ GEREKİR?

Böyle bir durumda önce kendimize bakmamız, bir eksiğimiz, yanlışımız varsa orayı düzeltmeye çalışıp "acaba ben nerede eksik, yanlış yapıyorum" diye işe kendimizden başlamamız gerekir. Kendimizde bir eksik, bir yanlış yoksa bu defa "acaba

muhatap olduğumuz insanları davet ederken, onları tanımadan, anlamadan mı davet ediyorum yoksa bilip tanıyıp öyle mi davet ediyorum" diye tefekkür etmemiz gerekir.

İnsanları tanıyıp davet etmemize rağmen kimse davete icabet etmiyorsa bu durumda bize düşen; güzel bir sabırla sabretmek ve davete devam etmektir. Mesela; Hz. Nuh (a.s.)'a baktığımızda dokuz yüz elli sene boyunca kavmini imana davet etmiştir. O halde bizim de bıkmadan, usanmadan davete devam etmemiz gerekir. Tabi ki bu yıllar alabilir; ama Allah'ın, kulları üzerinde mutlaka bir muradı vardır ve bu muradı da Allah bilir. Bize düşen; Allah'ın bizim üzerimizdeki muradı gerçekleşsin diye çaba, gayret sarf etmek ve gerekeni yapmaktır.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz *"Allah bana peygamberleri arz etti. Bir kısmının iki ümmeti, bir kısmının bir ümmeti vardı, bir kısmı ise tek başına bir ümmetti; yani bir kişi bile ona iman etmemişti"* buyurur.

Peki, bu durum onların peygamberliğine, kulluğuna bir zarar verir mi?

Haşa! Onlar kendi vazifelerini yapmışlardır. Zaten mesele, insanın kendi vazifesini yapması, Allah'ın emrettiği, hükmettiği gibi en güzel şekilde, en güzel söz neyse onu söyleyip rabbinin yoluna hikmetle, Allah'ın vahyiyle davet etmesidir. Bunları yaptıktan sonra karşımızdaki ister davete icabet eder, ister etmez bu bizim işimiz değildir.

Hidayeti verecek, kullarını kendine döndürecek, kendine çekecek olan Allah'tır. Kullarını ise sadece buna vesile eder. Biz de sadece vesile olmaya, Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'e tabi olmaya

çalışıyor, onun yolunda, onun izinde yürümeye çalışıp davetimizi yapıyoruz.

Bir de en güzel davet elbette ki hal ile yapılan davettir. Sadece dilimizle davet etmemiz yetersizdir. Halimiz de insanları davet etmelidir; ama bu biraz zaman alabilir. Bununla beraber davetimizi yaptığımızda gönlümüzün ferah olması gerekir.

Her gece uyumadan önce bir yerde bir eksik, bir yanlış yaptık mı, yapmadık mı diye kendimizi kontrol etmemiz, bir yanlış yapmışsak onu düzeltmemiz, eksik yapmışsak onu tamamlamamız gerekir. Eğer her şey yerli yerindeyse bu defa da hamd edip şükretmemiz, yolumuza ve davetimize devam etmemiz gerekir.

BİR FİLMDE OYUNCU ROL İCABI YALAN SÖYLERSE VEYA BAŞKA KÖTÜLÜKLER YAPARSA GÜNAH YAZILIR MI?

Eğer o bir filmse o halde izleyenler de onun bir film olduğunu bilir.

Bir oyuncu rol icabı ne gerekirse onu yapar. Bununla beraber rolünü oynarken yanlış bir şey yaparsa, mesela; rol icabı içki içmesi gerektiği için sahnede gerçekten içki içerse o zaman haram işlemiş, günaha girmiş ve yanlış yapmış olur; ama rolünü oynarken içki görüntüsü verip onun yerine su içerse bir sorun olmaz. Haram olan şey haramdır, helal olan şey de helaldir. Dolayısıyla rol icabı da olsa elbette ki haramı işlemek doğru değildir.

ALLAH'I SEVERKEN ALLAH'I KAHRETMENİN SONUCU NEDİR?

Allah'ı severken onu kahretmek, üzmek ya da kızdırmak sözü doğru bir tabir değildir; çünkü Allah herhangi bir kul gibi kızmaktan, kahrolmaktan münezzehtir. Allah mülkün sahibidir, kulunu sever ve kulu güzel yaptığında kulu için sevinir. Bununla beraber kulu yanlış yaptığında onun adına ona gazap eder.

Allah'ı kendimiz gibi anlamamız yanlış olur, bu onun zatına yakışmaz. Bu durum severken de sevinirken de böyledir. Mesela; Resulullah (s.a.v.) Efendimiz *"Allah, kulunun kendisine dönmesinden daha çok hiçbir şeye sevinmemiştir"*[3] buyurur. Allah, kulu adına sevinir; ama Allah'ın sevinmesi haşa ona fayda verdiği için değildir. Allah, kulunu sever ve onun adına sevinir. Aynı şekilde gazap ederken de; yani mecazi anlamda kızarken de kulu kazanmadığı, kaybettiği ve kendisine layık olan yerde durmadığı için onun adına kuluna kızar. Dolayısıyla Allah, kulların onu kahretmesinden, kızdırmasından ya da sevindirmesinden münezzehtir.

GÜNÜMÜZDE BAZI CEMAATLERE KARŞI ŞÜPHE VE ÜMİTSİZLİKLE BAKILIYOR. BU BİR YIKILIŞ MIDIR, YOKSA ASLINA UYGUN BİR İNŞA MI BAŞLIYOR?

Gayemiz başka cemaatleri yermek, küçümsemek, hafife alıp dışlamak değilse o zaman eksikliklere ve yapılan yanlışlara Allah'ın nuruyla bakıp onları görmemiz ve o eksiklikleri Allah'ın

[3] Müslim, 7 (2747)

vahyiyle, resulünün sünnetiyle tamamlamaya çalışmamız, aslına uygun bir inşa olur inşallah.

Cemaatlerin eksikliklerini görünce de asla umutsuzluğa düşmememiz gerekir. Kişi kulluğunu yapmaya çalışırken bazı şeyleri bilmeyebilir veya Allah'a, Allah'ın vahyine, resulüne tabi olmaya göre eksik yapmış, yanlış yapmış olabilir. Böyle bir durumda bizim onu düzeltip yeniden inşa etmemiz gerekir.

Bununla beraber ümmet şu anda kulluğunu yapmaya çalışırken bir yükseliş döneminde, inşa dönemindedir. Bu inşa kemâle erinceye kadar yükselmeye devam eder. İnşa, kemâlâtını tamamladığında tekrar inişe geçip bu defa bozulma sürecine girer. Hayat hep böyle bir çıkışta, bir iniştedir. İniş tamamlanınca tekrar çıkış başlar.

Bizim de hangi dönemde olduğumuzu, ne yapmamız gerektiğini bilmemiz, bununla beraber biri inişteyse bozulmasın diye onu tutmaya çalışmamız, yükselişteyse eğer daha fazla yükselmesi için tabir-i caizse ona omuz verip onu yukarı doğru çıkarmaya çalışmamız gerekir. Öyle ki hep beraber kazanabilelim.

Şu an günümüzde yüzlerce, binlerce cemaat vardır. Elimizde bir ölçü olmazsa ve onların yaptıklarını Allah'ın vahyinin, resulünün, kulluğun ve âbd olmanın ölçüsüne vurmazsak o zaman kendi kendimize "bu doğru yapıyor, şu yanlış yapıyor" deyip hüküm vermiş oluruz. Dolayısıyla birçok yanlışı farkında olmadan doğru kabul ederiz. İnşallah bundan sonra Allah'ın kitabını elimize alır, resulünün hayatını da önümüze koyar ve hükmü öyle veririz.

Allah bir şeye doğru dediyse o doğru, yanlış dediyse o yanlıştır. Mü'minler bunu böyle kabul ettiğinde asla yanılmaz,

şeytan onlara hile yapamaz, onları tuzağa düşüremez, aralarındaki kardeşliği bozamaz. Hakikat ortaya çıktıkça hem dışarıdan bakanlar yanlış yapanların yanlışını görür, hem de yanlış yapanlar kendi yanlışını görür.

Peki, kime göre olan yanlışı görmemiz gerekir?

Tabi ki kendimize göre olanı değil Allah'a ve resulüne göre olan yanlışı görmemiz gerekir. Bu yüzden bir kardeşimize yardım ederken "bak kardeşim, bana göre değil Allah'a, Allah'ın şu ayetine göre bu yanlıştır, Allah bunu ayetinde şöyle buyuruyor" dememiz, bunu söylerken de işi bilmemiz, âlim olmamız ve Allah'tan haşyet duymamız gerekir.

Mesela; öyleleri var ki henüz iki kelime okuduğu, daha ağzı süt koktuğu halde "falan cemaat şöyle yanlıştır, falan cemaat böyle yanlıştır, falan cemaat şöyle küfürdedir, falan cemaat böyle münafıktır" deyip konuşmaya başlar. Bu, haddi aşmaktır, edebe aykırıdır, edepsizliktir. İnsanın haddini bilmesi gerekir. Bununla beraber konuşan kişinin konuşmaya hakkı olabilmesi için en az o cemaattekiler kadar iş yapmış olması gerekir.

Mesela; bir tarafta hayatını İslam'a, ilme adamış ve hayatını bu uğurda vakfedip anlatmaya, davet etmeye, öğretmeye çalışan birisi olsun. Öteki tarafta ise hiçbir şey yapmayarak "işte şurası yanlıştır" deyip konuşan birisi olsun. Böyle konuşan "orası sana göre yanlıştır, sen öyle anlamış olabilirsin yahut o şey yanlış da olabilir; ama neden ondaki bu kadar güzelliği görmüyorsun! Onda bu yanlış varsa doksan dokuz tane de güzellik var. Senin o güzelliklerden istifade etmen gerekirken ille de bu yanlışla mı onu

hesaba çekeceksin, bütün o doğrularını yok mu sayacaksın" diye sormak lazım.

Peki, bize düşen nedir?

Bize düşen; nerede bir güzellik, bir doğru varsa onu almaktır. Bizim doğru gördüğümüz şey yanlışsa veya bir içtihat konusuysa birileri onu zaten düzeltir. Bu yüzden cemaatler hakkında, insanlar hakkında konuşurken dikkatli olmamız, bir ve beraber olmamız, kardeş olup birbirimize sarılmamız, birbirimize cennet yolunda yardımcı olmamız ve birbirimiz için cennete vesile olmaya çalışmamız, bizi görenlere "bu kişi Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in ümmetidir, bu kişi ahlakıyla ona benziyor" dedirtmemiz gerekir. Böyle olursa hızla yükselişe geçer, Allah'ın vahyiyle hızla inşa oluruz.

Önümüze geleni eleştirmek, çekiştirmek, kötülemek bize sadece şeytanı hatırlatır. Bu yüzden ısrarla "la ilahe illallah muhammedun resulullah diyen herkes bizim kardeşimizdir" diyoruz. Bununla beraber elbette birbirimizin eksiğini, yanlışını görüp bir kardeş olarak Allah adına birbirimize yardım etmeye çalışıp insanları yermekten, kötülemekten, küçümsemekten de uzak durmamız gerekir. Böyle yapmazsak şeytanı sevindirir, ümmetin birliğini, beraberliğini, kardeşliğini bozar, Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'i de üzmüş oluruz.

ABDEST ALIRKEN KONUŞULMASI DOĞRU MUDUR?

Biri abdest alırken konuşursa abdeste herhangi bir zarar gelmez ve abdestte bir eksiklik olmaz.

Rivayete göre Hz. Ali (r.a.) Efendimiz abdest aldığı esnada yüzü sararırmış. Yine böyle olduğu bir sırada sahabeden biri Hz. Ali (r.a.)'a *"ya Ali! Abdest alırken yüzün, rengin neden böyle sarardı"* diye sorar. Hz. Ali (r.a.) de cevap olarak *"birazdan Allah'ın huzuruna çıkacağım. Şu anda abdest alırken Allah'ın huzuruna çıkmaya hazırlanıyorum. Ben sararmayayım da kim sararsın"*[4] buyurmuştur.

Dolayısıyla abdest Allah'ın huzuruna çıkmaya hazırlıktır, bu yüzden abdest alırken konuşmak doğru değildir. Zaten abdest alınırken her aza yıkandığında okunan dualar vardır, dolayısıyla konuşmak yerine bu dualar okunmalıdır.

Bununla beraber biri abdest alırken konuşursa bu onun abdestine herhangi bir zarar vermez, abdestinde eksiklik olmaz; yani gerektiği zaman konuşabilir; ama "ben Allah'ın huzuruna, miraca çıkmaya hazırlanıyorum" deyip gönül itibariyle bu şuurda olmalıdır.

ÂLİ İMRAN SURESİ 100. AYET'İ AÇIKLAR MISINIZ?

Allah Âli İmran Suresi 100. Ayet'te **"ey iman edenler! Kendisine kitap verilenlerden bir kısmına uyarsanız, sizi imandan sonra yeniden inkârcılığa sevk ederler"** buyurur. Dikkat edilirse Allah, kitap verilenlerin hepsine değil bir kısmına buyurdu; çünkü bir kısmı da Allah'ın kendilerine verdiği kitabı tasdik ettiği, ona iman ettiği için Kur'an'ı işitince hemen iman ediyorlardı.

[4] Taberani Hayatü's Sahabe

Allah ayet-i kerimede **"onlar kendilerine Rahman'ın ayetleri okunduğu zaman ağlayarak secdeye kapanırlar (bu rabbimizin kelâmıdır) derler"**[5] buyurur. Yani onlar kendi kitaplarına iman ettikleri için Allah'ın ayetleri okununca hemen ona da iman ederler. Kendi kitaplarına, peygamberlerine iman etmeyenler de iman etmiş gibi görünür; ama Allah'ın vahyi okununca onu inkâr ederler. Hatta daha da ileri gidip "bu müşrikler, mü'minlerden daha iyidir" derler. Dolayısıyla bunlara uyarsak Allah'ın ayette de belirttiği gibi imandan sonra küfre gireriz. Allah da onları dinlememizi buyurdu.[6]

BİR ERKEĞİN, EŞİNE "SEN ŞEYTANA ÂBD OLMUŞSUN, SEN ŞEYTANSIN" DEMESİ DOĞRU MUDUR?

Böyle bir sözü ister erkek, hanımına söylemiş olsun, isterse de hanımı eşine söylemiş olsun bu fark etmez, bu söz yanlış bir sözdür. Allah ayet-i kerimede **e lem a'had ileykum yâ benî âdeme en lâ ta'budûş şeytân, innehu lekum aduvvun mubîn:**[7] "Ey Âdem'in çocukları! Ben size şeytana âbd olmayın, o sizin apaçık düşmanınızdır demedim mi" buyurmuştur.

Biri bütünüyle şeytana uyar, şeytanın söylediğini söylerse şeytanın peşinden gitmiş, onun söylediğini sevmiş dolayısıyla ona âbd olmuş, kul olmuş olur.

Bunun tersi ise Allah'a âbd olmaktır; çünkü Allah'a âbd olmayan, şeytana ve nefsine âbd olur. Biri Allah'a kul olur, Allah'a

[5] Meryem /58
[6] Âli İmran /85 /100
[7] Yasin /60

kulluğu kabul eder, kul olmak, âbd olmak için çabasını, gayretini sarf ederse ve eşi de ona "sen şeytana âbd olmuşsun, sen şeytansın" derse bu sözü ona geri döner. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz *"biri birine kâfir veya münafık derse bunu söylediği kişi de öyle biri değilse o sözü havada kalmaz, kendisine döner ve kendisi kâfir ve münafık olur"*[8] buyurmuştur.

Bu yüzden böyle kelimeleri kullanmaktan uzak durmak gerekir. Karşıdaki kişi öyle biriyse bu söz yerini bulur; ama öyle biri değilse bu söz kişinin kendisine döner ve kişi bunu kendisine söylemiş olur. Bu söz kendisine geri dönerse bunun cezasını da çeker. Bilmemiz lazım ki bunun cezası çok ağırdır. Böyle birinin sonra öyle bir yerde ayağı kayar ki kalkmakta zorlanır ve oradan çıkmak için büyük bir çaba, gayret sarf etmesi gerekir. Kişi sadece birine böyle söylediği için bile düşer ve küfürden, şeytana âbd olmaktan kurtulamaz, bu da onun cezasıdır.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz başka bir hadisinde "*hiç kimseyle alay etmeyin, kimsenin günahından dolayı onu eleştirmeyin. Biri biriyle alay ederse o alay ettiği konu kendi başına gelmeden Allah onun canını, ruhunu almaz"*[9] buyurmuştur. Dolayısıyla biri başka biriyle alay ederse dünyadayken o alay ettiği şey onun başına da mutlaka gelir. Bu hangi günah, hangi yanlış olursa olsun böyledir.

Bu yüzden alay etmek yerine dua etmemiz gerekir. Karşımızdakine dua ederken aynı zamanda kendimize de "ya rabbi! Bizi muhafaza eyle, bizi koru ya rabbi" deyip dua etmemiz gerekir. Bilmemiz lazım ki "sen şeytana âbd olmuşsun" demekle

[8] Buhari, Edep, 44
[9] Tirmizi, Kıyamet, 53 (2507)

hiç kimseye yardım etmiş olmayız. Tam tersine ona bir taş da, bir çamur da biz atmış, onu şeytana biraz daha itmiş oluruz.

Sonuç olarak karşımızdaki kişi kim olursa olsun ona yardım etmek istiyorsak Allah'a âbd olmanın güzelliğini kendi üzerimizde gösterip ona bu güzelliği sevdirmemiz gerekir. O da bizim gibi olmak için çaba, gayret sarf ederse oradan kurtulur inşallah.

ALLAH'IN "GECENİN BİR KISMINDA KALK KUR'AN-I TERTİL ÜZERE OKU" EMRİNİ NASIL ANLAMAMIZ GEREKİR?

Tertil üzere okumak farklı, kıraat etmek farklı, tilavet etmek farklı bir şeydir. Allah ayet-i kerimede **"gündüz seni meşgul eden birçok iş vardır"**[10] buyurur. Bu yüzden Allah, gecenin sakinliğinden dolayı geceleri Kur'an'ı tertil üzere okumayı emretmiştir. Kardeşlerimizin daha güzel tefekkür edebilmeleri için de tefsir sohbetlerini mutlaka dinlemeleri gerekir. Bununla beraber hem geceleri gönül daha rahattır hem de kulun gece vakti bir meşguliyeti olmadığı için gecenin ayrıca bir özelliği vardır.

Ayetleri mutlaka tefekkür etmemiz ve tefekkür ederken o ayetleri adeta su gibi içmemiz, nefes gibi içimize çekmemiz gerekir ve gönlümüzden vücudumuzun her zerresine kadar ayetlerin nurunun tecelli etmesi, ayetlerin içinde kaybolmamız, tabir-i caizse okuduğumuz, tefekkür ettiğimiz ayet olmamız, o ayete dönüşmemiz gerekir. Bu bir ayet olur, beş ayet olur fark etmez.

Böyle yaparsak tertil üzere okumanın bizi ayete, canlı Kur'an'a dönüştürdüğünü, Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in

[10] Müzzemmil /7

ahlakının bizde tecelli ettiğini ve Allah'ın isimlerinin tecellisinin üzerimizde görülmeye başladığını görürüz. Bu yüzden tefekkür şarttır, gereklidir. Böyle bir tefekkür, tertil üzere okumak demektir.

Ayetleri tefekkür ettikçe o ayetler bizde imana dönüşür. Bununla beraber ayetleri sadece okurken yaptığımız tefekkür yeterli değildir. En az on beş, yirmi dakika, yarım saat veya bir saatimizi özel olarak ayetleri tefekkür etmeye ayırmamız gerekir ki Kur'an'ı tertil üzere okumuş olalım.

GÖNLÜMDEN HEP TÖVBE ETMEK GEÇİYOR, NE YAPMAM GEREKİR?

Tövbe; günahları terk etmek, günahlara pişman olmak, Allah'a dönmektir. Bir kul tövbe, istiğfar halindeyse ve gönül itibariyle tövbe etmek, Allah'a dönmek istiyorsa bu durumda Allah onun için hayır murad etmiş demektir. Bununla beraber böyle bir hal Allah'ın Ğafur, Ğaffar, Afuvv isimleriyle kulunun gönlüne tecelli edeceğini gösterir. Kula düşen de bu tövbeye sarılıp bu tecelliyi almak ve Allah ile bu yakınlığı tatmaktır.

Kul, tövbe ve istiğfar ettiğinde aradaki günah perdesi kalktığı için Allah'ın Ğafur, Ğaffar ve Afuvv isimlerinin tecellisini, Allah'a yakınlığı, rabbinin kendisini ne kadar sevdiğini, kendisine karşı ne kadar rahman ve rahim olduğunu kendi üzerinden tadar ve bu isimler böyle kendisinden peş peşe tecelli eder.

Kul, yaptığı tövbeyi bir de fiile dökerse Allah onun gönlüne isimleriyle tecelli eder. Bu yüzden tövbenin sadece bir istekten, arzudan ibaret kalmaması ve kulun, tövbesini çoğalttıkça

çoğaltması gerekir. O tövbe hali tamamlanınca Allah'ın başka bir isminin tecellisi için kulun gönlüne başka bir hal gelir. Bu defa kul başka bir şey söylemeye başlar. Mesela; kul tövbe halini tamamladıktan sonra "ya rabbi! Seni seviyorum" demeye başlar, böylelikle kendisinde başka isimler tecelli eder ve bu hep böyle devam eder.

SİZLERİ OSMANİYE'DEN İZLİYORUZ, YENİ TANIDIK VE ÇOK SEVDİK. İNŞALLAH EN YAKIN ZAMANDA SİZİNLE TANIŞMAK İSTİYORUZ.

Allah razı olsun. Kardeşlerimiz Türkiye'nin ve dünyanın birçok yerinden arayıp bizimle beraber olmak, kardeş olmak istiyorlar. Hatta bir kısmı cemaatiyle beraber arıyor ve hep beraber kanalımızı izliyorlar.

Biz hepsini kardeşimiz olarak kabul ediyoruz. İnşallah gönül itibariyle hep beraber olacağız. Zaten kardeşlerimizin Diyar TV'yi izlemeleri ve bizi, sohbetlerimizi dinlemeleri gönlümüzün beraber olduğunu gösterir.

Hayatı yaşarken, rabbimizi tanımaya ve anlamaya çalışırken inşallah hep beraber onu tanır, sever ve ona iman ederiz. Bununla beraber kendimizi tanır, kulluğumuzu ve Allah'ın üzerimizdeki muradını anlar, o muradı üzerimizde gerçekleşsin diye birbirimize yardımcı ve destek oluruz inşallah. Allah ayet-i kerimede **"o gün her topluluğu (önderiyle beraber) imamıyla beraber huzura alırız"**[11] buyurmuştur. Biz de kıyamet günü Allah'ın huzuruna

[11] İsra /71

çıkarken, Allah'ın buyurduğu gibi hep beraber olur, hesabı da hep beraber veririz inşallah.

NEFSİMİZİ NASIL TERBİYE EDEBİLİRİZ?

Allah ayet-i kerimede **"size sizin içinizden bir resul gönderdik. Size Allah'ın ayetlerini okuyup açıklasın, Allah'ın kitabını, hikmetini (muradını) öğretsin, nefislerinizi tezkiye etsin bir de size bilmediklerinizi öğretsin diye"**[12] buyurmuştur. Dolayısıyla Allah, nefsin terbiyesini ve tezkiyesini nebilerine ve resullerine vermiştir.

Allah bu işi nebilerine ve resullerine vermişse o halde insanın bunu tek başına yapması mümkün değildir. Bu yüzden peygamber varisleri olan Mürşid-i kâmiller bu işi kıyamete kadar devam ettirirler. Biz de onlarla beraber olursak nefsimiz terbiye ve tezkiye olur.

Nefis terbiyesi çift yönlü bir işlemdir; yani bir dervişin yapması gerekenler, bir de mürşidin yapması gerekenler vardır. Şayet mürşid gerçek bir mürşid olmazsa yarım doktorun insanı candan ettiği gibi yarım mürşid de insanı Allah'tan, imandan eder.

Bununla beraber bazı insanlar kendine bir mürşid bulur ve ona tabi olur; ama nefsini tezkiye etmek yerine "biz şöyleyiz, böyleyiz" demeye başlar. Böylelikle nefsi daha önce küçücük bir şeyken nefsini dağ gibi büyütür. Artık öyle ki hiçbir yere sığmaz, insanları küçümser, herkese tepeden bakar. Diğer cemaatler için "bunlar zahiri işlere bakıyor, şunlar böyledir, bunlar şöyledir,

[12] Bakara /151

benim mürşidim ise şöyle büyüktür, böyle büyüktür" deyip konuşmaya başlar. Hatta kendini o kadar büyütür ki bir zaman sonra artık mürşidini bile tartmaya, ölçmeye başlar ve bunu yaparken ne yaptığından haberi bile olmaz. Böyle bir nefis terbiye olmak yerine üstüne bir daha yük yükler, kibir sahibi olur ve büsbütün batar.

Aslında böyle birinin Mürşid-i kâmile tabi olmadan önceki hali çok daha güzeldir. Böyle birini gördüğümüzde "keşke Mürşid-i kâmile hiç tabi olmasaydı, tabi olduğunu zannetmeseydi" diyoruz. Bir de mürşid, gerçek bir mürşid olsaydı dervişinin böylesine kibirlenmesine, insanlara tepeden bakmasına müsaade etmezdi. Dolayısıyla nefis terbiyesi için gerçek bir Mürşid-i kâmile tabi olmak gerekir ki kişinin nefsi terbiye olup temizlensin.

Allah'ın peygamberlerinin vazifesi neyse, onu temsil eden varislerin de vazifesi odur. Peygamber varislerinin vazifesi insanlara önce Allah'ın ayetlerini okuyup açıklamak ve hikmeti öğretmektir. Nefis tezkiyesi ise bundan sonra gelir.

Mesela; öyleleri var ki ayet okumayıp hikâye anlatarak etrafındakileri avutmaya çalışır. Şayet o kişi mürşid olduğunu iddia eden biriyse ona "sen peygamberini böyle mi temsil ediyorsun! Peygamberin vazifesi Allah'ın ayetlerini okuyup açıklamak, hikmeti, Allah'ın muradını öğretmekse ve sen de onun varisi olduğunu söylüyorsan o halde senin de aynısını yapman gerekmez mi" diye sormak lazım. Biri böyle yapmazsa Allah ona bunun hesabını mutlaka sorar.

Bununla beraber biz ona böyle sorduğumuzda o kişi "insanların bir şey bilmesine gerek yok" diye cevap verse o halde

ona “madem öyle Allah Kur’an’da neden önce **Ikra bismi rabbikellezî halak:**[13] ‘Oku! Yaratan rabbinin adıyla’ buyurdu” diye sormak gerekir. Allah’ın ilk emri okudur; ama sen hiç okutmadın. Okutmadığın gibi bir de insanları hikâyeyle avutuyorsun. Ya da “al şu kadar zikir çek, böyle yapman yeterdir” diyorsun. İyi de adam daha işi bilmiyor! Bu adam senin dediğin gibi yapınca birkaç adım atar sonra şeytan ona çelme takıp onu yuvarlar, sen de onu bir daha kaldıramazsın. Zaten senin buna gücün de yetmez. Kaş yapayım derken göz çıkarırsın! İşte, bu yüzden yarım doktor insanı candan, yarım mürşid de insanı dinden, imandan, Allah’tan eder, diyoruz.

Biri mürşid olduğunu söylüyorsa öncelikle kendisine tabi olan kişiye Allah’ın ayetlerdeki muradını, kulu üzerindeki muradını, onu dünyaya neden gönderdiğini öğretmesi gerekir; çünkü kişi bunu öğrendikten sonra nefis tezkiyesini kabul edebilir, nefsini Allah’a kurban edebilir, nefsini ruha kurban edebilir, dünyayı ahirete, şeytani şeyleri de melekî şeylere kurban edebilir.

Peki, bir Mürşid-i kâmile tabi olurken neye dikkat etmemiz gerekir?

Öncelikle tabi olmak istediğimiz kişinin bir peygamber varisi olup olmadığına, peygamberin yaptığı gibi mi yoksa bize hikâye mi anlattığına bakmamız gerekir. Bununla beraber tabi olduğumuz mürşidin bize adım adım ne yapmamız gerektiğini söylemesi, söylemekle kalmayıp aynı zamanda bunu bize yaptırması gerekir.

Nefsimizin karanlığından kurtulabilmemiz için esmanın nurunun gönlümüze tecelli etmesi, gönlümüzü aydınlatması,

[13] Alak /1

bunun için de önce öğrenip anlamamız daha sonra da iman etmemiz lazım. Bu da yetmez, bir de nefsimize bulaşan kibrin, gururun, riyanın, hasedin, nefse ait her ne varsa bütün o yanlışların parça parça temizlenmesi lazım. O iman nuru gönlümüzde aydınlandıkça, parladıkça, şiddetlendikçe nefsimizin karanlıkta kalan kısmı da aydınlanır. Bunu da dervişle mürşid manevi olarak beraber yapar.

Aynı zamanda yanlış bir bakış da gönlümüzü kirletir; yani yanlış bir kelime öğrenip onu içimize alırsak gönlümüzü kirletmiş oluruz. Bu yüzden sürekli gönlümüzdeki yanlış bilgiyi temizleyip vahyin bilgisini gönlümüze doldurmamız gerekir ki gönlümüz nurlansın, nefsimiz tezkiye olsun, temizlensin, canlı Kur'an'a benzeyip gönlümüz nispetinde canlı Kur'an olalım.

Bir de mürşid gerektiğinde dervişine "şunu şöyle yapman, bunu böyle yapman, şuna şöyle bakıp şöyle anlaman lazım" deyip ona ne yapması gerektiğini söyler. Bu yüzden nefis tezkiyesi, insanın kendi başına yapabileceği bir şey değildir; çünkü işin sonucunda Hz. İnsan olmak, nefisten kurtulup saf ruh olmak, Allah'ın nuru, güzelliği, canlı Kur'an olmak vardır.

Sonuç itibariyle nefis tezkiyesini kul tek başına yapamadığı için Allah bu vazifeyi resullerine vermiştir. Kıyamete kadar da onun varisleri resulüne vekâleten bu vazifeyi yaparlar. Yoksa birileri çıkıp "biz kendi kendimize nefsimizi tezkiye ediyoruz" ya da "zikir çekmemiz yeterlidir" derse bu doğru olmaz. Kişinin mutlaka Kur'an'ı okuması, birinden de dinleyip, anlaması ve okuyup dinlediğini imana dönüştürmesi gerekir. Dolayısıyla manevi olarak bir gönül ehliyle, gönlünü birleştirmesi, onunla bir olması, ona tabi olup gönlünü ona bitiştirmesi, rabt etmesi gerekir

ki o nuru onun gönlünden alabilsin, gönlünü onunla tezkiye edip temizleyebilsin.

NAMAZLARI KILMAKTA GEVŞEK DAVRANIYORUM NE YAPMAM GEREKİR?

Namazı kılarken onu miraç olarak, rabbimizle konuşmak, sohbet etmek, halimizi arz etmek olarak anlamamız gerekir. Eğer böyle anlarsak gevşeklik göstermez ve muhabbetle namaza dururuz inşallah.

Bununla beraber bütün ibadetlerin bir melekesi, gücü ve kuvveti olduğu gibi namazın da bir melekesi, gücü, kuvveti vardır; yani bu biraz da alışkanlık meselesidir. Aynı şekilde yanlışların ve günahların da ters taraftan, şeytani bir gücü vardır. Nasıl ki günahlardan kurtulmaya çalışırken bir çaba, gayret sarf etmemiz gerekiyorsa aynı şekilde ibadet etmeye çalışırken de bir çaba, gayret sarf etmemiz gerekir ki ibadetlerimiz bizde meleke olsun, güç ve kuvvet olsun.

Şayet namaz bizde meleke haline gelirse bir süre sonra artık kendimizi zorlamadan, muhabbetle namaza durduğumuzu, istesek de namazı bırakamadığımızı görürüz. Dolayısıyla namazlarda gevşeklik etmek istemiyorsak önce biraz çaba, gayret sarf edip namazı kendimizde meleke haline getirmemiz gerekir.

RESİM ÇİZMEK GÜNAH MIDIR?

Âlimlerimiz geçmişte “resim çizmek günahtır” deyip buna gerekçe olarak da “Allah, resim çizenlere Kıyamet gününde o

çizdiklerinize ruh verin diye emreder. Kul da ruh veremeyince zor durumda kalır" demişlerdir. Bunlar doğru şeyler değildir. Resim bir sanattır ve çizmenin herhangi bir günahı yoktur. Bu açıdan gönlümüz ferah olsun; çünkü Allah güzeli sever, güzellikleri sever, güzel yapanları sever. Bu yüzden bizim de yaptığımız şeyleri en güzel şekilde yapmaya çalışmamız gerekir.

GİTTİĞİM CEMAATTEKİLERE KENDİMİ KABULLENDİREMEDİM, SOHBETE DEVAM ETMELİ MİYİM?

Allah'ın aşkını ve muhabbetini nereden alabiliyorsak oraya gitmeye devam etmemiz gerekir. Etrafımızdaki kardeşlerimiz bizi kabul etmiyorsa bu durumda sorunu onlarda değil kendimizde aramamız lazım. Acaba kardeşlerimiz onlara karşı olan tavrımızı ve bakışımızı mı kabul edemiyor, yoksa konuşurken konuştuklarımızı mı anlamıyor, beğenmiyor veya sevmiyorlar diye öncelikle kendimize bakmamız gerekir. Belki de tanışmak için bir zamana ihtiyacımız vardır.

Bizdeki güzelliği, aşkı ve muhabbeti gören birinin bizi sevmemesi mümkün değildir; çünkü iman imanı sever, mü'min mü'mini sever. Allah'ı seven Allah'ı seveni sever. Beraber manevi yolculuğu yaptığımız kişi sevilmez mi! Allah'ı seveni de sevemezsek kimi seveceğiz!

Allah'ı seven, rabbini isteyen sevilmeye layıktır. Biri Allah'ı severse Allah da onu sever. Bununla beraber Allah'ı seven biri Allah'ı seveni de Allah'ın sevdiğini de sever. Sevmiyorsa imanında bir sorun vardır. Bir de karşımızdaki kişilerin ille de gönül ehli olup bizdeki aşkı, muhabbeti anlaması gerekmez. Biz Allah'a

duyduğumuz aşkı, muhabbeti üzerimizde gösterirsek onlar da yavaş yavaş anlar, görür ve bizi sevmeye, hatta bu muhabbetten istifade etmeye çalışırlar.

Nasıl ki zahiri olarak bir yerde hava soğuk olunca üşüyor, sıcak olunca terliyorsak manevi olarak da bu böyledir. Allah'ı sevenlerle beraber olduğumuzda onların muhabbeti ve Allah'ın onlara rahmetinin, muhabbetinin, Vedud isminin, İlah isminin, Rahim isminin tecellisi mutlaka o mekâna yayılır, tecelli eder. Bu rahmet ve muhabbet oradakileri de kaplar, Allah bunu onlara tattırır.

Allah'ı sevenler nerede olursa olsun Allah da onları sevdiği için oraya Allah'ın rahmeti, muhabbeti iner ve bu muhabbet oradakileri kaplar. Biz de bu muhabbeti üzerimizde göstermeye devam edersek Allah'ı sevenlerin bizi de seveceğini görürüz.

AİLE EFRADI KİŞİYE ALLAH'A KULLUK YOLUNDA BAĞ OLUYORSA KİŞİNİN DİK DURMAYA ÇALIŞMASI, SABRETMESİ DOĞRU BİR DAVRANIŞ MIDIR?

Allah ayet-i kerimede **"Allah sabredenleri sever,**[14] **Allah sabredenlerle beraberdir"**[15] buyurur. Bu yüzden yuvamız dağılmasın, çocuklarımız anasız, babasız kalmasın diye Allah için sabretmek doğru bir davranıştır. Bu sabrımız bize Allah'ın beraberliğini ve sevgisini kazandırır. Bununla beraber bize Allah yolunda engel olmaya çalışanlar da ters tarafa gittiği için Allah

[14] Âli İmran /146
[15] Bakara /153

mutlaka gerekeni yapar, onlara bir yerde "dur" der ve onları durdurur.

Allah başka bir ayette **"Allah'ın yakalaması pek şiddetlidir"**[16] buyurmuştur. Allah'ın yakalaması kulun yakalamasına benzemez. Allah birini yakalarsa hiç kimse onu kurtaramaz. Dolayısıyla kadın olsun, erkek olsun bu fark etmez biri sabrettiğinde Allah mutlaka gerekeni yapar. Kul, sabrettiği sürece Allah'ın muhabbetini, beraberliğini kazanır. Bu yüzden sabretmeye ve Allah'ın sevgisini, beraberliğini kazanmaya devam edelim inşallah.

DUAMIZ KABUL OLMAYINCA NE YAPMAMIZ GEREKİR?

Allah duayı reddetmez. Bunun için ayet-i kerimede **"kulum bana dua edince onu kabul ederim (ona icabet ederim)"**[17] buyurur. Hangi duayı yaparsak yapalım, rabbimizden hayır olanı ister, "bu bizim için hayırlıdır, faydalıdır" deyip öyle isteriz; ama onun bizim için hayır mı, şer mi olduğunu bilmeyiz. Sadece kendimize göre hayırlı veya faydalı olduğunu biliriz, bunu asıl bilen Allah'tır.

Allah ayet-i kerimede **"sizin hayır bildiğinizde şer, şer bildiğinizde hayır olabilir. Siz bilmezsiniz Allah bilir**"[18] buyurur. Allah bizim için hayır olanı biliyorsa ve duamıza da icabet ediyorsa o halde Allah bizim için hayır olanı yaratır. Bununla beraber Allah bizim istediğimizi bize vermiyorsa, bizi ondan korudu, muhafaza

[16] Hud /102
[17] Bakara /186
[18] Bakara /216

etti demektir. Ya da henüz zamanı gelmemiştir, zamanı gelince Allah ikram eder, ihsan eder. Her ne olursa olsun duamız makbul olur, kabul görür.

Duayla kulluğumuzu ortaya koyar ve "ben senin kulunum, sen de benim rabbimsin. Mülk senindir, her şey sana aittir. Ben senden istiyorum" deyip rabbimizden ister ve kulluğumuzu yaparız. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz *"dua kulluktur*, *ibadetin özüdür*"[19] buyurur. Dolayısıyla dua ederken hem kulluğumuzu hem de ibadetimizi yapmış oluruz. Allah ikram ederse hayırdır, ikram etmezse de bizi korumuş, bizim için hayır olanı yaratmıştır; yani yine duamız kabul olmuştur.

Allah'tan istemeyince ne olur?

İstemeyince kul olmamış, kulluğu da mülkün sahibini de kabul etmemiş oluruz. Dolayısıyla Allah'ın bizim için hayrı yaratmasını istememiş oluruz.

Sonuç itibariyle her hâlükârda duamızı yapmamız, Allah'tan istememiz gerekir. Biz Allah'tan istersek Allah da bizim için mutlaka hayır olanı yaratır ve duamıza icabet eder.

ÇEVREMDEKİLER BENİ GÜZEL HALLİ BİRİ OLARAK GÖRÜRKEN BEN KENDİMİ HİÇ BÖYLE GÖRMÜYORUM VE HALİMİN KÖTÜ OLDUĞUNU DÜŞÜNÜYORUM. BU BAKIŞIM DOĞRU MUDUR?

Kendimize de bir başkasına da bakarken Allah'ın nazarıyla nazar etmemiz gerekir. Allah bir kulu huzura alıp hesaba çekerken

[19] Tirmizi, Daavat, 1

günahlarını bir tarafa sevaplarını da bir tarafa koyup tartar. Sevap kefesi ağır gelirse onu iyilerden sayıp cennete gönderir. Bununla beraber sevaba 1'e 10, günaha da 1'e 1 yazar; yani yapılan bir sevabı 10'a katlayıp öyle yazar.

Bizim de kendi kendimize bakarken sadece nefis tarafımıza, yanlış tarafımıza değil, öteki güzel taraflarımıza da bakmamız gerekir ki kendimiz hakkında hüküm verebilelim. Sadece nefis tarafına, yanlışlarımıza, eksiklerimize bakıp kendimiz hakkında karar verir, hüküm verirsek kendimizden razı olmayız, kendimizi beğenmeyiz.

Kişinin hali başkaları tarafından beğeniliyorsa mutlaka başkalarının gördüğü, kendisinin bile kendinde görmediği ya da görmeyi istemediği, bakmadığı güzel bir tarafı var demektir. Onun kendinde görmediği güzelliği bir başkası görüyorsa bu durumda onun görüşü yanlış, ondaki güzelliği gören kardeşlerinin görüşü doğrudur. Kişi kendindeki güzelliği görmeyip sadece eksiklerini, yanlışlarını görüyorsa bu durumda bunu dengelemesi gerekir.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz "*miraca giderken Âdem babamızı gördüm. Sağına bakıp seviniyor, soluna bakıp ağlıyordu. Cebrail kardeşime Âdem babamızın neden böyle yaptığını sordum. Cebrail de bana 'Hz. Âdem, sağına bakınca cennetlik olan ümmetini, soluna bakınca da cehennemlikleri görüyor' dedi*"[20] buyurur.

Bizim de hem sağa hem sola bakmamız, sağa bakınca sevinmemiz, sola bakınca da üzülmemiz gerekir. Sağa bakıp seviniyorsak sevincimiz artsın diye sağdaki amelleri çoğaltmamız,

[20] Büyük Hadis Külliyati: 5/52

sola bakıp üzülüyor, ağlıyorsak bu durumda da yanlışlarımızı düzeltmeye çalışıp tövbe etmemiz ve eksikliklerimizi tamamlamaya çalışmamız gerekir. Böyle olunca insan iki kanatlı kuş gibi olur; yani uçar, Allah'a yol alır.

Tek kanatlı kuş nasıl uçamıyorsa tek tarafına bakan da yol alamaz. Dolayısıyla sadece kötü tarafına veya sadece iyi tarafına bakan kimse yol alamaz; yani vuslat yolunda yolculuk yapamaz. Bu yüzden kişinin kendine bakarken iki tarafı birden görmesi gerekir ki iki kanatlı kuş gibi uçabilsin.

Kişi güzel tarafına bakarsa aşkla, muhabbetle rabbine yakın olmak için bir daha çaba, gayret sarf eder. Böylece kötü tarafına da bakıp eksiklerinden, yanlışlarından, günahlarından kaçınmaya, kurtulmaya, onlar için üzülüp tövbe etmeye, istiğfar etmeye çalışır ve Allah'a bir daha yaklaşır. Her iki halde de hızlanır, iki kanatlı kuş gibi olur.

Bir de hem kendimize hem de insanlara bakarken insafla bakmamız, teraziyi doğru tutmamız, kendi nazarımızla değil, Allah'ın nazarıyla nazar etmemiz gerekir. Bir yandan yanlışlarımızı, eksiklerimizi görürken diğer yandan da güzelliklerimizi görmemiz gerekir ki hem kendimizin hem de diğer insanların hakkını vermiş, teslim etmiş olabilelim, hiç kimseye haksızlık edip zulmetmeyelim.

Bunun yanı sıra nefsimizin hem zahiri hem de manevi olarak üzerimizde hakkı vardır, ona hakkını teslim etmemiz lazım. Mesela; nefsimiz boyun büküp "rabbim Allah'tır" diyorsa ona hakaret etmek haksızlık olur; ama isyan ediyor, itiraz ediyorsa o zaman da kendi gönül muhabbetimize bakıp onu takdir etmemiz

yanlış olur, zulüm olur, bu halimiz ona "yaptığını yapmaya devam et" demek olur. Bu yüzden halimize bakıp hükmü ona göre vermemiz, dengeyi bulmamız gerekir. Bu, hem kendimiz hem de başkaları için böyledir.

Allah ayet-i kerimede **"resul size, siz de ümmete şahit olasınız diye sizi vasat (ortada, dengede) bir ümmet kıldık"**[21] buyurur. Dolayısıyla bizim için şahit; yani örnek Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'dir. O bizim için örnekse bizim de insanlara karşı dengede durup şahit olmamız, örnek olmamız gerekir. Biz örnek olup dengede durursak insanlar da bize bakıp bunu görür, onlar da bizimle beraber dengede durur. Yoksa bize bakanlar da dengesiz olur, dengelerini kaybedip düşer. İster sağa yatsın ister sola yatsın fark etmez kişi düştü mü yanlış yapmış demektir. Bu yüzden düşmemek için tek taraflı değil çift taraflı bakıp görmemiz ve öyle dengede durmamız gerekir.

PSİKOLOJİK RAHATSIZLIĞI OLAN KARDEŞİME MUSKA YAPMALARI İSLAMİ BİR METOT MUDUR?

Bu kesinlikle yanlıştır. Birinde psikolojik bir hastalık varsa bu rahatsızlık ona iki yönden gelmiş olabilir; yani rahatsızlığı ya zahiri hastalık gibi başka birinden bulaşmıştır ya da kişinin kendi eksiğinden, yanlışından dolayı, yanlış anlamasından ve yanlış bakmasından dolayı nefsi hastalanmış, böylelikle psikolojisi bozulmuştur. Rahatsızlığı hangisinden kaynaklanırsa kaynaklansın fark etmez, sonuçta bu bir hastalıktır ve tedavi edilmesi gerekir.

[21] Bakara /143

Bu hastalığın genel kaynağı imanla, Allah'a tevekkülle, Allah'a güvenle, kendini bilmemekle, tanımamakla ilgilidir. Kul kendini bilmeyince, tanımayınca, kendisinin Allah'a olan yakınlığını, Allah'ın da kendisine olan yakınlığını tatmayınca, imanı olmayınca, Allah'a güvenmeyince bunalıma girer, hayatın yükünü taşıyamaz, gücü buna yetmez ve düşer. Sonra da bununla baş edemez ve ölmeyi düşünür. Böylece insanlardan uzaklaşır ve rahatsızlığı başlar, sonra da rahatsızlığı gittikçe ağırlaşır.

Bu rahatsızlık ister kişinin elinde olmadan dışarıdan bulaşmış olsun isterse de bedensel bir rahatsızlık veya aileden gelme genetik bir durum olsun aslında sıradan bir hastalık gibidir ve tedavi edilmesi gerekir. Yoksa çözüm muskayla, ip bağlamakla, düğüm atmakla olacak bir şey değildir, bunlar yanlış şeyler, küfür şeylerdir.

Peki, böyle bir durumda yapılması gereken nedir?

Böyle bir durumda doktora gidilmesi, ilaç kullanılması gerekiyorsa ilaç kullanılması gerekir. Bununla beraber bu psikolojik bir rahatsızlık olduğu için sadece ilaç tedavisiyle hallolacak bir şey değildir. O kişinin aynı zamanda kendisini anlayabilecek, yardım edebilecek bir dosta mutlaka ihtiyacı vardır. Hastalığı hangi derecede olursa olsun sonuç itibariyle onu anlayacak, dinleyecek, ona yardım edebilecek, onunla dertleşecek, onu Allah için sevecek bir dosta, bir Allah dostuna ihtiyacı vardır. Kişi böyle biriyle dost olursa kendini daha iyi hisseder. Kişi çok fazla kötü değilse rahatsızlığı zaten atlatır, hastalığı ilerlemişse de bu durum onu biraz daha iyiye doğru götürür. Bu dost aileden biri de olabilir.

Ona yardım edecek kişi de ona "sen hastasın, kötüsün" demek yerine ona sevgisini göstermelidir; çünkü onun sevgiye ihtiyacı vardır. Eğer ona bu şekilde yardım edilirse hasta kişi daha sonra kendisine yardım edene açılır. Ona yardım eden doğruları, güzellikleri öğrettikçe de kendine gelir ve kendini toparlamaya başlar; ama bu uzun zaman alabilir.

Biri on senesini hastalıkla geçirmişse, on senelik yolu gitmiş demektir. Dolayısıyla onu tekrar geri getirebilmek, düzeltmek için yine en az on seneye ihtiyaç vardır. Hasta olan kişi iyileşsin diye bu sıkıntıyı göze almak gerekir. Hele ki bu hastalık süreci üç, beş aydan ibaretse kişi çok daha kısa bir sürede iyileşir ve düzelir.

Sonuç itibariyle psikolojik rahatsızlığı olan birine önce en yakınlarının, aile efradının yardım etmesi, ona sevgisini ve yakınlığını göstermesi, bununla beraber bu yardımı muskayla değil bir bilenden, gerçek bir Allah dostundan destek alıp "nasıl yapmamız, ona nasıl davranmamız gerekir" diye sorarak yapmaları gerekir. Zaten yapılması gereken her şeyi o söyler. Onlar da bunu yapmaya çalışırlarsa rahatsız olan kardeşlerini düzeltirler inşallah.

RESULULLAH (S.A.V.) EFENDİMİZ'İ RÜYADA GÜLERKEN GÖRMEK NE ANLAMA GELİR?

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'i rüyada sevinçli bir halde görmek demek onun bize "sen güzel yapıyorsun, doğru yapıyorsun, seni seviyorum" demesidir. En açık şekilde bunu böyle anlamak gerekir. Tam tersi olarak da biri onu rüyada kızgın, küskün bir şekilde görürse veya Resulullah (s.a.v.) Efendimiz rüyayı gören kişiye bakmazsa bu durumda Resulullah (s.a.v.)

Efendimiz ona küsmüş demektir. O kişi bir yanlış yapıyor ve hayatının herhangi bir yerinde Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'e uymuyordur.

Bunun yanı sıra biri Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'i rüyasında yahut murakabe halinde veya tefekkürde görür, onu gördüğünü müşahade ederse gerçekten Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'i görmüştür. Bu yüzden Resulullah (s.a.v.) Efendimiz *"kim beni rüyada görürse, gerçekten görmüştür; çünkü şeytan benim suretime giremez*"[22] buyurmuştur.

Aynı zamanda Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'le ilgili rüyalar gören birinin bunun mutlaka kendisiyle ilgili bir durum olduğunu bilmesi gerekir. Mesela; biri Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in bir kolunun kırık olduğunu görse bu rüyası Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in değil, kendisinin kolunun kırık olduğunu gösterir; yani bu rüyayı gören kişi koluyla bir yerde bir eksik, bir yanlış yapmıştır. Şayet rüyasında kırık olarak gördüğü kolu sağ kol ise farklı, sol kol ise farklı bir manaya gelir.

Sonuç olarak kişi Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'i rüyasında hangi halde görürse görsün onu kendine ait bir hal olarak anlamalıdır.

[22] Sahihi Buhari, 6482

DUAYI ALLAH'TAN BİR ŞEY İSTEMEK OLARAK DEĞİL ALLAH'IN, TAKDİRİNİ GÖNLÜMDEN BİLDİRMESİ OLARAK TEFEKKÜR ETMEM, DOĞRU MUDUR?

Kardeşimizin yaptığı güzel bir tefekkürdür; ama bu tefekkürü yaparken tek taraflı, tek yönlü bir bakışla bakmıştır. Oysaki bu tek taraflı bir şey değildir. Bir kul vardır bir de Allah vardır. Her ne olursa olsun Allah bizden kulluk ister, ona kul olmamızı ve kendimizi görmemizi ister; çünkü kendimizi görmezsek kulluk da yapamayız dua da edemeyiz.

Allah, bir kulunun gönlünden tecelli eder, ona duayı yaptırır, bu başka bir duadır. Bir de bir kul olarak kulluğumuzu yapmamızı, dua etmemizi, ondan istememizi, davet etmemizi ister; yani "rabbim senden şunu istiyorum, bunu böyle yapmanı istiyorum, böyle yapmamanı istiyorum. Bunu böyle seviyorum, bunu senin için seviyorum, sen bunu sevdiğin için seviyorum" deyip dua etmemizi ister, bu da başka bir duadır.

Dua kulluktur ve Allah her şeyi bir vesileyle yaratır. Duanın dua olabilmesi için hem dilin hem gönlün hem de fiilin işe dâhil olması gerekir, dolayısıyla kuru kuruya dua olmaz. Biri için dua ettiğimizde Allah bize "kulum bunu niye istiyorsun" diye sorarsa bu durumda bizim de "ya rabbi! Bunu, bunun için istiyorum" deyip cevap verebilmemiz; yani dua ederken aynı zamanda elimizden geleni yapıp yapmadığımıza bakmamız gerekir. Elimizden geleni yapmadan ettiğimiz dua, dua olmaz. Önce elimizden geleni yapıp çabamızı, gayretimizi ortaya koymamız, sonra da "benim elimden bu kadar geldi ya rabbi, artık bunu senden istiyorum" dememiz gerekir.

Allah duayı bir kuluyla, vesileyle yaratır, dedik. Zaten vesileye de duaya da sarılmak Allah'ın emridir. Dolayısıyla Allah emrettiği için bir zattan dua istemek de yine vesileye sarılmak demektir.

Allah ayet-i kerimede **"melekler (göktekiler) yeryüzündekiler için istiğfar ederler"**[23] buyurur. Yani gökteki melekler Allah'a ve resulüne itaat edenler, iman edip salih amel işleyenler için dua ve istiğfar ederler. Buradan da anlamamız gerekir ki Allah, birbirimize dua etmemizi ve birbirimizden dua istememizi istiyor. İşte, bu yüzden Resulullah (s.a.v.) Efendimiz sahabeden sahabe de Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'den dua istemiştir.

Allah ayet-i kerimede **"onlar kendilerine zulmettikleri zaman sana gelip Allah'tan günahlarının bağışlamasını dileseydi ve sen de onlara bağışlama dileseydin, Allah'ı elbette tövbeleri çok kabul edici ve çok merhametli bulacaklardı"**[24] buyurur. Yani Allah onları mağfiret eder, onlara rahmetiyle muamele ederdi; ama onlar Allah'ın resulünün yanına gidip dua istemeye tenezzül etmemişlerdi. Bu ayetten de anlaşılacağı üzere vesileye sarılmamız gerekir. Bu yüzden sadece "Allah benim gönlümden ne istiyorsa benden istediği de odur, o benim üzerimde duaya dönüşür" diye düşünmek doğru değildir.

Peki, böyle bir hal var mıdır?

Elbette ki böyle bir hal vardır. Allah, kulunun gönlüne tecelli edip ona istetir ama kulun önce kullukta olması gerekir.

[23] Şura /5
[24] Nisa /64

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in sabah kalkarken, elbisesini giyerken, yemek yerken, evden çıkarken, Ay'a, Güneş'e bakarken, mescide girerken, mescitten çıkarken kısacası her halükârda bir duası vardı ve her anda bir dua halindeydi. Bizim için örnek Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'se o halde biz de onun yaptığını yapmalıyız.

Sonuç olarak dua kulluk halidir ve duayı ister Allah yaptırmış isterse de kişinin kendisi yapmış olsun onun kabul olması için insanın bir çaba ve gayret sarf etmesi gerekir.

SİZİ YURT DIŞINDAN SEVEREK İZLİYORUM, ALLAH BU GÜZEL PROGRAMLARINIZI DAİM ETSİN.

Allah razı olsun. İnşallah gönül itibariyle her zaman böyle beraber oluruz. Zaten devamlı televizyonda farklı farklı sohbetlerimiz vardır. Bütün sohbetlerimizin temel amacı rabbimizi daha iyi anlamaktır.

Mesela; rabbimizin kelâmını daha iyi anlayalım diye tefsir sohbetimiz vardır. Bununla beraber Allah'ın Kur'an'da kendisini isimlendirdiği gibi onu tanıyabilmemiz için "El Esmau'l Husna" sohbetlerimiz vardır. Nasıl iman etmemiz, Allah'a nasıl teslim olmamız gerektiğini anlamak için "İman İslam İhsan" sohbetlerimiz vardır. Bu sohbetlerde İslam'ı, bununla beraber nasıl ihsan sahibi bir kul olmamız gerektiğini, Allah'ın huzurunda nasıl durmamız gerektiğini ve nasıl ihlas sahibi olabileceğimizi anlatmaya çalıştık. Bunun yanı sıra bütün varlığın aşktan ibaret olduğunu anlatmaya çalıştığımız "Aşk, Âşık, Maşuk" sohbetimiz ve daha birçok programlarımız vardır. Bütün bu programları

kendimizi, rabbimizi tanıyalım ve hayatı nasıl yaşamamız gerektiğini, nasıl kazanabileceğimizi biraz daha anlayalım diye yaptık.

Allah, muhabbeti ve manayı kelimelerin içine koymuştur. Dolayısıyla Allah'ın ayetleri dinlenirken veya hikmet anlatılırken Allah onu o kelimelerin içinde barındırır. Biz de onu dinleyip gönlümüzü açtığımızda Allah kelimelerin içinden niyetimize, gönlümüze göre o kelimelerin içine muhabbeti koyup gönlümüze öyle ikram eder inşallah.

MÜRŞİDİNDEN UZAKTA YAŞAYAN BİRİNİN EN ÇOK NEYE DİKKAT ETMESİ VE NE YAPMASI GEREKİR?

Allah ayet-i kerimede **"nerede olursanız olun, ister tek başınıza, ister başkalarıyla beraber olun. Allah'ın huzurunda olduğunuzu unutmayın"**[25] buyurur. Dolayısıyla nerede olursak olalım gönlümüzün Allah ile beraber olması gerekir; çünkü bütün mesele kulun, Allah ile beraber olması ve Allah'ın huzurunda olduğunu unutmamasıdır. Bununla beraber kişinin sürekli aynı halde olabilmesi zor bir şeydir, gücü buna yetmeyebilir; ama gönül itibariyle kendisi gibi bir beşerî düşünebilir, onunla beraber olabilir. Bir Mürşid-i kâmile tabi olanlar için buna rabıta yapmak denir.

Mesela; birini sevdiğimizde istesek de onu unutamayız. Çalışırken de yolda yürürken de sevdiğimiz her halükârda aklımızda ve gönlümüzde olur. Allah'a karşı böyle bir gönül halimiz yoksa o halde bunu kazanabilmek için de bu hali

[25] Sebe /46

yaşayanlarla beraber olmamız gerekir. Zaten bir mürşide tabi olup rabıta yapmak bu hali kazanmak içindir.

Bir Mürşid-i kâmille beraber olunca onun Allah'ı sevdiğini, Allah'ın da onu sevdiğini kabul etmiş oluruz. Gönlümüz onunla beraber olur ve böylece manevi olarak da onunla beraber olmuş oluruz. Bunu sadece bir düşünceden, bir fikirden, bir hayalden ibaret zannetmememiz gerekir; çünkü ruhun böyle manevi bir hali vardır. Ruh neyi ve nereyi düşünürse o anda orada olur. Mesela; biri namaza durduğunda "ben miraçtayım" dediği an miraçta, Allah'ın huzurundadır; çünkü namazdan gaye de zaten gönlünü orada tutup bu hali tatmaya çalışmaktır.

Aynı şekilde zahiri olarak mürşidinden uzakta olan biri gönlünü mürşidiyle beraber ederse gönül itibariyle onunla beraber olur. Bunu gerçekten yapmaya çalışırsa manevi olarak da bunu tadar ve mürşidinin gönül hali, muhabbeti ona sirayet eder. Kişi bu hali kazanınca bu hal onu yanlış yapmaktan, yanlış hareket etmekten, yanlış konuşmaktan alıkoyar ve o kişi kendini muhafaza etmeye çalışır. Dolayısıyla gönüller beraber olunca derviş mürşidiyle beraber olur.

Bunun yanı sıra biri zahiri olarak mürşidiyle beraber olsa bile gönül itibariyle mürşidiyle beraber değilse o zaman mürşidiyle beraber olamamıştır. Bir de kişinin sürekli böyle bir halde olması gerekmez, gönül hali neyi gerektiriyorsa öyle yapmalıdır.

Diyelim ki bir an gönlümüz ters tarafa gitti, bu durumda gönlümüzü Resulullah (s.a.v.) Efendimizle beraber etmemiz gerekir. Farz edelim ki onunla beraberiz ve onunla buluştuk. Şayet

bunu beceremezsek tekrar geriye doğru gideriz; ama becerebilirsek biraz daha ileri gideriz, o zaman da artık Allah'ın huzurunda olur ve "rabbim beni görüyor" deriz. Yalnız bu hale dayanmak çok zor şeydir. Bu yüzden edep gereği bazen kendi kendimizi perdelemeliyiz.

Bütün mesele gönül itibariyle Allah ile beraber olmak, Allah'ın huzurunda olmaktır. Allah'ın resulüyle beraber olunca Allah ile beraber olmuş, onunla beraber Allah'ın huzurunda durmuş, Allah'ın sevdiğiyle beraber olmuş oluruz. Gönlümüzü bir Mürşid-i kâmille beraber ettiğimizde de aynı şekilde onunla beraber, Allah ile Allah'ın huzurunda durmuş oluruz.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz *"salihler anıldığında Allah'ın rahmeti iner*"[26] buyurmuştur. Bu yüzden salih bir kulu düşünüp "Allah falancayı seviyor" desek, o salih kul vefat etmiş olsa bile gönül itibariyle onu anıp hatırladığımız için Allah'ın rahmeti gönlümüze iner.

Manevi âlemde bu işler böyledir. Bu bir hayal değildir yahut bir fikirden, düşünceden ibaret değildir. Kişi Allah'ın sevdiklerini düşündüğünde kendi üzerindeki manevi nimeti, Allah'a yakınlığı, Allah'ın kendisine rahmetiyle nazar ettiğini, tecelli ettiğini görür, bunu mutlaka tadar.

Aynı şekilde gönül itibariyle Firavun'la, Nemrut'la, Allah'ı sevmeyen, Allah'a düşmanlık yapan cahil biriyle manevi olarak beraber olsak bir süre sonra ondan sıkıldığımızı, bunaldığımızı görür ve bu düşünceden hemen kurtulmaya çalışıp ondan kaçarız. Bu yüzden olması gereken şey gönlümüzün doğru kişilerle

[26] Keşfü'l Hafa, 2 /70, 1772

beraber olmasıdır. Allah ayet-i kerimede **"Allah'a karşı takva sahibi olun ve sadıklarla beraber olun"**[27] buyurdu. Dolayısıyla Allah'a karşı sorumluluğumuzu yerine getirebilmemiz, o sorumluluğu taşıyabilmemiz için sadıklarla beraber olmamız gerekir.

Sonuç itibariyle hem zahiri hem de manevi olarak sadıklarla, salihlerle beraber olmamız lazım. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz *"kişi sevdiğiyle beraberdir,*[28] *kişi arkadaşının dini üzeredir"*[29] buyurmuştur. Bizim de zahiri olarak onlarla beraber olma imkânımız varsa zahiri olarak beraber olmamız, bu imkânımız yoksa o halde manevi olarak salihlerle, sadıklarla, Allah'ın sevdikleriyle gönül itibariyle beraber olmamız gerekir.

EVLERDE HAYVAN VE İNSAN RESİMLERİNİN ASILMASINDA BİR SAKINCA VAR MIDIR?

Evlere hayvan veya insan resimlerinin asılmasında bir sakınca yoktur; ama bu durum göze hoş gelen bir şey de değildir. Bazıları bu resimleri put gibi zannettiği için bunun doğru olmadığını söyler. Oysaki böyle bir şey yoktur, sadece göze hoş gelmeyen bir şeydir.

Mesela; Resulullah (s.a.v.) Efendimiz zamanında vefat eden biri defnedilirken mezarında ufak bir açıklık kalır. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz de sahabesine o açığın kapatılmasını söyler. Bunun üzerine sahabeler "ya Resulullah! O delik açık kalsaydı

[27] Tevbe /119
[28] Ebu Davud, Edep, 113; Müslim, Birr, 50
[29] Ebu Davud, 4833

vefat eden kişi için bir sorun olur muydu" diye sorar. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz de cevap olarak "hayır, bir sorun olmazdı, sadece bu açıklık göze hoş gelmiyor" buyurmuştur.

Dolayısıyla bazı şeyler manevi açıdan bir sorun teşkil etmese de göze hoş gelmediği için bazılarının gönlü bozulabilir. Bu yüzden de bunları yapmak doğru değildir.

DERVİŞLE MÜRŞİD ARASINDAKİ BAĞ NASILDIR?

Allah ayet-i kerimede **"peygamber, mü'minlere kendi canlarından daha önce gelir. (O, mü'minler için baba konumunda olduğundan) eşleri de mü'minlerin analarıdır"**[30] buyurur. Aynı şekilde onun varisi de kendisine tabi olanların babası konumundadır. Bu yüzden dervişlerin de mürşidlerini bir baba gibi görmeleri gerekir. Bir peygamber varisi, dervişini evladı gibi gördüğü için manevi olarak da muameleyi öyle yapar. Bunu yaparken kendisiyle beraber olanları, kendisini dinleyenleri, takip edenleri Allah'tan bir emanet gibi görür. En ufak bir yanlış yapar ya da bir eksiklik bırakırsa, dervişlerin imanında, bakışında bir yanlışlık olursa Allah'a karşı sorumlu olur.

Gerçek bir Mürşid-i kâmil, sürekli Allah'ın huzurunda olduğu için hesabı hep Allah'a göre yapar. Yaptığını Allah için yapar, dolayısıyla yaptıklarının karşılığını da Allah'tan ister, Allah'tan bekler. Bir kula muamele ederken Allah'ın hesabını yapıp öyle muamele eder. Bu durumda onunla beraber olanların, derviş olanların, ona tabi olanların ve onu dinleyenlerin de

[30] Ahzab /6

Allah'ın hesabını yapıp öyle muamele etmesi gerekir. Böyle olursa ikisi de doğru yapmış olur; ama işin içine başka bir hesap girerse ikisi de yanlış yapmış olur.

Mürşid, Allah'ın huzurunda olduğu, Allah ile beraber olduğu ve her anda Allah'ın hesabını yaptığı için yanlış yapması söz konusu değildir; ama derviş yanlış yapabilir, düşebilir. Mürşidin işi derviş düşünce onu kaldırmak, temizlemek, düzeltmek ve onu bir daha yola koyup dervişe "buyur, yürü" deyip onu yürütmektir. Bir Mürşid-i kâmille beraber olup onu tanıyanlar da bunu mutlaka bilir, görür, yaşar ve tadar.

Bu yüzden dervişe düşen; edebini göstermek, kendisini Allah'a taşıyanı, kendisiyle beraber imanı kazandığı, rabbini tanıdığı o zata Allah için muamele etmektir. Derviş böyle davranırsa hep kazanır. Bununla ilgili olarak bütün Mürşid-i kâmiller ağız birliğiyle "kazanan mutlaka edeple kazanır, kaybedenler de edebe aykırı davrandıklarından dolayı kaybeder" demişlerdir.

Peki, derviş bu edebi kime gösterir?

Allah'ın bilgisini kimden alıyor, rabbini kiminle tanıyor, Allah'ın vahyini kiminle öğreniyorsa, dolayısıyla kendini kiminle tanıyorsa bu durumda kıymeti, değeri o kişiye verir, edebi de ona karşı gösterir.

Bir mürşid, Allah'ın vahyini öğretirken, Allah'ın yolunu gösterirken ve kulları Allah'a taşırken işi Allah ile yapar. Dolayısıyla derviş aynı zamanda kıymeti, değeri Allah'ın yoluna, kendi hidayetine, imanına, Allah'ın kendisine öğrettiğine verir. Yoksa kendisine ve imanına kıymet, değer vermez, mürşidini

ciddiye almazsa edebe aykırı hareket etmiş olur ki edebe aykırı hareket edenler de kazanamaz, kaybeder.

ORGAN BAĞIŞI CAİZ MİDİR?

Şartlar müsaitse ve yanlış bir amaçla kullanılmayacaksa organ bağışlamak caizdir, doğrudur. Bununla beraber organ bağışı caizdir diye birileri bunu kullanıp organ mafyacılığı yaparsa, suçsuz, günahsız insanları götürüp organlarını satarsa bu çok büyük bir yanlış olur.

Bunun yanı sıra her organın suni olarak yapılması, bilimin ve tıbbın bunu geliştirmesi gerekir; yani bilim adamlarının bir organı nakletmektense o organın vazifesini yapabilecek bir cihaz geliştirmeleri gerekir.

Sonuç olarak organ nakliyle ömür uzamaz veya kısalmaz, sadece sağlıklı yaşanmış olur. Bu yüzden sağlığımıza dikkat etmemiz, bir sorun çıkınca tedavi olmamız, organ nakli dahi şartlar neyi gerektiriyorsa öyle yapmamız gerekir.

EŞLE YAŞANAN SIKINTILARDAN DOLAYI NİKÂH TAZELEMENİN BİR MAHZURU VEYA FAYDASI VAR MIDIR?

Nikâh tazelemenin bir mahzuru yoktur. Psikolojik açıdan, gönül açısından bir rahatlama veriyorsa, kişiye kendini biraz daha iyi hissetme hali veriyorsa bu durumda faydası vardır. Dolayısıyla boşanma gerçekleşmemişse nikâhın tazelenmesi nur üstüne nur olur, herhangi bir sorun da olmaz. Eşler kendini birbirine biraz

daha yakın ve yeni bir başlangıç yapmış gibi hisseder, bu hissiyat da güzeldir, eşe fayda verir.

DEĞER VERDİĞİMİZ İNSANLARA KARŞI KALBİMİZ KIRILDIĞINDA NE YAPMAMIZ GEREKİR?

Rivayete göre; meczup bir veli, şehrin işlek yerinde yürürken çocuklar onunla dalga geçip ellerine geçeni ona fırlatır. O veli zat da kendini onlardan korumaya çalışır. Bu sırada başka bir Allah dostu olan Süfyan-ı Sevri Hazretleri bir işyerinin önünde oturur. Meczup veli onun önünden geçerken Süfyan-ı Sevri Hazretleri onun üzerine gül atar. Gül ona değince o veli zat birden bağırır. Bunun üzerine Süfyan-ı Sevri Hazretleri "millet seni taşladığı, sana karpuz kabuğu attığı halde ben sana gül attım, niye böyle bağırıyorsun" diye sorar. Meczup da "onlar beni tanımıyor; ama sen beni tanıyorsun. Senden gül de gelse beni incitir" der.

Dolayısıyla insan en çok, sevdiği insanın ezasından incinir. Sevdiklerimiz bize gül de fırlatsa bu hareketleri haklı olarak bizi incitir; çünkü gönül böyledir. Birini sevdiğimiz için onun en ufak bir sözüne, tavrına incinebiliriz; ama her ne olursa olsun sevdiklerimizin güzelliklerini herhangi bir eksikle, yanlışla perdelememeliyiz gerekir. Varsın, gülün bir de dikeni olsun, eksiği olsun, zaten hiç kimse mükemmel değildir, mükemmeliyet bir tek Allah'a aittir. Bu yüzden bizim de sevdiklerimizi hoş görmemiz, yaptıkları yanlışı, eksiği bir güzelliklerine kurban etmemiz gerekir.

BİR ATEİSTLE YAPTIĞIM İŞ ORTAKLIĞI SONUCUNDA İBADETİM ZEDELENDİ, NE YAPMAM GEREKİR?

Hayatı yaşarken önümüze birçok şey gelebilir, gelen her ne olursa olsun mutlaka bizim için hayırdır. Eğer inancımız, imanımız, İslamımız zedelenmişse, bir yerlerde mutlaka açık vermişiz; yani iman etmemiz gerektiği gibi iman edememişiz demektir. Eksiklerimiz olduğu için de birileri bizi etkilemiştir.

Kardeşimizin her neresi yara almışsa, imanı, gönlü nasıl zedelenmişse orayı Allah'ın vahyiyle tamir etmesi gerekir. Devamlı olarak "cevabı olmayan sual yoktur. Mutlaka her sorunun bir cevabı vardır" diyoruz. Kardeşimizin de bir yerde imani bir sorunu yahut sorusu varsa bunu Allah'ın vahyine sorup cevaplandırması gerekir. Yara aldığı yerleri Allah'ın vahyiyle, ayetlerle tamir etmek onu manevi açıdan güçlendirir. Bununla beraber kardeşimiz eksiklerini düzeltmiş ve tamamlamış olur.

Dolayısıyla kardeşimizin yaşadığı bu durum hayırdır, şer değildir; çünkü şeytana verdiği açıkları Allah'ın vahyiyle kapatınca imanı güçlenir ve tazelenmiş olur.

ASKERDE ÖLEN KİŞİ ŞEHİT OLUR MU?

Allah'ın kelimesi, ismi, vahyi yücelsin, gönüllere hükmetsin, gönüllere hâkim olsun diye Allah yolunda, ilayi kelimetullah yolunda yapılan savaşta ölenler Allah yolundaki ölüler, şehittirler. Bununla beraber biri vatanını, evini veya kendini korurken öldürülürse şehit sevabı alır. Şehit sevabı almak farklı şehit olmak farklı bir şeydir.

Şehit sevabı almak; ölen kişinin kendisini öldüren kişiye günahını yüklemesi demektir. Öldürülen kişi imanlı biriyse, mü'minse ve askerde ölürse şehit olur. Haksız yere öldürülen kişi için de durum böyledir. Kendisini öldüren kişi onun günahını yüklenir, böylelikle ölen kişi cennetlik olur; ama bilmemiz lazım ki asıl şehit, Allah yolunda ilayi kelimetullah için, kul ile Allah arasındaki engeli kaldırmak için ölenlerdir. Askerler de bu konumdadır. Bir askerin imanı varsa onu öldürenler onun günahını yüklenir ve o asker cennetlik olur. Dolayısıyla ona da şehit demek doğrudur, caizdir.

TAKVAYA EN YAKIN ŞEKİLDE ÖRTÜNMEK KONUSUNDA BİLGİ VERİR MİSİNİZ?

Biri takvaya en yakın şekilde örtünmek istiyorsa önce takva elbisesini giymesi gerekir. Takva elbisesi; Allah'a karşı sorumluluğunu bilmek, kabul etmek ve gereğini yerine getirmektir. Gerisini de Allah "örtünün"[31] diye emretmiş, bununla beraber herhangi bir elbise şeklini belirtmemiştir. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in bu konudaki beyanı, örfe göre; yani bulunulan ve yaşanan yerin âdetine göre giyinmektir.

Kişinin kendini içinde yaşadığı toplumdan ayırmaması gerekir; çünkü ister çarşaf, ister ferace, isterse de manto olsun önemli olan örtünmektir. Bu yüzden bulunduğumuz yerde insanlar nasıl giyiniyor, nasıl örtünüyorsa, insana en güzel şekilde nasıl yakışıyorsa buna göre en düzgün şekilde örtünmek gerekir.

[31] Ahzab /59, Nur /31

Sonuç olarak bütün mesele, kişinin kendini yaşadığı yerdeki insanlardan ayırıp "ben sizden ayrı biriyim" demeden, "rabbim örtünmemizi emretmiş, ben de rabbimin emrini yerine getiriyorum, ben rabbimi, rabbimin emrini seviyorum, bu yüzden örtünüyorum" deyip örtünmesidir.

MUSKA TAKMAK GÜNAH MIDIR VEYA ŞİRKE GİRER Mİ?

Muska takmak veya yazdırmak doğru değildir, yazmak ise hiç doğru değildir. Bizim için ölçü Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'dir dolayısıyla bizim de onun yaptığı gibi yapmamız gerekir. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz dua etmiş, bir de duayı öğretmiştir; ama duayı yazıp muska olarak kimseye vermemiştir. İnsanlar muska yaparken mazeret olarak "bunda dua yazılıdır, ayet yazılıdır" diyebilirler; ama bu doğru bir şey değildir.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz ve sahabesinin yapmadığı bir şeyi yapmaya kalkışmak bid'attir, yanlıştır. Bir de yaptığımız her bir yanlış mutlaka bir sünnetin, her bir batıl da bir hakkın yerine geçer.

Peki, muskayı neyin yerine koymuş oluruz?

Muska yapınca yaptığımız muskayı duanın yerine koymuş oluruz. Oysaki dua başka bir şeydir. Allah ayet-i kerimede **"en güzel isimler Allah'ındır, o isimlerle Allah'a dua edin"**[32] buyurmuştur. Bu durumda muska takan kişi bu ayeti yok saymış, bu ayete tabi olmamış, Allah'a itaat etmemiş, dolayısıyla muskayı bu ayetin yerine koymuş olur.

[32] Araf /180

Bu yüzden herkesin dua etmesi, dua etmeyi bilmiyorsa duayı başkasına yaptırması ve ondan dua etmeyi öğrenmesi gerekir. Mesela; çocuğumuz dua etmeyi bilmiyorsa, ona dua okutamıyorsak bu durumda onu şeytandan, hasetten korumak için Felak ve Nas surelerini okuyup ona üflememiz ya da elimize üfürüp onu mesh etmemiz gerekir.

Sonuç itibariyle muska yapmak doğru değildir. Bilmemiz lazım ki muska duanın yerine geçmez. Birinin bilmeden muska yapmasına şirk demek de doğru değildir; ama bilip anladıktan sonra yapmaya devam ederse muskayı bir ayetin yerine geçirdiği için o ayeti inkâr ettiği manasına gelir ki o zaman da kul şirke düşme tehlikesiyle karşı karşıya kalır.

İNSANIN KALBİNDEN GEÇENLERİ VEYA YAPTIĞI İŞLERİ BİLDİĞİNİ İDDİA EDENLER VAR, BU MÜMKÜN MÜDÜR?

Biri, şeytanın verdiği vesveseyle ondan birtakım şeyleri öğrenmiş olabilir. Bu yüzden biri yüzümüze bakıp kalbimizden geçirdiğimiz birtakım şeyleri bize söylerse bilelim ki o kişi bütünüyle şeytana tabi olmuş, şeytana uymuştur. Bununla ilgili olarak Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'den bir kıssa anlatayım.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz sahabelerle birlikte bir bahçenin içinden geçerken orada insanların gönlünden geçeni bildiğini söyleyen bir çocuk olduğunu öğrenir. Bunun üzerine sahabelere çocuğu çağırmalarını söyler, çocuk gelince ona "şu anda gönlümden ne geçiriyorum" diye sorar. Çocuk da duh yani duman diye cevap verir. Bunun üzerine Resulullah (s.a.v.) Efendimiz "burayı şeytanlar basmış. Çocuk doğru söyledi; çünkü

gönlümden Duhan Suresi'ni geçirdim. Bunu çocuğa yaptıran şeytandır" buyurur. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz çocuğa tekrar dönüp "gönlünden geçenler hep doğru mu çıkar yoksa içinde yanlış da var mıdır" diye sorar. Çocuk da "anladıklarım bazen doğrudur, bazen yanlıştır, birbirine karışıktır" diye cevap verir. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz sahabelere dönüp "çocuğun söyledikleri doğru gibi görünse de tamamen şeytandandır, böyle bir şey, böyle bir hal yoktur" buyurur.

Dolayısıyla "ben içinizden geçirdiğiniz şeyi bilirim" diyen biri bütünüyle şeytana tabi olmuştur. Bu yüzden ona güvenmek ve inanmak doğru değildir. Bu, şeytanın bir hilesidir. Böyle insanları ciddiye almak ya da onlarda bir şey varmış gibi zannetmek cehalettir. Onları bu konuda ciddiye almayıp "bu halinden vazgeç, bu şeytandandır, böyle devam edersen helak olursun" dememiz gerekir.

Böyle yapmaya devam edenlerin bir süre sonra aklını kaybettiğine şahit oluruz; çünkü böyle devam edince şeytan onu biraz daha ileri götürür, sonra da onu dininden, imanından, en son da aklından eder. Bu çok tehlikeli bir durumdur. Böylelerini görünce şeytana taviz vermemeleri için uyarıp ikaz etmemiz lazım.

ALLAH' A YAKINLIĞI NASIL KAZANABİLİRİZ?

Allah ayet-i kerimede **"Allah size şah damarınızdan daha yakındır."**[33] **"Ne yana dönersen dön Allah'ın vechi oradadır."**[34]

[33] Kaf /16
[34] Bakara /115

“Allah, insanları çepeçevre kuşatmıştır”[35] buyurur. Dolayısıyla Allah bize bizden daha yakındır. Evet, Allah bize yakındır; ama biz Allah’a yakın olamıyoruz.

Peki, Allah’a yakın olmak için ne yapmamız gerekir?

Allah bize şah damarımızdan daha yakınsa o halde bizim de kendi gönlümüze, hakikatimize dönüp Allah’a yakınlığı oradan tatmaya çalışmamız gerekir.

Bunun yanı sıra Allah’ı düşünürken onun zatı üzerinde tefekkür yapılmaz; çünkü yaratılan, yaratanı anlayamaz, kavrayamaz ve Allah hiçbir şeye benzemez, hiçbir şey de ona benzemez. Bu nedenle Allah’ın zatı üzerinde tefekkür yapılamaz; ama Allah’ın isimleri üzerinde tefekkür yapılır, çünkü Allah isimleriyle tanınır ve bilinir.

Peki, Allah’ın yakınlığını nasıl düşünmemiz gerekir?

“Beni yaratan rabbim” deyip onun yakınlığını kendi üzerimizden tatmaya çalışmamız gerekir. Bu, namaz kılarken de böyledir. “Ben, beni yaratan rabbimin huzurundayım” deyip namazdayken başka bir şey düşünmememiz, Allah’a akılla anlayabileceğimiz bir varlık vermememiz, kendi gönlümüze, kendi kendimize bakıp kendi üzerimizden rabbimizin yakınlığını tatmaya çalışmamız gerekir.

Elbette ki bu bir anda olacak bir şey değildir. Allah ayet-i kerimede **“nerede olursanız olun, Allah’ın huzurunda olduğunuzu unutmayın”**[36] dediyse bizim de bunu yapmaya

[35] İsra /60
[36] Sebe /46

çalışmamız, bu ayetin bizde tecelli etmesi, bize inmesi gerekir. Ayetlere iman böyledir. Ayetlere inanmış, onları anlamış olabiliriz; ama bir ayet gönlümüze inmedikçe o ayete iman etmiş olmayız. Ayetler gönlümüzde imana dönüşünce üzerimizde hale ve ahlaka dönüşür. Böylece de her anda Allah'ın huzurunda olduğumuzu tatmış oluruz.

Haller gelip geçicidir; ama makam gelip geçici değildir. Bilmek, inanmak geçicidir; ama iman etmek geçici değildir. Mesela bir ayete iman ettiğimizde o ayet gönlümüzde kalıcı olur; ama inanırsak bu durumda geçici olur, ayeti unuturuz. İşte, hal da böyledir; yani manevi bir muhabbet hali yaşamamız geçicidir. Şayet halimiz sürekli olursa bu defa manevi halimiz üzerimizde makam olur, böylelikle her anda muhabbet makamında, aşk makamında oluruz. Dolayısıyla sürekli Allah'a yakınlık halinde olmamız gerekir ki manevi halimiz bizde makam olsun.

AYETTE SABAH NAMAZININ ŞAHİTLİ OLDUĞU BUYURULUYOR. PEKİ, ŞAHİTLER KİMLERDİR?

Bu soru Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'e sorulduğunda Resulullah (s.a.v.) Efendimiz "*melekler amelleri Allah'ın huzuruna günlük olarak çıkarırlar. Melekler için her gün sabah namazında nöbet değişimi vardır. Ertesi gün sabah namazı vaktinde iki melek daha gelir ve dört şahit olmuş olur. Böylece dört melek o sabah namazına şahitlik ederler*"[37] diye cevap vermiştir.

[37] İhya'u Ulûmid'din

KALU BELA NE MANAYA GELİYOR?

Ve iz ehaze rabbuke min benî âdeme min zuhûrihim zurriyyetehum ve eşhedehum alâ enfusihim, e lestu birabbikum, kâlû belâ, şehidnâ:[38] "Allah, Âdem'in sırtından zürriyetini alıp onları nefislerine şahit kıldı ve 'ben sizin rabbiniz değil miyim' diye sordu. (Âdem'in bütün zürriyeti) 'Evet, sen bizim rabbimizsin, (senin cemalini müşahade ediyoruz) biz buna şahidiz' dediler."

Bu yüzden birine "ne zamandan beri Müslümansın" diye sorulduğunda adettendir "kalu beladan beri" yani "Allah'a sen bizim rabbimizsin, biz buna şahidiz dediğimizden beri Müslümanım" diye cevap verir. Allah'ın böyle yapmasında bir muradı vardır. Allah bu muradını da **"sonra biz bunu bilmiyorduk demeyesiniz diye sizi buna şahit tuttuk"**[39] buyurarak beyan etmiştir. Dünyadayken o anı hatırlamayışımız bunu bilmediğimizi göstermez. Buna şahit olmuşuz ki Allah "daha sonra biz bunu bilmiyorduk, anlamadık demeyesiniz" buyurdu.

Allah bizi buna şahit tuttuysa o halde kalu belada rabbimizin cemalini müşahade edip "ben sizin rabbiniz değil miyim" hitabına karşılık "evet, sen bizim rabbimizsin" dediğimiz andaki hali şu anda da bütün şiddetiyle gönlümüzde yaşarız. Bu yüzden herkes rabbini, o hitabın sahibini, şahit olduğu bu güzelliğin sahibini, asıl güzeli arar, sahibini ister. Bu yüzdendir ki gönül nerede bir güzellik görse hemen ona meyleder.

Kul ne zaman Allah yoluna, sahibinin yoluna girse gönül itibariyle "kalu bela şehidna" dediğini hatırlamış olur ve "işte,

[38] Araf /172
[39] Araf /172

benim istediğim budur, bu yol şahit olduğum, bela dediğim rabbime gidiyor" der ve üzerinden bir perde kalkmış olur. Böylelikle kalu bela dediği andaki hali üzerinde yaşamaya ve gönlündeki o aşkı, muhabbeti açığa çıkmaya başlar. Kişi kelime olarak bunu hatırlamaz; ama bu hali manevi olarak kendi üzerinde tadıp bütün şiddetiyle yaşar. Dolayısıyla Allah, kulunu kendine davet ederken kul da aşkla ve muhabbetle rabbine uçar. Hatta şimşek hızıyla rabbine gider, ona yaklaşır ve yaklaştıkça muhabbeti artar.

KİŞİNİN, EŞİNDEN ABDESTİ BOZULUR MU?

Âlimlerimiz bu konuda farklı farklı içtihat etmişlerdir. Bir kısmı kişinin eşinden abdesti bozulur, bir kısmı bozulmaz demiştir; ama bilmemiz lazım ki mezhepler kolaylıktır, din değildir.

Mezhepler nasıl kolaylık olur?

Âlimin biri bir konuda içtihat etmişse, bununla beraber başka birinin de o konuyla ilgili başka bir içtihadı varsa bu durumda o konu içtihat konusudur. Bir şey ki içtihat konusuysa o zaman insan içtihatta bulunan iki mezhep gibi de yapabilir. İşte, kolaylık olan budur; ama işin en doğrusu bu içtihadın hangi ayete göre alındığına bakmaktır.

Mesela; âlimlerimiz abdestle ilgili olarak kişinin, eşiyle bir teması olursa abdestinin bozulacağını söylemişlerdir.

Peki, bu içtihadı yapan âlim hangi ayetten dolayı bunu söylemiştir?

Allah önce cünüplüğü anlatıp sonra **"cünüpseniz, yolcuysanız ve su bulamazsanız bu durumda teyemmüm yapın"**[40] buyurmuştur. Başka bir ayet-i kerimede de **"sizden biri bir çukurdan gelirse ya da eşine temas ederse su bulamadığında teyemmüm yapsın."**[41] Yani su bulamıyorsa gusül abdesti almak yerine teyemmüm yapsın, buyurmuştur. Bunu doğru anlamak gerekir. Allah önce cünüplükten, sonra teyemmümden, en son da çukurdan gelmekten bahsetti. Bu, Allah'ın nezaketidir.

Çukurdan gelmek derken Allah nezaketen abdest bozmaktan gelmeyi, kadınlara temas ederseniz derken de kişinin hanımına dokunmasını değil onunla beraber olmasını kast etmiştir. Bu durumda kişinin, hanımına dokunması abdestini bozmaz.

Hacca, umreye gidenler bilir, tavafın şartlarından biri de abdestli olmaktır ve o kalabalıkta birbirine dokunmamak mümkün değildir. Eğer dokunmakla abdest bozulsaydı o zaman insanlar tavaf yaparken abdestli kalamaz, hacları ve umreleri de olmazdı. Dolayısıyla ayete de dayanarak kişinin, eşine dokunmasıyla abdestinin bozulmayacağını söyleyebiliriz.

HAYATIMIZ NASIL KUR'AN OLUR?

Kur'an'ı sadece yüzünden okumakla hayatımız Kur'an olmaz. Bunun için canlı Kur'an olan biriyle beraber olmamız gerekir ki onunla beraber Kur'an bizde canlansın ve canlı Kur'an olabilelim. Nasıl ki Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'e tabi olan

[40] Nisa /43
[41] Maide /6

sahabeler canlı Kur'an olduysa o halde kıyamete kadar Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in varislerine tabi olmak da bize canlı Kur'an olma nimetini kazandırır. Yoksa ayetleri sadece okuruz ve bu da bize sadece bilgi olur.

Kur'an bizde ahlaka dönüşmedikçe, ayetler gönlümüze inmedikçe, gönlümüze vahyolmadıkça Kur'an bizde imana dönüşmez. Allah ayet-i kerimede **"Allah'ın ayetleri size okunduğunda susun ve dinleyin"**[42] buyurur. Dikkat edilirse Allah "ayetleri okuduğunuzda" değil "ayetler size okunduğunda" buyurdu. Yani Allah'ın ayetleri canlı bir Kur'an'la beraber gönlümüze iner. Biz de susar ve ayetleri dinlersek, gönlümüzü açıp ayetleri o canlı Kur'an'dan almaya çalışırsak bu durumda Kur'an bizde canlanır, dolayısıyla hayatımız da canlı Kur'an olur inşallah.

[42] Araf /204

8.BÖLÜM



NAMAZ KILMAK ERKEKLER İÇİN KAÇ YAŞINDAN İTİBAREN ZORUNLUDUR?

Kadın erkek fark etmeden kul olarak hem kadınlar hem de erkekler Allah'a karşı sorumludur. Kadının da erkeğin de bir kul olarak sorumlulukları eşittir, aynıdır.

Namazdan önce iman gelir. Bu yüzden çocuklarımıza namazı öğretmeden, namaz kıldırmadan önce imanı öğretmemiz, iman ettirmemiz gerekir. Sadece öğretmek yetmez, bir anne, baba olarak çocuklarımızı büyütürken aynı zamanda onların Allah ile beraber olmalarını sağlamamız gerekir. Çocuğumuz herhangi bir yanlış yaptığında ona "Allah bunu sevmez, bizi yaratan rabbimiz bunu kabul etmez. Bunun karşılığında hem dünyada hem de ahirette bunun cezasını görürüz" dememiz, güzel bir şey yaptığında ise "Allah, bunun karşılığında mutlaka sana bir ikramda bulunur" deyip onu Allah'ın huzurunda durdurmaya ve ona Allah ile beraber yaşamayı öğretmeye çalışmamız gerekir.

Çocuğumuzu büyütürken ona "hayatı yaşarken önümüze ne gelirse gelsin, her ne olursa olsun, her konuda mutlaka Allah'a itaat et, resulüne tabi ol. Allah hangi konuda ne buyurmuş, resulü nasıl yapmışsa bizim de Allah'ın emrine itaat etmemiz ve resulüne tabi olmamız, öyle ki ben bunun dışında bir şey söyler, bir şey yaparsam bana değil, rabbine itaat et" deyip çocuğumuzu böyle büyütüp yetiştirmemiz lazım.

Bununla beraber namaz vakti girince çocuğumuza "Allah'ın emri günde beş vakit Allah'ın huzuruna çıkıp halimizi ona arz etmemiz, kulluğumuzu ortaya koymamızdır. Namaz; mü'minin miracıdır, Allah'ın huzurunda durmaktır, Allah'a halini, kulluğunu

arz etmektir. Bu yüzden hayatımızı yaşarken ‘ya rabbi! Sana âbd oluyoruz, bir tek seni istiyoruz, senden istiyoruz, sen bizim rabbimizsin’ dememiz ve kulluğumuzu ortaya koymamız lazım” deyip çocuğumuzu böyle yetiştirmemiz, bu yüzden çocuğumuza namaz kılmayı öğretmeden önce namazın hikmetini öğretmemiz gerekir. Önce iman gelir, sonra ibadetin hikmetleri, daha sonra ise sıra ibadete gelir.

Kul olarak her birimize düşen; Allah’a itaat etmek, kul olmak, kulluğumuzu ortaya koyup ispatlamaktır. Bunun bir yaşı olmaz; çünkü çocuk kendini anladığı andan itibaren annesinin, babasının yolunu takip etmeye başlar. Mesela; anne, baba namaz kılarken çocuk hiçbir şey bilmemesine rağmen anne, babasının yanında durup onlar gibi secdeye kapanır ve onları taklit eder. Bu durumda onun için namaz başlamış demektir.

Özellikle iman konusunda anne ve babaların hal ve hareketleri çocukları üzerinde etkilidir. Örneğin; bir anne, baba evde namaz kılmazsa istediği kadar çocuğuna “namaz kıl” desin bu etkili olmaz, tesirli olmaz. Etkili olabilmesi için namazı fiili olarak ona göstermesi, dolayısıyla yaptığını ona tavsiye etmesi gerekir. Anne, baba çocuğuna yaptığını tavsiye etmez de yapmadıklarını tavsiye ederse bu tavsiyesi çocuğunun üzerinde herhangi bir etkiye sahip olmaz. Bu yüzden yanlış yaptığımız bir konuda çocuğumuza “bu yanlıştır, bunu yapma” veya yapmadığımız bir şey için ona “bunu yap” demek çocuk üzerinde bir etkiye sahip değildir. Biz ne yaparsak çocuğumuz da bizi taklit eder ve bizim yaptığımızı yapar.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz *"yedi yaşından itibaren çocuklarınıza namaz kıldırın, namazı öğretin"*[1] buyurmuştur. Yalnız bunu yaparken çocuklarımızı namaz kılmaları için zorlamamamız, aksine namazı onlara sevdirerek, namazın miraç olduğunu, Allah'ın huzuruna çıkmak olduğunu, bizi yaratan rabbimizle sohbet olduğunu anlatıp çocuklarımıza namazı sevdirmemiz, çocuğun da bunu tatması gerekir. Böyle olursa çocuğun kıldığı namaz onu her türlü kötülükten, aşırılıktan, yanlıştan alıkoyar ve onu Allah ile beraber eder.

Namaz halimizi Allah'a arz etmekse o halde kulun iki namaz arasında bir yanlış yaptığında "birazdan Allah'ın huzuruna çıkacağım, acaba ne demeliyim" diye bir hesap yapması gerekir. Namaz ona bu hesabı yaptırmalıdır. Bir çocuk böyle bir hesap yaptıktan sonra bir dahaki sefer yanlışa düşmemek için azami bir çaba, gayret sarf eder ve yolunu bulmuş olur.

Bir de kulun Allah'a güvenip ayakta durması, herhangi bir sorun, sıkıntı, musibet, bela karşısında güvendiği kişinin, kendisini yaratan rabbi olması, feryat edip isyan etmek yerine kendisini yaratan rabbine güvenip dayanması ve istediğini rabbinden istemesi gerekir.

Sonuç itibariyle namazın bir yaşı yoktur. Çocuk yürümeye başladığı andan itibaren zaten anne ve babasını taklit ederek namaz kılmaya başlar. Bu yüzden çocuğa yavaş yavaş önce rabbini tanıtmak, imanı, Allah'ın yakınlığını ve dünyaya neden geldiğini anlatmak gerekir.

[1] Ebû Dâvûd, Salat, 26; Tirmizi, Mevakit, 182

"Çocuktur, anlamaz" demek doğru değildir; çünkü çocuk da olsa her kul fıtrat itibariyle imanı taşır. Biz onları her ne kadar çocuk gibi görsek de aslında manevi olarak çok büyüktürler. Bize düşen; onlara sadece hatırlatmaktır, onlar sonra yolunu bulur, Allah'ın yolunda yürümeye başlar ve Allah'ın hesabını yaparlar inşallah.

KADINLARIN, ÖĞRETMENLİK DÂHİL ERKEKLERİN İÇİNDE ÇALIŞMASI DOĞRU MUDUR?

Allah, dünya hayatında mutlaka erkeğe farklı, kadına farklı bir hayat biçimi takdir etmiş, layık görmüş ve sevmiştir.

Kadına da bir hayat biçimi takdir etmiş ve onu dünyaya göndereceği kullarına peşinen muallim yapmıştır. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz *"Allah beni muallim olarak gönderdi"*[2] buyurur. Dolayısıyla Allah, kadına peygamberi bir görev vermiş, bu şerefi ona peşinen ikram etmiştir.

Bir kadının anne olup çocuğunu kucağına aldığı andan itibaren onu eğitmesi, terbiye etmesi ve ona talim ettirmesi gerekir. Talim etmek; Allah'ın Âlim isminin tecellisidir. Terbiye etmek ise Allah'ın Rab isminin tecellisidir. Dolayısıyla Allah peşinen âlim ve rab olarak kadına tecelli etmiştir. Bununla beraber Allah, kadına rahim olarak tecelli etmiştir ki çocuğunu merhametle büyütebilsin. Kadının erkekten özel olarak böyle bir farkı ve özelliği vardır. Bu yüzden onu alıp başka bir yerde iş yaptırmak ona layık olmaz, onun hakkını takdir etmek olmaz.

[2] İbnMâce, Mukaddime, 17

İşte bu yüzden tabiri caizse bütün angarya işleri erkeğin yapması, sonra da kazancını getirip eşiyle paylaşması gerekir. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz *"erkeğin hanımının ağzına verdiği bir lokma sadakadır"*[3] buyurmuştur. Dolayısıyla Allah, erkeğin yaptığı her hizmeti sadakadan sayar.

Kadın ve erkek yaratılış itibariyle birbirinden farklıdır. Bir erkek yüz kiloyu, elli kiloyu kaldırabilir; ama kadın en fazla onun yarısını kaldırabilir. Aynı şekilde zahiri olarak sıkıntıya dayanma gücü de erkek için farklı kadın için farklıdır.

Mesela; bir gülün soğuğa, sıcağa dayanması farklı, yaprağın ise çok daha farklıdır. Gül hemen solar, yaprak ise daha dayanıklıdır. İkisi birbirinden farklı şeylerdir; çünkü özellikleri farklıdır. Allah ayet-i kerimede **(müşrikler erkek çocukları olduğunda seviniyor) kız çocukları olduğunda yüzleri kapkara kesiliyor."**[4] Sonraki ayette de **"onlar süs içinde yetiştirilip büyütüleni mi kabul etmiyorlar (onlar bunu mu beğenmiyorlar)"**[5] buyurur. Bu ayetten de anlaşılacağı üzere kadının süs içinde ve tabiri caizse bir çiçek gibi, bir gül gibi büyütülmesi gerekir. Bu yüzden onu alıp sokağa bırakmak doğru değildir. Bu, onun nazik tarafını, manevi tarafını zedeler, ona haksızlık olur, zulüm olur. Fakat bir kadının çalışması gerekiyorsa ve ihtiyacı varsa çalışabilir.

Mesela; Hz. Ömer döneminde bir bayan iş istemiş ve Hz. Ömer onu herhangi bir işte çalıştırmak yerine Beyt'ül Mal'a müfettiş yapmış ve neyin nereye konulması, nasıl saklanılması

[3] Sa'dibni Ebu Vakkas, 37; Buhari, İman, 41; Müslim, Vasıyyet, 5
[4] Zuhruf /17
[5] Zuhruf /18

gerektiğini kontrol edip teftiş etmesi için görevlendirmiştir; ama işin ağır gelen kısmını yine erkeklere yaptırmıştır. Dolayısıyla kadına bir iş yaptırılacaksa böyle rahat ve onu zedelemeyecek bir iş yaptırılmalıdır.

Bunun yanı sıra kadının asli bir vazifesi vardır ki kadın onunla ebedi hayatını kazanır. Çocuğunu büyütürken, çocuğu için çektiği her sıkıntı manevi olarak kadına kazandırır; çünkü Allah'ın kuluna hizmet etmiş, ona muallimlik yapmış, onu terbiye etmiş, büyütmüş ve ona öğretmiştir.

Allah kimi nereye koymuşsa o orada güzeldir, orada mutlu olur, saadette olur ve orada hem dünyasını hem de ahiretini kazanır. Bir kadın da Allah'ın onu koyduğu yerde dururs a dünyası da ahireti de cennet olur; ama Allah'ın onu koyduğu yerin dışına çıkarsa mutlaka hem kendisi hem de çocukları sorun yaşar; dolayısıyla ailede sorun yaşanır. Kısacası Allah'ın bizi koyduğu yerde durmayıp sadece dünya hayatının hesabını yaparsak dünyamızı da ahiretimizi de kaybederiz.

Bir de kadının eşinden başka birinden emir alması doğru değildir, bu kadının fıtratına aykırıdır. Bir tek eşi ona emredebilir; yani "şunu yap" deyip ondan bir şey isteyebilir. Bunun dışında herhangi bir erkeğin ona emretmesi manevi zarafetini zedeleyeceği için doğru olmaz, uygun olmaz. Bu yüzden kadın mecbur kalınca elbette çalışabilir; ama çalışırken incitilmeden çalıştırılması gerekir.

MANEVİ OLARAK HANGİ SİLSİLEYE BAĞLISINIZ VE SİZDEN DERS ALMAK İÇİN NE YAPMAMIZ GEREKİR?

Allah, bir mürşide vazife verirken "geldiğin yoldan kullarımı bana getir" derse o mürşid, kulları sadece kendisinin gittiği yoldan Allah'a götürme yetkisine sahip olur; ama Mürşid-i kâmil için bu fark etmez. Mürşid-i kâmilin, kulları bütün yollardan taşımaya hakkı vardır. Allah ona yetkiyi öyle verir ve Mürşid-i kâmil, kulları her bir yoldan taşıyabilir.

Bir Mürşid-i kâmil, kulları Allah'a taşırken onların durumuna göre muamele eder; yani birini Kadiri yolundan götürürken bir başkasını Nakşi yolundan ya da Mevlevi yolundan götürebilir. Dolayısıyla derviş nasıl bir fıtrata sahipse, nasıl bir yolculuk yapması gerekiyorsa mürşidinin onu öyle götürmesi gerekir. Bu, aldığı yetkiden dolayıdır.

Kardeşimiz bizi soruyorsa biz Kadiri yolunda yetişmişiz; ama bize tabi olanlara vuslat yolculuğu yaptırırken sadece bir tarikattan yolculuk yaptırmıyor, kardeşlerimizi fıtratlarına göre yetiştiriyoruz ve onlar Allah'a nasıl vasıl olabiliyorlarsa kardeşlerimizi o şekilde taşıyoruz; çünkü Resulullah (s.a.v.) Efendimiz *"her gönülden Allah'a bir yol gider"* buyurmuş, sahabeleri de kim nasıl Allah'a âbd olabiliyorsa o şekilde yetiştirmiştir. Biz de Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in sahabeleri terbiye edişini örnek alıyor ve kardeşlerimizi Allah'ın vahyiyle, Kur'an'la yetiştiriyoruz.

İSLAM DİNİNDEN HABERSİZ OLANLAR ÖLDÜKLERİ ZAMAN CENNETE GİRER Mİ?

Allah hiç kimseye çekemeyeceği, taşıyamayacağı yükü yüklemez ve vermediği bir şeyin hesabını da hiç kimseye sormaz. Allah kime neyi vermişse ona verdiğinin hesabını sorar. Bununla beraber birinin kâfir olabilmesi için önce iman etmesi, daha sonra da inkâr edip yani üstünü kapatıp "ben anlamadım" ya da "benim işime gelmedi" deyip kabul etmemesi gerekir. Yoksa insan imanı bilmeden, anlamadan kâfir sınıfına girmez, cahil; yani bilmeyen sınıfına girer. Dolayısıyla da bilmeyene de kafir denmez, cahil denir.

Birine İslam doğru bir şekilde anlatılmamış veya bir İslam düşmanı tarafından yanlış anlatılmışsa ve o kişi de İslam'ı gerçekten anlayamamışsa bu durumda peygamberden ve Kur'an'dan sorumlu olmaz. Duymadığı, işitmediği için veya kendisine yanlış anlatıldığı için bildiği, anladığı kadarıyla sadece Allah'ın zatından, imandan ve Allah' a şirk koşup koşmadığından; yani "la ilahe illallah" demekten hesaba çekilir.

Allah her kuluna akıl vermiştir ve herkes rabbini bilecek kadar manevi bir fıtrata, imana sahiptir. Bu yüzden kişi aklını Allah'a şirk koşmayacak kadar kullandığında bütün varlığın ve kâinatın bir tek sahibinin Allah olduğunu anlar. Fıtrat olarak da bu insanda mevcuttur ve aklı da bunu anlamak için yeterlidir.

Bir de Allah bir insanı kendisine kul olsun, âbd olsun diye yaratmışsa kulunun üzerindeki muradı gerçekleşsin diye de ona mutlaka bir şekilde vahyi ulaştırır, hakikati öğretir.

Peki, İslam'ı bilmeyen biri buluğa ermeden ölürse hesaba çekilir mi?

İslam'ı bilmeyen biri buluğa ermeden ölürse aklı kemale ermediği için ya da vahiy ona ulaşmadığı için hesaba çekilmez, sorumlu olmaz ve cennete gider.

Bir de bilenler ve iman edenler gerekeni yapıp imanı, hakikati, İslam'ı bilmeyenlere ulaştırmazlarsa bu sorumluluk onlara ait olur. Allah ayet-i kerimede Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'e hitaben **"bu vahyi sana ulaşabileceğin her yere ulaştırasın diye vahyediyoruz"**[6] buyurmuştur. Dolayısıyla bütün mü'minler de bu vahyi ulaştırmakla sorumludur. Bu sorumluluktan kurtulabilmeleri için ulaştırabilecekleri her yere vahyi ulaştırmaları, bunun için bir çaba ve gayretin içinde olmaları gerekir.

Allah birine vahyini ulaştırmazsa kul bundan sorumlu olmaz ve Allah vermediği, öğretmediği bir şeyin hesabını da hiç kimseye sormaz. Diyelim ki Allah hesabı sorsa bu durumda kul "ya rabbi! Ben bilmiyordum" der. Buna rağmen Allah'ın vahyinin ulaşmadığı kişiler için "onlar kurtulamaz, cennete gidemezler" diyenler Allah'ı bilmemiş, tanımamıştır.

BAYANLAR CENNETTE BAŞÖRTÜLÜ MÜ OLACAK?

Cennet hayatı bu dünya hayatı ile kıyaslanmayacak bambaşka bir hayattır. İki hayat arasında bir benzerlik vardır; ama bilmemiz lazım ki cennet aklımızın alamayacağı çok özel bir

[6] Şura /7

hayattır. Bu yüzden cennetin nasıl olacağının düşüncesi bile doğru değildir. Allah ayet-i kerimede **"orada (cennette) her ne isterseniz vardır"**[7] buyurmuştur. Yani kul nasıl istiyorsa onun gibi olacak. Dolayısıyla Allah cennette bizim istediğimiz neyse onu takdir edecektir.

Cennet, Allah'ın, kullarına olan muhabbetinin sonucudur; çünkü Allah, kulunu sever ve kulunun sevdiğini sever. Bu yüzden bizim de dünya hayatında Allah'ın bizim için sevdiğini sevmemiz, takdir ettiğini takdir etmemiz ve kabul etmemiz gerekir. Cennette ise Allah, kulunun sevdiğini sever ve onun istediğini yaratıp kuluna ikram eder. Allah bunun için cennetle ilgili olarak **"ne yana dönersen dön bitmez, tükenmez bir saltanat vardır"**[8] buyurmuştur.

Bitmez tükenmez bir saltanat ne demektir?

Yani cennete giden kişi erkekse tabir-i caizse bir âlemin padişahı, kadınsa bir âlemin kraliçesi gibidir ve cennette her istedikleri vardır. Hal böyleyken cennette başörtüsü var mıdır, yok mudur diye düşünmek doğru değildir. Orası bambaşka bir âlemdir.

Allah, cennet hakkında Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'e "*gözlerin görmediği, kulakların işitmediği, gönüllerin, kalbin fehmetmediği bir âlem, fehmetmediği nimetler*"[9] buyurmuştur. Ayet-i kerimede ise **"Allah'a karşı gelmekten sakınanlar için rableri katında, altlarından ırmaklar akan, ebedî kalacakları**

[7] Fussilet /31
[8] İnsân /20
[9] Buharî, Bed'ü'l-Halk 8, Tefsiru Sure (32), 1

cennetler, tertemiz eşler bir de hepsinin üzerinde Allah'ın rızası vardır"[10] buyurur.

Nimetleri aklımız belki biraz kıyas yaparak, dünyaya göre anlamaya çalışır; ama Allah'ın rızasını anlayabilmek için o rızayı bir parça da olsa bu dünyada tatmak gerekir.

Dediğim gibi; cennet bambaşka bir âlemdir ve orada aklımızın almayacağı nimetler vardır. İnşallah, hep beraber oraya gittiğimizde görürüz.

BAKARA SURESİ'NİN 184. AYETİNİ AÇIKLAR MISINIZ?

Allah Bakara Suresi 184. Ayet'te oruçla ilgili olarak **"oruç geçmiş ümmetlere nasıl farz kılındıysa size de öyle farz kılındı, o aya ulaştığınızda orucu tutun. Hastaysanız veya yolcuysanız tutamadığınız günler sayısınca orucu tamamlayın. Allah sizin için zorluk dilemez kolaylık diler. Orucu tutamıyorsanız bu durumda bir fakiri sabah akşam doyuracak kadar fitre vermeniz gerekir; ama bilirseniz oruç tutmanız sizin için daha hayırlıdır"**[11] buyurur.

Bu durumda oruç tutamıyorsak fitresini vermemiz gerekir. Fitresini de veremezsek Allah gücümüzün yetmediği bir şeyden bizi sorumlu tutmaz. Bununla beraber hem oruç tutar hem de fitre verirsek; yani kendimiz için fazladan ne kadar hayır yaparsak Allah hepsini kabul eder.

Allah bize zorluk dilemediği halde biz ille de kendimize zorluk dilersek Allah'ın bizim için dilediğini dilememiş oluruz. Mesela; bazı hasta ve yaşlı kimseler oruç tutabilecek güçleri

[10] Âli İmran /15
[11] Bakara /183-184

olmadığı halde oruç onlarda meleke haline geldiği için oruç tutamayınca üzülür, bunu sorun ve sıkıntı yaparlar. Doktor "oruç tutmaman gerekir, tutarsan zarar görür, rahatsız olursun" dediği halde buna rağmen oruç tutmak için çaba ve gayret sarf ederler. Böyle yapanlar yanlış yapmış, Allah'ın kendisi için tanıdığı kolaylığı kendisine tanımamış, dolayısıyla rabbine ters düşmüş olur.

Oruç tutmaya gücü yetmeyen biri oruç tutunca rahatsız olur ve diğer ibadetlerini yapamaz. Aynı zamanda başkalarına yük olur, sıkıntı olur, sorun olur; yani tuttuğu oruç ona biraz fayda vermişse en az on kat da zarar vermiş olur. Böylece kişi kendi etrafına da zarar vermiş olur. Dolayısıyla Allah bir kolaylık hakkı tanımışsa onu kullanmamız gerekir; çünkü bizim için hayır olan odur.

Allah, ayetin devamında **"Allah (ramazan ayında) içinde hakkı batıldan, doğruyu yanlıştan, güzelliği çirkinlikten ayıran Furkan'ı indirmiştir"**[12] buyurur. Ramazan ayı bu sebeple Kur'an ayıdır. O halde bizim de ramazan ayı boyunca Kur'an'ı okumaya, öğrenmeye ve anlamaya çalışmamız, ayetler üzerinde tefekkür etmemiz gerekir ki hakkı batıldan, doğruyu yanlıştan, imanı küfürden ayırabilelim.

Bir de oruç tutarken nefsimize gücümüz yettiği için bir yandan da nefsimizi kontrol etmiş oluruz. Allah bunun talimini bize oruçla yaptırır. Nefis aç kalıp bu eğitimden geçerken Allah'ın vahyini anlamada aradan çekilmiş, boyun bükmüş ve gönül kapıları açılmış olur.

[12] Bakara /185

Allah nasip ederse ramazan ayı boyunca önce Arapçası sonra Türkçesi olmak üzere her gün Kur'an'dan bir cüz televizyon kanalımızda yayınlayacağız. Ramazan ayı için aynı zamanda yeni bir çalışma yaparak Kur'an'ın sadece mealini yayınladık. Bu meal yayını bazen yarım saat, otuz üç dakika veya yirmi sekiz dakika sürüyor.

Bizim de rabbimizin bize ne vahyettiğini öğrenmemiz ve anlamamız için meali dinleyip dinletmemiz gerekir. Bu da günde bir cüzdür ve toplamda sadece yarım saatlik bir zamanımızı alır. Meal yayınını dinlediğimizde inşallah ramazan ayı sonunda rabbimizin muradını anlamış, özetle vahyi anlamış oluruz. Arkadaşlar inşallah böyle yapmaya çalışırlar.

Peki, oruç tutamayan biri ramazan ayını nasıl geçirmelidir?

Ramazan ayında oruç tutamayan biri oruç dışındaki diğer vazifelerini, ibadetlerini yerine getirmelidir. Ramazan ayı Kur'an ayı, Kur'an'ın indiği aydır, dedik. Bu yüzden kulun bu ayda Kur'an'a sarılıp onu öğrenmeye, ayetler üzerinde tefekkür edip ayetleri hazmetmeye ve hayatına geçirmeye kısacası Kur'an'la haşir neşir olup gönül orucunu tutmaya çalışması, bununla beraber rabbine yakın olmaya, rabbiyle konuşmaya ve rabbinin ona olan vahyini dinlemeye çalışması gerekir.

Unutmamamız lazım ki oruç sadece aç kalmak, zahiri olarak yiyip içmekten kesilmek değildir. Bu yüzden zahiri olarak oruç tutarken bir de manevi olarak oruç tutmamız; yani gözümüzle, kulağımızla, dilimizle, elimizle, ayağımızla ve gönlümüzle oruç tutmamız gerekir. Dolayısıyla biri rahatsız olduğu için oruç

tutamazsa yemeye, içmeye devam etmeli; ama gözüne, kulağına, diline, eline, ayağına ve gönlüne oruç tutturmalıdır.

Nasıl ki doğru olmayan şeylerin konuşulduğu bir yerde bulunmak, konuşmak ve konuşulanları dinlemek zorunda kalmak orucumuzu bozmuyorsa aynı şekilde zahiri olarak oruç tutamamak da manevi orucumuzu bozmaz, buna engel olmaz. Bu nedenle zahiri olarak oruç tutamadığımızda yine manevi orucumuzu tutmaya çalışmalıyız. Gönlümüzün de bu konuda rahat olması, bundan sıkıntı duymaması ve "rabbim bana bu kolaylığı tanımış, rabbimin tanıdığı hakkı ben de kendime tanıyorum, rabbime itaat ediyor, ona uyuyorum" deyip bunu muhabbetle kabul etmesi gerekir.

ÂDETLİYKEN ORUÇ TUTULUR MU?

Kendimizi zorlamanın bir anlamı yoktur. Allah ayet-i kerimede kadınların ay halini bir rahatsızlık olarak beyan etmiş,[13] Resulullah (s.a.v.) Efendimiz de "*kadın âdetliyken oruç tutamaz*"[14] deyip uygulamayı böyle öğretmişse bu durumda kadınların âdetliyken oruç tutması doğru değildir. Kadın, âdetten kesilip bu rahatsızlığı geçince orucu tutamadığı günler sayısınca bu sayıyı tamamlamalıdır[15] ve bunu yaparken de sıkıntı duymamalıdır.

Allah'ın kendisine tanıdığı kolaylığı kişi kendine tanımazsa kendi kendine zulmetmiş, Allah'ın kendisi için beğendiğini beğenmemiş olur. Bu yüzden biri âdetliyken oruç tutarsa yanlış

[13] Bakara /222
[14] Buhârî, Hayız, 20; Müslim, Hayız, 69; Ebû Dâvûd, Tahâret, 106; Tirmizî, Tahâret, 97
[15] Bakara /185

yapmış olur. Böyle bir durumda ısrar edip "ille de ben oruç tutacağım" demenin bir anlamı yoktur; çünkü Allah'ın, kulunun aç kalmasına ihtiyacı yoktur. Allah, kulundan gönlünü istiyor, onu istiyor. Dolayısıyla bütün mesele; kulun Allah ile beraber olması ve Allah nasıl seviyorsa kulun öyle yapmasıdır.

İNSANLARIN, YAŞAYAN MÜRŞİDİ KÂMİLLERE TABİ OLMAYI KABUL ETMEMELERİNİN SEBEBİ NEDİR?

Geçmişteki bazı Allah dostları da günümüzde olduğu gibi kendi zamanlarında genel olarak kabul görmemiş ve sıkıntı yaşamışlardır. Başkaları tarafından onlara sıkıntı verilmiştir.

Peki, kişi neden kendi zamanında yaşayan Allah dostlarını kabul etmez de vefat eden bir Allah dostunu kabul eder, hatta türbesine gidip "şunu istiyorum, bunu istiyorum" diye duada bulunur?

Elbette ki sorumluluktan kaçtığı ve takva sahibi olmadığı için böyle yapar. Allah'a karşı sorumluluğunu yerine getirmeye çalışmak yerine tam tersine "ben Allah'tan şunu istiyorum, bunu istiyorum" deyip türbeye giden, duada bulunan biri aslında türbesine gittiği zatı kabul etmiş değildir. Onu kendi nefsi ve menfaati için kullanır ve onu Allah ile arasına koyup "onun hürmetine duamı kabul et" veya "o bana dua etsin" der. Lakin bu da ona hiçbir şey kazandırmaz ve onu takva sahibi yapmaz; çünkü sorumluluğunu yerine getirmek bu değildir.

Kişi, yaşayan, canlı bir Allah dostuna gidip ona tabi olursa Mürşid-i kâmil ona ne yapması gerektiğini mutlaka söyler; yani Allah'a kul olması, Allah'a karşı takva sahibi olması, Allah'a itaat

etmesi, resulüne de tabi olması gerektiğini söyleyip ona yolu gösterir. Bu durumda kişinin bir Allah dostunu kabul etmesi için ona tabi olup "ben de Allah'a senin gibi dost olmak istiyorum ve bunun için gereken her fedakârlığı yaparım" diyebilmesi gerekir ki onu kabul etmiş olsun, yoksa kabul etmiş olmaz.

Bunun yanı sıra Allah dostları hakkında sadece "onlar güzel insanlardı, büyük insanlardı" demekle onları kabul etmiş olmayız. Ya da vefat etmiş bir Allah dostuna tabi olduğumuzu söyleyip onu kabul etmişsek bu durumda kendimizi kabul edememişiz, Allah'a dost olmayı kabul edememişiz demektir; çünkü onları gerçekten kabul etmiş olsaydık gerekeni yapar, hayattaki Allah dostlarına uyar, onlarla beraber olur ve yolu onlarla beraber yürüyüp Allah'a dostluğu kazanırdık.

Allah'a dost olma gibi bir derdi olmayanlar Allah dostlarını değil kendi nefislerini kabul ederler. Bu yüzden kendi yaşadıkları dönemdeki Allah dostlarını kabul etmezler ve vefat etmiş Allah dostlarının türbesine gidip bir puttan bir şeyi ister gibi dua ederler. Böylece kendi kendilerini kandırmış olurlar.

EL ESMAU'L HUSNA SOHBETLERİNİ DİNLERKEN ÜZERİME BİR REHAVET ÇÖKÜYOR. BUNDAN NASIL KURTULABİLİRİM?

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz *"namaza durduğunuzda, namaz kılarken üzerinize rehavet çöküyorsa, esniyorsanız bilin ki bu şeytandandır"*[16] buyurur.

[16] Müslim, Zühd, 57, (2995), (58-59)

Namazdayken Allah'ın huzurundayız, Allah ile beraberiz. Bu, aynı şekilde Kur'an'ı okurken ya da rabbimizi tanımaya, öğrenmeye, anlamaya çalışırken de böyledir. Bunları yaparken üzerimize bir rehavet gelir, ağırlık çöker, esneme oluşursa bilelim ki bu hal şeytandandır. Şeytana asla bu tavizi vermeyip silkelenmemiz gerekir. Böyle bir hali olan kişi "rabbimi anlamaya, tanımaya çalıştığım sırada neden bana esneme geliyor" diye kendini sorgularsa bunu atlatır.

Şeytanın buradaki gayesi; kulu namazdan, Kur'an'ı okumaktan ve Allah'ı anlamaktan uzak tutmaktır. Kul da buna taviz verirse şeytan muradına ermiş olur. Bu yüzden şeytana bu tavizi vermemek gerekir. Kardeşimizin bu halden kurtulmak isteyişi ve bu durumdan rahatsız olması da doğru yolda yürüdüğünü gösterir.

ALLAH'A VASIL OLMAYI DİLEMEK NEDİR?

Allah'a vasıl olmayı istemek sadece bir dilekten ibaret değildir. Allah'a vasıl olmayı dilemek imanla ilgili, sevmekle ilgili bir meseledir. Bu yüzden Allah'ı sevmeyen, Allah'a âşık olmayan birine "haydi, Allah'a vasıl olmayı dile, kurtul" demek doğru değildir, kendi kendimizi kandırmanın da bir anlamı yoktur.

Bazılarının söylediği gibi "Allah'a ruhumuz ulaşır" diye bir şey de yoktur. Öyle olsa ruhumuz Allah'a ulaştığında ruhsuz mu kalacağız! Böyle bir şey olmaz! Allah bize kendi ruhundan nefhetmişse bizden de nefhettiği ruh olmamızı ister. Dolayısıyla Allah'a ulaşmak, ulaşmayı dilemek, kavuşmak, vasıl olmak demek;

Allah'ın bize nefhettiği ruh olup Allah'ın huzuruna, miraca çıkmak demektir.

Allah'a vasıl olmak için önce bizim kendimize kavuşmamız, Allah'ın bize nefhettiği ruh olmamız gerekir. Bu olduktan sonra Allah bizi huzura, manevi miraca, dostluğuna kabul eder. Yoksa sadece dille Allah'a ulaşmayı dilemek hiç kimseyi bir yere götürmez, böyle bir dilek de olmaz. İnsan sevdiğini ister, sevdiğine, maşukuna kavuşmak ister. Bu yüzden kuru kuruya "ben Allah'a vasıl olmayı diliyorum" demek olmaz, böyle bir dileği Allah da kabul etmez. Allah, ancak âşığın dileğini kabul eder.

Biri Allah'ın aşkıyla yanıp tutuşuyor, gece uyuyamıyorsa, feryat ediyorsa bu kişi âşıktır ve rabbini diliyordur. Aynı zamanda bu aşkla, muhabbetle, feryatla, fedakârlıkla uykusu kaçıyor, kalkıp secdeye kapanıyor, rabbini zikrediyor, tefekkür ediyorsa o zaman onun bu feryadı, aşkı ve muhabbeti onu şimşek hızıyla rabbine yaklaştırır.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz "*kul ile Allah arasında nurdan ve zulmetten olmak üzere bin perde vardır. Her bir perdenin arası bin senelik yoldur"*[17] buyurur. Yani bir kulun bin sene ömrü olsa çabasıyla, gayretiyle sadece bir perdeyi geçebilir. Her birinin arası bin senelik yol olan bin perdeyi geçmek için şimşek hızına, aşka, muhabbete ihtiyaç vardır. Kul bu aşkı, muhabbeti, imanı tadar ve yaşarsa rabbini ister, ona kavuşmayı, ulaşmayı diler ve hızla yol alır. O, rabbine koştuğu, uçtuğu için Allah da aradaki perdeleri birer birer aralar.

[17] Müslim, İman, 293; İbni Mace, Mukaddime

Bir de bir kul, rabbini severse diliyle "ben rabbime kavuşmayı istiyorum, onu diliyorum" demesi gerekmez; çünkü bu dileme onda zaten iradesiz bir şekilde vardır. Bununla beraber biri Allah'ı isterse ona vasıl olabilmek, ona kavuşmak için engel tanımaz. Allah neyi emretmişse kul da bütün çabasını, gayretini ortaya koyup "benim mutlaka rabbime kavuşmam gerekir" der ve gerekeni yapar.

Mesele aşk meselesi, iman meselesidir. Bu yüzden devamlı "yolumuzun başı da aşktır, sonu da aşktır" diyoruz. Dolayısıyla bir kul vuslat yolculuğuna başlarken bir aşk ile başlar ve sonuçta aşkta kaybolur, aşk olur, muhabbet olur; yani iman olur. Allah'ın güzelliği, esmasının güzelliği üzerinde tecelli eder, görünür, böylelikle kul en güzel ahlaka sahip olur, Allah'a halife olur, ayna olur. Artık kâmil manada bir kul, bir âbd, bir âşık olur ki sadece maşukuyla var olur, maşukuyla gerçek hayatı bulur, vehmi olan benliğini, hayatını verip hakiki varlığını alır.

NAMAZIN KAZASI VAR MIDIR, KILINAN KAZA NAMAZLARI KILINMAYAN NAMAZLARIN YERİNE GEÇER Mİ?

Kaza namazları önceden kılınmayan namazların yerine kesinlikle geçmez; çünkü namazın kazası olmaz. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz *"namazı ayakta kılamıyorsanız oturarak kılın, oturarak kılamıyorsanız yatarak kılın, yatarak kılamıyorsanız, başınızla kılın, başınızla kılamıyorsanız, gözlerinizle kılın"*[18] buyurmuştur. Allah da ayet-i kerimede **"su bulamazsanız, toprakla teyemmüm**

[18] Buhari, 1117, Ebu Davud 952; Tirmizi 372; İbni Mace, 1223

edin”[19] buyurmuştur. Dolayısıyla Allah namazın kazası için bütün kapıları kapatmış ve namazın kazaya kalması için herhangi bir müsaadede de bulunmamıştır. Bu yüzden her hâlükârda mutlaka namazımızı kılmamız gerekir.

Allah, kulunu günde beş defa huzuruna davet edip “kulum gel, bana halini, kulluğunu, âşıklığını arz et. Başını secdeye koy, ben yokum sen varsın, ben acizim ve senin azametinin önünde yokluğumu kabul ediyor, başımı yere koyuyorum de” buyurmuştur. Allah bizi günde beş defa davet ediyorsa bizim de bu davete mutlaka icabet etmemiz gerekir. Bu yüzden kılmadığımız namazları daha sonra kaza etmek doğru değildir, namazı zamanında kılmamız gerekir.

Diyelim ki memleketin büyüğü, valisi günde beş defa bizi çağırsa biz de on gün boyunca gitmesek sonra on birinci günde gidip “beni davet etmişsin, şimdiye kadar gelemedim; ama hepsini birden şimdi kaza edeceğim” dersek bunu bizden kabul eder mi? -Elbette ki etmez. Bir vali, bir yetkili bile bunu kabul etmiyorsa Allah bunu nasıl kabul eder!

Beş vakit namaz kulluğun gereğidir, dolayısıyla bizim de her anda kul olmaya çalışmamız gerekir. Allah bizi huzura davet ederken yakınlığını ikram etmek için davet eder. Biri biriyle ne kadar çok konuşur, sohbet ederse ona o kadar yakın olur, onunla o kadar samimi olur. Namazımız da bizi Allah ile samimi etmeli, yakın etmeli, bizi ona dost etmelidir.

İbadet ruhun gıdasıdır. Nasıl ki zahiri olarak vücudun ihtiyacını karşılamak için günde iki, üç defa yemek yiyorsak

[19] Maide /6

manevi olarak da gönlün gıdaya ihtiyacı vardır. Gönlün bu manevi gıdayı alması için de Allah'ın huzuruna çıkmaya, Allah ile beraber olmaya, Allah'a secde etmeye ihtiyacı vardır.

Şayet on gün yemek yemezsek düşer, bayılır ya da ölürüz. Aynı şekilde manevi olarak da gıdamızı almazsak yerde sürünürüz. Manevi ölüm olmasa bile hastalanırız ve manevi olarak yerde sürünürüz. Dolayısıyla bir sürü yanlış yapar, eksik yaparız. Allah **"namaz sizi her türlü aşırılıktan alıkoyar"**[20] buyurduysa bu durumda namaz kılmadığımızda aşırı gider ve haddimizi aşarız. İşte, bu aşırılıktan korunmak için vücudun, gönlün manevi gıdayı alması, hastalanmaması ve rabbinin yolunda yürümesi gerekir.

Evet, namazı zamanında kılmadığımızda telafisi mümkün olmadığı için kazası olmaz dedik. Allah oruç hakkında **"yolcu olur veya hasta olursanız tutamadığınız günler sayısınca o sayıyı tamamlayın"**[21] buyurmuş; yani daha sonra tutamadığınız günler sayısınca orucunuzu tutun, demiş; ama kılamadığınız namazları kaza edin buyurmamıştır; yani namazın kazası olmadığı için onu vaktinde kılmamız gerekir; çünkü Allah bizi o anda huzuruna ister, miraca davet eder.

Bir de elinde olmayan sebeplerden dolayı biri namazı vaktinde kılamazsa bu durumda sabah ve öğle namazını, akşam ve yatsı namazını birbirine bağlamalıdır. Diyelim ki bir gün boyunca namaz kılamadı, o halde sabah namazından başlayıp beş vakit namazı peş peşe kılmalı ve namazı ertesi güne asla bırakmamalıdır.

[20] Ankebut /45
[21] Bakara /185

Evet, namazın kazası yoktur, dedik. Şayet biri kılamadığı namazı daha sonra kaza etmeye çalışırsa bu yaptığı sadece özür dilemek olur. Elbette ki kul o anda Allah'a yakınlık olarak bir şeyler kazanır; ama kaza ettiği namaz vakit namazının yerini almaz, onunla hiç alakası bile olmaz.

EVLENMEK İSTEMEYEN BİR BAYAN İÇİN AHİRET HAYATINDA SORUMLULUK VAR MIDIR?

Allah bir kula fıtrat itibariyle evlensin diye bir kabiliyet vermiş ve kul onu kullanmamışsa bu durumda mutlaka bir eksiklik olur; çünkü kişi böyle yaparak kendindeki sır olan şeyi açığa çıkarmamıştır. İster kadın, ister erkek olsun bu fark etmez, biri evlenmediğinde sadece dünya hayatıyla ilgili değil, manevi olarak da kulluk yolunda, rabbini anlama, tanıma yolunda birçok şeyden geri kalıp kendi kendini mahrum etmiş olur.

Kişinin mecbur kaldığı için evlenememesi ise başka bir şeydir. Bu durumda Allah'ın onun üzerindeki muradı farklıdır; ama kişi böyle bir imkânı varken evlenmezse Allah'ın kendisine takdir ettiği ikramı alamaz, fıtratındaki güzellik açığa çıkamaz.

Elbette ki Allah insanın evvelini de ahirini de bilir. Kulunun ne kadar yaşayacağını ve kuluna hangi imkânları tanıdığını bilir, bu yüzden birinin evlenme imkânı olmamışsa Allah muameleyi ona göre yapar; ama Allah o imkânı verdiği halde evlenmeyen kişi gereğini yapmadığı için hem dünya hayatında, hem de ahiret hayatında eksiklik yaşar. Allah'ın kendisine takdir ettiğini almamış olur.

CİNAYET İŞLEYEN BİRİ ALLAH'IN TAKDİR ETTİĞİ KADERİ DEĞİŞTİRMİŞ OLUR MU?

Kader; Allah'ın ilmi demektir. Allah evvelden ahire kadar her şeyi bilendir. Evvel odur, ahir odur dolayısıyla evveli de ahiri de bilen odur.

Allah, yaşanmış ve yaşanmamış olan her şeyi bilir, neler yaşanacağını bildiği için de takdirini buna göre yapar. Evvele ve ahire bakıp her bir insan için hükmü ona göre verir.

Daha iyi anlaşılması için izah edeyim.

Örnek vermek gerekirse; biri, bir başkasını öldürdüğünde Allah o öldürülmeye teşebbüs edilen kulun hayatına bakar ve onun ölmesi mi yoksa kalması mı gerektiği konusunda takdirini yapar. Bu takdir sonucunda da kul ya ölür ya da hayatta kalır.

Peki, Allah bu takdiri neye göre yapar?

Allah bu takdiri kulun niyetine, çabasına, gayretine ve ameline göre mutlaka hayr olarak yapar, kulu için hayırlı olan neyse o şekilde takdir eder. Şayet kulu için hayırlı olan hayatta kalmasıysa onu hayatta bırakır, onun için hayr olan ahirete gitmesiyse o zaman da emanetini ondan alır. Bu yüzden Allah her andaki takdirini hayr olarak yapar. Eğer kul ölür, ahirete göçerse Allah bu takdirini onun durumuna göre yapmıştır; ama cinayeti işleyen kişi de yaptığından sorumlu olur. Yoksa Allah onun ölmesini takdir etti diye onu öldüren kişi sorumlu değildir diye bir şey olmaz.

Herkesin hayatı baştan sona bellidir. Allah her şeyi önceden takdir etmiştir. Kullarının durumunu, hayatını önceden bildiği için

her birinin ne yapacağını, ne söyleyeceğini, ne konuşacağını, neyi düşüneceğini bildiği için takdirini de önceden yapmıştır. Bizim için gayb olan şeyler Allah için gayb değildir. Biz daha yaşamadığımız için bizim için gaybtır, belirsizdir; ama Allah için öyle değildir.

Mesela; Resulullah (s.a.v.) Efendimiz Abdurrahman bin Avf'a *"miraçtayken senin diğer sahabelerimden beş yüz sene sonra cennete geldiğini gördüm. Sana neden böyle geç kaldın diye sorduğumda ise 'helal olan malımın hesabında kaldım' dedin"*[22] buyurur. Bu hadisten de anlaşılacağı üzere Allah, hesaptan sonra cennete gidişi Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'e kendi ilminden, kendi katından göstermiştir. Dolayısıyla onun katında her şey bizim nazarımızla, bakışımızla olmuş ve bitmiş demektir.

Allah her şeyi bilir; ama bütün yaşanacakları bir de görmek ister; çünkü yaşanınca hakikat olur, gerçek olur, kazanan kazanmış, kaybeden de kaybetmiş olur. Bununla beraber Allah habirdir; yani hem haberdar olur, hem de haberdar eder.

Allah'ın ilminden bilmesi başka bir şey, onun ortaya çıkması, yaşanması başka bir şeydir. Allah'ın ilmi kaderdir ve Allah'ın ilmi yaşanacak olanlara göredir. Bu onun bilgisidir, ilmidir ve Allah takdirini o andaki duruma göre yapar. Mesela; Allah Hz. Yusuf (a.s.) için ayet-i kerimede **"bunu onun için biz hazırladık. (Kardeşlerinin onu kuyuya atmasını, onun zindana atılmasını, çıkıp Mısır'a sultan olmasını biz takdir ettik.) Biz güzel yapanlara böyle muamele ederiz"**[23] buyurmuştur.

Peki, Allah Hz. Yusuf (a.s.)' ın güzel yapacağını nasıl bildi?

[22] Muhammed Pârsâ, Faslu'l-Hıtâb, S.403
[23] Yusuf /56

Onun güzel olduğunu, güzel yapacağını kendi ezeli ilminden biliyordu. Bu yüzden Hz. Yusuf (a.s.)' ın başından geçen olaylar henüz yaşanmamışken muameleyi ona göre yapmış, Mısır'da ona manevi sultan olmayı takdir etmiş, oraya onunla hidayeti saçmıştır.

Allah, kime nasıl bir muamelede bulunmuşsa onun için hayır odur, güzel odur, doğru odur. Dolayısıyla biri cinayet işlediğinde ister ölen kişi, ister öldüren kişi olsun Allah ikisine de hayrı dilemiştir. Ölen kişiyi ahirete almış, günahını ötekine yüklemiş, ona cenneti ikram etmiştir. Bu onun için de ailesi için de hayırdır. Şayet sabreder, rablerine boyun bükerlerse Allah sabredenleri sever, Allah sabredenlerle beraberdir. Bu yüzden ölen kişinin ailesi bu sabırlarıyla kazanır.

Peki, işlenen cinayet öldüren için nasıl hayır olur?

O kişi de aklını başına alır, öldürdüğü için pişmanlık duyar, tövbe edip hayatını Allah yolunda geçirirse Allah onu affeder ve ona bir daha kazanma imkânı verir. Yoksa yanlış yapmaya devam eder.

Allah'ın bütün kullarına muamelesi hayırdır, rahmetindendir. Mesela biri bir suç işleyip cezaevine girdiğinde dışarıda yapmadığı yanlış kalmamışken cezaevine girince tövbe etmeye, Kur'an'ı öğrenmeye ve namaz kılmaya başlar. Bu durumda onun için cezaevine girmek hayır olur. Aslında bütün mesele kulun bu hayrı ve Allah'ın Rahman ve Rahim olduğunu görmeye çalışmasıdır. Kul bunu görmeye, anlamaya çalışırsa Allah'a döner, Allah'ın rahmetinin içine girer. Bu herkes için böyledir.

Allah ayet-i kerimede **"kısasta sizin için hayat vardır"**[24] buyurur. Biri birini öldürdüğünde kendisi de ölen kişinin yerine öldürülürse; yani şer'i hüküm gereği o kişi infaz edilirse bu suçun cezası onun üzerinden kalkmış olur; çünkü karşılığında o da öldürülmüştür; ama kısasta hayat var demek bu değildir.

Kısasta hayat olması, hayır olması; kısasın insanı suçtan, yanlış yapmaktan alıkoyması demektir. Bir de kısas sadece adam öldürme konusunda değildir. Dişe diş, göze göz, kulağa kulak, buruna burun ve yaralar da aynı şekilde karşılıklıdır.[25] Dolayısıyla biri aynı kısası göreceğini, aynı cezayla cezalandırılacağını bilse o suçu işlemekten uzak durur ve kendini korur; yani biri karşılığında öleceğini bilse bir başkasını öldürmeye yanaşmaz, bu onu hayatta tutar ve yanlış yapmaktan alıkoyar. Böylece kısas hem manevi hem de zahiri olarak hayat olur.

ALLAH'IN MEKÂNININ OLMAYIŞIYLA İLGİLİ BİLGİ VERİR MİSİNİZ?

Allah zamandan, mekândan, akla, fikre, hayale gelmekten münezzehtir; ama yaratılmış olan akıl bir şeyi anlamak için mutlaka ona bir mekân vermek, zahiri olarak bir varlık verip öyle düşünmek zorundadır. Allah ise yarattığı akla sığmaz, yaratılmış olan akıl da kendi yaratanını ihata edemez.

Akıl yaratanını ihata etmeye kalkışırsa ne olur?

[24] Bakara /179
[25] Maide /45

Akıl kendini Allah'tan daha büyük zanneder. Haşa! Bilmemiz lazım ki böyle bir fikir, böyle bir düşünce olamaz.

Allah zamandan, mekândan münezzehtir ve bütün varlığa güzelliğiyle, isimleriyle, hükmüyle tecelli edip onları idare eder. Allah hiçbir şeye benzemez, hiçbir şey de ona benzemez; ama akıl bir şeyi anlamaya çalışırken mutlaka başka bir şeye benzetmek zorundadır. Unutmamamız lazım ki aklımıza her ne gelirse gelsin onu her neye benzetirsek benzetelim aklımıza gelen o tasavvur haşa Allah değildir.

Peki, rabbimizi nasıl tanıyacağız?

Rabbimizi, kendi üzerimizden, kulluk üzerinden düşünüp tefekkür ederek Allah'a zaman, mekân ve suret vermeden sadece "beni yaratan rabbim" deyip anlamaya çalışarak tanıyacağız.

Allah'ın zatı hakkında tefekkür edilmez; çünkü yaratılan akıl, kendi yaratanını anlayamaz, buna gücü yetmez. Allah ancak isimleriyle tefekkür edilip anlaşılır; çünkü zamanla ve mekânla sınırlı olan akıl, zamansızlığı ve mekânsızlığı anlayamaz. Ne zamana kadar? -Kul, ne zaman ki kendi kendine kavuştu, Allah'ın kendisine nefhettiği ruh oldu, zamanın ve mekânın dışına çıktı, işte o zaman zamansızlığın ve mekânsızlığın ne olduğunu anlar.

Dünyadaki zaman farklı, gökteki zaman farklı, arştaki zaman farklıdır. Ondan öteye ise ne zaman ne de mekân vardır. Lakin akıl, zamanla ve mekânla sınırlı bir varlık olduğu için zamanın ve mekânın dışına asla çıkamaz, evveli ve ahiri de anlayamaz.

Bunu anlayabilmek için zamanın ve mekânın dışına çıkmak gerekir ki zamansızlığın, mekânsızlığın, evvelin, ahirin ne olduğu

anlaşılmış olsun. Allah bunu öğretmeyene, göstermeyene, yaşatmayana ve tattırmayana kadar kulun bunu anlaması mümkün değildir. Dolayısıyla insanın bunu anlamaya çalışmak için kendini zorlaması doğru değildir. Allah böyle bir hali tattırınca ve yaşatınca kul istese bile yine de bunu anlatamaz; çünkü anlatırken onu zamanla, mekânla sınırlı bir akla anlatması gerekir ki karşıdaki de zaten bunu anlayamaz.

Bir tasa bir deryayı doldurmak mümkün değildir. Tas deryadan sadece kabı kadar alabilir. Bize de düşen; gönlümüz kadar, kabımız kadar anlamaya çalışmak ve yine gönlümüz kadar Allah'ın güzelliğiyle güzelleşmektir. Allah'ın bize tanıdığı hayat çerçevesinde Allah'a kul olmaya, âbd olmaya, halife olmaya, ayna olmaya çalışmaktır.

Sonuç olarak; kul, Allah'ı ihata edemez. İhata etmeye, anlamaya kalkışırsa edebini bozmuş, haddini aşmış, bir tasa bir deryayı doldurmaya kalkışmış olur. Allah bizi haddini aşanlardan eylemesin.

TEFEKKÜRÜ AÇIKLAR MISINIZ?

Tefekkür; zahiri manada düşünmek demektir. Herhangi bir şeyi düşündüğümüzde onu tefekkür etmiş oluruz; ama o düşüncenin içinde Allah'ın rızası, ebedi hayatımız, Allah'ın vahyi varsa; yani düşünce Allah ile beraber olursa bu durumda bu düşüncemiz gerçek bir tefekkür olur.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz "*bir saatlik tefekkür bir yıllık ibadetten efdaldir"*[26] buyurur. Başka bir hadisinde ise *"bir saatlik tefekkür bin yıllık ibadetten efdaldir"*[27] buyurmuştur.

Neden bir saatlik tefekkür bin yıllık ibadetten efdaldir?

Çünkü tefekkür gönlümüzün üzerindeki perdeleri kaldırır ve bize kazandırır. Kendimize dönmemizi, Allah ile beraber olmamızı sağlar. Dolayısıyla tefekkür bir de Allah ile beraber olan düşünceye denir; yani kişinin düşüncesinde ve fikrinde Allah varsa bu düşüncesi tefekkür olur; ama içinde Allah yoksa başka şeyler varsa bu tefekkür olmaz, hayal kurmak olur.

Bununla beraber hayalin ve düşüncenin içinde Allah varsa kişi isterse cenneti, cehennemi, kabri veya dünya hayatını yaşarken Allah için bir şeyler yapmayı, ibadet etmeyi düşünsün, düşündüğü her ne olursa olsun düşüncesi gerçek bir tefekkür olur, fikretmek olur, akletmek olur, düşünmek olur. Bu düşüncesi bunların hepsini birden kaplar ve kapsar.

Tefekkürü kısaca anlamaya çalışacak olursak tefekkür; Allah'ın muradını düşünüp kendimizi, hayatı ve nasıl kazanacağımızı anlamaya çalışmak, bunu düşünmek ve bunun için gereğini yapmaya çalışmaktır. Bu nedenle tefekkürün sonucu güzel ve salih amel işlemektir.

[26] Suyutî, Camiu's-Sağir, II/127; Aclûnî, I/310
[27] Ed-Deylemî, Musned, 2 / 46

HELALLEŞMESİ MÜMKÜN OLMAYACAK SURETTE KUL HAKKINA GİRMİŞ BİRİSİ İÇİN TÖVBE VE HİDAYET MÜMKÜN MÜDÜR?

Tövbe kapısı kesinlikle herkese açıktır. Kişi isterse bütün hayatı boyunca yanlış yapmış, kötülük yapmış, kul hakkına girmiş olsun, tövbe edip Allah'a döndüğünde 'rabbim Allah'tır' deyip Allah'a yürümeye çalıştığında Allah onun hesabını mutlaka kendi üzerine alır.

Peki, Allah kulunun hesabını kendi üzerine nasıl alır?

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz Kıyamet yerindeki bir sahneyi anlatır.

Kıyamet günü Allah bir kulu huzura alıp hesaba çekti. O kulun da başka bir kulda, affetmediği, helal etmediği bir hakkı vardı. Allah ona cennetten bir köşk gösterince o kul "ya rabbi! Bu hangi peygamberin köşküdür" diye sordu. Allah da "bu köşkü satıyorum. İstersen senin olabilir" buyurdu. Kul şaşırıp "ya rabbi! Benim bunu alacak amelim yokken bu nasıl benim olabilir" dedi. Bunun üzerine Allah, ona haksızlık yapan diğer kulu göstererek "şayet bu kardeşine hakkını helal edersen köşk senin olur" buyurdu.

Demek ki ona haksızlık eden diğer kul daha sonra tövbe edip Allah'a dönmüş ve Allah'ın sevdiği, tövbesini kabul ettiği dolayısıyla hesabını da kendi üzerine aldığı bir kul olmuş ki Allah ona böyle bir ikramda bulunmuştur.

Bütün mesele; kulun Allah'a dönüp doğru ve güzel yapmaya çalışması, gerçek manada tövbe etmesidir. Allah bu tövbe için

"nasuhi bir tövbe"[28] demiştir. Bu tövbe geçmiş günahları, yanlışları, küfrü, şirki nesheden, silen bir tövbedir.

Nasıl bir hayat yaşamışsak yaşayalım Allah'a dönüp "rabbim Allah'tır" dediğimizde ve onun yoluna girip kul olmaya çalıştığımızda Allah hesabımızı mutlaka görür ve hesabımızı üstlenir.

SOHBETLERİ HAYATA GEÇİRMEK İÇİN NE YAPMAK GEREKİR?

Sohbetleri hayatımıza geçirmek için yapmamız gereken tek bir şey vardır; o da imanımızı ve sevgimizi artırmaya çalışmaktır.

Peki, bunu nasıl yapabiliriz?

Allah'ın üzerimizdeki nimetlerini düşünüp tefekkür edersek, Allah'ın bize olan ikramlarını görüp hata yaptığımız, yanlış yaptığımız halde Allah'ın hatalarımızı, günahlarımızı, yanlışlarımızı, eksiklerimizi, nasıl gizlediğini, yüzümüze nasıl vurmadığını ve yanlışlarımızı nasıl da yok sayıp bizi affettiğini görür, anlarsak Allah'a olan imanımız ve muhabbetimiz artar. Bu iman da bizi Allah'a yaklaştırır ve yürütür.

Muhabbet çoğaldıkça Allah'a yaklaşma devam eder. Zaten Allah'a yakınlık, muhabbetle ve imanla mümkündür. Kul bu yakınlığı tattıkça Allah'a bir daha yakın olur, bir daha kul olur, çabasını ve gayretini sarf etme imkânı bulur ve bu iman, bu muhabbet onda güç olur, kuvvet olur, meleke olur.

[28] Tahrim /8

Bunun için kulun önce imanını artırmaya, Allah'ın kendisine verdiği nimetleri hatırlamaya çalışıp Allah'a şükretmeye, hamd etmeye, ona karşı boynunu bükmeye çalışması gerekir. Böylece o gücü, kuvveti Allah'tan alır ki böyle bir hal de onun Allah'ın sevgisine layık olmasına vesile olur.

Tekrar edecek olursak bize düşen; sohbetleri dinlerken imanımızı, şükrümüzü, hamdımızı ve tefekkürümüzü artırmaya çalışmaktır. Böyle yaparsak bu hal bizde imana ve Allah'a karşı sevgiye dönüşür, bize güç ve kuvvet olur. Bizim de bu güç ve kuvvetle üstesinden gelemeyeceğimiz hiçbir şey olamaz.

RAMAZAN AYINI ALLAH'IN İSTEDİĞİ ŞEKİLDE NASIL YAŞAYABİLİRİZ?

Ramazan ayı geldiğinde bütün kardeşlerimizin "ben bir ayımı Allah'a adıyorum, bu ay Allah için olsun, bu ayda sadece kulluğumu düşünmek, sadece rabbime yaklaşmak, yakın olmak istiyorum" deyip böyle yapmaya çalışması gerekir.

Allah Kadir Gecesi'nde bire otuz bin verir. Bu hesabı bütün aya yaydığımızda ise bire bin ikram etmiş olur; yani kul bir yapar, Allah da bire bin ihsan eder. Diğer zamanlarda bire en az on verir; ama ramazan ayında onu bine katlar.

Biz de bire bin kazanmak istiyorsak bütün ramazan ayını Allah'a has kılmamız, ona ayırmamız gerekir. Çalışan kardeşlerimizin de izinlerini bu ayda kullanmaları gerekir ki ibadetle, tefekkürle, Kur'an'la, iyilik yapmakla, fakire, fukaraya yardım etmeye çalışmakla, hem zahiri hem de manevi olarak ikram etmekle meşgul olabilsinler. Şayet çalışırlarsa da iş yerinde

ramazanın güzelliğini üzerlerinde gösterip bu muhabbeti, nuru üzerlerinden saçmaya çalışmaları gerekir.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz *"biri oruçluyken bir saldırıya uğrarsa 'ben oruçluyum' deyip üç adım geri atsın"*[29] buyurur. Yani bir münakaşaya dâhil olmasın, kavgadan, tartışmadan uzak dursun, aksine münakaşa edenlere karşı kardeşliğini ve muhabbetini göstersin, buyurmuştur; çünkü ramazan ayı Kur'an ayı, Allah'a muhabbet, Allah ile muhabbet, insanlarla, kardeşlerimizle ve ailemizle muhabbet ayıdır.

Bununla beraber özellikle ramazan ayında yemeği düşünmek doğru değildir; çünkü eve gittiğimizde evdekilere "niye şu yemeği yapmadın, niye bu yemeği yapmadın" dersek bu durumda oruç tutmamışız, oruçla hiç alakamız olmamış demektir. Bu ayda aşkımızı, muhabbetimizi paylaşıp ebedi hayatı, ahireti kazanmayı düşünmemiz ve birbirimize gönlümüzdeki hoşgörüyü ikram etmemiz gerekir.

Mesela; kimisi ramazan ayı gelince "ben oruçluyum, bu yüzden sinirliyim" der. Böyle bir durumda ona "sen oruçluyken sinirleniyorsan, o zaman kesinlikle oruç tutma! Senin oruçla bir alakan yok! Bu oruç değildir! Yemediğin, içmediğin için nefsin sana isyan ediyor ve sen de ona katılıyorsun, nefsine tabi oluyorsun. Oysaki oruç tuttuğun için nefsinin sana tabi olması, senin nefsine hükmetmen gerekirdi. Oruç budur" dememiz lazım. Kardeşlerimizin de niyet ederken böyle niyet etmeleri, nefislerine boyun büktürüp, ona hâkim olmaları gerekir; çünkü ameller niyetlere göredir.

[29] Camiu's Sağir

Niyet düzgün olmazsa amel de, ibadet de kabul görmez. Biri öğle vaktinde namaz kılmaya niyet etse ama gönlünden ikindi vakti namazına niyet getirse olur mu? -Elbette ki olmaz; çünkü niyet kişinin gönlünden olmalıdır. Dolayısıyla kişi diliyle "ben öğleyi kılıyorum" dese; ama gönlünde ikindi namazını kılmak istese öğleyi değil ikindi namazını kılmış, gönlündeki niyet kabul görmüş olur.

Bir de namaz kılarken "ben namaz kılmaya niyet ettim" demek zahiri bir niyettir. Bir de tüm gönlümüzle "ben miraca çıkmaya, rabbimin huzuruna çıkmaya, rabbimle baş başa olmaya, rabbime kulluğumu, muhabbetimi, imanımı arz etmeye niyet ettim. Ya rabbi! Seni seviyorum. Ben senin kulunum, sen benim rabbimsin. Huzurunda başımı secdeye koyuyorum" deyip niyet edersek işte o zaman namazımızın içi dolar.

Oruca niyet ederken de doğru niyet etmek gerekir ve bir defa niyet etmek yeterlidir. Bununla beraber dil ile "ben yarın oruç tutmaya niyet ettim" demek niyet değildir; çünkü bu, niyetin sadece zahiri tarafıdır. Hâlbuki kişinin gönlündeki niyet önemlidir.

Peki, oruca başlarken nasıl niyet etmemiz gerekir?

"Bir ay boyunca ramazan orucunu tutmaya niyet ettim. Ya rabbi! Biliyorum ki sen 'imsaktan iftara kadar yeme, içme, yanlış yapma; dilini, gözünü, gönlünü, kulağını, elini, ayağını koru, muhafaza et' dedin. Ben de bunu yapmaya ve orucu tutmaya niyet ettim. İş bana, nefsime, arzularıma, isteklerime kalsa biliyorsun ki benim arzum yemek, içmektir; ama sen imsaktan, iftara kadar yeme, içme dediğin için ben de yemiyor, içmiyorum; çünkü ben senin emrini kendi nefsimin ve bedenimin arzu ve

isteklerinden daha çok seviyorum; çünkü ben seni seviyorum. Senin benim için sevdiğini seviyorum" deyip niyet etmemiz gerekir.

İşte, böyle bir niyet gerçek bir oruca, imanımızı ispatlamaya, rabbimizin emrini kendi arzumuzdan, isteğimizden daha çok sevdiğimizi ortaya koymaya, ispatlamaya niyettir.

Biri oruç tuttuğu halde evde sorun, sıkıntı çıkarıyorsa ona "madem öyle oruç tutma arkadaş! Gerçek bir oruç tutmadığın gibi tam tersine bir de zulmediyorsun. Orucun sana zulmettiriyorsa bu oruç olmaz! Bu, Allah'a itaat ettiğini, nefsine hâkim olduğunu göstermez. Sen nefsine esir olmuşsun, hâkim olmamışsın. Hani oruç tutmuştun, hani nefsine hâkim olmuştun, hani Allah'ın emrini kendi arzundan, isteğinden daha çok sevmiştin! Şimdi kendi arzun için, nefsin için neden kızıyorsun, neden huzursuzluk çıkarıyorsun" dememiz gerekir.

Dolayısıyla ramazan ayında evimizde mutlaka huzur olmalıdır. Yediğimiz, içtiğimiz her ne olursa olsun önce gönül huzurumuzun olması gerekir; çünkü ramazan ayı, rabbimize kulluğumuzu, imanımızı ve rabbimizi her şeyden, nefsimizden, arzularımızdan, isteklerimizden, yemekten, içmekten daha çok sevdiğimizi ispatlama zamanıdır.

Bunu ispatlamaya çalışırken aynı zamanda birbirimize rahmet olmamız, ikram etmemiz, birbirimize Allah'a kul olma, ibadet etme, itaat etme, tefekkür etme imkânını sağlamaya çalışmamız gerekir. Böylece karşımızdakiyle beraber biz de kazanmış oluruz; ama karşımızdakine sıkıntı verirsek, o ibadet yapmaya çalışırken sorun çıkarırsak bu durumda oruç

tutmadığımız gibi oruç tutmaya çalışanlara da eziyet etmiş, zulmetmiş, haksızlık etmiş, onlara da mâni olmuş oluruz. Bu defa rahmetin içine girmek yerine kendimizi Allah'ın gazabına atmış oluruz.

Sonuç olarak kulluk yolunda birbirimize müsaade etmemiz karşımızdaki kazansın diye onun için fedakârlık yapmamız ve bütün bir ramazan ayını ailemizle birlikte Allah'ın istediği, sevdiği şekilde, onun rızasını gözeterek geçirmemiz gerekir.

ASR SURESİ'Nİ NASIL ANLAMALIYIZ?

Allah, Asr Suresi'nde **Vel asr, innel insâne le fî husr, illallezîne âmenû ve amilûs sâlihâti ve tevâsav bil hakkı ve tevâsav bis sabr:**[30] "Asra yemin olsun ki bütün insanlar hüsrandadır. Ancak iman edenler, salih amel işleyenler, hakkı ve sabrı tavsiye edenler hariçtir" buyurur.

Allah bununla ilgili olarak başka bir ayet-i kerimede **"Allah'ın resulü kendisine indirilene iman etti, mü'minler de onun iman ettiği gibi iman ettiler ve hepsi (hep birlikte) Allah'a, resulüne, kitaplarına, meleklerine, ahirete iman ettiler"**[31] buyurur. Allah, mü'minleri böyle anlatmıştır.

Bununla beraber Resulullah (s.a.v.) Efendimiz imanı çok şiddetli muhabbet olarak, Allah'ı ve resulünü her şeyden çok, canından bile çok sevmek olarak beyan etmiştir.[32]

[30] Asr /1-3
[31] Bakara /285
[32] Buhari, Sahih, İman, 2/8 (I;9)

Biri Allah'a ve resulüne bu şekilde iman ederse bu imanı ona salih ameller işlettirir, kendisini bu aşkla, muhabbetle ıslah eder, salih olur, temizlenir. Başka insanlara da temizlensinler, nefisleri ıslah olsun, aşırılıktan kurtulsunlar, rablerine dönsünler, rableriyle beraber olsunlar diye yardım eder.

Allah'a ve resulüne iman edip salih amel işleyenler bir de hakkı ve sabrı tavsiye ederler. Bunlar hakta olanlar, doğruyu doğru, yanlışı yanlış, hakkı hak, batılı batıl bilenler ve bir tek hak olarak Allah'ı bilenlerdir. Gerisi ise Allah'ın yarattığı mahlûktur, Allah ile beraber, Allah'ın onu varlıkta tutması ile vardır.

Hakkın bir tek Allah olduğuna iman edenler, Allah'ı hak olarak sevenler, kendini de hakka bağlı olarak kabul edip hak ile beraber bilenler ve kendini bütünüyle hakka muhtaç görenler bu hakkı yaşarken bir de nefislerinden, şeytandan, dünyadan ve insanlardan gelen sıkıntıya sabrederler, haktan ve rablerinden ayrılmazlar, hakka bir kere sarılır, bir daha onu bırakmazlar. Hakkın önünde nefislerine asla taviz vermez ve batılda durmazlar. Hakkı beyan etmekten çekinmez, sorun ve sıkıntı geldiğinde ona da sabreder, tahammül ederler. Buna yeteri kadar güçleri vardır ve buna güç yetirirler.

Böyle olanlar kendileri böyle iman ettikleri gibi başkalarını da aynı şekilde imana, salih amel işlemeye, hakkı ve sabrı tavsiye etmeye davet ederler. Hepsi bir bütündür. Bu öyle bir imandır ki böyle iman eden bir kul, Allah'ı her şeyden çok sevip o aşkla, o muhabbetle salih amel işler, ıslah olur, ıslah eder, hakta olur, hak ile olur, haklı olur, sabreder aynı zamanda bütün bunlara da davet eder.

NAMAZ KILMAYAN BİRİ BUNUN İÇİN AHİRETTE AZAP GÖRÜR MÜ?

Bazı hocalar kılınmayan namazlar için "kişi bir vakit namazı kılmazsa cehennemde ya da Kıyamet yerinde yetmiş sene kızgın sacın üzerinde namaz kılacak" demişlerdir; ama böyle bir şey söz konusu değildir.

Namaz kılmamanın elbette ki bir cezası vardır ve bunun cezasını dünyadayken çekeriz; çünkü dünyada ne yaşamışsak ahirete onu taşırız. Namaz kılmayıp dünyadayken Allah'ın huzuruna çıkmazsak, Allah'ın emrine itaat etmez, ona tabi olmazsak kendi kendimizi Allah'tan mahrum etmiş oluruz; ama dünyadayken huzura çıkarsak Allah bize mutlaka yakınlığını ve sevgisini ikram eder, ihsan eder.

Nasıl ölürsek huzura da öyle çıkarız. Dünyadayken Allah'ın sevgisini ve yakınlığını kazanamazsak sonra ahirette Allah'tan da, cennetten de mahrum kalırız. Böylelikle dünyamız da ahiretimiz de cehennem olur.

Allah bizden bir şey istiyorsa o bize lazımdır, gereklidir, olmazsa olmaz olandır. Bunun dışında herhangi bir şey düşünmek doğru değildir. Dolayısıyla Allah bizden namaz kılmamızı istiyorsa bizim de mazeret üretmeden her gün günde beş vakit namaz kılmamız gerekir.

DÖVME YAPMANIN AHİRETTE CEZASI VAR MIDIR?

Kişi dövme yaparak kendine azap etmiş, Allah'ın nakşettiğini beğenmeyip bu nakşın üzerine bir nakış daha yapmış olur ki bu da doğru değildir. Bununla beraber kişi dövme yapmanın doğru olmadığını bilmeden yaparsa bu onun için sorun,

sıkıntı olmaz, azap olmaz, günah olmaz; çünkü cehalet mazerettir. Ama bunu bildikten, öğrendikten sonra dövme yapmak yanlıştır.

Dövme yapmanın ahirette bir azabı yoktur. Kişi dövmeyi yaparak kendine sadece zulmetmiş, o zahmeti de dünyadayken zaten çekmiştir.

FAL BAKAN BİRİ "CİNLERDEN GELECEKLE İLGİLİ HABER ALIYORUM DİYOR" BU DOĞRU MUDUR?

Öncelikle nasıl ki yanlış yapanlara topluca insanlar demek doğru değilse aynı şekilde topluca cinler deyip sanki cinlerin hepsi yanlış yapıyormuş gibi anlamak ve anlatmak da doğru değildir. Bu onlara hakarettir; çünkü cinlerin bir kısmı kâfir, bir kısmı mü'min ve Müslüman'dır, bir kısmı da tıpkı insanlar gibi Allah yolunda yarışır ve velidir.

Eğer birileri "cinlerden haber alıyorum" diyorsa bilmesi gerekir ki cinlerden değil, şeytanlardan haber alıyordur; çünkü şeytanlar, insanlara çeşitli şekillerde vesvese verir. Bu vesvese bazen doğru çıkabilir; ama biri "cinlerden gelecekle ilgili haber alıyorum" derse bu sözü tamamen yanlıştır, hiledir; çünkü cinler geleceği bilmez. Bunu Allah söylüyor.[33] Bu yüzden cinler gelecekten haber veriyor dersek Allah'ın söylediğini tasdik etmemiş, bir falcının söylediğini tasdik etmiş oluruz ki bu da küfürdür, şirktir!

Elbette ki biri bir şey konuştuğunda söylediği on kelimeden iki tanesi doğru çıkabilir; ama bu durum o kişinin gelecekten

[33] Sebe /14, Neml /65

haber verdiği anlamına gelmez. Kişinin gönlüne böyle şeyler geldiğinde bunu şeytanın verdiği bir vesvese olarak anlaması gerekir. Kişi o vesveseye itibar eder, onu ciddiye alırsa bu hali onu küfre götürür. Bu vesveseye inandığı için onu küfre sürükler ve onu dönüşü mümkün olmayan bir uçurumdan aşağı yuvarlar.

Bu durumda cinlerin kendisine haber verdiğini söyleyen kişinin yapması gereken şey; bir an önce tövbe edip hemen rabbine dönüp şeytanın verdiği o vesveseyi reddetmek ve onu sevmemektir. Böyle yapmazsa bu durumu sevmeye başlar, böylelikle sevgi tuzağına düşer. Sanki diğer insanlardan farklı bir şey bilip anlamış gibi kendini farklı hisseder. Bu sevgiye kapılır ve bu sevgi de onun için uçurum olur ve sonunda şeytan onu o uçurumdan aşağı atar ki hiç kimse onu kurtaramaz.

Bu yüzden böyle bir durumda kişinin tövbe ve istiğfar etmesi, şeytanın verdiği vesveseye dönüp bakmaması, "benim işim Allah'a kul olmaktır. Allah'ın bana yüklediği sorumluluk, kulluk sorumluluğudur, gaipten haber almak ya da vermek değildir" demesi gerekir. Bu şekilde tövbe eder, Allah'a karşı samimiyetini ortaya koymaya çalışıp çabasını, gayretini sarf ederse Allah ona yardım eder. O da gelecekten haber alamayacağını ve gaybı sadece Allah'ın bildiğini görüp anlar.

HAKK NEDİR?

Hakk bir tek Allah'tır. Haklı, bir tek Allah'tır. Hak olan, gerçek olan, gerçek varlığa sahip olan bir tek Allah'tır. Geri kalan her şey onun mahlûku ve yarattığıdır. Gerisi vehim ve zandır. Dolayısıyla hakkı sadece Allah olarak anlamamız gerekir.

Sözün hak olması Allah'tan olmasına bağlıdır. Bir söz Allah'tansa haktır, Allah'tan değilse batıldır, vehimdir, zandır; çünkü hak bir tanedir, o da Allah'ın söylediğidir. Bu yüzden Allah'ın haklı dediği haklıdır, haksız dediği de haksızdır. Aynı zamanda haklıyı ortaya koyan ve hükmü veren, yine hak olan Allah'tır.

Kendi kendimize zahiri olarak haklar edinebilir, kendimize haklar verebiliriz; ama o hakları Allah vermemişse, onları kendi kendimize üretmişsek bu durumda kendimizi gerçek olan hakkın yerine koymuş oluruz ki bu da "hak benim" demektir.

Allah ayet-i kerimede **"Allah'ın hükmüyle hükmetmeyenler kâfirlerin ta kendisidir"**[34] buyurur. İnsanın önce kendisine Allah'ın hükmüyle hükmetmesi gerekir ki hakta olsun, hak ile olsun, haklı olsun ve kul, Allah ile beraber olunca hakta olur, haklı olur, hakkı ikrar etmiş, hakkı söylemiş ve hakta yürümüş olur. Böyle yürüyen kişi hakka varır, hakka, hakikate erer, rabbine vasıl olur. Bunun dışında hak yoktur ve olmaz.

BİR MÜRŞİD-İ KAMİLE TABİ DEĞİLİM, YİNE DE ÇEŞİTLİ ZİKİRLER ÇEKMEMDE BİR SAKINCA VAR MIDIR? KUR'AN, HADİS, SİYER OKUYORDUM; AMA SİZİ TANIDIKTAN SONRA HİÇBİR BİLGİMİN OLMADIĞINI ANLADIM. SIFIRLANIP SİZE TABİ OLMAK İSTİYORUM. BUNUN İÇİN NE YAPMALIYIM?

Kendi kendimize birtakım zikirler çekmek ve Allah'ın isimlerini belli belirsiz sayılarda zikretmek doğru değildir; ama El Esmau'l Husna'nın hepsini baştan sona tekrar tekrar okumakta bir sorun yoktur; çünkü Allah bize kendini isimleriyle tanıtır. Bu yüzden bizim de her bir ismin üzerinde tek tek düşünüp, tefekkür

[34] Maide /44

edip anlamaya çalışmamız gerekir ki rabbimizi tanımak için bir çabamız, gayretimiz, böyle bir derdimiz olmuş olsun.

Mürşidi olmayan hiç kimse yoktur, dolayısıyla kişinin "benim mürşidim yok" demesi doğru değildir; çünkü hayatımızda kendimize kimi örnek almışsak, kime uyuyorsak onu kendimize mürşid olarak kabul etmişiz demektir. Diyelim ki bir konuda birini örnek, başka bir konuda da başka birini örnek alıyoruz bu durumda bizim birkaç mürşidimiz var demektir. Kendimize kimi örnek alır, kimin gibi olmaya çalışırsak, onun yolunda yürürüz ve o bizim mürşidimiz olur. Bu yüzden hiç kimse "benim mürşidim yok" diyemez, herkesin mutlaka bir veya birkaç mürşidi vardır.

Dünyadayken hayatı birbirimize miras bırakırız. Öncekiler kendi hayatlarını bize miras bıraktılar, biz de bizden sonrakilere bırakacağız. Bunun yanı sıra öncekilere uymaya çalışırken kim haktaysa, kim doğru yaptıysa biz de kendimizce onun gibi yapmaya, ona uymaya çalışır, bir tercih yapıp birilerini kendimize mürşid ediniriz; fakat unutmamamız lazım ki bu kişi kim olursa olsun dünya hayatından göçüp gitmiştir. Şayet tabi olduğumuz mürşid diri değilse, bize her anda yolu göstermezse, Allah'ın gazabının, rahmetinin nerede olduğunu bize bildirmezse, bu konuda bize yardımcı olmazsa, Allah'a yürürken bizim için neyin gerekli olduğunu bize öğretmezse bu durumda kendi başımıza ve şeytanla baş başa kalırız.

Allah ayet-i kerimede **"Allah'ın dalalette bıraktığı kimseye veli olan mürşidi bulamazsın"**[35] buyurur. Dolayısıyla biri veli olan mürşidi bulamazsa dalalette kalır, hiç kimse de ona yardım

[35] Kehf /17

edemez. O halde önce veli olan mürşidi bulup ona tabi olmamız gerekir.

Peki, veli olmayan mürşidler kimlerdir?

Onlar da Allah'a dost olmayan, Allah'ın dostluğuna değil de başka şeylerin dostluğuna davet eden kişilerdir.

Mürşid; rüştüne eren ve insanları rüştüne ermeye davet edip kendisine tabi olanı büyüten demektir. Bununla beraber bir çocuk doğduğu andan itibaren annesi ve babası ona zahiri olarak mürşidlik yapar. Anne, baba çocuğunu zahiri olarak büyütürken aynı zamanda manevi olarak da büyütmeye çalışır; ama manevi olarak büyütmeyi gerçek veli olan mürşide bırakmak gerekir. Yoksa işimiz kendimize ve nefsimize kalır.

Bir mürşidi kabul etmek "ben de onun gibi kul olmak istiyorum" demektir. Zaten anne ve babalar çocuklarına "benim gibi ol, benim gibi yap, ben senin için örneğim" der. Mürşid de Allah yolunda ve Allah'a kulluk yolunda "ben Allah'a böyle kul oluyorum, siz de böyle kul olun" deyip kişiye mürşidlik yapar, yolu gösterir, onu taşır ve ona yardım eder. Kişinin bir mürşidi, önünde bir örneği olmayınca kendine mutlaka başka örnekler edinir; çünkü hayat boşluk kabul etmez. Bu yüzden herkes hem dünyası hem de ahireti için mutlaka birilerini örnek almak, mürşid edinmek zorundadır.

"Benim mürşidim yok, ben Mürşid-i kâmile tabi olmam" veya "mürşide ihtiyaç yok" diyenlerin mutlaka üç, beş tane veli olmayan mürşidi vardır. Üstelik onları da kendileri seçmiştir.

Bununla birlikte hem Allah'ın seçtiği mürşid vardır hem de insanın kendi kendine seçtiği mürşidi vardır. Kişinin gerçek bir Mürşid-i kâmile tabi olması, onunla beraber kulluğu öğrenmesi, rabbini, kendini ve hayatı tanıyıp anlaması ve gereğini yerine getirip Allah'a dostluğu kazanmaya çalışması gerekir. Hayatın gayesi Allah'a âbd olmaksa bu böyledir.

Kişinin Allah'a âbd olmayı kabul etmemesi, âbd olanı bilmemesi, görmemesi, onunla beraber olmaması ve "ben kendi kendime yaparım" demesi sadece kendi kendini kandırması ve kibirlenmesidir.

Allah, bilmek isteyene mutlaka bir şekilde öğretir ve ikram eder. Bu yüzden devamlı "bilmediğini bilenlerin öğrenme imkânı vardır. Aynı şekilde iman etmediğini bilenlerin de iman etme imkânı vardır; ama bilmediği halde bildiğini zannedenlerin bilme imkânı yoktur" diyoruz. Böyleleri iman etmemiş, imanı inanmak olarak anlamıştır, dolayısıyla böylelerinin iman etme imkânları da olmaz; ama inanmanın iman olmadığını bilenler, imanı Allahtan, ayetlerden, hadislerden öğrenip anlarlarsa işte o zaman iman etme imkânları olur.

Hakkı olduğu gibi kabul etmek "Allah ve resulü ne dediyse o haktır" demek gerekir. Hal böyleyken "şimdiye kadar herkes böyle söylemiş" diyenlere "herkes böyle söylemiş olabilir; ama bakın Allah da böyle söylemiş! Herkesin dediğini mi yoksa Allah'ın dediğini mi kabul ediyorsunuz" diye sormak gerekir.

Allah ayet-i kerimede **"insanlardan öylesi var ki Allah'ı sever gibi başkalarını severler. Oysaki mü'minlerin Allah'a olan**

muhabbetleri çok şiddetlidir"[36] buyurur. Yani hem Allah'ı sevseniz hem de birilerini, bir şeyleri Allah'ı sever gibi sevseniz mü'min olmazsınız, mü'minler Allah'a karşı çok şiddetli bir muhabbete sahip olanlardır. Çok şiddetli muhabbet; aşk demektir, dolayısıyla mü'minler aynı zamanda Allah'a âşık olanlardır.

İman inanmak değildir. İman; aşktır, muhabbettir, Allah'a canını, her şeyini feda etmektir. Allah'ı canımızdan çok sevmezsek ona canımızı feda edemeyiz. Sahabe canını feda ettiyse Allah'ı her şeyden çok sevdikleri içindir. İnsan sevmeyince odun gibi olur ve odun da sadece yanmaya yarar.

Bir de kişinin sevgisi ve imanı onu Allah yolunda yürütmez, koşturmazsa imanı sahte bir imandır. Allah ayet-i kerimede **"iman etmeyenler veya imanlarından bir fayda görmeyenler"**[37] buyurdu. Biri seviyorum deyip bu sevgisinden herhangi bir fayda görmezse; yani imanı onu Allah yolunda koşturmazsa, cennete, Allah'a koşturmazsa bu durumda o imanından fayda görmemiştir. Allah bizi imanından fayda görenlerden eylesin!

ÇOCUĞUN, ANNE VE BABASININ SIRRI OLMASI NE DEMEKTİR?

Allah dileseydi anne, babaya hiç ihtiyaç duymadan, tıpkı Hz. Salih (a.s.)'ın devesini kayadan çıkardığı gibi insanı da bir kayadan çıkarıp gönderirdi; ama Allah, kullarını insanlardan yaratıp

[36] Bakara /165
[37] En'am /158

dünyaya gönderiyorsa bu durumda Allah'ın, kulu üzerinde başka bir muradı var demektir.

Bununla beraber hayatta her ne varsa hepsi kulun, rabbini bilip tanıması, marifete sahip olması içindir. Bu yüzden kulun, kendi üzerinden rabbini anlayıp tanıması gerekir.

Bir anne, baba kendi evladına karşı nasıl rahmet ve merhamet sahibiyse Allah da kuluna karşı rahmet sahibidir. Bunun yanı sıra Allah'ın, kuluna olan rahmeti bir anne, babanın çocuğuna olan merhametiyle kıyaslanamaz bile! Biri sonsuz, baki olan, gerçek olan bir rahmet, öteki ise fani, mecazi bir sevgi, mecazi bir rahmettir.

Kişi böyle baktığında Allah'ın kendisini ne kadar sevdiğini, kendisine nasıl da rahmetle muamele ettiğini anlar. Bunu anlayınca da Allah'ın, kuluna olan rahmeti ve muhabbeti karşısında dili kilitlenir.

Aynı zamanda anne, babaların da bunu kendi üzerlerinden anlaması gerekir. Hiçbir anne, baba çocuğunun ateşe girmesini ister mi! Bu hiç mümkün müdür! Anne, babalar kendi çocuklarının ateşe girmesini istemiyorsa Allah da kulu için bunu istemez. Bu durumda işin bir sırrının olması gerekir; yani Allah burada bize bir şey anlatıyor.

Evet, kendi çocuğumuzu ateşe atmayız, çocuğumuz için zahiri olarak en yüksek makamları isteriz, "okusun, şuraya gelsin, bunu kazansın, bütün nimetlere sahip olsun" der, hiç sıkıntı yaşamasın, hatta dünya onun için cennet gibi olsun, kimse ona sorun, sıkıntı yaşatmasın isteriz, bunu çocuğumuzu sevip ona rahmet ettiğimiz için isteriz; ama çocuğumuzun zahmet

çekmemesini istediğimiz halde onu sabah erkenden tatlı uykusundan kaldırıp okula göndeririz. Bunu da çocuğumuzu sevmediğimizden veya rahatı bozulsun diye değil ileride kazansın diye yaparız. Bu yüzden hayata bakarken de Allah bize nasıl bir muamelede bulunursa bulunsun her muamelesine "Allah ebedi hayatımızın, Hz. İnsan olmamızın hesabını yapmıştır" deyip öyle bakmamız gerekir.

Bizim kendi çocuğumuza karşı rahmetimiz ve sevgimiz böyleyse o halde Allah'ın bize karşı sevgisinin ve rahmetinin nasıl olduğunu buradan anlamamız; yani bir damladan sonsuz bir deryayı anlamaya çalışmamız gerekir. Allah, kuluna nasıl bir muamelede bulunursa bulunsun, bu onun sevgisinin ve rahmetinin sonucudur.

Allah, kendini rahman ve rahim olarak tanıtmıştır. Hal böyleyken Allah'ı rahman ve rahim olarak tanımazsak rabbimizi tanımamış ve anlamamış oluruz.

Çocuk, anne ve babanın sırrıdır, dedik. Dolayısıyla kişi hangi haldeyse çocuğunun da o halde olmasını, neyi istiyorsa çocuğunun da onu kazanmasını ister ve bunun için gerekeni yapmaya çalışır. Mesela; biri çocuğuna "şu mesleği yapsın, şunu kazansın" diyorsa aslında o anne, baba da onu istemiştir ve bu sırrı çocuğunda ortaya çıkmıştır. Başka biri "çocuğum gayrimeşru yolda biri olsun, insanlara zulmetsin" diyorsa bilelim ki o da öyle biridir ve onun sırrı da çocuğunda açığa çıkmıştır.

Bir kadın da çocuğunu yetiştirirken kendisi tamamen tesettürlü, örtülü biri olmasına rağmen çocuğuna tam tersini yapıyorsa bilelim ki bu annenin içindeki bir şeydir, onun sırrıdır.

Kendi sırrı çocuğunun üzerinde açığa çıkmıştır. Biri de çocuğunu Allah'a dost olsun diye yetiştirirse bilelim ki o kişi de Allah'a dost biridir. Başka biri, çocuğuna dünyayı kazansın diye telkinde bulunup sırf dünyası için ona yardım etmeye çalışırsa, bilelim ki o da dünyaya tapan biridir, sırrı çocuğunda açığa çıkmıştır.

Dolayısıyla bir anne, baba kendini ve içindeki sırrını bilmek isterse, çocuğuna yaptığı muameleye ve onu nasıl görmek istediğine bakmalıdır; çünkü çocuğunu hangi halde görmek istiyorsa kendisinin gönlü de öyledir.

Bir çocuk nasıl ki anne, babasının sırrı ise insan da Allah'ın sırrıdır. Allah, bütün varlığa tecelli etmiştir; ama insanda tecelli ettiği gibi hiçbir varlıkta tecelli etmemiştir; çünkü insana bütünüyle, zatıyla ve sıfatıyla tecelli etmiştir. Bu yüzden Allah'ın sırrı da insanda açığa çıkar. Kişinin o sırlara vakıf olabilmesi için de önce kendini tanıması, kendini okumaya çalışması gerekir.

Sonuç itibariyle nasıl ki çocuk, anne ve babasının sırrı ise insan da Allah'ın sırrıdır ve bu sırrın, bu güzelliğin insanda açığa çıkması gerekir. Bunun için de kul, rabbini düşünüp tefekkür ederken "beni yaratan rabbim" diye tefekkür etmelidir.

Kul kendini anlar, tanır, kendi gönlündekini tatmaya başlarsa işte o zaman sır çözülür ve hakikat anlaşılır.

9.BÖLÜM



KAZA NAMAZI VAR MIDIR?

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz kaza namazını kılmamış, bunu tavsiye etmemiş, emretmemiş veya yaptırmamışsa bununla beraber herhangi bir ayette bunun bir karşılığı yoksa buna rağmen "kaza namazı vardır" dersek bu durumda kendi kendimize hüküm koymuş oluruz. Bu da Allah ve resulü adına konuşmak, hüküm vermek, fetva vermek demektir.

"Namazın kazası vardır" diye fetva verenler bu fetvayı elbette ki iyi niyetle vermişlerdir. Bu fetvayı verenler "namaz kaza olsun, belki kişinin kılmadığı namazların yerine geçer, o da borçtan kurtulur" diye hesap etmişlerdir; ama söz konusu din olunca, Allah'ın emri olunca kim ne söylerse söylesin hakikat olduğu gibi ortadadır. Allah'ın vahyi, resulünün hayatı önümüzdedir. Bize düşen; onlara uymak ve kendi kendimize herhangi bir şekilde din üretmemek, emir ve hüküm vermemektir.

Oruç yılda bir aydır; ama namaz günde beş vakittir. Allah oruç için ayet-i kerimede **"yolcuysanız veya hastaysanız tutamadığınız günler sayısınca orucu tutup sayıyı tamamlayın"**[1] buyurmuştur; ama Allah'ın namaz için böyle bir emri yoktur. Namazın kazası olsaydı Allah bu emri de vermez miydi! Resulullah (s.a.v.) Efendimiz bunu söylemez, bunu yaptırmaz mıydı!

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in döneminde bayan sahabeler aybaşı hali olduklarında namaz kılmazlar, temizlendikten sonra kılmadıkları namazları da kaza etmezlerdi. Şu anda da durum böyledir ve âlimlerimiz böyle hüküm vermişlerdir. Bu yüzden

[1] Bakara /185

günümüzde de bayanlar aybaşı hali olup temizlendikten sonra kılamadıkları namazları kaza etmezler. Namazın kazası olsaydı Resulullah (s.a.v.) Efendimiz "aybaşı halinden temizlendikten sonra namazınızı kaza edin" der, bunu yaptırırdı.

"Kılamadığınız namazları daha sonra kılabilirsiniz" deyip böyle bir fetva verirsek kaza namazına kapı açmış ve "namaz kılamazsanız da bir şey olmaz, sonra kaza eder, kılarsınız" demiş oluruz ki hiç kimsenin böyle bir fetva vermeye hakkı yoktur.

Namaz ruhun, gönlün gıdasıdır. Nasıl ki zahiri gıdayı günde iki, üç defa almamız gerekiyorsa namaz gıdasını da günde beş defa almamız gerekir. Beş defa olmazsa öğleyle ikindiyi, akşamla yatsıyı cem edip en az üç defa namaz gıdasını almamız gerekir, üçten aşağısı kurtarmaz. En kötü ihtimal Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in Hendek Savaşı'nda yaptığı gibi bir günlük namazı peş peşe kılmamız gerekir. Olması gereken budur, ölçü budur.

"Namazın kazası vardır" diyenler namazı borç olarak kabul edenlerdir. Namazı borç gibi anlar "namaz bizim borcumuzdur, borcumuzu ödememiz gerekir" dersek o zaman namazın kazası olur, borcun ödenmesi gerekir; ama bilmemiz lazım ki namaz borç değil, Allah'ın ikramıdır. Bu yüzden Resulullah (s.a.v.) Efendimiz namaz için *"gözümün nuru namaz"*[2] buyurmuştur.

Evet, "namazın kazası vardır" diyenler bunu iyi niyetle söylüyor olsalar bile bu hüküm daha sonra farklı zararlara, yanlışlara sebep olur ve namazın kazaya kalmasına fetva verilmiş olur ki bu da büyük bir sorumluluktur. Biz bu sorumluluğu alamayacağımız için böyle bir fetva veremiyor, "namaz kazaya

[2] Ahmed, III /128, 199, 285; Nesai, İşretu'n- Nisâ, 1

kalabilir, sonra kılarsınız" diyemiyoruz. Bununla beraber kişinin kılamadığı namazların tövbesini yapması, huzura çıkmadığı için kazanamadığını kazanmak için daha fazla namaz kılmaya çalışıp namazını artırması gerekir. Mümkünse kıldığı beş vakit namaza bir beş vakit daha ekleyip kılmalıdır; ama bu yine de kılmadığı namazların yerine geçmez, kimse böyle bir şey diyemez ve bu fetvayı verenler de bunun vebalini taşırlar.

KADIN VE ERKEĞİN BİRBİRİ ÜZERİNDEKİ HAKLARI NELERDİR?

Eşlerin birbirlerine karşı hakları bütünüyle karşılıklıdır. Yalnızca bazı konularda erkek, kadından daha yetkilidir. Bununla ilgili olarak Allah ayet-i kerimede **"Allah, erkeği kadından üstün (farklı) kılmıştır"**[3] buyurur.

Kadın ve erkek evlenince birbirlerinin ortağı olmaz, onlar her şeyden önce birbirinin mü'min kardeşidirler. Dolayısıyla kişi evlenirken ebedi hayatı kazanma düşüncesiyle evlilik yapmalıdır. Eş seçimi yaptığında da "ahirete giderken, ebedi hayatımı kazanırken yanımda olmasını istediğim yol arkadaşım" deyip seçimi öyle yapmalıdır. Böylece eşi, ona bir de yol arkadaşı, hayatının hemen her anında onun en yakın arkadaşı, sırdaşı, bütün güzellikleri paylaştığı dostu olur.

Bununla beraber eşlerin birbiri üzerindeki hakları onlar neredeyse bir olacak kadar birbirine karışıktır. Bu yüzden eşlerin hak itibariyle "ben" veya "sen" demeleri doğru değildir, aksine "biz" demeleri lazım; çünkü evli, eş ve aile olabilmeleri için bir

[3] Nisa /34

olmaları gerekir. Eşler bir olunca birinin sevinci ötekinin sevinci, birinin sıkıntısı ötekinin sıkıntısı olmuş olur. Böylelikle yolu beraber yürürler, her konuda birbirlerinin arkadaşı, sırdaşı, dostu olurlar.

Eşler aynı zamanda birbirinin örtüsüdür. Bununla ilgili olarak Allah ayet-i kerimede **"eşler birbirlerinin örtüsüdür (elbisesidirler)"**[4] buyurmuştur.

Kadın ve erkek hangi haklara sahiptir dediğimizde iki ortağın hakkını saymış gibi oluruz ki bu tutum doğru değildir; çünkü ikisi birdir. Bir olmuşlarsa birbirlerinin hakkını öderler, bir olamazlarsa bu hakkı ödeyemezler. Biri "benim hakkım budur, böyle yapman lazım" öteki "benim hakkım budur senin de böyle yapman lazım" derse o zaman eş olamazlar. Herhangi bir iş için ortak olmuş olurlar ki bu da aile olmak değildir. Böyle bir ailede yetişen çocuklar da evliliğe hazırlanamaz, onlar da evliliğe ortaklık gibi bakarlar.

Evliliği doğru anlamamış olanlar evlenirken birbirlerinden bir sürü şey isterler, geleceğe dair garanti isterler; ama mü'minin bakışı Allah'a göre olduğu için o her zaman Allah'ın hesabını yapar. Bu yüzden ister kadın ister erkek olsun bir mü'min ahiretini beraber kazandığı arkadaşına Allah'ın emrettiği gibi muamelede bulunur.

Eşlerin birbiri üzerindeki ilk hakkı birbirlerini mutlu etmeleridir. Öyle ki eşler birbirine baktığında gönüllerinin huzurla,

[4] Bakara /187

mutlulukla dolması gerekir. Kişi karşısındakini mutlu ettiği kadarıyla mutlu olur, ona sıkıntı verdiği kadarıyla da sıkıntı çeker.

Diyelim ki mutlu bir şekilde eve gittik, karşımızdaki kişi sıkıntılıysa ne kadar mutlu olursak olalım iki üç dakika sonra biz de onun haline bürünürüz. Aynı şekilde biz eve sıkıntılı gittiğimizde evdeki ne kadar mutlu olursa olsun biraz sonra o da bizim halimize bürünür, aynı sıkıntıyı yaşamaya başlar. Dolayısıyla eşlerin birbirlerine günün sıkıntısını ve yorgunluğunu unutturmaya çalışması gerekir. Böylece iki taraf da birbirini mutlu etmeye çalışınca ikisi birlikte mutlu olur.

Sonuç itibariyle eşler birbirlerine "ben benim istediğim gibi değil senin istediğin gibi olsun istiyorum, sen nasıl mutlu olacaksan öyle olmasını istiyorum" dediklerinde, böyle hareket ettiklerinde birbirlerinin hakkını ödemiş olurlar. Böyle yapanlar hem eş hem mü'min kardeşi hem yoldaş hem de aile olurlar, yuvaları da cennet olur. Bundan aşağısı haksızlık olur.

BABAM KÖTÜ HUYLU BİRİ VE ANNEME ZULMEDİYOR, ANNEM BU DURUMA SABREDİYOR. 22 SENEDİR EVLİLER, NE YAPMAMIZ GEREKİR?

Yirmi iki sene boyunca beraber yaşayıp birbirlerine tahammül etmişlerse ve kadın eşine karşı sabretmişse "Allah sabredenlerle beraberdir"[5] "Allah sabredenleri sever"[6] ayetinde Allah'ın buyurduğu gibi anne bu sabrı karşılığında Allah'ın beraberliğini ve sevgisini kazanmıştır. Zaten hayatın gayesi; ebedi

[5] Bakara /153
[6] Âli İmran /146

hayatı, Allah'ın sevgisini ve rızasını kazanmak değil midir! O halde kardeşimizin sabretmeye devam etmesi gerekir; çünkü cennet onu bekliyor, cennet Allah için sabredenleri bekliyor. Kardeşimiz gönlünü ferah tutup sabrederse bunun karşılığında mutlaka Allah'ın beraberliğini ve sevgisini kazanır.

Bununla beraber kendi ibadetlerimizle, çabamızla, gayretimizle kazanamadığımız bazı şeyleri Allah, bize sıkıntılarla ikram eder, ihsan eder. Bu yüzden gelen bu sıkıntıya da sabretmek ve sevinmek gerekir.

MEZAR SULAMANIN ÖLÜYE FAYDASI VAR MIDIR?

Mezarı sulamanın bir gayesi olmalıdır. Orada ekilen herhangi bir şey yeşersin diye orası sulanıyorsa mezarı sulamak doğrudur; ama sadece su dökmek niyetiyle su dökersek bu kendi kendimize ürettiğimiz bir şey olur ki böyle yapmakla hakla batılı birbirine karıştırmış oluruz.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'den öğrendiğimiz üzere bütün otlar, ağaçlar diridir ve hepsi Allah'ı zikreder. Bu yüzden orada yeşerecek bir şey varsa mezarlığı sulamak faydalıdır. Zaten mezarlıkların yeşil olmasının sebebi de budur.

Sonuç olarak suyun mezara da mezardakine de herhangi bir faydası yoktur, sadece oradaki ağaçlara ya da çiçeklere faydası vardır.

ALLAH'A ALLAH İLE İMAN NE DEMEKTİR?

Allah ayet-i kerimede **vel yu'minû bî:**[7] "Benimle bana iman etsinler" buyurmuştur. Buradaki be harfi beraberliği, dolayısıyla Allah ile beraberliği ifade eder. Yoksa Allah'tan bağımsız olarak Allah'a iman; Allah'ı bilmeden, anlamadan, kendini bilmeden, anlamadan "ben Allah'tan bağımsız başka bir varlığım, onun için benim ona iman etmem lazım" demek olur ki haşa böyle bir şey de düşünülemez.

Peki, Allah'a Allah ile iman nasıl olmalıdır?

Allah'a Allah ile iman edebilmek için kulun kendini Allah ile bilmesi ve "Allah bana ruhundan nefhetmiş, vafıslarından, sıfatlarından, isimlerinden tecelli edip beni yaratmıştır. Bütün varlık onun isimlerinin tecellisindendir, bedenim de onun tecellisidir. Ben Allah'ın Hayy isminin tecellisiyle varlıkta duruyorum, bütün varlık da zahiri olarak onun Kayyum ismiyle varlıkta duruyor" deyip iman etmesi gerekir.

Allah bütün varlığı her anda yaratıp yok eder, sonra bir daha yaratır. Nasıl ki ışık boşlukta saniyede yaklaşık üç yüz bin kilometrelik bir hızla yayılıyorsa ve o dalgalar peş peşe çok hızlı geldiği için biz o boşluğu hep aydınlık görüyorsak Allah varlığa da peş peşe o kadar hızlı tecelli eder ki biz varlığı hep var olarak görürüz. Kul kendini de böyle bilirse Allah'a Allah ile beraber iman eder.

Bunun yanı sıra Allah'a onun istediği, emrettiği gibi iman etmemiz de varlığımızın ona ait olduğunu kabul etmemiz de Allah'a Allah ile iman etmektir. Kişi ancak Allah ile Allah'a iman edince ona canını feda edebilir, Allah'ı canından çok sevebilir. Bu

[7] Bakara /186

iman hakiki imandır, gerçek imandır, aşk ile olan ve Allah'ı kendinden, nefsinden, canından, her şeyden çok sevmekle mümkün olan, bilgiye, hikmete, marifete dayanan bir imandır. Bunun dışındaki iman; marifetsiz, kuru bilgiyle ve zanla imandır.

Kendimizi Allah'tan bağımsız bir varlık olarak gördüğümüzde benliğimiz Allah ile aramıza girer, imanımız da taklidi olur; yani kul kendini Allah'tan bağımsız bir varlık olarak görürse "Allah bana cenneti versin, ihsan etsin ve mümkünse ben bir şey yapmayayım, hiçbir zahmete katlanmayayım" der. Allah'a Allah ile iman etmediğinden dolayı böyle bir fikir, böyle bir düşünce ve gönül haline sahip olur.

Sonuç itibariyle kişi kendini Allah ile bilir, Allah ile tanırsa, Allah ile var olduğunu, varlıkta durduğunu, Allah'ın onu yarattığını, hakikatinin Allah'a ait olduğunu bilip Allah'a böyle iman ederse Allah'ın tecellisiyle ve Allah'ın kendisine nefhettiği ruhla Allah'a Allah ile iman etmiş olur.

OSMANLI'DA ŞEYHÜLİSLAMLAR PADİŞAHLARIN KARDEŞ KATLİ İÇİN FETVA VERMİŞLERDİR. BU UYGULAMA DOĞRU MUDUR?

Katleden kim olursa olsun, ne kadar övülürse övülsün, isterse şeyhülislamlar bu katle fetva vermiş olsun elbette ki buna doğru denmez. Bu katletmeler Devlet-i Osmaniyye'nin baki oluşu için bile olsa yine de doğru değildir, böyle bir şey olmaz. Bir çocuk Osmanlı'ya kurban edilmemeliydi, aksine Osmanlı, bir çocuğa kurban edilebilmeliydi.

Devlet insan içindir. Hiç kimseyi onun baki olması için katletmek doğru değildir, devlet bu şekilde bâki olmaz. Zaten

bilindiği üzere Osmanlı da yıkıldı, bâki olmadı. Belki de Osmanlı'yı yıkan, katledilen o çocukların ahıdır, bilemeyiz. Bir insan bir memlekete kurban edilemez, bunu böyle bilmek ve anlamak gerekir. Hükmü kim verirse versin "bize göre şöyleydi, bize göre böyleydi" diyebilirler; ama bize göre olmaz, her şey Allah'a göre olmalıdır.

Masum bir çocuğu öldürüp sonra da "belki taht kavgası olur, belki böyle olur, belki şöyle olur o yüzden bu doğrudur" deyip hesap yapanlar mü'min, Müslüman olabilir mi, Allah'ın hükmüyle hükmetmiş olabilir mi, böyle bir şey düşünülebilir mi!

Katletme hükmünü kim verirse versin, isterse o şeyhülislam olsun hiç fark etmez, bu hüküm yanlıştır. Allah ayet-i kerimede **"dünya da Allah'ındır, ahiret de Allah'ındır"**[8] buyurur. Dolayısıyla emir de, hüküm de Allah'ındır, söz hakkı da mülk de Allah'ındır. Bizim kulluğumuza bakmamız, güzel ve doğru yapmaya çalışmamız gerekir.

Allah, kullarına hangi hakkı vermişse kullar o hakka sahiptir. Hiç kimse bundan başka hiçbir hakka sahip değildir. Biri "gelecekte şöyle olabilir" diye başka birini nasıl öldürebilir! Böyle batıl bir düşünce, batıl bir fikir hiç olur mu! Bu, mü'min birinin fikri olabilir mi? -Elbette ki olamaz. Bunu yapanlar Allah'ın huzurunda bunun hesabını da verirler! Zaten şu anda hesaptadırlar. Herkes yaptığının karşılığını görür. Dolayısıyla biri en ufak bir hata veya yanlış yapmışsa, yanlış hüküm vermiş ve yanlış hüküm uygulamışsa ya da buna fetva vermişse bunun cezasını mutlaka çeker. Allah kimseye müsamaha göstermez.

[8] Necm /25

Kim Allah'ın verdiği bir imkânı onun emretmediği bir şekilde kullanırsa bunun cezasını mutlaka çeker. Allah herkese akıl vermiştir. Bir de o öldürten, ölümüne hüküm ve fetva veren kişi kendini o katledilen çocuğun yerine koysun. Biri onun hakkında böyle bir hüküm verse Allah'ın huzurunda ondan davacı olmaz mı, "benim ne suçum vardı" demez mi! Bu yüzden hiç kimse "ben bilmiyordum, anlamadım, ben böyle düşündüm de bu yüzden böyle yaptım" diyemez; çünkü bunu bilmeyen hiç kimse yoktur. Hiçbir şeyi bilmeyenler bile bunu yine bilir.

Allah hakkı ve hakikati insanın fıtratına yazmıştır, dolayısıyla herkes hakkın, doğrunun, güzelin ne olduğunu kendi üzerinden bilir. Bu nedenle bize yapılmasını istemediğimiz bir muameleyi bizim de bir başkasına yapmamamız ve kendimizi onun yerine koyup bakmamız gerekir. Şayet bir şeyi biz kabul ediyorsak o zaman karşımızdaki kişiden de onu kabul etmesini bekleyelim aksi halde zulmetmiş, zalimlerden olmuş oluruz. Aynı şekilde kardeş katline fetva verenler de zulmetmiş ve zalimlerden olmuşlardır.

Âlim; Allah'ı bilen, padişahtan değil Allah'tan haşyet duyandır. Bu yüzden âlimlerin birilerine göre hüküm vermektense "ben bu hükmü vermem, bu yanlıştır" deyip ölümü tercih edebilmeleri gerekir. Kişi ya, Allah'a kul olur ya da başka birilerine kul olup onlara göre hüküm verir. Allah bizi kendisine kul olanlardan eylesin.

"ŞEFAAT YA RESULULLAH" DEMEK ŞİRK MİDİR?

"Şefaat ya Resulullah" demek şirk değildir. Kişi böyle söyleyerek gönül itibariyle peygamberini yardıma, şefaate, şifa olmaya davet etmiş olur. İman gereği peygamberini vesile bilmiş ve o vesileye sarılmış olur. Biri "şefaat ya Resulullah" deyince "Resulullah (s.a.v.) Efendimiz Allah katında kıymetlidir, değerlidir. Ben de onun ümmetiyim, ona yardım ediyorum, onun yoluna yardım ediyorum ve ondan yardım istiyorum" demiş olur.

Nasıl ki melekler mü'minler için istiğfar ediyor, af ve mağfiret diliyor, onlar için cenneti istiyorsa[9] aynı şekilde Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in de bunu isteme hakkı vardır; çünkü onun ümmeti ona tabi olmuş, ona iman etmiş, onun yolunda yürüyüp onun bıraktığı emaneti taşıyordur.

Melekler kullara dua eder, Allah'tan yardım isteyebilir de Resulullah (s.a.v.) Efendimiz isteyemez mi! İsteyemez dersek bu ona haksızlık olmaz mı! Onu aşağı indirmek olmaz mı! Müsaade edelim Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in de o kadar hakkı olsun! Yoksa şefaati "bu şirk olur" deyip sanki onu Allah'a şirk koşmuşuz, Allah'tan isteyeceğimizi ondan istemişiz gibi anlamak doğru değildir.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'i en azından mü'minler için dua eden, istiğfar eden arşın etrafındaki melekler gibi görebilmemiz gerekir. Onun yolunda yürüyen, ona yardım eden birinin "şefaat ya Resulullah" deyip ondan yardım ve şefaat istemesi kadar imanın gereği olan bir şey olmaz. Dolayısıyla bu

[9] Ahzab /43

şirk olmaz, doğru olur, güzel olur ve Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'e yakınlık olur.

Bununla beraber Allah'ın yarattığı ilk nur Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in nurudur. Allah bütün ruhları da aynî ile ondan yaratmıştır, bir parça olarak değil. Nasıl ki Allah Hz. Âdem (a.s.) 'ı yarattıktan sonra insanları da zahiri olarak ayni ile ondan yaratmışsa, insanlar da onun bir parçası değilse ruhlar da öyledir. Dolayısıyla Allah, Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in nurunu yaratmış, her bir insanı da aynî ile ondan yaratmıştır.

Allah, kutsi bir hadiste *"sen olmasaydın, sen olmasaydın felekleri yaratmazdım"*[10] buyurmuştur. Allah, bunu her bir insan için söylemiştir. Bu söz "felekleri, galaksileri ve âlemleri senin için yarattım" demektir. Her bir ruh aynı ruhtan yaratılmışsa bu durumda biri "şefaat ya Resulullah" deyince Hakikat-i Muhammediye'den manevi destek isteyip onunla manevi bağını kurmuş olur. Bunu zahiri olarak anlamak doğru değildir.

Bu, salavat okurken de böyledir. Kişi salavat okurken aradaki perdeyi kaldırır, onunla gönül bağını kurar ve manevi destek, manevi güç ve kuvvet alır. Böyle söyleyerek Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'e "işi sen yap" demiş olmaz aksine "o manevi güç, kuvvet bana gelsin, bunu ben yapayım" demiş olur.

KİŞİ KILMADIĞI NAMAZLARDAN SORUMLU MUDUR?

Allah hangi konuda bize bir sorumluluk yüklemişse bizim de o sorumluluğu taşımamız gerekir, taşımazsak sorumlu duruma

[10] Acluni, II: 164; Hakim el Müstedrek, II: 615

düşeriz. Bu yüzden namaz kılmayı bıraktığımızda tövbe etmemiz, Allah'tan af ve mağfiret dilememiz gerekir. Tövbe edebilmek için de namaza devam edip bu sorumluluğu yerine getirmeye çalışmamız gerekir ki yaptığımız tövbe kabul olsun.

Allah afuvv, ğafur, ğaffar ve tevvabtır. Namaz kılmayı bıraktığımızda tövbe edip tekrar namaza başlar ve yola devam edersek Allah bizi affeder.

Bilmemiz lazım ki önceden kılmadığımız namazlar Allah'a yaklaşmaya, yakın olmaya ve kazanmaya mâni değildir. Namaz kılmadığımızda sadece o anda kazanmamız gerekenlerden kendimizi manevi olarak mahrum bırakmışız oluruz. Tövbe edip yola devam edersek Allah affeder, mağfiret eder ve bu mahrumiyetin bir hesabı ve sorumluluğu da olmaz.

NAMAZ BİTİMİNDE TAHİYATI OKUDUKTAN SONRA TARİFİ ZOR OLAN HUZURLU BİR HAL YAŞIYORUM, BU HALİ YAŞAYINCA ONA TESLİM Mİ OLMALIYIM YOKSA SELAM VERİP NAMAZI BİTİRMELİ MİYİM?

Fıkıh açısından son tahiyata oturduğumuzda bir kelime-i şehadet getirecek kadar durduğumuzda selam versek de vermesek de namazı tamamlamış, selam verdikten sonra da namazdan çıkmış oluruz. Selam vermesek de namaz tamamlandığı için o manevi hali bozmadan ve huzurdan ayrılmadan o hal içinde durmak, o hale devam etmek kazanma açısından daha uygun ve daha güzeldir. Herhangi bir sorun olmaz. Aksine o huzurlu halden ayrılmamak, orada o halde durmak daha kazançlı ve daha güzeldir.

HER YÜZYILDA BİR ALLAH TARAFINDAN BİR İMAM GÖNDERİLİYOR MU, GÖNDERİLİYORSA BU ZAMANDA DA VAR MIDIR?

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz *"her asırda Allah bir âlim gönderir, getirdiğim dini yeniler, tazeler"*[11] buyurmuştur. Dolayısıyla Allah'ın her yüzyılda bir gönderdiği bu âlimler günümüzde de vardır, kıyamete kadar da olacaktır. Bu hadisteki asır sözcüğü ise gelen kişinin ömrüne göredir. Gelen kişi ne kadar yaşarsa o devir, o asır, o zaman dilimi onunla ölçülür.

Bununla beraber bu bir kişi değildir. O, dini yenileyip tazelerken, asli haline çekip bid'atlerden temizlerken diğerleri de bulunduğu mevkiye, makama göre ona destek verir, yardımcı olur, onun söylediklerini söyler, dini düzeltmeye, temizlemeye asli haline getirmeye çalışırlar. Dolayısıyla mü'minlerin her biri kendi marifetine, ilmine, imanına ve Allah'a olan haşyetine göre peygamber varisi olur. Parça parça da olsa bütün mü'minler bu veraseti temsil eder.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in iki türlü ilmi vardır; biri zahiri, biri batını ilmidir. Âlim ve peygamber varisi olanlar Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in hem manevi hem de zahiri varisidir. Bu yüzden biri sadece zahiri olarak bir bilgi edinir ve bu bilgisi onda imana, marifete, ahlaka, amele dönüşmezse bilgisinin ona bile faydası olmaz; ama bu bilgi onda imana, marifete, ahlaka ve amele dönüşürse bu durumda ilmi, marifeti ve ahlakı kadar peygamber varisi olur.

[11] Ebu Dâvûd, Melâhim, 1; Keşfül Hafa, 1 /243; Avnu'l-Mabud 4 /180, 181

AŞK NASIL BİR ŞEYDİR?

Allah, kulunu onun aklının alamayacağı kadar çok sever; ama kulun aklı bunu idrak edemez. İdrak edebilmesi için onu yaşaması, tatması gerekir. Allah aynı zamanda Evvel, Ahir, Zahir ve Batın'dır, yaratandır. Allah'ın sevgisi yaratılmışların sevgisine benzemez. Bu yüzden kuluna olan sevgisine aşk demek yetersiz kalır; çünkü bu çok farklı, baki ve hakiki bir sevgidir. Kulun sevgisi de aşkı da kendisi gibi yaratılmıştır, fanidir, Allah'ın sevgisiyle kıyaslanamaz.

Allah, kulunu yaratmadan önce onu kendinde sevmiş, irade etmiş, dilemiş "ben böyle bir kul yaratacağım" deyip öyle yaratmıştır. Kul ise yaratıldıktan sonra sahibini, rabbini sever, ona âşık olur. Bu, tecelli eden, yaratılan varlığın kendi hakikatini, kendisinden yaratıldığı hakikati sevmesidir, ona âşık olmasıdır.

Kul, rabbini düşünüp tefekkür ederken "beni yaratan rabbim" deyip onu sevmelidir. Kul gönül itibariyle rabbine dönüp "beni yaratan rabbim" derse Allah onu zaten sever. Kul, Allah'ın onu sevdiğini görünce Allah'ın sevgisi onun üzerinde tecelli eder. O da rabbine döndüğü, rabbiyle beraber olduğu, rabbini sevmek istediği için gönlünün üzerindeki perde açılır, aşkının ve muhabbetinin Allah'a gittiğini görür; ama aslında Allah onu sever, bu sevgi onun gönlüne çarparken geri dönmüş, aksetmiştir.

Mesele bunu görebilmektir "ben seni sevmek istiyorum, ben seni seviyorum ya rabbi" diyebilmektir. Kul böyle söyleyince kendi gönlünün üzerindeki perdeyi aralar ve rabbine döner, Allah'ın kendisi üzerindeki sevgisini görür, rabbini sevdiğini tadar ve yaşar. Aslında yaşadığı, tattığı Allah'ın ona olan sevgisidir.

Zatın biri “ya rabbi! Bana olan sevginin hakkı için şunu ikram et” diye duada bulununca bunu duyan kişi ona “neden sana olan sevgimin hakkı için demedin de bana olan sevginin hakkı için dua ettin” diye sorar. O zat da cevap olarak “Allah beni sevmeseydi ben onu sevemezdim, o beni sevdiği için ben de onu seviyorum” der; yani önce Allah, kulunu sever, kul da ondan gelen bu sevgiyle Allah’ı sever.

Peki, kulun Allah’ın sevgisini kazanması için ne yapması gerekir?

Allah’ın muradına uygun hareket etmeye ve düşünmeye çalışması “rabbim beni her ne için yaratmışsa o muradı üzerimde gerçekleşsin” deyip hayatı öyle yaşamaya çalışması gerekir. Öyle ki bu sevgi onun üzerinde görünsün, tecelli etsin ve o kul buna layık olsun.

Allah, kulunu sevip yaratmışsa ve kulu üzerindeki muradı kulunun ona iman etmesi, âbd olmasıysa bu durumda kulunu sadece kendisini sevsin diye yaratmıştır. Bu da Allah’ın hakkıdır ve bu sevgiye layık olan ancak odur.

Allah’ın, kulu üzerindeki muradı gerçekleşince kul kendi hakikatini de varlığını da Allah ile Allah’ın sevgisiyle Allah’ı severek ve Allah’ın kendisini sevmesiyle tadar. Kulun, Allah’ın muradının onun üzerinde gerçekleşmesi için “ya rabbi! Sana döndüm, sen benim için neyi istiyorsan ben de onu istiyorum, senin muradın benim üzerimde gerçekleşsin istiyorum. Sen, beni sana âbd olayım, âşık olayım, seni seveyim, sana ayna olayım, güzelliğin üzerimde tecelli etsin, seni isimlerinle, güzelliğinle yeryüzünde temsil edeyim, güzelliğini üzerimde gösterip sana halife olayım

diye beni yaratmışsın. Ben de buna böyle niyet edip böyle yapacağım ve nefsime, arzularıma, isteklerime göre bakıp, düşünüp, konuşup hareket etmeyeceğim. Sen nasıl istiyorsan öyle hareket etmeye, öyle düşünmeye, öyle konuşmaya çalışacağım" derse yola girer ve rabbine döner. Bu sevgiyi de artık kendi gönlünde tatmaya, anlamaya ve yaşamaya başlar.

Zatın biri anlatır "ben yolun başındayken Allah'ı istediğimi zannediyordum. Yolun sonuna vardığımda bir de baktım ki meğerse Allah beni istiyormuş. Allah kendisine kul olmamı, âbd olmamı istiyormuş. Bir de yolun başındayken ben Allah'ı sevdiğimi zannediyordum. Yolun sonuna vardığımda bir de baktım ki meğerse Allah beni seviyormuş. Yolun başındayken ben Allah'a koşmaya çalışıyordum, çaba ve gayret sarf ettiğimi zannediyordum. Yolun sonuna vardığımda bir de baktım ki rabbim beni kendine çekiyormuş. Bütün bunları yolun sonuna varınca anladım."

Henüz yolun başındayken bunu böyle anlar ve bilirsek Allah da bize bizi ne kadar sevdiğini, bizi kendisine nasıl çektiğini, bizi nasıl istediğini tattırır. O bizi isteyip severken, bizi kendine çekerken bize düşen de sadece gönlümüzle ona dönüp "ben de seni istiyorum ya rabbi" demek ve çabamızı, gayretimizi nefsimize taviz vermeden ortaya koymaktır.

BİR MÜ'MİN OLARAK KİMLERİ DOST (VELİ) EDİNMEMİZ GEREKİR?

Allah ayet-i kerimede **"sizin dostunuz Allah'tır, resulüdür, mü'minlerdir"**[12] buyurur. Başka ayetlerde de **"(Allah'ı bırakıp**

[12] Maide /55

başka dostlar edinmeyin) Allah'ın dostluğunu bırakıp şeytanı dost edinmeyin[13] **mü'minleri bırakıp kâfirleri dost edinmeyin"**[14] buyurur. Dolayısıyla bizim dostumuz Allah'tır, resulüdür, mü'minlerdir. Bununla beraber gerçek dost bir tek Allah'tır. Resulünü Allah'tan dolayı, onun vahyini taşıdığı için dost ediniriz, mü'minleri de Allah'a ve resulüne iman ettikleri için dost ediniriz; yani sonuç olarak yine Allah'ın dostlarını dost ediniriz.

Allah Kur'an'da **"Allah mü'minlerin velisidir,**[15] **Allah muttakilerin velisidir"**[16] buyurmuştur. Dolayısıyla Allah'ın resulüne, dostlarına dostluk Allah'a dostluktur. Bunu böyle anlamamız gerekir. Allah'tan, resulünden, mü'minlerden başka dostlar, veliler edinirsek bu durumda Allah'ın veliliğini, dostluğunu kabul etmemiş, şeytanın ya da Allah'tan başka kimselerin dostluğunu kabul etmiş oluruz ki Allah da bize onları dost edinmememizi emretmiştir. Hal böyleyken onları dost edinirsek Allah'a ters düşmüş oluruz.

Allah ayet-i kerimede **"Allah'a karşı takva sahibi olun, sadıklarla beraber olun"**[17] buyurur. Bize de düşen sadıklarla, Allah'ın dostlarıyla, takva sahipleriyle, Allah'ı her şeyden, canından çok seven mü'minlerle beraber olmaktır; çünkü onlarla beraber olurken aynı zamanda Allah'a dostluğumuzu da arz etmiş oluruz.

[13] Ankebut /41, Zumer /3, Kehf /50
[14] Nisa /144
[15] Bakara /257, Âli İmran /68
[16] Casiye /19
[17] Tevbe /119

Allah ayet-i kerimde velileri anlatırken **“ey itminana ermiş nefis! Rabbine dön, rabbin senden, sen de rabbinden razı olarak gir cennetime, gir (veli) kullarımın arasına”**[18] buyurur.

Veli olabilmek, Allah’a dost olabilmek, Allah’ın dostluğunu seçebilmek ve tercih edebilmek için Allah’ın dostlarıyla, mü’minlerle, muttakilerle, salihlerle ve şehitlerle beraber olmak gerekir; çünkü onlarla beraber olmak ve onların dostluğunu kabul etmek aynı zamanda Allah’ın dostluğunu tercih ettiğimizi gösterir. Bu da Allah’a dost olmayı tercih ettiğimizin ispatıdır. Böyle yapmazsak kendimize başka dostlar ediniriz.

Hiç kimse hayatı tek başına yaşayamaz, insanın fıtratı böyledir. Bu yüzden kişi hayatı yaşarken kendine mutlaka birtakım dostlar edinir. Bu dostlar ya Allah dostlarıdır ya da Allah’tan başka dostlardır; yani şeytani dostlar, dünyevi dostlar, menfaat dostlarıdır. Allah dostları bizi Allah ile beraber eder, Allah’a dost eder. Diğer dostluklar da bizi Allah’tan uzaklaştırır, şeytana dost yapar.

ALLAH’I TANIYAN ARİFLER HER AN KEŞİF HALİNDE MİDİR?

Allah’ı tanıyan Allah dostları, manevi olarak her anda Allah’ın huzurundadırlar. Onlar için her anda keşif halindeler demek doğru değildir. Onlar her anda Allah ile beraberdirler, rablerini dinler, ona itaat ederler. Bu onların elinde olan bir şey değil, iradesiz bir haldir. Zaten bundan başka bir şey ne bilir, ne

[18] Fecr /27-30

de tanırlar. Bu yüzden Allah dostları her anda keşif halindedir demek doğru değildir.

Kardeşimiz “arifler her anda keşif halinde midir” diye sorarken bunu “arifler bizim zahiri olarak görmediğimiz birtakım şeyleri manevi olarak bakıp görebilir mi” manasında soruyorsa bu sorusu doğru değildir; çünkü nasıl ki zahiri olarak bir şeyi görebilmek için ona bakmak gerekiyorsa aynı şekilde bir şeyi manevi olarak görebilmek için de ona bakmak gerekir. Hâlbuki Allah dostları, Allah’ın huzurunda durmaktan, Allah’a nazar etmekten başka tarafa dönüp bakmaya tenezzül etmezler.

Mesela; bir Allah dostu, Allah’ın emri gereği kardeşlerine yardım etmeye çalışırken onları bir emanet olarak görür. Onlara yardım etmeye çalışırken de meseleye emir gereği bakar; yani “ona nasıl yardım etmem gerekir, onun sorunu nerededir, rahatsızlığı nerededir, eksiği nerededir, ne yapması, bu sıkıntıdan nasıl kurtulması gerekir" deyip öyle bakar. Böyle durumlar müstesna olmak üzere Allah dostları geriye kalan zamanlarda, başka şeylerle meşgul olmazlar. Onlar sadece Allah ile meşgul olurlar. Yoksa öyle sanıldığı gibi perde açılınca başkalarının gizli hallerini görmezler yahut insanların bilmediği, merak ettiği bir konu hakkında o konunun doğruluğunu, yanlışlığını öğrenmek için manevi olarak bakıp keşifte bulunmazlar, buna asla tenezzül etmezler.

Dolayısıyla Allah’ı tanıyanlar her an keşif halinde değil, her an Allah’ın huzurunda, Allah ile beraberdirler.

KULUN YAPTIĞI YANLIŞLARDAN DOLAYI KENDİNİ YERMESİ DOĞRU MUDUR?

Kişinin, yaptığı yanlışlardan dolayı kendini yermesi doğrudur; ama yererken kendini de küçük görmemeli ve bunalıma sokmamalıdır. Allah kendini levm eden nefse yemin etmiştir.[19] Bu yüzden kişinin yaptığı bir yanlış ve bir eksiklik için kendini levm etmesi doğrudur; çünkü kendini levm eden kişi yanlışını itiraf etmiş, yanlışından yana durmamış, yanlışını tasdik etmemiş ve desteklememiştir. Bu da onun imanındandır.

Bununla beraber biri yanlış yapıp düştüyse kalkmasını da bilmeli, kalkıp yola devam etmelidir. "Böyle yanlış yapmamalıydım, benim bu yanlışı yapmamam gerekirdi" deyip yaptığı yanlıştan ders çıkarıp yoluna devam etmelidir. Bu nedenle kişinin bir yanlış yaptığında kendini sadece yermesi yetmez, bir de yanlışından dolayı tövbe, istiğfar edip ders alması gerekir ki önceden yaptığı yanlışlar ona bir daha yanlışa düşmemesi için güç ve kuvvet olsun.

Kişi yaptığı yanlışlardan dolayı kendini levm etmezse yine yanlış yapar; çünkü kendini levm etmeyerek yaptığı yanlışı tasdik etmiş olur ki bu da doğru olmaz. Kişi yaptığı yanlışlardan dolayı kendini levm edip aynı zamanda o levm ettiği hali de arkasında bırakarak yoluna devam etmeli, tövbe edince de o günahını, yanlışını artık gönlünden silmeli ve o yanlışıyla meşgul olmaya devam etmemelidir.

Yürüdüğümüz yol her zaman dümdüz olmayabilir. Bazen engebelerle, bazen yokuşlarla, bazen de taşlı yerlerle

[19] Kıyame /2

karşılaşabiliriz, ayağımız takılabilir hatta düşüp yuvarlanabiliriz; ama önemli olan her defasında kalkıp "sen benim rabbimsin ben de senin kulunum. Ben sana geliyorum ya rabbi" demektir, bunu söyleyebilmektir. Bunu söyleyebiliyorsak bir sorun yoktur inşallah.

EŞİMİN ALKOL SORUNU VAR VE BEN BUNA ARTIK TAHAMMÜL EDEMİYORUM, NE YAPMALIYIM?

Eşler arasında bir sorun olduğunda o sorunu mutlaka halletmeye, gidermeye çalışmaları gerekir. Biri sürekli içki içip eve geliyorsa ve eşi artık bu duruma tahammül edemiyorsa haklı mıdır? -Kesinlikle haklıdır. Bu durumda eşini mutlaka uyarması gerekir. Sadece onun uyarması yetmez bir de her iki tarafın ailesinin de onu uyarması "bu halin devam ederse yuvan yıkılır, bu halin yuvanı yıkar" demeleri gerekir.

Bir şeyi ki Allah men etmiş, yasaklamış "bunu yapmayın" demişse ondan hiç hayır beklenir mi! Huzur, mutluluk beklenir mi! Biri alkol kullanınca bütün sorun ve sıkıntılarını unuttuğunu zannetse de uyanınca sıkıntıları katlanmış olarak devam eder, alkol onun sorunlarına çözüm olmaz.

Biri huzuru bulmak istiyorsa Allah ile beraber olması, Allah'a iman etmesi, içkiden değil muhabbetten sarhoş olması gerekir. Allah ayet-i kerimede **"Allah onlara pak bir şarap içirir.**[20] **Bu içkiden ne sarhoş olurlar ne de başları ağırır"**[21] buyurmuştur.

[20] İnsân /21
[21] Vakıa /19

Bu şarap saf muhabbet şarabıdır, kardeşimizin eşinin de bu şaraptan içmesi gerekir.

Peki, bu şarap dünyada var mıdır?

Elbette ki vardır, olmaz olur mu! İnsanda bu şarabın en azından bir parçasının olması ve onu sarhoş etmesi gerekir. Bu sarhoşluk, marifetullah ve muhabbetullah sarhoşluğudur, Allah ile beraber olma sarhoşluğudur ve bambaşka bir şeydir. Belki de alkol kullanan kişinin asıl istediği budur; ama ne istediğini bilmediği için zahiri içki ile bunu kapatmaya, örtmeye çalışıyordur.

Kardeşimizin bu durumda yapması gereken şey eşinin ailesini de bu duruma dâhil etmektir; çünkü Allah "eşler arasında bir sorun, bir sıkıntı yaşanırsa hüküm verebilecek aklı başında bir kişi kadın tarafından bir kişi de erkek tarafından gelsinler. Eşler de çağrılsın, onlarla konuşulsun. Ona göre ya bu işi devam ettirirler ya da güzellikle ayrılırlar"[22] diye beyan etmiştir.

Kardeşimiz "artık buna tahammül edemiyorum" diyorsa o halde ayrılmaya hakkı vardır. Ya taraflardan birer kişi gelir, onlarla konuşur ve kocası buna tövbe eder ve "elimden geleni yaparım" deyip kendini düzeltir, böylelikle yuvasını kurtarır ya da kardeşimiz ayrılmayı ister veya ayrılmayı istemez, bu duruma sabredip dua eder. Eğer ki kocası yuvasının yıkılmasını istemeyip çabasını, gayretini sarf ederse Allah ona mutlaka yardım eder.

Biri güzel bir gönle sahipse Allah o gönüldeki duayı reddetmez. Dua ettiği kişiyi bir şekilde kendine getirtir ve o da yaptığı yanlıştan kurtulur.

[22] Talâk /2

Bu yüzden kardeşimizin, duasına güvenmesi ve sabretmesi gerekir. Eşine "şunu, bunu yapma" demek yerine başka türlü bir muamelede bulunup ona bütün sevgisini göstermesi ve "ya beni ya da içkiyi tercih edersin, tercih senindir" deyip bir tercih hakkı vermesi gerekir. Buna rağmen eşinden bir çaba, gayret görmezse ve eşi alkole devam ederse bu durumda taraflardan birer kişi gelir ve onları güzellikle ayırır.

ORUÇ İBADETİNE NASIL BAKMALIYIZ?

Oruç; nefse hâkim olma eğitimidir. Allah, nefislerimize hükmedebilelim, hâkim olabilelim diye bize bu eğitimi yaptırır. Dolayısıyla niyet edip oruç tuttuğumuzda helal olan bir şey için "onu yemeyeceğim ve içmeyeceğim" deyip gereğini yapabiliyorsak haramlara karşı bunu hayhay yapabiliriz; yani oruç tutan biri helalleri yemiyor, içmiyorsa, nefsine, bedeninin arzu ve isteklerine güç yetirebiliyorsa bu durumda haram olanları yapmama gücü onda zaten mevcut demektir.

Kişi oruç tutunca orucu onu manevi olarak kuvvetlendirir, güçlendirir ve ona kendine hâkim olmayı, kendine sahip olmayı kazandırır. Kazandığı bu kendine hâkim olma gücü ona on bir ay boyunca yeterli olur ve Allah, on bir ay sonra o eğitimi ona bir daha yaptırır. Böylece kişi artık kendine güç yetiren, nefsini tutan, bir günah, bir yanlış karşısında nefsine hâkim olan, kızdığında kendine hâkim olan, bununla beraber güzel yapmak istediğinde kendisine güç yetirebilen bir hale gelir. Allah, kuluna bir şeyi yaptırıyorsa onun mutlaka bir hikmeti vardır ve kul onunla bir şey kazanıyor demektir.

Peki, kul kendine hâkim olunca ne olur?

Kul kendine hâkim olduğu şeylerle Allah'a yaklaşır. Aynı zamanda kendine hâkim olduğu için Allah'ın emrettiklerini yapmaya çalışırken o gücü, kuvveti kendinde bulur ve bunları kendisine de nefsine de yaptırabilir.

Oruç, aynı zamanda kişiye ebedi hayatını, Allah'ın rızasını, yakınlığını, dostluğunu kazandırır; çünkü Allah, kulu yürüsün ve kendine hâkim olup güç yetirebilsin diye kuluna oruç eğitimini yaptırır. Dolayısıyla mesele sadece bir şey yememek, içmemek değildir. Bununla beraber kişi yemeyip içmeyince yiyemeyen ve içemeyenlerin de halini anlamış ve yaşamış olur.

Ramazan ayı aynı zamanda Kur'an ayıdır. Kur'an'ın gönlümüze inmesi için onu dinler, anlamaya, okumaya, yaşamaya ve ahlaka dönüştürmeye çalışırsak ramazan ayının her gecesi bizim için Kadir Gecesi olur, vahyin indiği an ve zaman olur.

Allah ayet-i kerimede **Ikra' bismi rabbikellezî halak:**[23] "Oku! Yaratan rabbinin ismiyle oku" buyurur. Kişi gönlünü Kur'an'a açıp yaratan rabbinin ismi ile okumaya başladığında her şeyi, bütün varlığı, bütün kâinatı, olayları, meseleleri ve Allah'ın bütün muamelesini artık ayet olarak okumaya başlar. Ramazan ayı o okumayla beraber ona öyle bir ufuk açar ki kişi kendini Allah'ın huzurunda görür, her anda Allah'ın muamelesini görür. Baktığı her şeyi bir ayet olarak okur. Her şeyi Allah ile beraber bilir ve anlar. Her anda Allah ile beraber olur. Allah bizi işin farkına varanlardan, orucu anlayanlardan eylesin inşallah.

[23] Alak /1

SORUNLU OLAN BİR EVLİLİĞE ALLAH RIZASI İÇİN DEVAM ETMEK DOĞRU MUDUR?

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz *"helal olup da Allah'ın en sevmediği şey boşanmaktır"*[24] buyurmuştur. Dolayısıyla eşler arasında saygı, sevgi kalmamışsa boşanabilirler, boşanmaları onlara helaldir; ama Allah, eşlerin boşanmasını sevmediği için durumu kurtarmak adına iki tarafın da çaba, gayret sarf etmesi gerekir.

Allah, gönülleri birbirinin yanında sükûn bulsun, huzur bulsun diye eşleri yaratmış, evliliği de böyle tarif etmiştir.[25] Gönüller birbirinin yanında sükûn bulmuyor, huzur bulmuyorsa bu durumda o evlilik zaten bitmiştir. O huzurun ve sükûnun sağlanabilmesi için birinin mutlaka çaba ve gayret sarf etmesi gerekir. Biri çaba, gayret sarf ederse öteki de mutlaka bunu görür ve düzelir.

Eşlerin sadece birbirine tahammül etmeleri yetmez, evliliklerinin düzelmesi ve aralarında bir saygı, sevgi oluşabilmesi için çaba, gayret sarf etmeleri, bunun için de birbirlerine sevgi ve saygı göstermeleri gerekir. Bazen olur ki bu sevgi, saygı ters tepebilir; yani taraflardan birini azdırabilir. Bu yüzden biri iyilikten, güzellikten, sevgiden ve saygıdan anlamıyorsa artık onun için yapılabilecek bir şey de kalmamış demektir.

Allah bizi dünyaya birbirimize sıkıntı verelim diye değil, ebedi hayatımızı kazanalım diye göndermiştir. Bu yüzden hiç kimse kimseye sıkıntı verme hakkına sahip değildir, aynı zamanda

[24] İbn-i Mâce, 2018

[25] Araf /189

hiç kimse bir başkasının derdini çekmeye de mecbur değildir. Hiç kimse "ya rabbi! Bunu senin için sürdürüyorum, bu sıkıntıya tahammül gösteriyorum" demek zorunda değildir. Eşlerin karşılıklı olarak bunu bilmesi gerekir.

Ayrıca biri eşine sıkıntı veriyorsa, eşi de ona tahammül etmeye çalışıyorsa bilmesi gerekir ki bunun bir sonu vardır, Allah ona bir yerde "dur" der. Eşi ona tahammül etse de sabretse de Allah bunun hesabını sorar, gerekeni yapar, karşılığını da mutlaka verir.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz *"sizin en hayırlınız ehline en hayırlı olandır"*[26] buyurur. Dolayısıyla en şerli olan da ehline en şerli olandır, ehline sıkıntı verendir. Bizim tavsiyemiz; kardeşimizin sabretmeye ve tahammül etmeye devam etmesidir; çünkü Allah Kur'an'da **"Allah sabredenlerle beraberdir"**[27] **"Allah sabredenleri sever"**[28] buyurmuştur. Bununla beraber Allah ötekini de mutlaka uyarır, ikaz eder.

Biz Allah için sabreder, yuvamız yıkılmasın diye tahammül edersek Allah mutlaka gerekeni yapar. O sıkıntıyı veren hangi taraf olursa olsun Allah onu pişman ettirir, bunu da böyle bilelim. Bunun karşılığı sadece ahirete kalmaz, kişi dünyadayken de bunun karşılığını görür. Allah onu eşinin eline mahkûm eder ve eşi boyun büküp tekrar tekrar özür dilemek, yaptıklarından dolayı af dilemek zorunda kalır.

[26] Kütüb-İ Sitte, C. 17, S. 214
[27] Bakara /153
[28] Âli İmran /146

Sonuç itibariyle hiç kimsenin yaptığı yanına kâr kalmaz. Bu yüzden birbirimize dua edip yardımcı olmaya ve birbirimize sevgi, saygı göstermeye çalışmamız gerekir. Biz böyle yaptığımızda o sorun, sıkıntı çıkaran kişide birazcık vicdan, birazcık iman kalmışsa mutlaka kendine gelir, tavrımız onu kendine getirir inşallah. Bu süreç biraz uzun sürebilir; ama ne kadar uzun sürerse sürsün bu sabrı, tahammülü gösterdiğimiz sürece yuvamız dağılmaz ve huzur bulur inşallah.

EŞİMLE ARKADAŞ GİBİ YAŞIYORUZ, ÇOCUĞUMUZ OLDUĞU İÇİN DE BOŞANMIYORUZ. EŞİM HAKKINI HELAL ETTİĞİNİ, BENİ BÖYLE KABUL ETTİĞİNİ SÖYLÜYOR. BENİM İÇİM RAHAT DEĞİL, NE YAPMALIYIM?

Sorun her ne olursa olsun karşımızdaki bizi olduğumuz gibi kabul edip "benim hakkım helal olsun" dediyse bu durumda herhangi bir sorun olmaz, herhangi bir sorumluluk da yoktur, aksine böyle bir eş sevilmeye layıktır. Bu yüzden böyle bir durumda boşanmayı düşünmek doğru değildir. Bu, eşimize haksızlık olur, zulüm olur.

Şayet eşimiz arkadaş gibi yaşamayı kabul ediyorsa onun istediği gibi olmalıdır. Bizim de bu sorunu artık gönlümüzden silmemiz gerekir. Dolayısıyla eşimiz bizi her halimizle kabul ediyorsa, üstelik "bunu düşünme, kafana takma, endişe etme, ben böyle kabul ediyorum" diyorsa bu durumda yuvamızı dağıtmamak daha doğrudur, hiçbir sorun da olmaz inşallah.

KULLUK KONUSUNDA DOĞRU YAPTIĞIMIZI ZANNEDİP YANLIŞ YAPMAMIZIN SEBEBİ NEDİR?

Bu durum biraz yol gereğidir, biraz da yanlış tarafa baktığımız için, eksik anladığımız içindir. Mesela; merdivenleri çıkarken basamak basamak çıkarız. Bir üst basamağa çıktığımızda ise aşağıdaki basamaklar geride kalmış olur. Geride kalan basamaklar bize yanlış gibi görünse de aslında o basamaklara çıkmadan yukarıya çıkamazdık. Dolayısıyla yaptığımız yanlışlar bizi bir basamak daha doğruya yaklaştırır.

Biz doğru ve güzel yapmaya çalışırsak, niyetimiz düzgünse, ihlaslıysak ve doğru yaptığımızı zannedip sonradan yanlış yaptığımızı anlarsak bir sorun olmaz; çünkü o an öyle olması gerekmiştir. Yaptığımız o eksiklikler sonraki zamanlarda bize destek olur, fayda verir. Samimi olanlar için yol gereği bu böyledir; ama öğrenmeye, anlamaya çalışmadan rastgele yanlışlar yaparsak bu durumda o eksiklikler bizden kaynaklanmış olur.

Allah, yaptığımız her şeyi niyetimiz düzgünse hayra çevirir. Bununla ilgili olarak Resulullah (s.a.v.) Efendimiz *"Allah amellerinizden önce niyetlerinizi kabul eder"*[29] buyurmuştur. Yani her ne yaparsak yapalım önce niyetimiz Allah'a ulaşır, sonra amelimiz de onu destekler. Yol gereği yanlış yapmış olsak bile o yanlış daha sonra bize mutlaka fayda verir, bize kazandırır. Bu yüzden hiç endişelenmeden yola devam edelim.

[29] Müslim, İbn-i Mace, Ahmed B. Hanbel

KENDİSİNDE ALLAH'IN SEVMEDİĞİ HALLER OLAN BİR KİŞİYE KARŞI BAKIŞIMIZ NASIL OLMALIDIR?

Allah'ın sevmediği bir hali biz de sevemeyiz; ama birinde sevmediğimiz hallerin olması o kişiyi de sevmememiz gerektiği manasına gelmez. Onu sevmemiz; ama o kötü halini, yanlış halini sevmememiz, onu o halle vasıflandırmamamız gerekir; çünkü herkesin hatası, kusuru, yanlışı olabilir. Bunun için de o halden kurtulsun diye kardeşimize yardım etmeye, destek olmaya çalışmamız lazım. Böyle yaparsak hem onu sevmiş hem de ona yardım etmiş oluruz.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz *"birinin bir yanlışını gördüğünüzde kendi yanlışınıza bakın. Kendi yanlışınıza bakarsanız onun yanlışını göremezsiniz"* buyurmuştur. Bu durumda öncelikle kendi yanlışlarımıza bakmamız ve "falan kişi böyle bir yanlış yaptı; ama benim de şöyle bir yanlışım var. Hiç kimse bunu bilmeyebilir; ama bu açığa çıkarsa benim yanlışım onun yanlışından daha beterdir. Benim yanlışım Allah ile arama giriyorsa onun da yanlışı Allah ile arasına girer. Bu yüzden benim kardeşime yardım etmem lazım" dememiz gerekir.

Böyle yaptığımızda hem ona yardım etmiş hem de kendi yanlışımızdan kurtulmak için kendimize yardım etmiş oluruz. Bu yüzden hiçbir şey yapamazsak bile karşımızdakinin yanlışını yüzüne vurmadan, onu eleştirip çekiştirmeden "ya rabbi! Hem onu hem de bizi yanlışlarımızdan kurtar, bize yardım et" diye dua etmemiz gerekir. Böylelikle Allah'ın kullarına yardım ettiğimiz ve dua ettiğimiz için Allah da bize yardım eder.

GÖNLÜMÜZÜ SÜREKLİ ALLAH İLE BERABER EDEBİLMEK İÇİN NE YAPMAMIZ GEREKİR?

Gönlümüzü rabbimizle beraber edebilmek için "ben Allah'ın kuluyum ve rabbimin benim üzerimde bir hesabı, bir muradı var. Benim de Allah'ın benim üzerimdeki muradını gerçekleştirmem lazım" deyip bunu hiç unutmamak üzere nefsimize ve gönlümüze kabul ettirmemiz gerekir. Allah ayet-i kerimede **"nerede olursanız olun ister tek başınıza ister başkalarıyla beraber olun Allah'ın huzurunda olduğunuzu unutmayın"**[30] buyurmuştur. Bu yüzden bizim de Allah'ın huzurunda olduğumuzu unutmamamız, gönlümüzü Allah ile beraber etmemiz gerekir.

Allah'ı tanıdıkça severiz, onu sevdikçe de gönlümüz her an onun huzurunda, onunla beraber olur. İnsan sevdiğini unutmaz, unutamaz. Neyle meşgul olursa olsun mutlaka sevdiğinin rızasını, sevgisini, kendisini sevmesini gözetir; çünkü seviyor. Bu durumda bizim de yapmamız gereken şey; imanımızı, sevgimizi ve marifetimizi artırmaktır. Bu arttıkça Allah ile beraber oluruz. O zaman istesek de onu unutamayız, istesek de ondan ayrılamayız.

ÖLEN KİŞİNİN KILMADIĞI NAMAZLARI İÇİN PARA TOPLANIP ÖDENMESİ DOĞRU MUDUR?

Ne namaz ne oruç ne de Allah'ın başka bir emri para ile ödenemez. Hele ki toplanan parayla hiç ödenemez. Allah, namazı kuluna emretmişse kulun namaz kılması gerekir. Allah, kulundan kulluk ister, Hz. İnsan olmasını ister. Bu işler öyle parayla olacak

[30] Sebe /46

şeyler değildir. Bu işleri parayla yapmaya, parayla işi örtmeye çalışanlar için para her şey demektir. Allah'ın paraya ihtiyacı mı vardır! Böyle bir şeyi düşünmek kesinlikle yanlıştır, bu düşünce batıldır, bid'attır, dolayısıyla böyle şeyleri yapmak da, yaptırmak da yanlıştır; çünkü yas yemeğini kendine adet edinmiş bir yerde yas zamanı yemek verilmeyince bu defa sorun çıkar. İnsanlar "falancanın babası vefat etti; ama hayrını vermediler, namaz borcunu ödemediler" deyip dedikodu yaparlar. Bu da şeytanın bir hilesidir. Biri bunun yanlış olduğunu kabul edip yine de yapmak zorunda kalırsa o zaman bunu ölen kişi için hayır olsun diye yapmalıdır.

Bunun doğru bir uygulama olduğunu düşünenlere "ne yani o zaman zenginler ölmeden önce bu parayı öderlerse namaz kılmalarına hiç gerek kalmaz öyle mi" diye sormamız lazım. Bunun doğru olduğunu söyleyenler aynı zamanda "insanlar namaz kılmasa da olur, nasılsa daha sonra parası ödenir" demiş olur ki bu da fetva vermektir. Bu fetvaya alet olanlar büyük günah işlemiş olurlar. Allah da bunların hesabını mutlaka sorar.

Sonuç olarak kişi ölen biri için istediği kadar hayır yapabilir; ama ölenin namazları yerine bunu ödediğini söyleyemez.

İŞLERDEN DOLAYI CUMA NAMAZINA GİDEMEYEN BİRİNİN NE YAPMASI GEREKİR?

Kardeşimiz Cuma namazına gidebilirse gitmelidir, gidemezse de bu müsaadeyi vermeyenlerin sorumluluğunda kalmış olur. Bu durumda kardeşimizin Cuma namazı yerine öğle namazını olduğu gibi kılması gerekir. Bununla beraber aslında her

yerde Cuma namazının rahatlıkla kılınabilmesi için resmî tatilin de cuma günü olması gerekir.

Şu anda böyle bir durum olmadığından çalıştığımız iş yeri cuma günü açıksa birileri orada nöbetçi olmalıdır; çünkü birilerinin acil durumlar için orada beklemesi gerekir. Bekleyenler sorumlu olmadığı için onların da Cuma namazı yerine öğle namazını kılmaları gerekir.

ALLAH'IN BİZİ SEVDİĞİNİ NASIL ANLARIZ?

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz sahabelere "size Allah katındaki yerinizi haber vereyim mi" diye sorar. Sahabeler de "evet, ver ya Resulullah" derler. Bunun üzerine Resulullah (s.a.v.) Efendimiz "kendi gönlünüze bakın, Allah sizin gönlünüzde neredeyse siz de Allah katında oradasınız" buyurur.

Evet, Allah'ın bizi sevip sevmediğini ve bizden razı olup olmadığını anlamak için kendi gönlümüze bakmalıyız. Biz Allah'tan, onun emrinden, hükmünden, bize olan muamelesinden ne kadar razıysak Allah da bizden o kadar razıdır. Biz Allah'ı ne kadar sever, sevgimizi ispatlamaya çalışır, sevgimizin gereğini yaparsak Allah da bizi o kadar sever. Bunu kendi gönlümüzden anlarız.

Mesela; tek başımıza bir odada bütün gönlümüzle rabbimize dönüp "ya rabbi! Seni seviyorum" diyelim. Şayet cevap gelirse bunu gerçek manada söyleyebilmişizdir; ama cevap gelmezse o halde rabbimize "seni seviyorum" diyememişizdir. Bu durumda bunu bir daha söylememiz gerekir.

Peki, buna karşılık bize nasıl bir cevap gelmelidir?

Allah'a dönüp "ya rabbi! Seni seviyorum" dediğimizde Allah'tan "kulum! Ben de seni seviyorum" cevabını almamız gerekir ve bu cevabı ses ya da hitap olarak değil gönlümüzle almamız gerekir.

Gönlümüze döndüğümüzde bu cevabı anlarız; çünkü cevabı alınca o anda bambaşka bir hal alırız ve onu bütün şiddetiyle tadarız. Dolayısıyla bu hitap işitmeyle değil tatmayla olur. Bunu tadarsak o zaman "ya rabbi! Seni seviyorum" deyişimize Allah cevap verdi demektir. Şayet her zerremiz o anda Allah'ın da bizi sevdiğini tatmazsa bir sorun vardır; çünkü Allah ayet-i kerimede **fezkurûnî ezkurkum:**[31] "Beni zikredin ki ben de sizi zikredeyim" buyurmuştur.

Biz Allah'ı nasıl zikredersek Allah da bizi öyle zikreder; yani biz Allah'a "seni seviyorum" dediğimizde Allah da bize "kulum ben de seni seviyorum" der ve bizi zikreder. Aynı şekilde "ya rabbi! Beni affet, mağfiret et" dediğimizde de Allah'tan "kulum seni mağfiret ettim, seni affettim" cevabını alıp bunu tadarız.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz *"sizden biri tövbe, istiğfar ettiğinde Allah'ın onu affedip affetmediğini veya bir dua ettiğinde duasının kabul olup olmadığını tüylerinin diken diken olmasından anlar"* buyurmuştur. Bu yüzden tövbe, istiğfar edip dua ederken tüylerimizin diken diken olması Allah'ın "kulum seni affettim, duanı da kabul ettim" cevabıdır. O esnada gönlümüz mutmain olur ve başka bir hal alırız.

Bununla beraber Allah'a "seni seviyorum" dediğimizde Allah'ın "ben de seni seviyorum kulum" cevabını ve o muhabbeti

[31] Bakara /152

alamazsak bu durumda onu zikretmedik, ona "seni seviyorum" sözünde samimi ve ciddi olamadık demektir; çünkü gereğini yapmadığımızdan dolayı ciddi olamamış, Allah'ı sevdiğimizi samimiyetle söyleyememişizdir.

Böyle bir durumda tekrar "ya rabbi! Seni seviyorum" dememiz gerekir. Yine cevap alamazsak secdeye kapanıp "yoksa ben rabbimi sevemiyor muyum, sevmedim mi, sevgimi ispatlayamadım mı" deyip feryat etmemiz gerekir. İşte, o zaman bu cevabı aldığımızı görürüz.

Allah'tan "kulum! Ben de seni seviyorum" cevabını mutlaka almamız lazım; çünkü bu imandır. Allah'a "ben seni seviyorum" diyemiyorsak imanımız yoktur. Rabbimize onu sevdiğimizi söylerken buna önce bizim inanmamız gerekir. Buna kendimiz bile inanmazsak cevabı zaten alamayız.

HZ. SÜLEYMAN (A.S.)'IN SÖYLEDİĞİ ŞEYTANIN BOYNUNU VURACAK OLAN ABDULKADİR KİMDİR?

Bu nakil doğru değildir. Ne Hz. Süleyman (a.s.) böyle bir şey söylemiştir ne de böyle bir şey vardır. Şeytanın, iblisin boynunu kimse vuramaz; çünkü Allah ona insanların tekrar dirileceği güne kadar mühlet vermiştir.[32] Allah'ın bu va'dini de hiç kimse bozamaz, bu inanış yanlış bir inanıştır, bu nakil yanlış bir nakildir, böyle bir şey yoktur, böyle bir şeyi kabul etmek de doğru değildir.

[32] Sad /79-80, Hicr /36-38

KARDEŞİMİN DÜĞÜNÜNDE MEVLİT OKUNMASINI İSTİYORUZ; AMA KIZ TARAFI ÇALGI İSTİYOR. NE YAPMALIYIM?

Her ikisi de olabilir; yani kardeşlerimiz mevlit de okutabilirler, çalgılı düğün de yapabilirler. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz döneminde çalgılı düğünler olmuştur ve Resulullah (s.a.v.) Efendimiz o düğünler için herhangi bir şekilde "bu doğrudur" veya "yanlıştır" dememiştir. Hatta bir defasında Medine'de bir düğün olduğu söylenince Resulullah (s.a.v.) Efendimiz onlara *"siz çalgıyı seviyorsunuz, hani nerede sizin çalgınız"*[33] diye sormuştur. Bu yüzden düğünün çalgılı olmasında herhangi bir sorun olmaz.

Bir sorun olacaksa o da kadın ve erkeklerin iç içe olmaları ve beraber oynamalarıdır; çünkü bu, Allah'ın emrine terstir. Bununla beraber arada bir perde varsa, kadınlar ve erkekler ayrıysa o zaman eğlenebilirler de oynayabilirler de bunda herhangi bir sorun olmaz. Düğün günü sevinme günüdür. Bu yüzden insanlar her türlü sevinebilir, oynayabilir. Kardeşlerimizin bu konuda gönüllerinin rahat olması gerekir.

UYUŞTURUCU SORUNUM VAR, BAZEN TÖVBE EDİP BIRAKIYORUM; AMA TEKRAR KULLANMAYA DEVAM EDİYORUM. NE YAPMALIYIM?

Hatamız, günahımız, yanlışımız ne olursa olsun tövbe edip "bu yanlıştır" diyorsak, hele bir de çaba, gayret sarf edip yaptığımız yanlışı arada bir bırakıyorsak Allah bize mutlaka yardım

[33] Buhari, Nikah, 64 /1

eder; ama önce bizim kendimize yardım etmemiz, kendimizi ciddiye almamız gerekir.

Kardeşimizin yapması gereken şey; bulunduğu çevreden, ortamdan, uyuşturucuyu beraber aldığı arkadaşlarından uzaklaşmaktır. Kardeşimiz kendini, rabbini, ahiretini ciddiye alıp bunu mutlaka yapmalıdır. Şayet onlardan uzaklaşamaz, ayrılamazsa o halde mümkünse başka bir yere taşınmalıdır; çünkü onlardan uzaklaşınca yanlışından da kurtulur. Kardeşimizin "Allah" diyen, Allah'ı seven, Allah ile beraber olan, Allah'ın rızasını, dostluğunu dert edinen kullarla beraber olmaya çalışması gerekir.

Böyle bir hale sahip birinin sadece kendini kurtarması yetmez, daha sonra bu halde olan kardeşlerine, arkadaşlarına da yardım etmesi gerekir. Eğer kardeşimiz çaba, gayret sarf ederse Allah mutlaka ona yardım eder, o da kendi kardeşlerine, arkadaşlarına yardım eder ve onlara yardımcı olur inşallah.

10.BÖLÜM



EŞİM ATEİST OLDUĞUNU SÖYLÜYOR. BU DURUMDA ONDAN AYRILMAM GEREKİR Mİ?

Ateist olan hiç kimse yoktur. Biri her ne kadar "ben ateistim" dese de mutlaka bir şeylere inanıyordur, sadece üstünü örtüp perdeliyordur. Bununla beraber biri evlenmeden önce "ben ateistim" derse onunla evlenmek zaten doğru değildir.

Kişi evlendikten sonra haliyle, tavrıyla, mü'minliğiyle, Müslümanlığıyla, takvasıyla; eşini, ehlini ve ev halkını imana davet etmeli, onlara dua edip yardım etmeye çalışmalıdır. Böyle olursa karşısındaki kişiler de fıtratını öldürmemiş, kaybetmemişse, vicdanını bütünüyle örtmemiş ve kapatmamışsa Allah'ın esmasının güzelliğine dayanamaz, onu mutlaka anlar.

Dolayısıyla kardeşimizin eşinden ayrılmak yerine eşinin iman etmesi, Allah'a dönüp tövbe etmesi için onu anlayıp ona imkân tanıması daha doğru olur. Böyle yaparsa eşi de kendine gelir, aklını başına alır, düşünür, tefekkür eder ve aklını kullanır inşallah.

BAKARA SURESİ 53. AYET'İNDEKİ "FURKAN" NE DEMEKTİR?

Furkan; ayıran, fark ettiren demektir. Allah, Hz. Musa (a.s.)'a ve Hz. İsa (a.s.)'a Furkan'ı vermiştir,[1] aynı şekilde Resulullah (s.a.v.) Efendimiz için de ayet-i kerimede **"kuluna Furkan'ı indiren (veren) odur"**[2] buyurmuştur. Kur'an'ın diğer bir

[1] Bakara /53
[2] Furkan /1

ismi de Furkan'dır. Aynı zamanda Allah'ın gönderdiği bütün kitaplar Furkan'dır ve hepsi Allah'ın vahyidir.

Furkan, ayıran ve fark ettirendir, dedik. Peki, Furkan neyi ayırıp fark ettirir?

Furkan imanı küfürden ayırır ve insana "iman budur, küfür budur" der. Aynı şekilde hakkı batıldan ayırır, hakkı, batılı gösterir, güzeli, çirkinden, doğruyu, yanlıştan, ebedi olanı da fani olandan ayırır, fark ettirir, gösterir ve gözler önüne serer.

Allah, kullarına Furkan'ı verir ve Allah kime Furkan verirse o kişi hakkı batıldan, güzeli çirkinden ayırma özelliğine sahip olur. Olaylarda ve meselelerde neyin doğru, neyin yanlış olduğunu fark edip ayırır. Hayatı yaşarken kendisi için de diğer insanlar için de neyin hayır, neyin şer olduğunu anlar, bilir. Bu hal iman edip, salih amel işleyip ihlaslı olmakla kazanılan bir haldir. Bu, manevi Furkan'dır, Allah'ın, kullarına ikram etmesidir. Dolayısıyla bütün bunları kula yaptıran şey yine Allah'ın vahyidir. O vahiy gönle indiği içindir. Furkan gönle inince gönül manevi bir hal alır. Kur'an, Furkan o kişide canlanır. O kişi de bu hali alır ve Furkan sahibi olur.

Bütün peygamberler Furkan sahibidir. Onlara gerçek manada tabi olanlar da o Furkan'a sahiptirler. Allah Furkan'ı onlara ayrıca verir; yani Allah hem Furkan'ı indirir hem de o Furkan'ı insana ikram ve ihsan eder.

Allah'ın ayetleri kişide canlanıp dirilince kişi o Furkan'a sahip olur. Furkan'a sahip olan biri artık neyin hayır, neyin şer olduğunu anlar ve karşılaştığı durum o anda ilmi olarak herhangi bir ayetle tasdik edilmemiş olsa bile onun gönlündeki Furkan, o

şeyi Kur'an'ın ölçüsüne vurur ve onun doğru mu, yanlış mı olduğunu anlar.

EŞİM ANLAYIŞLI BİRİYKEN BİRDEN ÇOK SİNİRLİ BİRİ OLDU. BU DURUMDA NE YAPMALIYIM?

Hayat bir yolculuktur ve bu yolculuk sırasında insan bazen yorulur, bazen terler, bazen de düşer. Bu, herkes için böyledir. Kişide kâmil bir iman olmazsa bu hayat yolunu doğru ve düzgün yürümesi imkânsızdır. Bu nedenle kişinin maneviyatı ne kadar güçlüyse bu hayatı, hayat yolculuğunu da o kadar güzel ve rahat bir şekilde yürür. Bu yolculuk onun için bereketli olur, nimet olur, güzel ahlâk ve cennet olur.

Kardeşimiz eşinin son zamanlarda değiştiğini, normalde anlayışlı biriyken sinirli biri haline geldiğini fark ettiyse eşi bir yerlerde tökezliyor, düşüyor demektir. Bu durumda eşinin yardıma ihtiyacı vardır. Kardeşimizin de bir eş olarak "neden böyle yapıyorsun" deyip onu suçlamak yerine tam tersini yapıp ona güzelliğini göstermesi; yani ona karşı daha merhametli, daha şefkatli, daha muhabbetli olması gerekir ki eşi bu gücü ondan alıp ayağa kalkabilsin ve kendini toparlayabilsin.

Allah ayet-i kerimede **"kendinizi ve ehlinizi yakıtı taşlar ve insanlar olan ateşten koruyun"**[3] buyurmuştur. Bu, hem erkek hem de kadın için böyledir, biri düşünce ötekinin ona yardım etmesi gerekir. Eşlerden hangisi rahmet olabiliyorsa, hangisi ateşten koruyabiliyorsa ve hangisi manevi olarak daha güçlüyse bu vazife ona düşer. Bu, peygamberi bir vazife, peygamberi bir nimettir. Allah bu nimeti kime ihsan etmiş, ikram etmişse iş ona

[3] Tahrim /6

kalmıştır, onun kendi ehlini korumaya çalışması, kendisiyle beraber olan ehli düştüğünde, yanlış yaptığında, ters tarafa gittiğinde tıpkı Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in âlemlere rahmet oluşu gibi rahmetini saçıp ehline yardım etmesi gerekir.

Eşlerin ebedi hayatlarını da birlikte kazanmaları lazımdır; çünkü ebedi hayatı beraber kazanmaya çalıştıklarında aynı zamanda Allah'ın hesabını yaparlar, böylece Allah onlara yardım eder, dünyaları da mutlaka cennete dönüşür.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz *"kim Allah'ın dinini, Allah'a kulluğu, Allah'ın rızasını dert edinirse Allah da onun özel dertlerini satın alır"*[4] buyurur. Yani Allah bir kulunun özel dertlerini satın alırsa o kişi Allah'ın rızasını ve ebedi hayatını dert edindiği için Allah da onun dünyevi, zahiri bütün sıkıntılarını giderir ve manevi olarak ona yardım eder. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz bir şey söylediğinde "o doğru söylemiştir, o hak peygamberdir. Her neyi söylemişse doğru odur" deyip kabul etmek gerekir.

Sonuç itibariyle kardeşimiz Allah'ın hesabını yapar, resulünün de uygulamasını kabul edip ona uyarsa Allah'ın güzelliğini üzerinde gösterip eşini bulunduğu halden kurtarabilir ve ona yardımcı olabilir. Bu biraz zaman alsa da eşi düzelir inşallah.

[4] Niyazi Karabulut, Kırk Hadis Kitabı, Gümüşhane, 2012, S. 7

ALLAH'IN İSMİNİN YAZILI OLDUĞU BİR KÂĞIDI ÇÖPE ATMAK DOĞRU MUDUR?

Bir kâğıtta Allah lafzı, ayetler, hadisler veya Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in ismi yazılıysa yapılması gereken şey; onu asıl halinden çıkarıp imha etmektir. Kişi ister onu bir yere gömsün, isterse de parçalayıp dağıtsın veya onu yakıp küle çevirsin bu fark etmez, onu asıl halinden çıkarmış olması gerekir. Eğer onu yakma imkânı yoksa bu durumda onu parçalara ayırıp atması gerekir ki o yazı ayet olmaktan, isim olmaktan çıksın ve bütünlük bozulmuş olsun.

CİNLER VE RUHLAR BANA MUSALLAT OLUYOR, MUSKA YAPTIM İŞE YARAMADI, NE YAPMALIYIM?

Hocalara gidip muska yaptırmak, şifayı o muskalardan veya hocalardan beklemek yanlıştır. Cinlerin ve ruhların musallat olduğunu söylemek ise bütünüyle yanlıştır. Bu bilgi Allah'ın ve resulünün öğrettiği bir bilgi değildir.

Öncelikle bilmek gerekir ki ruhlar kimseye musallat olmaz. Ruhlar, berzah âleminden bu dünyaya asla gelmezler. Allah manevi olarak birilerine izin verirse onlar da zarar için değil fayda için gelirler. Aynı şekilde "cinler musallat olmuş" demek de yanlıştır; çünkü cinlerin de tıpkı insanlar gibi mü'min olanları, kâfir olanları ve veli olanları vardır. Hepsine böyle toptan haksızlık etmek edebe aykırıdır. Bununla beraber cinlerin kâfir olanları şeytan olur. İnsana musallat olanlar da bu şeytanlardır.

Peki, Allah şeytanın insana musallat olmasına neden izin verir?

Doğru ile yanlış, hak ile batıl, Allah'ın gönüle vahyettiği ile şeytanın verdiği vesvese birbirinden ayrılsın diye izin verir. Bu da insan için zahmet değil rahmettir. Aydınlık varsa bunun karşılığında karanlığın da olması gerekir ki aydınlık anlaşılsın. Yoksa aydınlık anlaşılmaz. Bu bütün insanlar için böyledir.

Bir tarafta hak vardır, bir tarafta batıl vardır, bir tarafta peygamberlere uyanlar ve tabi olanlar vardır, bir tarafta da iblise, şeytana tabi olanlar vardır. Bir de arada olan insanlar vardır ki onlar da kendini akıllı zannedenlerdir; yani münafıklardır. Bunlar ne hakta ne de batılda dururlar, işlerine nasıl gelirse, hangi tarafı kendi dünyaları için daha faydalı görürlerse o taraftan görünmeye çalışırlar.

Biri haktaysa şeytan ona herhangi bir şekilde zarar veremez. Allah ayet-i kerimede **"senin ihlaslı kullarım üzerinde (hiçbir etkin, hiçbir yetkin yoktur) hiçbir saltanatın yoktur"**[5] buyurmuştur; yani onların üzerinde hiçbir güce sahip değilsin buyurdu Allah.

Biri şeytandan taraf durursa şeytan onunla oyun oynar. Şeytan kiminle oynarsa o kişi bilmelidir ki rabbinden, rabbinin vahyinden ve rabbinin resulünden yüz çevirmiş, başka tarafa dönüp bakmış, şeytana taviz vermiştir. Dolayısıyla baktığı taraf şeytanın tarafıdır, şeytani taraftır. Allah'ı ve resulünü dinlemek yerine şeytanın verdiği vesveseyi dinlemiştir, onun peşinden gitmiştir. Oysaki mü'min vesvesenin şeytandan olduğunu bilir. Nerden bilir? -Tabi ki onu Allah'ın vahyinin, resulünün sünnetinin

[5] İsra /65

ve hadisinin ölçüsüne vurur, böylelikle onun hak olmadığını bu şekilde bilir ve anlar.

Bununla beraber bir mü'min, şeytanın verdiği vesveseye karşılık euzu besmele çektiğinde o vesveseden uzak durmuş olur.

Bir mü'min kendisine vesvese gelince "acaba bu doğru mudur" diye asla şüpheye düşmez, bunu söylemez; çünkü "acaba bu doğru mudur" derse onun karşılığında bir ayeti veya Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in bir sünnetini inkâr etmiş olur ki zaten şeytanın da iblisin de istediği budur.

Ayrıca kardeşimizin muskadan da uzak durması gerekir; çünkü o da şeytanın yaptığı başka bir hiledir. Kardeşimizin yapması gereken şey; rabbine dönmek, rabbi ne dediyse onu tasdik etmek ve şeytanın düşman olduğunu bilmektir. Allah ayet-i kerimede **"o sizin apaçık düşmanınızdır"**[6] buyurur. Düşmanın söylediğini tasdik etmek, onun peşinden gitmek insana hiç fayda verir mi! Bir insan, şeytanın söylediğini nasıl tasdik eder, nasıl doğrular!

Biri Allah'ın vahyini bilmiyorsa farkında olmadan şeytana uyar, onun dediğini yapar. Zaten kişi bir yerden taviz verdi mi gerisi peş peşe gelir, şeytan onu artık uçuruma doğru çeker ve sürükler. Kişi bir süre sonra o manevi sağlığını kaybeder, sağlıklı düşünemez hale gelir. Hatta öyle ki şeytanın çemberinden dışarı dahi çıkamaz. Onun emrinden ve hükmünden çıkmaya kalkıştığında şeytan hemen itiraz eder; "bunu yapamazsın, yaparsan sana şöyle sıkıntı veririm, böyle bunalıma sokarım, seni

[6] Yasin /60

böyle hasta ederim, sana böyle yaparım" deyip onu tehdit etmeye başlar.

Oysaki şeytanın insan üzerinde hiçbir gücü yoktur.[7] Şeytanın insan üzerinde bir gücünün olduğuna inanan kişi, Allah'ın vahyine inanmamıştır. "O bana zarar verebilir. Onun benim üzerimde bir kuvveti, bir gücü var, beni etkiliyor" diyen biri, Allah'ın vahyine iman etmemiş, bu gücü şeytana kendisi vermiş, kendini ona teslim etmiştir. Aynı zamanda şeytana "ben seni dinlemek istiyorum, senin sözünü seviyorum, sen haklısın, sen doğrusun" demiştir. Bunu kendi kendine yapmış, bu imkânı şeytana o tanımıştır. Tabir-i caizse şeytana "haydi, beni idare et, ben seni ve senin sözünü seviyorum" demiştir.

Allah **"şeytana âbd olmayın, bana âbd olun. Sırat-el mustakim budur. Şeytan sizin apaçık düşmanınızdır"**[8] buyurmuştur. Dolayısıyla ya Allah'a âbd olur, sırat-el mustakimde oluruz ya da şeytanın sözünü sevdiğimiz için şeytanı sevmiş, dolayısıyla şeytana âbd olmuş oluruz.

Kardeşimizin yapması gereken şey; euzu besmele çekip rabbine dönmektir. Şeytandan korkmamak, "bunlar beni sardı, beni meşgul ediyor, beni rahatsız ediyor" dememektir. Bilmelidir ki böyle söyleyerek bu tavizi şeytana kendisi veriyordur. Bu tavizi kestiğinde ise şeytan ona hiçbir zarar veremez.

Şeytan saçma sapan tehditler savurabilir. Peki, kardeşimizin bu durumda ne yapması gerekir?

[7] Sebe /21, İsra /65, Hicr /42
[8] Yasin /60

Bir mü'min olarak asla endişe etmemesi ve **hasbunâllâhu ve ni'mel vekîl:**[9] "Allah bize (bana) yeter, o ne güzel vekildir" deyip Allah'a güvenmesi, kendini Allaha teslim etmesi gerekir. Allah dilemeden hiç kimsenin herhangi bir şekilde kendisine zarar veremeyeceğine iman etmesi, bütün kuvvetin, kudretin Allah'a ait olduğunu bilip buna iman etmesi gerekir. Hiç kimsenin kendisine zarar veremeyeceğini, rabbinin kendisiyle beraber olduğunu, onu koruduğunu, hafiz olduğunu dolayısıyla onu muhafaza ettiğini hatırlayarak "lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâhil aliyyil azîm" zikrini çekmesi ve buna devam etmesi gerekir.

Kardeşimiz bütün bunları yaparsa bu halden kurtulduğunu görür. Yoksa ne hocalar, ne muska, ne de doktor ona yardım edebilir. Doktor en fazla bir ilaç verip onu uyuşturur. Bu yüzden kardeşimiz bu halden kurtulmak istiyorsa kendi kendinin doktoru, tabibi olup kendini tedavi etmelidir. İnşallah bunu yapar ve imanıyla bunu becerir.

EN'AM SURESİ 124. AYETİ 66 KEZ OKUYANIN HER DUASI KABUL OLUR DİYORLAR, BU DOĞRU MUDUR?

Böyle bir şey olsaydı o zaman kimse çalışmazdı, sadece o sureyi, ayetleri okur ve işleri hallolurdu! Dolayısıyla böyle bir şey yoktur, birbirimizi böyle şeylerle kandırmayalım. Bir de bunu sanki bir hadismiş gibi takdim etmek bütünüyle yanlıştır.

Diyelim ki **iyyâke na'budu ve iyyâke nestaîn:**[10] "Yalnız sana âbd oluyoruz ve yalnız seni (senin rızanı, dostluğunu, cemalini)

[9] Âli İmran /173
[10] Fatiha /5

istiyoruz” ayetini okuduk. Bu ayeti değil bin kere yüz bin kere de okusak Allah’a gerçek manada âbd olup Allah’ı istemiş olur muyuz? -Hayır! Çünkü Allah’a âbd olmak için çaba, gayret sarf edip o ayetin gereğini yerine getirmemiz ve bu muhabbeti alabilmemiz için rabbimizi tanımaya çalışmamız gerekir. Dolayısıyla bir ayeti okuduğumuzda ancak onu anlayıp gereğini yerine getirdiğimiz zaman muradımız hâsıl olur.

Bununla beraber Allah’ın, ayetlerden kendini tanıttığı gibi bütün âlemden, kendi üzerimizden ve bütün varlık üzerinden Allah’ın kudretini, Allah’ın hâlık oluşunu, rahman ve rahim oluşunu, rezzak ve kerim oluşunu, hâfiz oluşunu seyretmemiz gerekir ki Allah’ı tanıyabilelim. Allah’ı tanıdıkça, marifetimiz arttıkça Allah’ı sever, ona âbd oluruz.

Allah’ı istemek ve “yalnız seni istiyorum” diyebilmek için de Allah’ın dostluğunu, yakınlığını ve onsuz olmadığımızı anlayıp bunu tatmamız gerekir. Bu da aynı zamanda bir çaba ve gayreti, bir yürüyüşü, bir yolculuğu gerektirir; yani manevi bir yolculuğu gerektirir. Yoksa sadece “bu ayeti okuduk oldu” dememiz doğru olmaz. Allah herkese akıl vermiştir. Hatta “falan sureyi şu sayıda okursanız her duanız kabul olur” diyenlere de akıl vermiştir; ama demek ki onlar akıllarını kullanmamışlardır.

“En’am Suresi’ni 66 defa okuyanın her duası kabul olur” diyenler Allah’a iftira atmıştır. Bu, insanları yanlış tarafa yönlendirmektir. Böyle söyleyenler bunu herhangi bir yerden duymuş, okumuş ve bilmeden söylemiştir.

Sonuç itibariyle her neyi dinlersek dinleyelim ya da okursak okuyalım onu mutlaka Allah’ın vahyinin, resulünün de sünnetinin

ölçüsüne vurmamız gerekir. Tutuyorsa doğru, tutmuyorsa yanlıştır. Tutmadığı halde onu kabul edersek bu durumda ayeti inkâr etmiş oluruz. Bunun yanı sıra Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in hayatını, tavrını, işini ve söylediklerini de inkâr etmiş oluruz. Bu konuda çok dikkatli olmalıyız ve her ne istiyorsak duamızı yapıp bunun için de çabamızı, gayretimizi göstermeliyiz.

ALLAH'IN YÜZYILDA BİR GÖNDERDİĞİ ÂLİMLERDEN MİSİNİZ?

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz "*Allah her yüzyılda bir dinini yenileyen bir âlim gönderir*"[11] buyurur. Bu âlim, Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in varisidir. Bu âlim sadece zahiri ilme değil aynı zamanda manevi ilme de sahiptir. Bununla beraber nasıl ki Resulullah (s.a.v.) Efendimiz işi tek başına yapmamış, sahabesiyle beraber yapmışsa peygamber varisleri de tek başına değildir, bir de onlara yardım edenler vardır. İşi hep beraber yaparlar ve hepsi aynı şeye davet eder, aynı şeyi söylerler.

Allah ayet-i kerimede **muhammedun resûlullâh vellezîne meahû:**[12] "Muhammed Allah'ın resulüdür, onunla beraber olanlar da" buyurur. Onunla beraber olanlar Allah ve resulünün resullüğünü yapar. İşi hep beraber yaparlar ki o din tazelenmiş, yenilenmiş ve eski haline dönmüş olsun. Yoksa bir yerlerde biri o işi yapmaya çalışır; ama yaptığı şey bir köyü bile aşmazsa ona müceddid demek doğru olmaz; çünkü vazifeyi veren, işi yapan Allah'tır. Kulunu sadece vesile eder ve dinini onunla yeniler.

[11] Keşfül Hafa, 1/243; Avnu'l-Mabud, 4/180-181
[12] Fetih /29

Rabbini bilenler, rabbini tanıyanlar, rabbine iman edenler ve mü'minlerin hepsi müceddid vasfındadır. Hepsinin çabası, gayreti Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in getirdiği dini, hurafelerden ve bid'atlerden temizlemek, onu asli haline büründürmek ve Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in sahabesiyle yaşadığı hayatı yaşayıp herkesi bu hayatı yaşamaya davet etmektir. Bu durumda hep beraber bu işte ortak olmuş, işi yapmış ve Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in yakınlığını, teveccühünü, Allah'ın yakınlığını ve sevgisini kazanmış, Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in getirdiği emaneti yerde bırakmamış, taşımış ve emanete sadakat göstermiş olurlar.

Bu vazife, bir kişinin veya beş kişinin işi değildir. Bütün mü'minlerin bu peygamberi vazifeyi yüklenmeleri gerekir. Bu vazifeyi yüklenmiş olanlar gerçek manada imanı anlayıp Allah'a iman ederler, malları ve canlarıyla Allah yolunda cihad ederler. Hayatını Allah yolunda, Allah'ın rızasını kazanmak için Allah'a vakfederler. İnşallah bütün kardeşlerimiz de böyle yapmaya çalışırlar.

EŞİM SÜREKLİ HUZURSUZLUK ÇIKARIYOR, NE YAPMALIYIM?

Eşimiz, çocuğumuz, annemiz, babamız veya kardeşimiz kim olursa olsun huzursuzluk çıkardığında o huzursuzluk aslında onun kendi gönül âlemindedir. Kişi kendi içinde nefsiyle ve şeytanla savaş halindedir, işin içinden çıkamadığından dolayı kendi içinde yaşadığı kavga bir süre sonra dışarı taşar ve böylece huzursuzluk çıkarmaya başlar.

Bu durumda onun yardıma ihtiyacı vardır. Bizim de mutlaka ona yardım etmeye çalışmamız, içindeki savaşı, huzursuzluğu dindirmeye çalışmamız gerekir. Ona yardım etmeye çalışırken aynı zamanda onun Allah'a dönmesini, Allah'a iman etmesini, tevekkül etmesini ve Allah'a güvenmesini sağlamaya çalışmamız gerekir ki ona gerçek manada yardım etmiş olalım.

Biz bir başlangıç yaptığımızda Allah mutlaka yardım eder. Yoksa "huzursuzluk çıkarıyor" deyip onu kovmak, terk etmek, onu bırakmak, ciddiye almamak, ondan yüz çevirmek doğru değildir. Böyle olursa onun büsbütün kaybetmesine sebep oluruz. Bu yüzden ona en güzel nasıl yardım edebiliyorsak o şekilde yardım etmeye çalışmalıyız.

Bununla beraber birine yardım ederken ona önce sevgimizi, muhabbetimizi, yakınlığımızı ve dostluğumuzu göstermemiz gerekir. Öyle ki karşımızdaki onu sevdiğimizi ve düşündüğümüzü, söylediklerimizin onun için hayırlı olduğunu anlasın. Bunun yanı sıra sorunu ve sıkıntısı her ne olursa olsun bir kul başka bir kula yardım ederken aslında kendine yardım etmiş olur. Dolayısıyla biri kardeşine, eşine, komşusuna veya herhangi bir insana yardım edince Allah'tan yardımı hak eder ve Allah da her konuda ona yardım eder.

Kardeşimizin de huzursuzluk çıkaran eşine yardımcı olmaya çalışması lazım. Böylelikle Allah'ın yardımını, sevgisini ve yakınlığını kazanabilsin ve bu huzursuzluk ortadan kalksın.

ŞU ANKİ İMSAK GEÇERLİ MİDİR?

Şu anki imsak geçerli değildir. Allah, zaten imsak vaktini beyan ederken beyaz ipliğin siyah iplikten ayrıldığı zaman[13] olarak beyan eder; yani şafak sökülmeye başlarken ufukta beyaz bir çizgi görünür, imsak vakti o zaman girmiş olur.

Siyah iplik, beyaz iplik mevzusu şu an resmi olarak görünen imsak vaktine ve illere göre farklı olup kırk beş dakika hatta yaklaşık bir saat daha ilerdedir. Bundan dolayı şu anki imsak geçerli değildir.

Kardeşlerimiz ramazan ayında ufuğa bakıp Allah'ın vahyine göre oruç tutarsa daha güzel ve daha doğru olur; çünkü imsak bittiğinde sabah başlar ve sabah namazının vakti girmiş olur. Biri o vakit girmeden sabah namazı kılarsa bu durumda ramazan ayı boyunca sabah namazını kılmamış, sabah namazını gece vaktinde kılmış olur. Bu da doğru değildir. Böyle bir durumda kardeşlerimizin ufuktaki çizgiyi gözetlemeleri ve namazı buna göre kılmaları gerekir.

Bu ramazan ayında oruç tutarken de böyledir. Beyaz iplik siyah iplikten seçilinceye kadar kim hangi şehirdeyse oranın saatine göre sabah ezanı okuduktan yaklaşık kırk beş dakika, bir saat, bazen bir saatten daha fazla olur o zamana kadar yiyip içebilirler. Ne zaman ki o iki çizgi birbirinden ayrıldı, kardeşlerimiz siyah iplikle beyaz ipliğin birbirinden ayrıldığını gördüler, işte o zaman sabah vakti girmiştir. Sabah namazını da bu vakitte kılmaları gerekir. Sabah vaktinin böyle gireceğini Allah söylüyor.[14]

[13] Bakara /187
[14] Bakara /187

Bunun üzerine söz söylenmez. Hal böyleyken "yok, diyanet böyle söyledi, falanca âlim böyle söyledi, takvimde böyle yazıyor" dersek olmaz, bu düşünce yanlıştır. Bilmemiz lazım ki öyle bir şey yoktur!

Allah'ın verdiği hüküm bellidir. Allah, hükmü Güneş'in doğuşuna göre vermiştir. Bu yüzden bizim de ufuğa bakıp siyah ip ile beyaz ipin ayrıldığını gördüğümüzde o çizgiden on, on beş dakika önce yemeyi, içmeyi kesip on beş, yirmi dakika sonra da sabah namazını kılmamız gerekir.

KADINLAR ÂDETLİYKEN ORUÇ TUTABİLİR Mİ?

Kadınlar âdetliyken oruç tutamazlar. Allah ayet-i kerimede **"hasta veya seferi (yolcu) olursanız ve orucu tutamazsanız bu durumda daha sonra orucu tutun, sayıyı tamamlayın"**[15] buyurur. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz bunu böyle uygulatmıştır. Bu uygulamayı beğenmezsek bu durumda Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'i de beğenmemiş oluruz. Bu yüzden Resulullah (s.a.v.) Efendimiz herhangi bir konuda uygulamayı nasıl yapmışsa bizim de onu kabul edip öyle uygulamamız gerekir.

Kadınların âdetliyken oruç tutamadıkları için tutmadıkları gün sayısınca sonraki günlerde bu sayıyı tamamlamaları gerekir.

Bazı âlimlerimiz âdetliyken oruç tutulabileceğini söylemiştir. Oysaki bu doğru değildir. Allah ayet-i kerimede bunun bir rahatsızlık olduğunu beyan etmiştir.[16] Allah âdet görmenin bir rahatsızlık olduğunu söylüyorsa o halde gönlümüz rahat olmalıdır.

[15] Bakara /184-185
[16] Bakara /222

Allah ayet-i kerimede **“Allah sizin için zorluk dilemez; kolaylık diler”**[17] buyurduysa bizim de bu kolaylığı kabul etmemiz lazım. Allah “ben senin için kolaylık diliyorum” buyurduğu halde bizim “yok, ben kolaylığı kabul etmiyorum” dememiz edebe aykırı olur.

Mesela bir kadın “âdetliyken oruç tuttuğumda rahatsız olmuyorum, oruç tutabiliyorum” dese bile bu düşüncesi edebe aykırıdır. Yapması gereken şey orucu tutmayıp sonraki zamanda sayıyı tamamlamaktır. Allah da resulü de bunu böyle seviyorsa başka insanların ne dediğine bakmamamız, kendi kendimize fetva çıkarmamamız gerekir; çünkü Allah ne söylediyse güzel odur, doğru odur.

SİZE TABİ OLMAK İSTİYORUM, BUNUN İÇİN NE YAPMALIYIM?

Bize uymak, tabi olmak isteyen kardeşlerimiz için internette bir ders kâğıdımız mevcuttur. Kardeşlerimizin bizimle bir gönül bağı kurması ve gönlümüzün de onlarla beraber olması için o ders kâğıdını çekmeye başlamaları gerekir. Böylece yolculuğumuz başlamış olur.

Bununla beraber kardeşlerimizin sohbetleri dinlemeleri ve diğer kardeşlerimizle de tanışıp birbirleriyle fikir alışverişinde, bilgi alışverişinde, manevi alışverişte bulunmaları gerekir. Böylece daha güzel ve daha yakından tanışmış oluruz inşallah.

[17] Bakara /185

VUSLAT YOLCULUĞU İÇİN BÜTÜN BENLİĞİMDEN KURTULUP GÖNÜL BAĞINI NASIL KURABİLİRİM?

Bir insanın tek başına vuslat yolcuğunu yapması asla mümkün değildir. Bunun bir yolu, yordamı vardır. Allah her şeyi bir vesileyle yaratır; yani nasıl ki Allah, yağmuru yağdırırken yağmur için "rahmet" diyor ve onu buluttan indiriyorsa manevi olarak da bütün nimetleri; imanı, hikmeti ve ilmi gönülden verir. Kişinin bu nimetleri diri bir gönülden alması, bunun için de bir Mürşid-i kâmile tâbi olması gerekir; çünkü kişinin Allah'a vasıl olmak, yakın olmak için varlığından, vehmi ve hayali olan benliğinden bütünüyle kurtulup hakiki varlığına, Allah'ın nefhettiği ruha kavuşması gerekir. İşte, Mürşid-i kâmil bunun için vardır.

Mürit; Allah'ı irade eden, Allah'ı dileyen demektir. Rabbini irade edip, dileyip onu kazanmış olan ve aynı zamanda bunu kazandırabilecek vasıftaki insana da Mürşid-i kâmil denir. Kişi, benliğinden kurtulup kendini bilmek ve bulmak, rabbini bilmek ve bulmak için gönül itibariyle bir Mürşid-i kâmille beraber olur, ona tabi olur; çünkü vuslat yolculuğu için tabiyet gerekir, gönül beraberliği gerekir.

Kardeşlerimiz sohbetleri dinlerken kendi üzerlerinden bunu anlar ve tadarlar; çünkü kişi gönlünü açtığında, dinlediğinde, anlamak istediğinde, rabbini tercih ettiğinde Allah'ın ona ikram ettiğini görür.

Bir de kardeşlerimizin sohbetleri birebir dinlemesi yahut televizyondan takip etmesi arasında herhangi bir fark yoktur; çünkü Allah, manayı ve maneviyatı kelimelerin içine koymuştur,

dolayısıyla kelimeyi söyleyen önemlidir. Bir Mürşid-i kâmil bir kelime söylerken gönlündekini kelimenin içine koyar ve o söylenen kelime sadece kulağa değil aynı zamanda kelimenin içindekiyle beraber kulaktan gönle iner. O kelimeyi, herhangi biri söyleyip kendi gönlündekileri de onun içine doldurursa kelime aynı olsa bile dinleyene farklı gelir, onda aynı tesiri göstermez, aynı manayı, ona aynı muhabbeti vermez.

Mesela; Hz. İsa ölüyü diriltirken kum biiznillah: "Allah'ın izniyle kalk" buyururdu. Bunu herkes söyleyebilir; ama herkes böyle söyleyince ölü dirilmez. Demek ki söyleyen dil, söyleyen gönül önemliymiş; yani Allah'ın onu kabul etmesi, kullarına onun üzerinden ikram etmesi önemliymiş.

Ayetlerin kendisinde dirilmediği biri konuşursa o kişi ayeti söylese de ayetin içi boştur; çünkü kendi gönlündekini o ayetin, o kelimelerin içine doldurmuştur; ama ayetlerin kendisinde dirildiği kişi onu canlı olarak verir. Bu yüzden o kelimeler dinleyenlerin imanını artırır; ama bir başkası o kelimeleri söylediğinde dinleyenlerin imanı artmaz.

Allah Kur'an'da **"aklınızı kullanın, siz akletmez misiniz (düşünmez misiniz), ne de az düşünüyorsunuz"**[18] buyurmuştur. Yani Allah bize akıl vermiştir ve aklımızı sonuna kadar kullanmamızı ister. Aynı zamanda aklımızı kullanırken ne yapmamız ve nasıl yapmamız gerektiğini, dinimizi ve imanı kimden öğrenmemiz gerektiğini de Allah gönlümüze vahyeder, biz de bunu anlarız.

[18] Âli İmran /118, Enbiya /10, Nahl /17, En'am /50, Mü'min /58, Hakka /42

Allah, her anda bizimle beraberdir, kullarını da onunla beraber olsun, onun huzurunda dursun ve ona âbd olsun diye yaratmıştır. Hal böyleyken Allah, kuluna imanı hiç öğretmez mi! Öğretmemesi ona yakışır mı! Bu nedenle hiç kimse "ben anlamadım" diyemez. Allah her devirde bir peygamber varisi gönderir ve dinini onunla yeniler, imanı onunla öğretir. Biri aklını kullanmazsa bunu zaten anlayamaz. Hep beraber aklımızı kullanıp, vesileye sarılıp vuslat yolunda yürüyeceğiz inşallah.

YÜZ BİN LİRANIN ZEKÂTI NE KADARDIR?

Zekât, malın kırkta biridir. Malın kırkta biri, yüzde iki buçuk demektir. Dolayısıyla yüz bin liranın zekâtı da iki bin beş yüz lira eder.

Bununla ilgili bir kıssa anlatayım. *Biri, Hz. Ali (r.a.) Efendimiz'e gelip "ne kadar zekât vermem lazım" diye sorar. Hz. Ali (r.a.) ona "sana göre mi yoksa bana göre mi" diye cevap verir. Adam da "zekât sana göre ya da bana göre ayrı ayrı mıdır" diye sorar. Bunun üzerine Hz. Ali (r.a.) Efendimiz "evet, sana göre kırkta biri, benim için ise hepsidir" buyurur.*

Hz. Ali (r.a.)'ın "bana göre hepsi" demesinin sebebi nedir?

Allah ayet-i kerimede **"(onlar) sana neyi infak etmeleri gerektiğini soruyorlar. De ki: İhtiyacınızdan fazlasını"**[19] buyurur. Hz. Ali (r.a.) Efendimiz, bundan dolayı bana göre hepsidir, buyurmuştur.

Elbette ki farz olan, şart olan, olmazsa olmaz olan, en az olan kırkta birdir; yani yüzde iki buçuktur. Tabi, bu durum paraya

[19] Bakara /219

göre böyledir. Diğer mallara göre durum değişir. Misal; buğdaya, arpaya, hurmaya ya da büyükbaş, küçükbaş hayvanlara göre durum değişir.

SİGARA İÇTİKTEN SONRA NAMAZ KILMAK DOĞRU MUDUR?

Allah ayet-i kerimede **"her secde yerinde (her secdeye durduğunuzda en güzel elbiselerinizi giyin) ziynetinizi takın (süslenin)"**[20] buyurur; yani Allah'ın huzuruna çıkınca tertemiz ve pırıl pırıl olmak, dişleri temizlemek, ağzı çalkalamak, misvaklamak veya fırçalamak gerekir.

Bununla beraber sigara içtikten sonra namaz kılmanın herhangi bir mahzuru ya da herhangi bir zararı yoktur; ama süslenmede ve temizlenmede eksiklik olmuş olur.

RAMAZANDA ORUÇ TUTAMAMAKTAN KORKAN KİŞİNİN NE YAPMASI GEREKİR?

Biri ramazanda oruç tutamam diye korkar veya endişe ederse yapması gereken şey; oruç tutamamaktan korktuğu ne kadar gün varsa hepsinin fidyesini vermek, sonra da orucu tutabildiğince tutmaya çalışmaktır.

Allah ayet-i kerimede **"siz kendinizden gönül itibariyle ne hayır yaparsanız Allah onu kabul eder (hem oruç tutup hem fidye verebilirsiniz) Bununla beraber sadece oruç tutabilirsiniz.**

[20] Araf /31

Tutamıyorsanız sadece fidye verebilirsiniz. Hem oruç tutup hem fidyesini vermeniz elbette ki daha güzeldir"[21] buyurmuştur.

Allah, gönülden yapılan her hayrı kabul eder. Bu yüzden bizim de önce fidyeyi vermemiz, sonra orucumuzu tutmaya çalışmamız gerekir, böyle yaparsak tutabildiğimiz kadarıyla sorumluluğumuz üzerimizden kalkmış olur.

HALSİZ DÜŞÜYORUM DİYE ORUÇ TUTAMADIM, YAPTIĞIM DOĞRU MUDUR?

Oruç tutmak sıcaklıktan ya da günün uzun oluşundan dolayı kişi için sağlık açısından herhangi bir sorun veya sıkıntı olacaksa kişi orucunu yiyebilir; ama daha sonraki günlerde sayıyı tamamlaması gerekir.

Belki de ilk gün olduğu için kişi halsiz düşmüş olabilir, zaten normalde üç ya da dört günden sonra vücut oruca alışmaya başlar, bu yüzden sonraki günler insan için oruçlu olarak daha rahat geçer. İnsan ilk iki, üç gün biraz daha dikkatli olur, kendini yormazsa bünye oruca alışır, daha sonraki günlerde ise sorun, sıkıntı olmaz.

Bununla beraber Resulullah (s.a.v.) Efendimiz "*fetva verenler sana fetva verseler de sen fetvayı kendi gönlünden iste*"[22] buyurmuştur. Herkes kendini ve durumunu en iyi şekilde bilir; yani orucunu bozacağı zaman zarar mı yahut fayda mı göreceğini bilir. Bu nedenle böyle durumlarda kendimize, kendi gönlümüze bakmamız gerekir. Bir iki sefer daha oruç tutmaya çalışırsak bunu

[21] Bakara /184
[22] Ahmed B. Hanbel, 1, 194

anlarız. Şayet gerçekten sağlıkla ilgili bir sorun varsa orucumuzu sonra tutarız; ama bir sorun yoksa alışkanlıktan dolayı sıkıntı yaşıyorsak bu durumda oruca devam etmemiz gerekir, zaten bünyemiz de buna iki, üç günde alışır ve oruç bize kolay gelir.

DERVİŞİNİZ OLARAK SİZİ ÇOK SEVİYORUZ. BU YÜZDEN SİZDEN ZAHİRİ OLARAK UZAK KALMAYA DAYANAMIYORUZ. BU SEVGİYİ, HASRETİ NASIL ANLAMAMIZ GEREKİR?

Aşk, muhabbet, hasret insanı pişirir, insanı sevdiğine, hasret duyduğuna manevi olarak yakın eder, onunla beraber eder. Onun gönlündekini almamıza, benliğimizin erimesine vesile olur. Bu nedenle sevmek şer değil, hayırdır. Bu yüzden onu artırmak gerekir. Sevgimiz arttıkça aşkımız, muhabbetimiz, hasretimiz perdeleri yakar, elbette ki Allah bunu görür ve bilir.

Bu manevi bir sevgi olduğundan dolayı Allah ile aramızdaki perdeleri kaldırır. Mecazi sevgiler ise insanı kendi kendisinden, maneviyatından perdeler. İkisi birbirinden farklıdır. Manevi sevgi aradaki perdeleri kaldırır ve kulu Allah'a yaklaştırır, mecazi sevgi ise tam tersine insanı Allah'tan uzaklaştırır. Gönlümüzde manevi sevgi varsa buna sevinip şükretmemiz gerekir.

Allah muameleyi en güzel yapandır, bu yüzden Allah'ın yaptığı muameleyi de sevmek gerekir. Mevlâna Hazretleri "hamdım, piştim, yandım" buyurmuştu. İnsan önce hamdır, sonra pişer. Peki, insan ateş olmayınca pişer mi? -Elbette ki pişmez. İşte, aşk ateşi olmadan, muhabbet olmadan, hasret olmadan pişmek mümkün değildir. Aşk insanı önce pişirir, daha sonra da yakar, dolayısıyla kulun bu aşk ateşiyle benliği yanar, böylelikle kulun Allah ile arasındaki perdeler yanmış olur. Bu, kul için gereklidir, lazımdır. Bu bir derttir; ama bu derdin dermanı da derdin

kendisidir. Derdimize derman olan da bu aşk, bu muhabbet, bu hasrettir. Allah mübarek etsin diyoruz.

ALLAH DİLEMEDİKÇE DOĞRU YOLA GİREMİYORUZ, BU DURUMDA KULA DÜŞEN NEDİR?

Allah ayet-i kerimede **"Allah dilemedikçe siz dileyemezsiniz"**[23] buyurur. Bununla beraber Allah, kulunun dilemesiyle diler. **Men yeşâu** kelimesi çift taraflı bir kelimedir; yani kul dilerse Allah da diler; ama kul dilemezse Allah da dilemez. Bu yüzden Allah ayet-i kerimede **"(iman da bellidir, küfür de bellidir) Dileyen iman etsin dileyen kâfir olsun"**[24] buyurmuştur. Demek ki kulun bir dilemesi varmış!

Dilemek kula aittir. Kul iman etmeyi dileyince Allah imanı ikram eder, kâfir olmayı dileyince de Allah onu küfürde bırakır; yani Allah, kuluna onun tercihine göre muamele eder.

"Yeşâu" fiili çift taraflı bir fiil olduğu için bir tarafı Allah'a ait bir tarafı da kula aittir. Kul dileyince rabbi de diler ve rabbinin kulu için dilemesi sadece hayırdır, nimettir, güzelliktir.

Allah ayet-i kerimede **"Allah, kullarının küfrüne razı olmaz"**[25] buyurmuştur; yani kul küfürde kalırsa Allah onun bu halinden razı olmaz; ama onu küfürde bırakır. Yani kulun ebedi hayatını, Allah'ın rızasını, Hz. İnsan olmayı, Allah'a dost olmayı kazanması için tercih tamamen kula aittir. Kul tercihini yapar,

[23] İnsân /30, Tekvir /29
[24] Kehf /29
[25] Zumer /7

Allah da kulunun tercih ettiğini tercih ettiği için muameleyi ona öyle yapar.

Evet, Allah ayet-i kerimede **"Allah dilemedikçe siz dileyemezsiniz"**[26] buyurmuştur. Kul diler; ama kulun dileğini gerçekleştirmesi için bir gücü yoktur. Kul dileyince Allah da kulunun dileğini onun için diler ve dilediği şeyi ona ikram eder.

Peki, "Allah dilemeyince siz dileyemezsiniz" ayeti başka ne manaya gelir?

"Ben seni sevmeyince sen beni sevemezsin, ben sana imanı ikram etmeyi dilemeyince sen dileyemezsin" manasına gelir. Allah, bu ayetle kuluna "bütün güzellikleri ben senin için dilemişim. Sen bu güzellikleri dilediğinde alırsın; ama ben senin için güzellik dilediğim halde sen bunu dilemeyip küfrü de şirki de dileyebilirsin. Şayet sen küfrü, şirki dilersen o halde seni orada bırakırım" buyurmuş olur.

NAMAZLARIN ASLI KAÇ REKATTIR, BİR DE SABAH VE CUMA NAMAZI DİĞER NAMAZLARDAN FARKLI MIDIR?

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz "*her bir insanla beraber iki tane Kirâmen Kâtibin melekleri vardır. Biri sevapları, diğeri günahları yazar. Sabah namazında güneş doğarken bu melekler değişir; amelleri yazan meleklerin ikisi Allah'ın huzuruna çıkmadan önce diğer iki melek gelip nöbeti devralır ve amelleri Allah'ın huzuruna çıkarırlar*"[27] buyurur. Böylelikle sabah namazında iki şahit melek yerine bu defa dört melek sabah

[26] Tekvir /29
[27] Rûhü'l-Meânî, 30, 65

namazına şahit olmuş olur. Bu nedenle sabah namazını diğer namazlardan ayıran şey meleklerin şehadetidir, şahitliğidir.

Namazın özü farz olan, kılınan ilk iki rekattır. Bu bütün namazlarda böyledir. Diğer vakitlerde ilave olan iki rekât veya akşam namazındaki bir rekât, farz olan iki rekâtın eksik kalması durumunda eksiği tamamlamak içindir. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz Cebrail (a.s.)'dan böyle öğrenmiş ve böyle yapmıştır, ümmetinden de böyle yapmalarını istemiştir.

Cuma namazı da iki rekâttır. Aslında Cuma namazı öğle namazıdır; ama iki rekât olarak kılınır, geri kalan iki rekât da hutbeye verilmiş olunur. Bu yüzden hutbe Cuma namazında farzdır. Hutbe Cuma namazı için olmazsa olmaz olandır.

Hutbe; hitabet demektir. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz hutbe sırasında özellikle yeni inen ayetleri okurdu ya da o anda gerekli olan ayetleri okuyup öğretirdi.

Öz itibariyle namaz iki rekâttır, diğerleri o iki rekâtın eksikliklerini tamamlamak içindir. Cuma namazını tamamlayan da hutbedir. Bu nedenle öğle namazını Cuma namazı olarak kıldığımızda iki rekât şeklinde kılarız. Bir de yolcu olduğumuzda, seferi olduğumuzda namazımızı kısaltıp iki rekât olarak kılabilir, cem edebiliriz.

ORUÇ TUTUP NAMAZ KILMASAK ORUCUMUZ KABUL OLUR MU?

Namaz ve oruç ayrı ibadetlerdir ve her ikisinde de kulluk vardır, âbdiyet vardır. Allah bizim için dilediklerini, farz kıldıklarını

mutlaka sevmiştir. Bizim de kul olmaya, âbd olmaya çalışırken Allah'ın bizim için sevdiklerini, beğendiklerini, emrettiklerini, takdir ettiklerini, farz kıldıklarını sevmemiz ve öyle yapmaya çalışmamız gerekir.

Namaz ve oruç birbirinden bağımsız ibadetlerdir, dedik. Bu yüzden hiç kimseye "madem namaz kılmıyorsun, o halde niye oruç tutuyorsun" denilmez. Böyle söylemek, şeytana yardım etmek olur. Oruç tutan kişi bir süre sonra namazını da kılar. Namaz kılan biri de bir süre sonra orucunu tutar; çünkü kişi manevi olarak güçlendikçe Allah'ın emrettiğini, kendisi için sevdiğini sevmeye başlar, böylelikle de Allah'ın emrini yerine getirmeye çalışır. Bundan dolayı biri namaz kılmasa da orucu kabuldür.

TAHİYYAT DUASINI NASIL OKUMAMIZ GEREKİR?

Namazdaki son tahiyyat huzurdan ayrılıştır. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz miraçta huzurdan ayrılırken tahiyyatı okumuştur.

İsterseniz önce tahiyattın kısaca ne olduğunu, ne manaya geldiğini anlatayım.

Kul; *et-tahıyyâtu lillâhi vessalevâtu* derken "bütün tahiyyeler, övgüler, güzellikler Allah'a aittir" der ve rabbini över. Hemen ardından vettayyibât: "Bütün temiz övgüler sana aittir ya rabbi" der.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz Allah'ın huzuruna çıkıp böyle söyledikten sonra Allah da; *esselâmu aleyke eyyuhen nebiyyu ve*

rahmetullâhi ve berakâtuh: "Ey nebim! Selamım, rahmetim, bereketim senin üzerine olsun" buyurmuştur. Bunun üzerine Resulullah (s.a.v.) Efendimiz bir daha *esselâmu aleynâ ve alâ ibâdillâhis sâlihîn:* "Selamın bizim ve salih kullarının üzerine olsun" demiştir.

Sonra melekler de buna şahitlik edip *"eşhedu en lâ ilâhe illallâh ve eşhedu enne Muhammeden abduhû ve resûluhu"*[28] diyerek kelime-i şehadet getirmişlerdir, bu da meleklerin şehadetidir.

İşte, biz de namazda ettahiyyatuyu okurken bunların hepsini birden söylemiş oluruz; yani hem Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in söylediğini söyleyip rabbimize hamd eder, rabbimizi överiz hem de meleklerin söylediğini söyleyip miraçta durmuş oluruz. Bunu böyle anlamamız gerekir.

NİSA SURESİ 1. AYET'TE GEÇEN "MİNHÂ ZEVCEHÂ" ZAMİRİ HANGİ KELİMENİN ZAMİRİDİR?

"Minhâ zevcehâ" kelimesi "min nefsin vâhidetin" kelimesinin zamiridir. Allah bu ayette **"Allah, sizi tek bir nefisten, ondan da zevcesini yaratmıştır"**[29] buyurur. Dolayısıyla "minhe zevcehe" zamiri "tek bir nefis" isminin zamiridir.

Tek nefis, zahiri olarak Hz. Âdem'in nefsidir. Bir de kul manevi olarak tek bir nefisten yaratılmıştır. Bu da Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in nurudur; yani Hakikat-i Muhammediye'dir.

[28] Zeylaî, Nasbu'r-Râye'de, 1, 422; Şeybanî, 146
[29] Nisa /1

Allah bütün ruhları Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in nurundan yaratmıştır; çünkü Allah'ın ilk yarattığı varlık Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in nurudur. Hz. Âdem'in ruhu da bu nurdan yaratılmıştır; yani zahiri babamız Hz. Âdem'dir, manevi babamız ise Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'dir.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz, Hz. Âdem'in de manevi olarak babasıdır; çünkü Hz. Âdem (a.s.)'ın ruhu da onun nurundan yaratılmıştır. Bazı âlimlerimiz bunu kabul etmeyebilir veya özellikle *levlâke levlâke lemma halaktu'l eflâk:*[30] "Sen olmasaydın, sen olmasaydın felekleri yaratmazdım" hadis-i kutsisini kabul etmeyebilir; ama onlar kabul etmese de bu böyledir.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz *"Allah'ın yarattığı ilk nur benim nurumdur"* [31] buyurmuştur. Hatta Allah'ın ilk yarattığı şey nedir diye soran sahabeye *"Allah'ın ilk yarattığı şey senin peygamberinin nurudur. Sonra Allah o nurdan aynî ile bütün insanların ruhlarını yarattı. Daha sonra da onlara 'sen olmasaydın, sen olmasaydın felekleri (âlemleri, kâinatı) yaratmazdım' hitabını yaptı. (Bu hitabı her bir insana tek tek yaptı)"*[32] buyurmuştur. Bu yüzden her bir insan kendini böyle bilmeli ve görmelidir; çünkü her biri aynı ruhu taşır.

Allah her bir insanı Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in Hakikat-ı Muhammediye nurundan aynî ile yaratmıştır, dedik; yani biri ruhunu görürse onu ötekinden ayırt edemez; çünkü her biri ondan tecelli etmiştir. Arada bir mertebe farkı vardır. Allah önce

[30] Suyutî, El-Leâli'l-Masnûa; Aliyyü'l-Kârî, El-Esrâru'l-Merfûa, Şerhü'ş-Şifâ; Hâfız Aclunî Keşfü'l-Hafâ
[31] Aclunî, El-Mevahibul-Ledünniye, 1/265, 266
[32] İmam-ı Rabbani, 122. Mektup

Hakikat-ı Muhammediye nurunu yaratmış, sonra o nur tecelli etmiş ve tecelli eden o nurdan da her bir insanın ruhunu tek tek yaratmıştır.

Bunları sadece bir ilimle söylemiyoruz. Görmediğimiz, Allah'ın müşahade ettirmediği herhangi bir şeyi söylemekten ve Allah'a iftira etmekten Allah'a sığınırız. Bunun da böyle bilinmesi, böyle anlaşılması gerekir.

ALLAH'A YAKIN KULLARIN VEFATI NASIL OLUR?

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz *"Allah kendisini seven, kendisine yakın olan kullarının ruhlarını kendisi alır, o ruhları Azrail (a.s.)'ın almasına müsaade etmez"* buyurmuştur.

Âlimlerimiz bu hadisi açıklarken "Allah, kuluna ölüm anında nurdan yazılı Allah ismini gösterir. Kulun ruhu buna dayanamaz hemen kendisinden, bedeninden ayrılıp nurdan yazılı Allah ismine sarılır" demişlerdir. Bu, her ne kadar güzel bir deyim olsa da işin özü, hakikati böyle değildir.

Peki, işin hakikati nedir?

Allah perdeyi açar ve cemalini kendisine yakın olan kuluna müşahade ettirir. Allah'ın "ruhumdan nefhettim" dediği o ruh, rabbine âşık olduğu için perde açılır açılmaz bedeninden ayrılıp rabbine doğru gider. Bedenden ayrılırken bu aşk ve muhabbet esnasında kul, ruhunun bedeninden ayrıldığını bile hissetmez, bundan haberi bile olmaz. Elbette ki o ruh sonra Azrail (a.s.) ve meleklerin refakatinde Allah'ın huzuruna çıkarılır; ama o ruh bedeninden ayrılırken melekler ona dokunmaz.

Allah, sevdiği kuluna vuslat yolculuğunda böyle bir perdeyi açmamış, kul böyle bir müşahadeyi yapmamışsa Allah bu müşahadeyi ona mutlaka son nefeste yaptırır; yani kul ölmeden önce mutlaka Allah'ın cemalini müşahade eder. Allah bu nimeti son nefeste ona ikram eder; çünkü Resulullah (s.a.v.) Efendimiz "*kul, herhangi bir mertebede vefat ettiğinde bu mertebeyi tamamlayamamışsa Allah o mertebeyi kuluna tamamlattırıp kulunu öyle huzura alır"* buyurmuştur. Allah bütün mü'min kulları için böyle yapar, bu da Allah'ın ikramıdır.

DAEŞ HAKKINDAKİ DÜŞÜNCELERİNİZ NELERDİR, ONLAR HAKKINDA HADİS VAR MIDIR?

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in hadislerini ve verdiği haberleri herhangi bir topluluğa hasretmek, sadece onlara özel zannetmek ve düşünmek doğru değildir. Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in hadisleri şimdiye kadar gelmiş ve bundan sonra gelecek olan o haldeki bütün topluluklar için geçerlidir. Bu yüzden hadisleri sadece bir tek Daeş için yahut başka bir örgüt, başka bir topluluk için sınırlamak doğru değildir. Hadisi o zihniyetteki bütün topluluklar için birden söylemek gerekir.

Resulullah (s.a.v.) Efendimiz, kendisinden bin dört yüz sene sonranın; yani şu an yaşadığımız zamanın ahir zaman olduğunu belirtip *"ahir zamanda birtakım insanlar, özellikle gençler çıkacak Allah'tan ve peygamberden bahsedecekler; ama iman onların kursaklarından aşağı inmemiştir, imanları sadece ağızlarındadır, gönüllerinde imandan eser yoktur*"[33] buyurmuştur.

[33] Buhari, Tevhid, 57; Buhari, Fedailü'l-Kur'an, 36

Peki, birinde imanın olup olmadığını nasıl anlarız, bu hükmün nasıl verilmesi gerekir?

Şayet iman Allah'ı sevmek ve Allah için sevmekse o halde birinin Allah'ı sevip sevmediğini anlamak için öncelikle Allah için sevip sevmediğine bakmamız gerekir. Biri Allah'ı seviyorsa Allah için de sever, Allah'ın nazarı ile nazar eder, Allah'ın sevmediği bir şeyi yapamaz, gücü buna yetmez. Allah'ın sevdiklerini sever, Allah'ın sevdiği şeyi, Allah'ın emrini sever; bununla beraber Allah'ın kullarını sever, şeytanı ve şeytani şeyleri de sevmez. İşi ve derdi Allah'ın kullarına yardım edip onları cennete taşımak olur. İnsanların cennete gitmeleri için çaba ve gayret sarf eder, hayatını ortaya koyar. Yoksa birinin "ben Allah'ı seviyorum, Allah için öldürüyorum, Allah için cehenneme gönderiyorum" demesi onun Allah'ı sevdiğini göstermez. Bu, şeytanı sevmektir, şeytanı sevindirmektir.

Her zaman için ölçü böyledir. Bizim de Allah'a göre bakmamız lazım. Şimdi de daha sonra da birtakım insanlar çıktığında Resulullah (s.a.v.) Efendimiz'in hadislerini, Allah'ın ölçüsüne göre anlayıp onlara bu şekilde bakmamız gerekir. Yoksa onların sadece zahirine bakıp "işte onlar şöyle giyinirler, böyle konuşurlar, ellerinde şu vardır" demek doğru değildir.

Sonuç olarak insanlara bakarken Allah'a göre bakmamız, hallerine, tavırlarına, amellerine, fiillerine ve yaptıklarına bakıp onları Allah'a göre anlamaya çalışmamız gerekir. Karşımızdakinin hali ve tavrı mü'min tavrı mıdır, yoksa imanı sadece dilinde midir diye bakıp anlamaya çalışmalıyız. Bu yüzden sadece zahiri olarak kıyafete, şekle göre hüküm vermemiz doğru değildir.

HİMMET NEDİR? DERVİŞİN, MÜRŞİDİNDEN HİMMET İSTEMESİNDE BİR SAKINCA VAR MIDIR?

Himmet; yardım ve dervişin mürşidinden yardım istemesi manasına gelir. Bir derviş mürşidinden manevi olarak himmet istediğinde gönül itibariyle mürşidiyle beraber olur; yani ruhları beraber olur ve derviş bu yardımı mürşidinden manevi olarak ister.

Dervişin, mürşidinden yardım istemesinde herhangi bir sakınca yoktur; çünkü Mürşid-i kâmilin ruhunda Allah'ın isimlerinin tecellisi mevcuttur. Derviş yardım istediğinde ise mürşidindeki Allah'ın isimlerinin nuru dervişe yardım eder; yani derviş onunla nurlanır, ondan güç ve kuvvet alır. Böylelikle derviş, onunla yardım ve himmet görmüş olur.

ALLAH'A VE KULA VERDİĞİMİZ SÖZ ARASINDAKİ İLİŞKİ NEDİR?

Allah'a verdiğimiz söz başka, kula verdiğimiz söz başkadır.

Peki, aradaki fark ne kadardır?

Allah ile kulu arasındaki fark ne kadarsa Allah'a verdiğimiz söz ile kuluna verdiğimiz söz arasındaki fark da o kadardır. Bir de Allah'a verdiğimiz sözle, kullara verdiğimiz veya vereceğimiz sözleri de yerine getireceğimize dair ahdetmiş oluruz.

Bununla beraber hayatı yaşarken bazen sözlerimizi yerine getiremeyebiliriz; yani zahiri olarak verdiğimiz sözde bazen imkânsızlık olur, bazen Allah başka türlü tecelli eder ve gücümüz sözümüzü yerine getirmemize yetmeyebilir.

Allah ayet-i kerimede **“yarın şunu şöyle yaparım deme! Allah dilerse (Allah izin verirse, inşallah) de”**[34] buyurur. Bu yüzden Allah izin vermezse verdiğin sözü yerine getiremezsin; çünkü Allah’ın kullarına verdiğin söz Allah’a, Allah’ın emrine ve hükmüne bağlıdır.

Manevi olarak ise Allah’a hangi sözü vermişsek, Allah bizden hangi konuda söz almışsa gücümüz ona yeter, Allah bize yardım eder ve gerekeni yapar; çünkü Allah bizi kendisine âbd olalım, Hz. İnsan olalım diye yaratmış, ebedi hayatı, cenneti de bizim için yaratmıştır ve Allah’ın, kuluna yardım edeceğine, yaptığı güzelliklere karşılık bire en az on vereceğine dair va’di vardır.[35] Kul yanlış yaptığında ise Allah onun yanlışına bire bir şeklinde karşılık verir.

Evet, dediğim gibi; kul, Allah’a söz verdiğinde gücü bu sözü tutmaya yeter; ama kullara verdiği sözde zahiri olarak gücü yetmeyebilir, gücü yetmediği için de sözünün bir kısmını yerine getirirken, bir kısmını da elinde olmadan yerine getiremeyebilir. İnsana düşen; kullara verdiği sözü yerine getirmek için elinden geleni yapmaktır.

Allah, kulunun kendisine verdiği sözleri yerine getirmesi için bu hali, bu gücü, bu fıtratı ona vermiştir; bununla beraber bir de onu destekler ve ona yardım eder. Bu yüzden Allah’a verdiğimiz sözle kullara verdiğimiz söz arasındaki fark; kişinin gücünün Allah’a verdiği bütün sözleri yerine getirmeye yetmesi; ama kullara verdiği bütün sözleri tutmaya gücünün yetmemesidir.

[34] Kehf /23-24
[35] Bakara /261, Buhârî, İman, 35, H. No: 42

KARDEŞLİK NİMETİNİN ŞÜKRÜ NASIL OLMALIDIR?

Bütün nimetler için yapacağımız şükür o nimetin cinsinden olmalıdır. Bu durumda kardeşlik nimetinin şükrü de kardeşlik yapmakla mümkün olur; yani kardeşliğimizi gösterir, kardeşlerimize yardım eder, onların hem dünyası hem de ahireti için faydalı olur, gönüllerini ve akıllarını doyurmaya çalışırsak kardeşlik nimetine şükretmiş oluruz.

Kardeşlerimizin gönlünü doyurmaya çalışmak; onların gönlünü imanla mutmain etmeye, onlara rabbini tanıtmaya ve rabbini sevdirmeye çalışmak demektir. Aynı şekilde onlara bilgi verir, onları bilgilendirirsek bu defa da kardeşlerimizin aklını doyurmuş oluruz.

Bir kardeşimiz zahiri olarak açsa onu doyurmak, susuzsa içirmek, elbisesi yoksa giydirmek, hastaysa ziyaret etmek gerekir. Bunlar, kardeşliğin şartlarındandır. Aynı zamanda kardeşlik nimetinin de şükrüdür. Bütün mesele; gönlümüzün beraber olması ve gönüllerin bir olmasıdır. Bu, bizim duamızdır. Şayet bu dünyada gönüller beraber olursa Kıyamet günündeki hesap da beraber görülür. Hesabımızı hep beraber göreceğiz inşallah.

Allah bizi hem dünyada hem de ahirette beraber eylesin! Kıyamet günü hesabımızı beraber vermeyi ihsan eylesin, ikram eylesin inşallah.

Bütün kardeşlerimize selamlarımızı ve muhabbetlerimizi iletiyoruz.